SISMANOGLIO
MEGARO

SISMANOGLIO

4312.

Ο
ΧΑΛΕΤ ΕΦΕΝΤΗΣ

ΥΠΟ

Κ. ΡΑΜΦΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΓΑΛΑΤΑ ΓΙΘΥΚΣΕΚ ΚΑΛΔΙΡΙΜ ΑΡ. 679

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

1909

SISMANOGLIO MEGARO

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Ἡ ἱστορία τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους περὶ μόνα τὰ γενικὰ συμβάντα ἀσχολουμένη, στερεῖται ὑπομνημονευμάτων καὶ παντοίων ἀξίων λόγου ἱστορημάτων τε καὶ λεπτομερειῶν, ἀφίνει δὲ μᾶλλον ἐν τῷ σκότει τὰς πολιτικὰς καὶ διπλωματικὰς ραδιουργίας, ἐξ ὧν πολλὰ καὶ μεγάλα ἐγεννήθησαν συμβεβηκότα, Τὰ τῶν Ἀνακτόρων τεβαρίχ, ἤτοι ἡ ἀπόρρητος ἱστορία, ἡ παρὰ τοῦ ἱστοριογράφου τῶν Ἀνακτόρων γραφομένη ἦν ὁ ζῶν Μονάρχης ἀπαγορεύεται δι' ἀναθέματος νὰ ἴδῃ ἢ ἀναγνώσῃ, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ τίθενται ἐν τοῖς ἀδύτοις τῶν ταμείων. Ὁ ἐν τῷ οἰκιακῷ αὐτοῦ βίῳ μυστηριώδης Ὀθωμανὸς, ὑπάρχει μυστηριώδης καὶ ἐν αὐτῷ τῷ κοινωνικῷ καὶ πολιτικῷ αὐτοῦ βίῳ

Ἐπὶ τῶν ὑπάτων λειτουργιῶν, οὔτε ἡ ἀρετὴ, οὔτε' ἡ ἱκανότης, οὔτε ἡ παιδεία προάγει τοὺς τὰ πρῶτα φέροντας ἐν τῇ Τουρκίᾳ, συνήθως δὲ ἄνθρωποι βάναυσοι, ἀμαθεῖς καὶ πάσης ἀνατροφῆς ἄμοιροι ἀνέρχονται καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς Βεζυρικῆς ἕδρας. Ὁ Χαλέτης δὲν ὑπῆρχεν ἄμοιρος τουρκικῆς παιδείας καὶ εὐρωπαϊκῆς λεπτότητος, ἀλλ' ἀμφότεραι συνεχέοντο μετὰ τῆς Ὀθωμανικῆς ὠμότητος καὶ τοῦ μισαλλοδόξου φανατισμοῦ· ἀνέβη δὲ τὴν ἕδραν τοῦ πρώτου λειτουργοῦ τοῦ Κράτους, ὑποβασταζόμενος ὑπὸ τῆς Αὐλικῆς ραδιουρ-

γίας καὶ τῆς ἀκαίρου εὐνοίας τοῦ Μονάρχου πρὸς τὸν Ἀρχικουρέα του, ὃν ἐξελέξατο ἐκ τῶν κοινῶν Κουρείων, διότι ἐθεάθη ὑπ' αὐτοῦ ἔχων λευκοὺς τοὺς βραχίονας καὶ τὰς χεῖρας.

Ὁ Χαλέτης ἄσημος, πτωχὸς καὶ ἐξ ἀφανῶν γονέων διατελέσας Κιατίπης (Γραμματεὺς) τοῦ Καλλιμάχη, Μεγάλου διερμηνέως τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, καὶ χαίρων τὴν εὔνοιαν αὐτοῦ, συνεδέθη ἐν ἀδιαρρήκτῳ φιλίᾳ μετὰ τοῦ κουρέως του Ἰμπραὴμ, τοῦ κατόπιν ἰσχυροῦ Ἀρχικουρέως τοῦ Σουλτὰν Μαχμούτη. Ἀποσταλεὶς δὲ εἰς Παρισίους πρέσβυς ὁ Καλλιμάχης παρὰ Ναπολέοντι τῷ Μεγάλῳ, παρέλαβεν ὡς γραμματέα του ἰδιαίτερον τὸν Χαλὲτ-Ἐχέντην, ὃν ἀνακληθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν. ἄφισεν ἐκεῖ, κατὰ διαταγὴν τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως, ἐπιτετραμμένον.

Ἐπιστρέψαντος τούτου ἐκ τῆς Γαλλίας, καταχρέου, ἐγκαταλελειμμένου ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἐν τῇ λήθῃ καὶ ἐν ἄκρᾳ πενίᾳ κατατρυχομένου, μνησθεὶθ ὁ φίλος αὐτοῦ Ἀρχικουρεὺς, ἐμεσίτευσε μετὰ τῆς Χαζνατὰρ-Οὐστᾶς (ἐπιτηρητρίας τοῦ γυναικωνίτου) παρὰ τῷ Σουλτάνῳ, καὶ οὕτως ἀνεδείχθη Κιαγιάμπεης (ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν) κυρίως δὲ σύμβουλος αὐτοῦ καὶ ὁ μοχλὸς τῆς Κυβερνήσεως.

Δοὺς τὸν τίτλον «Χαλὲτ-Ἐφέντης» τῇ παρούσῃ πρωτοτύπῳ συγγραφῇ, ἐνόμισα τοῦτον πρόσφορον πρὸς διαδραμάτισιν συμβάντων ὑπὸ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν ἐπήρειαν αὐτοῦ γεγονότων. Παρακαλῶ δὲ τοὺς λογίους τοῦ γένους νὰ ἐπικρίνωσιν αὐτὴν ἐπιεικῶς.

Ο ΧΑΛΕΤ ΕΦΕΝΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΑΔΗΛΟΝ

ΕΞΩΘΕΝ τῶν χερσαίων τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πρὸς τὴν βορειανατολικὴν γωνίαν τῆς τριγωνοειδοῦς πόλεως τοῦ πρώτου τῶν χριστιανῶν Αὐτοκράτορος, ὑπάρχει πύλη Ἐϊβὰν σεράϊ καπησὶ καλουμένη, ἥτις εἶναι ἡ ἀρχαία τῶν Βλαχερνῶν πύλη, παρ' ᾗ ὑπῆρχε ναὸς μεγαλοπρεπὴς τῆς Θεοτόκου καὶ ἐν αὐτῷ κολυμβήθρα πλήρης ἁγιάσματος ἀναβρύοντος ἀενάως ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾗ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ καταδυόμενοι οἱ βασιλεῖς ἐλούοντο.

Ἐκ ταύτης ἐξερχόμενοι πορευόμεθα πρὸς τὸ προάστειον, τὸ πάλαι μὲν Κοσμήδιον, νῦν δὲ Ἐγιοὺπ λεγόμενον, ἔνθα κεῖται ὁ τάφος τοῦ Ἐπὴ-Ἐγιοὺπ-Χαλὶδ, υἱοῦ τοῦ Ζαΐλοὺδ Ἐνσαρῆ, τοῦ φονευθέντος τῷ 667, ἀπὸ Χριστοῦ, ἐν μιᾷ κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιδρομῇ. Ἐπὶ τῆς Βασιλείας Κώσταντος ἐγγόνου τοῦ Ἡρακλείου, ὁ Ἐγιοὺπ οὗτος εἶχε προφητεύσει ψυχορραγῶν, ὅτι νικητὴς τις τῶν Ὀθωμανῶν αὐτοκράτωρ, ὁ μέλλων νὰ ἐκπορθήσῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν, θέλει ἐξ ἀποκαλύψεως εὕρει τὸν τάφον του καὶ δοξάσει αὐτὸν κατέναντι πάντων.

Πάντις δέ τις παρακολουθῶν τὴν ἐπὶ τῆς ἁλώσεως ἐκστρατείαν, ἀνήγγειλε τὴν πρόρρησιν ταύτην εἰς τὸν πολιορκητὴν Σουλτὰν Μεχμέτην τὸν Β'. ὁ δὲ ἀσπασθεὶς αὐτὴν προθύμως καὶ ἀνασκάψας καὶ εὑρὼν τὸν τάφον, Μαυσωλεῖον ἐπ' αὐτοῦ ἀνήγειρε, θεσπίσας ἵνα πάντες οἱ ἀναγορευόμενοι Σουλτάνοι ζωννύωνται ἐκεῖ ἐν μεγίστῃ πομπῇ τὸ ξίφος τοῦ Ὀσμάνη. Ὡς χρηστήριον λοιπὸν τὸ προάστειον τοῦτο, σεβαστόν ἐστι παρ' Ὀθωμανοῖς καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ πανταχοῦ τῆς Τουρκίας περιβλεπτον, ζωννυομένων ἐκεῖ μέχρι σήμερον τῶν Σουλτάνων τὸ ξίφος τῆς Βασιλείας ἐν μεγαλοπρεπεῖ παρατάξει. Ὀλίγαι θέσεις τῆς χέρσου ἐκείνης, θέσεως φιλονεικοῦσι τὸ τερπνὸν τοῦ Ἐγιούπ. Ἐκτεινόμενον ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Κερατείου κόλπου πρὸς τὴν πρὸς βορρᾶν κλίσιν του, ἔχει ἀπέναντί του τὸ Χάσκιοϊ καὶ τὸν Ναύσταθμον παντοειδῆ παλάτια καὶ τὸν ὀξυνόμενον μυχὸν, ἐν ᾧ ῥέουσιν οἱ ποταμοὶ Βυρβύζης καὶ Κύδαρις, ὧν αἱ ὄχθαι εἰσὶν ἐστεφανωμέναι δι' ἰτεῶν, πλατάνων, φιλυρῶν καὶ ἄλλων ἁμιλλαρῶν δένδρων. Ἀμίμητος ὑπάρχει ὁ ὡραϊσμὸς τῆς παλάδος ταύτης, ἐφ' οὗ κεῖται τὸ προάστειον τοῦτο· τὰ ἴχνη οἱ κρίνοι καὶ ἡ σμαραγδίνη χλόη τὸν καλλύνουσιν ἐναρμονίως, ὥστε ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ τις ἐὰν ἡ τέχνη, ἢ ἡ φύσις εἰργάσθησαν εἰς τὸν καλλωπισμὸν αὐτοῦ, οἱ δ' ὕπαρθεν τοῦ προαστείου ὑψούμενοι χρυσόπαστοι τῶν μηναρέδων ὀβελίσκοι, ἀποτελοῦσιν ἀληθῶς λεπτόγραφον σκηνογραφίαν τὸν ὁρθαλμὸν θέλγουσαν, καὶ εὐρρόστιον.

Ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ ἄκρου τοῦ Ἐγιούπ, ὑπάρχει συνοικία **Ὀταξίδες** καλουμένη, ἐν τῷ κέντρῳ τῆς ὁποίας ὑπάρχει Μαυσωλεῖον λαμπρὸν, πολυτελέστατον διά τε τὴν καλλονὴν τῶν μαρμάρων του καὶ τὸ χαρίεν τῆς κατασκευῆς του, φερούσης τὸν τύπον τῆς τῶν Μαύρων ἀρχιτεκτονικῆς. Ἐν μιᾷ τῶν ἀποκέντρων ὁδῶν τῆς συνοικίας ταύτης, παρά τινι ἀρχαιοτάτῃ κρήνῃ δι' ἀραβικῶν γραμμάτων ὡραϊσμένῃ ἀλλ' ἐκ παραδρομῆς, ἀναμφιβόλως, ἐχούσῃ ἐν τῷ ἄνω τῆς χρωματωπίδος αὐτῆς κεφαλὴν βολὶς ἀναγλύφου, τῶν

Βυζαντινῶν ἴσως χρόνων, καὶ ὑπὸ μεγαλοπρεποῦς πτελέας καλυπτομένη, ὑπῆρχεν οἰκία σεσαθρωμένη καὶ ἑτοιμόρροπος ἧς τὰ παράθυρα ὑπῆρχον ἀεὶποτε κατάκλειστα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῆς ἐξήρχετο, εἰμὴ ὑπηρέτης τις ὑπέργηρος, κακοενδεδυμένος καὶ ἐνίοτε ἀνυπόδητος. Ἡ οἰκία αὕτη εἶχεν αὐλὴν ἐν τῇ εἰσόδῳ μικρὰν, στενὴν, λιθόστρωτον ἧν τὸ μὲν θέρος ἐκάλυπτε χόρτος ξηρὸς, τὸν δὲ χειμῶνα καὶ τὸ ἔαρ καταπράσινος χλόη, ἐπὶ δὲ τοῦ ἄκρου τῆς αὐλῆς ταύτης ὑπῆρχε κλίβανος καὶ ὁριθῶν ἔρημος κατοίκων· κλίμαξ δὲ μικρὰ ξυλίνη σεσαθρωμένη προηγεῖτο ἐξώστου, ἐπὶ μιᾶς ἑτέρας μικρᾶς αὐλῆς, ἐρειδομένου ὑπὸ στύλων κακοτέχνως εἰργασμένων, δι' οὗ οἰκήρχοντο οἱ κύριοι αὐτῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ.

Εἷς ἐν τῶν κατακλείστων αὐτῆς δωματίων, ὑπὸ τεσσάρων μεγάλων φεγγιτῶν φωτιζόμενον, ἐπὶ ταπεινοῦ ἀνακλίντρου (σοφᾶ) ἐκάθητο ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης, κεκαλυμμένος ὑπὸ σισύρας καὶ κίδαριν φέρων εἰς τὴν κεφαλὴν, λευκὸς τὴν ὄψιν, γένειον ἔχων καστανόχρουν, ὀρθαλμοὺς μεγάλους καὶ ζωηροὺς, ῥῖνα γρυπὴν, μέτωπον εὐρὺ καὶ περὶ τοὺς κροτάφους ἐξωγκομένον, τύπον ἀληθῶς βυζαντινόν. Ὅλως σύννους ὁ ἀνὴρ οὗτος, ἐκράτει διὰ μὲν τῆς ἀριστερᾶς τσιμπούκιον ἐξ ἰάσμου ἐπήμηκες, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς κομβολόγιον εὐτελὲς, τὸ ὁποῖον περιέστρεφε νωχελῶς, ὁσάκις ἐφύσα ἐκ τῶν χειλέων του τὸν καπνὸν, ὅστις ἠκοντίζετο μετὰ συριγμοῦ ἀγανακτήσεως.

Τοὺς ῥεμβασμοὺς τοῦ ἀνδρὸς τούτου ἐξήλειψεν ἡ παρουσία τοῦ γέροντος ὑπηρέτου.

— Ἐφέντη, ἦλθεν ὁ Ἑβραῖος νὰ τὸν εἰσάξω;

— Ναὶ, εἰσαξέ τον, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης προθύμως.

Γέρων Ἰουδαῖος ἑξηκοντούτης, ἰσχνὸς, ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, ὠχρὸς τὴν ὄψιν, φέρων πώγωνα δασύτατον καταβαίνοντα μέχρι τοῦ κόλπου του, κεκαλυμμένος μὲ καλύπτραν ὁμοίαν στρατιωτικοῦ ῥάνου ἄνευ προμετωπιδίου, καὶ ἐνδεδυμένος ἱμάτιον ποδήρες πλα-

τύτατον ἐξ ἐριούχου μαύρου μετ' εὐρυτάτων χειρίδων, εἰσελθὼν ἐν τῷ δωματίῳ τὸν προσεκύνησε μετ' ἄκρας ταπεινότητος, εἶτα σταυρώσας τὰς χεῖρας ἔστη σιγῶν ἐνώπιόν του.

Καλῶς ἦλθες, Χοτσὰ Γιοσίφ, τῷ εἶπεν ὁ οἰκοδεσπότης ἐν ἄκρᾳ ἀβροφροσύνη, κάθησε.

Ὁ Ἰουδαῖος κλίνας τὴν κεφαλὴν καὶ θέσας τὴν δεξιὰν ἐπὶ τοῦ μετώπου του ἐσίγα ἱστάμενος ἀκίνητος.

— Κάθησε, σὲ παρακαλῶ, ὑπέλαβεν ὁ οἰκοδεσπότης, κάθησε.

Ὁ Ἰουδαῖος ὀπισθοχωρήσας ἐκάθησεν, ἢ μᾶλλον ἐγονάτισεν ἐπὶ μιᾶς ἄκρας τοῦ δωματίου.

— Σαπτσῆ Σκράμπαση (1) (Ἀρχιτραπεζίτα), ἐπανέλαβεν ὁ οἰκοδεσπότης, ἐκανὰ ἔτη ὑπηρετεῖς πολλοὺς ἰσχυροὺς μεγιστάνας καὶ πολλοὺς ἐν ἀργίᾳ διατελοῦντας Ὀθωμανοὺς ἐνδεεῖς καὶ ἔμαθες καλῶς τὰ ἤθη μας· εἴμεθα ἀγέρωχοι καὶ ἐν τῇ δυστυχίᾳ, διότι ὁ ἱερὸς νόμος μᾶς διδάσκει, ὅτι πᾶν ἀγαθὸν καὶ πᾶσα συμφορὰ ἔρχεται ἀπὸ τὸν Θεόν· αὐτὸς δίδει καὶ ἀφαιρεῖ πλουτίζει καὶ πτωχίζει τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἀνυψοῖ καὶ τὸν ταπεινοῖ, τὸν κάμνει σατράπην ἰσχυρὸν, ἢ εὐτυχῆ, ἢ δυστυχῆ καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον.

— Ἀληθῶς, Ἐφέντη, λέγεις, διότι θέλει νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑπομονήν του, ὡς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ καὶ τὴν ὑπομονὴν τοῦ Ἰώβ.

— Κατὰ τὸν ἱερὸν νόμον ὑμῶν τῶν Ὀθωμανῶν, τὸ Κορ-ὰν, τὸ ἐξ οὐρανοῦ καταβαν, ἡ τύχη τῶν θνητῶν ὑπάρχει ἐγγεγραμμένη εἰς τὴν βίβλον τοῦ Ἀλλὰχ, καὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ μετατραπῇ... Τὸ ἐντσὶλ (πεπρωμένον) εἶναι ἀμετάτρεπτον· καὶ ἐπειδὴ ἡμεῖς οἱ πιστοὶ ἀγνοοῦμεν τὸ ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν γραφὲν, περιμένομεν ἐν ὑπομονῇ μέχρι τέλους τοῦ βίου ἡμῶν, ἵνα ἴδωμεν τὴν θείαν ἀπό-

(1) Μεταχειριζόμαι τὰς τουρκικὰς λέξεις, διότι εἰσὶν ἐμφαντικαὶ τῆς ἠθικῆς τῶν Τούρκων καταστάσεως, ἐξογκονόντων τοὺς τίτλους, ἢ προσηγορίας.

φασιν. Τοῦτο μᾶς καθιστᾷ ἀγερώχους καὶ ἐν ταῖς συμφοραῖς ἡμῶν καὶ ὑπερηφάνους ἐν τῇ ἐσχάτῃ πενίᾳ.

— Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πεποίθησις, εἶναι ἀκύμαντος λιμὴν τῆς ψυχῆς, ἀπεκρίθη ὁ Ἰουδαῖος.

— Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος πρέπει καὶ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὑπέλαβεν ὁ οἰκοδεσπότης, νὰ ἔχῃ καταφύγιον, προσφυγήν. Σοὶ εἶπον, ὅτι οἱ Ὀθωμανοὶ καὶ ἐν τῇ δυστυχίᾳ των εἶναι ἀγέρωχοι, ἀλλὰ πολλάκις ἡ ἀνθρωπίνη καρδία ταπεινοῦται, ὅταν τὸ κακὸν ὑπερβῇ τοὺς ἐσχάτους ὅρους καὶ φθάσῃ μέχρι τῆς καταστροφῆς αὐτῆς τῆς ὑπάρξεως. Σαπτσῆ μπαζιριὰν (μεγαλέμπορε), σὺ εἶσαι παλαιός μου φίλος, εἰς σὲ ἀπεκδύομαι τὸ ἀγέρωχον καὶ τὴν ματαίαν ὑπερηφάνειαν. Νομίζω, φίλε μου, ὅτι ἡ ἐλπὶς εἶνε ὄργανον ἀθλιότητος, μόνη ἡ ὑπομονὴ εἶναι χρήσιμος εἰς τὸν ἄνθρωπον πρὸς συντήρησιν τῆς φθαρτοῦ ὑπάρξεώς του· ἄλλως τὸ φορτίον ζωῆς θλίψεων πλήρους, ἔπρεπε ν' ἀποβάλλῃ εἰς πᾶσαν περιπέτειαν μετ' εὐχαριστήσεως...

— Ἐφέντη, τὸν διέκοψεν εἰπὼν ὁ Ἑβραῖος, ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆνε κανένα ἐστερημένον τῆς προστασίας του.

— Ἀλλὰ ποῦ εἶναι ἡ ὕψιστος αὕτη προστασία; ἐκαλὸν καιρὸν τὴν περιμένω ματαίως, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης στενάξας.

— Μὴ ἀδημόνει εἰς τὸν Θεὸν, Χαλὲτ-ἐφέντη. Ἀποδημῶν εἰς Παρισίους καὶ ἀπομακρυνθεὶς πολὺν κιρὸν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, ἐλησμόνησες τὴν παρηγορίαν τῶν Ἀνατολικῶν ἐθνῶν, ἐλησμόνησες τὸ **Ἀλλὰχ-κεὶ ἰμὶ** (1) μὲ τὸ ὁποῖοι ζῶσιν ἐν ἀνέτῳ καρδίᾳ, πολλὰ ἑκατομμύρια λαῶν...

— Ἀλλ' ὅλα ταῦτα ....

— Ἄκουσον παρακαλῶ. Εἰς τὴν Ἀνατολὴν εἶναι ἄγνωστον τὸ ἁμάρτημα τῆς αὐτοχειριάσεως, τὸ ὁποῖον εἶναι τοσοῦτον σύνηθες εἰς

(1) Ὁ Θεὸς βοηθός.

τὴν Εὐρώπην. Καὶ ἠξεύρεις διὰ τί; διότι ἐξέλιπεν ἐκεῖ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πεποίθησις. 'Ο ἄνθρωπος ἀπελπίζομενος τὴν ἐλπίδα, λησμονῶν τὴν πρόνοιαν τοῦ ὑψίστου, γίνεται ἄνανδρος. Ναί, ἐφέντη, ἄνανδρος εἶναι ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τὰς περιπετείας τοῦ βίου, ὁ νομίζων ὅτι ἦλθεν εἰς τὸν μάταιον τοῦτον κόσμον διὰ νὰ μεταβῇ ἄνευ δοκιμασίας εἰς τὸν ἀληθῆ. 'Εξέτασον ὅλας νὰς τάξεις τῶν ἀνθρώπων καὶ θέλεις ἰδῆ, ὅτι ἡ δυστυχία συμπαριδρεύει μετ' αὐτῶν ὑπὸ διαφόρους μορφάς.

— Σαπτσῆ, σέβομαι τὰς θεωρίας σου.

— Δὲν εἶναι θεωρίαι ἐφέντη, εἶναι ἀλήθειαι.

— Φίλε μου, ἠξεύρεις παρὰ πάντα ἄλλον τὰ δυστυχήματά μου. Δὲν ἔχω κανὲν εἰσόδημα, καμμίαν θέσιν, οὔτε καταγωγήν, οὔτε κτῆμα· ἡ οἰκία αὕτη, ἥτις μίαν ἡμέραν καὶ οὐχὶ βραδέως, ὡς θεωρεῖς, θέλει καταρρεύσει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, εἶναι τοῦ γέροντος πατρός μου, ὅστις εἰς τὸ βαθὺ γῆρας του, ἐγένετο φύλαξ τοῦ Μουσωλείου τῆς Βαλιδὲ (βασιλομήτορος) μὲ τὸν εὐτελῆ μισθὸν χιλίων ὀκτὼ κατὰ μῆνα καὶ ἑνὸς ξηροῦ ἄρτου. 'Ο δυστυχὴς πατήρ μου πολλάκις μὲ παρεκίνησε νὰ τὴν πωλήσω, ἀλλ' ἡ συνείδησις μ' ἀγορεύει νὰ τὸν στηρίτω τοῦ μόνου ἀσύλου του. Βλέπεις εἰς ποίαν κατάστασιν μὲ κατήντησε τὸ Δεβλέτι (Κυβέρνησις), τὸ ὁποῖον ἀξιοπρεπῶς ὑπηρέτησα τόσα ἔτη ὡς Πρέσβυς εἰς τὴν Γαλλίαν! Τοῦ ἐτησίου μισθοῦ μου μὴ ἐπαρκοῦντός μοι, ἐπιθυμῶν δὲ νὰ μὴ καταβιβάσω τὴν ἀξίαν τῆς θέσεώς μου, ἠναγκάσθην νὰ δανείζωμαι· ὅταν δὲ ἀνεκλήθην ἐξ ἰδιοτροπίας τῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἠδυνάμην ν' ἀναχωρήσω ἐκεῖθεν ἔχων ἄπειρα χρέη· χάρις δὲ εἰς τὸν μέγαν ἐκεῖνον τῆς Γαλλίας Ἀκμπὰρ (νικητὴν), ὅστις οὐ μόνον αὐτὰ ἐπλήρωσεν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ ἔξοδα τοῦ ταξειδίου μου μ' ἐφωδίασεν, ἄλλως ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον τοῦτον. Τοιαῦται εἰσὶν αἱ ἀμοιβαὶ τῆς Κυβερνήσεώς μας, ἀχαριστία ἐγκατάλειψις καὶ καταφρόνησις. Μάθε, Σαπτσῆ, ὅτι καὶ τὸν τελευταῖον ὀβολόν στε-

ροῦμαι. 'Ο ὑπηρέτης μου συμμερίζεται τὰς στερήσεις μου, ἀλλ' ἐπὶ τέλους καὶ αὐτὸς θὰ μ' ἐγκαταλείψῃ

'Εφέντη ὑπέλαβεν ὁ 'Ιουδαῖος μετὰ φαρισαϊκῆς σοβαρότητος (γινώσκων τὴν ἀξίαν τοῦ Χαλέτη, καὶ ὢν βιβλιος, διότι εἰς τὰς οἰκίας τῶν μεγιστάνων καθ' ἑκάστην προσήρχετο, ὅτι ὁ φίλος του οὗτος ἐντὸς μικροῦ χρόνου, θέλει καθέξει ὑψηλήν τινα θέσιν, ἣν δύναται νὰ ἐκμεταλλευθῇ) διὰ τί τοσαύτη ἀπόγνωσις εἰς σὲ τὸν σπάνιον ἐν τῇ Τουρκίᾳ διὰ τὴν παιδείαν, ἐμπειρίαν καὶ γνώσεις; Σὺ εἶσαι γνωστὸς εἰς ὅλους τοὺς Πρέσβεις τῶν Φράγκων ὡς ἀνὴρ διακεκριμένης ἱκανότητος, ὁ Φραγκίνης μάλιστα, αὐτὴ ἡ κλεὶς ἡ ἀνοίγουσα καὶ κλείουσα τὴν πολιτικὴν τοῦ Σταυροδρομίου, σὲ παινηγυρίζει καθ' ἑκάστην. 'Εφέντη ἀδημονῶν ἀδικεῖς σεαυτόν. 'Αμφιβάλλεις, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλεις καθέξει θέσιν ἀξίαν τῆς ἱκανότητός σου; 'Ασχάλλεις διὰ χρήματα; συλλογίσου ὅτι ἔχεις ἐνώπιόν σου ἄνθρωπον δυνάμενον νὰ σὲ βοηθήσῃ. 'Όλοι οἱ ἄνθρωποι οἱασδήποτε θρησκείας, ἀρκεῖ νὰ ἔχωσιν αἰσθήματα φιλανθρωπίας, εἶναι ἄγγελοι παρηγορίας ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον διὰ τοὺς πλησίον των» Καὶ βαλὼν τὴν χεῖρα του ἐν τῷ εὐρεῖ κόλπῳ του, ἐξήγαγε βαλάντιον πλῆρες χρημάτων, καὶ τὸ ἔθεσε παρὰ τὰ κράσπεδα τοῦ ἀνακλίντρου, ἐφ' οὗ ἐκάθητο ὁ Χαλέτης. «Λάβε, ἐξηκολούθησε λέγων, τὰ χρήματα ταῦτα καὶ ὅταν λάβῃς πάλιν ἀνάγκην θέλεις μ' εὑρεῖ πρόθυμον εἰς τὰς ἀνάγκας σου.»

— Συλλογίσου, Σαράφπασα, εἶπεν ὁ Χαλέτης, ὅτι δὲν θέλω ἠκολουθήσει ποτὲ νὰ σοὶ τ' ἀποδώσω· ἐν τούτοις τὰ δέχομαι εὐχαρίστως, διότι ἔχω ἀνάγκην τούτων, ἀνάγκην ἀναπόφευκτον! Ἴσως ὁ Θεὸς εὐδοκήσει νὰ σοὶ δώσῃ μίσα ἀνταποδόσεως.

— Ἀμήν, ἀπεκρίθη ὁ 'Ιουδαῖος, ὁ Θεὸς θέλει σὲ εὐλογήσει, εἰς ὃν πρέπει πάντοτε νὰ ἐλπίζῃς.

— 'Αχμὲτ, 'Αχμὲτ, ἐκραύγασεν ὁ Χαλέτης.

Καὶ ὁ γέρων ὑπηρέτης ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν του.

SISMANOGLIO MEGARO

— «Λάβε τὸ βχλάντιον τοῦτο καὶ βάλε το εἰς ἀσφαλὲς μέρος». Καὶ ὁ ὑπηρέτης κύψας καὶ λαβὼν τὸ βχλάντιον ἐξῆλθε βραδυπορῶν. Ὁ δὲ Χαλέτης ἔσυρε τεμάχιον χάρτου ἐξ ἑνὸς παρακειμένου βιβλίου καὶ ἔβαψε τὸν κάλαμόν του εἰς τὸ μελανοδοχεῖον ἑτοιμαζόμενος νὰ γράψῃ.— Πόσα γρόσια ἐμπεριέχει τὸ βχλάντιον; ἠρώτησε τὸν Σαπτσῆν.

— Διὰ τί μ' ἐρωτᾶς; ἀπεκρίθη ὁ Ἰουδαῖος μειδιάσας.

— Διὰ νὰ σοὶ δώσω ὁμόλογον, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης.

— Καὶ τί τὸ θέλω τὸ ὁμόλογον; μήπως, νομίζεις ἔχω ποτὲ σκοπὸν νὰ τ' ἀπαιτήσω; θὰ τὰ λάβω τότε ὅταν μὲ τὰ δώκῃς. ὅθεν εἶναι περιττὸν τὸ ὁμόλογον.

— Ὅπως καὶ ἂν ἦναι πρέπει νὰ κρατῇς μίαν ἀπόδειξιν.

— Ἐφέντη συγχώρητόν μοι, διότι μὲ περιμένουν εἰς ἓν μέρος καὶ ἡ ὥρα παρῆλθε. Καὶ θέσας τὴν δεξιὰν πρῶτον ἐπὶ τῶν χειλέων του, εἶτα ἐπὶ τοῦ μετώπου του καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ δωμάτιον ἐν σπουδῇ.

Μείνας μόνος ὁ Χαλέτης ὅλως σύννους ἐβυθίσθη εἰς βαθεῖς διαλογισμούς. Ἰδού, ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ, παντοχοῦ καὶ εἰς πᾶσαν θρησκείαν εὑρίσκονται ἄνθρωποι γενναῖοι καὶ καρδίαι συμπαθητικαί. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἔτυχον ἑνὸς Ναπολεόντος ἰσχυροῦ, ἀνδρὸς σείσαντος διὰ τῆς στιβαρᾶς αὐτοῦ χειρὸς ἅπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ ἰδοὺ ἑνὸς Ἑβραίου. Μεγίστη ἡ διαφορά· ἀλλὰ τί σημαίνει, ὅταν αἱ μεγάλαι ψυχαὶ εὑρίσκωνται κατ' ἀναλογίαν παντοχοῦ καὶ εἰς πᾶσαν θρησκείαν;— Οἱ διαλογισμοὶ τοῦ Χαλὲτ-ἐφέντη ἦσαν σπουδὴ τῷ ὄντι φιλοσοφική· ἀλλ' ἡ ἐμβριθὴς αὕτη μελέτη, δὲν ἀνέβη ποτὲ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Σαπτσῆ. Ὁ Ἰουδαῖος ὑπῆρχε Τραπεζίτης τοῦ Ἀρχικουρέως τοῦ Σουλτάνου, τοῦ περιλημένου τούτου αὐλικοῦ καὶ ἐγίνωσκε κάλλιστα, ὅτι ὁ Χαλέτης ἔμελλε νὰ καθέξῃ θέσι ὑψηλὴν ἐντὸς ὀλίγου, ὥστε ἡ πλήρης ἠθικῶν φράσεων συνδιάλεξίς του μετ' αὐτοῦ, ὑπῆρχεν ὁ ἀρραβὼν μελετωμένης κερδοσκοπίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ο ΜΠΟΥΡΝΟΥΣΟΥΖ ΙΣΜΑΗΛ

Τὴν ἐπιοῦσαν πρὶν ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος, δύο κτύποι ἠκούσθησαν εἰς τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη.

— Τίς εἶναι; ἐκραύγασεν ἔνδοθεν.

— Ἐγὼ εἰμ' Ἐφέντη, ἀπεκρίθη ὁ ὑπηρέτης Ἀχμέτ.

— Τί θέλεις;

— Εἷς Οὐστὰς (ταγματάρχης) τῶν γενιτσάρων σᾶς ζητεῖ.

— Τοιαύτην ὥραν τί θέλει; ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης μετὰ φωνῆς τεταραγμένης (1).

— Μὲ εἶπεν ὅτι ἔχει ἀνάγκην νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ, ἀπεκρίθη ὁ ὑπηρέτης κολλήσας σχεδὸν τὸ στόμα του εἰς τὴν θύραν.

— Τοσοῦτον πρωΐ, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ ὁ Χαλέτης, τί νὰ θέλῃ ὁ ἀπαίσιος οὗτος ἄνθρωπος; Ἀχμέτ, Ἀχμέτ, ἐκραύγασεν, εἴσαξέ τον εἰς τὸ δωμάτιόν σου, δός τον νὰ καπνίσῃ, δός τον καφὲ ἑωσοῦ νὰ ἐνδυθῶ, εἰπέ τον νὰ περιμείνῃ ὀλίγον.

Ἐνδυόμενος ὁ Χαλέτης ἐσυλλογίζετο νὰ εὕρῃ τὴν αἰτίαν τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Οὐστᾶ καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν τοσούτου, πρωϊνὴν ταύτην ἐπίσκεψιν, ἀνδρὸς μάλλιστα τοιούτου ἔχοντος

(1) Ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ ὁ Γενίτσαρος ὑπῆρχε παντοδύναμον ὄργανον τυραννίας στρατιωτικῆς, ὅθεν ὁ Χαλέτης εἶχε δίκαιον νὰ φρίξῃ ἐν τῇ ἐμφανίσει του.

SISMANOGLIO MEGARO

ἐν τῷ τίτλῳ καὶ τῷ βαθμῷ του τὸ τρίμερόν καὶ ἀπαίσιον. Καὶ μικρὸν ἐξελθὼν ἐν τῷ δωματίῳ τῆς ὑποδοχῆς ἐκρότησε τὰς χεῖρας καὶ ἐνεφανίσθη ὁ γέρων ὑπηρέτης.

— Εἰπὲ τὸν Οὐσιὰ νὰ εἰσέλθῃ, τῷ εἶπε.

Καὶ μετ' ὀλίγον ἠκούσθη ὁ ἦχος τῶν ὀρειχαλκίνων κομβίων, τῶν προσκεκολλημένων εἰς πλουσιωτάτας ἄκρας τῆς κρεμαμένης εἰς τὴν ζώνην του μάστιγος, εἶτα ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἀνοιχθεῖσαν θύραν ὁ Μπουρνουσοὺζ-Ἰσμαὴλ, Οὐσιὰς τοῦ ὀρτᾶ τῶν Γενιτσαρίσδων (1) φέρων εἰς τὴν ζώνην του γιαταγάνιον (2) μὲ λαβίδα ἐλεφαντίνην, ἧς τὰ δύο ἐξέχοντα ἄκρα, ὡμοίαζον κεφαλὴν λαγιδίου. Ἡ περισκελὶς αὐτοῦ καίτοι πλατεῖα, ἦν τοσοῦτον βραχεῖα, ὥστε ἐφαίνοντο, ἀπὸ τῶν γονάτων καὶ κάτω, οἱ γυμνοὶ, νευρώδεις καὶ δασύτριχες κνῆμαί του. Εἰς τὴν κεφαλήν του ἐφόρει στρογγύλην κίδαριν καὶ περὶ τὸ στῆθος θώρακα ἐστολισμένον μὲ δύο σειρὰς ὀρειχαλκίνων κομβίων ὡς ὠὰ ὄρνιθος· οἱ χειρίδες τοῦ θωρακίου του ἦσαν ἐσχισμέναι μέχρι μάλης καὶ πρὸς τὰ ἄνω ἐστραμμέναι, οἱ δὲ γυμνοὶ βραχίονές του ὑπὸ ἀρκτικῶν γραμμάτων κατάστικτοι, ἔφερον ἐπὶ τῶν καρπῶν δύο ῥόπαλα, σύμβολα τοῦ τάγματός του. Εἰσελθὼν ἐν τῷ δωματίῳ τῆς ὑποδοχῆς ὁ Μπουρνουσοὺζ-Ἰσμαὴλ μὲ βῆμα στιβαρὸν καὶ ὑπερήφανον, καὶ ὑψώσας διὰ τῆς δεξιᾶς του παλάμης τοὺς μύστακάς του.

— Μὶρ-ἀμπὰ, γιολδασίμ, (3) εἶπε μετὰ φωνῆς τραχείας εἰς τὸν Χαλέτην.

— Μὶρ-ἀμπὰ, γιολδασίμ, ἀπεκρίθη ὁμοίως ὁ Χαλέτης, χαῖρ ὀλὰ (ἐπ' ἀγαθῷ ἔστω), Κᾶτι πολλὰ πρωΐ;

— Ἔπρεπε νὰ ἔλθω πολλὰ πρωΐ, διότι δὲν ἠξεύρω, ἂν ἐρχόμενος βραδύτερον ἦτο καιρὸς πλέον.

(1) Ταγματάρχης τοῦ ἑβδομηκοστοῦ πέμπτου τάγματος.
(2) Μάχαιραν.
(3) Χαῖρε σύντροφε. Αὕτη ἐστὶν ἡ μεταξὺ Γενιτσάρων προσαγόρευσις.

— Τί τρέχει λοπόν; ἠρώτησεν ὁ Χαλέτης ἐν ἀπορίᾳ μεγίστῃ.

— Μὴ βιάζεσαι, ἐφέντη, μὴ βιάζεσαι, ἔχε ὑπομονὴ, ὑπέλαβεν ὁ Μπουρνουσοὺζ-Ἰσμαὴλ μετὰ τόνου εἰρωνικοῦ, ἀλλὰ τόνου ὑποκρύπτοντος ἀγγελίαν ἀπειλητικὴν, διότι ἐν τῷ βλέμματί του ὑπῆρχε βλοσυρόν τι καὶ ἄγριον. Ἄκουσον, ἐφέντη, ὁ Σουλτάνος παρακινηθεὶς ἀπὸ τὸν φίλον σου Μπερμπέμπασην (1), τὸν φίλον τῶν Γενιτσάρων, ὡς δὲν ἀγνοεῖς βεβαίως, διότι αἱ πρὸς τὸν Σουλτάνον συνεχεῖς συμβουλαί του δὲν ἀποβλέπουσιν, εἰμὴ τὸν παντελῆ ὄλεθρόν των, οὗτος ἀπεφάσισε νὰ σὲ ἀναδείξῃ Κεχαγιάμπεην (2) σήμερον, καὶ ἴσως μετ' ὀλίγον, Καβάσης (3) τοῦ πασᾶ Καπισῆ θέλει ἀποσταλεῖ μὲ ἵππον τοῦ Βεζύρη νὰ σὲ φέρῃ εἰς τὸ Σεράγι (4). Ἤλθον λοιπὸν νὰ σὲ ὑπομνήσω ἐκ μέρους τῶν ὀρτάδων ὅλων, ὅτι εἶσαι γενίτσαρος καὶ Γενιτσαρίσδης (5) μάλιστα, μέλος τοῦ ἀνδρειοτέρου τῶν ὀρτάδων. Πρὶν ἢ λάβῃς τὴν ἀξίαν τοῦ Κεχαγιάμπεη, πρέπει νὰ συλλογισθῇς, ὅτι ἔχεις νὰ ὑπηρετήσῃς τὸν Σουλτὰν Μαχμούτην, τὸν ἄσπονδόν μας ἐχθρὸν, τὸν πιστὸν μαθητὴν τοῦ Σελίμη. Στοχάσου ὅτι θὰ λάβῃς τὴν θέσιν τοῦ Ἰυπραλὴμ Κιοσὲ Κιαγιὰ καὶ ἐνθυμήσου, ὅτι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τὰς σάρκας τοῦ ἀπίστου τούτου ἐχθροῦ τῆς πίστεως διεμέλισαν τὰ γιαταγάνια τῶν Γενιτσάρων καὶ ἐσκορπίσθησαν, ὡς τὰ κρέατα τῶν σπαραγμένων ἀπὸ λύκους προβάτων, καθ' ὅλον τὸ Ἀτ-Μεϊδάνι (6).

(1) Ἀρχικουρέα.
(2) Ὑπουργὸν τῶν ἐσωτερικῶν.
(3) Κλητῆρ.
(4) Ἀνάκτορα.
(5) Μέλος τοῦ ἑβδομηκοστοῦ πέμπτου τάγματος. Οἱ Γενίτσαροι συνήθιζον νὰ δίδωσι τὸν βαθμὸν τοῦ τάγματός των εἰς διάφορα πρόσωπα χάριν προστασίας.
(6) Ἱπποδρόμιον.

SISMANOGLIO

Καὶ ἐκκαυθεὶς ὑπ' ὀργῆς ἐκτύπησε δυνατὰ διὰ τῆς παλάμης του τὴν λαβὴν τῆς μαχαίρας του.

— Μὴ νομίσῃς, ἐπανέλαβε λέγων, ὅτι θὰ σὲ φειδωθῶμεν διότι εἶσαι Γενίτσαρος, ἐξ ἐναντίας θὰ σὲ τιμωρήσωμεν ὡς προδότην καὶ ἐπίορκον.

Τὸ αἷμα τοῦ Χαλίτη ἐπάγωσεν εἰς τὰς φλέβας του, γινώσκων ἐκ πείρας μὲ ποίους δαίμονας ἔχει νὰ κάμῃ, ἀλλ' ἐστοχάσθη, ὅτι μόνον τὸ θάρρος καὶ ἡ γενναιότης ἠδύναντο νὰ τὸν ἀπαλλάξωσι πρὸς καιρὸν ἀπὸ τὰς ἰδιοτροπίας των, ἐωσοῦ λάβῃ καιρὸν νὰ σκεφθῇ μὲ ποῖα μέσα καὶ μὲ ποῖα μηχανουργήματα ν' ἀποκρούσῃ τὰς ἀξιώσεις ἀσυμβιβάστους μὲ τὴν μέλλουσαν θέσιν του.

— Εὐχαριστῶ, ἀπεκρίθη, τοὺς Ὀρτάδες, εὐχαριστῶ τοὺς Γιολδάσιδες (1), οἵτινες μὲ τὴν ἀποστολήν σου, Μπουρνουσοὺζ-Ἰσμαὴλ, ἀποδεικνύουσι τὴν εἰς ἐμὲ πλήρη ἐμπιστοσύνην των, ἐκμυστηρευόμενοι εἰς ἐμὲ τὸ μυστικὸν τῆς καρδίας των καὶ τοὺς ἀποκρύφους των διαλογισμούς. Ἐγὼ εἶμαι Γενίτσαρος καὶ Γενίτσαρος ἀφωσιωμένος ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ εἰς τὸν Ὀρτά μου· ἀκόμη δὲν γνωρίζω τίποτε ἀφ' ὅσα μοὶ λέγεις, ἀλλ' ἂν ἦναι ἀληθῆ, ἐγὼ νομίζω ὅτι τοῦτο ἔγινε κατὰ θείαν εὐδοκίαν, ἵνα ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Δοβλετίου ὑπάρχῃ εἷς Γενίτσαρος, ἢ εἷς ἐχθρός μας.

— Νὰ σὲ εἰπῶ, Γιολδάσιμ, αὐτὰ τὰ ἴδια εἶπον καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν γεροντοτέρων Οὐστάδων, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐξουσία εἶναι πόρνη, διὰ τοῦτο μ' ἔστειλαν νὰ σὲ προειδοποιήσω νὰ συλλογισθῇς εἰς πᾶν ἐναντίον τί τέλος θὰ ἔχεις· κάμε λοιπὸν ὅ,τι ὁ Θεός σὲ φωτίσῃ καὶ ἔχε πάντοτε κατὰ νοῦν τοὺς λόγους μου. Μὴ νομίσῃς ὅτι καμμία σου κρυφὴ πρᾶξις, κανεὶς διαλογισμός σου θὰ μᾶς διαφύγει. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐγερθεὶς καὶ ἀποχαιρετήσας ἐν ἄκρᾳ σεβαρότητι τὸν Χαλέτην ἀνεχώρησεν.

(1) Συντρόφους.

Ὁ Σουλτάνος Μαχμούτ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΤΟ ΤΕΡΙΑΚΙ ΤΣΑΡΣΙ

Ἐπὶ τοῦ γραφικωτέρου λόφου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπικάθηται ὡς περιστερὰ λευκὴ τὸ κομψὸν καὶ περικαλλὲς τέμενος Σουλεϊμανιὲ, ὅπερ ἐδήματο ὁ μεγαλοπρεπὴς Σουλτάνος Σουλεϊμὰν, ὁ **κανονοῦ** ἐπιλεγόμενος, νομοθέτης ἑλληνιστὶ, διότι συλλέξας ἐκ τῶν Ρωμαϊκῶν νόμων τὰς περὶ ἰδιοκτησίας, ἀγοροπωλησίας καὶ δουλείας διατάξεις, συνέταξε κώδηκα, εἰς ὃν ἔδωκε τὸν τίτλον **κανοῦν.** Ἐκ τούτου τὸ Ὀθωμανικὸν ἱερατεῖον ὠνόμασε τὸν περίφημον τοῦτον Μονάρχην Γκιαζὺρ Σουλεϊμὰν, ὡς ἐγκαλπωθέντα τοὺς νόμους τῶν ἀπίστων. Τὴν τερψίθυμον ταύτην θέσιν ὑπὸ ἄλσους ἐξ ὑψικόμων δένδρων κεκοσμημένην, ἔχουσαν ἄποψιν χαρίεσσαν, ὑφ' ἣν ἐκτυλίσσεται ἀμίμητον θέαμα καλλονῶν ἀπείρων, εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ κάλαμος. Ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ λόφου τούτου κεῖται ὁ Κεράτειος κόλπος, τὰ κράσπεδα τοῦ ὁποίου καλλύνονται ὑπὸ μεγάλων δημοσίων καταστημάτων καὶ στρατώνων. Ἐξ αὐτῆς ὁρᾶται ὁ Γαλατᾶς καὶ τὸ Σταυροδρόμιον καὶ πρὸς ἀνατολὰς ἡ Χρυσούπολις, ὡς ποικιλόχρουν μωσαϊκὸν, κεκοσμημένη πανταχόθεν ὑπὸ κυπαρίσσων, αἰγείρων καὶ ἀμφιλαφῶν δασῶν, καὶ ἔχουσα τὸ κράσπεδον αὐτῆς ἁπλωμένον παρὰ τὴν θάλασσαν. Μέρος τοῦ Βοσπόρου, τοῦ ἑλμυροῦ τούτου ποταμοῦ τῆς Ἠθίμ, οὗ αἱ ὄχθαι καλύπτονται ἀπὸ χωρίων,

παλατίων, ἐπαύλεων, κατασχίων δασῶν καὶ λευκῶν φρουρίων ὡς κύκνων λουομένων ἐν τοῖς κυανοῖς αὐτοῦ ὕδασιν, Ὁ Ὕψιστος ηὐδόκησε νὰ συσσωρεύσῃ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὅλας τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως. Ὁ μήποτε ἰδὼν τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὰ πέριξ αὐτῆς, εἶναι ἀδύνατον νὰ συλλάβῃ τὴν ἰδέαν τῆς μοναδικῆς ταύτης πλάσεως τοῦ Δημιουργοῦ.

Ὑπὸ τὸ ἄλσος τοῦτο τοῦ Σουλεϊμανιὲ, ὑπάρχουσι μεγαλοπρεπῆ ἀσιατικὰ καφφενεῖα, ἐν οἷς φοιτῶσιν οἱ ἐραστὲς τοῦ ὀπίου καὶ τοῦ ἀραβικοῦ καφφὲ, ἵνα ἐντρυφήσωσι τὰς ναρκωτικὰς φαντασίας, ἃς τὸ μιθυστικὸν τοῦτο καταπότιον ἐγείρει εἰς τοὺς χρωμένους αὐτὸ τεριακίδες, τοὺς σιωπηλοὺς καὶ μελαγχολικοὺς Ὀθωμανούς· διὸ καὶ Τεριακὶ-Τσαρσὶ ὀνομάζουσι τὰ καφφενεῖα ταῦτα, ἤτοι ἀγορὰν τῶν ἐραστῶν τοῦ ὀπίου καὶ τοῦ καφφέ. Σιγὴ δὲ ἄκρα ἐπικρατεῖ ἐνταῦθα οὐδεὶς λαλεῖ, οὐτ' αὐτὸς ὁ κρότος τῶν βημάτων τῶν ὑπηρετῶν ἀκούεται, ἐκπληρούντων διὰ νεύματος τὰς διαταγὰς τῶν φοιτητῶν. Μόνον δύο ἄνδρες καθήμενοι εἰς γωνίαν τινὰ ἑνὸς τῶν καφφενείων τούτων, συνδιελέγοντο σιγηρῷ τῇ φωνῇ. Ὁ εἷς ἦν αἰθίοψ, πεντηκοντούτης περίπου τὴν ἡλικίαν, πενιχρῶς ἐνδεδυμένος, ὁ δὲ ἕτερος λευκογένειος, φέρων στολὴν Οὐστὰ τῶν Γενιτσάρων.

— Νομίζεις, ἔλεγεν ὁ αἰθίοψ, ὅτι θὰ δυνηθῶμεν ν' ἀποτρέψωμεν τὸν Χαλέτην ἀπὸ τοῦ νὰ δεχθῇ τὴν προσφερομένην αὐτῷ θέσιν τοῦ Κιαγιάμπεη;

— Νὰ ἰδῶμεν, ἀπεκρίθη ὁ Οὐστάς· σήμερον ἐστείλαμεν τὸν Μπουρνουσοὺζ Ἰσμαὴλ νὰ τὸν ὁμιλήσῃ τὰ δέοντα, νὰ τὸν ἀπειλήσῃ, νὰ τῷ δείξῃ τέλος πάντων εἰς ποῖον ὅλεθρον θὰ ἐμπέσῃ ἐὰν δεχθῇ τὴν θέσιν ταύτην.

— Ἐὰν ὁ Χαλέτης δεχθῇ, ὑπέλαβεν ὁ αἰθίοψ, θὰ καταστρίψει καὶ Γενιτσάρους καὶ Ἀγιάνιδες καὶ δὲν θέλει ἀφήσει οὐδένα τῶν πασάδων τῶν πλουσίων καὶ ἰσχυρῶν. Ὁ φίλος οὗτος τοῦ Μπερμπίρμπεκη εἶναι ὁ δαίμων τῆς καταστροφῆς ὑμῶν. Ὁ Μπερμπίρ-

μπκσης τὸν περιεμάζευσε διὰ νὰ τὸν μεταχειρισθῇ δραστήριον καθ' ὑμῶν ὄργανον. Ὁ πανοῦργος οὗτος καὶ ἐπιτήδειος ὑποκριτὴς θέλει ἐρεθίσει ἔτι μᾶλλον τὸ καθ' ὑμῶν ἄσπονδον μῖσος τοῦ Σουλτάνου, καὶ θέλει ἐφεύρει μέσα πολλὰ πρὸς ἀφανισμόν ὑμῶν.

— Πῶς σὺ ὁ τοσαύτην ἐπιρροὴν ἔχων ἐν τοῖς ἀνακτόροις, ὁ χαίρων τὴν εὔνοιαν τοῦ χαριμίου καὶ ἰδίως τῆς Βαλιδὲς, ὁ ἰσχυρὸς ἀρχιευνοῦχος (Κισλάραγας), δὲν ἐδυνήθης νὰ ἀποτρέψῃς τὸν Σουλτάνον ἀπὸ ἕνα τοσοῦτον ὀλέθριον διορισμόν ;

— Νὰ σ' εἰπῶ· Ντσεμπετσήμπασης. (1) τὸν Σουλτάνον κρατεῖ ἀπὸ τὸ γένειον ὁ Μπερμπέρμπασης, αὐτὸς εἶναι ὁ εὐνοούμενος, ὁ σύμβουλός του, εἶναι τὸ πᾶν· τὴν μητέρα του δὲν τὴν ἀκούει τελείως, ἤτις προσοχὴν ὅτι χάνει τὰ συμφέροντά της διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν Ἀγιάνιδων, οἵτινες καθεκάστην τῇ στέλλουσι δῶρα ἄπειρα καὶ χρήματα ἄφθονα, εἶναι εἰς ἄκρον δυσηρεστημένη· ἐξ ἐναντίας τὸν ἐπηρεάζει ἡ Χασναντὰρ-Οὐστὰ (2), ὑποστηρίζουσα κρυφίως τοὺς ἐρωτάς του μὲ μίαν Ἀρμενίαν ἀπὸ τὸ Ὀρτάκιοϊ.

— Τὸ γνωρίζω, εἶπεν ὁ Οὐστὰς, πρὸ πολλοῦ, ὀνομάζεται Σουρπουῆ.

— Δὲν ἠξεύρω πῶς τὴν λέγουν, ὑπέβαλεν ὁ Κισλάραγας. Τοῦτο μόνον ἠξεύρω, ὅτι αὐτὴ καὶ ὁ Μπερμπέρμπασης ἐπηρεάζουν τὸν Σουλτάνον.

— Ἀσιπόν;

— Νὰ ἰδῶμεν, ὁ καιρὸς θὰ μᾶς ὁδηγήσει.

— Ἡ θύρα τοῦ καφφενείου ἠνεώχθη. Νά τος. εἶπον συγχρόνως ἀμφότεροι διακόψαντες τὸν διάλογον. Ὁ ἀνοίξας τὴν θύραν καὶ εἰ-

(1) Ὁ Οὐστὰς τῶν Ντσεμπετζίδων, τῶν ὁπλοποιῶν τοῦ στρατοῦ.
(2) Ἡ ἐπιτηρήτρια τοῦ Χαρεμίου.

σελθὼν ἦτον ὁ Μπουρνουσούζ-Ἰσμαὴλ, ὅστις ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ ἀσιατικοῦ ἀνακλίντρου τοῦ καφφενείου ἐκάθησε πλησίον των.

— Δὲν ἔκαμα, τοῖς εἶπε, τίποτε. Τῷ εἶπον πολλὰ, ὅτι τὸν ἠπείλησα, ἀλλ' αὐτὸς ἀπεκρίθη ὅτι δὲν γνωρίζει τίποτε, καὶ ἂν τοῦτο ὑπάρχῃ ἀληθὲς, εἶναι κατὰ θείαν εὐδοκίαν νὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς Κυβερνήσεως εἷς Γενίτσαρος ἀφωσιωμένος ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ εἰς τὸ τάγμα του καὶ ἐπὶ τέλους μὲ εἶπεν, ὅτι εὐχαριστεῖ τοὺς Οὐστάδες καὶ τοὺς Γιολδάσιδες, οἵτινες διὰ τῆς ἀποστολῆς μου τῷ δεικνύουσιν ἐμπιστοσύνην καὶ τῷ ἐκμυστηρεύονται τὰ κρύφια τῆς καρδίας των, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὁ Χαλέτης ἔχει, φαίνεται, ἀπόφασιν νὰ δεχθῇ τὴν προσφερομένην εἰς αὐτὸν θέσιν.

— Δὲν ἐκάμαμεν λοιπὸν τίποτε, εἶπεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος σείων τὴν κεφαλήν. Ἐὰν οἱ Οὐστάδες ἤκουον τὰς συμβουλάς μου, ἤθελα τοὺς παρακινήσει νὰ τὸν δολοφονήσωσιν.

— Ἔχει ὅμως πολλοὺς φίλους μεταξὺ ἡμῶν, ἀπεκρίθη ὁ Ντσεμπετσίμπασης. Ἠξεύρεις, ὅτι οἱ πλεῖστοι τούτων εἶναι σιδηροκέφαλοι καὶ δὲν πείθονται εὐκόλως. Ὁ Χαλέτης εἶναι παμπόνηρος καὶ ἐπιτήδειος, διὰ τῆς εὐγλωττίας του εἶχε πολλοὺς τούτων ὑποχείριους.

— Ὅλους θά σᾶς ἀπατήσει ὁ πανοῦργος, ὑπέλαβεν ὁ Κισλάραγας.

— Νὰ ἰδῶμεν, ἡ διαγωγή του θὰ μᾶς ὁδηγήσει, ἂς περιμείνωμεν νὰ ἰδῶμεν τὰς πράξεις του· ἔχομεν ἀπείρους κατασκόπους νὰ τὸν περιστοιχίσωσιν εἰς τὰ Ἀνάκτορα, μένει εἰς σὲ νὰ ἔχῃς ἀτενῆ προσοχὴν εἰς ὅτι γίνεται.

— Ὁ Χαλέτης ἔζησεν ἀρκετὰ ἔτη εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ἠκόνισεν εἰς τὸν φράγκικον τροχὸν τὰς πονηρίας του ὑπέλαβεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος. Φίλε μου ἡ Ἀλεποῦ δὲν γίνεται πρόβατον.

Ὠ τρεῖς φίλοι ἐγερθέντες, ἐξῆλθον σοῦ καφφενείου λαβόντες διαφόρους διευθύνσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ

Μίαν αὐγὴν τοῦ Νοεμβρίου πλήρης χαρᾶς ὁ ὑπηρέτης γέρων Ἀχμὲτ, εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Κυρίου του τῷ ἀνήγγειλεν, ὅτι Καβάσης τοῦ Σατραζάμη (1), κρατῶν ἀπὸ τὸν χαλινὸν ἵππον χρυσοστόλιστον, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν μετ' ἄλλων πέντε Καββάσιδων, ζητῶν αὐτὸν ἐκ μέρους τῆς ὑψηλότητός του. Ὁ Χαλίτης ἤκουσε μετὰ συγκινήσεως τὴν ἀγγελίαν ταύτην καὶ διέταξε τὸν πιστὸν τοῦτον ὑπηρέτην του νὰ τὸν παρουσιάσῃ

Μετὰ μικρὸν παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τοῦ Χαλὶτ Ἐφέντη ὁ Καβάσης μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ, Ἐφέντη τῷ εἶπεν, ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης ὁ Σατραζάμης Ρεοὺφ Μουχαμὶτ πασᾶς μ' ἀπέστειλε νὰ σᾶς ὁδηγήσω εἰς τὰ Ἀνάκτορα καθ' ὑψηλὴν Αὐτοκρατορικὴν ἐπιταγήν.

Μετά τινας στιγμὰς, ὁ Χαλὶτ ἐφέντης πετῶν ἐπὶ τοῦ βελουρικοῦ σφριγῶντος ἀραβικοῦ ἵππου καὶ παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν ἓξ Καββάσιδων, διέβη τὴν μικρὰν πλατεῖαν, τὴν διαχωρίζουσαν τοὺς Ὀταξίδας ἀπὸ τὸ Ἐγρὶ-καπὶ, τὴν ἀρχαίαν Καρσίαν πύλην, εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ, διέβη τὴν συνοικίαν τοῦ Ἐδρινὲ καπὶ καὶ τρέχων ἤδη τὸ Διβὰν-γιολοῦ (τὴν παλαιὰν λεωφόρον), ἔσχισεν ἐν τῷ μέσῳ τὸ

(1) Σατραζὰμ ὀνομάζεται ὁ Μέγας Βεζύρης (Σατράπης ·)

ἱπποδρόμιον τῶν Καισάρων καὶ ἀφήσας πρὸς τὰ ἀριστερὰ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ τὴν πάγκαλον κρήνην, ἣν ἀνήγειρε Σουλτὰν Σελίμης ὁ Γ'. ἔρθασεν εἰς τὴν πύλην τοῦ περικλείοντος τὰ Ἀνάκτορα Βυζαντινοῦ τείχους, Μπαμπι-Χουμαγιοὺν ὀνομαζομένην, ἢ ὑψηλὴν πύλην ἑλληνιστὶ, ἔνθα καταβὰς τοῦ ἵππου καὶ παραδοὺς αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν Καββάσιδων, εἰσῆλθεν εἰς τὸ μέγα προαύλιον τῶν Ἀνακτόρων, ὅπερ περιλαμβάνον τὸ Νομισματοκοπεῖον, τὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, τὴν νῦν ὁπλοθήκην, ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς ὁποίας κρέμανται ἐν τάξει θώρακες περικεφαλαῖαι, ἀσπίδες, δόρατα, Ρωμαϊκὰ καὶ Βυζαντινὰ ὅπλα καὶ παντοειδῆ πολεμικὰ ὄργανα. εἶναι εὐρυχωρότατον. Διαβὰς τὸ ρηθὲν μέγα προαύλιον, εἰσῆλθεν εἰς τὴν δευτέραν πύλην Μπὰμπ-σιελὰμ, ἤτοι πύλην χαιρετισμῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὴν ἔστη, διότι πλησιάσας αὐτὸν Μπαλτατσὴς (1) τὸν ἠρώτησε τίς εἶναι καὶ τί ζητεῖ ἐν τοῖς Ἀνακτόροις.

— Οὐδένα ζητῶ, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης. Καθ' ὑψηλὴν ἐπιταγὴν τοῦ Σατραζάμη, ἦλθον ν' ἀκούσω τὰς διαταγὰς τοῦ πολυχρονημένου Ηχτιαάχ. Ὁ Μπαλτατσὴς ἐγίνωσκε τὴν εἰς τὰ Ἀνάκτορα ἔλευσιν τοῦ Χαλὶτ ἐφέντη, ἀλλὰ τοιαύτη ὑπάρχει ἡ ἐθιμοταξία τῆ, Αὐλῆς.

— Περίμε ε ὀλίγον, τῷ εἶπεν ὁ Μπαλτατσὴς, καὶ ἐπιστρέφω ἐν τάχει.

Καὶ ὁ Μπαλτατσὴς εἰσῆ θ.ν ἐστευτμένως ἐν τοις Ἀνακτόροις.

Μετὰ μικρὸν ὁ στρατιώτης οὗτος ἠκολούθ.ι Μαμπεϊτσὴν (2), ὅστις ἰδὼν τὸν Χαλέτην τῷ ἔνευστε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν δευτέραν αὐλὴν καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ἀφοῦ διέβησαν καὶ τὴν τρίτην θύραν Μπαμπ-ι-Σαδὲ, ἤτοι τὴν θύραν τῆ; εὐδαιμονίας.

Ἑτοιμάσου, τῷ εἶπεν ὁ Μαμπ.ϊ σής· ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν θέ-

(1) Στρατιώτης πελεκυφόρος·
) Ὑπασπιστήν.

λεις ἰδεῖ τὸν ἥλιον τῶν πιστῶν, τὸν μέγα Σουλτάνον, τὸν ὁποῖον προσκύνησον πρηνής. Πρόσεχε μὴ ἀτενίσῃς εἰς τὸ πρόσωπόν του τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἂν δὲν σὲ διατάξῃ, διότι τυφλόεσαι.

Καὶ ἀναβάντες κλίμακα εὑρεῖαν καὶ περικαλλῆ ἐκ προικοννησίου μαρμάρου, εἰσῆλθον εἰς αἴθουσαν εὐρύχωρον, ἀπαστράπτουσαν ἀπὸ ἄργυρον καὶ χρυσόν, περὶ ἧς τὰς πλευρὰς ἵσταντο εἰς τακτικὸν τετράγωνον ξιφήρεις εὐνοῦχοι, χρυσᾶς περιβεβλημένοι στολάς. Διελθόντες δὲ τὴν αἴθουσαν ταύτην, εἰσῆλθον εἰς διάδρομον, βαστάζόμενον ὑπὸ περιστυλίου κομψοῦ ἐκ μαρμάρου πορφυρίτου, εἰς ὃν κατὰ μῆκος ὑπῆρχον δύο σειραὶ παρατεταγμένων Ἰσαγάδων, (1) περιβεβλημένων στολὰς ἐκ λευκοῦ ἀτλαζίου καὶ περιεζωσμένων ζώνας χρυσοκεντήτους. Ὅτε ἐπλησίασαν εἰς τὸ βάθος τοῦ διαδρόμου, ἦρθη τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας (2) τοῦ Μ μειὴν (3) καὶ εἰσῆλθε, εἰς πρόδομον μέγαν πλουσίως κεκοσμημένον. Ἀλλ' οὐδὲ στιγμὴ παρῆλθεν, ὅταν διὰ φωνῆς τραχείας ἀνηγγέλθη «Γελὶτσα» ἂς εἰσέλθῃ. Τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας μιᾶς αἰθούσης, ἀπαστραπτούσης ὑπὸ ἀραβικῶν ποικιλμάτων ἐκ μίλτου χρυσοῦ, πολυτίμων λίθων καὶ μαργαριτῶν, ἀνεπετάσθη καὶ ὁ Μαμπεϊνισὴς λαβὼν ἀπὸ τὴ χεῖρα τὸν Χαλέτην, τὸν ἔφερε πλησίον τῶν παραστατῶν αὐτῆς, ἔνθα τὸν ἐγκατέλειπεν ἀναχράξας μεγαλοφώνως: «Εἴσελθε εὐλαβῶς εἰς τῆς εὐδαιμονίας τὸ σκήνωμα, κλίνε τὴν κεφαλὴν μέχρις ἐδάφους καὶ προσκύνησον τὸν Κύριον τῶν δύο ξηρῶν καὶ τῶν δύο θαλασσῶν, ὅστις ἀπὸ μεγαλοψυχίαν ἀνέχεται τὰ ἑπτὰ βασίλεια τῶν ἀπίστων.

Διασκιλίσας ὁ Χαλέτης τὴν οὐδὸν τῆς θύρας ἔπεσε πρηνὴς μέ-

(1) Διαγγελέων.
(2) Οὐ μόνον ἐν τοῖς Σουλτανικοῖς Ἀνακτόροις αἱ θύραι τῶν δωματίων καλύπτονται ἢ κλείονται διὰ παραπετασμάτων, ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν Τουρκίαν καὶ τῶν ἐν τέλει καὶ τῶν ἰδιωτῶν Ὀθωμανῶν· οὕτω κλείονται αἱ θύραι.
(3) Ἀνδρωνίτου.

χρις ἐδάφους, εἶτα ἐγερθείς, κατὰ διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου, ἵστατο ἐσταυρωμένας ἔχων τὰς χεῖρας, τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὸ ἔδαφος.

Ὁ Σουλτάνος ἐκάθητο ἐπὶ πολυτελοῦς ἀνακλίντρου· τέσσαρες κωφάλαλοι, νέοι ἀγάδες, ἵσταντο ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ εὐωνύμων φέροντες εἰς χεῖρας ριπίδια ἐπιμήκη ἐκ πτερῶν ταῶνος μὲ λαβὰς χρυσᾶς, δι' ἀδαμάντων, σμαράγδων καὶ ἄλλων πολυτίμων λίθων πεποικιλμένα. Οἱ κωφάλαλοι οὗτοι ὑπηρετοῦσι τὸν Σουλτάνον εἰς τὸ Μαμπεῖνι καὶ παρίστανται ἐπὶ τῶν ἀκροάσεων πάντοτε πλησίον του, ἵνα μὴ ἀκούωσι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας.

— Χαλέτ, εἶπεν ὁ Σουλτάνος μὲ τὴν συνήθη τραχεῖαν καὶ βροντώδη φωνήν του, σ' ἐπροσκάλεσα νὰ σὲ ἀναγορεύσω Κιαγιάμπειην, διότι εἰς σὲ εὑρίσκω τὸν καταλληλότερον καὶ ἱκανώτερον νὰ διοικήσῃ τὸ Κράτος μου· ἠξεύρω, ὅτι εἶσαι γενίτσαρος ἐξ ἀνάγκης καὶ ὄχι ἐξ αἰσθήματος, ὡς μ' ἐπληροφόρησεν ὁ Ἀρχικουρεύς μου· βεβαίως ἄνθρωπον ἀνήκοντα εἰς τὰ ἀτίθασσα καὶ ἄτακτα ἐκεῖνα στίφη, τὰ καταστρέφοντα καθεκάστην πᾶσαν τάξιν καὶ εἰσάγοντα τὴν ἀκολασίαν, τὴν ἀπείθειαν καὶ τὴν ἀναρχίαν εἰς τὸ Κράτος, δὲν ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῶ εἰς τὸ ὑψηλότερον καὶ σημαντικώτερον ἀξίωμα τῆς Βασιλείας μου, ἀλλ' ἐπειδὴ ζήσας εἰς Παρισίους ἱκανὰ ἔτη ἔμαθες, ὅτι ἡ τάξις καὶ ἡ πρὸς τοὺς νόμους ὑπακοὴ μεγαλύνουσι τὰ Κράτη, τὰ διατηροῦσιν ἀκμαῖα καὶ τὰ προάγουσιν, ἔμαθες ὅτι ὁ στρατιώτης εἶναι τὸ ἀληθὲς ὑποστήριγμα τῶν νόμων καὶ οὐχὶ τὸ ἔμποδον τῆς ἐφαρμογῆς των, ὡς εἶναι ἐνταῦθα οἱ ἐπικατάρατοι ἀπὸ τὸν Θεὸν Γενίτσαροι, διὰ τοῦτο, ἂν καὶ ὁ Ἀρχικουρεύς μου δὲν μ' ἐβεβαίωνεν ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος τῆς τάξεως, πάλιν ἤθελα σὲ μεταχειρισθῇ. Μία λοιπὸν τῶν μεγαλειτέρων φροντίδων σου ἔστω, ἡ προσπάθεια τοῦ νὰ ἐξασθενήσῃς παντὶ σθένει τὰ θεοστυγῆ ταῦτα τάγματα καὶ διὰ μυρίων μέσων νὰ δυνηθῇς νὰ εἰσάξῃς εἰς αὐτὰ τὴν διαίρεσιν, ἕωσοῦ ἔλθῃ ἡ ἁγία ἐκείνη ἡμέρα τοῦ ἐξολο-

θρεμμοῦ των. Τοὺς φράγκους μετακειρίζου μὲ φρόνησιν· ἂν καὶ μᾶς προσποιοῦντται τὸν φίλον, ὀλίγον νὰ τοὺς ἐμπιστεύεσαι· εἰ ἄπιστοι μᾶς θωπεύουν ἐν δεῳ θεωροῦσιν, ὅτι ἡ ζωή μας τοὺς δίδει περισσοτέρας ὠφελείας ἀπὸ τὸ πτῶμά μας, ὅταν ὅμως ἴδωσιν ὅτι δύνανται εἰρηνικῶς νὰ φάγωσι τὰς σάρκας μας, θέλουσι μᾶς βδισμελίσει χωρὶς ἔλεος. Ὀλίγα σοὶ εἶπον· ἐνοεῖς ὅμως πεῖος ὁ σκοπός μου, διότι διὰ σοῦ καὶ διὰ τοῦ πιστοῦ μου Μπερμπέρμπασα θὰ κυβερνήσω τὸ βασίλειον. Διὰ νὰ φθάσω ὅμως εἰς τὸν σκοπόν μου τοῦτον ἔχω ἀνάγκην μυστικότητος, καὶ μυστήριον ἐλθὸν εἰς ἀκοὴν τρίτου δὲν εἶναι πλέον μυστήριον. Σὺ εἶσαι κατατεταγμένος εἰς τὸ τάγμα τῶν Διρβισάδων, εἶσαι Μεβλεβής, ὡς ἔμαθον. Πόσα πράγματα, πόσας πολιτικὰς ὠφελείας δύνασαι νὰ ἐκμεταλλεύσῃς ἐκ τούτου· Χαλέτ! ἔσω προσεκτικὸς καὶ θέλεις ὑπάρξει εὐδαίμων· ἡ εὐνοιά μου εἶναι ἡ ζωὴ τῶν ἀρχόντων τοῦ Κράτους μου.

Ὁ Χαλέτης κύψας χαμαὶ καὶ προσκυνήσας μέχρις ἐδάφους ἀπήντησε.

— Μεγάλε ἀρχηγὲ τοῦ Ἰσλαμισμοῦ, φῶς τῶν πιστῶν, κρατιότατε Πατισάχ! ἔσο βέβαιος, ὅτι θέλω πράξει κατὰ δύναμιν πᾶν ὅ,τι εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους· πιστεύω ὅτι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Προφήτου θέλω εὐχαριστήσει τὸ ὕψος Σου.

— Ἔμαθως, Χαλέτ, ὅτι πειραταὶ Ἀλγερινοὶ συνέλαβον μερικὰ ἁλιευτικὰ πλοῖα Ἀγγλικὰ καὶ ἥρπασαν πᾶν ὅ,τι ἐμπεριεῖχον, αἰχμαλωτίσαντες καὶ τοὺς ἁλιεῖς;

— Ἔμαθον, Μεγαλειότατε κάτι τι, πλὴν ἀκριβῶς δὲν γνωρίζω τὸ πρᾶγμα.

— Ναί, οὕτως ἔπραξαν οἱ ἄχρειοι Ἀλγερινοί, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος. Ἤδη ὁ Ἀμιρὰλ Ἐξμοὺθ, ὑπῆγε μὲ ἕνα στόλον νὰ βομβοβολήσῃ τὸ Ἀλγέριον, καὶ ἐνέπρησεν ὅλα τὰ ἐν τῷ λιμένι πλοῖα, ἐν τῷ διαστήματι ὀκτὼ ὡρῶν. Ὁ Δαὴς τοῦ Ἀλγερίου ἐζήτησε παρ' ἐμοῦ ὑποστήριξιν, ἀλλ' ἐγὼ ἀποποιήθην, μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ἐμπερδευθῶ μὲ τὴν Ἀγγλίαν.

— Ἡ σοφὶ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος εἶναι μεγάλη καὶ ἀλάνθαστος, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης κλίνας μέχρις ἐδάφους.

— Τοῦ χαρίζω ὅμως μερικὰς κορβέτας καὶ φρεγάτας, εἶπεν ὁ Σουλτάνος, μ' ὅλον τὸν ὁπλισμόν. Ἐν τούτοις δὲν ἐπιθυμῶ τὴν ἀποκοπὴν μιᾶς τῶν χειρῶν μου, Τὸ Ἀλγέριον μοὶ εἶναι χρησιμώτατον. Ὁ Θεὸς ἂς τυφλώσῃ τοὺς ἐχθρούς μας! Γωρίζεις, τὸν Μαρκὴ δὲ Ριβιέρ, πρέσβυν τῆς Γαλλίας;

— Αὐτὸς, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης, ἦτον ἐκ τῶν μεταναστῶν, ὀπαδὸς τῶν Βουρβώνων, καὶ ὅταν ἐγὼ ἤμην εἰς Παρισίους δὲν ἦτον ἐκεῖ.

— Μ' ἔφερε μίαν αὐτόγραφον ἐπιστολὴν τοῦ δεκάτου ὀγδόου Λουδοβίκου, καὶ μ' ἔκαμεν ὁ ἴδιος τὴν ἀπάντησιν, μοὶ ἤρεσε πολὺ καὶ πιστεύω, ὅτι μὲ τὸν νέον βασιλέα τῆς Γαλλίας θὰ τὰ ἔχω καλά. Ἡ οἰκογένεια αὕτη εἶναι φίλη καὶ σύμμαχός μας ἀπὸ τὰς ἡμέρας τοῦ Φραγκίσκου πρώτου. Ὁ Ἀνδριώσης, ὁ Πρέσβυς τοῦ Βοναπάρτη, ἦτο σκληρὸς, ἰδιότροπος, ἀδιακόπως ἠπείλει καὶ σπανίως ἐγλύκαινεν Ὅταν ἔτριζον τὰ ὑποδήματά του μὲ τὸ βαρύ του πάτημα μ' ἔκαμνεν ἀποστροφήν.

Ὁ Θεὸς νὰ πολυιτῇ τὸ Κράτος τῆς Ὑ. Μ. ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης κλίνας μέχρις ἐδάφους.

—Αἱ ἀναγκαῖαι διαταγαὶ ἐδόθησαν εἰς τὸν Σατραζάμην μου, εἶπεν ὁ Σουλτάνος, καὶ ἤδη εὑρίσκεται εἰς χεῖράς του τὸ χάτ-ι-σερίφ τοῦ διορισμοῦ σου.

Καὶ ἔνευσε διὰ τῆς χειρὸς πρὸς τὸν Χαλέτην ν' ἀποσυρθῇ, ὅστις προσκυνήσας καὶ αὖθις ὡς καὶ πρότερον, ἐπλησίασεν ὑπισθοπορῶν πρὸς τὴν θύραν. Τὸ καταπέτασμα ἤρθη καὶ ὁ Χαλέτης εὑρέθη εἰς τὰς χεῖρας πάλιν τοῦ Μαμπεϊτσῆ, ὅστις παραδόσας αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν εὐνούχων, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Μαμπεϊλικ.

Τίνας στιγμὰς ὁ Χαλέτης ὑπεδέχετο μεγαλοπρεπῶς εἰς τὰ δω-

ματα τοῦ Χαζνανταραγᾶ (θησαυροφύλακος), παρόντων τοῦ τε Ἀρχιευνούχου, τοῦ Ἀρχικουρέως καὶ ὅλων τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς Αὐλῆς, ἔνθα περιεβλήθη τὰ τῆς ἐξουσίας παλίσημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΤΟ ΠΑΣΑ ΚΑΠΙΣΙ

Ἡ κολοσσιαία καὶ εὐρύχωρος οἰκοδομὴ τοῦ Πασᾶ Καπισὶ, στεφανωμένη ἀρχιτεκτονικοῦ ρυθμοῦ καὶ κομψότητος, εἶναι, ὡς πᾶσαι αἱ ἀσιατικαὶ οἰκοδομαί, ἄχαρις. Αὕτη εἶναι ἡ κατοικία τοῦ Βιζύρη ἐν ὑπάρχουσι, καὶ τὸ καθολικὸν ἀρχεῖον, καὶ τὰ γραφεῖα τῶν ὑποπρυῶν ὅλου τοῦ Κράτους· κεῖται δὲ πλησίον τῆς Ἁγίας Σοφίας. Ἐν τῇ οἰκοδομῇ ταύτῃ ὑπάρχει προσέτι καὶ τὸ μέγα Διβάνιον, αἴθουσα μεγίστη, ἐν ᾗ γίνονται αἱ συνελεύσεις τῶν μεγιστάνων, τῶν ἀρχόντων τῆς Βασιλείας, τῶν Οὐλεμάδων καὶ τῶν ἀρχηγῶν τῶν συντεχνιῶν, ὅταν πρόκειται νὰ συζητηθῇ ὑπόθεσις σπουδαία, ἀφορῶσα τὰ μεγάλα τῆς Αὐτοκρατορίας συμφέροντα, εἴτε ἐσωτερικὰ, εἴτε ἐξωτερικά.

Οἱ Μουεζίνιδες ἔψαλλον ἀπὸ τὰ ὕψη τῶν μιναρέδων τῆς ἁγίας Σοφίας, τοῦ Σουλτὰν Ἀχμὲτ, τοῦ Λαλελῆ καὶ ἄλλων παρακειμένων τσαμίων, τοὺς ὕμνους τοῦ μεσημερίου, ὅταν ὁ Χαλὲτ-ἐφέντης ἔφθασεν ἔφιππος εἰς τὴν πύλην τοῦ Πασσᾶ Καπισὶ, προπορευομένων τεσσάρων Τσοανταρέων (κλητήρων) καὶ ἑπομένων ἄλλων τεσσάρων.

Καταβάντα τοῦ ἵππου τὸν προέπεμψαν μέχρι τοῦ δωματίου τοῦ Μεγάλου Βεζύρη Ρεοὺφ Μουχαμὲτ Πασσὰ οἱ ραβδοῦχοι τῆς Κυβερνήσεως, φέροντες ἀργυρᾶς ῥάβδους, εἰς ὧν τὰ ἄκρα ἐκρέμαντο ἀργυρᾶ κωδωνίσκοι διὰ μακρῶν ἁλύσεων, προηγουμένων τῶν Τσαούσιδων, ἀξιωματικῶν τῆς Ἀστυνομίας, μετὰ θυμιατηρίων ἀργυρῶν κατὰ τὴν ἐθιμοταξίαν.

Ἅμα εἰσῆλθεν ὁ Χαλέτης εἰς τὸ δωμάτιον τεῦ Σατραζάμη, ἡ θύρα ἐκλείσθη.

— Νὰ σὲ συγχαρῶ, Χαλὲτ, ἢ νὰ σὲ συλλυπηθῶ; εἶπεν ὁ Βεζύρης· κυβερνῶμεν εἰς ἐποχὴν δεινήν, καθ' ἣν τῆς ἐξουσίας τὸ ὄνειδος σημαίνει μόνον κατὰ λέξιν καὶ ὄχι κατ' ἔννοιαν. Ὅταν ἡ ἐξουσία δὲν ἐργάζεται ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, διότι δὲν τὴν ἀφίνουν νὰ ἐργασθῇ μ' ἐπευθέραν θέλησιν καὶ συνείδησιν· ὅταν κατὰ πᾶν βῆμα της τρέμῃ καὶ ἄνθρωποι ποταποὶ, ἅρπαγες, καὶ κακοῦργοι διοικοῦσιν ἀντ' αὐτῆς κατὰ θέλησιν, οἱ δὲ νόμοι καταφρονοῦνται· ὅταν ἡ ἐξουσία ἀντὶ νὰ ὑπηρετῆται ὑπηρετῇ, ὅταν ἄνθρωποι οὐτιδανοὶ στρατολογούμενοι ἐκ τῶν ὁδῶν, ἢ συνιστῶνται πρὸ ψωμισμοῦ ὑπὸ τῶν μεγιστάνων, ἢ ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῶν γενιτσάρων, ἀνυψοῦνται εἰς τὰς ὑψηλοτέρας θέσεις γινόμενοι μάστιγεθ τοῦ ραγιᾶ, ἀνίκανοι δὲ καὶ εἰς μυρίας ἐκτραχηλιζόμενοι καταχρήσεις, τί καλὸν περιμένεις; Ὅταν ἡ ἐξουσία χάσῃ τὸν μέγαν καὶ ἰσχυρόν της σύμμαχον, τὸν λαὸν, τοῦ ὁποίου τὰ συμφέροντα ἀφίνει νὰ σφετερίζωνται οἱ φαῦλοι καὶ τῶν ὁποίων ὁ σφετερισμὸς εἶναι ἰδία της συμφορά, γίνεται ἔρμαιον τοῦ τυχόντος, καταφρονεῖται καὶ φθείρεται.

— Ἔχεις δίκαιον, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης, ἡ σημερινὴ ὅμως κατάστασις εἶναι προϊὸν πεπαλαιωμένων διοικητικῶν καὶ πολιτικῶν ἁμαρτημάτων. Ἡ ἐξουσία πρὸ πολλῶν ἐτῶν προσπαθεῖ νὰ ἐπανορ-

θώσῃ τὰ σφάλματα τῶν προκατόχων της, ἀλλὰ τὸ κακὸν ἐπροχώρησε τόσον, ἔκαμε τόσον βαθείας καὶ χονδρὰς ρίζας ὥστε ὁσάκις ἠθέλησε νὰ τὰς ἀποσπάσῃ ἔσεισεν ὁλόκληρον τὸ Κράτος. Δυστυχῶς δὲν ἔχομεν λαὸν νοήμονα νὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως, τοῦ φθείροντος αὐτὸν διὰ τῆς δηλητηριώδους πνοῆς του. Ἠξεύρεις ποῖος εἶναι ὁ ὄφις οὗτος; εἶναι οἱ τῶν ἐπαρχιῶν ἅρπαγες ἀρχοντίσκοι· οἱ τῆς πρωτευούσης λυμεῶνες.

— Πολὰ καλλὰ, ὑπέλαβεν ὁ Βεζύρης, κινήσας μετ' ἀγανακτήσεως τὴν κεφαλὴν, ἐπειδὴ καὶ ἔχουσι σφάλματα πρέπει νὰ ἐμμένωμεν εἰς αὐτά; εἶναι δίκαιον νὰ θεωρῶμεν τὸ Βασίλειον καθ' ἑκάστην φθειρόμενον καὶ νὰ λέγωμεν προφασιζόμενοι, τί νὰ κάμωμεν, τὰ πράγματα δυσκόλως πλέον διορθώνονται; Χαλὲτ ἐφέντη! ὅταν οἱ Σουλτάνοι μας ἐξεστράτευον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ μας, ὅταν μετημφιεσμένοι περιέτρεχον πανταχοῦ διὰ νὰ μάθωσι πῶς ὁ λαὸς κυβερνᾶται, τιμωροῦντες τοὺς κακοὺς τοῦ Βασιλείου ἄρχοντας, τὸ Βασίλειον ἦτον ἰσχυρὸν, διότι τὸ διετήρει ἡ δικαιοσύνη διότι ὁ Ὀθωμανὸς θεωρῶν τὴν ἐξουσίαν φροντίζουσαν ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας του, ἦτο πλήρης πατριωτισμοῦ· ὅταν ξένοι μᾶς ἠπείλουν, Ἀμὲτ Μωαμὲτ, ὅλοι ἔτρεχον πρὸς βοήθειαν τοῦ Ἰσλαμισμοῦ. Ἀλλ' εἰς τοὺς ἰσχάτους τιούτους καιροὺς τί ἔγεινεν; Οἱ Σουλτάνοι ἐκλείσθησαν εἰς τὰ παλάτια καὶ ποτὲ δὲν ἐξήρχοντο, εἰμὴ δεκα νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ τσαμὶ, ἢ νὰ ἐντρυφήσωσιν εἰς τερπνήν τινα ἔπαυλιν, ἀγνοοῦντες τὰ τὰ πάντα καὶ μὴ ἠξεύροντες, εἰμὴ ὅτι μανθάνουσιν ἀπὸ τοὺς περὶ αὐτοὺς, οἵτινες εἶναι φίλοι καὶ συνεταῖροι τῶν καταχραστῶν. Χαλὲτ! ἁμαρτία εἶναι νὰ λέγωμεν ὅτι δυσκόλως διορθώνονται τὰ πράγματα. Ἡ ἐξουσία δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ τίποτε δύσκολον· τίποτε δὲν πρέπει νὰ φαίνεται εἰς αὐτὴν ἀπατόρθωτον, ὅταν πρόκειται ὑπὲρ τοῦ συμφέροντός της καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Ἀλλὴ Ὀσμὰν Δοβλετῆ, ἄλλως δὲν εἶναι ἐξουσία, ἀλλὰ δούλη τεταπεινωμένη, διακινδυνεύουσα καὶ αὐτὴ μετὰ τοῦ ἔθνους.

Οὐδεὶς, ὡς εἶπον, οὐδεὶς διορίζεται καταλλήλως ὅπου εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ ἀναλόγως τῆς ἱκανότητός του. Ποῖος διοικεῖ τὸν στρατόν μας; ἕνας Σαμαρτσὴς, ὁ Σαμαρτσὴς Οὐσεὶν, ὡς τὸν ὀνομάζουσιν οἱ Ὀθωμανοί. Ποῖος δὲ ὁ στρατός μας; ἄτακτοι καὶ ἀκόλαστοι Γενίτσαροι. Χαλὲτ! πρέπει νὰ σταματήσωμεν τὸν χείμαρρον τὸν φουσκόνοντα καθεκάστην καὶ ἐπαπειλοῦντα νὰ μᾶς παρασύρῃ ἅπαντας εἰς τὴν ὁρμήν του. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ὁ Σελίμης, ὁ ἀγαθὸς ἐκεῖνος καὶ φιλόπατρις Σουλτάνος ἀπέτυχεν, ἀλλ' ἡ ἀποτυχία του ὑπῆρξε κατὰ μέγα μέρος ἀποτέλεσμα τῆς δειλίας του, ἣν πρέπει μᾶλλον ν' ἀποδόσωμεν εἰς τὸ ἀναποφάσιστον τοῦ χαρακτῆρος του. Ὁ σήμερον ὅμως διέπων, κατ' εὐδοκίαν τοῦ προφήτου τὸ Κράτος, ὑψηλὸς ἡμῶν Πατισὰχ Σουλτὰν Μαχμοὺτ, εἶναι ἀνὴρ ἰσχυρὰς καὶ ἀκαταμαχήτου θελήσεως, εἶναι ἀποφασισμένος νὰ σώσῃ μὲ πάντα κίνδυνον, τὸ Κράτος. Ἂς τὸν βοηθήσωμεν λοιπὸν μὲ γενναίαν καρδίαν, μὲ θέλησιν ἀνδρικὴν, μὲ πατριωτισμὸν καὶ, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Ἀλλὰχ, εἶμαι βέβαιος, ὅτι θέλομεν καταπνίξει τὸ θηρίον τῆς ἀναρχίας, τὴν μάστιγα τοῦ Βασιλείου, τὸ ἐπικατάρατον καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους σύστημα τῶν γενιτσάρων. Ὁ ἀρχιναύαρχος, ὁ Τοπτσίμπασης (ἀρχηγὸς τῶν πυροβολιστῶν) ὁ Μπουαντσίμπασης (ἀρχηγὸς τῶν σωματοφυλάκων) ὅλοι εἶναι σύμφωνοι καὶ σύντροφοί μας. Εἰπέ με, σ' ἐρωτῶ, κυβερνῶμεν ἡμεῖς; μόνον τοὺς τίτλους τοῦ ἀξιώματός μας φέρομεν καὶ τίποτε περισσότερον.

— Νομίζω, Ὑψηλότατε, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης, ὅτι μὲ εἴπατε πάρα πολλὰ ἵνα μὲ πείσητε, ἐνῷ ἐγὼ εἶμαι τῶν αὐτῶν μὲ τὴν Ὑψηλότητά Σας φρονημάτων, καὶ μὲ τὴν αὐτὴν θέλησιν καὶ ἀπόφασιν.

— Ἀρκεῖ λοιπὸν, ὑπέλαβεν ὁ Βεζύρης, εἴμεθα σύμφωνοι, ὕπαγε νὰ ἡσυχάσῃς. Σὲ διώρισεν ἡ ἐξουσία κατάλυμα τὸ Μέγαρον τῶν Νουριζαδῶν εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Σουλτὰν Μπαγιαζίτη, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ σὲ ὁδηγήσωσιν οἱ Τσοχανταρῖοι.

Ὁ Χαλέτης ἀσπασθεὶς τὸν μέγαν Βεζύρην, ἀνεχώρησε παραγγείλας τὸν ὑπηρέτην του Ἀχμὲτ, νὰ οἰκονομήσῃ τὴν πατρικήν του οἰκίαν καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Μέγαρον τῶν Νουριζαδῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΤΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΜΙΑΣ ΝΥΚΤΟΣ

Αἱ χειμεριναὶ ἀσέληνοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως νύκτες εἰσὶ ζοφωδέσταται, διότι αἱ σκολιαὶ καὶ στεναὶ ὁδοί της, περιστοιχούμεναι ὑπὸ διωρόφων καὶ τριωρόφων οἴκων, ὧν εἱ μέγιστοι ἐξῶσται, ἐγγίζοντες πολλαχοῦ ἀλλήλους, ἀφαιροῦσιν ἐν μέσῃ ἡμέρᾳ τὸν ἥλιον, καὶ αὐτὸ τὸ φῶς ἀμαυροῦσι.

Τὴν 22 Νοεμβρίου ἔπιπτε χιὼν λεπτὴ, ἥτις μόλις ἐγγίζουσα τὸ ἔδαφος ἀνέλυεν, αὐξάνουσα τὸν συνήθη τῆς μεγαλουπόλεως βόρβορον τὸν κατὰ πᾶν βῆμα λιμνάζοντα. Ὁ ἀὴρ ἦν γαλήνιος καὶ ὁ οὐρανὸς τάμαυρος, οὐδεμία δὲ λάμψις φωτὸς διέκοπτε τὸ βαθὺ τῆς νυκτὸς σκότος, διότι ἐκτὸς ὅτι φανοὶ δὲν ὑπάρχουσιν εἰς οὐδεμίαν ὁδὸν πρὸς φωτισμὸν τῶν διαβαινόντων, καὶ αὐταὶ αἱ οἰκίαι κατάκλειστοι οὖσαι, οὔτε κἂν ἀμυδρὰν λάμψιν ἐκπέμπουσι.

Τὴν ὀγδόην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν, δύο ἄνθρωποι ἀνέβαινον τὸν παλαιὸν Φόρον, τὸ νῦν Ταούκ-Παζάρι ὀνομαζόμενον. Εἰς τὸ φῶς τῶν κατὰ μεγάλα ἀποστήματα ὑπαρχόντων εἰς τὴν ἀγορὰν ταύτην ἀλφιτοποιείων, ζαχαροπλαστείων καὶ παντοπωλείων, τὸ ὑπόλοιπον κατοπτριζόμενον εἰς τὰ λιμνάζοντα ἐς τοὺς ὁδοὺς ὕδατα ἐσχημάτιζεν ἐλικοειδῆ παχεῖαν ἐρυθρὸν φωτεινὴν γραμμὴν, οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀνεγνωρίζοντο, ὁ μὲν ὡς Δερβίσης, ὁ δὲ ὡς Οὐστὰς Γενιτσάρων, εἵτινες σιωπηλοὶ διέβησαν τὸν Φόρον τοῦτον, καὶ διελθόντες κάτωθεν τῆς πορφυρᾶς στήλης τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, τὴν νῦν Τσεμπὲρ-Τασὶ ὀνομαζομένην, ἦλθον εἰς τὸ ἱπποδρόμιον, καὶ ἀφήσαντες πρὸ τὰ δεξιὰ τὸ θυριοτροφεῖον, διευθύνθησαν πρὸς τὴν εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς πλατείας ταύτης στήλην, τὸν τετράπλευρον λιθόκτιστον Κολοσσὸν, καὶ κλίναντες πρὸς τὴν μεσημβρινὴν γωνίαν εἰσῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν τῶν Τσεμπετσίδων. (1)

Ἀλλὰ μόλις ἐπροχώρησαν ὀλίγα βήματα, καὶ ὁ Οὐστὰς ἔσυρεν ἀπὸ τὴν πλατείαν χειρίδα τιν τὸν Δερίσην διὰ νὰ τὸν κάμῃ προσεκτικόν. Τὸ σκότος, ὡς ἀνωτέρω διηγήθημεν, ἦν τοσούτῳ βαθὺ, ὥστε ὁ ὀφθαλμὸς δὲν διέκρινε ποσῶς οὔτε τὸ πλησιέστατον αὐτοῦ ἀντικείμενον· εἰς τὴν γαλήνιον ὅμως ταύτην νύκτα, καὶ εἰς τὴν σιωπηλὴν κατάστασιν τῆς συνοικίας ἐκείνης, ἥτις ὡμοίαζε μᾶλλον νεκροταφεῖον, ἢ κατοικίαν ζώντων, τὸ οὖς ἤκουεν ἀλανθάστως. Βημάτων θόρυβος ἠκούετο πρὸ αὐτῶν· οἱ δύο φίλοι ἐσταμάτησαν καὶ ἀφοῦ ἀπεμακρύνθησαν τὰ ποδοβολητὰ, ἤρχησαν πάλιν νὰ περιπατῶσι μετὰ συστολῆς μεγίστης. Πλησιάσαντες δὲ εἰς τὸν στρατῶνα τῶν Τσεμπετσίδων, παρετήρησαν ὅτι οἱ προπορευόμενοι ἐσταμάτησαν πρὸ τῆς θύρας, καὶ ἀμέσως ἠκούσθη ψόφος ὑπόκωφος εἰς τὴν θύραν ὡς νυγμὸς ὄρνιθος, ἥτις ἠνεώχθη ἀμέσως, καὶ ἐν ἄκαρεῖ ἐκλείσθη.

— Τί λέγεις, Γιολδάση, νὰ εἰσέλθωμεν καὶ ἡμεῖς, εἶπεν ὁ Οὐστὰς, ἢ νὰ περιμένωμεν ἀκόμη;

(1) Τσεμπετσίδες ὀνομάζονται οἱ ὁπλοποιοὶ τοῦ στρατοῦ. Ἡ δὲ ὁδὸς λέγεται ὁδὸς Τσεμπετσίδων, διότι αὐτόθι κεῖται ὁ στρατών του.

— Καὶ πρὸς τί νὰ περιμένωμεν; ἀπεκρίθη ὁ Δερβίσης· παρῆλθεν ἡ ὀγδόη ὥρα καὶ νομίζω ὅτι οἱ εἰσελθόντες ἤδη εἶναι οἱ τελευταῖοι.

— Ἐγὼ περιμένω ἕνα Γιακάκην (1), τὸν ὁποῖον ἔστειλα εἰς τὸν στρατῶνα τῶν Γενιτσάρων διὰ νὰ μάθω κάτι σπουδαῖον, τοῦ ὁποίου τὸ ἀποτέλεσμα δὲν θέλει εἰσθαι ἀσήμαντον...

— Ἂς παραγγείλωμεν λοιπὸν τὸν θυρωρόν, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης, νὰ σὲ εἰδοποιήσῃ ὅταν ἔλθῃ.

— Βλέπω εἶπεν ὁ Οὐστὰς, ὅτι ἀκόμη δὲν ἔμαθες τὰ γράμματα τῶν Γενιτσάρων ... Δὲν εἰξεύρεις, φαίνεται ποῦ περιπατεῖς... καὶ αὐτὸ τὸ λιθόστρωτον ἔδαφος, ἐφ' οὗ ἱστάμεθα, οὐδὲν παράδοξον νὰ ἔχῃ ὑπ' αὐτὸ κεκρυμμένους κατασκόπους τῶν δύο πανούργων Κιρκασίων. Ἂς εἰσέλθωμεν, διότι δὲν συμφέρει νὰ μένωμεν ἐν τῇ ὁδῷ.

Καὶ προχωρήσας πρὸς τὴν θύραν τὴν ἔξυσεν ὀλίγον διὰ τῶν ὀνύχων του, ἥτις ἀνοιχθεῖσα ἔκλεισε διὰ τῶν μοχλῶν.

— Ὑμεῖς ἐστὲ οἱ τελευταῖοι, εἶπεν ὁ θυρωρός· ὑπάγετε ταχέως. Καλλήτερα νὰ ἦναι τὶς σαγματοποιὲς, παρὰ θυρωρὸς τῶν στρατώνων τῶν Γενιτσάρων· ὑπάγωσα εἰς τὴν διαβολίτικην αὐτὴν αὐλὴν, ὅπου δὲν ὑπάρχει ἄλλο καταφύγιον, εἰμὴ τῆς θύρας τὸ κούφωμα, βλέπετε τὰ χέρια σας ἐπάνω μου νὰ εἰδῆτε, ὅτι ἔγεινα ὡς ἀντιπόδι ἐξελθὸν ἀπὸ τὴν θάλασσαν.

Ὁ Δερβίσης ἔβαλεν εἰς τὴν παλάμην τοῦ θυρωροῦ ἓν φλωρίον, τὸ ὁποῖον ψηλαφήσας ὁ ταλαίπωρος, ἐλησμόνησε καὶ τὸ ψῦχος καὶ τὴν βροχήν. Δὲν ἐπρόφθασε κἂν νὰ περιφρήσῃ εὐτὲ εὐχαριστῶ, ὁ τρέμων ἀπὸ τὸ ψῦχος θυρωρὸς, ὅταν οἱ δύο Γιολδάσιδες διαβάντες μὲ ταχύτητα τὴν μακρὰν καὶ στενὴν αὐλὴν τοῦ στρατῶνος ἀνέβησαν τὴν εἰς τὸ βάθος ὑπάρχουσαν κλίμακα. Ὁ στρατὼν εἶχεν ἐξώστας, ἢ προδρόμους ἐκτεινομένους κατὰ τὰς τέσσαρας ἐσωτερικὰς πλευράς

(1) Γιακάκης εἶναι κλητὴρ τῆς Ἀστυνομίας τῶν Γενιτσάρων.

του, δι' ὧν εἰσήρχοντο εἰς τὰ δωμάτια. Μόλις ἐπάτησαν τὴν τελευταίαν βαθμίδα τῆς κλίμακος, καὶ ἄνθρωπος ἱστάμενος ἐκεῖ, ἀφ' οὗ τοὺς ἠρώτησε τὸ μυστικὸν σύνθημα, ἀκολουθεῖτέ με, τοὺς εἶπε. Διελθόντων δὲ ὀλίγον τινὰ πρὸς μεσημβρίαν πρόδρομον, ἔσπρωξε διὰ τῆς χειρός του ὁ ὁδηγὸς τὴν πρὸς τὴν γωνίαν θύραν καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς ἓν δωμάτιον σκοτεινὸν, ἔνθα ἠναγκάσθη νὰ τοὺς κρατῇ ἀπὸ τὴν χεῖρα ὁδηγῶν αὐτοὺς, ὡς τυφλούς· πλησιάσας δὲ εἰς τὸ βάθος τοῦ δωματίου ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κόλπου του κλεῖθρον, καὶ ἀνοίξας θύραν μεγαλοπρεπῆ εἰσήγαγε τοὺς δύο Γιολδάσιδες, κλείσας αὐτὴν πάλιν ἀμέσως.

Εἰς τὴν εὐρύχωρον αἴθουσαν εἰς ἣν εἰσῆλθον καὶ ἣν εἶχον περίπου φανοὶ ἐρωτίζον, ἐκαθηντο πέριξ τῶν τριῶν αὐτῆς πλευρῶν ἐπὶ χαμηλῶν ἀνακλίντρων ὅλοι τῶν ὀρτάδων οἱ Οὐστάδες· «Μὶρ χαμπᾶ» ἔκραξαν εἰσελθόντες οἱ δύο γιολδάσιδες, εἰς οὓς ἐδείχθη ἀμέσως ὁ τόπος, ἔνθα ἔπρεπε νὰ καθήσωσιν· ὁ Δερβίσης δ' ἐτάχθη νὰ καθήσῃ πλησίον τοῦ προεδρεύοντος πρεσβυτέρου τῶν οὐστάδων Τοπὰλ Μουσταφᾶ, οὐστὰ τῶν Τσεμπετζήδων.

Ἄκρα σιγὴ ἐπεκράτησεν ὀλίγας στιγμὰς, καθ' ἣν σιωπηλῶς ἔβαλαν ὅλοι τὴν δεξιὰν χεῖρα εἰς τὰ χείλη καὶ ἔπειτα εἰς τὸ μέτωπον χαιρετήσαντες τὸν Δερβίσην.

— Δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ χάνωμεν, εἶπεν ὁ Τοπὰλ Μουσταφᾶς, στρίψας διὰ τῶν δύο χειρῶν του τὰ ἄκρα τοῦ λευκοῦ καὶ δασέος μύστακός του. Χαλὲτ ἐφέντη, ἐπρόθεσεν ἀκολούθως ἀποταθεὶς πρὸς τὸν ψευδοδερβίσην, γνωρίζομεν ὅλας τὰς σκευωρίας, ὅλας τὰς μηχανουργίας τὰς καθ' ἡμῶν τεκταινομένας, γνωρίζομεν τί σὲ εἶπεν ὁ Σουλτάνος εἰς τὴν πρώτην σου μετ' αὐτοῦ συνέντευξιν, γνωρίζομεν τί σὲ εἶπεν ὁ Βεζύρης, τίποτε δὲν μᾶς διαφεύγει.

Πεντακοσίων ἐτῶν τάγματα, πεντακοσίων ἐτῶν σύστημα δὲν καταστρέφεται τόσον εὐκόλως, καὶ ἀπόδειξις ἡ καταστροφὴ τοῦ Μουσταφᾶ Μπαϊράκταρ καὶ τῶν φίλων του. Γνωρί-

ζομεν ὅλα τὰ σχέδια τῆς ἀπονενοημένης ἐξουσίας, γνωρίζομεν, ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ μᾶς ἐξολοθρεύσῃ ὅλους μέχρις ἑνός, ἀλλὰ διὰ ν' ἀποθάνωμεν δὲν θ' ἀποθάνομεν μόνοι. Σ' ἐπροσκαλέσαμεν ἐδῶ διὰ νὰ μᾶς εἰπῇς τί σὲ εἶπεν ὁ Σουλτάνος καὶ τί ὁ Βεζύρης καὶ ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν σου θέλομεν ἐννοήσει τὴν εἰλικρίνειάν σου.

'Ο Χαλέτης δὲν ἦτον ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἀγνοῶν τὴν θέσιν του, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δὲν ἦτο καὶ ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ὑπηρετοῦσι τὴν ἐξουσίαν διὰ τὴν ἐξουσίαν. 'Ο Χαλέτης ἦτο πανοῦργος, ἰδιοτελὴς καὶ φιλόδοξος, ἤθελε νὰ φαίνεται ἀφ' ἑνὸς ἰσχυρὸς καὶ φοβερὸς ἐνταυτῷ εἰς τοὺς ἐχθρούς του διὰ τῆς ἀγάπης τῶν Γενιτσάρων, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ χαίρῃ ἐπιρροὴν διὰ τῆς εὐνοίας τοῦ Σουλτάνου, δηλ. ἤθελε νὰ παίζῃ διπλοῦν πρόσωπον καὶ τοιούτους πονηροὺς καὶ δολίους λειτουργοὺς ἀπαντῶμεν πολλοὺς εἰς τὴν ἱστορίαν.

— 'Εγὼ δὲν θέλω ποτὲ κρύψει εἰς τοὺς Γιολδάσιδες τίποτε ἀφ' ὅ,τι γνωρίζω, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης, δὲν ἔχω ποτὲ σκοπὸν ν' ἀπατήσω τοὺς ὁρτάδες. Ὅταν μόνοι ὑμεῖς γνωρίζετε ὅτι μελετῶνται κακὰ καθ' ἡμῶν, εἶναι περιττὸν νὰ ζητῆτε νὰ μάθετε παρ' ἐμοῦ . . .

— Λέγε ἐλευθέρως, εἶπεν ὁ Τοπὰλ Μουσταφᾶς, μὴ συστέλλεσαι. Στόμα Ὁσταδᾶ δὲν θέλει ἀνοίξει ποτὲ πρὸς καταγγελίαν, εἶναι ἐπικατάρατον, φοβήθητι μᾶλλον αὐτοὺς τοὺς τοίχους, οἵτινες δὲν ἔχουσι μήτε ὦτα, μήτε ὄρασιν, μήτε λαλιάν. Ὑπάρχουσι καὶ μεταξὺ τῶν Γενιτσάρων προδόται, ἀλλὰ ποτὲ μεταξὺ τῶν Ὁσταδῶν.

— Σᾶς εἶπον παρηγοριὰν ὅ,τι γνωρίζω καὶ νομίζω ὅτι μὲ ἐνοήσατε δὲν δύναμαι ἄλλως πῶς νὰ σᾶς ἐξηγηθῶ. Ἐὰν μ' ἔχετε φίλον καὶ γιολδάσην, ἐὰν νομίζετε, ὅτι δύναμαι νὰ σᾶς χρησιμεύσω, μὴν ἐξασθενεῖτε τὰς δυνάμεις μου, μὴ θέλετε νὰ μὲ κάμετε ἄχρηστον. Θεωρεῖτε ὅτι παρουσιάζομαι ἐνώπιόν σας μὲ ἔνδυμα Δερβίση...

— Ἀρκεῖ, τὸν διέκοψεν ἀποκριθεὶς ὁ Τοπὰλ Μουσταφᾶς. Δὲν νο-

μίζω ποτὲ νὰ ἐπιθυμήσῃς νὰ ἴδωσιν οἱ ἐχθροί σου κυλιομένην τὴν κεφαλήν σου εἰς τὸ ἱπποδρόμιον.

— Αὐταὶ εἶναι φρικταὶ κατάραι δι' ἐμέ, Τοπὰλ Μουσταφᾶ, ἀπεκρίθη ἀνατριχιάσας ὁ Χαλέτης.

Ὄχι, ἀπ' ἐναντίας εἶναι νουθεσίαι, εἶπεν ὁ Τοπὰλ Μουσταφᾶς.

Ὡραῖαι νουθεσίαι, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Χαλέτης.

— Ἄκουσον, ἐξηκολούθησεν ὁ Τοπὰλ Μουσταφᾶς, θὰ κάμῃς μίαν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ σύστημα. Εἰς τὸ Ἀγᾶ-Καπισὶ, ὑπάρχει φυλακισμένος ὁ Ταρακτσῆ Ρετσὲπ Περγάμαλης ἀπὸ τὸν Ὀρτᾶ τῶν Γιρμημπέσιδων· περὶ τὴν αὐγὴν ἀποστέλλεται σιδηροδέσμιος εἰς τὸ Ἰσάρι (1) διὰ νὰ ἀγχονισθῇ καὶ ἠξεύρεις διατί; διότι ἐξεμαύλισε, λέγουσι, τὴν γυναῖκα ἑνὸς τρανοῦ καὶ πλουσίου Ὀθωμανοῦ. Ἐντροπή! εἶναι γελοῖον νὰ καταδιώκουσι νοῦς Γενιτσάρους διὰ τοιαύτας πράξεις καὶ μάλιστα ἀναποδείκτους· βλέπεις ὅτι εἰς Γιολδάσης καταστρέφεται παραλόγως. Ἡ μάχαιρα, ἐφέντη, δὲν εἰσέρχεται εἰς τὸν κολεόν, ὅταν οὗτος ὑπάρχει εἰς ἄλλου χεῖρας· σὺ εἶσαι ὁ ἁρμόδιος νὰ τὸν σώσῃς μεσιτεύων εἰς τὸν ἀπονενοημένον Γενιτσὰρ ἀγᾶν· εἶναι ὥρα ἐννάτη, ἕως τὸ μεσονύκτιον, ἔχεις καιρόν. Τοῦτο ἀπαιτοῦμεν ἐκ μέρους σου καὶ πρέπει νὰ τὸ κάμῃς· αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη ὑπηρεσία, τὴν ὁποίαν θέλεις κάμει εἰς ἡμᾶς ὅλους διὰ νὰ μᾶς δείξῃς τὴν ἀφοσίωσίν σου.

Περιεπλέχθην μὲ κακοὺς διαβόλους, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ ὁ Χαλέτης, καὶ κακὰ θέλω ξεμπερδεύσει.

— Νὰ σᾶς εἰπῶ, Γιολδάσιδες, ἔστε βέβαιοι, ὅτι θέλω πράξει ὅ,τι δυνατόν· ἀλλ' ὅταν δὲν δυνηθῶ νὰ σᾶς ὑπηρετήσω, τότε δὲν θέλετε ἀδημονεῖ ἐναντίον μου.

---

(1) Φρούριον παραθαλάσσιον εἰς τὸν Βόσπορον ἔνθα ἀγχονίζουσι τοὺς Γενιτσάρους.

SISMANOGLIO MEGARO

— Μεταξὺ εἰλικρινείας καὶ προσποιήσεως ἔχομεν ἀρκετὸν νοῦν καὶ ἀρκετὰ μίσα νὰ διακρίνωμεν, ἀπεκρίθη μὲ πικρὸν μειδίαμα ὁ Τοπὰλ Μουσταφᾶς ...

Τὴν ὁμιλίαν διέκοψεν κτύπος ἀκουσθεὶς εἰς τὴν θύραν τῆς αἰθούσης καὶ συγχρόνως ὁ τριγμὸς ἀνοιχθέντος κλείθρου.

— Λάβε, εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ ἱστάμενος ἔξω τῆς θύρας φύλαξ, ὅστις ἦν εἷς τῶν Οὐστάδων, τὸ χαρτίον τοῦτο τὸ ὁποῖον μ' ἔδωσεν ὁ θυρωρὸς νὰ σοὶ ἐγχειρίσω.

Καὶ τῷ ἔδωκεν ἄγραφον χάρτην, ἔχοντα ὀπὰς τῶν ὀφθαλμῶν προσωπίδος μὲ μίαν ἄγκυραν ἐπὶ κεφαλῆς, τὸν ὁποῖον τυλίξας ἔβαλεν εἰς τὸν κόλπον του.

— Καιρὸς νὰ διαλύσωμεν τὴν συνεδρίασιν, εἶπεν ὁ Τοπὰλ Μουσταφᾶς.

Οἱ Οὐστάδες ἠγέρθησαν ν' ἀναχωρήσωσι.

— Περιμείνατε ὀλίγον καὶ ἀποχωρήσατε εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον, ἐπανέλαβεν ὁ ἴδιος. Τσολὰκ Χασάνη, Κυρὰ Ἰμπραήμ, τυλίξατε τὴν ψάθαν τῆς αἰθούσης.

Καὶ ἡ ψάθα ἐν ἅκαρεῖ ἐτυλίχθη εἰς μίαν τῶν πλευρῶν τῆς αἰθούσης παρουσιασθέντος τοῦ πατώματος. Ὁ Τοπὰλ-Μουσταφᾶς ἐγερθεὶς ὀλίγον ἐπὶ τῶν γονάτων του, ἔσυρε πάσσαλον ἀρειχάλκινον ἐμπεπηγμένον εἰς τὸν τοῖχον ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του, καὶ ἀμέσως ἠνοίχθη μία καταπακτὴ ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης.

— Λάβετε πέντε ἐξ φανάρια· πήδησε κάτω, Τσολὰκ-Χασάνη, κατὰ γῆς θέλεις εὐθὺ καὶ λίμακα στήριξέ την εἰς μίαν τῶν πλευρῶν τῆς καταπακτῆς διὰ νὰ καταβῶσιν οἱ Γιολτάσιδες καὶ ὁδήγησέ τους. Σὺ γνωρίζεις τὴν μυστικὴν ταύτην ὑπόγειον ὁδὸν, τὴν ἀγούσαν εἰς τὸ καφφενεῖον τοῦ Κουλαξιζ-Ὀμὲν ἐκεῖθεν ἐξερχόμενοι ἂς ὑπάγῃ ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

— Καὶ διατί τοῦτο; ἠρώτησαν ὅλοι διὰ μιᾶς, ἀπὸ τοῦ πλησίον δωματίου.

Ὁ Τοπὰλ-Μουσταφᾶς ἔσυρεν ἐκ τοῦ κόλπου του τὸν χάρτην.

— Βλέπετε, εἶπε, τὰς δώδεκα ταύτας ὀπὰς εἰς σχήματα ὀφθαλμῶν καὶ τὴν ἄγκυραν; ἐξ κατάσκοποι τοῦ Καπιτὰν-Πασσᾶ παραμονεύουσιν ἔξωθεν τοῦ στρατῶνος νὰ παρατηρήσωσι πόσοι καὶ ποῖοι θὰ ἐξέλθωσιν. Εἴμεθα προδομένοι ὅτι ἔχομεν συνέλευσιν. Ἂς ἀπατήσωμεν λοιπὸν τὸν ἐχθρόν μας Ἀρχιναύαρχον καὶ ἂς ψεύσωμεν τὴν κατηγγελίαν τοῦ ἀπίστου προδότου.

— Πῶς! ἐκραύγασαν, πῶς! μᾶς κατασκοπεύουσι; πανταχόθεν λοιπὸν καὶ πάντοτε ἐπιβουλὴ καὶ προδοσία! Πρέπει νὰ τιμωρήσωμεν τοὺς ἀναιδεῖς αὐτοὺς κατασκόπους, πρέπει νὰ τοὺς κομματιάσωμεν.

Καὶ τεσσαράκοντα γιαταγάνια συγχρόνως ἐσπινθηροβόλησαν εἰς τὸ φῶς τῶν φανῶν.

— Εἰσ᾽ε νήπια, εἶπεν ὁ γέρων Οὐστὰς, μὴ τρίχετε, βάλετε τὰς μαχαίρας εἰς τὴν θήκην. Δὲν εἶναι καιρὸς νὰ διαρρηχθῶμεν μετὰ τῶν ἐχθρῶν μας, εἴτινες δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητοι. Ἔχομεν νὰ κάμωμεν μὲ τοὺς δύο διαβολεμένους Κιρκασίους τὸν Χουρσίτην καὶ τὸν Χουσεὶβ, καὶ τὸν καταχθόνιον Γαλὴπ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Σεϊμένιδων· ἡ τύχη τῶν μαχῶν εἶναι ἄδηλος· ἂς φαινώμεθα φοβεροὶ χωρὶς νὰ κατανταήσωμεν εἰς συμπλοκάς· πολλοὶ Γενίτσαροι ἠγοράσθησαν διὰ χρημάτων, καὶ, κύριος οἶδε τί θέλει γένει· ἂς ἐξαγοράζωμεν λοιπὸν τὸν καιρόν· ἐνόσῳ δὲν τολμῶσι νὰ μᾶς προσβάλωσιν, ἡμεῖς εἴμεθα οἱ κύριοι τῆς Σταμπούλ· ἂς τοὺς φοβώμεθα καὶ ἂς μᾶς φοβῶνται.

Οἱ λόγοι τοῦ Τοπὰλ-Μουσταφᾶ, μολονότι πολλοὺς ἠρέθισαν, εἰς τοὺς πλείστους ὅμως ἔκαμαν ἐντύπωσιν πραδεχθέντες ὡς φρόνιμοι.

Ὁ Τσολὰκ-Χασάνης λαβὼν φανάριον ἐπήδησε πρῶτος εἰς τὴν ὑπόγειον ὁδὸν καὶ στήσας τὴν κλίμακα, ἤρξαντο οἱ Οὐστάδες νὰ καταβαίνωσιν ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον παρακολουθοῦντος καὶ τοῦ Χα-

λέτη... 'Αφοῦ εἰσῆλθον ὅλοι, ὁ Τοπὰλ-Μουσταφᾶς ἔσπρωξε πάλιν τὸν ὀρειχάλκινον πάσσαλον καὶ ἡ καταπακτὴ ἐκλείσθη.

Οἱ ὑπόγειοι ὁδοιπόροι ἐβάδιζον ἀνὰ τέσσαρες κατὰ μέτωπον, ἐνῷ ἀπὸ ἀπόστασιν εἰς ἀπόστασιν προηγοῦντο οἱ κρατοῦντες τὰ φανάρια ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς των, ἵνα φωτίζωσιν ὅλην τὴν ὁδόν, ἥτις ἀρκετὰ εὐρύχωρος, καλῶς ἐστρωμένη διὰ μεγάλων πλακῶν καὶ διὰ στερεῶν τοίχων κτισμένη, ἦν κεκαλυμμένη μὲ θόλον.

'Αρ' οὗ πολλὴν ὥραν ἐβάδιζον, ὁ ἐπὶ κεφαλῆς Τζολὰκ-Χασάνης τοὺς ἐσταμάτησεν ὅλους διὰ σημείου. Ἔφθασαν τέλος πάντων εἰς τὴν καταπακτὴν τοῦ καφφενείου· ὁ Τσολὰκ-Χασάνης ἔκρουσε διὰ τοῦ κολεοῦ τοῦ γιαταγανίου του τρὶς τὴν καταπακτήν, εἶτα, ἀφοῦ οὐδεὶς ἤρχετο ν' ἀνοίξῃ, λαβὼν λίθον ἐκτύπησε δυνατά, ἀλλ' οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις· ἐξ ἐναντίας θόρυβος καὶ ποδοβολητὰ ἠκούοντο ἐπὶ κεφαλῆς των. 'Αρκετὴν ὥραν ἐστάθησαν προσέχοντες καὶ ἀκροαζόμενοι ἐν ἄκρᾳ σιγῇ, ἐπαποροῦντες καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐννοήσωσι τί ἔτρεχεν· ἀλλὰ κρότος μέγας ἀκουσθείς, ὡς νὰ κατέπεσεν οἰκοδομὴ ἐπὶ τῆς ὑπογείου ὁδοῦ σείσασα ὅλον τὸ ἔδαφος, τοὺς κατεθορύβησε· μετά τινας στιγμὰς καπνὸς ἤρξατο νὰ εἰσέρχεται εἰς τὸν ὑποχθόνιον τοῦτον σωλῆνα, καὶ μετ' ὀλίγον κατέπεσε καὶ ἡ καταπακτὴ ἀναμμένη καὶ μετ' αὐτὴν τεμάχια δοκῶν πορφυροχρόων ἐκ τοῦ πυρός. Οἱ ὑπόγειοι ὁδοιπόροι ἐννόησαν ὅτι ἐξερράγη πυρκαϊὰ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὅτι τὸ καφφενεῖον τοῦ Κουλαξὴζ 'Οσμάνη ἔγεινε παρανάλωμα τοῦ πυρός. Ἡ ὀπισθοχωρία ἐγένετο πλέον μὲ κατεσπευσμένα βήματα, διότι ὁ καπνὸς εἰσήρχετο εἰς τὸ ὑπόγειον καὶ ἐξετείνετο καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν, ὥστε ἐπαπειλοῦντο ὑπὸ ἀσφυξίας.

Διανύσαντες τὰ δύο τρίτα τῆς ὁδοῦ, εἶδον φῶς πλησιάζον πρὸς αὐτούς, καὶ μετ' ὀλίγον ἐγνώρισαν τὸν γέροντα Τοπὰλ Μουσταφᾶ κρατοῦντα φανάριον.

— 'Ηρχόμην, τοῖς εἶπε, νὰ σᾶς εἰδοποιήσω νὰ ἐπιστρέψητε·

πυρκαϊὰ καὶ φόνοι....καταστροφὴ φοβερὰ καὶ αὐτὸ τὸ καφφενεῖον τοῦ Κολαξὴζ-'Οσμὰν ἀπετεφρώθη· σομπλοκὴ μεταξὺ τῶν Γιαμάκιδων τοῦ Γενιτσὰρ-ἀγᾶ καὶ τῶν Γετμισμπέσιδων ἐξακολουθεῖ· μανθάνω δὲ ἤδη ὅτι καὶ ἄλλα δύο τάγματα τῶν 'Ελιαλτίδων καὶ τῶν 'Οτουζμπίριδων συνεπλάκησαν καὶ αὐτὰ ἐκεῖ, καὶ τῇ ἀληθείᾳ δὲν ἔμαθον ἀκριβῶς τί γίνεται τώρα. Οἱ κατάσκοποι τοῦ Καπετὰν-Πασᾶ ἀκούσαντες τὸν θόρυβον καὶ ἰδόντες τὴν πυρκαϊὰν ἔγειναν ἄφαντοι· δράμετε λοιπὸν εἰς τὸν τόπον τῆς συμπλοκῆς διὰ νὰ βοηθήσητε πρὸς κατάπαυσιν τῶν συμφορῶν τούτων.

Καὶ οἱ Οὐστάδες καὶ ὁ Χαλέτης πηδήσαντες ἔξωθεν τῆς ὑπογείου ὁδοῦ ἐξῆλθον τοῦ στρατῶνος δρομαῖοι.

SISMANOGLIO MEGARO

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

ΠΥΡΚΑ·Ι·Α ΚΑΙ ΦΟΝΟΙ

Περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν οἱ Γιρμιμπέσιδες ἔμαθον, ὅτι ὁ Γενιτσὰρ ἀγᾶς εἰδοποιηθεὶς ἀπὸ τὸν Καπετὰν-Πασᾶ, ὅτι εἰς τὸν στρατῶνα τῶν Τσεμπετσίδων συνῆλθον οἱ Οὐστάδες, τὸ δ' ἀντικείμενον τῆς σκέψεώς των, ἦτο, πῶς ν' ἁρπάσωσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας τὸν καταδικασθέντα ν' ἀγχονισθῇ Ταρακτσῆ-Ρετσεπ-Περγάμαλην, διέταξε τοὺς Γιαμάκιδες νὰ τὸν καταβιβάσωσιν εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ 'Αγᾶ Καπισὶ καὶ ἐκεῖ νὰ τὸν πνίξωσιν. 'Εκ τούτου θορυβηθέντες οἱ ἀκατάσχετοι οὗτοι λύκοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔδραμον ἀθρόοι εἰς τὸ ἀγᾶ-Καπισὶ ἵνα σώσωσι τὸν Γιολδάσην των.

Κατ' ἀρχὰς συναθροισθέντες ἔξωθεν τῆς πύλης τοῦ μεγάλου τούτου μεγάρου, ἔστειλαν πρεσβείαν εἰς τὸν Γενιτσὰρ-ἀγᾶν νὰ τὸν παρακαλέσῃ δῆθεν ἐκ μέρους τῶν ὀρτάδων, ἵνα τοῖς δώσῃ τὸν καταδικασθέντα. 'Ο Γενιτσὰρ-ἀγᾶς ἀποποιηθεὶς νὰ δεχθῇ τὴν πρεσβείαν ἐκλείσθη εἰς τὸν γυναικωνίτην, διατάξας συγχρόνως νὰ κλεισθῶσιν

αἱ θύραι τοῦ μεγάρου. Οἱ Γενίτσαροι συναθροιζόμενοι ἀδιακόπως, ἐπεχείρησαν νὰ βιάσωσι τὰς θύρας, ἀλλ' οἱ Γιαμάκιδες ὀχυρωθέντες ὄπισθεν τῶν παραθύρων τοὺς ἐπυροβόλουν, ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ ὀπισθοδρομήσωσιν ἀφήσαντες πολλοὺς νεκροὺς πρὸ τῆς μεγάλης θύρας. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως πλησιάσαντες πάλιν μὲ πελέκεις, ἀξίνας καὶ μοχλοὺς ἔβιασαν τοσοῦτον τὴν θύραν, ὥστε κατέπεσεν εἰς θραύσματα· ὅθεν εἰσέρρευσαν θλιβόμενοι εἰς τὸ μέγαρον ὡς ἄγρια θηρία, καὶ, φρενούντες καὶ φρενυάμενοι, ἀνέβησαν τὴν κλίμακα. Φθάσαντες δὲ εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν ἐζήτουν τὸν Γενιτσὰρ-ἀγᾶν διὰ κραυγῶν καὶ θορύβων, ἀλλὰ μὴ εὑρόντες αὐτὸν εἰς οὐδὲν δωμάτιον τοῦ ἀνδρωνίτου, ἀφοῦ ἔφερναν τὰ πάντα ἄνω κάτω, συνέλαβον ἀπὸ τὸν τράχηλον ἕνα Γιαμάκην, τὸν ἔρριψαν χαμαί, καὶ βαλόντες τὰς ἀκωκὰς τῶν γιαταγανίων των εἰς τὸ στῆθός του ...

— Εἰπέ μας ἄπιστε, εἶπεν εἷς τῶν Γενιτσάρων, τοῦ ὁποίου αἱ χεῖρες ἔσταζαν ἀπὸ αἷμα ἀχνίζον εἰσέτι, εἰπέ μας, ποῦ εἶναι αὐτὸς ὁ σκύλος, εἰ δὲ μὴ ἀπέθανες.

Ἔντρομος ὁ δυστυχὴς Γιαμάκης τοῖς ἔδειξε τὴν θύραν τοῦ γυναικωνίτου, καὶ ἀμέσως δέκα μάχαιραι διεπέρασαν τὸ στῆθός του.

Ὡς λύκοι λυσσῶντες ἔδραμον πρὸς τὴν θύραν καὶ συντρίψαντες αὐτὴν εἰσῆλθον εἰς τὸν γυναικωνίτην· οἱ ὀλολυγμοὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παίδων ἐμάλασσον καὶ τῶν σκληροτέρων δημίων τὰς καρδίας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῶν ἀγριωτέρων καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ θηρία Γενιτσάρων. 'Ο ἄθλιος Γενιτσάραγας κεκρυμένος ὑπὸ στρωμνήν, περιέμενεν ἄφευκτον θάνατον.

— Ποῦ εἶναι αὐτὸς ὁ ἄπιστος, ὁ σκύλος; ἐφώναζαν ἄπειροι συγχρόνως. Αἰ! χανούμισσαι! ὀγλήγωρα, λέγετε, καὶ ἁρπάσαντες μίαν ἀπὸ τὴν χεῖρα, καὶ ἐγείραντες αὐτὴν ἀπὸ τὴν θέσιν της, ἀπέσπασαν ἀπὸ τὸ πρόσωπόν της τὸ λευκὸν κάλυμμα, τὸ ὁποῖον ἐσκέπαζε τὸ ὡραιότερον τῆς 'Ανατολῆς πλάσμα. Χυθέντες οἱ μελανοὶ καὶ στιλβοντες βόστρυχοί της ἐρρίφθησαν εἰς τὰ ἀλαβάστρινα στήθη της,

καὶ ἡ ἀμίμητος αὐτη θυγάτηρ τῆς 'Ασίας ἔπεσε νεκρὰ πρὸ τῶν ποδῶν τῶν δημίων της· τὰς αὐτὰς σκηνὰς ἔπραξαν ἀλληλοδιαδόχως εἰς μίαν ἑκάστην τῶν ἄλλων. Τέλος πάντων ἀφοῦ ἔφθασε καὶ ἡ σειρὰ τῶν παιδων, ὁ δυστυχὴς Γενιτσὰρ-ἀγᾶς ἀναστηκώσας τὴν καλύπτουσαν αὐτὸν στρωμνὴν ἀνεπήδησεν ἐν μέσῳ τῶν Γενιτσάρων.

— Κατηραμένοι ἀπὸ τὸν προφήτην! ἐκραύγασε· δὲν φοβεῖσθε τὸν Θεόν; τί κάμνετε ὡς ἄγριοι λύκοι;

— Τὸν Γιολδάσην μας! τὸν Γιολδάσην μας! ἐφώναξαν μυρίαι φωναί.

— Εἶναι κάτω εἰς τὸ ὑπόγειον, εἶπεν ὁ Γενιτσὰρ ἀγᾶς.

Καὶ ἀμέσως τέσσαρες πέντε ἔδρομον πρὸς ἀναζήτησίν του, τὸν εὗρον ὅμως νεκρὸν ἔχοντα εἰσέτι τὸν δερμάτινον βρόχον περὶ τὸν τράχηλόν του. Μὲ ἀπερίγραπτον λύσσαν ἀνέβησαν τὴν κλίμακα ὀλολύζοντες.

— Τὸν ἔπνιξεν ὁ ἄπιστος, Γιολδάσιδες, βουρουνοὺς (κτυπᾶτέ τον.)

Ὅπως ἡ διψῶσα τίγρις πηδᾷ κατὰ τοῦ θύματός της ἵνα ριφήσῃ τὸ αἷμά του, τοιουτοτρόπως ἐπηδήσαν ὅλοι σχεδὸν κατὰ τοῦ Γενιτσὰρ-ἀγᾶ· ἀλλ' ὁ Γενιτσὰρ-ἀγᾶς ἦτον ἀνὴρ ρωμαλέος, Κοῦρδος τὴν φυλὴν καὶ γενναῖος ἐνταυτῷ, ὅθεν ἁρπάσας ἀπὸ τὴν μέσην ἑνὸς τῶν Γενιτσάρων τὸ γιαταγάνι του, ἀπεσύρθη ὀπισθοχωρῶν πρὸς τὴν ἄκραν τοῦ δωματίου του καὶ περιστρεφόμενος ἠμύνετο ὡς λέων· οὐδεὶς τὸν ἐπλησίασε χωρὶς νὰ λάβῃ καιρίαν πληγήν, ὥστε οἱ νεκροὶ τὸν ὠχύρωσαν πανταχόθεν. Τέλος πάντων εἷς τῶν Γενιτσάρων τὸν ἐπυροβόλησε διὰ πιστολίου καὶ ἡ σφαῖρά του συνέτριψε τὴν ἀριστερὰν χεῖρα· ἡ πληγὴ αὕτη τὸν ἐξηγρίωσεν ἔτι μᾶλλον, ὡς ἐξαγριώνουσι τοὺς ταύρους τὰ κεντήματα τῶν ταυρομάχων· δύο κτύπους κατέφερε κατὰ δύο μαχομένων ἀπέναντί του ἀντιπάλων καὶ οἱ δύο κατέπεσαν πρὸ τῶν ποδῶν του· ἀλλὰ τὸ ρέον ἀπὸ τὰς χεῖράς το

αἷμα τῷ ἀφήρεσε τὰς δυνάμεις καὶ κλονισθεὶς ἔπεσεν, ἡ κεφαλή του ἀπεκόπη καὶ ἐρρίφθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου.

— 'Απέθανε, εἶπεν εἷς τῶν Γιρμιμπέσιδων· ὕπαγε νὰ εὕρῃς, ἄπιστε, τὸν πτωχὸν Ταρακτσῆν Ρετσὲπ-Περγάμαλην.

Τελειώσαντες τὴν μιαιοφόνον ἀποστολήν των οἱ αἱμοβόροι οὗτοι Γενίτσαροι, ἐξῆλθον ἀπὸ τὸν γυναικωνίτην, ἀλλὰ μόλις εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἀνδρωνίτου, καὶ δέκα συγχρόνως ἠκούσθησαν πυροβολητὰ καὶ δέκα ἔπεσαν νεκροὶ καὶ πληγωμένοι καλύψαντες τὸ ἔδαφος. 'Ενῷ οἱ Γενίτσαροι μετήρχοντο τὰς ἐρεύνας καὶ βιαιοπραγίας των ἐν τῷ γυναικωνίτῃ, οἱ Γιαμάκηδες κρυφθέντες εἰς τὰ πέριξ δωμάτια, ὠχύρωσαν διὰ στρωμνῶν τὰς θύρας καὶ ἤνοιξαν πολεμίστρας εἰς τοὺς εὐθραύστους τοίχους τῶν δωματίων. Οἱ Γενίτσαροι κατ' ἀρχὰς ἀντεπυροβόλησαν, ἀλλὰ θεωροῦντες ὅτι ἐμάχοντο ἀπροφύλακτοι κατ' ὠχυρωμένων καὶ φονεύομενοι ἀδιακόπως ἔδραμον δρομαῖοι εἰς τὴν κλίμακα καταβαίνοντες συνωθούμενοι· ἐξελθόντες τότε οἱ Γιαμάκιδες ἐκ τῶν ὀχυρωμάτων των ἐπυροβόλησαν κατὰ τῶν τελευταίων, ὥστε οἱ πίπτοντες νεκροὶ καὶ πληγωμένοι συνεπέσυρον τοὺς προπορευομένους. 'Απερίγραπτος ὑπῆρχεν ὁ θόρυβος. Πῦρ, ἐφώναζον καὶ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν οἱ Γενίτσαροι, πῦρ φέρετε πῦρ νὰ πυρπολήσωμεν τὴν κατάρατον ταύτην οἰκίαν, καὶ ἀμέσως πυρκαϊὰ ἐξερράγη κάτωθεν τοῦ μεγάρου, διαδοθεῖσα εἰς ὅλον τὸ ἰσόγειον τῆς ξυλίνης κολοσσαίας ταύτης οἰκοδομῆς. Κατ' ἀρχὰς τὸ πῦρ ἐνέμετο τὰ ἰσόγεια δωμάτια, αἱ δὲ φλόγες ἀπαντῶσαι ἀντίστασιν ἀπὸ τὴν ὀροφὴν τοῦ πρώτου πατώματος ἐξερρεύγοντο ὡς αἱ τῆς καμίνου ἐκ τῶν θυρῶν καὶ τῶν παραθύρων.

Οἱ ἐν τῷ εὐρυχώρῳ τούτῳ μεγάρῳ Γιαμάκιδες θορυβηθέντες ἔδραμον εἰς τὴν κλίμακα, ἀλλ' ὁ καπνὸς καὶ αἱ φλόγες τοὺς ἀπεδίωκον· κατέφευγον λοιπὸν εἰς τὰ παράθυρα, εἴτε διὰ νὰ ἀναπνεύσωσιν, εἴτε διὰ νὰ κρημνισθῶσιν ἐκεῖθεν ἵν' ἀποφύγωσι τὸν διὰ πυρὸς θάνατον, ἐλπίζοντες νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν γῆν ἀβλαβεῖς, ἀλλ'

σε τὸν γυναικωνίτην, οἱ δ' ἀντλιοταὶ παρετάχθησαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ διευθύναντες τοὺς δερματίνους σωλῆνας τῶν ἀντλιῶν πρὸς τὰς καιομένας οἰκοδομὰς, σφενδονίζοντες πανταχόθεν τὸ ὕδωρ· ἀλλ' ἡ πυρκαϊὰ ἐξεταθη ὡς θάλασσα καταβιβρώσκουσα πᾶν τὸ προστυχόν.

Καταβὰς ἀπὸ τοῦ ἵππου ὁ Γαλίπ, διέταξεν ἀμέσως νὰ συντρίψωσι τὴν θύραν τῆς πύλης τοῦ γυναικωνίτου, ἥτις ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ κατέπεσεν ὑπὸ εἴκοσι πελέκεων καὶ εἰσελθὼν ἔδρομε πρὸς τὴν μυστικὴν θύραν τοῦ χαρεμίου, ἥτις ἦτο γνωστὴ πρὸς αὐτόν.

— Συντρίψατε καὶ αὐτὴν, ἐφώναξεν εἰς τοὺς μπαλτατζίδες τῶν Σεϊμένδων.

— Γαλίπ! ἠκούσθη φωνὴ λιγυρὰ ἄνωθεν ἑνὸς παραθύρου, εἰς τὸν ἦχον τῆς ὁποίας ὁ Γαλίπ ἀνεσκίρτησε.

— Ζελχά! ἀγαπητή μου Ζελχά! ζῇς! μὲ εἶναν ὅτι οἱ σκύλοι οὗτοι σ' ἐφόνευσαν! τί ἔγινε ὁ πατήρ σου;

Ὁ πατήρμου κεῖται ἤδη χωρὶς κεφαλὴν, τὸν ἐφόνευσαν οἱ κατηραμένοι Γενίτσαροι.

Ἀχ! ἐκδίκησιν, ἐκδίκησιν, ἐφώναξεν ὁ Γαλίπ ὡς λέων βρυχώμενος, ἀλλ' ἂς κρατηθῶ, ἀνάγκη νὰ κρατήσω τὴν ὀργήν μου, ἔχω νὰ ἐκπληρώσω ἔργον σπουδαιότερον, νὰ σᾶς σώσω...

Μόλις ἡ θύρα κατέπεσε μετὰ τῶν στροφίων της μὲ πάταγον, καὶ ὁ Γαλίπ ἔδρομε ν' ἀναβῇ εἰς τὸν γυναικωνίτην· ἀλλὰ μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἐφάνη ἐπιστρέφων κρατῶν μνημακτρον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του.

— Εἶναι ἀδύνατον, ἐφώναξε, νὰ ἀναβῶμεν διὰ τῆς κλίμακος, τὸ πῦρ προσεγγίζει καὶ ὁ καπνὸς εἶναι πολύς! Ἐ! Σεϊμένδες, στῆσατε ἐγγίγωρα κλίμακας εἰς ὅλα τὰ παράθυρα· καὶ οἱ ἰσχυρότεροι ἀναβῆτε νὰ σώσωμεν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία.

Πρῶτος ὁ Γαλὶπ ἐπέβησεν εἰς μίαν κλίμακα καὶ ἐν τῷ ἅμα εὑρέθη ὡς ἀετὸς εἰς τὸ παράθυρον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἶχε προκύψει ἡ Ζελχά.

ἅμα ἐκριμῶνιο εἰς τὰ παράθυρα, οἱ Γενίτσαροι πυροβολοῦντες αὐτοὺς τοὺς ἐκρέμνζον φονευομένους. Ἀπελπισθέντες οἱ Γεμμάτιδες ἤρξαντο καὶ αὐτοὶ νὰ πυροβολῶσιν, ὥστε αἱ ὁδοὶ ἐπληρώθησαν φονευμένων καὶ πληγωμένων. Οἱ ἀλαλαγμοὶ, αἱ ἄγριαι φωναὶ ἀμφοτέρωθεν, τὸ συρίζον πῦρ, αἱ ἀστραπτουσαι ἀξίναι, οἱ πελέκεις, τὰ πυροβόλα, αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις, οἱ κείμενοι κατὰ γῆς νεκροὶ καὶ ἡμιθνητιακόμενοι παρεσκεύαζον θέαμα φρικώδες, εἰκόνα καλάσεως. Ἄλλη φρικωδεστέρα σκηνὴ παρίστατο ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ χαρεμίου (γυναικωνίτου), κειμένου πρὸς τὸ ἀνατολικὸν τῆς ὁδοῦ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον εἰσήρχετο μὲν ὁ καπνὸς, ἀλλὰ τὸ πῦρ δὲν εἶχεν εἰσέτι διαδοθῇ. Αἱ γυναῖκες, οἱ παῖδες καὶ οἱ δοῦλαι τρέχουσι τρέμουσαι ὀλολύζουσαι, ζητοῦσαν καταφύγιον σωτηρίας καὶ μολονότι τὸ μέρος τοῦτο τοῦ γυναικωνίτου ἠδύνατο νὰ σώσῃ τοὺς Γεμμάτιδας, αὐτοὶ ἀπὸ σιβας πρὸς τὰς γυναῖκας καὶ μάλιστα τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου των, ἀπεφάσισαν νὰ καῶσι μᾶλλον, παρὰ νὰ καταπατήσωσι τὸν νόμον τοῦ προφήτου. Ἐν τούτοις τὸ πῦρ εὑρέθησαν τροφὴν ἱκανοποιήσιμον, διεδίδετο μὲ ταχύτητα, τὰ κατώματα τοῦ ἀνδρωνίτου ἤρξαντο νὰ καταρρέωσι μὲ φρικώδη πάταγον καὶ οἱ πίπτοντες τοῖχοι, ὠκοδομημένοι ἀπὸ δοκοὺς καὶ πλίνθους ἐπενδυομένους εἰς μεγάλην ἀπόστασιν, διέδωκαν τὸ πῦρ καὶ εἰς τὰς παρακειμένας οἰκίας μὲ ἀπίστευτον ταχύτητα.

Κρότος ἵππων πολλῶν καλπαζόντων ἠκούσθη αἴφνης, καὶ ἀπὸ τὴν μεγάλην λιθόστρωτον ὁδὸν τοῦ Σουλεϊμανιὲ τσαμὶ ἐφάνη μετ' ὀλίγον μία ὁλη ἱππικοῦ τῶν Σπαΐων, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁποίας ἱππέτα ἐπὶ ἀραβικοῦ ἵππου ξιφήρης ὁ νέος Γαλὶπ-μπέης, ἐνδεδυμένος στολὴν ἀλγερινὴν χρυσοκέντητον, καθὼς φέρω σάρκας ἀπίστων ἀπὸ ψὶς, ἔλεγεν εἰς τὸν πλησίον του ἔφιππον αἰθίοπα. Τὸ ἱππικὸν παρηκολούθουν μὲ κατεσπευσμένον βῆμα δέκα λόχοι τῶν Σεϊμένδων, καὶ κατόπιν τούτων ἔρχοντο οἱ ἀντλιοταὶ καὶ πολλοὶ φέροντες μεγάλας κ.αὶ ἐπιμήκεις κλίμακας, καὶ τὸ μὲν ἱππικὸν ἀμέσως περιζω-

SISMANOGLIO MEGARO

Μολονότι ἔκειτο καὶ τὸ πτῶμα καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Γενιτσάραγα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου, καὶ τὸ θέαμα τοῦτο ἦν ἱκανὸν νὰ συντρίψῃ τὴν καρδίαν τῆς λυπημένης ταύτης οἰκογενείας, μολαταῦτα ἡ ἐλπὶς τοῦ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὸν διὰ πυρὸς θάνατον ἐφαίδρυνεν ὅλων τὰ πρόσωπα.

Ἡ Ζιλχὰ ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Γαλίπ.

— Δὲν εἶναι καιρὸς, ἀγαπητή μου Ζιλχὰ, ἀσπασμῶν, αἱ φλόγες προχωροῦσι καταβιβρώσκουσαι τὴν οἰκίαν, εἶναι καιρὸς μόνον σωτηρίας. Ἂς προσπαθήσωμεν νὰ σώσωμεν καὶ τὸ σῶμα τοῦ πατρός σου διὰ νὰ τὸ θάψωμεν ἐν τιμῇ.

Καὶ διέταξε νὰ τυλιχθῇ ἀμέσως καὶ τὸ σῶμα καὶ ἡ κεφαλὴ ἐντὸς τάπητος, ἅτινα καταβιβασθέντα ἐκ τῶν παραθύρων ἐτέθησαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ.

Ἀφοῦ, κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν ἔθιμον, αἱ γυναῖκες ἐκαλύφθησαν, ἁρπαζόμεναι ὡς νήπια εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν ρωμαλέων Σεϊμένιδων, κατεβιβάζοντο διὰ τῶν κλιμάκων εἰς τὴν ὁδόν. Τὸ πῦρ ἤρξατο νὰ διαδίδηται εἰς τοὺς τοίχους τοὺς διαχωρίζοντας τὰ δωμάτια ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τοῦ γυναικωνίτου, ἡ οἰκοδομὴ ἔτριζε πανταχόθεν κλονουμένη, ὁ καπνὸς εἰσήρχετο καὶ εἰς αὐτὰ, καὶ αἱ γυναῖκες ἔπιπτον λειποθυμέναι ὑπὸ ἀσφυξίας.

— Ἐμπρός! ὀγρήγωρα! ἐφώναξε μὲ βροντώδη φωνὴν ὁ Γαλίπ, φέρων εἰς τοὺς ὤμους του τὴν Ζιλχὰ, τῆς ὁποίας ἡ κεφαλὴ εἶχε κλίνει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του.

Ἐν μιᾷ στιγμῇ εὑρέθησαν κενὰ τὰ δωμάτια, καὶ αἱ κλίμακες ὅλαι ἐφαίνοντο πλήρεις τῶν μετὰ φορτίων πολυτίμων καταβαινόντων.

Τώρα πρέπει νὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν ζωὴν τὰς ἐν λειποθυμίᾳ γυναῖκας, εἶπεν ὁ Γαλίπ. Ὁ ψυχρὸς ἀὴρ ὅμως καὶ τὸ ὕδωρ τὰς ἐνεψύχωσεν ἄνευ μεγάλης δυσκολίας.

— Ἵππους, ἐφώναξεν ὁ Γαλίπ. Καὶ τεσσαράκοντα ἱππεῖς ρ-

φθέντες ἑνταυτῷ ἀπὸ τοὺς ἵππους των, προσέφεραν αὐτοὺς καὶ τὴν ὑπηρεσίαν των.

— Εὐχαριστῶ! ἀγαθοὶ στρατιῶται, τίμιοι ἄνθρωποι! εἶπεν ὁ Γαλίπ μὲ συγκεκινημένην φωνὴν, εὐχαριστῶ! αἱ εὐχαὶ τῶν πασχόντων, αἱ εὐλογίαι τοῦ πτωχοῦ καὶ τοῦ καταδυναστευομένου λαοῦ, θέλουσι προκαλέσει τὰς εὐτυχίας τοῦ οὐρανοῦ ἐφ' ὑμῶν! Ὁ Θεὸς εἶναι θεὸς ἐκδικήσεων διὰ τοὺς κακοὺς, καὶ θεὸς ἐλέους διὰ τοὺς ἀγαθούς. Λάβετε μεθ' ὑμῶν ἕνα λόχον τῶν Σεϊμένιδων καὶ ὁδηγήσατε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία εἰς τὸν γυναικωνίτην τοῦ Βεζύρη· σὺ δὲ, Χαλίλ, εἶπεν ἀποτεινόμενος εἰς ἕνα τῶν ἀξιωματικῶν, εἰπὲ εἰς τὸν Βεζύρην ὅτι τὸ ἀποκεφαλισθὲν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Βασιλείας Γενιτσάρους πτῶμα τοῦ ἀνδρείου Γενιτσάρ-ἀγᾶ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἐξουσίαν μου.

Τῆς συνοδίας τῶν Γενιτσάρων ἀναχωρησάσης, ὁ Γαλίπ ἐπήδησεν εἰς τὸν ἵππον του, καὶ σπασάμενος τὸ ξίφος του ἔνευσε, τετρακόσια δὲ ξίφη ἐξῆλθον διὰ μιᾶς ἀπὸ τὰς θήκας των, ἀπαστράψαντα ὡς ἀστραπὴ εἰς τὴν λάμψιν τῆς πυρκαϊᾶς. Ἀφοῦ δὲ τὸ σῶμα τοῦ Γενιτσάρ-ἀγᾶ παρέδωκεν εἰς τοὺς Σεϊμένιδες νὰ τὸ φυλάττωσιν.

— Ἐμπρὸς, ἀνδρεῖοι Σπαΐδες! ἀνέκραξε βροντωδῶς.

— Καὶ τὸ ἱππικὸν ἐκινήθη ὡς εἷς ἄνθρωπος, κροτούσης τῆς λιθοστρώτου ὁδοῦ ἀπὸ τὰ πέταλα τῶν ἀραβικῶν ἵππων, οἵτινες ἀναβιβάζοντες καὶ καταβιβάζοντες τὰς κεφαλάς των, καὶ πότε ἐπὶ τῶν ἔμπροσθεν, πότε ἐπὶ τῶν ὄπισθεν ποδῶν ἱστάμενοι, ἐζήτουν εὐρύχωρον πεδίον νὰ καλπάσωσι.

Μόλις ἡ οὐρὰ τοῦ ἱππικοῦ ἀπεμακρύνθη μικρὸν καὶ κρότος μέγας ἠκούσθη τὸ μέγαρον τοῦ Γενιτσάρ-ἀγᾶ κατέπεσεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

ΟΙ ΔΥΟ ΔΕΡΒΙΣΑΙ ΚΑΙ Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

Τὸ πῦρ διεδόθη ἐν ἀκαρεῖ καθ' ὅλην τὴν συνοικίαν, αἱ ὁδοὶ ἐπλη-ρώθησαν γερόντων, γυναικῶν καὶ παίδων, σκεύη παντοῖα ἔκειντο τῇδε κἀκεῖσε, ἄλλα ἐκομίζοντο ὑπ' ἀνδρῶν σπευδόντων νὰ τὰ μεταφέρωσι μακρὰν τῆς πυρκαϊᾶς, ἄνθρωποι τῆς ἐξουσίας ὁδεύοντες τοὺς ἀντλιστὰς ἔρριχον πρὸς καταδάμασιν τοῦ πυρός, καὶ ὑδροφόροι ὠδηγοῦντο ὑπὸ μαστιγοφόρων, ἵνα μεταχειρίζωσι ταχύτερον ὕδωρ· τὸ φρικῶδες τοῦτο καὶ εἰκτὴν θέαμα, καθίστων ἔτι μᾶλλον φρικωδέστερον αἱ φωναί, οἱ ἀλλαλαγμοὶ καὶ οἱ θρῆνοι τῶν δυστυχῶν, τῶν ὁποίων ἡ πυρκαϊὰ παρεμάλωσε τὰς οἰκίας ἢ ἦν ἐγγὺς νὰ καταφάγῃ. Τὸ πῦρ εἶχεν ἤδη καταλάβει τὴν ἀπέναντι τοῦ Ἐσκὶ Σεραγίου γραμμὴν τῶν οἰκιῶν. Ὁ Γαλὶπ σχηματίσας εἰς ἔμβολον τὴν ἵλην τοῦ ἱππικοῦ του, προεχώρει ἐν τῷ μέσῳ τῇ ὁδῷ ταύτῃ, παραλλήλως τῶν τειχῶν τοῦ Ἐσκὶ-Σεραγίου, ἵνα διευθυνθῇ πρὸς τὴν μεγάλην λεωφόρον, ἔνθα ἀφικόμενος ὁ Σουλτάνος μετὰ τοῦ μεγάλου Βεζύρη, τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν μεγιστάνων κατεγίνετο ν' ἀποκόψῃ τὴν πρόοδον τοῦ πυρός. Ὀλίγα βήματα εἶχε κάμει ἡ ἵλη, ὅτε Δερβίσης ἔφιππος ἤρχετο μακρόθεν, τρίχοντος ὑπὸ ῥυτῆρος τοῦ ἵππου καὶ διασχίσας αὐτὴν ἐστάθη ἐνώπιον τοῦ Γαλὶπ Στάσου, τὸν φω-

νάζει, ποῦ τρέχεις; ποῦ ὑπάγεις; ἔχεις σκοπὸν νὰ ψηθῇς; ἔμπροσθέν σου ὡς καὶ πλαγίως σου εἶναι τοῖχος πυρός· αἱ ὁδοὶ εἰσὶ πλήρεις ὑλῶν καιομένων, ἐπέστρεψε καὶ κύψας πρὸς τὸ οὖς αὐτοῦ τῷ ἔψιθύρισεν ὀλίγας λέξεις. Μεταβολή, δεξιά, ἀνέκραξεν ὁ Γαλὶπ, καὶ τὸ ἱππικὸν παραλάξαν τὴν βόρειον πλευρὰν τοῦ Ἐσκὶ-Σεραγίου, ἐγένετο ἄφαντον εἰς τὰς ἀπείρους καμπὰς τῶν ὁδῶν τῆς μεγάλης πόλεως τοῦ Κωνσταντίνου. Τὸ πῦρ ἐν τούτοις ἐνέμετο μέχρις ἑσπέρας πᾶν τὸ προστυχὸν καὶ οὐδὲν ἠδύνατο νὰ χαλιναγωγήσῃ τὴν ὁρμήν του· ἐσταμάτησε δὲ μόνον, ἀφοῦ κατεβρόχθισε τὰ χαλκεῖα, τὴν συνοικίαν τοῦ Σουλεϊμανιέ, μέρος τῆς ἀγορᾶς τῶν ἐδωδίμων, ἀπαντήσασαν ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν μεγάλην λεωφόρον, τὰ τείχη τοῦ Ἐσκὶ-Σεραγίου καὶ τὸν σηκὸν δύο μεγάλων τζαμίων.

Περὶ λύχνων ἀφῆς ἡ μὲν πυρκαϊὰ κατεσβέσθη, μεγάλα δὲ νέφη καπνοῦ ὑψοῦντο μόνον ἐκ τῶν λειψάνων τῶν ἀπαθρακωθέντων οἴκων, ἅτινα ἔβρεχον οἱ ἀντλισταί, ἵνα μὴ ἀναδοθῇ ἐκ δευτέρου τὸ πῦρ· ἡ δὲ μεγάλη πλατεῖα τοῦ Ἐτ-μειδὰν, ἣν οὐδὲ ἡ πλατεῖα ἐν ᾗ νέμεται τὸ κρέας εἰς τοὺς Ὀρτάδες, ἤρξατο νὰ πληροῦται ὑπὸ Γενιτσάρων. Τοῦ ὡραίου καὶ εὐρυχώρου στρατῶνος, τοῦ ὁποίου ἐκαλύπτοντος τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τῆς πλατείας, ἡ μεγάλη καὶ ἐπίσημος εἴσοδος κυκλωτερῶς αἴθουσα οὖσα κατάφωτος, ἐπὶ τῶν λευκοτάτων κιονιαμένων τοίχων της οὐδεμία ὑπετυποῦτο σκιά, μόνον εἰς τοὺς ὑείλους τῶν παραθύρων ἐφαίνοντο κεφαλαί, καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ σιγῇ ἠκούοντο ἔνιοτε φωναί, αἴτινες ἐν τῷ ἅμα καὶ ἔπαυον. Εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην ἦσαν συνηγμένοι ὅλοι οἱ Οὐστάδες τῶν Γενιτσάρων, ἐξαιρουμένου τοῦ Κὺρκ-Κιὺλ Κεχαγιᾶ, ἀντιστρατήγου τοῦ ἀγρίου τούτου στρατοῦ, δευτέρου κατὰ τὸν βαθμὸν τοῦ Γενιτσαρ-ἀγᾶ, καὶ διαδεχομένου αὐτὸν ἐν ἀποβιώσει, ἢ καθαιρέσει τοῦ ἀξιώματός του. Ἡ νὺξ εἶχε προχωρήσει, ἡ δὲ πλατεῖα ἐπληρώθη ὑπὸ πλήθους τοσοῦτον, ὥστε ἀδύνατον ἦν νὰ κινηθῇ τις ἐλευθέρως, χωρὶς νὰ διαπ-

σχίση τὰ πλήθη, ἄτινα ἐνητένιζον πρὸς τὰ παράθυρα τοῦ στρατῶνος μετὰ μεγίστης ἀνησυχίας, ἀλλὰ καὶ ἄνευ θορύβου.

Ἡ συζήτησις ἤρξατο ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν ἐκλογὴν τοῦ Γενιτσὰρ-ἀγᾶ, ἢ μᾶλλον τὸν σφετερισμὸν τοῦ δικαιώματος τοῦ Σουλτάνου εἰς τὴν τῶν Γενιτσὰρ ἀγάδων ἐκλογήν. Ἐκ τῶν κατὰ μικρὸν θερμαινομένων συζητήσεων, ἐφαίνετο μᾶλλον ὅτι ἐριλονείκουν ἢ ἐβουλεύοντο. Ὁ Οὐστὰς τοῦ ἑβδομηκοστοῦ πέμπτου Ὀρτᾶ, ἐπροστάτευε σχεδὸν μανιωδῶς τὸ ζήτημα. «Βλέπετε, ἔλεγεν, εἰς ποίαν θέσιν εὑρισκόμεθα· ὁ βρόχος ἐπίκειται καθ' ἑκάστην ἐπὶ τοῦ τραχήλου ἡμῶν. Δὲν παρέρχεται νύξ, καθ' ἣν νὰ μὴ στραγγαλίσωσι πενήκοντα καὶ ἑκατὸν Γενιτσάρους. Τὸ ἀπέναντι τοῦ Ἰσὰρ ρεῦμα κυλίει τὰ πτώματα τῶν νεκρῶν πολλάκις καὶ ὑπὸ τὰς ὄψεις τοῦ λαοῦ, ἅπαντα δὲ τὰ φρούρια τοῦ Βοσπόρου μετεβλήθησαν εἰς ἀραγέτα. Ἰδοὺ καταφανὴς ἀπόδειξις· ὅτι ἡ ἐξουσία ὥμοσε τὴν παντελῆ ἡμῶν καταστροφήν.

Θέλομεν τάχα ἐγερθεῖ ἀπὸ τὸν λήθαργον, ὅταν ἀπαγώμεθα εἰς τὴν ἀγχόνην; Τὰ πράγματα μᾶς ἀποδεικνύουσιν ὅτι οἱ κατὰ καιροὺς Γενιτσὰρ-ἀγάδες ὑπῆρξαν ὄργανα τῆς ἐξουσίας, διότι, ἐὰν ἦσαν πιστοὶ ἀρχηγοὶ ἡμῶν, δὲν ἄφιναν ἀφορήτους εἰς χεῖρας τῶν λύκων τοὺς δυστυχεῖς στρατιώτας. Ἐκλέγοντες ἡμεῖς τὸν ἀρχηγόν μας, θέλομεν βεβαίως ἐκλέξει τὸν καταλληλον, ὡς ἔχοντες πεῖραν τοῦ χαρακτῆρος ἑκάστου· αὕτη εἶναι ἡ μόνη ἐγγύησις τῆς σωτηρίας μας. Μετὰ τὴν ἐκλογὴν θέλομεν ζητήσει τὴν ἔγκρισιν τοῦ Σουλτάνου. Κατὰ τὸν κανονισμόν, ὁ Κὺρκ-Κοὺλ-Κεχαγιᾶς, θέλει δεχθῆ τὸν ἀποθανόντα ἄπιστον Κοῦρδον· τί περιμένετε λοιπὸν ἀπ' αὐτόν; τὸν προσκαλέσαμεν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν συνέλευσίν μας, καὶ οὐ μόνον δὲν ἦλθε, ἀλλὰ καὶ ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ εἰς τὸν ἀπεσταλμένον ὅτι ἀναισχυντοῦμεν· ἂς τὸν φέρωμεν ἐντὸς κἂν ἄκοντα, ἢ ἂς ὑπάγωμεν ὅλοι εἰς τὸ κατάλυμα του διὰ νὰ ἀποφασίσωμεν ἐκεῖ.

— Οὐστὰ-Ὀσμὰν, ἀπεκρίθη διακόψας τὸν λόγον εἷς γέρων σεβάσμιος Οὐστὰς τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου Ὀρτᾶ, ἂς σκεφθῶμεν ἡσυχώτερον, πρωΐτερον καὶ ὡριμώτερον· χειροτονοῦντες ἡμεῖς τὸν Γενιτσὰρ-ἀγᾶ, πράττομεν πρᾶξιν αὐθαίρετον. Ἀφαρπάζοντες τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σουλτάνου, θέλομεν ἐπισύρει καθ' ἡμῶν τὸ μῖσος τοῦ λαοῦ· οὗτος δ' ἔντρομος μὴ ὑποπέσῃ ὑπὸ τὴν ἀναρχικὴν δεσποτείαν μας θέλει ἑνωθῆ μετὰ τῶν ἐχθρῶν μας; Οἱ Οὐλαμάδες, καὶ τοι φίλοι ἡμῶν, βλέποντες ὅτι ἡ ἐξουσία τοῦ Σουλτάνου μεταβιβάζεται ἰδιορρύθμως εἰς χεῖράς μας, καὶ ὅτι ἡ στρατιωτικὴ δύναμις, ἢ μᾶλλον ἡ στρατιωτικὴ αὐθαιρεσία θὰ κυβερνᾷ τὸ Κράτος, θέλουσι μᾶς ἐγκαταλείψει. Ὁ ἀείμνηστος Σουλτὰν-Ὀρχάν, ὀργανίσας τὸ τάγμα τῶν Γενιτσάρων, ἐψήφισε τὸν ἀρχηγόν του διὰ τελετῆς πομπώδους καὶ ἔκτοτε οἱ κατὰ καιροὺς Σουλτάνοι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. Συλλογισθῆτε καλῶς· νεωτεροίζοντες ἡμεῖς, καὶ καταλύοντες τὴν ἀνέκαθεν παραδεδεγμένην τάξιν, δίδομεν εἰς τὸν Σουλτάνον πλήρες δικαίωμα δι' ἀφορμῆς εὐλόγου, νὰ μεταβάλῃ ὅλας τὰς πράξεις, ἔθιμα καὶ προνόμια. Τὸ βῆμα τοῦτο θέλει μᾶς φέρει εἰς τὴν ἀπώλειαν...

Μανιώδης ἠγέρθη ὁ Οὐστὰς τοῦ 75—Τί λέγεις, γέρων Ἀχμέτ!!; ἐραύγασε. Νὰ πιστεύσω, ἄπαγε! ὅτι καὶ σὺ εἶσαι ἐκ τῶν ἐπιθυμούντων τὴν ἐξόντωσιν τῶν Γενιτσάρων;

Εἰς τὴν ἀποστροφὴν ταύτην τοῦ Οὐστὰ Ὀσμὰν ἠκούσθησαν ψιθυρισμοὶ καὶ μία φωνὴ ἠγέρθη τραχεῖα καὶ μεγαλοπρεπής κατ' αὐτοῦ ἡ φωνὴ τοῦ γέροντος Οὐστὰ τῶν 25.

— Ἄκουσον, φίλε μου, εἶπεν, οἱ ἐχθροὶ τῶν Γενιτσάρων εἶναι οἱ κακοὶ σύμβουλοί των· ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς ἀγαθούς. Μὴ φοβεῖσαι τὸ παρανομικὸν, ἐὰν τὰ ἔργα ἡμῶν ἦναι σύμφωνα μὲ τὰς ἐντολάς του. Ἡμεῖς εἴμεθα προωρισμένοι φύλακες τοῦ λαοῦ καὶ ἐκτελεσταὶ τῶν νόμων. Εἰπέ με, σὲ ἐρωτῶ, ἐκπληροῦμεν, μὴ φοβεῖσαι τίποτε· ἂν

τὸ ἐναντίον πράττωμεν, ἀνθρωπίνη δύναμις δὲν δύναται νὰ μᾶς σώσῃ.

Θορυβώδεις φωναὶ ἐξήχοντο ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς αἰθούσης.— Ναὶ—Βεβαια—Ὄχι—οἱ λόγοι οὗτοι εἰσὶν ἐπίβουλοι—Δὲν εἶναι οὕτω·—ὁ τρόπος τοῦ Ὀσμὰν Οὐστὰ εἶναι ἀνάρμοστος... Ἐκ τῶν ἀντιθέσεων τούτων ἐφαίνοντο ἐναργῶς, ὅτι τὸ ζήτημα ἦτο δυσχερὲς καὶ δυσδιάλυτον, καὶ ὅτι οἱ Οὐστάδες ἦσαν ὡς πρὸς τοῦτο διηρημένοι.

Ἐν τῷ μίσῳ τοῦ θορύβου φωνὴ στεντώρειος ἠκούσθη ἀπευθυνομένη ἀπὸ τὴν θύραν.

— Μὴ θορυβεῖσθαι. Ματαίως φιλονικεῖτε. Εἶναι πολὺ ἀργά.

— Ποῖος εἶν' ἐκεῖ, ποῖος ὁμιλεῖ; εἶπον πολλαὶ συγχρόνως φωναί.

— Εἶναι ὁ Δερβὶς Μουσὰς, ἀπεκρίθη εἷς τῶν περὶ τὴν θύραν ἱσταμένων ὑπηρετῶν.

Καὶ χωρὶς νὰ ζητήσῃ οὐδεμίαν ἄδειαν ὁ Δερβὶς Μουσὰς, νέος εἰκοσιπενταετὴς τὴν ἡλικίαν, ὡραῖος, εἰσῆλθε, περιτετυλιγμένος εἰς πλουτοστάτην χλαῖναν.

— Τί ματαίως συζητεῖτε ζήτημα ἀποπερατωθέν; Ὁ Κὺρκ-Κοὺλ-Κεχαγιὰς εἶναι ἤδη πρὸ ἡμισείας ὥρας Γενιτσὰρ-ἀγᾶς.

— Καὶ πῶς τὸ ἠξεύρει;! ἠρώτησεν ὁ Ὀσμὰν οἰστὰς μετὰ φωνῆς τρομούσης ὑπ' ὀργῆς.

— Τὸ ἠξεύρω διότι εἶδα τὸν Τσαούσμπεην διαβάντα ἔφιππον ἐν στολῇ μετὰ συνοδίας καὶ διευθυνόμενον πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ Κὺρκ-Κοὺλ-Κεχαγιᾶ, τὸν παρηκολούθησα μαντεύσας ὅτι πορεύεται εἰς τὴν κατοικίαν του· καὶ τῷόντι ἀληθῶς ἐμάντευσα, διευθύνθη εἰς τὴν οἰκίαν του. Μετά τινας στιγμὰς ἐρωτήσας ἕνα Γιαμάκην, τί θέλει ὁ Τσαούσμπεης τὸν Κὺρ-Κοὺλ Κεχαγιά, μ' ἀπεκρίθη, ὅτι ἔφερε τὸ χάτι σερίφι τοῦ διορισμοῦ του ὡς Γενιτσὰρ-ἀγᾶ.

— Πολλὰ καλά, εἶπεν ὁ Ὀσμὰν Οὐστὰς, μὲ φωνὴν ἀπειλητικὴν· ἐδέχθη τὸν διορισμὸν τοῦτον;

— Καὶ τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ; ἀπεκρίθη ὁ Δερβὶσης, ὅταν αὐτὸς κατὰ νόμον εἶναι διάδοχος τοῦ Γενιτσὰρ ἀγᾶ; Ὁ Σεϊχ-οὐλ-Ἰσλάμης μάλιστα, ἐξέδωκε φετφὰν, ὅτι μόνος ὁ Κὺρκ-Κοὺλ-Κεχαγιὰ εἶναι ὁ νόμιμος διάδοχος τοῦ Γενιτσὰρ-ἀγᾶ, μόνος δὲ ὁ Σουλτάνος ἔχει τὸ δικαίωμα, ὡς κυρίαρχος, ἂν οὗτος εἶναι ἀνάξιος, ν' ἀναδείξῃ ἄλλον.

— Σὺ βλέπομεν γνωρίζεις τὰ πάντα, εἶπεν ὁ Ὀσμὰν Οὐστὰς μετὰ πικρίας.

— Βεβαίως, ἀπεκρίθη ὁ Δερβίσης, ἀφοὺ ἠρώτησα τὸν Γιαμάκην ἀνέβην εἰς τὴν οἰκίαν ἀκωλύτως, διότι οἱ Δερβίσαι εἰσὶν οἰκεῖοι πανταχοῦ, καὶ ἔμαθον ὅσα εἶπον. Κακὴν ὑπηρεσίαν σᾶς ἔκαμα; Καὶ ἄλλοι φίλοι σας προσεπάθησαν νὰ οὐδετερώσωσι τὴν ἐκλογήν, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον.

— Ἂς ἑτοιμάσωμεν τὸν τραχηλόν μας, εἶπεν ὁ Οὐστὰς μετ' ὀργῆς. Αὔριον βλέπετε τοὺς καρποὺς τῆς ἀδιαφορίας μας.

— Καὶ ποία ἡ θεραπεία; εἶπεν εἰρωνικῶς εἷς τῶν Οὐστάδων.

— Νὰ δράμωμεν ὅλοι νὰ καθαιρώμεν τὸν νέον Γενιτσὰρ-ἀγᾶ, ἀπεκρίθη ὁ Ὀσμὰν-Οὐστάς.

— Ὢ! τοῦτο εἶναι δύσκολον, εἶπεν ὁ Δερβίσης. Τὸ κατάλυμα τοῦ Κὺρ-Κοὺλ Κεχαγιᾶ καὶ νῦν Γενιτσὰρ-ἀγᾶ, εἶναι ἐνδυναμωμένον ἀπὸ πλῆθος Γιαμάκιδων. Ὅλοι οἱ Σακάδες, οἱ Ἀχτσίδες καὶ λοιποὶ κατώτεροι ἀξιωματικοὶ τῶν Γενιτσάρων εἶναι ἐκεῖ· ἐκτὸς τούτων εἰς τὴν παραμικρὰν ταραχὴν θέλουν δράμει πρὸς βοήθειάν του οἱ Σιζμένιδες, οἱ Τοπτσίδες, οἱ Κουμπαρατσίδες, οἱ Καλιοντσίδες, καὶ δὲν εἶναι τόσον εὔκολος ἡ πάλη.

— Ἔξελθε ἐντεῦθεν ἀμέσως, ἀπαίσιε ἄνθρωπε, ὕπαγε, ὕπαγε ἀνέκραξεν ὁ Ὀσμὰν Οὐστὰς, ὅλος πλήρης ὀργῆς.

— Μὴ μὲ ὑβρίζῃς Ὀσμὰν-Οὐστά, μὴ ἐγὼ σὲ ἔσωσα ἀπὸ προφανῆ κίνδυνον καὶ εἶμαι ἐξ ἐναντίας ὁ σωτήρ σου. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὡμιλοῦμεν, τὸ πτῶμα σου μετὰ τῶν πτωμάτων τῶν ὀπαδῶν σου ἤθελε καλύπτει μίαν τῶν λιθοστρώτων τῆς συνοικίας τοῦ Ζεϊρὲκ-Τσαμισί.

— Ἔξελθε σὲ εἶπον, ἀνιβόησε μὲ μανίαν ὁ Ὀσμὰν-Οὐστὰς, συγχρόνως ἔβαλε τὴν χεῖρα του εἰς τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους του. Πολλοὶ

SISMANOGLIO MEGARO

χείρες συγχρόνως ἥρπασαν τὸν βραχίονά του, καὶ πολλαὶ ἐπιπλήξεις ἐξῆλθον πανταχόθεν.

— Αἰσχύνη, αἰσχύνη! 'Οσμὰν-Οὐστά! εἶναι ἰσχάτη παραφροσύνη νὰ χύσῃς τὸ αἷμα σεβασμίου Δερβίση, καὶ μάλιστα ἐντὸς τοῦ στρατῶνος τοῦ Ἐτ-μεϊδάν.

— 'Οσμὰν-Οὐστά, ἐπανέλαβεν ὁ Δερβίσης, ὅλαι αἱ ὁδοὶ αἱ ἄγουσαι πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ Κὺρκ-Κοὺλ-Κιχαγιᾶ, κατέχονται ὑπὸ πλήθους ἐνόπλων, καὶ χιλια στόματα πυροβόλων ἤθελον ἀπευθυνθῇ κατὰ σοῦ καὶ κατὰ τῶν δυστυχῶν ἐκείνων, εἰ τινες ἤθελον ἀκούσει τὰς παραφόρους συμβουλάς σου νὰ σὲ ἀκολουθήσωσι. Τὸ αἷμα τῶν δυστυχῶν τούτων, καὶ τὰ ἐλεεινὰ ἀποτελέσματα τοῦ κινήματός σου, ἤθελον ἐπισύρει κατὰ σοῦ τὴν αὐστηρὰν ποινὴν τοῦ οὐρανοῦ ἐν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ, διότι σὲ θεωρῶ ἀπὸ τὴν παροῦσαν στιγμὴν νεκρόν.

Καὶ μὲ ὕφος ὑπερήφανον, ἔχων ὑψωμένην τὴν κεφαλὴν ἐξῆλθεν ὁ Δερβίσης, καὶ καταβὰς τὴν κλίμακα τοῦ στρατῶνος ἀνεχώρησεν.

«Ὦ! τί φρικτὴ κατάρα! ἢ εἶναι ἄρα φρικτὴ προφητεία; εἶπεν ὁ 'Οσμὰν-Οὐστάς. Μὰ τὸν προφήτην, μοὶ φαίνεται, ὅτι μοῦ διεπέρασε τὴν καρδίαν μὲ δίστομον ξίφος» καὶ ὡς παράφρος ἐκ μανίας ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης.

'Αλλὰχ-'Αλλάχ! ἀνεβόησεν ἡ ὁμήγυρις.

— Ἂς ὑπάγωμεν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, εἶπεν ὁ γέρων 'Αχμὲτ Οὐστὰς, ὁ Θεὸς βοηθός. Καὶ ἡ συνέλευσις διελύθη.

Εἰς μίαν ἄκραν τῆς ἀπέναντι τοῦ στρατῶνος πλατείας ἔνθα ἡ αὐγὴ τῶν φώτων τῆς αἰθούσης δὲν ἔφθανε, καὶ αἱ μορφαὶ μόλις ἐκ τοῦ πλησίον διεκρίνοντο, Δερβίσης φέρων μέχρι τῶν ὠτίων τὴν τιάραν τοῦ τάγματός του, καὶ ἐπιστηρίζων τὰ νῶτα του εἰς τὸν τοῖχον, εἶχε προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς, ὁτὲ μὲν πρὸς τὰ παράθυρα καὶ τὴν θύραν τοῦ στρατῶνος, ὁτὲ δὲ ἐφαίνετο ἀνυπόμονος παραλλάσων τὴν θέσιν του, καὶ ὅμως μὴ ἀπομακρυνόμενος ἀπ' αὐτῆς. 'Αλλ' αἴφνης ἐσκίρτησεν, αἰσθανθεὶς χεῖρα σύρουσαν τὴν χειρίδα του, καὶ στραφεὶς εἰς τὰ ὀπίσω εἶδε Δερβίσην.

'Εγὼ εἶμαι ἀφέντη, τῷ εἶπεν ὁ Δερβίσης.

— Σὺ εἶσαι Μουσὰ, ἀπεκρίθη· τί ἔχεινες; δύο ὥρας ἴστασαι πειρμένων σε· ἀλλὰχ-ἀλλάχ, ἔχασα τὴν ὑπομονήν, καὶ εἶχα ἀποφασίσει νὰ φύγω.

— Τοιοῦτ! τὰ πάντα ἐτελείωσαν κατ'εὐχὴν, ἀπεκρίθη ὁ Δερβὴς Μουσὰς, ἀλλ'ἐδῶ δὲν εἶναι τόπος συνομιλίας· ἂς ἀποχωρήσωμεν ἐντεῦθεν.

Καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῆς πλατείας τοῦ Ἐτ-μεϊδὰν ὡδευον τὴν δυτικὴν ὁδὸν, τὴν ἄγουσαν πρὸς τὴν συνοικίαν τοῦ Σουλτὰν Βαγιαζίτ. Οἱ Δύο Δερβίσαι ἔσπευδον τὰ βήματά των, ἵν' ἀπομακρυνθῶσιν ἐκ τόπου ταραχώδους καὶ ἐπιφόβου, καὶ ταχέως ἦλθον εἰς τὴν μνησθεῖσαν συνοικίαν. Πλησιάζοντες δὲ πρὸς τὴν ἔξοδον μιᾶς στενωποῦ εὑρέθησαν αἴφνης ἐνώπιον παραδόξου φραγμοῦ. 'Ανήρ τις ἱστάμενος ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ, ἔφραττε τὴν διάβασιν δι' ὑπερμεγέθους ροπάλου, ἢ μᾶλλον μικρᾶς δοκοῦ, ἣν ἐκράτει διὰ τῶν δύο χειρῶν του ὁριζοντίως, ἀναβιβάζων καὶ καταβιβάζων τὰς δύο ἄκρας, ὥστε ὁ πλησιάζων ἐκινδύνευε νὰ συντριφθῇ. Εὐ σκότος καθίστα ἐπικινδυνώτερα τὰ κινήματά του, οἱ δὲ Δερβίσαι ἀμηχανοῦντες τί νὰ πράξωσιν, ἀπεχώρουν κατὰ μικρὸν ἀντιμετώπως. Αἱ ὁδοὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰσὶ τοσοῦτον στεναὶ, ὥστε ἀνήρ τις ἱστάμενος ἐν τῷ μέσῳ δύναται διὰ ῥάβδου νὰ ἐμποδίσῃ τὴν διάβασιν. Ἡ σκηνὴ διήρκεσεν ἱκανὰ λεπτὰ, πολλάκις ἐδοκίμασαν νὰ βιάσωσι τὸν φραγμὸν, ἐπιπίπτοντες κατ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ ρόπαλον ὑψούμενον κατὰ τῆς κεφαλῆς των τοὺς ἠνάγκαζε νὰ ὀπισθοχωρῶσι. Τέλος ὁ Δερβὶς Μουσὰς ἀνέκραξεν ἐξ ἀγανακτήσεως.

— Τίς εἶ; ἀλλ' οὐδεμία ἐξῆλθεν ἀπόκρισις ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ροπαλοφόρου.

— Ἔ! Ἔ! εἶσαι ἄνθρωπος ἢ Σατανᾶς; λέγε.

— Εἶμαι ναὶ τὸ δεύτερον, εἶμαι Σατανᾶς, ἀπεκρίθη ὁ ροπαλοφόρος διὰ φωνῆς τραχείας· μετ' ὀλίγον ὁ πατήρ μου, ὅστις εἶναι μέγας πελαργὸς θὰ κατοβῇ ἀπὸ τὰ ὕψη τοῦ ἀέρος, θὰ κρατήσῃ διὰ τῶν ὀνύχων του τὸ ρόπαλον τοῦτο (καὶ τὸ ἔστρεψε δεκάκις ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του), ἐγὼ δὲ ἀναβάτης ἐπ' αὐτοῦ ὡς εἰς ἵππον, θέλω διατρέξει τὰ δύο τρίτα τοῦ οὐρανοῦ εἰς δύο λεπτά. Ἰδέτε ὑψηλὰ· πλὴν ὄχι· ἐγὼ πεινῶ καὶ ἂν δὲν φάγω, δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ πετάξω. Οἱ πτωχοὶ Δερβίσαι δὲν ἐτόλμων νὰ στρέψωσιν ἀλλαχοῦ τὰ βλέμματά των, ἔχοντες αὐτὰ προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ ροπαλοφόρου, διὰ νὰ μὴ δωροδοκηθῶσι μὲ καμμίαν εἰς τὸ δόξα πατρί.

— Σὺ ἔχεις ὄρεξιν νὰ φάγῃς καὶ ἡμεῖς ἔχομεν ὄρεξιν νὰ διαβῶμεν, ἄφες ἐλευθέραν τὴν διάβασιν, εἶπεν ὁ Δερβίσης.

— Πεινῶ, πεινῶ! καταλαμβάνετε, ἀφεντάδες Δερβίσαι; ἐγὼ σᾶς βλέπω ἐξαίρετα, μ' ὅλον τὸ βαθὺ σκότος, διότι εἶμαι συνηθισμένος εἰς τὸ σκότος. Τίνες παροψίδας ὑπάγετε νὰ γλείψετε ἅγιοι κουρελιαρέοι;

— Μὰ τὴν πίστιν μου! θὰ ριφθῶ ἐπάνω εἰς τὸν αὐθάδη τοῦτον κατεργάρη, εἶπεν ὁ Δερβὶς-Μουσὰς εἰς τὸν σύντροφόν του.

— Μή, τὸν ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· ἡμεῖς εἴμεθα ἄοπλοι καὶ αὐτὸς ὡπλισμένος μὲ πελώριον ρόπαλον ἐκ τῆς φωνῆς καὶ τοῦ ἀναστήματός του, τὸ ὁποῖον μ' ὅλον τὸ σκότος διακρίνω, εἶναι, φαίνεται, κατεργάρης τις ρωμαλέος· καὶ ποῖος ἠξεύρει, ἐὰν ὅπισθέν του δὲν εἶναι κεκρυμένοι καὶ ἄλλοι;

— Ἅγιοι πατέρες, ἀνέκραξεν ὁ ροπαλοφόρος μετὰ φωνῆς στεντορείας, πλησιάσατε νὰ ἐπιβῆτε καὶ ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ροπάλου μου, μᾶς χωρεῖ ὅλους· ἰδοὺ ὁ Πελαργὸς ἔρχεται, τικ, τικ, τικ. Ἀκούετε τὸν κρότον τοῦ ράμφους του; δράμετε ταχέως, δράμετε· ἂν δὲν ἔχετε ὄρεξιν νὰ μ' ἀκολουθήσητε, μὰ τὸν προφήτην! μὲ ἓν λάκτισμα θὰ σᾶς πετάξω πέραν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ θὰ εὑρεθῆτε ἵππιοι ἐπὶ τοῦ ἀλεμίου (ἡμιελάφου) τοῦ μιναρὲ τοῦ Σουλτὰν Σελὶμ (1) Ἐγὼ κάθε μεσημέριον πετῶ ἐπὶ τοῦ ἀλεμίου τοῦ μιναρὲ τοῦ Σουλεϊμανιέ, καὶ καθήμενος ἐπ' αὐτοῦ βλέπω ὅλον τὸν κόσμον, ἐκεῖθεν πετῶ εἰς τὴν Μέκκαν καὶ εἰς δύο λεπτὰ ὑπάγω καὶ ἐπιστρέφω. Ἔ! χή! ἅγιοι κρασοπατέρες, παράσιτοι τῶν καπηλείων ὅλων τῆς Σταμπούλ, μὴ βραδύνετε. Καὶ ὑψώσας ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του τὸ ρόπαλον τὸ περιέστρεφεν ὡς τὰ πτερὰ τοῦ ἀνεμομύλου προχωρῶν πρὸς τοὺς Δερβίσας, οἵτινες ἐντρομοι ὠπισθοπόρησαν ἀρκετὰ βήματα.

— Τί διάβολος εἶν' αὐτός; εἶπεν ὁ ἄγνωστος Δερβίσης εἰς τὸν Δερβὴς Μουσά, πρέπει νὰ ἐπιστρέψωμεν, καὶ νὰ λάβωμεν ἄλλην ὁδόν, αὐτὸς θὰ μᾶς ξημερώσει εἰς τὰς ὁδούς.

— Ἡμεῖς εἴμεθα πλησίον τῆς εἰκίας σου καὶ ἂν θελήσωμεν νὰ λάβωμεν ἄλλην ὁδόν, θὰ κάμωμεν γύρον ἀπέραντον καὶ μάλιστα εἰς

(1) Τσαμίου κειμένου ἐν Χρυσουπόλει.

αὐτὴν τὴν ζοφώδη νύκτα θὰ χωθῶμεν εἰς κἀνένα βόρβορον.

— Γιαχού! ἀνέκραξεν ὁ ροπαλοφόρος, Γιαγοὺ! ἔλθετε ἅγιοι πατέρες, ὁ Πελαργὸς βραδύνει καὶ ἐγὼ θὰ πετάξω ἐπὶ τοῦ δράκοντός μου. Καὶ συγχρόνως ἔθεσεν ὑπὸ τὰ σκέλη του τὸ ρόπαλον, ὡς ἱππεύουσιν οἱ παῖδες ἐπὶ τῶν καλάμων· ὁ Δράκων μου μ' ἔφερε σήμερον τὸ πρωὶ ἐπὶ τῶν ὤμων του δύο ὥρας, καὶ μὲ ἀνέβασεν εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη τοῦ οὐρανοῦ· εἶναι ὀλίγον κεκμηκώς, ἀλλὰ τὸν ἔθρεψα κάλλιστα, καὶ πάλιν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ κάμῃ τὸ μικρὸν ταξειδάκι τῆς Σελήνης.

Διάβατε, καθήσατε εἰς τὴν οὐράν του νὰ πετάξετε μαζή μου, νὰ ἰδῆτε ὅλον τὸν κόσμον ὡσὰν ἕνα κρομμύδι· ὀγλήγορα, μὴ βραδύνετε, ἰδοὺ ἑτοιμάζει τὰς πτέρυγάς του.

Οἱ Δερβίσαι εὑρόντες τὴν εὐκαιρίαν κατάλληλον, διότι τὸ ρόπαλον εὑρισκόμενον ὑπὸ τὰ σκέλη τοῦ ροπαλοφόρου, τοὺς ἔδιδε καιρὸν νὰ φύγωσιν ἐκ τῶν ὀνύχων του, καὶ ἅρποντες, οὕτως εἰπεῖν, πρὸς τοὺς τοίχους τῶν οἰκιῶν, προέβησαν τὸ φοβερὸν ἔμπροσθεν, τρέχοντες ν' ἀπομακρυνθῶσι.

Φοβεραὶ φωναὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ροπαλοφόρου, θεωροῦντος τρέχοντας ἐνώπιόν του τοὺς Δερβίσας. Ἔμπρός, δράκων μου, θὰ μᾶς ἀπεράσουν οἱ ἀλιτήριοι, ἰδὲ πῶς πετοῦν, ἄ! ἄ! ἔμπρός, ἔμπρός.

Αἱ ἄγριαι φωναὶ τοῦ ροπαλοφόρου καὶ τὸ τροκάλισμα τῆς δορυμένης ἐπὶ τῆς λιθοστρώτου, κατεθορύβησαν ὅλην τὴν συνοικίαν, ὥστε πανταχόθεν ἤνοιγον τὰ παράθυρα ἵνα ἴδωσι τί τρέχει· τὸ θέαμα ἦτο συγχρόνως καὶ ἐπίφοβον καὶ κωμικόν, διότε τὸ παράδοξον τοῦ ἐπὶ τῆς δορυοῦ τρέχοντος κατεργάρη, καὶ διὰ τὴν ἀλλόκοτον φυγὴν τῶν Δερβισῶν, οἵτινες προσήγγιζον ν' συλληφθῶσι, ὑπ' αὐτοῦ, ὅτε φανὸς αἴρνης ἐξήλθεν ἀπὸ πλαγίαν τινὰ ὁδόν, καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ δέκα ἢ δώδεκα ἄνδρες κρατοῦντες ῥάβδες καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τούτων εἷς φέρων βούνευρον.

Ἰδού, νά τος, αὐτὸς εἶναι, διώκει δύο Δερβίσας, εἶπεν ὁ φέρων τὸ βούνευρον, μὴ κάμετε τὸ παραμικρὸν κίνημα, πρὶν ἐγὼ σᾶς διατάξω, ἐλπίζω εἰς μόνην τὴν φωνήν μου νὰ ὑποταχθῇ. Ἰδρίζ, τοῦ τρέχεις; ἀνέβασε ὑψώσας συγχρόνως τὸ βούνευρον· ρίψε ἀπὸ τὰς χεῖράς σου τὴν δορυήν. Ὁ ροπαλοφόρος, ὡς ἀκούσας ἐκεῖνα τὰ κεραυνὸς

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, ἔμεινεν ἐμβρόντητος καὶ ἐσταμάτησε τρέμων ἡ δὲ δοκὸς ἔπεσε μεταξὺ τῶν ποδῶν του μὲ κρότον. Περικυκλώσατέ τον, διέταξεν ὁ φέρων τὸ β ύνευρον. Καὶ ἐν τῷ ἅμα ὁ ροπαλοφόρος ὡς νὰ ἐδεισμεύθη ὡς τὸ ἡμερώτερον τῶν ἀρνίων. Ἐμπρὸς ἀχρεῖε κατεργάρη, νὰ σὲ μάθω ἐγὼ νὰ μὴ φεύγῃς ἄλλοτε, Οἱ δυστυχεῖς Δερβίσαι ἤσθμαινον εἰσέτι ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τοῦ φεύου καὶ τοῦ τρεξίματος. Τί διάβολος εἶν' αὐτός; ἠρώτησεν ὁ Μουσὰ Δερβίσης τὸν βουνευροφόρον.

— Ὦ Θεέ μου! ἀπεκρίθη ὁ μαστιγοφόρος, καὶ δὲν ἐννοήσατε πρὸ πολλοῦ ἀκόμη τίς εἶναι; εἶναι φρενοβλαβὴς· σήμερον μετὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου συνέτριψε τὸν φραγμὸν τῆς αὐλῆς τοῦ φρενοκομείου, καὶ λαβὼν μίαν τῶν δοκῶν τοῦ θριγκοῦ ἐδραπέτευσεν. Ἔκτοτε τὸν ζητοῦμεν καὶ ἤδη πρῶτον τὸν ἀπηντήσαμεν.

Οἱ Δερβίσαι ἐξεκαρδίσθησαν γελῶντες.

— Τί διάβολον ἠθέλαμεν πάθει, εἶπεν ὁ Μουσὰ Δερβίσης εἰς τὸν σύντροφόν του, ἂν κατὰ τύχην δὲν ἐπαρουσιάζετο ἐνώπιόν μας ὁ ἐπιστάτης τοῦ φρενοκομείου! βεβαίως μᾶς ἐπρόφθανεν ὁ κατεργάρης καὶ, Κύριος οἶδε, ἢ τὴν κεφαλήν, ἢ κανὲν ἄλλο μέρος τοῦ σώματός μας ἤθελε μᾶς συντρίψει.— Βέβαια ὁ Θεὸς μᾶς ἐβοήθησεν, ἀπεκρίθη σοβαρῶς ὁ ἄγνωστος τῶν Δερβισῶν.

Ταῦτα λέγοντες οἱ Δερβίσαι, ἔφθασαν εἰς τὴν θύρα· μεγαλοπρεποῦς Μεγάρου, ἣν καὶ ἔκρουσαν· αὕτη δ' ἠνεῴχθη ἐν τῷ ἅμα καὶ εἰσῆλθον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

ΤΟ ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΟΥ ΧΑΛΕΤΗ

Εἰσελθόντων ἐν τῷ Μεγάρῳ τῶν Δερβισῶν, ἀκτὼ ὑπηρέται ἐπαρουσιάσθησαν ἀμέσως εἰς τὸ ἐκ λευκοῦ μαρμάρου λιθόστρωτον πρόστοον, φέρων ἕναστος ἀναμμένην λαμπάδα. Δύο ἕτεροι, ὡσαύτως λαμπαδηφόροι, ἔδραμον εἰς τὸ πόδιον τῆς κλίμακος ἵνα τοὺς φωτίζωσιν ἀναβαίνοντας. Ἀναβάντες τὴν κλίμακα ὑπεδέχθησαν ὑπὸ πολλῶν θαλαμηπόλων, οἵτινες τοὺς ὡδήγησαν εἰς αἴθουσαν κεκοσμημένην λαμπρῶς.

— Φέρετε τὸ δεῖπνον, εἶπεν ὁ Χαλὲτ-ἐφέντης, ὁ ἄγνωστος μέχρι τοῦδε τῶν Δερβισῶν, εἰς τοὺς θαλαμηπόλους, ἀφοῦ ἐξεδύθη τὴν ἐδυμασίαν τοῦ Δερβίση καὶ ἐνεδύθη λαμπρὰν μεγιστάνος στολήν.

Πολυτελὴς τράπεζα ἐκομίσθη ὑπὸ δύο ὑπηρετῶν πλήρης ἐδεσμάτων εὐχύμων, ἀποφερόντων εὐωδίαν κεντῶσαν τὴν ὄρεξιν. Εἰς πολλὰ ἡ Ὀθωμανικὴ μαγειρικὴ δύναται νὰ φιλονεικήσῃ μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ νὰ προτιμηθῇ. Μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὸν καφέν, ἀποχωρησάντων τῶν θαλαμηπόλων καὶ τῶν ὑπηρετῶν, οἱ δύο φίλοι, κλεισθείσης τῆς θύρας τῆς αἰθούσης, ἔμειναν μόνοι των.

— Χαλὴλ-Μπέη, εἶπεν ὁ Χαλέτης, πρὸς τὸν ἄλλον Δερβίσην, τὸν μέχρι τοῦδε Μουσὰν λεγόμενον, πῶς διάβολο ἔκαμες καὶ εἰσῆλθες εἰς τὸν στρατῶνα; ἐγὼ μολονότι ἰσταάμην εἰς τὴν πλατείαν περιμένων ὑπὸ σοῦ ἀγγελίας, μ' ὅλας τὰς μετ' αὐτῶν τῶν δαιμόνων σχέσεις σου, ἐδίστασα νὰ πιστεύσω ὅτι ἠδύνασο νὰ εἰσέλθῃς· εἰπέ μοι τί ἠκολούθησεν; ἐγὼ ἄλλο δὲν γνωρίζω, εἰμὴ τὴν φιλονεικίαν των καὶ τὸν σκοπὸν ὃν συνέλαβον, ἵνα χειροτονήσωσιν αὐτοὶ

τὸν Γενιτσὰρ-ἀγά, καὶ τοῦτο ὀφείλω εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ μοὶ ἔδωκε τὰ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀγγελίας διὰ τοῦ Γιαμάκι Ἀβδοὺλ.

— Τῶν στρατώνων ὅλαι αἱ θύραι εἶναι εἰς ἐμὲ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀνοικταί, ἀπεκρίθη μειδιῶν ὁ Χαλὲλ Μπέης. Δὲν ἠγνοεῖς βεβαίως ὅτι εἶμαι τὸ χαρακτηριστικὸν τῶν Γενιτσάρων τοῦ δίδω φυλακτήρια διὰ νὰ μὴ τοὺς εὑρίσκει τὸ βόλι καὶ νὰ μὲ κάμῃ ὁ διάβολος ἐὰν τὰ φυλακτήριαμου, τοὺς ὠφέλησαν πολύ. Ἔχοντες μάλιστα ἐπ' αὐτῶν τὰς ἐλπίδας των, ῥίπτοντα μὲ πεῖσμα ὅπου θάρρος εἰς ἔριδας καὶ πυροβολισμούς, καὶ οὕτω πέμπονται καθ' ἡμέραν εἰς τὸν ἀρχηγὸν των τὸν Σατανᾶ· τοῖς δίδω ἀλεξιφάρμακα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι, εἰμὴ ἁπλᾶ ὕδατα· τοῖς μαντεύω τὸ μέλλον των καὶ παραδόξως ἐπιτυγχάνω· ἀπὸ συνταξιδιοῦ μὴ ἐρωτᾷς· καθ' ἑκάστην μοιράζω ἐκατοντάδας διὰ πᾶσαν ἀσθένειαν· ἂν ζήτῃ τις, τῷ λέγω ὑπομονητικῶς, ὅτι ὀφείλει εἰς ἐμὲ τὴν ζωήν του ἂν ἀποθάνῃ βεβαίως οἱ συντρόφοι του, ὅτι ἐπαιδὴ καὶ τέσσαρας παρασάγγας κατὰ συνέχειαν δὲν ἐπῆρεν ἀβδοῦτι (1) καὶ δὲν ὑπῆγε νὰ προσευχηθῇ εἰς τὸ Τεμμὶ μετὰ τῶν πιστῶν, διὰ τοῦτο καὶ δὲν ὠφελήθη ἐκ τῶν συντάξεών μου ὡς βιβλίας· αἱ τοιαῦται αἰτιολογίαι μάλιστα τοὺς ἐξάπτουν τὸν θαυμασμόν των καὶ τὴν εἰς ἐμὲ εὐλάβειν των ὑπολήψιν. Ὕστερον ἀπὸ ὅλα ταῦτα ἠρώτησέ ποτέ, ὅτι ὁ θυμωρὸς ἤθελε τοὐλάχιστον νὰ μ' ἀρνηθῇ τὴν εἴσοδον, χωρὶς νὰ φοβῆται πιστεύω, ὅτι μετ' ὀλίγον ἤθελον ἐπιστρατευθῇ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὅλα τὰ κακά;

— Ἀλλὰ δὲν μὲ εἶπες τὰς λεπτομερείας τῶν συζητήσεών των, καὶ πῶς διελύθησαν χωρὶς νὰ ἐπιχειρήσωσί τι ἐγὼ μόνον τὸ ἀντικείμενον τῶν φιλονεικιῶν των ἐγνώριζα, καὶ τὸ διεβίβασα εἰς τὸ Ψηφὰ-καπισί, ἵνα ἐπιπλεύσωμεν τὸν διορισμὸν τοῦ Γενιτσάρ-ἀγᾶ.

— Ἦτο δυνατὸν νὰ εἰσέλθω εἰς ἐκείνας τὰς στιγμὰς νὰ διαβιβάζω λεπτομερείας; σὲ εἰδοποιοῦν μόνον περὶ τοῦ ἀντικειμένου καὶ τοῦ ἀποτελέσματος.

Καὶ ἀφοῦ τῷ διηγήθη ὅλας τὰς λεπτομερείας τῶν διατριξάντων, ἃς ἐκ προηγουμένου καιροῦ γνώστας μεν, ἐξηκολούθησε.

---

(1) Ἀβδέστι ὀνομάζεται ὁ δι' ὕδατος γενόμενος ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν καθαρισμὸς τῶν χειρῶν, τῶν ποδῶν καὶ τῶν ὅταν πρὸν προσέλθωσιν εἰς τὸ Τεμμὶ νὰ προσευχηθῶσι.

— Συλλογίσου τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς μου καὶ τὴν μέχρι μανίας ὀργήν, αἵτινες συνετάραττον ὅλας τὰς ἠθικάς μου δυνάμεις, βλέποντές μου τοὺς καταπεμένους δημίους τοῦ δυστυχοῦς πατρός μου! Τὰ μίση μου κατ' αὐτῶν θέλει εἶσθαι αἰώνιοι! Ἐν ὅσῳ ζῶ ἡ μόνη μου εὐχή, ἡ μόνη μου ἐπιθυμία εἶναι, νὰ τοὺς ἰδῶ κυλιομένους εἰς τὸ αἷμά των! Ἐνθυμοῦμαι μετὰ φρίκης, ὅταν ὁ Λαλὰς μου (τροφὸς) ὁ γηράσας ἐκ λύπης Οὐτσὴν, μ' ὡδήγησε εἰς τὸ ἱπποδρόμιον τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἀποφράδος ἐκείνης ἡμέρας, καθ' ἣν δολοφόνησαν τὸν δυστυχῆ πατέρα μου, τὸν περιφανέστατον Ἰμπραὴμ-Κιοσὲ-Κιαγιὰν, τὸν περιβόητον εἰς ὅλην τὴν Τουρκίαν διὰ τὴν σοφίαν του, μετ' ἄλλων ὁμοῦ μεγιστάνων οἱ αἱμοβόροι οὗτοι λύκοι καὶ διεκόμπασαν τὰ μέλη των. ὦ φρίκη! ὦ Θεέ μου! ὁπατέρ μου ἦτον ἀγνώριστος. Μέλη ἀνακαμιγμένα μετὰ συγκατακοπέντων φορεμάτων ἦσαν ἐσκορπισμένα τρέχοντα κάθε κατεύθυνσιν. Ποῦ εἶναι ὁ πατήρ μου; ἠρώτησα τὸν γέροντα Οὐτσήν. Ἀλλ' ἀντὶ ἀπαντήσεως, μ' ἔσυρεν ἀπὸ τὴν χεῖρα ἐγὼ τὸν ἠκολούθησα μηχανικῶς, καὶ ἀναντίψας ἐκ τῆς παραφορᾶς μου, εἶδον ὅτι εὑρίσκομην μακρὰν τοῦ ἱπποδρομίου. Ἐπιστρέψας δὲ εἰς τὴν οἰκίαν μας, ἔκαμα τὴν ἀπόφασίν μου, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν γυναικωνίτην ἠσπάσθην τὴν χεῖρα τῆς καταβυθισμένης εἰς τὴν λύπην μητρός μου καὶ ἀνεγώρησα διὰ τὸ Ἰκόνιον, ἔνθα κατεγράφθην εἰς τὸ τάγμα τῶν Μεβλεβήδων, καὶ ἐδιδάχθην ὅλας τὰς τελετὰς καὶ τὰ ἔθιμα.

— Ὁ δὲ Γαλὶπ Μπέης τί ἔγεινε; ἠρώτησεν ὁ Χαλέτης.

— Ὅταν ἡ πυρκαϊὰ ἐξεράγη εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Γενιτσάρ-ἀγᾶ ἐγὼ ἤμην πλησίον τοῦ Σατραζάμη, ὅτε μὲ διέταξε νὰ δράμω νὰ εὕρω τὸν Γαλὶπ-Μπεην, νὰ τὸν εἰπῶ νὰ ἐξέλθῃ μετὰ τοῦ ἱππικοῦ του ἀπὸ τὴν θύραν τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἔνθα τὸν περιμένει εἷς τῶν θαλαμηπόλων του νὰ τῷ ἐγχειρίσῃ ἐπιστολήν, ἧς τὸ ἐμπιεχόμενον νὰ ἐκτελέσῃ ἀνυπερθέτως.

Ἐν ᾧ ὁ Χαλὶλ-Μπεης ἐλάλει, ὁ Χαλὲτ-Ἐφένης, γνώσκων τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς τοῦ Γαλὶπ, κατεμέτρα τὰς δυσκολίας τῆς ἐπιχειρήσεως.

— Ἄκουσον νὰ σὲ εἰπῶ ἕνα νέον, ὑπέλαβεν ὁ Χαλὶλ-Μπέης, τὸ ὁποῖον θὰ σοὶ φανῇ παράδοξον.

— Τί; ἠρώτησε μετὰ περιεργείας ὁ Χαλέτης

— Χθὲς περιήρχετο τὴν πόλιν μετημφιεσμένος ὁ Κιελὰρ-ἀγᾶς.

— Τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, εἶναι πυραμύθι.

— Καὶ ὅμως εἶναι βεβαιότατον, διότι ἦτον εἷς ἐν τῶν καφενείων τοῦ Τερζακὶ-τσαρσὶ καὶ ὡμίλει μυστικὰ μὲ τὸν Τοπὰλ-Μουσταφᾶ, Οὐστα τῶν Τσαμπετσίδων.

— Καὶ πῶς τὸ ἠξεύρεις;

— Τὸ ἔμαθον ἀπὸ τὸν ὑπηρέτην τοῦ καφφενείου.

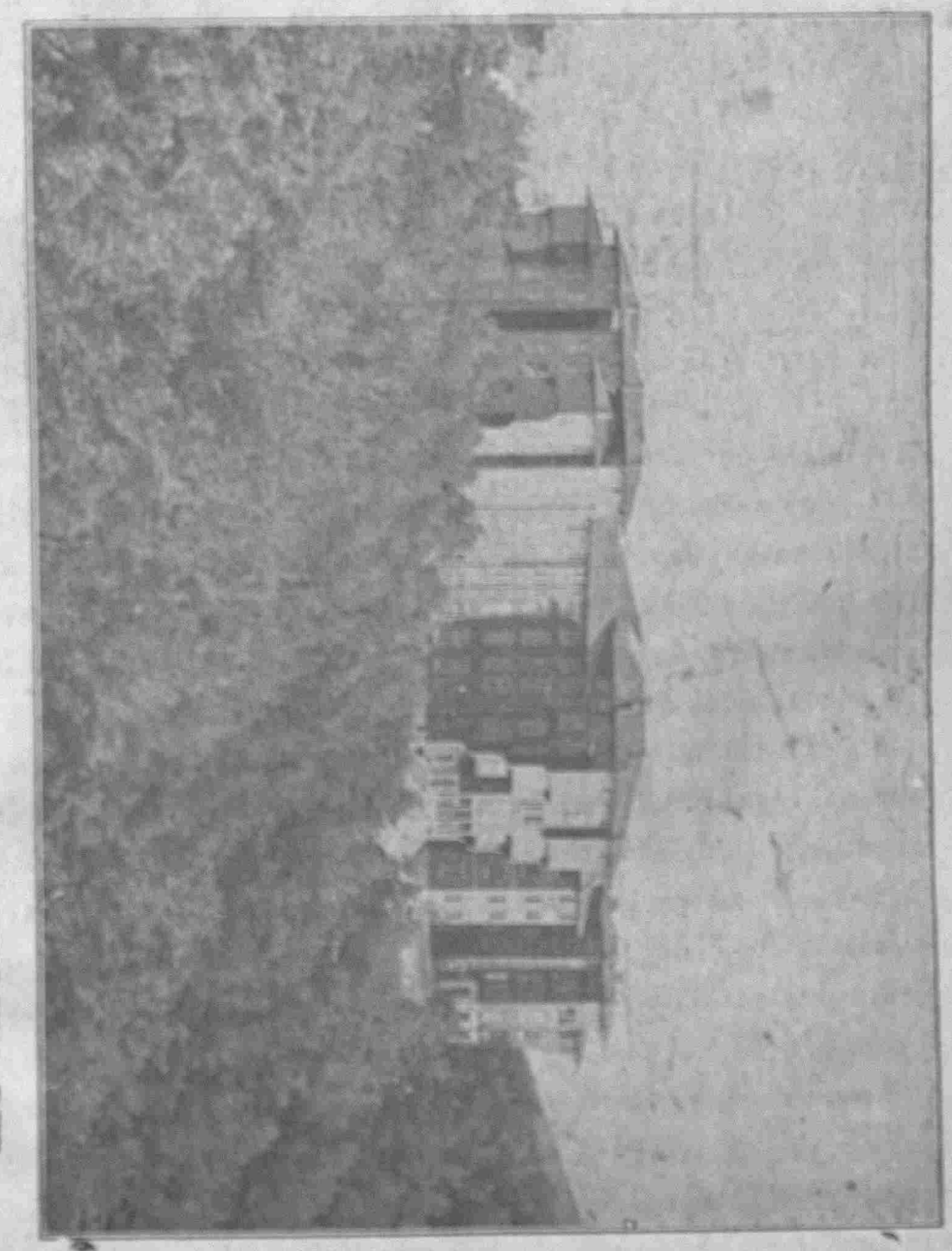
— Ὁ ὑπηρέτης πιθανὸν νὰ ἔχῃ λάθος.

— Ὁ ὑπηρέτης τὸν γνωρίζει καλλίστα, διότι ὁ ἀδελφός του εἶνε ἱπποκόμος του καὶ τὸν εἶδε χιλιάκις.

— Παράδοξον! εἶπεν ὁ Χαλὲτης θωπεύσας τὸν πώγωνά του.

— Διόλου δὲν εἶναι παράδοξον, ὑπέλαβεν ὁ Χαλὶλ-Μπεης. Ὁ Κιελάραγας εἶναι ἄσπονδος ἐχθρὸς τοῦ Μπεμπέρωστη καὶ τῆς Χαζναντὰρ-Οὐστᾶς καὶ λίαν εὐνοούμενος τῆς Βαλιδὲς, ἥτις ἀποστρέφεται καὶ τοὺς δύο τούτους. Κύριος οἶδε, τί σκευωρεῖ.

— Σὲ παρακαλῶ Χαλὶλ-Μπέη, νὰ μὴν ἐξηγηθῇς εἰς ἄλλον καὶ φέρωμεν τὴν τριχιμίαν εἰς τὸ Σεράγι. Ἂς προσέξωμεν μὴ ἐν τῇ τριχιμίᾳ βυθισθῶμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ θολὰ ὕδατα τῶν σκευωριῶν τοῦ χαρεμίου, διότι εἰς τὴν ὁμιχλώδη τῆς Αὐλῆς ἀτμόσφαιραν πολλάκις συγχέονται καὶ αὐταὶ αἱ ψηλαφηταὶ ἀληθεῖαι.

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΚΑΛΑΜΠΟΓΑΤΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Η ΝΥΞ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΠΟΛΛΑ

Ὁ Γαλὶπ-Μπέης ἐξελθὼν ἐκ τῆς πύλης τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἔστρεψε πανταχόθεν τὸ βλέμμα ὡς νὰ ζητεῖ κάτι τι, ὅταν πλησιάσας αὐτὸν ὁ θαλαμηπόλος τοῦ Σατραζάμη τῷ ἐνεχείρησεν ἓν ἔγγραφον περιτετυλιγμένον ἐντὸς μεταξίνου καλύμματος καὶ ἀποχαιρετήσας αὐτὸν διὰ τοῦ νεύματος ἀπεμακρύνθη.

Τοῦ ἱππικοῦ προηγοῦντο δύο φανοφόροι, τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἐν πολει ἔνθα πολλαχοῦ ἡ λιθόστρωτος ὑπάρχει κατεφθαρμένη, οἱ βόρβοροι λιμνάζοντες εἰς ἀρκετὰς ἀποστάσεις καὶ πολλαχοῦ πλήρεις ὑδάτων καθιστῶντες ἀδιαβάτους τὰς ἐλικοειδεῖς ὁδοὺς τῆς μεγαλουπόλεως τοῦ Κωνσταντίνου. Ἐκτὸς τούτου, τὸ ἱππικὸν ἔμελλε νὰ διανύσῃ πολλὴν ὁδὸν εἰς πλείστα μέρη ἀδιάβατον καὶ εἶχεν ἀνάγκην ὁδηγῶν καὶ φώτων.

Ἀπομακρυνθεὶς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως ὁ Γαλὶπ, ἔκραξε τὸν ἕνα τῶν φανοφόρων νὰ τὸν πλησιάσῃ. Ἀποκαλύψας δὲ τὸ μεταξύτον περιτύλιγμα, ἔλαβεν εἰς χεῖράς του τὴν ἐν αὐτῷ ἐπιστολήν, τὴν ἀπεσφράγισε καὶ τὴν ἀνέγνω δὶς καὶ τρὶς ἐπισταμένως, εἶτα τεθεὶς ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἱππικοῦ, εἶπεν εἰς τοὺς ὁδηγοὺς νὰ διευθυνθῶσι πρὸς τὸν Κεατχανέ, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βοσπόρου, ἔνθα ὑπάρχουσι κομψὰ καὶ χαριέντα ἀνάκτορα, ἐν οἷς ἐντρυφᾷ πολλάκις ὁ Σουλτά-

νος τὸ θέρος, κατοικούμενα ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ πατρός του Ἀβδοὺλ-Χαμὴτ, ἀλλ' ἐσχάτως χρησιμεύοντα εἰς ὀλιγόωρον ἐντρύφημα τῶν τε Σουλτάνων καὶ τοῦ χαρεμίου των. Ἡ θέσις τοῦ Κεατχανὲ εἶναι ἀμίμητος· ὑπὸ ὑψικόμων δένδρων καλλυνομένη, τεχνιταὶ λίμναι καὶ καταρράκται, κυλίοντες τὰ ῥεύματά των ἐπὶ λευκῶν καὶ καλῶς ἐξειργασμένων μαρμάρων εἰς εἶδος κλίμακος τετριμμένης διαμπὰξ καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μῆκος, εἰς ἣν πᾶσα βαθμὶς ἔχει σειρὰν λεκανῶν λελατομημένων ἐπὶ τοῦ μαρμάρου, δεχομένων τὸ καταῤῥέον ὕδωρ, καὶ μεταδιδουσῶν αὐτὸ εἰς κατωτέρας μετὰ κελαρυσμοῦ τὴν ἀκοὴν τέρποντος· ἢ καθ' ὅσον τὸν ἑνιαυτὸν καλύπτουσα τὸ ἔδαφος σμαραγδίνη χλόη, τὰ ποικίλα φυσικὰ ἄνθη, ἅτινα σχηματίζουσιν ἕνα ὅλον τάπητα μυριοστόλιστον, τὸ συμπλήρωμα τοῦτο καλλονῶν τοσούτων καὶ τὰ ἀργυρᾶ τοῦ Βοσπόρου ῥεῖθρα, τὰ μετὰ τοῦ ἄκρου τοῦ Κερατείου κόλπου συγχεόμενα καὶ ἕνα ὅλον σχηματίζοντα ποταμόν, εἶναι ὁ λαμπρότερος καὶ κομψότερος πίναξ τῆς φύσεως, ὃν ἡ φαντασία ποτὲ δὲν συνέλαβεν οὔτε δυνατὸν εἶναι νὰ συλλάβῃ, ὅσον γόνιμος καὶ ἂν ἦναι.

Τὴν θέσιν ταύτην διέβη ἐν νυκτὶ ὁ Γαλὶπ-Μπέης μετὰ τοῦ ἱππικοῦ του, διευθυνόμενος εἰς τὰ Καββάκια, χωρίον ἐπὶ μιᾶς τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀκτῶν τοῦ Βοσπόρου. Ἀπομακρυνθεὶς ἐκ τῶν προαστείων τοῦ Πέρα, καὶ εὑρὼν τὴν ὁδὸν ὁμαλὴν καὶ εὐθεῖαν, ἐπείγετο ἵνα φθάσῃ ἐν ὄρθρῳ βαθεῖ εἰς τὸ χωρίον.

Τρεῖς ὥρας πρὸ τῆς ἡμέρας, ὁ Γαλὶπ-Μπέης, ἔστη ἐνώπιον μιᾶς ἐκτεταμένης ἐπαύλεως, καὶ καταβὰς τοῦ ἵππου του ἔκρουσε τὴν θύραν διὰ τοῦ κολεοῦ τοῦ ξίφους του. Ἡ ἔπαυλις ἦν περιπεφραγμένη ὑπὸ ὑψηλοῦ τείχους καὶ εἰς τὸ ἄκρον μιᾶς λίαν εὐρυχώρου αὐλῆς ὑπῆρχεν οἶκος μέγας ξύλινος, ἀλλ' ἐκ τοῦ χρόνου παρηκμακώς. Ἀρκετὴν ὥραν ἔκρουε τὴν θύραν, ὥστε ἐν τῇ ἀφασίᾳ τῶν ἐνοικούντων ἔκρουσεν ἔτι σφοδρότερον διὰ λίθου. Μετὰ πολλοὺς κόπους, οἵτινες, οὐ μόνον κοιμωμένους, ἀλλὰ καὶ νεκροὺς ἤθελον ἐγείρει ἠ-

κούσθη βραγχνώδης φωνὴ ἐξ ἑνὸς τῶν παραθύρων τῆς οἰκίας «τίς κτυπᾷ»;

— Ἄνοιξε, ἄνοιξε, Οὐσεὴν-ἀγᾶ.

— Τοιαύτην ὥραν δὲν ἀνοίγω. Τίς εἶσαι;

— Ἕνας καλὸς φίλος, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ-Μπέης ἀγανακτῶν ἐπὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ ἐρωτῶντος.

— Καλὸς φίλος ἢ κακὸς δὲν ἀνοίγω.

— Ἄνοιξε εἶμαι ὁ Γαλὶπ Μπέης.

— Δὲν ἀνοίγω· ποῦ ἠξεύρω ἐγὼ ἐὰν μοὶ λέγῃς ἀλήθειαν;

— Ἄνοιξε, διότι ἄλλως διατάσσω καὶ ρίπτουν ἔνδην τὴν θύραν μετὰ τῶν στροφίων.

Εἰς τὴν ἀπειλὴν ταύτην ὁ Οὐσεὴν φοβηθεὶς μὴ ἡ θύρα καταπέσῃ καὶ ἄνευ τῆς θελήσεώς του, κατέβη εἰς τὴν αὐλὴν καὶ θέσας τὸ ὄμμα του εἰς μίαν τῶν χαραδρῶν αὐτῆς, αἵτινες δὲν ἦσαν ὀλίγαι ὡς ἐκ τῆς παλαιότητός της, παρετήρησεν εἰς τὸ φῶς τῶν φανῶν, ὅτι οἱ παλληκαράδες ἦταν πολλοὶ καὶ ἱκανοὶ νὰ ἄρωσι καὶ αὐτὴν τὴν οἰκίαν ἀκεραίαν ἐπὶ τῶν ὤμων των. Πρὸς δὲ εἶδε καὶ αὐτὸν τὸν Γαλὶπ-Μπέη, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζε.

— Μπέη-Ἐφέντη, ἐκραύγασεν ὄπισθεν τῆς θύρας, νὰ μὲ συγχωρήσῃς. Ἐγὼ ἀνοίγω ἐν ὀνόματί σου καὶ ἂν δὲν ἦσαι ὁ ἴδιος, ὄψου.

— Ἄνοιξε μπουδαλᾶ, ἄνοιξε, ἐγὼ εἶμαι, ἀπεκρίθη ὁ Γαλίπ.

Ἡ θύρα ἠνεῴχθη.

— Ἔ! μὲ βλέπεις τώρα; εἶμαι ἐγὼ ὁ ἴδιος; ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ-Μπέης γελῶν.

— Ναί, ναί, Μπέη-ἐφέντη, ναί, νὰ μοῦ συγχωρήσῃς. Τί νὰ κάμω ὁ πτωχός; ἔχω κακοὺς γείτονας καὶ φοβοῦμαι, εἶναι, βλέπεις, μίαν ὥραν μακρὰν τὰ Καββάκια καὶ ἔρχονται οἱ Σατανάδες αὐτοὶ τοῦ Καμπαξόγλου οἱ παστρικοὶ καὶ πότε τὸ ἕνα θέλουν πότε τὸ ἄλλο, καὶ φοβοῦμαι μὴ μὲ ξεγυμνώσουν καὶ καμμιὰ βραδυά. Ὁρίστε μέσα νὰ ξεκουρασθῆτε νὰ πίετε ἕνα καφφὲ καὶ ἕνα τσιμπούκι.

— Ἔρχομαι μάλιστα, ἀλλὰ πρῶτον νὰ μ' εἰπῇς τί ἀνθρώπους ἔχεις ἐδῶ μέσα.

— Ἔχω ὀκτὼ ἐργάτας, πέντε Βοσνάκους καὶ τρεῖς Χαρβάτας.

— Καὶ ποῦ εἶναι;

— Ἐκεῖ μέσα κοιμῶνται. Καὶ τῷ ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου ἓν ἰσόγειον ἀρκετὰ εὐρύχωρον εἰς μίαν τῶν πλευρῶν τῆς αὐλῆς.

— Καὶ δὲν εἶν' ἐδῶ κάνεις ἄλλος;

— Μόνος ἐγὼ καὶ ἡ οἰκογένειά μου.

— Φώκιαλη, ἐκραύγασεν ὁ Γαλὶπ-Μπεης καὶ εἷς ἔφιππος εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιόν του. Λάβε, τῷ εἶπε, δέκα ἱππεῖς, εἴσελθε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ κλεῖσε τὴν θύραν. Πρὸ πάντων νὰ φυλάττῃς καλῶς τὴν θύραν τοῦ ἰσογείου ἐκείνου (καὶ τῷ ἔδειξε τὸ δωμάτιον ἐν ᾧ ἐκοιμῶντο οἱ ἐργάται), νὰ μὴν ἀφίσῃς κάνένα νὰ ἐξέλθῃ ἐωσοῦ νὰ ἐπιστρέψω. Εἰπὲ πρὸς τούτοις νὰ ἦναι ὅλοι οἱ ἱππεῖς ἕτοιμοι πρὸς ἀναχώρησιν. Σὺ δὲ Οὐσεὴν ἀγᾶ, ὁδήγησέ με εἰς τὸ δωμάτιόν σου νὰ πίωμεν τὸν καφφέν, εἶπεν ἀποτανθεὶς πρὸς αὐτόν. Καὶ εἰσῆλθον εἰς ἓν ἰσόγειον δωμάτιον τοῦ οἴκου.

— Πρόσεχε, εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Μπεης εἰς τὸν Οὐσεΐνην, ἄκουσον. Ἔχεις πολλὰς ἡμέρας νὰ ὑπάγῃς εἰς τὰ Καββάκια;

— Χθὲς μέχρι τῆς ἑσπέρας ἤμην ἐκεῖ.

— Ἠξεύρεις ἂν ὁ Καμπαξόγλους κατοικῇ εἰς τὸ χωρίον, ἢ εἰ τὸ φρούριον;

— Τώρα κατοικεῖ εἰς τὸ χωρίον, διότι τὸν χειμῶνα εἶναι πολλὰ ψυχρὸν τὸ φρούριον καὶ ξεχειμάζει ἔξω.

— Ποῦ κεῖται τὸ κατάλυμά του, τὸ γνωρίζεις;

— Πολλὰ καλά, διότι πολλάκις ἔφερον ἐκεῖ γάλα καὶ πολλάκις μ' ἔβγαλεν ἀγγάρεια καὶ ἔσκαψα τὸν κῆπόν του· εἶναι εἰς τὴν ἄκραν τοῦ χωρίου.

— Λοιπὸν γνωρίζεις καλῶς ὅλα τὰ κατατόπια.

— Τὰ γνωρίζω κάλλιστα.

— Εἶναι εὔκολον νὰ εἰσέλθωμεν μέσα ;

— Τὸ κατάλυμα ἔχει ἕνα κῆπον περιτειχισμένον, μὲ ἀρκετὰ ὑψηλὸν τοῖχον, καθὼς καὶ μίαν αὐλὴν περιτειχισμένην· μὲ τὴν οἰκίαν καλλητὰ εἶναι ἕνας πύργος, ὅπου κάθεται καὶ κοιμᾶται ὁ ἴδιος· ἀλλ' ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος ἔχει ἕνα βράχον ἴσα ἴσα μὲ τὴν ἄκραν τοῦ τοίχου. Ὅταν ἀναβῇ τις ἐκεῖ, ἠμπορεῖ νὰ καταβῇ διὰ σχοινίου εἰς τὸν κῆπον ν' ἀνοίξῃ τὴν πρὸς δυσμὰς θύραν, ἡ ὁποία κλείει μὲ δύο μοχλούς, καὶ νὰ ἴμβωσι μέσα ὅσοι θέλουν.

— Θὰ σὲ παραλάβω μαζύ μου Οὐσεὴν-ἀγᾶ· ἔρχεσαι νὰ μᾶς ὁδηγήσῃς ;

— Καὶ τί θὰ κάμετε ;

— Θὰ τὸν συλλάβομεν.

— Ἀκοὺς ἐκεῖ ; ἔρχομαι καὶ καλοέρχομαι, νὰ γλυτώσω ἀπὸ ἕνα ἅρπαγα, ὁ ὁποῖος κατ' ἔτος μοῦ τρώγει τὸ ἥμισυ τῶν εἰσοδημάτων μου. Προχθὲς μ' ἐφοβέρισε νὰ μὲ στείλῃ εἰς τὸ φρτούριον καὶ νὰ μὲ στρώσῃ 'ς τὸ ξύλον, διότι τοῦ ἐζήτησα νὰ μὲ πληρώσῃ μερικά, ὅπου μὲ χρεωστεῖ. Εἰπέ με, Μπέη-Ἐφέντη, σὲ παρακαλῶ, τί κάμνει ὁ Χαλὶλ-Μπέης, τὸ παιδί μου, εἶναι καλά ; διατί καμμίαν ἡμέραν δὲν ἦλθε νὰ ἰδῇ τὸ κτῆμά του, νὰ τὸν ἰδῶ κ' ἐγώ ; τὸν ἐπιθύμησα Μπέη μου. Ἡ κυρά μου εἶναι καλά ;

— Ἄφες τώρα τὴν πολυλογίαν, ὅλοι εἶναι καλά. Ἔχεις κανὲν καλὸν σχοινὶ νὰ τὸ μεταχειρισθῶμεν διὰ τὴν κατάβασιν εἰς τὸν κῆπον ;

— Ἔχω πολλά, ἀπεκρίθη ὁ Οὐσεήν, καὶ εἰσελθὼν εἰς ἓν παρακείμενον δωμάτιον, ἐξῆλθε κρατῶν σχοινίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔδεσε διαφόρους κόμβους. Μὴ σὲ μέλλει Γαλὶπ-Μπέη, ἐπρόσθεσεν, ἐγὼ μόνος θὰ καταβῶ ν' ἀνοίξω τὴν θύραν.

— Ἀρκεῖ· ἂς ἐξέλθωμεν, εἶπεν ὁ Γαλίπ. Ἐλθὼν εἰς τὴν αὐλὴν, ἔνθα ἵστατο περιμένων ὁ Φώκιαλης, τὸν διέταξε νὰ δώσῃ ἕνα ἵπ-

πον εἰς τὸν Οὐσεήν. Σβύσετε τοὺς φανούς, ἀνέκραξε, καὶ ἱππεύτας μετὰ τοῦ Οὐσεὴν, ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἱππικοῦ, ὁδεύων πρὸς τὰ Καββάκια.

Φθάσαντος τοῦ ἱππικοῦ πλησίον τοῦ χωρίου, ὁ Γαλὶπ-Μπέης ἀφιππεύτας, διέταξε καὶ τὸν Οὐσεὴν νὰ καταβῇ ἀπὸ τὸν ἵππον καὶ νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτόν.

— Γνωρίζεις, Οὐσεήν, τῷ εἶπε, καὶ ἕνα ἐδῶ εἰς τὸ χωρίον ἐχθρευόμενον τὸν Καμπαξόγλουν ;

— Καὶ ποῖος δὲν τὸν ἐχθρεύεται ; ἀπεκρίθη ὁ Οὐσεήν. Ἔχω μάλιστα ἕνα φίλον καπνοπώλην, τοῦ ὁποίου τὴν θυγατέρα ἥρπασε πρόξενός μου καὶ πνέει ἐκδίκησιν ἐναντίον του.

— Ἠμπορεῖς νὰ μοῦ τὸν φέρῃς ἰδῶ ;

— Μάλιστα.

— Τὸν ἐμπιστεύεσαι ; μὴ μᾶς προδώσει ;

— Θεὸς φυλάξοι ! αὐτὸς θὰ σὲ θεωρήσει διὰ σωτῆρά του.

— Ὕπαγε λοιπὸν φέρε τον.

Μετὰ εἴκοσι λεπτῶν παρέλευσιν, ὁ Οὐσεὴν ἤρχετο παρακολουθούμενος ὑφ' ἑνὸς ἄλλου παρηλικος, τὸν ὁποῖον ἐπαρουσίασεν εἰς τὸν Γαλὶπ-Μπέην.

— Ἐλθὲ πλησίον, καλὲ ἄνθρωπε, τῷ εἶπεν οὗτος. Ἠξεύρεις πόσοι ἄνθρωποι εὑρίσκονται εἰς τὸ κατάλυμα τοῦ Καμπαξόγλου ;

— Καμμιὰ δεκαριὰ εἶναι ἀπεκρίθη ὁ Ὀθωμανός.

— Τί ἄνθρωποι ;

— Γενίτσαροι, τοὺς ὁποίους ἔχει ὡς φρουρούς. Ὁ Γαλὶπ-Μπέης ἐκίνησεν ἀπειλητικῶς τὴν κεφαλήν.

— Εἰπέ μοι, Μπαμπαλὶκ (1), ἐὰν εὐκολύνεσαι νὰ μοῦ κάμῃς μίαν ὑπηρεσίαν.

---

(1) Πάτερ.

— Ποίαν ;

— Νὰ ὁδηγήσῃς τοὺς ἱππεῖς νὰ καταλάβωσι τὰς ἐξόδους τοῦ χωρίου, τὰς ὁποίας, βεβαίως, γνωρίζεις.

— Εὐχαρίστως, ἀπεκρίθη ὁ Ὀθωμανός.

— Ἔχει καμμίαν ἀσφαλῆ θέσιν ἀπέναντι τῆς θύρας τοῦ καταλύματος τοῦ Καμπαξόγλου ;

— Ἀπέναντι ὑπάρχει βρύσις καὶ πλησίον ἐρείπιον οἰκίας ἐγκαταλελειμένης.

Λάβε Ἰσμαὴλ Ἐφέντη, εἶπεν ὁ Γαλὶπ Μπέης εἰς τινα ἱστάμενον πλησίον του, ὅστις ἦν ὑπολοχαγός, τὴν ἱππασίαν σου. καὶ τοποθέτησέ την εἰς τὰς ἐξόδους τῶν ὁδῶν τοῦ χωρίου, εἰς ἃς θὰ σὲ ὁδηγήσῃ ὁ φίλος μας ἐδῶ. Προσέχετε πουλὶ πέταμενον νὰ μὴν ἀφήσετε νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ χωρίον. Σὺ δέ, Μπεΐρ μ., παράλαβε ἑκατὸν ἱππεῖς καὶ τοποθέτησέ τους καταλλήλως εἰς τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν πρὸς τὸ φρούριον, ἵνα κόψῃς πᾶσαν συγκοινωνίαν τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ μὲ τὸ χωρίον. Πρὸ πάντων νὰ καταλάβετε τὸ ἀπέναντι τῆς οἰκίας τοῦ Καμπαξόγλου ἐρείπιον μὴ ἤθελε δραπετεύσει ἐκ τῆς θύρας, ἢ διὰ τῶν τοίχων· καὶ νὰ μὴ κινηθῶσιν εἰ ἐν τῷ ἐρειπίῳ πρὶν ἢ ζητήσωμεν ἔνδοθεν τὴν ἐπικουρίαν των Ἄκουσες Ἰσμαὴλ-Ἐφέντη ;

— Ὁρισμός σου Μπέη, ἀπεκρίθη ὁ Ἰσμαήλ.

— Ἐκ τῶν μενόντων ἑκατὸν ἱππέων, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Γαλὶπ, οἱ πεντήκοντα νὰ μείνωσιν ἐνταῦθα, τοὺς δὲ καὶ τοὺς ἱππεῖς τῶν πεντήκοντα, τοὺς ὁποίους θέλω παραλάβει πεζοὺς μετ' ἐμοῦ. Ἐστὲ ἕτοιμοι, ἀλλ' οὐδεὶς νὰ κινηθῇ, πρὶν ἢ ἴδητε τὸ σημεῖον, τὸ ὁποῖον θέλω σᾶς κάμει μετὰ πυριτίδος μόνης ἐντὸς κενοῦ πιστολίου.

Διαθέτας οὕτω τὸ ἱππικὸν ὁ Γαλὶπ-Μπέης, παρέλαβε τοὺς πεντήκοντα πεζοὺς ἱππεῖς, καλῶς ὡπλισμένους καὶ ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Οὐσεὴν ἦλθε παρὰ τὰ τείχη τοῦ κήπου,

— Βλέπεις, Μπέη, αὐτὴν τὴν θύραν ; τῷ εἶπεν ὁ Οὐσεὴν· ἀπ'

αὐτὴν θὰ εἰσέλθετε εἰς τὸ κῆπον, Σταθῆτε ὅλοι ἐδῶ διότι δὲν ἔχω ἀνάγκην οὐδενός. Ὑπάγω νὰ σᾶς ἀνοίξω τὴν θύραν.

— Ἀμμὴ ποῖος θὰ βαστάσῃ τὸ σχοινί ; τῷ εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Μπέης χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

— Μὴ σέ μέλλει· τὸ δένω εἰς τὸν βραχίονα, ὅστις εἶναι ἀσφαλέστερος ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Οὐσεὴν ἀπομακρυνθεὶς ἐγένετο ἀφανὴς ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτός. Μετ' ὀλίγον ἠκούσθη ὁ τριγμὸς τῆς ἀνοιχθείσης θύρας.

— Εἰσέλθετε, εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Μπέης εἰς τοὺς στρατιώτας του, καὶ προσέχετε νὰ περιπατῆτε ἐλαφρὰ, οὔτε ψιθυρισμὸς νὰ μὴν ἀκουσθῇ. Ὕπαγε, Οὐσεὴν, ἔμπρὸς νὰ μᾶς ὁδηγήσῃς εἰς τὴν οἰκίαν.

Ὁ Οὐσεὴν ἐπροπορεύετο καὶ κατόπιν τούτου ὁ Γαλὶπ-Μπέης μετὰ τριάκοντα στρατιωτῶν, ἀφοῦ διέταξε νὰ μείνωσι δέκα πρὸς φύλαξιν τῆς θύρας καὶ συγχρόνως νὰ κάμωσι τὸ προσυμφωνηθὲν σημεῖον εἰς τοὺς ἱσταμένους μακρόθεν ἱππεῖς.

Ἡ πορεία ὑπῆρξεν εὐτυχὴς, διότι οὐδὲν ἀπήντησαν πρόσκομμα. Ὅταν ἐπλησίασαν εἰς τὴν κλίμακα ἠκούσθη κρότος πατήματος, ὁ δὲ Γαλὶπ-Μπέης ἔβαλε τὴν χεῖρά του εἰς κόπανον ἑνὸς τῶν πιστολίων του καὶ ἐσταμάτησε θεωρῶν πανταχόθεν· ἀλλὰ μετὰ μικρὸν παρετήρησεν ὅτι ὑπῆρχε γαλῆ, ἥτις ἰδοῦσα τοὺς ἐρχομένους στρατιώτας, ἐπήδησεν ἐπὶ ἑνὸς ὀρνιθῶνος. Ἀναβάντες τὴν κλίμακα εἰσῆλθον εἰς πρόδομον (χαγιάτι), καὶ εἰς τὸ ἀμυδρὸν φῶς ἑνὸς φανοῦ, παρετήρησαν τέσσαρας ἄνδρας περιτετυλιγμένους εἰς χλαῖνας καὶ βαθέως ὑπνώττοντας. Ὁ Γαλὶπ-Μπέης ἔκαμε νεῦμα εἰς τοὺς ἱππεῖς οἵτινες ξυφουλκήσαντες ἐπέπεσαν κατ' αὐτῶν, ὧν οἱ μὲν τρεῖς τραυματισθέντες καιρίως ἐτινάχθησαν ἐλαφρῶς, εἶτα ἔμειναν ἀκίνητοι, ὁ δὲ τέταρτος ἐγερθεὶς ὠλόλυξεν ὡς ἄγριον θηρίον καὶ ἐπέπεσεν ἐπὶ ἑνὸς ἱππέως, ἀλλ' ἔπεσε νεκρὸς ἐξ ἑνὸς τρομεροῦ τραύματος, τὸ ὁποῖον τῷ κατέφερον οἱ σύντροφοί του. Αἴρνης ἀνοιχθείσης μιᾶς ἀπέναντι θύρας, ἐξ πυροβόλα ἐξεκενώθησαν συγχρόνως κατὰ τῶν ἱπ-

πέων, ὧν δύο ἔπεσαν νεκροὶ ἐπὶ τοῦ πεώτματος. Πῦρ, ἀνέκραξεν ὁ Γαλὶπ-Μπέης, κτυπᾶτέ τα τὰ σωλιά, Καὶ εἶκοσι πυροβολισμοὶ ἀπευθύνθησαν πρὸς τὴν θύραν, ἥτις ἀμέσως ἐκλείσθη.

— Σταθῆτε, πολιορκήσατε τὴν θύραν, ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ Μπέης δραμὼν εἰς τὴν θύραν τοῦ πύργου, ἣν τῷ ἔδειχεν ὁ Οὐσεήν. Ἡμίσεια ὥρα σχεδὸν παρῆλθεν ἐωσοῦ νὰ συντρίψωσι τὴν θύραν, ἥτις τέλος πάντων κατέπεσε. Πρῶτος εἰσῆλθεν ἐν τῷ πύργῳ ὁ Γαλὶπ-Μπέης, ὃν πολλοὶ ἱππεῖς παρηκολούθησαν. Ἐξεπλάγη δὲ εὑρὼν μόνον γυναῖκας καὶ παιδία ὀλοφυρόμενα· ὅθεν διέταξε τοὺς ἱππεῖς νὰ ἐρευνήσωσιν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ πύργου, ἀλλὰ, μ' ὅλας τὰς ἀκριβεῖς ἐρεύνας, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸν εὕρουν.

— Ποῦ εἶναι ὁ Καμπαξόγλους; ἠρώτησε τὰς γυναῖκας μετὰ φωνῆς τεταραγμένης.

— Δὲν εἶν' ἐδῶ, τῷ ἀπεκρίθη ἡ πρεσβυτέρα, ἥτις ἦτον ἡ μήτηρ του.

Ὁ Γαλὶπ-Μπέης συνέκρουσε τὰς χεῖράς του ἐξ ἀγανακτήσεως καὶ ἐκτύπησε σφοδρῶς τὸν πόδα του ἐπὶ τοῦ πατώματος.

— Νὰ μ' εἰπῆτε ποῦ εἶναι, ὑπέλαβε μετὰ φωνῆς πνιγηρᾶς ἐξ ὀργῆς, νὰ μ' εἰπῆτε, ἄλλως, μὰ τὸν Προφήτην! θὰ διατάξω νὰ βάλουν πῦρ νὰ καῇ καὶ ἡ οἰκία καὶ ὁ πύργος καὶ νὰ ψηθῆτε καὶ σεῖς μέσα.

— Ὅ,τι θέλεις κάμε, εἶπεν ἡ πρεσβῦτις, ἐδῶ δὲν εἶναι.

— Ὁ Γαλὶπ-Μπέης πλήρης ἀγανακτήσεως στρέψας τὰ νῶτα νὰ ἐξέλθῃ, εἶδε πλησίον τῆς θύρας ἱσταμένην γυναῖκα κεκαλυμμένην κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν ἔθιμον, ἥτις τῷ ἔνευσε διὰ τῆς χειρὸς νὰ σταθῇ.

— Ἐφέντη, τῷ εἶπε, μὲ λυτρώνεις νὰ σὲ εἰπῶ ἐγὼ ποῦ εἶναι;

— Σὲ λυτρώνω, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ, ταραχθεὶς ὑπὸ χαρᾶς.

— Μὲ λαμβάνεις; ἀμέσως μαζύ σου; διότι ἂν μ' ἀφήσῃς ἐχάθην.

— Εἰς τὴν στιγμὴν. μὰ τὸ κεφάλι μου! καὶ θέλω σὲ προστατεύσει μὲ τὴν ζωήν μου.

Γογγυσμοὶ ὑπόκωφοι ἠκούσθησαν ἀφ' ὅλων τῶν γυναικῶν τὰ στόματα.

— Ἔφυγεν ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ παράθυρον, εἶπεν ἡ κεκαλυμμένη γυνή, δέσας πολλὰς σινδόνας ὁμοῦ, διὰ νὰ τῷ χρησιμεύσωσιν ὡς σχοινίον. Καὶ τῷ ἔδειξε τὸ παράθυρον.

Ὁ Γαλὶπ-Μπέης ἔδραμεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἀνέσυρε τὰς σινδόνας, ὧν ἡ τελευταία ὑπῆρχε ξεσχισμένη. Ἐλθὲ μαζύ μου, εἶπεν εἰς τὴν καταμηνύτριαν, καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν πύργον θέσας φρουρὰν παρὰ τὴν θύραν· κατελθὼν δὲ εἰς τὸν κῆπον ἔδραμεν εἰς τὴν θύραν του, ἠρώτησε τοὺς φυλάσσοντας αὐτὴν στρατιώτας μὴ εἶδον ἐξερχόμενον τὸν Καμπαξόγλουν, ἀλλ' οὗτοι ἀπεκρίθησαν ἀρνητικῶς. Ποῦ εἶναι οἱ φανοί; ὑπέλαβεν.

— Ἐδῶ, ἐδῶ, ἀπεκρίθησαν οἱ στρατιῶται.

— Ἀνάψατέ τους.

Καὶ ἀνάψαντες τοὺς φανοὺς τῷ παρηκολούθησάν τινες, διαταχθέντες νὰ ἐρευνήσωσι πανταχοῦ ἐν τῷ κήπῳ. Μ' ὅλας ὅμως τὰς ἐρεύνας δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνακαλύψωσι τίποτε. Ὁ Γαλὶπ-Μπέης κατελήφθη ὑπὸ τοσαύτης ἀθυμίας, ὥστε ἔκαμνεν ὡς παράφορος..... μετὰ πολλὰς δὲ ἐρεύνας,.. Ἐδῶ, ἐδῶ, τὸν κύρα, νάτος ἐξαπλωμένος ὡς νὰ πειρμένῃ καφφὲ καὶ τσιμπούκι, ἐκραύγασε μακρόθεν εἷς Ἀλβανὸς ἱππεύς· τὸν κύρα. Ἄ! Ἡμεῖς οἱ Ἀλβανοὶ εἴμεθα ἀνοικτομμάτιδες! ὅτι πεῖς ἀξίζομεν. Σήκ' ἐπάνω ὡρὲ χιοτή, σήκω· ἂν ἦσουν ἄνθρωπος, ἔβγαινες σ' τὴν θύραν μὲ τὰ πιστόλια στὸ χέρι κ' ἀπέθαινες χανταχωμένε. Τί βογγᾷς ὡρέ;— Ἔπεσα ἀπεκρίθη ὁ ἄθλιος Καμπαξόγλους, καὶ συνετρίβη ὁ ἀριστερός μου ποὺς, κοπεισῶν τῶν σινδόνων.

Οἱ στρατιῶται προγουμένου τοῦ Γαλίπ-Μπέη εὗρον τὸν Καμπαξόγλουν κείμενον ἐντὸς λάκκου καὶ περὶ αὐτὸν κλάδους δένδρων ξηρούς.

— Κόψατε τὴν κεφαλήν του, εἶπεν ὁ Γαλίπ Μπέης, καὶ καλύψατε τὸ σῶμα του μὲ χῶμα.

Μυκηθμὸς ἠκούσθη. Ἡ κεφαλὴ τοῦ Καμπαξόγλου ἀποτμηθεῖσα ἐτέθη ἐντὸς πήρας.

— Ποῦ εἶσαι 'Αρναούτ-Μουσταφᾶ; ἀνέκραξεν ὁ Γαλίπ.

— 'Εδῶ εἶμαι, ἀφέντη, ἀπεκρίθη ὁ 'Αλβανὸς ἐμφανισθεὶς ἐνώπιόν του.

— Λάβε αὐτοὺς τοὺς δύο μαμουτιέδες νὰ πίῃς καφφέ, ὑπέλαβεν ὁ Γαλίπ-Μπέης. Ἡμεῖς ὅλοι ἐψάχομεν τόσην ὥραν καὶ δὲν τὸν εὑρίσκαμεν, πῶς διάβολον τὸν ηὗρες σύ;

— 'Επῆγα κάτωθεν τοῦ παραθύρου νὰ εὕρω πατημασιὲς καὶ δὲν τὸν ηὗρα. Ἴδα ὅμως τὸχόρτο πλαγιασμένο καὶ ἐπῆρα τὸν τορό του, ἄϊδε, ἄϊδε καὶ τὸν ηὗρα· ἦτο πλαγιασμένος στὸν λάκκο καὶ ἀπ' ἐπάνω ἔβαλε τὰ ξερὰ κλαδιά, ποῦ ἦσαν μέσα κ' ἐσκεπάσθηκε ὡσὰν τὴν ἀλεποῦ, ὅταν τὴν διώκῃ ὁ λύκος· νὰ πῶς τὸν ηὗρα ἀφέντη.

— Εὖγε 'Αρναούτ-Μουσταφᾶ.

— Οὐσεὴν-ἀγᾶ, ἐκραύγασεν ὁ Γαλίπ-Μπέης.

— 'Ορισμός σου Μπέη-'Εφέντη, τί θέλεις; ἀπεκρίθη μακρόθεν ὁ Οὐσεὴν τρέχων πρὸς τὸν κράξαντα.

— Ποῦ εἶναι ἡ γυνὴ τὴν ὁποίαν σοῦ παρέδωκα;

— Τὴν ἐπῆρεν ὁ πατήρ της.

— Ὁ πατήρ της... ; ποῖος ; δὲν σοὶ εἶπα νὰ μὴ τὴν ἀφήσῃς εἰς κανένα καὶ μόνον εἰς ἐμὲ πάλιν νὰ τὴν παραδώσῃς ;

— 'Εφέντη τὴν ἐπῆρεν ὁ πατήρ της, ὁ τουτουντζὴς-Ἰσμαὴλ.

— Καὶ εἶσαι βέβαιος ὅτι εἶναι ὁ πατήρ της ;

— 'Αλλὰχ-'Αλλάχ ! τὸν γνωρίζω πολλὰ καλὰ παὶ αὐτὸν καὶ

αὐτὴν· εἶναι ἡ θυγάτηρ του, τὴν ὁποίαν, ὡς σᾶς εἶχον εἰπεῖ, ἥρπασεν ὁ Καμπαξόγλους.

'Η ἡμέρα ἤρξατο νὰ ὑποφώσκῃ καὶ οἱ κεκλεισμένη ἐντὸς τοῦ δωματίου στρατιῶται παρεδόθησαν, ἀκούσαντες ὅτι ὁ Καμπαξόγλους συνελήφθη καὶ ἀπεκεφαλίσθη. 'Ο Γαλίπ-Μπέης διέταξε ν' ἀνοίξωσι τὴν θύραν τοῦ καλύματος τοῦ Καμπαξόγλου, τουφεκισμοὶ ὅμως πολλοὶ ἀκουσθέντες πρὸς τὸ βόρειον μέρος τοῦ χωρίου, τὸν ἠνάγκασαν νὰ ἐγκαταλείψῃ μικρὰν φρουρὰν παρὰ τὴν θύραν, καὶ νὰ πεταχθῇ εἰς τὴν ὁδὸν, μὴ ἀμφιβάλλων ὅτι οἱ ἱππεῖς του συνεπλάκησαν μετὰ τῆς φρουρᾶς τοῦ φρουρίου· διέταξε δὲ τὸν σαλπιγκτὴν νὰ σαλπίσῃ.

'Ο Σαλπιγκτὴς ἐσάλπισε καὶ ἅπαν τὸ εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ χωρίου ἱππικὸν καὶ οἱ πλησίον ἱστάμενοι ἱππεῖς μετὰ τῶν ἵππων των πεζῶν, ἔδραμον καὶ περιεκύκλωσαν τὸν ἀρχηγόν των.

— 'Εμπρὸς παλληκαράδες μου, εἶπεν ὁ Γαλίπ-Μπέης, οἱ πυροβολισμοὶ αὐτοὶ εἶναι ἀπόδειξις ὅτι οἱ σύντροφοί μας συνεπλάκησαν μετὰ τῆς φρουρᾶς.

Καὶ τῳόντι πλησιάσαντες εἰς τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἀπὸ τὸ χωρίον εἰς τὸ φρούριον, εἶδον ὅτι ἡ συμπλοκὴ ὑπῆρχε πεισματώδης καὶ φονική. Οἱ φρουροὶ ἔσπευδον νὰ βιάσωσι τὴν ὁδὸν, οἱ δὲ ἱππεῖς ἀντιπαρατασσόμενοι ἔπιπτον φονευόμενοι ὑπὸ μιᾶς ὀπισθοφυλακῆς, ὑπερασπιζομένης ὑφ' ἑνὸς ὑψώματος καὶ πυροβολούσης ἐκεῖθεν.

— 'Εμπρὸς, ἀνδρεῖοί μου σύντροφοι, ἀνέκραξεν ὁ Γαλίπ-Μπέης; μετὰ φωνῆς στεντορείου, ἐπάνω εἰς τοὺς ἐπὶ τοῦ ὑψώματος ἀχρείους ἐχθροὺς τοῦ πολυχρονημένου Πατισάχ ! ἐπάνω τους!

Τὸ ἱππικὸν ἐκινήθη μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς κατ' αὐτῶν, ὥστε μὴ δυνηθέντες οἱ φρουροὶ νὰ τὸ κρατήσωσι διεσκορπίσθησαν εἰς διαφόρους διευθύνσεις, κατακοπέντες ὑπὸ τῶν ἱππέων οἱ μὲν, οἱ δ' αἰχμαλωτισθέντες. Ἰδόντες δὲ οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν, ὅτι μήτε νὰ ὀπισθοχωρήσωσιν ἦτο δυνατὸν, μήτε νὰ προχωρήσωσι, παρεδόθησαν.

Οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ μείναντες, θεωροῦντες ἐκεῖθεν τὴν καταστροφὴν τῶν συντρόφων των, ἤρξαντο νὰ κανονοβολῶσι ζητοῦντες ἐπικουρίαν ἐκ τῶν πέριξ ὀχυρωμάτων· ἡ δ' ἐπικουρία ἐλθοῦσα, ἀλλ' ἀνίσχυρος οὖσα πρὸς ἐπίθεσιν ἐπαλινδρόμησε.

— Στρατιῶται τοῦ φρουρίου εἶπεν ὁ Γαλίπ-Μπέης εἰς τοὺς αἰχμαλώτους, ἡ κυβέρνησις δὲν ἔχει κανένα κακὸν σκοπὸν ἐναντίον σας, ὑμεῖς ὅμως πράττετε ἔγκλημα μέγιστον, προστατεύοντες τοὺς κακούργους, οἵτινες μὴ ὑπακούοντες εἰς τὰς διαταγὰς αὐτῆς, καταπιέζουσι τὸν λαὸν, τὸν φορολογοῦσιν ἀδίκως καὶ τὸν ξεγυμνώνουσιν. Ἡ κυβέρνησις μ' ἀπέστειλε νὰ τιμωρήσω τὸν φαῦλον, τὸν κακοῦργον Καμπαξόγλουν, ὅστις μεταχειριζόμενος ὄργανα ὑμᾶς, οὓς μισθώνει καὶ τρέφει ὁ Πατισάχ, οὗ τὰ ἔτη εἶναι χίλια, κατέστη ἡ μάστιξ τῶν μερῶν τούτων, αὐτὸς μὲν πλουτῶν, εἰς ὑμᾶς δὲ μῶμον προστρίβων καὶ οὐδὲν μένει εἰς ὑμᾶς ὄφελος, εἰμὴ τ' ἀναθέματα τοῦ λαοῦ. Τὸν αἰσχρὸν τοῦτον ἀποστάτην τῆς βασιλείας συνέλαβον ἤδη καὶ ἀπεκεφάλισα. Ἔχετε κανὲν παράπονον κατὰ τῆς κυβερνήσεως; λαμβάνετε τακτικῶς τοὺς μισθούς σας; τὴν τροφήν σας;

— Ναί, τὰ καμβάνομεν, ἀπεκρίθησαν οἱ αἰχμάλωτοι, δὲν ἔχομεν κανὲν παράπονον.

— Ὀρκίζεσθε εἰς τὸ ἱερὸν πίστιν εἰς τὴν κυβέρνησιν τοῦ Σουλτάνου;

— Μάλιστα, μάλιστα, ὀρκιζόμεθα, ἀπεκρίθησαν ἅπαντες.

— Ὑπάγετε, εἶπατε τὰ αὐτὰ εἰς τοὺς ἐν τῷ φρουρίῳ. Σᾶς συγχωρεῖται ὅ,τι ἐπράξατε μέχρι σήμερον ἐν ὀνόματι τοῦ Πατισάχ· παρακινήσατε δὲ καὶ τοὺς συντρόφους σας νὰ πράξωσι τὸ ἴδιον.

Μετὰ δύο ὥρας ἠνεῴχθησαν αἱ πύλαι τοῦ φρουρίου καὶ ὅλη ἡ φρουρὰ ὡρκίσθη ὑποταγὴν εἰς τὴν κυβέρνησιν, τὸν δὲ Γαλίπ-Μπέην, ἐξελθοῦσα ὑπεδέχθη μετ' ἀλαλαγμῶν. Οἱ πυροβολισταὶ καίτοι ἐχθροὶ τῶν Γενιτσάρων ὄντες, μὴ δυνάμενοι νὰ πράξωσιν ἄλλως, ὡς

ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν ἀπέναντι αὐτῶν, ηὐφράνθησαν ἰδόντες τοὺς ἐχθρούς των τεταπεινωμένους. Ὁ Γαλίπ-Μπέης διορίσας φρούραρχον ἕνα τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ἱππικοῦ καὶ παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τὴν κεφαλὴν τοῦ Καμπαξόγλου ἐξεκίνησε μετὰ τοῦ ἱππικοῦ διὰ τὴν πόλιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Η ΠΑΓΙΔΕΥΘΕΙΣ ΑΑΘΩΟΤΗΣ

Μίαν τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ χειμῶνος, ὅτε οἱ βορεῖοι νότιοι ἄνεμοι ἀναλύουσι τὰς ἐπὶ τῶν στενῶν χιόνας καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν πίπτοντα ἐν ταῖς ὁδοῖς ὕδατα, καθιστῶσι τὸ ἔδαφος καὶ ὀχληρὰν τὴν διάβασιν, μία διὰ μυρίων χρωμάτων ποικιλμένη ἅμαξα, ἐκ ξύλου κατασκευασμένη, ἄνευ ἐλατηρίων ἁμαξεία, κεκαλυμμένας ἔχουσα τὰς θύρας ὑπὸ παραπετασμάτων ἐρυθρῶν μετὰ χρυσῶν χιτρίνων, ὡς αἱ γνωσταὶ ἐν τῇ Τουρκίᾳ ὀθωμανικαὶ ἅμαξαι, συρομένη μετὰ κροταλισμῶν ὀχληρῶν ἐπὶ τῆς λιθοστρώτου ὑπὸ δύο βοῶν, ὧν τὰ κέρατα ἦσαν κεκοσμημένα ὑπὸ πορπῶν καὶ πολυχρόων ταινιῶν, ἵστη ἐνώπιον τῆς θύρας τοῦ γυναικωνίτου τοῦ ἀπεράντου Πασὰ-καπισί, κατοικίας τοῦ μεγάλου Βεζύρου, ὡς προηγουμένως ἐρρέθη. Καταβάντος τοῦ ἡνιόχου καὶ ἀποσύροντος τὰ παραπετάσματα, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς Ὀθωμανὶς κοσμίως ἐνδεδυμένη καὶ μετ' αὐτὴν δύο ἀγγυρώνητοι μαῦροι. Ὑπὸ τὸ κάλυμμα τοῦ προσώπου τῆς Ὀθω-

μανίδος, ἧς ὁ βηματισμὸς καὶ τὸ πρὸς τοὺς ὤμους ἀνεπτυγμένον ἀνάστημα, ἐδείκνυε γυναῖκα ὑπερβᾶσαν μικρὸν τὴν μεσαίαν ἡλικίαν ἐφαίνοντο οἱ μόνον συγχωρημένοι νὰ φαίνωνται δύο μέλανες καὶ γοργοὶ ὀφθαλμοί της, τὸ ἀσφαλὲς δεῖγμα τῆς γυναικείας εὐφυΐας, πανουργίας ἐνταυτῷ καὶ ἐπιχειρηματικότητος. Πλησιάσασα ἡ μία τῶν θεραπαινίδων ἔκρουσε τὴν θύραν, πολύσαρκος δέ τις εὐνοῦχος αἰθίοψ παρουσιασθεὶς πρὸ τῆς 'Οθωμανίδος τὴν ἠρώτησε τί ζητεῖς.—Ζητῶ, ἀπεκρίθη ἡ 'Οθωμανίς, τὴν Ζιλχὰ-Χανούμ.

— Δὲν ἠμπορεῖτε, Χανούμη, νὰ τὴν ἰδῆτε, ὑπέλαβεν ὁ εὐνοῦχος.

— Διατί;

— Διότι δὲν ἠμπορεῖτε νὰ τὴν ἰδῆτε.

— Πῶς γίνεται; ἀπεκρίθη ἡ 'Οθωμανίς· ἦλθον ἀπὸ τόσον κόσμον νὰ τὴν ἰδῶ, καὶ ὑμεῖς θέλετε νὰ μὲ τὴν κρύψετε; Εἶμαι θεία της· ἔμαθα τὴν συμφορὰν τοῦ ἀδελφοῦ μου, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζα νὰ εὕρω ζῶντα. 'Αλλοίμονον εἰς ἐμέ! οὔτε τὴν περιλημένην μου ἀνεψιὰν νὰ μὴν ἰδῶ; καὶ ταῦτα λέγουσα ἤρξατο νὰ κλαίῃ γοερῶς, ὥστε ὁ εὐνοῦχος συνεκινήθη.

— Σταθῆτε, Χανούμη, μὴ κλαίετε ὑπάγω νὰ ἐρωτήσω ἐὰν εἶσθε δεκτή.

'Αναβὰς ὁ εὐνοῦχος εἰς τὸν γυναικωνίτην, ἐπέστρεψε μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, ἔχων χαρωπὸν τὸ πρόσωπον.

— 'Ορίστε Χανούμη, τῇ εἶπεν, ὁρίστε, εἶσθε δεκτή, ἀκολουθῆτέ με.

Καὶ ἀναβάντες ἀμφότεροι, διῆλθον δι' ἑνὸς ἀπεράντου καὶ γυμνοῦ ὅλως ἐκ σκευῶν προθαλάμου, εἰς οὗ τὸ πέρας ὑπῆρχεν αἴθουσα μεγάλη, καὶ περὶ τὰς δύο αὐτῆς πλευρὰς σειρὰ δωματίων, εἰς δὲ τὸ βάθος παμμέγιστος ἐξ ὑέλων φεγγίτης, κατέχων ὅλην σχεδὸν τὴν πλευράν, ἐκ δικτυωτῶν κιγκλίδων καλυπτόμενος πρὸς τὰ κάτω. Εἰσελθόντων δὲ ἐν τῇ αἰθούσῃ, νεᾶνις ἱσταμένη ἐπὶ τῆς οὐδοῦ τῆς

θύρας ἑνὸς τῶν δωματίων, δραμοῦσα ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Χανούμης κλαίουσα. 'Ο εὐνοῦχος ἀνεχώρησεν ἵν' ἀφίσῃ ἐλευθέρας τὰς δύο ταύτας κυρίας.

— Μὲ γνωρίζεις, Ζιλχά; ἠρώτησεν ἡ Χανούμη.

— Τελείως, ποτὲ δὲν σᾶς εἶδον, ἀπεκρίθη ἡ νέα.

— Ἔχεις δίκαιον, διότι ὅταν ὁ μακαρίτης πατήρ σου σ' ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του 'Αρσιζὰν μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός σου καὶ σ' ἔφερεν ἐδῶ, ἦσουν δύο ἐτῶν· ἀδύνατον λοιπὸν νὰ μὲ γνωρίζῃς· ἐγὼ εἶμαι ἡ θεία σου 'Αλιμπέ, ἀδελφὴ δευτέρα τοῦ πατρός σου· Μασαλλάχ! μολονότι ἐμεγάλωσες, ἡ φυσιογνωμία σου δὲν ἄλλαξε ποσῶς· ὅταν ἦσουν ἕνας μικρὸς ἄγγελος, τώρα εἶσαι μία οὐρί.

Καὶ ποῦ κατοικεῖτε;

— Δὲν μ' ἐρωτᾶς πρῶτον πότε ἦλθον, καὶ—διατί ἦλθον;

— 'Αληθινά, νὰ μὲ συγχωρήσητε, εἰπέτε με λοιπόν,

— Ἦλθον χθὲς· ἠρχόμην μὲ χαρὰν νὰ ἰδῶ τὸν πατέρα σου, τὸν μακαρίτην ἀδελφόν μου καὶ εἰς τὸ Σκούταρι ἔμαθον τὴν συμφοράν του ...

Καὶ διέκοψε διὰ θρήνων γοερῶν τὴν διήγησιν. Ἡ ἀθῶα Ζιλχὰ καλύψασα διὰ τῶν χειρῶν τοὺς ὀφθαλμούς της ἐπνίγη εἰς τὰ δάκρυα.

— 'Αλλοίμονον, ἐπανέλαβεν, αἱ συμφοραὶ ὅταν ἔρχονται, ἔρχεται ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, ἔφερα μαζί μου καὶ τὴν μίαν καὶ μόνην ἀδελφήν μου, τὴν μεγάλην σου θείαν, διότι δὲν ἠμποροῦσα νὰ τὴν ἀφίσω εἰς τὸν τόπον μόνην καὶ ἔρημον, τώρα μάλιστα ὅπου ἐσηκώθηκαν οἱ δύο ἐχθροὶ καὶ αἰωνίως ἀντίζηλοι ἀρχηγοὶ τοῦ Κουρδιστὰν καὶ ὁ εἷς καίει τὰ χωρία τοῦ ἑνὸς καὶ ὁ ἄλλος τοῦ ἄλλου· αὐτὰ τὰ κακὰ μᾶς ἠνάγκασαν χειμῶνα καιρὸν νὰ φύγωμεν ἐκεῖθεν καὶ νὰ μὴ περιμείνωμεν τὸ καλοκαίρι.

— Καὶ ποῦ εἶναι αὐτὴ ἡ μεγάλη θεία;

— Δὲν σὲ εἶπα, ὅτι ἡ μία συμφορὰ ἔρχεται κατόπιν τῆς ἄλλης; ἐνῷ εἰσηρχόμεθα εἰς τὴν πόλιν τοῦ Σκούταρι ἔπεσεν ἀπὸ τὸν ἵππον, ὅστις ἐξαφνίσθη, καὶ ἐξηρθρώθη ὁ εἷς τῶν ποδῶν της καὶ τώρα τὴν ἔχω κλινήρη εἰς τὴν οἰκίαν.

— Ὢ πόσο ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἴδω! Ἡ καϋμένη!

— Ὑπομονή, κόρη μου, τί νὰ γείνῃ! ἡ δυστυχὴς εἶναι ἀδύνατον νὰ πατήσῃ τὸν ποδά της εἰς τὴν γῆν.

— Ἐγὼ θεία μου, θέλω νὰ τὴν ἰδῶ.

— Τοῦτο σοὶ εἶπον εἶναι ἀδύνατον, κόρη μου· ἂν δὲν γείνῃ καλὰ δὲν ἠμπορεῖς νὰ τὴν ἰδῇς.

— Ἀλλ' ἐγὼ πρέπει νὰ τὴν ἰδῶ, εἶπεν ἡ Ζιλχὰ ἐνθουσιασμῷ, πρέπει νὰ τὴν ἰδῶ. Ὁ μακαρίτης ὁ πατήρ μου μ' ἔλεγεν ὅτι, ὅταν ἤμην μικρά, αὐτὴ μ' ἐκράτει εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ μὲ περιφερε καθεκάστην εἰς τὴν πόλιν Ἀλγιζάν, καὶ μὲ ἠγάπα ὑπερβαλλόντως.

— Ἀληθινά. Σὲ ἠγάπα περισσότερον ἀπὸ τὰ μάτια της. Ἀφοῦ σ' ἐπῆρεν ἀπὸ κοντά μας, ἡ δυστυχὴς θεία σου ὀλίγον ἔλειψε νὰ παραφρονήσῃ.

— Ἡ ταλαίπωρος! τώρα εἶμαι ἀνυπόμονη νὰ τὴν ἰδῶ· τί ἀνυπόμονη! πρέπει νὰ τὴν ἰδῶ ἀμέσως σήμερον.

— Συλλογισου, κόρη μου, ὅτι εὑρίσκεσαι εἰς ξένην οἰκίαν καὶ μάλιστα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βεζύρη καὶ δὲν ταιριάζει νὰ τοὺς προξενῇς ἐνοχλήσεις.

— Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ στείλω ἓν φορεῖον νὰ τὴν μετακομίσητε ἀγάλι ἀγάλια μ' ἐπιτηδειότητα; Ἐγὼ ἤκουσα νὰ μοὶ λέγῃ ὁ μακαρίτης πατήρ μου, ὅτι μὲ τὰ φορεῖα φέρουν τοὺς πληγωμένους.

— Ἀληθῶς ὑπέλαβεν ἡ Χανούμη μετὰ στεναγμοῦ βαθέος, φέρουσι μὲ τὰ φορεῖα τοὺς πληγωμένους, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης· ἔπειτα αὐτοὶ εἶναι ἄνδρες· ἡ θεία σου, ὡς γνωρίζεις, μέτρησε τὰ ἔτη της, εἶναι γραῖα καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀνθέξῃ εἰς τὰς κινήσεις τῶν

— Θεέ μου, Θεέ μου! ἀνέκραξεν ἡ Ζιλχὰ καὶ νέα δάκρυα ἔρρευσαν ἐπὶ τῶν ροδίνων παρειῶν της.

— Μοῦ πληγώνεις τὴν καρδίαν μου, εἶπεν ἡ Χανούμη, κλαίοντας, δὲν ἠξεύρω καὶ ἐγὼ τί νὰ κάμω.

— Εἶναι περιττὸν, θεία μου, νὰ στενοχωρήσθε. Ἰδοὺ ἡ θεραπεία· πρέπει νὰ ἔλθω ἐγὼ εἰς ὑμᾶς

— Τοῦτο δὲν τὸ ἐνοῶ. Πῶς ἠμπορεῖς νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν οἰκίαν μας, ἐν ᾧ εὑρίσκεσαι ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Βεζύρη;

Ἡ Χανούμη ἐγίνωσκεν, ὅτι διατελοῦσι αὐστηραὶ εἰχον δοθῇ εἰς τοὺς θυρωροὺς, ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ Βεζύρη καὶ τῆς μεγάλης Χανούμης, νὰ μὴν ἐξέλθῃ τοῦ μεγάρου ἡ Ζιλχὰ οὐχὶ δι' ἔλλειψιν ἐμπιστοσύνης πρὸς αὐτὴν, ἀλλ' ἵνα τὴν προφυλάξωσιν ἀπὸ πᾶν ἐνδεχόμενον.

— Μὴ σᾶς μέλει, θεία, ὑπέλαβεν ἡ Ζιλχὰ, τοῦτο θέλω τὸ εἰσονομήσει εὐκόλως. Ἡ Χανούμη μ' ἀγαπᾷ καὶ δὲν θέλει μ' ἀρνηθῇ τὴν χάριν τοῦ νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ, ὅταν μάλιστα τῆς δηγηθῶ τὰ διατρέξαντα καὶ τὸ λυπηρὸν συμβὰν εἰς αὐτήν. Ἔρχεσθε αὔριον νὰ μὲ πάρετε; ἔχετε ἄμαξαν, ἢ θέλετε νὰ εὕρω ἐγώ;

— Ἄμαξαν ἔχω ὡραίαν καὶ ἀξιόλογον, τὴν ὁποίαν ἠγόρασα μετὰ τὸ δυστύχημα τῆς ἀδελφῆς μου, διότι ὅταν γείνῃ καλὰ, θὰ τὴν περιδιαβάζω μὲ τὴν ἄμαξαν. Ἡ ταλαίπωρος θ' ἀργήσει νὰ περιπατήσῃ.

— Θαυμάσια, θαυμάσια, εἶπεν ἡ Ζιλχὰ, τριβοῦσα ἐξ εὐχαριστήσεως τοὺς δακτύλους της.

— Πρέπει νὰ ἠξεύρω πόσοι θὰ ἔλθετε, διὰ νὰ ἰδῶ ἐὰν ἡ ἄμαξα μᾶς χωρῇ.

— Ὢ, εἰς τοῦτο μὴ σᾶς μέλει. Ἐγὼ δὲν θὰ πάρω κἀνένα ἄλλον μαζί μου, εἰμὴ τὸν ὑπηρετοῦντά με εὐνοῦχον. Περιμείνατε, θεία, τώρα ὑπάγω εἰς τὴν Χανούμην καὶ σᾶς δίδω ἀκριβῆ λόγον

Ἡ Ζιλχὰ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ δωμάτιόν της καὶ διεβιβάσθη εἰς τὰ

δώματα τῆς Χανούμης. Ἕκαστος δύναται νὰ μαντεύσῃ τὰς προσδοκίας, συγχρόνως δὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἀποτυχίας τῆς θείας καὶ ἐπομένως τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας της. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἐξηφάνισεν ἡ ταχεία ἐπάνοδος τῆς Ζιλχᾶς, ἐχούσης τὸ μεσίδιαμα τῆς εὐχαριστήσεως εἰς τὰ χείλη.

—Ὅλα καλά, εἶπε δράξασα τὴν χεῖρα τῆς θείας καὶ θέσασα αὐτὴν εἰς τὰ χείλη της, ὅλα ὡς ἐπεθύμουν ἔγειναν. Ἡ Χανούμη μ'ἔδωκε τὴν ἄδειαν, θέλει δὲ μὲ συνοδεύσει, ὡς προεῖπον, ὁ εὐνοῦχός μου. Λοιπὸν αὔριον τὸ πρωὶ σᾶς περιμένω, θεία, διότι ἡ Χανούμη μὲ παρήγγειλε νὰ ἐπιστρέψω ἐνωρίς, πρὶν ὁ Βεζύρης ἔλθει εἰς τὸ χαρέμι.

Καὶ αἱ ὑποτιθέμεναι θεία τε καὶ ἀνεψιὰ ἀπεχωρίσθησαν λίαν εὐχαριστημέναι ἄμφότεραι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Η ΥΑΙΝΑ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ

Μικρὸν πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ἀνὴρ ὑπερβὰς τὸ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἔχων ἀμαυρὸν τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας ὑπὸ σποδοῦ, τὰ δὲ ἐνδύματα ρερυπωμένα καὶ ρακώδη κρατῶν ἐπ' ὤμων τρίχινον χυτρῶν καὶ ἄλλων μαγειρικῶν χαλκίνων ἀγγείων, οὗ ὁ ὄγκος ἐκάλυττε σχεδὸν ἀμφοτέρωθεν τὸ πρόσωπόν του ὑπὸ τοὺς κυρτωμένους ὤμους του καὶ τὴν κλίνουσαν κεφαλήν του, εἰσῆλθεν εἰς μίαν ἀδιέξοδον στενωπὸν κατὰ τὴν συνοικίαν τῆς Βλάγκας, καὶ στὰς ἐνώπιον οἰκίας νεοδμήτου, ἱκανῶς μεγάλης, μεμονωμένης ἀπὸ τὰς πέριξ οἰκίας, κατεχούσης ὅλον τὸ βάθος τῆς στενωποῦ, καὶ ἐκτεινομένης μεταξὺ τῶν πλαγίων καὶ ὄπισθεν αὐτῆς εὐρυτάτων κήπων, ἔρριψε χαμαὶ μὲ πάταγον τὸν σάκκον καὶ ἔκρουσε τὴν θύραν, ἥτις ἠνεῴχθη ὑπὸ μιᾶς ἀργυρωνήτου μαύρης.

— Ἔχω λαμπρὰ μαγειρικὰ ἀγγεῖα, τῇ εἶπεν ὁ ρυπαρὸς οὗτος ἄνθρωπος. Εἰπὲ εἰς τὴν Χανούμην ἂν θέλῃ ν'ἀγοράσῃ, εἶναι ἐξαιρέτου κατασκευῆς· εἰπέ την προσέτι, ὅτι εἶμαι ὁ γανωματὴς Μουσταφᾶς, ἀπὸ τὴν ὁδὸν τῶν Νισεπετσιδων.

— Εἴσελθε, ἀπεκρίθη ἡ μαύρη· τοῦ δὲ εἰσελθόντος, ἔκλεισε τὴν θύραν. Στάσου ἐδῶ, ὑπέλαβε, νὰ εἰδοποιήσω τὴν Χανούμην καὶ νὰ λάβω διαταγάς της.

Ἡ μαύρη ἴδρωμεν εἰς τὴν κλίμακα, τὴν ὁποίαν ἀνεβῆ πηδῶσα μᾶλλον ὡς ἔλαφος, ἢ ἀναβαίνουσα, καὶ μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς τετάρτου ἐνεφανίσθη εἰς τὸ ἄκρον τῆς κλίμακος.

— Μουσταφὰ ἀγᾶ, Μουσταφὰ ἀγᾶ, ἔναρε, ἂν ἔχῃς μίαν μικρὰν χύτραν, καὶ φέρε την ἐπάνω· ἄλλο τίποτε δὲν θέλει ἡ Χανούμη· ἄφες κάτω τὸν σάκκον σου νὰ μὴ μοῦ λερώσῃς τὸ πάτωμα, τὸ ὁποῖον ὁλονυκτὶς ἐπάστρευα.

Ὁ Μουσταφὰς λαβὼν ἐκ τοῦ σάκκου μικρὰν χύτραν ἀνέβη τὴν κλίμακα καὶ ἔστη ἐν τῷ προθύρῳ περιμένων τὴν Χανούμην, ἥτις μετὰ μικρὸν ἐνεφανίσθη κεκαλυμμένη, ἔχουσα μόνον τοὺς ὀφθαλμοὺς καταφανεῖς.

— Καλῶς τὸν Μουσταφὰ-ἀγᾶ· ὦ τί ὡραία χύτρα! τὴν θέλω, διότι αὔριον πρὸ τοῦ μεσημερίου θὰ ὑπάγω νὰ φέρω ἐδῶ τὴν ἀνεψιάν μου Ζιλχὰ καὶ θέλω νὰ κάμω ὀλίγον χαλβᾶ νὰ τὴν φιλεύσω.

Ὁ χαλκεὺς ἐσκίρτησεν ὑπὸ χαρᾶς.

— Ὢ τί ὡραία εἶναι ἡ Ζιλχά μου! Μουσταφὰ-ἀγᾶ ἅμα εἰδοποιήθη ἀπὸ τὸν θυρωρόν, ὅτι εἶμαι ἡ θεία της καὶ ἦλθον νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ, ἀμέσως τὸν διέταξε νὰ μὲ φέρῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της· ὅταν δὲ μὲ εἶδεν ἴδρωμε καὶ μ' ἐνηγκαλίσθη μετὰ δακρύων. Ἔκλαυσεν, ἔκλαυσα, καὶ ἠμπορεῖς νὰ συμπεράνῃς, Μουσταφὰ-ἀγᾶ, ὅταν τῆς ἔλεγα τὰ παιδικά της πόσην αἴσθησιν τῆς ἐπροξένουν. Τέλος πάντων μὲ παρεκάλεσε νὰ τὴν φέρω εἰς τὴν οἰκίαν μου νὰ ἰδῇ καὶ τὴν μεγάλην της θείαν· ἐγὼ ἠναντιώθην, ἀλλ' αὐτὴ ἐπέμενε καὶ αὔριον θὰ ὑπάγω μὲ τὴν ἄμαξαν νὰ τὴν φέρω.

— Ἐξαίρετα ἀπεκρίθη, ὁ χαλκεὺς μειδιῶν.

— Σεῖς οἱ χαλκεῖς, Μουσταφὰ-ἀγᾶ, ὑπέλαβεν ἡ Χανούμη, γνωρίζετε τὴν μαντεΐαν οἱ περισσότεροι· μήπως καὶ σὺ γνωρίζεις;

— Καὶ τί θέλεις νὰ μάθῃς; ἀπεκρίθη ἀφελῶς ὁ Χαλκεύς.

— Ὁ υἱός μου, εἶναι σήμερον δύο ἡμέραι, ἀφοῦ ὑπῆγεν εἰς Σηλυβρίαν καὶ δὲν ἐπέστρεψε θέλω νὰ μάθω τί ἔγεινεν· αὐτὸς, Μουσταφὰ ἀγᾶ, εἶναι ἡ μόνη μου παρηγορία. Δὲν ἐγνώρισες τὸν μακαρίτην σύζυγόν μου Ντελῆ-Ἀβδουραμάν, Οὐστὰ τῶν Ντεμπετσίδων, τὸν ὁποῖον ἔσπιξεν ὁ Γενιτσὰρ-ἀγᾶς, διὰ συνεργείας τοῦ κατηραμένου Γαλίπ. Ὢ νὰ ἔβλεπες τί ἄνθρωπος ἦτον! τώρα εἶμαι ἔρημη καὶ μόνη, αὐτὸς ὁ υἱὸς εἶναι τὸ ὑποστήριγμά μου.

— Ἐγνώρισα, Χανούμη, τὸν σύζυγόν σου· ἦτον ἀνδρεῖος, εἷς τῶν γενναιοτέρων Οὐστάδων. Ἐγὼ ἐχρημάτισα εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ μόνον τὴν λεκανομαντείαν ἔμαθον ἐκεῖ ἀλλ' ὅταν θὰ τὴν μεταχειρισθῶ εἰς τινα, δὲν πρέπει νὰ ἦναι τρίτος παρών.

— Ἀληθινὰ, εἶπεν ἡ Μαύρη εἰς τὴν Αἴγυπτον ὅλοι σχεδὸν τὴν μεταχειρίζονται. Ἐνθυμοῦμαι ὅταν ἤμην καὶ ἐγὼ, ἐκεῖ, ὁ ἀγᾶς μου ἔφερε συνεχῶς κανένα Σίχην καὶ τῷ ἐδείκνυε τὴν τύχην του.

— Τοῦτο δὲν γίνεται, Μουσταφὰ-ἀγᾶ, ὑπέλαβεν ἡ Χανούμη, δὲν γίνεται νὰ μείνω μόνη μὲ ἄνδρα, ἂς ἦναι καὶ γέρων ὡς σύ.

— Ἰδοὺ, Χανούμη, δύο παράθυρα τοῦ προθύρου μὲ ὕελους, τὰ ὁποῖα βλέπουν εἰς τὸ μεγάλο διβάνι (μεγάλην αἴθουσαν), προσκάλεσον τὰς δούλας σου νὰ σταθῶσιν ὄπισθεν αὐτῶν καὶ, ὑπὸ τὰς ὄψεις των εἰς μίαν ἄκραν τοῦ διβανίου, σὲ κάμνω νὰ ἰδῇς τὸν υἱόν σου, ἀρκεῖ αἱ δοῦλαι νὰ βλέπωσιν ἀλλὰ νὰ μὴν ἀκούωσι.

— Πολλὰ καλὰ, ἀπεκρίθη ἡ Χανούμη, κροτήσασα τὰς παλάμας της· καὶ τρεῖς δοῦλαι ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιόν της. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἶπεν εἰς αὐτὰς, θὰ μοῦ δείξῃ τὸν υἱόν μου διὰ μαγείας, ἐντὸς τοῦ διβανίου, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι συγχωρημένον ἀπὸ τὸν νόμον μας νὰ μείνω μόνη μὲ ἄνδρα ξένον, σεῖς σταθῆτε ἐδῶ ὄπισθεν τῶν ὑέλων τῶν παραθύρων μὲ τὴν Ἀϊσὲ νὰ μᾶς βλέπητε· ἂν ἴδητε τι αὐθαδιάζει ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ριφθῆτε μέσα καὶ δέσετέ τον.

— Ἐξαίρετα, ἀπεκρίθη ὁ Χαλκεὺς, φέρετε μίαν λεκάνην μετάλλινον. γεμίσατέ την ὕδωρ καὶ ἓν λευκὸν διαφανὲς ὀθόνιον.

Ἑτοιμασθέντων πάντων εἰς τὴν πλέον μεμακρυσμένην γωνίαν τοῦ διβανίου, καὶ καλυφθείσης ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν τῆς Χανούμης ὑπὸ τοῦ Χαλκέως διὰ τῆς ὀθόνης, ἀπεχώρησαν αἱ δοῦλαι καὶ κλείσασαι τὴν θύραν, ἐτέθησαν ἅπασαι ὄπισθεν τῶν ὑέλων παρατηροῦσαι μετὰ περιεργείας, ἀλλ' οὐδόλως ἀκούουσαι.

— Χανοῦμη, τῇ εἶπεν ὁ Χαλκεὺς, εἶσαι γυνὴ ἄξια, πλήρης πνεύματος, δυσκόλως ἤλπιζα νὰ καταφέρῃς τὴν Ζιλχὰ καὶ νὰ τὴν βάλῃς 'ς τὸ χέρι. Ἡ σύζυγός μου, μὲ εἶπεν ὅτι τὴν εἰδοποίησες, ὅτι θὰ ὑπάγῃς σήμερον εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Σατραζάμη, καὶ, μὰ τὴν ἀλήθειαν! οὔτε νὰ σὲ συγχωρήσουν νὰ εἰσέλθῃς δὲν ἐπίστευα. Μοῦ ἐμήνυσες νὰ παραμονεύω εἰς ἓν τῶν παραθύρων τοῦ στρατῶνος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔμελλες νὰ διαβῇς ἐπιστρέφουσα καὶ ὅτι, ἐὰν ἐπιτύχῃς, θέλεις κρεμάσει παρὰ τὰς θυρίδας τῆς ἁμάξης ῥινόμακτρον ἐρυθρόν, τὸ ὁποῖον εἶναι συγχρόνως σημεῖον καὶ ἐπιτυχίας καὶ προσκλητηρίου εἰς ἐμέ, ἵνα ἔλθω πρὸς ἐντάμωσίν σου. Ἰδοὺ ἦλθον, τί θέλεις;

— Εἰπέ με πῶς ἔμαθες ὅλην τὴν γενεαλογίαν τῆς Ζιλχᾶς καὶ πολλὰς τῆς παιδικῆς της ἡλικίας λεπτομερείας;

— Ὁ φονευθεὶς Γενιτσὰρ ἀγᾶς, εἶχεν ὑπηρέτην ἕνα γέροντα Γιαμάκην συμπατριώτην του, τὸν ὁποῖον ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας εἶχον εἰς τὴν οἰκίαν των. Μετὰ τὸν φόνον τοῦ Γενιτσὰρ ἀγᾶ συνέλαβον τὸ σχέδιον ν' ἀρπάσω τὴν Ζιλχὰ πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ Γαλίπ, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν τὸν παρέλαβον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου· ἀπ' αὐτὸν ἔμαθον τὰ πάντα, ἅτινα ἡ σύζυγός μου κατὰ παραγγελίαν μου σ' ἐδιηγήθη. Τὸ σχέδιόν μου τὸ ἐνόησες βεβαίως.

— Θέλω αὔριον τὸ μεσημέριον νὰ μοῦ φέρῃς τὴν ἅμαξάν σου, σὺ ὁ ἴδιος νὰ τὴν ὁδηγήσῃς, ὡς ἤλπιζες, διότι δὲν ἐμπιστεύομαι εἰς τὸν Γιαμάκην σου, ἡ δ' ἅμαξα ἀνάγκη ἔπειτα νὰ γείνῃ ἄφαντος, διότι διὰ τῆς ἁμάξης πιθανὸν ν' ἀνακαλυφθῇ τὸ μέρος ἔνθα εὑρί-

σκεται ἡ Ζιλχά. Ἔπειτα ἔχομεν καὶ ἄλλο πρόσκομμα νὰ ἄρωμεν ἐκ τοῦ μέσου, τὸν εὐνοῦχον ὅστις θὰ τὴν συνοδεύσῃ.

— Περὶ τῆς ἁμάξης μὴ σὲ μέλει, Χανούμη, εἰς δύο ὥρας τὴν κάμνω ἀγνώριστην, τὴν χρωματίζω γαλάζιαν, τὰ δὲ παραπετάσματα θέλω ἀλλάξει δι' ἄλλων ἐρυθρῶν· διὰ τὸν εὐνοῦχον εἶναι φροντὶς ἰδική μου. Ἀλλ' ὅλαι αὐταὶ αἱ προφυλάξεις εἶναι μάταιαι. Ὅταν ἡ ἅμαξα ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ γυναικωνίτου τοῦ Βιζύρη, βεβαίως θὰ τὴν ἰδῶσιν οἱ εὐνοῦχοι, καὶ ἐπομένως, γενομένων ἐρευνῶν, θέλει ἀνακαλυφθῇ, ὅτι ἦλθεν ἐδῶ. Μὴ φροντίζεις περὶ τούτου· τὸ σχολεῖον τῶν Γενιτσάρων εἶναι πολύπειρον

— Θαυμάσια, Ντεμπετσίμπαση, τῷόντι ἔχεις δίκαιον, ἐγὼ δὲν ἐστοχάσθην αὐτὸν τὸν κίνδυνον.

— Θέλεις ἄλλο τίποτε; ὑπέλαβεν ὁ μετημφιεσμένος εἰς χαλκέα, Τοπὰλ-Μουσταφᾶς.

—Ὄχι, ὕπαγε εἰς τὸ καλόν· αὔριον τὸ μεσημέριον χωρὶς ἄλλο σὲ περιμένω.

Πληρωθεὶς ὁ Τοπὰλ-Μουσταφὰς ἐνώπιον τῶν δούλων τὴν ἀξίαν τῆς χύτρας κατέβη, ἦρεν ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸν σάκκον καὶ ἐξελθὼν ἐκ τῆς οἰκίας ἀνεχώρησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Η ΑΠΑΓΩΓΗ

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης ἀνὴρ χωλὸς, φέρων μύστακα καὶ πώ-
ωια κατσμέλαινον καὶ φέσιον ἐκ πίλου λευκοῦ εἰς τὴν κεφαλὴν, κα-
ταβαίνον μέχρι τῶν ὀφρύων, μονόφθαλμος. ἔχων ἐμπλαστρωμένην
ὅλην σχεδὸν τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ παρειὰν διὰ μελανοῦ κηρωτοῦ,
ἐνδεδυμένος ἀναξυρίδα ἐκ χονδροῦ μαλλίνου ὑφάσματος, χιώματος
φύλλου ξηροῦ καὶ ἐπιθωράκιον ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος καὶ χρώμα-
ματος, ἐζωσμένος ζώνην κοκκίνην μάλλινον καὶ ὑποδήματα φέρων
χοιρομειδῆ βορέα, καὶ πεταλωμένα κάτωθεν διὰ σιδήρου, ἔκρουσε
τὴν θύραν τῆς οἰκίας τῆς γνωστῆς ἡμῖν χήρας τοῦ Δελῆ-Ἀββουρα-
μὰν καὶ εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ. Ἄσβεστος γέλως κατέλαβε τὴν Χανούμην εἰς τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ, εἰπόντος ὅτι ἦρε τὴν ἄμαξαν.

Δὲν ἠδύνατο, ἄλλον, ἀνέκραξεν αὐτη γελῶσα ἀδιακόπως. ὁ κατηραμένος τσιφούτης νὰ μοῦ στείλῃ ἀποτροπαιότερον ἀπὸ σέ;

— Καὶ πῶς, Χανούμη, δὲν σ' ἄρεσα; ἀπεκρίθη ὀργίλως ὁ χωλὸς καὶ μονόφθαλμος· ἂν δὲν σ' ἄρεσα ἀναχωρῶ καὶ εὑρίσκω ἄλλον.

— Ὄχι ὅτι δὲν μ' ἄρεσες, διότι δὲν θὰ σὲ ἀγαπήσω, ἀλλὰ μοὶ φαίνεσαι παράξενος κατεργάρης, τὸν ὁποῖον ἐτύφλωσαν, Κύριος οἶδε, ἀπὸ καμμίαν του καλὴν πρᾶξιν.

— Χανούμη, ἂν δὲν ἐσεβόμην τὴν ἡλικίαν σου, σ' ἀποκρινόμην

ὡς ἔπρεπε· καὶ ταῦτα λέγων ἐστράφη εἰς τὴν θύραν γ' ἀναχώρησῃ ὑποτονθορίζων λέξεις συγκεχυμένας.

— Στάσου μὴ φεύγεις, συμπάθιο· καμμίαν φορὰν φεύγει ὁ λόγος ἀκουσίως ἀπὸ τὸ στόμα τῶν γυναικῶν...

Ὁ ἀμαξηλάτης ἐσταμάτησεν, ὑπετονθορίζων ἀδιακόπως λέξεις ἀδιακρίτους.

— Ποῦ εἶναι ἡ ἄμαξα; ὑπέλαβε ἡ Χανούμη.

— Ἡ ἄμαξα, ἀπεκρίθη ὁ μονόφθαλμος, εἶναι δύσκολον νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτὴν τὴν στενωπὸν, διότι ἡ ὁδὸς εἶναι χαλατμένη πλησίον 'ς τὸν Ἅγιο-Θεόδωρο καὶ τὴν ἐσταμάτησα εἰς τὸ Μπουδρούμ-Τσαμί. Ἂν ἀγαπᾷς νὰ ἔλθῃς κόπιασε νὰ ἔμβῃς ἐκεῖ μέσα, ἄλλως εἰπέ με νὰ φύγω καὶ σοῦ χαρίζω καὶ τὸν κόπο μου. Δὲν ἔχω ὄρεξιν, Χανούμη· νὰ φέρω τὴν ἄμαξάν μου μὲ σπασμένους τροχοὺς ἐδῶ καὶ αὔριον, γνωρίζουσαί την αἱ γειτόνισές σου νὰ μοῦ τὴν κακονοματίσουν καὶ νὰ μὴ τὴν ἐνοικιάζῃ κανείς.

— Κατεργάρη, σ' ἐνόησα... θέλεις νὰ μὲ κάμῃς νὰ τρέχω πεζὴ ἕως τὸ Μπουδρούμ-Τσαμί· καλά... ὕπαγε καὶ ἔρχομαι. Παραλαβοῦσα δὲ μεθ' ἑαυτῆς τὴν μαύρην δούλην Ἀϊσὲ, τὴν πιστὴν αὐτῆς θεράπαιναν, ἐξεμυστηρεύθη πρὸς αὐτὴν ἅπαν τὸ ἀπόρρητον τοῦ δράματος καὶ τῇ ἔδωκεν ὅλας τὰς δεούσας ὁδηγίας, διατάξασα αὐτὴν νὰ μὴ φανῇ ἐνώπιόν της ἐν τῇ ἐπιστροφῇ της σύδεμία τῶν ἄλλων θεραπαινίδων.

. . . . . .

. . . . . .

Μίαν ὥραν πρὸ μεσημβρίας ἡ γνωστὴ ἡμῖν ἄμαξα, κεκοσμημένη πολυτελῶς, συρομένη ὑπὸ δύο μαύρων ρωμαλέων βοῶν ἐλαυνομένων ὑπὸ τοῦ μονοφθάλμου, καὶ παρακολουθουμένη ὑφ' ἑνὸς εὐνούχου πλουσίως ἐνδεδυμένου, καὶ φέροντος μάστιγα, ἣν φέρουσι συνήθως οἱ εὐνοῦχοι, ἐμπεριλαμβάνουσα τρεῖς γυναῖκας, δύο λευκὰς καὶ μίαν μαύρην, δηλ. τὴν χήραν Ντεμπεσίμπαση, τὴν Ζηλχὰ καὶ τὴν

μαύρην δούλην Ἀϊσέ. ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ χαρεμίου τοῦ Σατραζάμη, καὶ κυλιομένη ἠρέμα ὑπὸ τῶν βραδυπόρων βοῶν, ἐκροτάλιζεν ὀχληρῶς ἐπὶ τῆς ἀνωμάλου λιθοστρώτου, σκιρτῶσα καὶ κλονιζομένη δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Ἐλθούσης δὲ εἰς τὸ Ταούκ-παζάρι, ἤτοι τὴν ἀγορὰν τῶν ὀρνίθων, ὁ εἷς τῶν τροχῶν αὐτῆς ὀλισθήσας ἐπὶ τοῦ ἄκρου ἐξέχοντος λίθου, ἐσφενδόνισε τὸν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ βόρβορον καὶ κατερρύπωσε ἕνα τῶν ὀρνιθοπώλων ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Αἱ ἀπευθυνθεῖσαι κατὰ τοῦ ἡνιόχου κατάραι καὶ ὕβρεις τοῦ ρυπωθέντος, καὶ ἡ γελοία αὐτοῦ μορφή, ἐκίνησαν ἁπάντων τοὺς Σαρκασμοὺς καὶ τὸν γέλωτα.

— Αἴ, Χασάνη, ἔλεγεν ὁ εἷς, ὁ ἐμβαλωματὴς ὑπῆρχεν ἀδέξιος καὶ ἀντὶ νὰ βάλῃ ἐπιτηδείως τὸ ἐμβάλωμα τοῦ ἐχάλασε τὸν φεγγίτην.— Ναὶ ἀπεκρίνετο ὁ ἄλλος· ἀλλὰ δὲν βλέπεις τί καλὰ φυτεύει τὰ κουκιά;— Τὸν καϋμένον! ἠ Χανούμισες, ἔλεγεν ἕτερος, ἔπρεπε νὰ τὸν συγχωρήσωσι ν' ἀναβῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν βοῶν καὶ νὰ μὴ κοπιάζῃ (1). Εἰς τὴν ἀποστροφὴν ταύτην ὀργισθεὶς ὁ εὐνοῦχος ἐρρίφθη ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὀρνιθοπώλων, μαστίζων δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοὺς τυχόντας, οἵτινες, τρέχοντες εἰς διαφόρους διευθύνσεις ἵν' ἀποφύγωσι τὴν φοβερὰν αὐτοῦ μάστιγα, ἀνέτρεπον τοὺς κλωβούς, ὧν οἱ κάτοικοι θορυβηθέντες ἐκραύγαζον, καὶ ἄλλοι συντριβέντων τῶν κλωβῶν, δραπετεύσαντες ἔτρεχον ἐν θορύβῳ τῇδε κακεῖσε. Οἱ ὀρνιθοπῶλαι ἐκατηγῶντο καὶ πολλοὶ μαστιγούμενοι ὠλοφύροντο. Ἡ σκηνὴ ὑπῆρχεν ἀξία κωμικοῦ θεάτρου, ἣν διὰ παρακλήτεων μόλις κατέπαυσεν ὁ μονόφθαλμος, ἐπιμένοντος τοῦ εὐνούχου εἰς τὴν παντελῆ τῶν κλωβῶν καταστροφήν, οὓς κατεκύλιε διὰ τῶν ποδῶν καὶ τῶν χειρῶν του. Τέλος κινηθεῖσα αὖθις ἡ ἅμαξα,

(1) Σημειωτέον, ὅτι οἱ ἡνίοχοι δὲν ἐλαύνουσιν ἀπὸ τὸ ἐδώλιον τῶν ἁμαξῶν εἰς τὴν Τουρκίαν τοὺς βόας, ἀλλὰ προηγούμενοι τοὺς σύροντας.

διέβη τὴν ὁδὸν Μπιν-μπίρ-διρὲκ, ἤτοι τὴν ὁδὸν τῶν ἀρχαίων χιττίρνων, (2) εἶτα διελθοῦσα τὴν ὁδὸν ταύτην διηυθύνθη πρὸς τὴν τοῦ Κοντοσκαλίου ἑλικοειδῆ, εἰς πολλὰ μέρη στενὴν καὶ διαβατῶν σπανίζουσαν ὁδόν. Ὁ ἡ ἵππος ἐκέντησεν ἰσχυρῶς τοὺς βόας, οἵτινες βαίνοντες ταχύτερον, ἔσυρον βιαιότερον τὴν ἅμαξαν, σκιρτῶσαν ἐπὶ τῆς λιθοστρώτου καὶ καταθορυβοῦσαν διὰ κροταλισμῶν ὀχληρῶν τὸ οὖς. Ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ μία θύρα ἠνεῴχθη καὶ τέσσαρες ἄνδρες ἐξελθόντες ἥρπασαν αἴφνης τὸν ἀκολουθοῦντα εὐνοῦχον ὡς μικρὸν παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας των, τοῦ ἐφίμωσαν διὰ ρινομάκτρου τὸ στόμα καὶ εἰσαγαγόντες αὐτὸν ἔν τινι κατωγείῳ ἔκλεισαν αὖθις τὴν θύραν, ἐν ᾧ ἡ χήρα τοῦ Ντεμπετσίμπαση ἀπησχόλει διὰ

(2) Ἡ δεξαμενὴ Μπὶν-μπὶρ-διρὲκ, ἢ τῶν χιλίων καὶ μιᾶς στηλῶν, ἐκτίσθη ὑπὸ Ἰουστίνου τοῦ Β', τῷ 577 ἐν ᾗ μετωχέτευσε τὰ ρεῖθρα τοῦ Ὑδράλη, εἰσερχόμενα ἐν τῇ πόλει διὰ τοῦ ὑπογείου σωλῆνος, ὃν Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας κατεσκεύασεν, ὁ δὲ Θεοδόσιος ὁ Α'., ὁ Ἰουστινιανὸς, Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνὸς ὁ τύραννος καὶ Σουλεϊμὰν ὁ Κανονοῦ ἀνεκαίνισαν. Αὕτη κεῖται ὀπισθεν τοῦ Ἱπποδρομείου, μεγίστη οὖσα καὶ ἓν τετράγωνον σχηματίζουσα, οὗ αἱ πλευραὶ εἰσὶν ἀνύμοιαι. Διαιρεῖται δὲ εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ μὲν κατέχει 190 ποδῶν μῆκος, τὸ δὲ 170. Οἱ περικυκλοῦντες αὐτὴν τοῖχοι ἔχουσι πάχος, 9 ποδῶν, αἱ δὲ ὑποβαστάζουσαι τὸν ἐκ πλίνθων ὀπτῶν θόλον αὐτῆς ἐκ μαρμάρου λευκοῦ στῆλαι, διαιροῦνται εἰς τρεῖς παραλλήλους σειρὰς ἐκ 280 ἑκάστη. Αἱ τῆς ἀνωτέρας σειρᾶς φαίνονται ὁλοκλήρως, καὶ μέρος τῶν κατωτέρων κατὰ τὸ ἥμισυ, τὸ δ' ὑπόλοιπον καὶ ἅπαν τὸ κατώτερον μέρος καλύπτεται ὑπὸ γανώδους ὑποστάθμης. Ἡ ἐπιφάνειά της εἶναι εἴκοσι χιλιάδων τετραγωνικῶν ποδῶν καὶ δύναται νὰ χωρήσῃ 1,237,939, κυβικῶν ποδῶν ὕδωρ. Ἅπαντα τὰ κιονόκρανα εἰσὶν ἁπλᾶ καὶ ὅμοια κατά τε υὐ πάχος καὶ καὶ τὸ σχῆμα, ὡς καὶ τὰ ὑποστήλια. Ἐπ' αὐτῶν ὑπάρχουσιν ἐγκεχαραγμένα μονογράμματα τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας Ἑλληνικοῖς γράμμασιν «ΕΥΓΕ ΦΙΛΟΞΕΝΗ» διότι ἐξ αὐτῆς ὑδρεύοντο οἱ ξένοι, ὑπαρχουσῶν ἄλλων δεξαμενῶν Βασιλικῶν λεγομένων πρὸς χρῆσιν τῶν Αὐτοκρατόρων. Ἡ δεξομενὴ αὕτη ὑπάρχει σήμερον ἐργοστάσιον Ἀρμενίων μεταξοκλωστῶν. Οἱ Ὀθωμανοὶ πιστεύουσιν, ὅτι ἐν αὐτῇ ἐμφωλεύουσι πνεύματα· κατέρχονται δὲ ἐν αὐτῇ διὰ κλίμακος μαρμαρίνης ἑβδομήκοντα περίπου βαθμίδας ἐχούσης.

SISMANOGLIO MEGARO

διαλόγων τὴν Ζιλχᾶ. Προσεγγιζούσης τῆς ἁμάξης εἰς τὸ Μπουδρούμ-τζαμί, ὁ ἡνίοχος ἐστομάτισε τοὺς βόας καὶ ἤρξατο νὰ βλασφημῇ κατορώμενος μεγαλοφώνως τὴν τύχην του, ἥτις καθεκάστην, ἔλεγε, νέα τῷ προξενεῖ δυστυχήματα.

— Τί εἶναι; τί τρέχει; τὸν ἠρώτησεν ἡ Χανούμη, τί ἄνθρωπος μεμψίμοιρος εἶσαι καϋμένε...

— Μεμψίμοιρος ἐγώ; αἰωνίως μ' ἐπιπλήττεις, μολονοτι προσπαθῶ πάντοτε διὰ τὸ συμφέρον σου.

— Τί ἔπαθες; ὑπέλαβεν ἡ Χανούμη μετ' ἀπορίας.

— Τί ἔπαθα; καὶ τί χειρότερον νὰ πάθω; ἐσυντρίφθη ὁ ἄξων τῆς ἁμάξης καὶ τώρα εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ μείνω ἐδῶ, διότι ἂν ὀλίγον ἀκόμη κινηθῇ ἡ ἅμαξα, θὰ καταπέσῃ ἡ κιβωτός.

— Λοιπόν;

— Τι λοιπόν; ἐγὼ δὲν σᾶς; ἀσφαλίζω ἂν θέλετε νὰ προχωρήσωμεν.

— Εἶναι μακρὰν ἐδῶθεν ἡ οἰκία μας, θεία; ἠρώτησεν ἡ Ζιλχά.

— Ὄχι, εἶναι πλησίον.

— Ἂς καταβῶμεν νὰ ὑπάγωμεν πεζοί.

Κατελθοῦσα ἐκ τῆς ἁμάξης ἡ Ζιλχᾶ, παρετήρησεν ὅτι ὁ εὐνοῦχος δὲν ὑπῆρχεν ἐκεῖ.

— Ποῦ εἶναι ὁ εὐνοῦχος; ἠρώτησε τὸν ἡνίοχον.

— Ἔμεινεν ὀλίγον ὄπίσω ἀπεκρίθη οὗτος, εἰσελθὼν εἰς τὸ πλησιέστερον ἐδῶ ζαχαροπλαστεῖον νὰ φάγῃ κάτι τι. Μὴ θορυβεῖσθε, καὶ ἐγὼ τὸν φέρω μετ' ὀλίγον, ὡς μὲ παρήγγειλεν, ἀφοῦ οἰκονομήσω τοὺς βόας μου.

Ἡ ἀθῶα καὶ ἁπλοῦς Ζιλχά, ἐν ἀπάσῃ τῇ ἀπλότητί της, πιστεύσασα εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἡνιόχου καὶ ἀκολουθήσασα τὴν Χανούμην εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν.

— Ὢ τί ὡραίαν οἰκίαν καὶ οἱ εἶτε, θεία, καινούργιαν, περιστοιχισμένη ὑπὸ κήπου! εἶπεν ἡ Ζιλχὰ πρὸς τὴν Χανούμην.

— Τὸ ὁπισθινὸν μέρος εἶναι ὡραιότερον, ἀπεκρίθη ἡ Χανούμη, τὸ

ὁποῖον προπαρεσκεύασα καὶ προσδιώρισα διὰ σέ, εἶναι περιζωσμένον ὑπὸ συστάδων δένδρων, ὑπὸ χλοης σμαραγδίνης καὶ ὑπὸ τῶν ἀπεράντων κήπων, τῶν ὁποίων μέρος εἶδεν.

Ἡ Ζιλχὰ ὑπέλαβεν ὡς φιλοφροσύνας τὰ ὑπὸ τῆς Χανούμης ρηθέντα καὶ τῇ ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην της.

— Τὴν μεγάλην μου θείαν ἐπιθυμῶ νὰ ἰδῶ πρὸ πάντων, εἶπεν ἡ Ζιλχά.

— Αὐτὴν θὰ τὴν ἰδῇς αὔριον, ἀπεκρίθη ἡ Χανούμη.

— Αὔριον; ἐγὼ μετ' ὀλίγον θ' ἀναχωρήσω διὰ νὰ μὴ μέζη ἤνοῃ ὁ Βεζύρης καὶ μάθῃ ὅτι ἐλλείπω, διότι ἔλαβον μὲν τὴν ἄδειαν τῆς Χανούμης, ἀλλ' ὁ Βεζύρης δὲν ἠξεύρει ὅτι ἐγὼ ἐξῆλθον.

— Πρῶτον βλέπεις, τέκνον μου, ἀπεκρίθη ἡ Χανούμη, ὑψώσασα τοὺς ὤμους, δὲν ἔχομεν ἅμαξαν, διότι ἐσυντρίφθη ὁ ἄξων. Ἔπειτα θὰ συνδειπνήσωμεν ὁμοῦ... καὶ εἰ μὲν ἀδύνατον ἀπόψε ν' ἀναχωρήσῃς.

Ἡ Ζιλχὰ ἐθεώρει μὲ ἀπορίαν τὴν Χανούμην καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ συμβιβάσῃ τοὺς λόγους της μὲ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀπόλυτον ἀνάγκην ν' ἀναχωρήσῃ, ὥστε ἐπίστευε μᾶλλον ὅτι ἀστειεύεται.

— Θείτσα μου, τῇ εἶπεν, ἄφετε τοὺς ἀστεϊσμούς· ἐγὼ ἦλθον νὰ ἰδῶ τὴν μεγάλην μου θείαν καὶ νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Σαρραζάμη· ἂ δὲν μ' εὐχαριστεῖτε ἄμαξαν καὶ δὲν ἔχετε τὴν καλοσύνην νὰ μὲ συνοδεύσητε διὰ νὰ μὴ ὑπάρω μόνη, δότε μου μίαν δούλην καὶ αὐτὴ μετὰ τοῦ εὐνούχου μὲ φέρουσιν ἐκεῖ.

— Ὁ εὐνοῦχος κόρη μου, δὲν ἦλθεν ἀκόμη. Ὅταν ἔλθῃ πολλὰ καλά, ὁρισμός σου.

— Τὴν θείαν μου νὰ ἰδῶ σᾶς παρακαλῶ, ἀπεκρίθη ἐν ἀπορίᾳ ἡ Ζιλχά.

— Πολλὰ καλὰ ἀφοῦ τὸ θέλεις τί νὰ γείνῃ; Ἄϊντε, ἐκραύγασε.

— Καὶ ἡ θαύρη δὲν ἐφάνησθη.

— Ἡ ἀγαπητή μου ἀφεψιά εἶναι ἀνυπόμονος· ὕπαγε εἰπὲ τὴν

ἀδελφήν μου, ὅτι ἡ Ζιλχὰ ἐπιμένει νὰ τὴν ἰδῇ ἀμέσως, διότι θὰ ἀναχωρήσῃ. Κύτταξε πάστρεψι ὀλίγον τὸ δωμάτιον καὶ φέρε μας τίποτε γλυκά, ἑωσοῦ ν' ἀναπαυθῶμεν ὀλίγον. Κακοχρονοάχῃ τέτοια λιθόστρωτος! Ὦ! εἰς τοιαύτας ὁδοὺς νὰ περιπατῇ τις εἶναι μαρτύριον!

Μετὰ μικρὸν ἐπαρουσιάσθη ἡ Φατιμὲ, φέρουσα δίσκιν ἀργυροῦν καὶ ἐπ' αὐτοῦ παρεψίδας ἐκ χρωματισμένου κρυστάλλου, πλήρεις ζυμαρικῶν ἀσιατικῆς κατασκευῆς, ὧν πολλὰ ὑπερέχουσι κατά τε τὴν ἁβρότητα καὶ τὴν γεῦσιν τὰ ζαχαρωτὰ τῶν Εὐρωπαίων.

Ἡ Ζιλχὰ ἐγεύθη μετὰ πολλῆς ὀρέξεως, ἣν ἐκέντησεν ἡ κίνησις τῆς ἁμάξης, ἓν τεμάχιον ἐκ κοπανισμένων στιθῶν ὀρνίθων, ταουκγιοξοῦ τουρκιστὶ λεγόμενον, καὶ ἔπιε ποτήριον ζαχαρωμένου ὕδατος (σερμπέτ)· ἀλλὰ μολις ἤρξατο νὰ γεύεται ἕτερον τεμάχιον, ἑτοίμη νὰ κάμῃ τὸν πανηγυρικόν του, κλονισθεῖσα μικρὸν ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους της, οἱ ὀφθαλμοί της ἐκλείσθησαν καὶ ἔπεσεν ὑπτία ἐπὶ τοῦ δίσκου.

Ἡ δὲ Χανούμη ἐγείρασα αὐτὴν ἐλαφρῶς καὶ ἀπομάξασα τὸ χρισθὲν ὑπὸ τῶν ἰδισμάτων πρόσωπόν της, τὴν ἐξήπλωσεν ἐπὶ ἀνακλίντρου, ἔθεσε τὴν ὡραίαν της κεφαλὴν ἐπὶ προσκεφαλαίου καὶ τὴν ἐκάλυψε δι' ἰφαπλώματος. Εἶτα διέταξε τὴν δούλην νὰ ἄρῃ τὸν ἴσκον καὶ κλείσασα τὸ ζωμάτιον ἔβαλεν εἰς τὸν κόλπον της τὴν κλεῖδα καὶ ἀπῆλθεν. Ἡ Ζιλχᾶ ἐκοιμήθη ὕπνον ναρκώσεως, διατελοῦσα ὑπὸ τὸ κράτος παντελοῦς ἀναισθησίας. Εἰκοσιτέσσαρας ὥρας ἐκοιμᾶτο καὶ ὅταν ἠγέρθη ἐθεώρησε πανταχόθεν τὸ δωμάτιον, ὕψωσε τοὺς ἔτι βεβαρυμένους ὀφθαλμούς της πρὸς τὴν ὀροφὴν, ἐχασμουρήθη καὶ οὔτε κἂν ἐφρόντισε ν' ἀπομάξῃ τὸ ὑπὸ σιάλου κάθυγρον στόμα της. Ἡ Ζιλχὰ ὑπῆρχεν εἰς κατάστασιν παραφροσύνης,

ὅταν δ' ἠνέῳξεν ἡ Χανούμη τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθεν, ἀφῆκε γέλωτα κτηνώδη, ἀδιαφορήσασα ὅλως νὰ ἐξετάσῃ τίς ὁ εἰσερχόμενος καὶ ποῦ εὑρίσκεται. Ἡ Χανούμη τὴν εἶχε ποτίσει ναρκωτικόν τι φάρμακον, τὸ ὁποῖον ἐπηρέασε τὸ αἰσθητήριον τοῦ λογικοῦ της, τὴν κατέστησε παράφρονα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ

Ἐνῷ διεδραματίζοντο ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς χήρας Ντσεμπετσίμπαση τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ εἰρημένα, τὸ δὲ σχέδιον τοῦ Τοπὰλ-Μουσταφᾶ, τοῦ ὑποκριθέντος τὸν χαλκέα καὶ τὸν μονόφθαλμον ἠνίοχον, ἐξετελέσθη ἐπιτυχῶς πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ Γαλὶπ-Βέη, οὗτος ἀγρυπνήσας καθ' ὅλην τὴν προηγουμένην νύκτα καὶ κεκοπιακὼς, ἐλθὼν εἰς Κιατχανὲ, ἀπέστειλε τὴν κεφαλὴν τοῦ Καμπαζόγλου εἰς τὸν Σατραζάμην Ρεσὺφ-Μουχαμὲτ-Πασᾶ, εἰδοποιήσας αὐτὸν, ὅτι θέλει διανυκτερεύσει εἰς Κιατχανὲ, διότι καὶ οἱ ἵπποι καὶ οἱ ἱππεῖς ἔχουσιν ἀνάγκην μικρᾶς ἀναπαύσεως, εἶτα εἰσελθὼν κατεκλίνθη ἔν τινι τῶν δωματίων τῶν κομψῶν καὶ περικαλλῶν ἀνακτόρων, ἅπερ Σουλτὰν Ἀχμὲτ ὁ τρίτος ἐδήματο, τὸ 1717, ἐπὶ τῆς συμβολῆς τῶν ποταμῶν Βορβύζη καὶ Κυδάρεως, κατά τι σχέδιον δοθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Γάλλου Πρέσβεως, Ἰωάννου Λουδοβίκου Δ' Οὐσσὼν Μαρκεσίου τοῦ Βοννάκ. Ἐπὶ τῆς χλοηφόρου καὶ τερπνῆς ταύτης κοιλά-

δος τῶν Βυζαντινῶν Βερσαλλιῶν, σκορπίσαντες οἱ ἱππεῖς τοὺς ἵπ-πους των πρὸς νομήν, ἀνεπαύοντο οἱ μὲν ὑπὸ συστάδα συκομωρεῶν, οἱ δὲ ὑπὸ κυπαρίσσων, ἕτεροι ὑπὸ πλατάνων, αἰγείρων καὶ πτελεῶν, ἄλλοι διεσκορπίσθησαν παίζοντες μὲ τοὺς διαυγεῖς καὶ κρυσταλλίνους καταρράκτας τῶν ποταμῶν καὶ ἄλλοι περικυκλώσαντες τὴν ἐκ λευκοῦ μαρμάρου ἐξαμενὴν, τὴν περιβρέχουσαν τὸν γυναικωνίτην, ἐσφινδόριζον διὰ τῶν χειρῶν των ὁ εἷς κατὰ τοῦ ἑτέρου, τὸ ὑπὸ δύο ἐπιχρύσων ὀρειχαλκίνων δρακόντων ῥέον ὕδωρ ἐντὸς ἀρχαίας περικάλλοῦς κολυμβήθρας, ἔργου Βυζαντινοῦ, ἀνασκαφείσης ἐν τῷ τόπῳ. 'Ο Γαλὶπ ἐκοιμᾶτο ὕπνον βαρύν, ἀλλὰ ταραχώδη, διότι ἀπαίσια ὄνειρα τὸν ἐτάραττον. Ἔβλεπε κατ' ὄναρ, ὅτι ἡ Ζιλχᾶ ὑπῆρχεν ἐντὸς φρέατος ξηροῦ καὶ ἐζήτει βοήθειαν πρὸς ἔξοδον, ἐνῷ οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν βοηθήσῃ. Ἐγερθεὶς δὲ περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἐζήτησεν ὕδωρ καὶ καφφὲ καὶ ἐκάθισε πλησίον ἑνὸς παραθύρου καπνίζων καὶ θεωρῶν τὰ ἀρρίζοντα τῶν καταρρακτῶν ὕδατα.— Τί τερπνὴ θέσις, ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ, τόπος ἐρώτων, ἐδῶ ἡ ψυχὴ ἀπομάσσει τὰς ἀκαθάρτους ἰδέας καὶ ὑψοῦται εἰς θεωρίας μεγαλουργούς, καθαρὰς καὶ γαληνιαίας. Ἐδῶ περιπλανῶνται τὰ πνεύματα, λουόμενα τὴν νύκτα εἰς τὰ κρυστάλλινα ὕδατα τῶν ποταμῶν. Τὰ ἀνάκτορα ταῦτα ἔπρεπε νὰ ἦναι τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ θεολόγου καὶ ποιητοῦ Ἀμποὺ Τσαφὶρ-Μοχαμὲτ-Ταμπαρῆ, ἵνα στιχουργήσῃ δέκα χιλιάδας ὕμνους ἀκόμη εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ διατάξῃ τὸν μὲν Ἐμβλὶς, ἄγγελον τοῦ θανάτου, νὰ μὴν ἀνοίξῃ ποτὲ τὰς σκοτεινὰς αὐτοῦ πτέρυγας ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, τὸν δὲ Ἰσραφὴλ ἐν τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ν' ἀποτρέψῃ τὸν ἦχον τῆς σάλπιγγός του ἀπὸ τὸν εὐδαίμονα τοῦτον τόπον. Δύο ὧραι παρῆλθον ἀπὸ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἂς διῆλθεν ὁ Γαλὶπ Μπέης βεβυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις ταύτας, δι' ὧν ἐπαραμύθει τῆς ψυχῆς του τὸ ἄλγος· ἡ ἐμφάνισις ὅμως ἑνὸς τῶν ὑπηρετῶν του τὸν ἐστέρησε τῆς μελαγχολικῆς ταύτης ἡδονῆς.

— Μπέη-Ἐφέντη, τῷ εἶπεν ὁ ὑπηρέτης εἰσελθὼν ἐν τῷ δωματίῳ, ὁ Δερβίσης Μουσᾶς ἦλθεν ἰδῶ ταύτην τὴν στιγμὴν καὶ ζητεῖ νὰ σᾶς ἰδῇ.

— 'Ο Δερβὶς Μουσᾶς; ἠρώτησεν ἐν ἀπορίᾳ ὁ Γαλὶπ-Μπεης, τοιαύτην ὥραν; παράδοξον! τί ἆρά γε νὰ θέλῃ; ἂς ἔλθῃ.

'Ο Δερβίσης εἰσῆλθε κρατῶν ὑπὸ μάλης δέμα ὀγκώδες, τὸ ὁποῖον ἀποθέσας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ἐχαιρέτησε τὸν Γαλὶπ-Μπεην ἐγερθέντα νὰ τὸν δεξιωθῇ.

— Καλῶς ἦλθες, φίλε μου, τῷ εἶπεν ὁ Γαλὶπ λαβὼν τὴν χεῖρά του. Χαῖρ ὀλὰ, ἐπ' ἀγαθῷ ἔστω ὁ ἐρχομός σου, καὶ τὸν ἐκάθησε πλησίον του, διατάξας νὰ τῷ φέρωσι καφφὲ καὶ τσιμποῦκι.

— Γαλὶπ-Μπεη, ἦλθον νὰ σ' ἀναγγείλω κἄτι τι οὐχὶ τόσον εὐάρεστον. 'Ο Θεὸς ὅμως εἶναι μέγας.

'Ο Γαλὶπ ἐρρικίασεν ἐνθυμηθεὶς τὸ ὄνειρόν του.

— Τὸ Πασᾶ-Καπισὶ εἶναι ἄνω κάτω ὑπέλαβεν ὁ Δερβίσης. Χθὲς ἦλθεν ἐκεῖ γυνή τις ἄγνωστος νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ζιλχᾶ, εἰποῦσα ὅτι εἶναι θεία της ἐκ πατρὸς· ἡ Ζιλχᾶ τὴν ὑπεδέχθη ἐγκαρδίως, τὴν δ' ἐπιοῦσαν ἐζήτησε τὴν συγκατάθεσιν τῆς μεγάλης Χανούμης νὰ τῇ συγχωρήσῃ νὰ ὑπάγῃ μετ' ἐκείνης καὶ ἑνὸς εὐνούχου εἰς τὴν οἰκίαν της, νὰ ἰδῇ μίαν ἄλλην της θείαν πρεσβυτέραν, πάσχουσαν. Ἔλεγε δὲ, ὅτι ἦλθον ἀρτίως ἀπὸ τὴν πατρίδα των νὰ ἴδωσι τὸν ἀδελφόν των, τὸν πατέρα της. Σήμερον μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἦλθεν ἐπὶ μιᾶς ἁμάξης καὶ μετὰ μιᾶς ἀργυρωνήτου μαύρης καὶ τὴν ἐπῆρεν, ἡ δὲ μεγάλη Χανούμη διέταξεν ἕνα τῶν εὐνούχων νὰ τὴν συνοδεύσῃ Μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἀνεχώρησα ἀπὸ τὸ Πασᾶ Καπισὶ, δηλ. πρὸ μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας, οὔτε αὐτὴ, οὔτε ὁ εὐνοῦχος ἐφάνησαν. 'Ο Σατραζάμης ἐγένετο παράφορος ὑπ' ὀργῆς, ἀπειλεῖ καὶ τὸ χαρέμι καὶ τοὺς ὑπηρέτας καὶ τοὺς εὐνούχους, ἀπειλεῖ ὅλον τὸν κόσμον, τὸν δὲ δυστυχῆ θυρωρὸν μόλις ἠδυνήθη νὰ σώσῃ ἀπὸ τὴν ὀργήν του ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης. 'Ο

Σατραζάμης ὅμως ἔχει δίκαιον, διότι δὲν ἐφρόντισε κανείς, οὔτε τῆς γυναικὸς τὴν οἰκίαν νὰ μάθῃ, εὔτε τὴν γυναῖκα νὰ γνωρίσῃ. Ὁ θυρωρὸς μόνον τὴν περιγραφὴν τῆς ἁμάξης καὶ τῶν βοῶν ἠδυνήθη νὰ κάμῃ, καὶ ἤδη διέταξεν ὁ Σατραζάμης νὰ ἐξετάσωσι πανταχοῦ νὰ εὕρωσι τὴν ἅμαξαν.

Εἰς ὅλην ταύτην τὴν διήγησιν ὁ Γαλὶπ-Μπεης μόλις ἀνέπνεε.

— Μεγάλη τῷ ὄντι συμφορά! εἶπεν. Ἐδῶ κρύπτεται καταχθόνιον μυστήριον. Ὁ φονευθεὶς Γενιτσὰρ-ἀγᾶς δὲν ἔχει οὐδένα συγγενῆ, ὡς πολλάκις μὲ εἶπεν, αὐτὸς εἶχε μόνον ἀδελφὸν πρεσβύτερον, τὸν ὁποῖον ἐφόνευσαν καὶ δύο ἀδελφάς, αἱ ὁποῖαι πρὸ πολλοῦ ἀπέθανον καὶ ταῦτα ἔκρυπτεν εἰς τὴν Ζιλχὰ διὰ νὰ μὴ τὴν λυπήσῃ. Ἐδῶ ὑπάρχει παγὶς ἔντεχνος... καὶ τώρα τί νὰ γείνῃ; Χαλήλ Μπέη, ὑποπτεύω μέγα κακόν!

— Νὰ ἔλθῃς μαζί μου νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν πόλιν, εἰς τὸ Πασὰ-Καπισὶ, ἐκεῖ εἶναι καὶ ὁ Χαλὲτ-Ἐφένδης καὶ ὁ Τσαούς-Μπασης. Παρήγγειλα τὸν θυρωρὸν τοῦ Μπακτσὲ-Καπισὶ νὰ μ' ἀνοίξῃ τὴν θύραν ὁποιανδήποτε ὥραν καὶ ἂν ὑπάγω.

— Θυρωροί, ὡς ἠξεύρεις Χαλήλ-Μπεη, εἶναι οἱ Ἐλιαλτίδες, καὶ δὲν συμφέρει νὰ μᾶς ἰδοῦν ὁμοῦ εἰσερχομένους, διότι εἰς τὸ ἑξῆς θὰ σὲ ὑποβλέπουν.

— Τοῦτο τὸ ἐπροβλεψα πρὶν σοῦ, ἀπεκρίθη ὁ ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Δερβίση Χαλήλ-Μπεης, γνωστὸς ἤδη εἰς τὸν ἀναγνώστην, υἱὸς τοῦ Ἰμπραὴμ-Κιοσὲ Κιαχαγιᾶ. Διὰ τοῦτο ἐφορτώθην καὶ ἔφερα τὸ δέμα ἐκεῖνο, (καὶ τῷ ἔδειξε τὸ ἐπὶ τοῦ ἰδάρους κείμενον *δέμα*).

— Καὶ τί μὲ τοῦτο; τί θὰ τὸ κάμῃς;

— Θὰ σὲ ἐνδύσω μίαν Δερβισικὴν ἐνδυμασίαν, ἣν ἐμπεριέχει τὸ δέμα. Τότε τίς θὰ σὲ γνωρίσῃ;

— Εἶσαι φίλε μου Χαλήλ-Μπεη, ἐπιτηδειότατος ἄνθρωπος.

— Ὅταν ἔχῃ νὰ κάμῃ τις μὲ σατανάδες, πρέπει νὰ γίνεται σατανικώτερος. Οἱ Γενιτσαροι δὲν ἔχουσιν οὐδὲν ἱερόν, στεροῦνται συ-

νειδήσεως καὶ ὅτι κακὸν δύναταί τις νὰ φαντασθῇ τὸ πράττουσιν. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ τοὺς καταπαλαίσῃ ὁ τίμιος ἄνθρωπος διὰ τῆς παρουσίας, ὅταν μήτε ἠθικὴ, μήτε πειθὼ ἐπενεργοῦσιν εἰς τὸ ἀποκτηνωθὲν λογικόν των. Ἐγείρου λοιπὸν, μὴ βραδύνῃς.

Ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν ὁ Γαλὶπ-Μπεης ἐνεδύθη, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ὑπηρέτου του, τὴν Δερβισικὴν στολὴν, διατάξας νὰ προσέλθῃ πρὸς αὐτὸν ὁ ὑπίλαρχος, ὅστις εἰσελθὼν ἐξενίσθη ἰδὼν τοὺς δύο Δερβίσας μόνον.

— Ποῦ εἶναι ὁ Ἴλαρχος; ἠρώτησεν.

— Ἰδοὺ ἐγὼ, τῷ ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ-Μπεης· ἀπεφάσισα νὰ γίνω Δερβίσης.

— Ἄνθρωπος μαθὼν νὰ παίζῃ μὲ τὰ ὅπλα, ὑπέλαβεν ὁ ὑπίλαρχος καὶ νὰ δαμάζῃ καὶ τοὺς ἀτιθασσοτέρους τῶν ἵππων, νὰ ῥίπτεται εἰς τὸ πῦρ καὶ νὰ χαίρῃ εἰς τὸν ἦχον τῶν ἐκπυρσοκροτήσεων, εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ Δερβίσης. Ἤρξατο δὲ νὰ γελᾷ ξεκαρδιζόμενος, εὑρὼν ὑπὸ τὸν μανδύαν καὶ τὴν τιάραν τοῦ Δερβίση, ἕνα τῶν ὡραιοτέρων ἀοδῶν τῶν ἀγορῶν τῆς Σταμπούλ.

— Ἐφέντη, ἐπρόσθεσε λέγων, ἐὰν ἔχῃς σκοπὸν νὰ παρουσιασθῇς εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν ἀδαμάντων καὶ τῶν πολυτίμων λαχουρίων νὰ τραγῳδήσῃς πολλαὶ χανούμισσαι θέλουσιν ἀναθεματίσει τὸν Σίχην, τὸν πεοχειρίσαντά σε Δερβίσην.

— Ἔχω ἀνάγκην μεγίστην, Ἰβραὴμ βέη, νὰ ὑπάγω ἀπόψε εἰς τὴν Πόλιν μετὰ τοῦ φίλου μου Μουσᾶ δερβίση ἀγνώριστος. Σοὶ ἀφίνω τὴν ἐπιστασίαν τοῦ ἱππικοῦ, τὸ ὁποῖον ὁδήγησον αὔριον τὴν αὐγὴν εἰς τὸν στρατῶνα. Ποῦ κατεσκήνωσαν οἱ ἱππεῖς;

— Τοὺς διεμοίρασα εἰς τὰ δύο πλησίον χωρία Ἀλήμπεϊ-κιοϊ καὶ εἴκοσι μόνον ἐκάτηται ἐδῶ νὰ κοιμηθῶσιν εἰς τὸν γυναικωνίτην.

Μετὰ μικρὸν, ἄκατος ἀπάρασα ἀπὸ τὸν μυχὸν τοῦ Κερατίου κόλπου, ἐκυλίετο ἐπὶ τῶν ἠρεμούντων ὑδάτων κάτωθεν ἱτεῶν καὶ πλατάνων, καὶ ὑπὸ τριῶν εὐρώστων κωπηλατῶν ἐλαυνομένη, διηυθύνετο

πρὸς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην, παραλλάξασα τὰς ἀκτὰς τοῦ Ἐγιεὺπ, τοῦ Τεφτερδάρ-ἰσκελεσί, τοῦ Φαναρίου καὶ τοῦ Πετρῆ, ἵνα μὴ διέλθῃ πλησίον τοῦ Ναυστάθμου. Προσεγγίσασα τέλος πάντων εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Μπακτσὲ-καπουσὴ, οἱ δύο Δερβίσαι ἐξελθόντες καὶ πλησιάσαντες εἰς τὴν θύραν τὴν ἔκρουσαν σφοδρῶς, οἱ δὲ θυρωροὶ ἀκούσαντες τὴν φωνὴν τοῦ Μουσᾶ δερβίση τὴν ἠνέῳξαν καὶ εἰσῆλθον ἀμφότεροι διευθυνθέντες εἰς τὸ Πασᾶ-καπουσού.

Μέγας ὑπῆρχεν ὁ θόρυβος τῶν Τσαούσιδων, οἱ μὲν ἤρχοντο, οἱ δὲ ἀνεχώρουν μὲ νέας διαταγάς. Οἱ δύο δερβίσαι ἀναβάντες τὴν μεγάλην κλίμακα, εἰσῆλθον εἰς τὴν αἰθούσην τοῦ Σατραζάμη, εὑρόντες αὐτὸν περικυκλωμένον ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Πύλης καὶ παρ' αὐτῷ καθήμενον τὸν Χαλὲτ ἐφέντην κατηφῆ καὶ περίλυπον.

Ὁ Δερβὶς Μουσᾶς πλησιάσας τὸν Σατραζάμην τῷ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς, οὗ ὃς δὲ διέταξεν ἀμέσως ν' ἀποχωρήσωσιν ἅπαντες, πλὴν τοῦ Χαλὲτ ἐφέντη καὶ τῶν δύω δερβίσων.

— Ὦ, Ὦ! εἶπεν ὁ Σατραζάμης Ρεσὺρ-Μουχαμὲτ πασᾶς, πόσον ὡραία σοῦ πρέπουν τῶν Δερβίσων τὰ φερίματα Γαλὶπ μπέη. Ἀρσῦ ὑπέφερες πολλά, ὑπηρετῶν πιστῶς τὸ Δοβλέτι, ἦτο πεπρωμένον νὰ ὑποστῇς καὶ ἄλλην συμφοράν. Ἐνεπιστεύθης εἰς ἐμὲ τὸν θησαυρὸν τῆς καρδίας σου, ἵνα καλῶς τὸν φυλάξω, καὶ ἐφάνην κακὸς παρακαταθηκάριος . . . .

— Ὑψηλότατε, ἀπεκρίθη ἐν συγκινήσει ὁ Γαλὶπ μπέης, διακόψας τὸν λόγον τοῦ Σατραζάμη, τί πταίει ἡ Ὑψηλότης Σας; πταίει ἡ εὐπιστία τῆς Ζλχᾶς.

— Λοιπὸν πιστεύεις ὑπέλαβεν ὁ Βιζὺρης, ὅτι ἡ γυνὴ ἡ παραλαβοῦσα τὴν Ζλχᾶ εἶναι ἀπατεών;

— Χωρὶς ἀμφιβολίαν, Ὑψηλότατε. Ὁ μακαρίτης Γενιτσάραγᾶς μὲ εἶπε πολλάκις, ὅτι δὲν ἔχει κανένα ἐπιζῶντα συγγενῆ.

— Καὶ τί πιστεύεις;

— Πιστεύω ὅτι ἡ παγὶς ἐστήθη ὑπὸ τῶν Γενιτσάρων.

— Πολλὰ πιθανὸν, ἀπεκρίθη ὁ Σατραζάμης, ἡ ἔκθεσις τῆς κεφαλῆς τοῦ Καμπαξόγλου εἰς τὴν πύλην τοῦ Μπάμπι-ι-Χουμαγιοῦν τοὺς κατεθερύβησε.

— Καὶ ποῖον ὑποθέτεις, Γαλὶπ-Μπέη, ἠρώτησεν ὁ Χαλὲτ Ἐφέντης, ὡς διενεργήσαντα καὶ διαπράξαντα τὴν ἀπαγωγὴν τῆς Ζιλχᾶ Χανούμης;

— Τοὺς οὐστάδες, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ-Μπέης, ἐνεργήσαντας ἐκ συμφώνου· ἀλλὰ πρὸ πάντων ὑποπτεύω πολὺ τὸν πολυμήχανον καὶ πανοῦργον Οὐστᾶ τῶν Ντσεμπετσίδων, τὸν Τοπὰλ-Μουσταφᾶ.

— Ἀναμφιβόλως, ὑπέλαβεν ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης, θωπεύσας τὸν πώγωνά του. Τὸ κακότροπον τοῦτο ἀγγεῖον πρέπει νὰ ἐκλείψῃ.

— Νὰ τὸν συλλάβουν καὶ νὰ τὸν πνίξουν; εἶπεν ὁ Βιζύρης.

— Ἀρκεῖ νὰ διατάξῃ ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ Μπέης.

— Ὀλίγον δύσκολον θεωρῶ τὴν ἐπιχείρησιν, ὑπέλαβεν ὁ Σατραζάμης.

— Τίποτε δὲν εἶναι δύσκολον ἐνώπιον τῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς γενναιότητος, εἶπεν ὁ Γαλίπ. Ἡ ἐξουσία δὲν πρέπει νὰ διατάζῃ, διότι διὰ τῶν διαταγμῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κυβερνηθῇ τόπος, ἔχων ἀνάγκην δραστηρίας καὶ ἐνεργοῦ Κυβερνήσεως. Ἐὰν ἐπὶ χρόνον τινὰ ἀδιαφορήσῃ εἰσέτι τὸ Δοβλέτι, ἢ, ἐὰν ταλαντεύηται ἐνδοιασμούς, ἡ Κωνσταντινούπολις θέλει κατασιῇ κτῆμα τῶν Γενιτσάρων, ὁ δὲ Σουλτάνος ἁπλοῦν αὐτῶν ὄργανον· τότε τὸ Κράτος τοῦ Ὀσμάνη θέλει γείνει ἡ λεία τῆς ἀκολασίας καὶ θέλει διαλυθῇ.

— Ἀληθῶς, εἶπεν ὁ Χαλέτης, κατὰ δυστυχίαν τοῦτο δὲν εἶναι πρόῤῥησις, εἶναι πολιτικὸς ἀσφαλὴς ὑπολογισμός. Τὸ κακὸν ἐκριζώθη καὶ ἐγγίζομεν εἰς κινδυνώδη κρίσιν.

— Ἔχω τὴν ἀδειανὰ τὸν πνίξω; ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ Μπέης.

— Ἔχεις, ἀπεκρίθη ὁ Σατραζάμης ἐν τόνῳ φωνῆς ἀποφατικῆς.

— Τὸ φερμάνι, λοιπὸν τὸ φερμάνι, μὴ βραδύνετε.

Καὶ τὸ φερμάνι ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Χαλὲτ Ἐφέντη, ἐσφραγίσθη καὶ παρεδόθη τῷ Γαλὶπ-Μπέη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

ΤΡΙΑ ΘΥΜΑΤΑ ΑΝΘ' ΕΝΟΣ

Ἀναχωρήσαντες οἱ Δερβίσαι ἀπὸ τὸ μέγαρον τοῦ Σατραζάμη ἦλθον εἰς τὸ κατάλυμα τοῦ Γενιτσὰρ ἀγᾶ, μετοικήσαντος μετὰ τὸν ἐμπρησμὸν τοῦ Ἀγᾶ Καπισὶ εἰς τὴν συνοικίαν Μιρτσὰν τζαμὶ, ἔνθα ἔκειτο τὸ μέγαρον τοῦ ἐνδόξου μὲν, ἀλλ' ἀτυχοῦς Βελισσαρίου. Ὁ Γενιτσὰρ ἀγᾶς, καίτοι προκεχωρημένης οὔσης τῆς νυκτὸς, ἐναντίον τοῦ Ὀθωμανικοῦ ἔθίμου, ἀντὶ νὰ διανυκτερεύῃ ἐν τῷ γυναικωνίτῃ, ἐκάθητο εἰσέτι καπνίζων εἰς ἓν τῶν δωματίων τοῦ ἀνδρωνίτου μετὰ τῶν ἀρρένων τέκνων του διασκεδάζων. Οἱ δύο Δερβίσαι ἀναγγελθέντες ἐπαρουσιάσθησαν πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀφοῦ, κατὰ τὴν Ὀθωμανικὴν συνήθειαν, τὸν ἐχαιρέτησαν ἐν μεγίστῃ σεμνοπρεπείᾳ, τῷ εἶπον ὅτι ἐπιθυμοῦσι νὰ τῷ λαλήσωσι μυστικῶς. Εἰς τὸν Γενιτσὰρ ἀγᾶ, πρώην Κὺρκ-Κούλ-Καχαγιᾶν, ὑπῆρχον γνωστοὶ καὶ οἰκεῖοι, ὅ τε Μουσᾶ-Δερβίσης καὶ Γαλὶπ-Μπέης, ὅ, καίτοι ἐνδεδυμένον στολὴν Δερβίσου, ἐγνώρισεν ἀμέσως.

— Τί θέλετε τοιαύτην ὥραν; τοὺς ἠρώτησε.

— Στεῖλε πρῶτον τὰ τέκνα σου εἰς τὸν γυναικωνίτην, καὶ διάταξον οὐδεὶς νὰ εἰσέλθῃ, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ-Μπέης. Ἀποχωρησάντων δὲ πάντων καὶ μεινάντων μόνων·

— Νὰ μοὶ δώσῃς ὑπέλαβε, δέκα ἐκ τῶν γενναιοτέρων Γιαμάκιδών σου, ὅπλα καὶ μίαν στολὴν Ἀχτσῆ μπασῆ (λοχαγοῦ). Ἔχω νὰ ἐκτελέσω μίαν διαταγὴν τοῦ Σατραζάμη. Ἰδοὺ τὸ φερμάνι, (καὶ τῷ ἐνεχείρησε τὸ φερμάνι).

— Τί μὲ τὸ δίδεις, Γαλὶπ μπέη, ἐγὼ γράμματα δὲν ἠξεύρω, πρέπει νὰ φέρω τὸν Κιατίπην μου νὰ τ' ἀναγνώσῃ.

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ Κιατίπης, ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ, οὐδεὶς πρέπει νὰ γινώσκῃ τὸ ἐμπεριεχόμενον εἰμὴ ἐγὼ μόνον, ὁ Δερβὶς-Μουσᾶς καὶ ἡ ἐνδοξότης σου, τοιαύτην ἔχω διαταγήν, Ἀκροάσου. καὶ ἐκτυλίξας τὸ φερμάνι ὁντὸ ἀνέγνω.

Ὁ Γενιτσὰρ Ἀγὰς ἐσκέφθη μικρὸν, εἶτα. Ἡ ἐπιχείρησις εἶναι δύσκολος, εἶπε. Τοῦτο εἶναι ἔργον ἐμὸν, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ-Μπέης, δός μοι μόνον φορέματα Ἀχτσή-μπασὴ νὰ ἐνδυθῶ, ὅπλα καὶ τοὺς δέκα Γιαμάκιδες, καὶ κάμε ταχέως μὴ βραδύνῃς, διότι παρέρχεται ἡ νύξ.

Μετὰ μικρὸν ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ καταλύματος τοῦ Γενιτσὰρ ἀγᾶ, οἱ δέκα Γιαμάκιδες, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Γαλὶπ-Μπέην φέροντα τὴν στολὴν Ἀχτσὴ μπασὴ, καὶ παρακολουθούμενοι μακρόθεν ὑπὸ τοῦ Μουσᾶ-Δερβίση. Πλησιάσαντες δὲ πλησίον τοῦ Ἰμαρετίου (σχολείου) τοῦ Σουλτὰν Βαγιαζὴτ, ἐστάθησαν ἅπαντες, κατὰ διαταγὴν τοῦ Γαλὶπ ὄπισθεν τῆς ἀνατολικῆς γωνίας τῆς τετραγώνου ταύτης ἰσογείου οἰκοδομῆς.

— Ἰδοὺ ἐφθάσαμεν, εἶπεν εἰς τὸν Μουσὰ δερβίσην, λαβὼν αὐτὸν κατὰ μέρος, ἵνα μὴ ἀκούσωσιν οἱ Γιαμάκιδες. Τρία μόνον βήματα εἴμεθα μακρὰν τῆς θύρας. Ἄκουσε, Χαλήλ μπέη, ἡ ὑπηρεσία σου εἶναι πολύτιμος ἄνευ σοῦ τίποτε δὲν δυνάμεθα νὰ κατορθώσωμεν.

Σὺ μόνος εἶσαι ἀνύποπτος εἰς τὸν Τοπάλ-Μουσταφᾶ. Ὅστις δήποτε ἄλλος καὶ ἂν ζητήσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, τοιαύτην ὥραν, εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ τὸν δεχθῇ. Κρούσε λοιπὸν τὴν θύραν καὶ πρασποιήσου ὅτι θὰ τῷ ἀποκαλύψῃς ἓν μυστήριον, τὸν θὰ ἐλευσόμενον ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν κρατήσας ὀλίγον μὲ μικράν τινα ὁμιλίαν καὶ ἡμεῖς ριπτόμεθα μέσα.

— Αὐτὸ μόνον; ἀπεκρίθη ὁ Χαλὴλ Μπέης. Ἐγὼ ἐνόμιζα, ὅτι θὰ μ' εἴπεις νὰ τὸν πνίξω ἐγώ.

— Μὴ χάνομεν καιρόν, ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ, ἱμπρός.

Ὁ Χαλὴλ-Μπέης ἦλθεν εἰς τὴν θύραν καὶ τὴν ἔκρουσε.

— Τίς κτυπᾷ; ποῖος εἶσαι; ἠρώτησαν ἔνδοθεν.

— Ἐγώ, ὁ Μουσὰ Δερβίσης, ἀπεκρίθη ὁ Χαλὴλ Μπέης, ἦλθον νὰ εἰπῶ ἓν μυστικὸν εἰς τὸν φίλον μου τὸν Νταεμπετσέμπαση, μυστικὸν τὸ ὁποῖον τὸν ἐνδιαφέρει πολύ, διὰ τοῦτο ἦλθον τοιαύτην ὥραν νὰ μὴ μὲ ἰδῇ κανείς.

Ὁ Γενίτσαρος ἠνέῳξε μικρόν τι θυρίδιον τῆς θύρας, μόλις χωροῦν χεῖρα ἀνδρός, ἐπλησίασεν ἓν φῶς, παρετήρησε καλῶς τὸν γνωστὸν εἰς ὅλους Δερβίσην καὶ κλείσας αὐτὸ αὖθις ἀνεχώρησε. Μετὰ μικρὸν ἠνεῴχθη ἡ θύρα.— Κόπασε, Δερβίς-Ἐφέντη, τῷ εἶπεν.— Ὁ Μουσὰ-Δερβίσης ἔβαλε τὸν ἕνα τῶν ποδῶν του ἐντὸς τῆς θύρας καὶ ἔχων τὸν ἕτερον ἐν τῇ ὁδῷ, ὡμίλει μετὰ τοῦ θυρωροῦ, ἐρωτῶν αὐτὸν μὴ καὶ ἄλλοι ὑπάρχουσι πλησίον τοῦ Τοπάλ-Μουσταφᾶ, διότι δὲν ἤθελε νὰ ἠξεύρῃ ἄλλος, ὅτι τοιαύτην ὥραν ἦλθε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ.— Οὐδεὶς ἄλλος εἶναι ἐδῶ πλὴν ἐμοῦ καὶ ἑνὸς ἄλλου γιολδάση (συντρόφου), ὅστις κοιμᾶται ἐδῶ πλησίον, τῷ ἀπεκρίθη. Ὁ Χαλὴλ-Βεὶς ἥρπασεν ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ τὸν Νταεμπετσὴ ἀπὸ τὸν λαιμὸν καὶ τὸν ἔσφιξε τοσοῦτον ἰσχυρῶς, ὥστε δὲν ἠδύνατο ν' ἀρθρώσῃ φωνήν. Ὁ Γαλὶπ-Βεὶς ἔδρομεν εἰς τὴν θύραν μετὰ τῶν Γιαμάκιδων.

— Τὸν δερμάτινον βρόχον, εἶπεν ὁ Δερβίσης, γρήγωρα. Καὶ

σφίξαντες οἱ Γιαμάκιδες τὸν βρόχον περὶ τὸν τράχηλον τοῦ Ντσεμπετσῆ, τὸν ἀπεθισαν νεκρὸν κατὰ γῆς.

— Λάβετε τὸ φῶς καὶ ἀκολουθεῖτέ με, ὑπέλαβεν ὁ Δερβίσης.

Καὶ ἐλθόντες εἰς τὸ βάθος τῆς αὐλῆς εὗρον ὑπιώττοντα τὸν ἕτερον τῶν Ντσεμπετσίδων καὶ πρὸ αὐτῷ φάλην κενήν, ἐκ δὲ τοῦ ρόγχου του ἐξήρχετο δριμεῖα ὀμὴ ρακῆς. Οἱ Γιαμάκηδες πλησιάσαντες ἐφίμωσαν τὸ στόμα του διὰ ρινομάκτρου, τοῦ ἐκράτησαν τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὸν ἔπνιξαν μετὰ τοσαύτης ταχύτητος, ὥστε μόλις ἐταράχθη ὀλίγον ἀναισθητῶν ὑπὸ μέθης.

— Μεῖνε ἐδῶ, Μουσὰ-Ἐφέντη, εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Μπεὶς πρὸς τὸν Χαλὴλ-Μπεὶ, μετὰ δύο Γιαμάκιδων νὰ φυλάσσετε τὴν θύραν· εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ σὲ γνωρίσωσιν αἱ γυναῖκες, καὶ τότε δὲν ὑπάγει καλά.

Ἡ συμβᾶσα βραδύτης ἐκ τῶν στραγγαλισμῶν τῶν δύο Γενιτσάρων, ἠνάγκασε τὸν περιμένοντα Τοπάλ-Μουσταφὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν κλίμακα, κρατῶν ἓν κηροπηγεῖον ἀναμμένον εἰς χεῖρας. Ὅταν ὅμως, ἀντὶ τοῦ Μουσὰ-Δερβίση εἶδεν ἀναβαίνοντα τὸν Ἀχτσὴ-μπασῆ παρακολουθούμενον ὑπὸ τῶν Γιαμάκιδων, ὠπισθοπόρησε καὶ εἰσελθὼν ἐν τῷ δωματίῳ του, ἐξῆλθε κρατῶν ἐκ τῆς μιᾶς χειρὸς γιαταγάνιον καὶ ἐκ τῆς ἑτέρας πιστόλιον.

— Ἤλθατε, ἐκραύγασε, δι' ἀπάτης νὰ μὲ παγιδεύσετε, ἄ ἄνδροι ἄνθρωποι! Ὀπίσω γρήγωρα, διότι σᾶς ἔφαγα! καὶ ἐπυροβόλησεν ἐναντίον τοῦ Γαλὶπ Μπεὶ, ἀλλ' ἡ σφαῖρα, κινηθεῖσα πλαγίως δὲν τὸν ἐπέτυχεν, φονεύτασα τὸν ὀπισθέν του ἱστάμενον Γιαμάκην.

Ὁ Γαλὴπ πλήρης ὀργῆς καὶ ἐκδικήσεως, συλλογιζόμενος ὅτι αὐτὸς ἐγένετο ὁ συνεργὸς τῆς ἀπαγωγῆς τῆς Ζιλχᾶς, τῷ κατέφερε διὰ τῆς σπάθης τραῦμα τρομερὸν εἰς τὴν φέρουσαν τὸ γιαταγάνιον χεῖρά του, τὸ ὁποῖον κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μετ' αὐτῆς, οἱ δὲ Γιαμάκιδες ἐπιπεσόντες κατ' αὐτοῦ τὸν ἔπνιξαν διὰ τοῦ βρόχου.

— Σταθῆτε, μὴ, μὴ, ἐκραύγαζεν ὁ Γαλὶπ Μπέης, μὴ τὸν π.ί-

γετε, ἀλλ' ὁ στραγγαλισμὸς ἐγένετο μελὰ ταχύτητος, ὥττε αἱ δικταγαὶ τοῦ 'Αχτσή-μπαση πρὸς τοὺς Γιαμάκιδες ἔμειναν ἄνευ ἀποτελίσματος. Αἱ γυναῖκες ἀκούσασαι τὸν ἐν τῷ ἀνδρωνίτῃ θόρυβον καὶ τὴν ἐκπυρσοκρότησιν, καλυφθεῖσαι μ' ὅ,τι ἠδύναντο καὶ κραυγάζουσαι ἔδραμον ἵνα ἴδωσι τί τρέχει, ἀλλ' ὁ Γαλὶπ Μπέης καὶ οἱ Γιαμάκιδες ἦσαν ἤδη ἐκτὸς τῆς οἰκίας μετὰ τοῦ Δερβίσῃ, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὴν κεφαλὴν τοῦ Τοπὰλ-Μουσταφᾶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

ΤΑ ΔΥΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Τὴν ἐπιοῦσαν ἡ ὄψις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπῆρχε φρικερά. Λίβελλοι ἐτοιχοκολλήθησαν εἰς πολλὰ ἐπίσημα τῆς πόλεως μέρη, εἰς δὲ τούτων ἔλεγε·

Τῶν ἀπίστων τεράων τὸ τέλος
'Ο στραγγαλισμὸς τοῦ βρόχου σφραγίζει·
Τὸν 'Ισλαμισμὸν ὁ διώκων ἂς μάθῃ,
Ὅτι 'ς τοῦ Σελίμη τὴν τύχην ἐγγίζει.

Οἱ Γενίτσαροι περιεφέροντο σκυθρωποὶ καὶ ἀπειλητικοί. Τὸ 'Ετ-Μεϊδὰν (ἡ Πλατεῖα τῶν κριάτων) ἔβρυθε Γενιτσάρων διαφόρων ταγμάτων, κρυφὰ συνδιαλεγομένων καὶ παρατηρούντων τοὺς διαβαί-

νοντας, ἢ τοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐντυγχάνοντας Χριστιανοὺς ν' ἀπασυρθῶσιν εἰς τὰς οἰκίας των. Δὲν ὑπάρχει παράδειγμα φόβου, ἢ κακώσεως Χριστιανοῦ ἐν ταῖς μετὰ τῆς Κυβερνήσεως διαμάχαις τῶν Γενιτσάρων, ἢ ἐν ταῖς μεταξύ των συμπλοκαῖς. Ὁ Τακτακαλὲς, ἡ ρυπαρὰ αὕτη συνοικία μὲ τὰς βορβορώδεις αὐτῆς ὁδοὺς καὶ τὰς μικρὰς καὶ σεσαθρωμένας οἰκίας της, τὰ εἰδεχθῆ ξενοδοχεῖά της, καὶ τὰ ἀμαυρὰ, σκοτεινὰ καὶ δυσώδη καφφενεῖά της, τὸ κατοικητήριον τῶν ἀχθοφόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὧν οἱ πλεῖστοι ἦσαν κατατεταγμένοι εἰς τοὺς ὀρτάδες τῶν Γενιτσάρων, ὑπῆρχεν ἐν θορύβῳ. Καὶ 'Οθωμανοὶ καὶ Χριστιανοὶ ἐτεκμαίροντο ἐκ τῶν φαινομένων ἐπικειμένην τρομερὰν θύελλαν. 'Εντὸς σεσαθρωμένου δωματίου τῆς συνοικίας ταύτης, κλίνοντες ἐπὶ μιᾶς τῶν γωνιῶν του ἐκ τοῦ χρόνου, φωτιζομένου διὰ δύο παραθύρων μικρῶν, μᾶλλον ἐχόντων σχῆμα ρόμβου ἢ πλαισίου, ὅπερ ἐθέρμαινε πύραυνον πήλινον δι' ἀφθόνων ἀναμένων ἀνθράκων, συνδιεσκέπτοντο οἱ πλεῖστοι τῶν Οὐστάδων, πλὴν οἱ τῶν 56 καὶ 91 ταγμάτων, διὰ χρημάτων καὶ δώρων εὐδετερωθέντων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἢ μᾶλλον συμφωνηθέντων νὰ συνταχθῶσι μετ' αὐτῆς ἐπὶ ἐνδεχομένῃ συμπλοκῇ. Ὁ 'Οσμὰν Οὐστὰς τῶν Γετμισμπέηδων (τοῦ 75 τάγματος) ἐζήτει ἄμεσον ἐκδίκησιν.

— Προχθὲς, ἔλεγεν, ἀπεκεφάλισαν τὸν Καπαξόγλου, ἓν τῶν ἰσχυρῶν ὑποστηριγμάτων τῶν Γενιτσάρων. Χθὲς τὴν νύκτα ἔπνιξαν τὸν τοπάλ-Μουσταφὰ καὶ δύο Ντσεμπετσίδες ὁμοῦ· τίς ἠξεύρει ποῖον ἡμῶν θὰ πνίξωσιν ἀπόψε; 'Ιδοὺ οἱ λόλοι μου ἐπαληθεύσαν. Ὅταν σᾶς ἔλεγον νὰ ἐπισπεύσωμεν τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ Γιανιτσάρ-ἀγὰ, ἐκλέγοντές τον ἡμεῖς, σεῖς ἐπροτείνατε χιλίας μωρὰς προφάσεις. Ἔχει τις ἐξ ἡμῶν νὰ πρεβάλῃ πάλιν δικαιολογίας; 'Εγὼ, μὰ τὸν Προφήτην! θὰ τὸν φονεύσω! Διὰ τῶν ἀναποφασίστων συμβουλίων ἡμῶν, ἀμφιταλαντευόμενοι καθ' ἑκάστην, ἂς περιμένωμεν τὸν δερμάτινον βρόχον. Ἂς ἀποθάνῃ ὁ προδότης Γενιτσάρ-ἀγὰς

καὶ ἂς ἐπιβάλωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ ἄλλον· ἂς ζητήσωμεν καὶ τοῦ Σατραζάμη τὴν ἀποπομπὴν καὶ τὴν ἀντικατάστασίν του. Νὰ σᾶς εἰπῶ; ἐγὼ καὶ τὸν Χαλέτην ὑποπτεύω.

— Ἐ, σὺ πάντοτε ὑποπτεύεις ὅλον τὸν κόσμον, ἀπεκρίθη εἷς τῶν Οὐστάδων, ὀλίγον κατ' ὀλίγον θὰ μᾶς ἔλθῃ εἰς τὸν νοῦν νὰ ἐξολοθρεύσωμεν καὶ αὐτοὺς μας τοὺς φίλους;

— Ἂς προσέχωμεν, ὑπέλαβεν ὁ Ὀσμὰν Οὐστὰς, μὴ ἀπατώμεθα· ἂς προσέχωμεν μὴ θωπεύοντες λαγωόν, θωπεύωμεν αἴλουρον. Ὁ Χαλέτης εἶναι πανοῦργος, ὑποκριτής, δόλιος· ζῆσας τοσαῦτα ἔτη μετὰ τῶν Φράγκων, ἐλεπτούργησε τὰς κακίας του καὶ ἔμαθε νὰ τὰς κρύπτῃ· εἶναι μοὶ φαίνεται ὁ διδάσκαλος τοῦ σουλτὰν Μαχμούτη, ὡς ὑπῆρξέ ποτε διδάσκαλος τοῦ Σελίμη ὁ ἄπιστος Σιβατιάνης.

— Ἀληθῶς, ἀπεκρίθη ὁ Οὐστὰς τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου τάγματος (τῶν Γιρμιμπίριδων), εὑρισκόμεθα εἰς θέσιν ἐπισφαλῆ. Βλέπετε μάλιστα, ὅτι τριῶν Οὐστάδων δὲν ἦλθον εἰς τὸ συμβούλιόν μας, ὥστε καὶ αὐτοὶ εἶναι ὕποπτοι.

— Ὁ εἷς, ἔμαθον, ὅτι ἀσθενεῖ, οἱ δ' ἄλλοι δύο ἀπὸ χθὲς εὑρίσκονται εἰς τὴν Χρυσόπολιν δι' ὑποθέσεις των, εἶπεν ὁ Οὐστὰς τῶν Ἀλτμισπίριδων (61 τάγματος).

— Ποῖος εἶναι βέβαιος εἰς ὅλα ταῦτα, Ἀμπδουρραχμὰν οὐστά; ἀπεκρίθη ὁ Ὀσμὰν Οὐστάς. Ἀλλὰ τί μᾶς μέλει; ἂν αὐτοὶ ἠμωράνθησαν καὶ ἀπεράσισαν νὰ χαθῶσιν, ἂς χαθῶσιν. Οἱ Ὀρτάδες ἐν τούτοις εἶναι πιστοί· τί λέγετε; ἀποφασίζετε νὰ κάμωμεν ἓν τόλμημα; ἄλλως εἴμεθα χαμένοι ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον.

— Καὶ τί ἄλλο δυνάμεθα νὰ κάμωμεν; ἀπεκρίθησαν ἅπαντες. Πρέπει νὰ σωθῶμεν διὰ τῆς βίας.

Καὶ προσκαλέσαντες τοὺς Ἀκτσῆ-μπασίδες καὶ τοὺς Σακπάδες(1)

(1) Ἀρχιμαγείρους καὶ ὑδροφόρους· οὗτοι ἦσαν οἱ ἐπισημότεροι ἀξιωματικοὶ τῶν Γενιτσάρων. Εἰς τούτους ἐδίδοντο ἐπὶ σκοπῷ οἱ βαθμοί, διότι τὸ ἔργον των ὑπῆρχεν ἐπίπονον, ἀλλ' ἀναγκαῖον.

τοὺς παρήγγειλαν νὰ φέρωσι τοὺς στρατιωτικοὺς λέβητας εἰς τὸ Ἐτ-μεϊδὰν καὶ νὰ τοὺς ἀνατρέψωσιν (ἐπιστομίσωσιν). Ἡ ἐπιστόμισις τῶν λεβήτων εἶναι τὸ σημεῖον τῆς στάσεως παρὰ τοῖς Γενιτσάροις καὶ προσέτι τὸ γνώρισμα, ἐὰν ὅλοι οἱ Ὀρτάδες εἶσι σύμφωνοι.

Ἐνῷ διεβουλεύοντο οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Γενιτσάρων ἐν τῷ δωματίῳ τῆς συνοικίας τοῦ Τακτακαλὲ, ἕτερον συνεκροτεῖτο ἐν τοῖς Ἀνακτόροις συμβούλιον.

Περιστοιχισμένος ὁ Σουλτὰν Μαχμούτης ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν του, τοῦ Σατραζάμη, τοῦ Χαλέτη, τοῦ Ἀρχιναυάρχου, τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τοῦ τῶν Σεϊμένιδων Γαλίπ βέη, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Μαπεΐνη, ὑπῆρχε πλήρης ἀγανακτήσεως, γινώσκων ἀπὸ πρωΐας τὸν θόρυβον τῶν Γενιτσάρων, καὶ τὰ διαβούλια τῶν Οὐστάδων των. Ὅταν δὲ τῷ ἀνηγγέλθη καὶ ἡ ἀνατροπὴ τῶν λεβήτων, ἐξαφθεὶς ὑπ' ὀργῆς ἠγέρθη ἐκ τοῦ ἀνακλίντρου, ἐφ' οὗ ἐκάθητο, ἦλθε μέχρι τοῦ καταπετάσματος τῆς θύρας, ὅπερ ἤρθη ἀμέσως ὡς ἐκ μηχανῆς, ἔστη μικρὸν, εἶτα ἐπανελθὼν ἐκάθησε σιγῶν.

Ὁ Σουλτὰν Μαχμούτης ὑπῆρχε βραχύτερος μετρίου ἀναστήματος, ἀνεπτυγμένου πρὸς τοὺ, ὤμους καὶ τὸ στῆθος, καὶ μικρὸν πρὸς τὰς ὡραιοπλάτας κυρτοῦ. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του ἦσαν κανονικὰ, ἡ ρὶς αὐτοῦ εὐθεῖα, ἡ ὄψις του ὀλίγον ὠχρὰ, αἱ τρίχες του καταμέλαναι ὡς καὶ αἱ ὀφρύες, οἱ δὲ ἀμυγδαλωτοὶ ὀφθαλμοί του ὡς ἀδάμας χλωροὶ, ὥστε τὸ βλέμμα του ὑπῆρχεν αὐστηρὸν μετὰ θελγήτρου ἀμίμητον καὶ ἀείποτε σκυθρωπάζον, ἔχον ἐπιτακτικόν τι καὶ σοβαρὸν ἀνεξήγητον, ὥστε ἐνεποίει σέβας συγχρόνως καὶ περιστολήν· ἡ φωνή του ὑπῆρχε τραχεῖα, ἡ λαλιά του ταχεῖα καὶ λαρυγγώδης, τὸ δὲ κάτω χεῖλος ὀλίγον σαρκῶδες καὶ ἐξέχον ἐνέφαινε περιφρόνησιν. Ὁ Σουλτὰν Μαχμούτης ἦν εἷς τῶν μεγάλων ἀπογόνων τοῦ Ὀσμάνη, τῶν ἀναβάντων τὸν θρόνον τῶν Ἰσλάμιδων· εἶχε θέλησιν σιδηρᾶν, ἀπεφάσιζε καὶ ποτὲ δὲν ὠπισθοδρόμει, ἤκουε τὰς πεποιθήσεις του μέχρι πίσματος καὶ ἐπίστευεν ὅτι ἦτον ἀλάνθαστος· τεσούτῳ δ' ἀτρόμητος ὑπῆρχεν εἰς τοὺς σπουδαιοτέ-

© MEGARO GISMANOGLIO

ρους κινδύνους, ὥστε οὔτε τὴν ζωὴν, οὔτε τὸ κράτος του ἐλογίζετο εἰς οὐδὲν ὅταν ἀπεφάσιζε νὰ τοὺς ὑπερπηδήσῃ· ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἦν ὠμὸς, φιλάργυρος, ἄστατος εἰς τὰς συνοίας του· παρεσύρετο δὲ τοσοῦτον ὑπὸ τοῦ φιλεκδίκου, ὥστε δὲν ὑπάρχει παράδειγμα, ὅτι ἐκάμφθη ποτὲ ὑπὸ ἱκεσιῶν ἢ φιλοστόργων μεσιτειῶν, ἢ ὅτι ἐμέτρησέ ποτὲ τὰς συνεπείας τῶν τολμημάτων του.

Ἔχοντες ἰσταυρωμένας τὰς χεῖρας ὁ Σκτραζάμης, οἱ Ὑπουργοὶ καὶ οἱ περὶ αὐτὸν πάντες ἔνευον πρὸς τὸ ἔδαφος τὰ βλέμματα διότι οὐδεὶς τολμᾷ νὰ λαλήσῃ πρὶν ἢ ὁ Σουλτάνος τῷ ἀποτείνῃ τὸν λόγον.

— Λαλᾶ, (παπποῦ) εἶπε τέλος πάντων ὁ Σουλτάνος, ἀποταθεὶς πρὸς τὸν Σκτραζάμην, τί ζητοῦσιν αὐτοὶ οἱ σκύλοι, οἱ κατηραμένοι ἀπὸ τὸν Προφήτην Γενίτσαροι;

Ὁ Σκτραζάμης κλίνας μέχρις ἐδάφους, εἶτα ἀνακύψας καὶ θέσας τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του.

— Κραταιότατε Πατισάχ, ἀπεκρίθη, φῶς τῆς οἰκουμένης, ἥλιε τῶν πιστῶν, ὁ Θεὸς νὰ κρατύνῃ τὴν Βασιλείαν σου, ζητοῦσι τὸν θάνατον τοῦ Γενιτσὰρ-ἀγᾶ, ὡς ἔμαθον, καὶ τὴν ἀποπομπήν μου ἀπὸ τὴν ὁποίαν, καθ' ὑψηλὴν βούλησιν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, κατέχω θέσιν.

Ὁ Σουλτάνος ἐκίνησεν ἀπειλητικῶς τὴν κεφαλήν.

— Μεγαλειότατε ὑπέλαβεν ὁ Βεζύρης, ἐὰν πρόκειται δι' ἐμὲ νὰ ταραχθῇ ἡ ἡσυχία τῆς πρωτευούσης, καλήτερα νὰ μ' ἀφαιρεθῇ ἡ σφραγὶς τοῦ Κράτους.

— Ἂς ἄρωμεν τὸν χαλινὸν ἀπὸ τὸν ἵππον, ἀνέκραξε θυμωδῶς ὁ Σουλτάνος, ἵνα ἀφηνιάσῃ ἔτι πλέον. Πᾶσα παραχώρησις εἰς τὸν φαῦλον εἶναι μία προσθήκη εἰς τὴν κακίαν του.

— Γαλὶπ, ἐξηκολούθησε λέγων ἀποβλέψας πρὸς αὐτὸν, τί κάμνουν οἱ Σεϊμένιδές σου;

— Εἶναι ἕτοιμοι, Μεγαλειότατα, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ-Μπέης μετὰ τὰς νενομισμένας ὑποκλίσεις καὶ περιφράσεις, νὰ χύσουν καὶ τὴν τε-

λευταίαν ρανίδα τοῦ αἵματός των εἰς τὴν διαταγὴν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος.

— Ὑμεῖς δὲ Ντελὶ-μπαμπᾶ (1) καὶ Τοπτσίμπαση, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος στραφεὶς πρὸς τὸν Ἀρχιναύαρχον καὶ τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ πυροβολικοῦ, εἰσθε πάντοτε ἕτοιμοι;

Οἱ δύο μεγιστάνες οὗτοι ἔκλιναν μέχρις ἐδάφους εἰς σημεῖον, ὅτι ὑπῆρχεν ἀνάγκη ν' ἀναγγελθῇ εἰς τὸν Σουλτάνον σπουδαῖόν τι. Εἴπομεν καὶ ἄλλοτε, ὅτι συζητουμένων σοβαρῶν ὑποθέσεων, οὐδεὶς τῶν ὑπασπιστῶν, ἢ τῶν διαγγελίων, πλὴν τῶν τεσσάρων κωφαλάλων, δύναται ἐπὶ ποινῇ θανάτου νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Μαμπεϊνι. Ὁ Σουλτάνος ἔνευσε διὰ τοῦ βλέμματος, εἷς ἕνα τούτων νὰ ἐξέλθῃ, ἵνα ἴδῃ τί ζητοῦσιν οἱ σείσαντες τὴν αὐλαίαν.

Ὁ ἐξελθὼν κωφάλαλος ἐπανῆλθε σκυθρωπάζων καὶ παίζων διὰ τῶν δακτύλων του ἓν εἶδος παντομίμας· ὁ δὲ Σουλτάνος ὠχρίασεν ὑπ' ὀργῆς.—Ὦ τοὺς μοχθηρούς! εἶπεν, ἐρώτησαν τὸν Γενιτσὰρ-ἀγᾶν Γαλὶπ, ἂς εἰσέλθῃ ὁ κομίσας τὴν ἀγγελίαν ταύτην, προσέθεσεν ἀποβλέψας εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν Σεϊμένιδων.

Ἡ αὐλαία ἠνεῴχθη καὶ ὁ Γαλὶπ-Μπέης εἰσῆλθε παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Μουσὰ-Δερβίση, οὗτος δ' ἐγγίσας τὸ ἔδαφος διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός του, ἠγέρθη, ἐσταύρωσε τὰς χεῖρὰς του καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν μετ' ἀξιοπρεπείας καὶ εὐγενείας τοιαύτης, ὥστε ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν εἰς τὸν Σουλτάνον.

— Σὺ, Δερβίση, ἔφερες τὴν ἀγγελίαν τοῦ φόνου τοῦ Γενιτσὰρ-ἀγᾶ; τὸν ἠρώτησε μετὰ φωνῆς τραχείας καὶ λαρυγγώδους.

— Ἐγὼ, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Δερβίσης, κλίνας μέχρις ἐδάφους.

Ὁ Χαλὲτης προσκλίνας ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου τὸν ἐπλησίασεν.

(1) Θαλασσοκράτωρ.

— Ἔχεις νὰ μὲ εἰπῇς τίποτε, Χαλέτ; τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος.

— Ἂν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης διατάσσῃ, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης.

— Πρόσελθε.

Καὶ ὁ Χαλέτης γονυπετήσας ἔκλινεν εἰς τὸ οὖς τοῦ Σουλτάνου, ψιθυρίσας τι μυστικῶς, οὗτος δὲ παρετήρησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν τὸν κομψόν καὶ εὐγενῆ Δερβίσην.

— Πῶς τὸ ἠξεύρεις; τὸν ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος.

— Ἤμην παρών, Μεγαλειότατε, ὁ Γενιτσὰρ-ἀγᾶς ἐκάθητο εἰς ἓν τῶν ἄνωθεν τοῦ τελωνείου δωματίων. Πρῶτοι συνῆλθον ἐκεῖ πέριξ οἱ Γεμισμπέισιδες, ἔπειτα οἱ Ἀλτμισμπίριδες, ὅταν δ' εἶδον τοὺς Ἐλιαλτίδες ἐρχομένους κατεσπευσμένως, ἔβραμον πολλοὶ εἰς τὴν κλίμακα τοῦ τελωνείου ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ὀσμὰν Οὐστᾶ, ὅστις εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον ἐπυροβόλησε διὰ πιστολίου τὸν Γενιτσὰρ-ἀγᾶ, πληγώσας αὐτὸν εἰς τὸν ἀριστερὸ μαστόν· δύο Γιαμάκιδες εὑρεθέντες πλησίον τῆς θύρας ἀντεπυροβόλησαν τὸν Ὀσμὰν Οὐστᾶ, ὃν ἔπειτα διεμέλισαν διὰ τῶν γιαταγανίων των καὶ ἔκλεισαν τὴν θύραν, ἀφήσαντες τοὺς πλησιάσαντας νὰ εἰσέλθωσι. Τότε ἤρξατο ἀμφοτέρωθεν τρομερὸς πυροβολισμός. Οἱ Ἐλιαλτίδες ἀνέβησαν ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ Μισιρ-τσαρσὶ (1) πυροβολοῦντες, καὶ πανταχόθεν συρρέουσιν ἐκεῖ διαφόρων ταγμάτων Γενίτσαροι, ἐγὼ δ' ἀπομακρυνθεὶς ἀπὸ τὴν φονικὴν ταύτην σκηνὴν ἦλθον ν' ἀναγγείλω ταῦτα πάντα τῇ Ὑμετέρᾳ Μεγαλειότητι, μὴ εὑρὼν τὸν Χαλὲτ Ἐφέντην εἰς τὴν οἰκίαν του. Ζητῶ συγγνώμην, Μεγαλειότατε, διὰ τὴν τόλμην μου ταύτην.— Ὁ Σουλτάνος τῷ προτεμειδίασεν εὐνοϊκώτατα.

— Ἤδη εἶναι ἀνάγκη ἐνεργείας, εἶπεν ὁ Σουλτάνος.

(1) Ἀγορᾶς τῶν Αἰγυπτιακῶν προϊόντων.

— Συγχωρήσατέ μοι Μεγαλειότατε Πατισάχ, νὰ ὑπενθυμίσω ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ Ὕψους ὑμῶν μίαν ταπεινὴν γνώμην, εἶπεν ὁ Χαλὲτ Ἐφέντης.

Λέγε, λέγε ἐλευθέρως, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος.

— Νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν πειθώ, νὰ τοὺς συμβουλεύσωμεν πρῶτον, Μεγαλειότατε ...

— Ὅταν δυνηθῇς νὰ σταματήσῃς σφαῖραν ἐπὶ τοῦ θόλου τοῦ Ἀχμετιὲ (τσαμίου), τότε θὰ δυνηθῇς διὰ συμβουλῶν νὰ μεταβάλῃς τὴν πολυχρονίως ριζωθεῖσαν εἰς τὰ κατηραμένα τάγματα τῶν Γενιτσάρων ἀκολασίαν, ἀπεκρίθη μειδιῶν πικρῶς ὁ Σουλτάνος καὶ προφέρων λέξιν πρὸς λέξιν τὴν φράσιν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέβλεψε πρὸς τὸν Γαλίπ.

— Γαλίπ πασᾶ, τῷ εἶπε, ποῦ εἶναι οἱ Σεϊμένιδες;

— Καὶ οἱ πεζοὶ καὶ οἱ ἱππεῖς εἶσιν ἕτοιμοι εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, ἀπεκρίθη ὁ Γαλίπ πεσὼν κατὰ πρόσωπον, εἶτα κλίνας γόνυ ἠσπάσατο τὸ κράσπεδον τοῦ ἀνακλίντρου, ἐφ' οὗ ἐκάθητο ὁ Σουλτάνος.

Ὁ Γαλίπ Μπέης διὰ μόνου τοῦ λόγου τοῦ Σουλτάνου προεχειρίσθη Πασᾶς· ἅπαντες δὲ καὶ πρῶτος ὁ Σατραζάμης, ἔρριψαν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα συγχαρητήριον.

— Καπιτὰν-Πασᾶ, Τοπτσιμπασῆ, ἀπαιτῶ ἐκδίκησιν, ἀπαιτῶ νὰ τιμωρηθῶσιν οἱ αὐθάδεις. Γαλίπ πασᾶ, ἡ ἀνδρεία σου μ' ἐγγυᾶται πολλά. Εἰς σὲ δέ, Δερβὶς-Μουσᾶ, θέλω δόσει τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν (Δεφθερδάρ), ἀφοῦ ἐρωτήσω τὸν Σέχ-ουλ-Ἰσλάμην, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τι τὸ κωλύον ἀπὸ τὸν ἱερὸν νόμον.

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Χαλὴλ-Μπέης, εὐγνωμονῶ τὰ μέγιστα τῇ Ὑμετέρᾳ Μεγαλειότητι. Συγχωρήσατέ μοι ἐν τούτοις νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι δὲν ἤγγικεν εἰσέτι ὁ καιρὸς τοῦ ν' ἀπεκδυθῶ τὸν Δερβίσην. Ὑπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦτο εἶμαι χρησιμώτερος εἰς τὸ Δοβλέτι, παρ' ὅτι θέλω εἶμαι ὑπὸ τὸ καυτάνι (χλαμύδα) τοῦ Δεφθερδάρη.

Μετὰ τὸν παντελῆ ἐξολοθρευμὸν τῶν Γενιτσάρων, θέλω ὑπηρετήσει τὴν Υ. Μ. καὶ εἰς τὴν εὐτελεστέραν θέσιν.

Ὁ Σουλτάνος θεωρῶν τὸν νέον Χαλὴλ-Μπέη ἐσκυθρώπασεν, ἐνθυμηθεὶς τὸν περίνουν πατέρα του Ἰμπραὴμ-Κισσὶ-Κιαγιὰν, καὶ τὸν οἰκτρὸν αὐτοῦ θάνατον. Σὺ, Χαλὲτ, μεῖνε πλησίον μου, εἶπε, καὶ διὰ σημείου τῆς χειρός του ἔνευσε τοῖς λοιποῖς νὰ ἐξέλθωσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Η ΣΥΜΠΛΟΚΗ

Τὸ κατάστημα τοῦ μεγάλου τελωνείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὰ πέριξ αὐτοῦ καὶ ἡ πλατεῖα ἀποβάθρα, ὑπῆρχον τὸ θέατρον τῆς συμπλοκῆς. Διακόσιαι ἄκατοι καὶ πλῆθος πλοιαρίων ἀπάραντα ἀπὸ τὸν βασιλικὸν ναύσταθμον, πλήρη ὡπλισμένων Καλιοντσίδων (ναυτῶν) καὶ πρασεγγίσαντα τὴν ἀκτὴν τοῦ Οὺν-Καμπὰν (τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἀλφίτων), ἀπεβίβασαν αὐτοὺς εἰς τὴν ξηράν, διοικουμένους ὑπὸ Μουλαζιμιδων (ὑποπλοιάρχων) καὶ ἔχοντας ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἀντιναύαρχον (Καπιτανὰ-Μπέην) Καφὲ-Ἀλῆ. Εἰς δὲ τὴν ἀποβάθραν τοῦ Μπακτσὲ-Καπισὶ (πύλην τῶν κήπων), ἀπέβαινον οἱ Τοπτσίδες καὶ Κουμπαρατσίδες διοικούμενοι ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν των, ἀπὸ δὲ τὸ Ἱπποδρόμιον κατήρχετο ὁ Γαλὶπ Πασᾶς, ὁδηγῶν τοὺς Σεϊμένιδες ἅπαντας πεζούς. Οἱ Γενίτσαροι ἐφρύαξαν ἰδόντες τὸν Γαλὶπ, τὰ δὲ τάγματα τῶν Γετμισπέσιδων καὶ τῶν Ὀτουζμπίριδων, στρα-

φέντα κατὰ τῶν Σεϊμένιδων ἤρξαντο τρομερὸν πυροβολισμόν. Πλησίον τοῦ Γαλὶπ πατᾶ ἵστατο νέος ὡραῖος, ἔχων δέρμα τρυφερᾶς κόρης καὶ λευκὸν ὡς τὸ ἀλάβαστρον, ἀλλὰ εἰς τὸ ὡραῖον αὐτὸ πρόσωπον ὑπετυποῦτο ἡ ὀργὴ καὶ τὸ μῖσος. Οἱ ὀφθαλμοί του ἤστραπτον ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ χύσῃ αἷμα Γενιτσάρων, οὗτος δ' ἦτον ὑπὸ ἐνδυμασίαν ἀξιωματικοῦ τῶν Σεϊμένιδων, ὁ Δερβὶς-Μουσᾶς, ἢ μᾶλλον ὁ Χαλὴλ-Μπέης.

— Ἂς ἐπιτεθῶμεν, Γαλίπ, τῷ ἔλεγε, κατὰ τῶν ἀκολάστων τούτων καθαρμάτων τῆς Σταμπούλ, μὲ τὰ ξίφη.

— Ὄχι, ὄχι, τῷ ἀπεκρίθη, ὁ Γαλὶπ πασᾶς· ἀνάγκη φρονήσεως. Οἱ Οὐλεμάδες εἶναι σύμφωνοι μὲ τοὺς Γενιτσάρους, ὧν τὴν ὕπαρξιν Δὲν γνωρίζομεν ἀκόμη τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ.
θεωροῦσιν οἱ φανατικοὶ οὗτοι ὑποκριταὶ, ὡς ἄρθρον πίστεως, διότι ἡ νέα τάξις (νιζὰμ-τσεδὶτ) εἶναι, λέγουσιν, ἔργον γκιαούρδων. Πιθανὸν λοιπὸν νὰ συμπαθῇ μὲ τοὺς δαίμονας τούτους ὁ λαὸς καὶ νὰ μᾶς πυροβολήσῃ ἐκ τῶν οἰκιῶν.

— Τότε μεταχειριζόμεθα τὸ πῦρ καὶ ἡμεῖς.

— Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ μὴ καύσωμεν τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ γίνωμεν ἀρορμὴ δυστυχημάτων καὶ μίσους. Δὲν ἀκούεις τοὺς κήρυκας ; ἄκουσον τί κηρύττουσι, κηρύττουσιν ὅτι πολεμοῦσιν οἱ Γενίτσαροι ὑπὲρ πίστεως καὶ ὁ μὴ βοηθῶν αὐτοὺς εἶναι ἄπιστος. Ἀρκεῖ νὰ τοὺς ἐῤῥάσθε ἐσωμεν ἵνα εἰς ἄλλην ἀπόπειραν στάσεως τοὺς καταστροπώσωμεν ἐντελῶς.

— Ἔχεις δίκαιον.

Τὰ δύο τάγματα ἐξηκολούθησαν πυροβολοῦντα, ἀλλ' ἡ καμπὴ τῆς ὁδοῦ ἐχρησίμευεν ὡς προμαχὼν εἰς τοὺς Σεϊμένιδες.

Πρέπει λοιπὸν νὰ δέσωμεν τὰς χεῖρας μας, ἕως οὗ νὰ μᾶς ἀποδεκατίσωσιν οἱ βδελυροὶ οὗτοι σκύλοι ; εἶπεν ὁ Χαλὴλ-Μπέης.

— Ἔχε ὑπομονήν· ἀνάγκη νὰ ὀχυρωθῶμεν ἕως οὗ ἔλθωσιν οἱ σύμμαχοί μας.

Ἐδῶ πλησίον εἶναι εἷς ἀλογόμυλος μέγας, εἶπεν ὁ Γαλὶπ, καὶ νο-

μίζω ὅτι τὰ ὀπίσθιά του εἶναι αὐτὴ ἡ πλησίον μας οἰκοδομή· τὸ μέτωπόν του εἶναι εἰς τὴν μικρὰν πλατεῖαν, ἔνθα ὑπάρχουσι συσσωρευμένα τὰ πυροβολοῦντα τάγματα· ἀνοίξατε μίαν ὁδὸν, εἰσέλθατε μετὰ ἑκατὸν Σεϊμένιδων· τρυπήσατε τοὺς τοίχους, κάμετε πολεμίστρας καὶ κτυπᾶτέ τους, ἐγὼ δὲ θέλω ἐπιτεθῆ κατ' αὐτῶν ἐκ τῶν ὀπισθίων.

Μετὰ μικρὸν οἱ πυροβολισμοὶ ἠκούοντο μετὰ φωνῶν καὶ ὀλολυγμῶν μεμιγμένοι. Οἱ Σεϊμένιδες ὠχυρωμένοι ἐντὸς τοῦ μυλῶνος ἐπυροβόλουν ἐπὶ τῶν συσσωρευμένων ἀπροφυλάκτων Γενιτσάρων· ἡ μικρὰ πλατεῖα ἐπληρώθη νεκρῶν καὶ τραυματιῶν. Πῦρ εἰς τὸν μυλῶνα, ἀνέκραξεν ὁ Οὐστὰς τῶν Ὀτουζμπίριδων, πῦρ, καὶ λόχος ὁλόκληρος ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ μυλῶνος διὰ τὸν ἐμπρησμόν· ἀλλ' αἱ ἐκ τοῦ μυλῶνος ἀπευθυνόμεναι βολαὶ κατέστρεψαν τὸ ἥμισυ τοῦ λόχου. Ὅταν δ' οἱ μένοντες οὗτοι Γενιτσάροι εἶδον ἐρχομένους τοὺς Ἐλιαλτίδες, τοὺς Καλιοντσίδες καὶ τοπτσίδες ὄπισθεν αὐτῶν, κλίναντες πρὸς τὰ Χασιρτσίδικα, (τὴν ἀγορὰν τῶν ψαθῶν), εἰσῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Οὐζοὺν-τσαρσὶ, (τὴν μακρὰν ἀγορὰν), δι᾽ ἧλθον ἐναντίον τῶν πανδοχείων Ζουμπουλοῦ χανίου, Γενὶ-χανίου καὶ Βαλιδὲ χανίου, ἵνα εἰσέλθωσιν ἐν αὐτοῖς καὶ ὀχυρωθῶσιν, εὑρόντες ὅμως αὐτὰ κεκλεισμένα, ἔκλιναν πρὸς τὴν ὁδὸν τῶν ἐψητηρίων· (Κεμπαπτσίδικων) διωκόμενοι δὲ πάντοτε καὶ φονευόμενοι, διῆλθον τὴν ὁδὸν τῶν Χαλκέων καὶ ἦλθον εἰς τὸ Ἐτ-Μειδάν. Ἐσπευσμένως ἔτρεχε κατόπιν τούτων ὅλων ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς, μετὰ τῶν ἀνδρείων Σεϊμενίδων, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Χαλὴλ-Μπεη. Μετὰ μικρὸν ἐξετρύπωσεν ἐκ πλαγίας τινὸς ὁδοῦ λόχος πυροβολιστῶν σύρων τέσσαρα πυροβόλα.

— Σταθῆτε, σταθῆτε, ἂν ἀγαπᾶτε τὸν Προφήτην, ἀνέκραξεν ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης, ἄοπλος, ὑψηλὸς, ρωμαλαῖος, ὡς ἄλλος Ρουστέμ, (1) ἔχων δασὺ καὶ μελανὸν μύστακα, φθάνοντα μέχρι

(1) Ὁ Ρουστὲμ εἶναι ὁ Ἡρακλῆς τῶν Ὀθωμανῶν.

τῶν ὠτίων του, οὗτος δ' ἦτον ὁ Ἀχμὲτ-Οὐστὰς τῶν Γρηπιρίδων ριφθεὶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλήθους. Γαλὶπ-Μπεη, εἶπεν, ἀποταθεὶς πρὸς αὐτὸν, ἀγνοῶν ὅτι προεχειρίσθη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Πασᾶ, οἱ Γενίτσαροι ἠσύχασαν, δὲν ἔχουσι σκοπὸν νὰ πράξωσι πλέον τοῦ ὅ,τι ἔπραξαν· ἂν ζητήσητε νὰ τοὺς ἐπιτεθῆτε, θὰ πυρπολήσωσι τὸν στρατῶνα καὶ πολλοὶ μετὰ τῶν Σοφτάδων (μαθητῶν) ἐσπάρησαν εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως νὰ βάλωσι πῦρ, ὥστε σήμερον ἡ Σταμποὺλ θέλει γείνει παρανάλωμα τοῦ πυρὸς, εἰ δὲ πτωχοὶ θέλουσι καταρασθῆ τὸν αἴτιον.

— Ζητῶ δύο ὡρῶν ἀναβολὴν νὰ σκεφθῶ, ἀπήντησεν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς.

Μετὰ μικρὸν εἰσῆλθεν ὁ Χαλὴλ-Μπέης ἐν τῷ Μπάμπι-Χουμαγιοὺν, τὴν Ὑψηλὴν Πύλην τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ἐπ' αὐτῆς περιπτέρου, ἔνθα ἐκάθητο ὁ Σουλτάνος μετὰ τοῦ Χαλέτη, περιμένων ἀγγελίας.

— Μεγαλειότατε, τῷ εἶπεν, ὁ Θεὸς σώζοι τὸ Κράτος σου· κατατροπωθέντες οἱ Γενίτσαροι ἔστειλαν μεσιτείας, ὑποσχόμενοι νὰ ἡσυχάσωσιν.

— Ἀκόμη μεσιτείας, ἀκόμη μεσιτείας! Οἱ κατάρατοι πρέπει νὰ ἐξολοθρευθῶσιν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς! εἶπεν ὁ Σουλτάνος μετὰ φωνῆς τρομερᾶς.

— Πολλοὶ ἐσκορπίσθησαν, Μεγαλειότατε, ὑπέλαβεν ὁ Χαλὴλ-Μπέης, εἰς διάφορα μέρη μετὰ τῶν Σοφτάδων νὰ πυρπολήσωσι τὴν πόλιν, ἐὰν τοὺς βιάσωμεν περαιτέρω. Ἀρκετοὺς ἔφαγεν ὁ σίδηρος καὶ τὸ πῦρ, μένει ἤδη καὶ ἡ ὑπηρεσία τοῦ βρόχου.

— Ὦ, τὰ καθάρματα τῶν σχολείων! Τὰ μωρὰ τῶν καταστροφέων ὄργανα! δολοφονοῦσι τὸν τόπον ἐν τῇ μωρίᾳ των!

— Κραταιότατε Πατισὰχ, εἶπεν ὁ Χαλέτης ἐν ἄκρᾳ συστολῇ, ἡ ἰσχὺς τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος εἶναι ἄπειρος, ἀλλ' εἰσέτι δὲν ἐπέστη ἡ ὥρα τῆς καταστροφῆς τῶν ἐχθρῶν τῆς τάξεως, Οἱ Οὐλε-

μάδες εἶναι σύμφωνοι μετ' αὐτῶν, διότι καὶ οὗτοι καταβροχθίζουσι τὰ ἄπειρα πλούτη τῶν ἱερῶν καταστημάτων καὶ κτημάτων, αὐτοὶ εἶναι χείρονες τούτων. Ἀνάγκη ν' ἀφίσῃ ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης νὰ ὡριμάσῃ τὸ σῦκον· τὸ σημερινὸν τόλμημα τυὸς ἐξησθένισε τὰ μέγιστα, ἐν μιᾷ ἄλλῃ στάσει θέλουσι κατατροπωθῇ ἐντελῶς· ὁ ἀδιάκοπος μάλιστα ὀργανισμὸς τῶν Σεϊμένδων, καὶ ὁ πολλαπλασιασμός των θέλει κάμει τοὺς Οὐλεμάδες νὰ σκεφθῶσι λογικώτερον, διότι θέλει ἔλθει στιγμὴ ν' ἀηδιάσωσι καὶ οὗτοι τὰ συνεχῆ τῶν Γενιτσάρων τολμήματα, ἅτινα ὁ λαὸς ἤρξατο ν' ἀποστρέφεται. Ὁ χρόνος θέλει μᾶς εὐκολύνει νὰ ξεριζώτωμεν πρόῤῥιζα τὸ ζιζάνιον ἐν ἐντελεῖ ἐπιτυχίᾳ.

— Δυστυχία εἰς τοὺς Μονάρχας ἐκείνους, οἵτινες ἀφίνουσι τὸ κακὸν νὰ ῥιζώνῃ βαθύτερα! καὶ οὐαὶ εἰς τὸν λαὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἀναισθητεῖ εἰς τὴν αὔξουσαν δυστυχίαν του! ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος, πλήρης ὀργῆς. Θὲ προσκαλέσω τὸν Σὶχ Οὐλ-Ἰσλάμην, νὰ γράψῃ φετφὰν περὶ τοῦ ἐξολοθρευμοῦ τῶν Γενιτσάρων, προσέθεσεν ἐγερθεὶς καὶ κτυπήσας τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἐὰν δὲ δὲν ὑπακούσῃ, θέλω διατάξει νὰ τὸν κοπανίσωσιν ὡς καφὲ ἐντὸς ὅλμου. Τί λέγει, σὺ Χαλήλ, εἶπεν ἀποστραφεὶς πρὸς αὐτὸν, ἱστάμενον μ' ἰσταυρωμένας τὰς χεῖρας ἐνώπιόν του.

— Αἱ διαταγαὶ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος εἶναι ἀποφάσεις τοῦ Ὑψίστου, ἀπεκρίθη ὁ Χαλήλ, κύψας μέχρις ἐδάφους.

— Ζήτω, Χαλήλ, τὴν γνώμην σου, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος, ἐν τῷ ὄντι, ὡς πιστεύω, εἶσαι πιστὸς εἰς ἐμὲ, εἶσαι τὴν ἐλευθέρως χωρὶς συστολήν.

— Τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη ἡ συμβουλὴ, ἂν ἐγκριθῇ παρὰ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, δὲν εἶναι ἀπορριπτέα, ἀπεκρίθη ὁ Χαλήλ Μπέης.

Ὁ Σουλτάνος ἐσκέφθη μικρὸν, εἶτα.

— Χαλήλ, εἶπεν εἰς αὐτὸν, εἶπὲ τὸν Γαλὶπ-Πασᾶ, ὅτι ἔχει καλὴν

παρ' ἐμοῦ ἐξουσίαν νὰ πράξῃ ὅ,τι νομίζει καλόν. Ὁ δὲ Χαλὴλ-Μπέης κλίνας μέχρις ἐδάφους καὶ προσκυνήσας τὸν Σουλτάνον ἀνεχώρησεν.

. . . . . .

Ἐλθὼν ὁ Χαλὴλ-Μπέης παρὰ τῷ Γαλὶπ-Πασᾷ, ἔλαβε μικρὰν μετ' αὐτοῦ συνέντευξιν ἰδιαιτέρως, οὗτος δὲ καλέσας παρ' αὐτῷ τὸν Ἀχμὲτ-Οὐστᾶ, τῷ εἶπεν, «Ἡ ἐπιείκεια τοῦ Σουλτάνου εἶναι ἡ σωτηρία τῶν Γενιτσάρων· ἤδη τοῖς συγχωρεῖ, ἀλλ' ἂς συλλογισθῶσι καλῶς, ὅτι ἐν ὑποτροπῇ, θέλουσιν ἐξολοθρευθῇ χωρὶς ἔλεος». Ὁ Ἀχμὲτ-Οὐστᾶς ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν στρατῶνα τοῦ Ἔτ-Μεϊδὰν, οἱ λέβητες ἤρθησαν ἐκ τοῦ μέσου τῆς πλατείας, οἱ στρατιῶται ὅλων τῶν ὅπλων ἐπανῆλθον εἰς τὰ καταλύματά των, ἡ ἡσυχία τῆς πόλεως ἀποκατέστη, ἡ δ' ἡμέρα ἐκείνη καὶ ἡ ἐπιοῦσα ἐχρησίμευσαν εἰς ταφὴν τῶν νεκρῶν. Ὑπάρχει ὅμως παροιμία δημώδης παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς: «Ὁ Τοῦρκος συλλαμβάνει τὸν λαγωὸν διὰ τῆς ἀμάξης». Ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς ἔκρινε τὴν εὐκαιρίαν κατάλληλον ὑπὸ τὸ Κράτος τοῦ Σουλτάνου, νὰ στείλῃ εἰς τὴν ἀγχόνην τοὺς ἐπικινδυνοτέρους ταραξίας. Καθ' ὅλην τὴν ἐπελθοῦσαν νύκτα ἕρερον διὰ τῶν βαρέων ἁκατίων τοῦ ναυστάθμου, Γενιτσάρους εἰς τὰ δύο φρούρια τοῦ Βοσπόρου, τὰ ὀνομαζόμενα Ἀνατολὴ καὶ Ρούμελη Χισαρὶ, καὶ τοὺς ἔπνιγον, ῥίπτοντες τὰ πτώματά των ἐντὸς τῶν τρομερῶν καταβόθρων τῶν συγκοινωνουσῶν μετὰ τῶν ὑδάτων τοῦ πορθμοῦ. Μεταξὺ τῶν ἁπλῶν Γενιτσάρων ὑπῆρχον ἀξιωματικοὶ καὶ οὐστάδες. Ἐξαντληθέντων ἀρκούντως τῶν ἀγρίων τούτων ταγμάτων καὶ ἐξασθενισθέντων ὑπ' ἀφθόνου φλεβοτομίας, ἡ πολις τὴν ἐπιοῦσαν ὑπῆρχεν ἤρεμος.

SISMANOGLIO MEGARO

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑ

Εἰ, ἐν τῶν ἐν τοῖς Ἀνακτόροις δωματίων τοῦ Ἀρχιευνούχου, τοῦ ἰσχυροῦ τούτου μεγιστάνος, τοῦ ἴσου ἔχοντος βαθμὸν μὲ τὸν Σατραζάμην, ὑπῆρχε σκηνὴ περίεργος. Ἀνὴρ γιγαντιαῖος, ἀναστήματος, ξανθογένειος, μεσαίας ἡλικίας, κοσμίως μέν, πλὴν πλουσίως ἐνδεδυμένος, ἵστατο ἀπέναντί του. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦν ὁ τραπεζίτης Ἔζκελλ, Ἰουδαῖος ἐκ Βαγδατίου, ὅστις ἔχων ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας του ἐπὶ τοῦ πλατέος ἐπενδύτου του ἠρώτα τὸν καλοῦντα Ἀρχιευνοῦχον.

— Ἔζκελλ, τῷ ὄντι, πόσας γυναῖκας ἔχεις;

— Μίαν ἐνδοξότατε ἀπεκρίθη ὁ Ἰουδαῖος.

— Πῶς μίαν; ὑπέλαβεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, σὺ πρέπει νὰ ἔχῃς πολλάς, διότι εἶσαι ὑπέρπλουτος καὶ πρέπει νὰ τρέφῃς πολλούς· νὰ κάμῃς πολλὰ τέκνα νὰ διαιωνίσωσι τὴν περιουσίαν σου. Ἐγώ, ἂν δὲν μ' εὐνούχιζεν ὁ ἀφωρισμένος Σίχης τοῦ Χαδὶχ μετ' ἄλλων διακοσίων περίπου νέων, διὰ νὰ μᾶς πωλήσῃ ἀκριβώτερα, ἤθελα πάρει ὅσας ἠδυνάμην νὰ θρέψω γυναῖκας. Ἀχ! Ἔζκελλ, τρομερὰ ὑπῆρχεν ἡ ἡμέρα ἐκείνη δι' ἡμᾶς. Μᾶς εἶχον μανδρίσει εἰς μίαν εὐρύχωρον αὐλὴν ὅλους εἰς τὰς φλογερὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας, ἐν ᾧ ἄλλοι θέρους· ἐξ Ἰνδοὶ χειροῦργοι, ἢ μᾶλλον δήμιοι, βοηθούμενοι ὑπὸ πολλῶν ὑπηρετῶν μᾶς ἔδειραν χειροπόδαρα καὶ μὲ τὴν ἀπανθρωποτέραν ἀδιαφορίαν ἔμπηγον τὰς μαχαίρας των ἐπὶ τῶν αἰσθαντικωτέρων

μελῶν μας. Τριακονταοκτὼ ἐπεζήσαμεν μόνον, ἐγκαρτερήσαντες εἰς τὴν ἀπάνθρωπον ταύτην ἐγχείρισιν.—Καὶ μετὰ τὴν διήγησιν ταύτην ἐστενοξέ βαθέως.

— Ἡμεῖς, δὲν λαμβάνομεν εἰμὴ μίαν μόνον, ἀπεκρίθη ὁ Ἰουδαῖος.

— Ἀχμάκη, ὁ Πιγιαμπὲρ Ἰμπραὴμ εἶχε πολλάς, καθὼς καὶ ὁ Δαοὺτ καὶ Σολεϊμὰν, οἱ Βασιλεῖς σας. Σεῖς οἱ Ἰουδαῖοι εἶσθε ἀσελγεῖς καὶ δὲν πιστεύω ποτὲ πῶς ζῆτε μὲ μίαν γυναῖκα, ἐκτὸς ἂν πράττετε τοῦτο ἐκ φιλαργυρίας.

— Πιστεύσατε, ἐνδοξότατε, ὅτι σᾶς λέγω ἀλήθειαν. Οὕτω μᾶς διατάσσουν οἱ Ραββῖνοι μας.

— Σεῖς οἱ Βαγδατλίδες δὲν εἶσθε ξύπνοι καὶ πονηροί, ὡς τοὺς Θεσσαλονικεῖς καὶ Κωνσταντινουπολίτας Ἑβραίους· αὐτοὶ σᾶς ἀπερνοῦν ὅλους, πέρνουν κρυφίως πολλὰς γυναῖκας. Ἠξεύρεις Ἔζκελλ, ὅστις τρέφει εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον πολλὰς γυναῖκας, θὰ ἔχῃ εἰς τὸν ἄλλον πολλὲς οὐρές;

— Πιθανὸν, ἀπεκρίθη ὁ Ἔζκελλ, σκυθρωπάσας.

— Πρέπει νὰ κερδίζουν καὶ πολλὰ χρήματα, ὑπέλαβεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος γελῶν.

— Ἐφέντη, θέλετε νὰ μ' ὀνειδίσητε, καὶ μεταχειρίζεσθε τοὺς πλαγίους τούτους ἐλέγχους; Ἐγὼ δὲν εἶμαι αἰσχροκερδής.

— Μὴ δυσχεραίνεσαι, Ἔζκελλ, ἄκουσον. Προχθὲς ὁ Σαπτσὴς ἔδωκεν εἰς τὸν Χαλὲτ-Ἐφέντην δώδεκα ἰμαμιέδες καὶ δύο λαχώρια, καὶ διὰ μὲν τοὺς ἰμαμιέδες ἐπληρώθη πρὸς πέντε χιλιάδες γρόσια τὸν ἕνα, διὰ δὲ τὰ λαχώρια πρὸς ἕνδεκα χιλιάδας τὸ ἓν· ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἠγόρασαν ὅλα αὐτά, ἠγόρασα καὶ ἐγὼ τὰ ἴδια, τοὺς μὲν ἰμαμιέδες πρὸς τρεῖς χιλιάδας πληρώσας, τὰ δὲ λαχώρια πρὸς ἑπτά. Περίμεινε μίαν στιγμήν.

Καὶ ἐγείρθη, ἤνοιξε ἐρμάριόν τι, ἔλαβε μίαν θήκην ὡραίαν, κεκα-

λιμμένην ὑπὸ δέρματος πορφυροῦ μαρσικινοῦ, καὶ ἓν δέμα, καὶ τὰ ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου.

— Ἄνοιξέ τα Ἔζκελλ, ἰδέ τα, καὶ οἱ ἰμαμέδες καὶ τὰ λαχώρια εἶναι, οὐ μόνον τῆς αὐτῆς ποιότητος, ἀλλὰ καὶ τῆς αὐτῆς κατασκευῆς, τῶν αὐτῶν χρωμάτων καὶ σχημάτων, εἶναι ἀπαράλλακτα μοὶ τὰ ἐπώλησεν ὁ ἴδιος ὁ Ἀτσέμης, ὅστις τὰ ἐπώλησε καὶ εἰς τὸν Σαπτσῆ.

Ὁ Ἔζκελλ ἤνοιξε καὶ τὴν θήκην καὶ τὸ δέμα, παρετήρησε καλῶς καὶ τοὺς ἰμαμίδες καὶ τὰ λαχώρια, εἰπὼν ὅτι ἐδόθησαν εἰς τὴν ἀξίαν των.

— Βλέπεις, ὑπέλαβεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, πόσον αἰσχρῶς κλέπτει ὁ Σαπτσῆς τὸν Χαλέτην;

Ὁ Ἔζκελλ ἐσίγα, ἀλλ' ἐνδομύχως ηὐχαριστήθη, διότι ἐχθρεύετο τὰ μέγιστα τὸν Σαπτσῆ.

— Εἶχε δύο δωδεκάδας ἰμαμίδων ὁμοίους καὶ τέσσαρα ἔμοια σάλια, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Ἀρχιευνοῦχος· ἀφοῦ ἐξεκόψαμεν τὴν τιμήν, σ' Ἔπαρε, μὲ εἶπεν ὁ Ἀτσέμης ὅποια θέλεις. Βλέπεις Ἔζκελλ, φανερὰ πόσα αἰσχροκερδήσεν ὁ Σαπτσῆς· τί λέγεις;

— Ὠφελήθη τριανταδύο χιλιάδας γρόσια, ἀπεκρίθη ὁ Ἔζκελλ.

— Δὲν εἶναι αὐτὰ μόνον· τῷ ἐπρομήθευσε πεντακοσίων χιλιάδων γροσίων πράγματα, τῷ τὰ ἐφόρτωσε μὲ διακοσίας χιλιάδας περιπλέον, τῷ ἐπρόσθεσε καὶ τόκον τραπεζιτικὸν ἑκατόν· ὃ ἐστὶν ἐπλήρωσε τριακοσίας χιλιάδας γρόσια καὶ ἔλαβεν ἐμόλογον δι' ἓν ἔτος ἑξακοσίων χιλιάδων γροσίων.

— Περίεργον! ἀπεκρίθη ὁ Ἔζκελλ θαυμάσας τὴν λεπτότητα τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ Αἰθίοπος.

— Μὴ θαυμάζεις, Ἔζκελλ. Ὁ Χαλέτης ἐπισκευάζει ἐν μέγαρον εἰς τὸ Φιντικλί, (1) ὁ δὲ Σαπτσῆς δαπανᾷ. Ἕως τώρα ὠφελήθη ἄλ-

(1) Τὸ πάλαι Αἰάντειον καὶ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων Ἀργυρούπολιν.

λας ἑξακοσίας χιλιάδας γροσίων.

Ὁ Ἔζκελλ ἐσίγα θεωρῶν πάντοτε μὲ ἀπορίαν τὸν Ἀρχιευνοῦχον.

— Ἐπεθύμουν, ὑπέλαβεν ὁ πανοῦργος Αἰθίοψ, νὰ ἤσουν τραπεζίτης τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη.

— Ὑπηρετῶν τὴν ὑμετέραν ἐνδοξότητα καὶ τὸν Σατραζάμην, εἶμαι εἰς ἄκρον εὐχαριστημένος· μὲ ἀρκεῖ τοῦτο· ἐγὼ δὲν εἶμαι πλεονέκτης.

— Εἰς τοῦτο δὲν ἀμφιβάλλω, ἐπεθύμουν ὅμως νὰ σὲ ἰδῶ τραπεζίτην τοῦ Χαλέτη.

— Τοῦτο εἶναι δύσκολον, ἐνδοξότατε. Ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης εὐνοεῖ τὸν Σαπτσῆ πολύ.

— Ὁ Χαλέτης, Ἔζκελλ, εἶναι φιλάργυρος καὶ τὸν φιλάργυρον δὲν ἠμπορεῖς νὰ τὸν ἔχῃς φίλον, ὅταν σ' ἐννοήσῃ μάλιστα ὅτι τὸν κλέπτεις. Δυσηρεστήθης ὅταν σὲ εἶπον ὅτι οἱ Βαγδατλίδες εἶναι ἀχμάκιδες. Βεβαίως ὁ πιστεύων ὅτι δὲνδύναται νὰ κατορθώσῃ ὅ,τι εὐκόλως κατορθοῦται εἶναι ἀχμάκης. Ὁ ἄνθρωπος ὁ νοήμων οὔτ' εἰς αὐτὰ τὰ δυσκατόρθωτα πρέπει ν' ἀμφιβάλλῃ· ὁ ἐπιμένων κατορθοῖ ἐπὶ τέλους τὰ πάντα. Θέλεις νὰ μάθῃς παρ' ἐμοῦ τὸν τρόπον νὰ γίνῃς τραπεζίτης τοῦ Χαλέτη;

— Ἐδοξότατε, ἐγὼ σᾶς ἀκούω πάντοτε καὶ ἐκτιμῶ τὰ μέγιστα τὴν εὐφυΐαν σας.

— Καμμίαν ἀμφιβολίαν δὲν ἔχω ὅτι δύνασαι νὰ ἐπιτύχῃς· ἓν πρᾶγμα μόνον νὰ μὲ ὑποσχεθῇς· ὅτι θὰ εἶσαι πάντοτε ἀφωσιωμένος εἰς ἐμέ, ἄλλως, Ἔζκελλ, θὰ χάσῃς διπλοῦν ὄφελος.

Ὁ Ἔζκελλ ἦν εἰς ἄκρον φιλόδοξος, ἂν οὐχὶ τόσον φιλοκερδής, ὥστε ἐσυλλογίζετο οἵαν ἐπιρροὴν ἠδύνατο νὰ ἐξασκήσῃ ἐν τῇ μυστηριώδει μητροπόλει τῆς Τουρκίας, ὑπηρετῶν συγχρόνως τοὺς ἰσχυροτέρους μεγιστᾶνας τῆς βασιλείας.

— Εἶναι ποτὲ δυνατόν, ὑπέλαβε, νὰ φαντασθῇ ἡ ὑμετέρα ἐνδοξότης, ὅτι θέλω φανῇ ἀχάριστος εἰς τὸν εὐεργέτην μου.;

— Ἔκουσον, Ἄζκελλ· ἔχει κανένα πιστὸν Ἰουδαῖον, ὅττις δι' οἱονδήποτε ὄρελος νὰ μὴ σ' ἀπατήσῃ;

— Ἔχω, ἐ δοξότατε.

— Λάβε αὐτοῦς τοὺ, δώδεκα ἰμαμίδες καὶ τὰ δύο σάλια, πρόστθισε δύο ζεύγη ψελλίων πολυτίμων, ἓν ἐκ μαργαριτῶν περιδέραιον τέσσαρα μεταξωτὰ χρυσοῦφαντα φορέματα γυναικεῖα τοῦ Λουγδούνου τῆς Γαλλίας, καὶ ἓξ λαχώρια κατωτέρας τιμῆς, δὸς ὅλα αὐτὰ εἰς τὴν Ἑβραίόν σου νὰ τὰ φέρῃ εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Χαλέτη, καὶ τοὺς μὲν ἰμαμίδες νὰ τοὺς προσφέρῃ πρὸς γρόσια 3000 ἕκαστον τὰ λαχώρια πρὸς ἑπτὰ· τὸ δὲ περιδέραιον, τὰ ψέλλια καὶ ὅ,τι ἄλλο τῷ προσφέρῃ, νὰ ζητήσῃ δέκα τοῖς ἑκατὸν ὀλιγώτερον τῆς ἀξίας των. Εἰπὲ τὸν Ἰουδαῖον σου ἐπὶ τέλους νὰ τὸν εἰπῇ, ὅτι πωλεῖ μὲ μέτριον ὄρελος, διότι σὺ -ῷ δανείζῃς μὲ τόκον ἐν τοῖς ἑκατὸν τὸν μῆνα. Εἶναι ἄνθρωπος μὲ πνεῦμα ὁ ἄνθρωπός σου· ἀπὸ τὴν ἐπιτηδειότητά του κρέμαται τὸ πᾶν.

— Εἶναι περισσότερον ἀρ' ὅ,τι ἐπιθυμεῖτε.

. . . . . .

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης εἷς τῶν θαλαμηπόλων τοῦ Χαλέτη τῷ ἀνήγγειλεν, ὅτι Ἰουδαῖός τις, φέρων ἐμπορεύματα, ἦλθε νὰ μάθῃ ἐὰν ἡ ἐξοχότης του ἐπιθυμῇ ν' ἀγοράσῃ. Ὁ ἀναγγελθεὶς λαβὼν τὴν ἄδειαν εἰσῆλθεν εἰς ἓν λαμπρῶς κεκοσμημένον δωμάτιον, ἐν ᾧ ἐκάθητο καπνίζων ὁ Χαλὲτ Ἐφέντης, ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ ἰδίου τὸ δέμα του καὶ προσεκύνησεν αὐτὸν μετὰ βαθείας ὑποκλίσεως.

— Τί ἔχεις αὐτοῦ μέσα Γιαχουντῆ μπαζιργιάν; (1) τὸν ἠρώτησεν ὁ Χαλέτης.

— Ἔχω, ἐφέντη, μερικὰ εὔμορφα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἔρχομαι νὰ ἰδῇ ἡ ἐξοχότης σας, ἂν θέλετε ν' ἀγοράσετε.

---

(1) Ἔμπορε Ἰουδαῖε.

— Ἄνοιξέ τα.

Ὁ Ἰουδαῖος ἐξήγαγεν ἐν πρώτοις τὸ ἐκ μαργαριτῶν περιδέραιον καὶ τὰ ψέλλια.

— Αὐτὰ ἔλαβον κατ' αὐτὰς ἀπὸ τὴν Γαλλίαν ὁμοῦ μὲ τέτσαρα μεταξόχρυσα ὑφάσματα (καὶ συγχρόνως ἔσυρα καὶ αὐτὰ ἐκ τοῦ δέματος)· εἶναι ὡραιοτάτης κατασκευῆς καὶ ἀρίστης ποιότητος.

— Πόσα τὰ δίδεις; εἶπεν ὁ Χαλέτης, λαβὼν αὐτὰ εἰς χεῖράς του καὶ περιεργασθεὶς καλῶς.

— Τὸ μὲν περιδέραιον, ἐξοχώτατε, προτφέρω διὰ ἑξῆντα χιλιάδας γροσσίων, τὰ δὲ ψέλλια πεντήκοντα ἕκαστον ζεῦγος, ἰδῆτε τί λευκοὶ μαργαρίται καὶ τί λαμπροὶ καὶ καθαροὶ ἀδάμαντες· τὰ ὑφάσματα τὰ προσφέρω διὰ γρόσια ἓξ χιλιάδας ἕκαστον.

— Μοὶ τ' ἀφίνει νὰ τὰ δείξω; εἶπεν ὁ Χαλέτης.

— Μάλιστα, ἐξοχώτατε.

— Τί ἄλλο ἔχεις;

— Ἔχω καὶ δώδεκα ἰμαμίδες, τοὺς ὁποίους ἠγόρασα μὲ δύο ὁμοῦ λαχώρια ἀπὸ ἕνα ἔμπορον Ἀτσέμην, ὅστις συγχρόνως ἐπώλησεν εἰς ἕνα ἄλλον ἄλλους δώδεκα ὁμοίους, ὡς μὲ εἶπε, καὶ δύο λαχώρια ὅμοια μὲ αὐτὰ εἰς τὴν αὐτὴν τιμήν, εἰς ἣν τὰ ἠγόρασα καὶ ἐγώ.

Ὁ Χαλέτης παρετήρησε διὰ πολλὴν ὥραν καὶ τοὺς ἰμαμίδες καὶ τὰ λαχώρια, εἶτα,

— Τί ζητεῖς δι' αὐτά; τὸν ἠρώτησε.

— Διὰ μὲν τοὺς ἰμαμίδες ζητῶ γρόσια τριῖς χιλιάδας ἕκαστον, διὰ δὲ τὰ λαχώρια ἑπτά. Πιστεύσατέ μοι δὲν κερδίζω, εἰμὴ μόνον πέντε τοῖς ἑκατόν. Ἔχω καὶ ἄλλα λαχώρια εὐθηνότερα, ἀλλ' εἶναι κατωτέρας ποιότητος.

— Ἀχμὲτ, ἐκραύγασεν ὁ Χαλέτης· καὶ ὁ γέρων ὑπηρέτης Ἀχμὲτ ἐνεφανίσθη.

Ἄνοιξ' ἐκεῖνο τὸ κιβώτιον, τῷ εἶπε (δείξας αὐτῷ τὸ εἰς μίαν

γωνίαν τοῦ δωματίου κείμενον ἐκ δέρματος ἐρυθροῦ κεκαλυμμένον κιβώτιον)· φέρε μου δύο σάλια καὶ μίαν ἐρυθρὰν θήκην.

'Ο γέρων 'Αχμὲτ κομίσας αὐτὰ τὰ ἔθεσε πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Κυρίου του, ὅστις λαβὼν πρῶτον εἰς χεῖράς του τὰ λαχώρια, τὰ ἔθεσε πλησίον τῶν λαχωρίων τοῦ 'Ιουδαίου ἀντιπαραβάλλων αὐτὰ μετ' ἀκριβείας. Εἶτα ἀνοίξας τὴν θήκην ἔπραξε τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τοὺς ἰμαμέδις, καὶ πρῶτον ὠχρίασεν, εἶτα ἐγίνετο ὅλος πορφυροῦς.

— Αὐτὰ εἶναι ἀπαράλλακτα, εἶπε· τί λέγεις, σὺ Γιαχουντῆ μπαζιριάν;

— 'Εφέντιμ, εἶναι ὅμοια, ἀπεκρίθη ὁ 'Ιουδαῖος, καὶ πιστεύω ὅτι εἶναι αὐτὰ τὰ ἴδια, τὰ ὁποῖα ἐπώλησεν εἰς ἐκεῖνον τὸν ἄλλον ὁ 'Ατσέμης. Ναί, ναί, αὐτὰ εἶναι, τὰ γνωρίζω, ἐπρόσθεσεν ὁ 'Ιουδαῖος, προσεγγίζων τὰ ἰδικά του μετ' ἐκείνων τοῦ Χαλὲτ-'Εφέντη.

— Καὶ πόσα τὰ ἠγόρασεν; ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης.

— 'Εφέντημ, τὰ ἠγοράσαμεν ὁμοῦ εἰς τὴν αὐτὴν τιμὴν ὀλιγώτερον τῶν τριῶν χιλιάδων γροσίων τοὺς ἰμαμέδες καὶ τῶν ἑπτὰ τὰ λαχώρια· ἐγὼ δὲ προσθίτων πέντε τοῖς ἑκατόν, ἀρκοῦμαι νὰ τὰ προσφέρω εἰς τὴν ἐξοχότητά σας, τὰ μὲν λαχώρια πρὸς ἑπτὰ, τοὺς δὲ ἰμαμέδες πρὸς τρία ...

'Ο Χαλέτης κατέπιε τὴν ὀργήν του, ξιθυμαίνων διὰ τοῦ βιαίου καπνίσματος, φυσῶν τὸν καπνὸν μέχρι τῆς ὀροφῆς.

— 'Εφέντη, ἐπανέλαβεν ὁ 'Εβραῖος, παρατηρήσας τὴν ἔξαψιν τῆς ὀργῆς τοῦ Χαλέτη, ἐγὼ δανείζομαι κεφάλαια ἀπὸ ἕνα τίμιον τραπεζίτην, πρὸς ἓν τοῖς ἑκατὸν τὸν μῆνα, ὁ τραπεζίτης οὗτος μὲ ὢν αἰσχροκερδὴς μ' εὐκολύνει πάντοτε εἰς τὰς ἀνάγκας μου, ἀπ' αὐτὸν ἔμαθον ὅτι τὸ ἀριστότερον εἰς τὸν Θεὸν εἶναι τὸ τίμιον κέρδος· τοῦτο δὲ πιστεύσατε, δὲν τὸ κάμνει μόνον εἰς ἐμὲ, διότι εἶμαι ὁμόθρησκός του· τὸ κάμνει καὶ εἰς Τούρκους καὶ εἰς Χριστιανούς. Κρατήσετε, ἐξοχώτατε, ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ δείξετέ τα εἰς εἰδήμονας νὰ μάθετε περὶ τῆς ἀξίας καὶ τῆς ποιότητός των.

— Δὲν ἔχω νὰ κάμω τίποτε ἐξ ὅσων λέγεις. 'Εμπιστεύομαι εἰς σὲ, μπαζιριάν. 'Εξῆντα τὸ περιδέραιον, πενῆντα ἓν ζεῦγος ψελλίων τριανταὲξ οἱ ἰμαμέδες, δεκατέσσαρες τὰ λαχώρια, δώδεκα δύο φορέματα, κάμνουν ὅλα ἑκατὸν ἑβδομῆντα δύο χιλιάδας. Αὐτὸ τὸ ποσὸν θὰ σοὶ τὸ πληρώσω μετὰ ἕνα μῆνα μὲ τὸν τόκον· στέργεις;

— Καὶ μετὰ ἓξ μῆνας, ἐξοχότατε, ἂν ἀγαπᾶτε, ἀπεκρίθη ὁ 'Εβραῖος περιμαζεύων τὰ λείψανα τῶν ἐμπορευμάτων του, ἐγὼ τὸ ὁμολογον τὸ δίδω ἀντὶ μετρητῶν εἰς τὸν τραπεζίτην 'Εζκελλ.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ τραπεζίτης περὶ οὗ ἔλεγες;

— Αὐτὸς, ἐξοχώτατε, ὑπέλαβεν ὁ 'Ιουδαῖος, καὶ προσκυνήσας μετὰ μεγίστου σεβασμοῦ ἐστράφη πρὸς τὴν θύραν ν' ἀναχωρήσῃ.

— Στάσου νὰ λάβῃς τὸ ὁμόλογον, τῷ εἶπεν ὁ Χαλέτης.

— 'Ετοιμάσατέ το καὶ αὔριον ἔρχομαι καὶ τὸ λαμβάνω, ἀπεκρίθη ὁ 'Ιουδαῖος, διότι βιάζομαι νὰ ὑπάγω νὰ δώσω τὰ κατωτέρας ἀξίας λαχώρια εἰς ἕν μέρος πρὶν ἐξέλθει ὁ Κύριος ... καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθε τοῦ δωματίου καὶ ἀνεχώρησεν.

— 'Αχμὲτ, ἔπορ' ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα, κλεῖσέ τα εἰς τὸ κιβώτιον, εἶπεν ὁ Χαλέτης εἰς τὸν γέροντα ὑπηρέτην. "Αν ἔλθῃ ὁ Σαπτσῆς νὰ τὸν εἰπῆτε, ὅτι δὲν ἔχω πλέον ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας του καὶ νὰ μοῦ φέρῃ τοὺς λογαριασμούς του νὰ τοὺς ἐξοφλήσω. 'Ο ἄπιστος μ' ἐδάνισεν ὀλίγα χρήματα, ὅταν εἶχον ἀνάγκην, διὰ νὰ μὲ ξεγυμνώσῃ ἔπειτα. Γνωρίζεις 'Αχμὲτ, τὸν "Εζκελλ;

— Δὲν τὸν γνωρίζω, ἐφέντημ.

— Νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ Βεζὶρ-Χάνι, ἔνθα ἔχει τὸ κατάστημά του

νὰ τὸν εὕρῃς καὶ νὰ τὸν εἰπῇς νὰ ἔλθῃ ἐδῶ τὸ ἐσπέρας διότι τὸν θέλω.

Ὁ Ἀχμὲτ κλίνας ἐξῆλθε τοῦ δωματίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ ΤΟΥ ΜΠΕΜΠΕΚ

Εἰς τὸ βάθος ἑνὸς τῶν ὡραίων κόλπων τῶν περιτεμνόντων χαριέντως τοῦ Βοσπόρου τὰς ὄχθας, τὸν πάλαι κόλπον, χηλῶν ὀνομαζόμενον καὶ παρὰ τὸ φρούριον Ρούμελη-Χισσαρί, ἢ ἱππίας καὶ λιμοκοπεῖον ὑπὸ τῶν Βυζαντιῶν λεγόμενον, ὡς χρησιμεῦον τότε, ὡς καὶ σήμερον, δεσμωτήριον τῶν κακούργων καὶ συγχρόνως ἐκτελεστήριον τῶν καταδικῶν, κεῖται τὸ χωρίον Μπεμπέκ, συστὰς γραφικὴ ἐξ οἰκων κομψῶν, περικεκοσμημένων ὑπὸ δένδρων, καὶ ὑπερθεν τούτων ὑπὸ ἄλσους ἀειθαλοῦς μύρτων, ροδοδαφνῶν, σχοίνων καὶ παντοίων ἀρωματικῶν χαμαιζήλων δενδρυλλίων ἐστεφανωμένον. Ἀληθῶς δὲν ὑπάρχει θέσις ἐν τῷ Βοσπόρῳ, ἥς, ὅ τε πίναξ καὶ ἡ περιγραφὴ νὰ μὴν ἀπασχολήσῃ διὰ πολλὰς ὥρας τὴν γραφίδα τοῦ ζωγράφου καὶ τὸν κάλαμον φιλοκάλου παρατηρητοῦ. Ὁ μαγικὸς οὗτος ἅλμυρὸς ποταμὸς, κατὰ πᾶσαν αὐτοῦ καμπὴν, κατὰ πᾶσαν ἀκτὴν, κατὰ πᾶσαν κλιτύαν, κατὰ πᾶν ὕψωμα, καὶ κορυφὴν, νέα ἀναπτύσσει θέλ-

γητρα, μεθύοντα τὴν ὅρασιν. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ μυριανθοῦς ὑψώματος, τοῦ μακαίρου τούτου χωρίου, ὑπάρχει Σουλτανικὸν περίπτερον ἐνδιαίτημα, ἔνθα φοιτῶν ὁ εὐδαίμων τῶν Ὀθωμανῶν Μονάρχης, συμποσιάζει μετὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ. Πολιτικῶν μυστηρίων καὶ διπλωματικῶν δολοπλοκιῶν ὑπῆρξε πολλάκις ὁ ἀπόρρητος μάρτυς τὸ τερπνὸν τοῦτο ἀνάκτορον. Ἐν αὐτῷ ἐγράφησαν καὶ διερρήχθησαν κατ' ἐποχὰς πρωτόκολλα καὶ συνθῆκαι, ἵνα ἐν ἀποκρύφῳ καλυφθῶσιν ὅσα τὴν προτεραίαν ἡ πονηρὰ τοῦ Σταυροδρομίου διπλωματία εἶχεν ἤδη ἐν τοῖς χαρτοφυλακείοις της.

Εἰς τὸν μονήρη τοῦτον τόπον ἐν μιᾷ ἄκρᾳ τῶν ποδῶν τοῦ περιπτέρου τούτου, δύο γυναῖκες, ἡ μὲν μικρὸν ὑπερβαίνουσα τὴν μεσαίαν ἡλικίαν, ἡ δὲ νέα εἰκοσαετὴς περίπου, ἐκάθηντο ἐπὶ τῆς χλόης, ἔχουσαι ἀνεψγμένα τὰ καλλύμματα τοῦ προσώπου των, γινώσκουσαι ὅτι ἐν τῷ ἐρήμῳ ἐκείνῳ τόπῳ, ἀδιάκριτος ὀρθαλμὸς δὲν ἤθελε μετρήσει οὔτε τῆς μιᾶς τὰ ἔτη, οὔτε τῆς ἄλλης ἤθελε ζηλεύσει τὸ κάλλος, καὶ τῆς μὲν πρεσβύτιδος οἱ μαῦροι καὶ γοργοὶ ὀρθαλμοὶ ἐπλανῶντο ἐφ' ὅλου τοῦ μαγικοῦ πανοράματος τοῦ Βοσπόρου, τῆς δὲ νέας νεύοντες πρὸς τὴν γῆν, πλήρεις μελαγχολίας ἡλιθίου, ἐμαρτύρουν πάθος ψυχικὸν, ἀταξίαν τῶν διανοητικῶν αὐτῆς δυνάμεων· ὀλίγον δ' ἀπωτέρω ἵσταντο δύο μαῦροι αἰτινες διασκεδάζοντο, ἐπιζον παίγνιόν τι αἰθιοπικὸν διὰ τῶν δακτύλων.

Οὐ μακρὰν τοῦ περιπτέρου ὑπῆρχεν Ὀθωμανικὸν κοιμητήριον, ἐξ οὗ ἀκουσθεῖσα ἡ βαρεῖα καὶ σοβαρὰ φωνὴ τοῦ Ἰμάμη, ἠνάγκασε τὴν πρεσβυτέραν τῶν γυναικῶν νὰ καλυφθῇ, καὶ νὰ καλύψῃ τὴν νέαν εἰς ἀναισθησίαν διατελοῦσαν.

»Πιστεύω, ἐκραύγαζεν ὁ Ἰμάμης, εἰς ἕνα καὶ μόνον Θεὸν Παν-

»τοδύναμον καὶ αὐτὸν μόνον λατρεύω. Πιστεύω ὅτι ὁ Μωάμεθ εἶναι »ὁ ἐπὶ τῆς γῆς ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Προφήτης τῶν Προφητῶν »Πιστεύω προσέτι ὅτι ὁ Ἀλῆς εἶναι ἡ κεφαλὴ τῶν πιστῶν, καὶ ὅ»τι ἡ γῆ αὕτη εἰς αὐτὸν ἀνήκει, οἱ δὲ πιστοὶ ὀφείλουσιν ὑπακοὴν εἰς αὐτό.

» Γνῶθι καλῶς, Γαλίπ, ἔλεγεν εἰς τὸν νεαρὸν ἀπευθυνόμενος, ὅτ » ὁ Θεὸς, ὃν λατρεύομεν, εἶναι μέγας καὶ ἔνδοξος, αὐτὸς ἐστὶν ὁ » Ὕψιστος καὶ Παντοδύναμος Θεός, καὶ οὐδεὶς ὑπάρχει ὑπεράνω » αὐτοῦ. Γνῶθι ὅτι ὁ Μωάμεθ εἶναι ὁ μέγιστος τῶν Προφητῶν πάν» των καὶ ὁ πεφιλημένος ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι ὁ Ἀλῆς καὶ » οἱ διάδοχοι αὐτοῦ εἰσὶν οἱ ἀληθεῖς ὁδηγοὶ τῶν πιστῶν, καὶ πᾶν τὸ » παρ' αὐτῶν ἀπορρέον καθὼς καὶ παρὰ τῶν Προφητῶν εἶναι ἀλή» θεια. Γνῶθι ὅτι ἐπίσκεψις, ἣν θέλουσι κάμει εἰς σὲ ὁ Μουνκὶρ καὶ » Νεκὶρ, οἱ δύο ἄγγελοι τοῦ σκότους καὶ οἱ Μεσῖται τοῦ Θεοῦ, εἰ» σὶν ἀληθεῖς ὅτι ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ὑπάρχουσιν, ὅτι ὁ ᾅδης καὶ ἡ » ἡμέρα τῆς κρίσεως εἰσὶν ἀληθῆ. Ἔχε μεγίστην πρὸς ταῦτα πάντα » πίστιν, διότι εἰσὶν ἀληθῆ. Ἤδη, Γαλίπ, ὁ Θεός, ὁ Κύριός σου, » ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ἔνδοξος, ὅστις ἐλεύσεται μίαν ἡμέραν νὰ ἐγεί» ρῃ τοὺς νεκροὺς ἐκ τῶν τάφων, ἔστω εὐσπλαγχνος εἰς σέ, καὶ ἀ»ποδεχόμενος τὰς ἀπολογίας σου, νὰ σὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς » σωτηρίας. Εἴθε νὰ εἰσακούσῃ τὰς δεήσεις σου, νὰ σοὶ χορηγήσῃ » τὴν χάριν του, ἵνα προσεγγίσῃς εἰς τὴν θεότητά του καὶ εἰς τὴν τῶν προφητῶν του, τὸ δὲ ἔλεος αὐτοῦ ἔστω ἐπὶ σὲ εἰς τὸν αἰῶνα. » Ἀμήν.

Εἶτα ἀπομακρυνθεὶς τοῦ τάφου ὁ Ἰμάμης ἐκραύγασε στεντορείως «Προσέλθετε, Μουνκὶρ καὶ Νεκὶρ, προσέλθετε! Ἰδοὺ εἰς πιστὸς ὁ

Γαλὶπ περιμένων ὑμᾶς». «Εἶτα ἐπανελθὼν ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ τάφου Θεὲ μεγάλε καὶ ἔνδοξε, ἐπανέλαβε, σὲ ἱκετεύομεν ταπεινῶς, κατάστησον ἐλαφρὰν τὴν γῆν εἰς τὸν δοῦλόν σου Γαλίπ. Εἴθε νὰ τύχῃ παρὰ σοὶ χάριν καὶ εὐσπλαγχνίαν. Ἀμήν».

Ἡ νέα ἦτις ἦτον αὐτὴ ἡ ἰδία Ζιχλᾶ, καίτοι ἐν ἡλιθιότητι διατελοῦσα. ἀνένηψεν, ἐξήγαγεν, ὡς νὰ ἐξήρχετο ἐκ τῶν σπλάγχνων της, φωνὴν γοεράν, ἡ ὄψις της ἐγένετο ὡς νεκροῦ καὶ ἐξηπλώθη ἀναίσθητος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄.

ΟΙ ΔΥΟ ΟΥΣΤΑΔΕΣ

Μεταξὺ τῆς συνοικίας τῶν Ἐξ-Μαρμάρων καὶ Ψωμαθιῶν, κειμένων εἰς τὴν Ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ τριγώνου τῆς πολυπαθοῦς Μητροπόλεως τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, ὑπάρχει Τζαμίον Ἐμὶρ-Ἀχὺρ ὀνομαζόμενον, ἤτοι τὸ τοῦ Ἀρχιϊπποκόμου, τὸ πάλαι ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ Μονὴ Στουδίου, ἣν Λέων ὁ Μάκελλος, Πατρίκιος Στούδιος ἐδήματο, τῶν δὲ Ἀκτίνων κατεδαφισάντων αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τῆς πόλεως, Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος καὶ πορφυρογέννητος ὁ Ἀνδρονίκου ἀνῳκοδόμησε. Περὶ δείλην οἱ πιστοὶ ἐξήρχοντο ἐξ αὐτοῦ μετὰ τὴν ἑσπερινὴν προσευχὴν, δύο δὲ Οὐστάδες τῶν Γενιτσάρων βραδέως βαίνοντες, κατήρχοντο πρὸς τὴν παραλίαν καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῆς Πύλης Δκουτ-ικτα

εἰς τὴν θάλασσαν, ἀνέβησαν εἰς ἓν ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἐπιπλεόντων, οὕτως εἰπεῖν, καφενεῖον, διότι πεπηγμένα ὄντα ταῦτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, φαίνονται μακρόθεν ὡς πλέοντα ἐπὶ τῶν κυμάτων.

— Ἰζέτ, εἶπεν ὁ εἷς πρὸς τὸν ἕτερον, ἐπάθαμεν συγχρόνως δύο κακά, ἐχάσαμεν τὸν Ὀσμὰν Οὐστὰ καὶ ἀπωλέσαμεν πολλοὺς τῶν συντρόφων μας, μολαταῦτα εἴμεθα ἔτσίτι ἰσχυροί, διότι ἔχομεν συμμάχους τοὺς Οὐλεμάδες καὶ Σορτάδες, οἵτινες, ἐν περιπτώσει ἄλλης συμπλοκῆς, μᾶς ὑπόσχωνται νὰ συμπολεμήσωσι μεθ' ἡμῶν τὸν κοινὸν τῆς πίστεως ἐχθρόν, καὶ νὰ ἐγείρωσι τὸν λαὸν κατὰ τῆς ἐξουσίας.

Ἠξεύρεις, Ἰζέτ, τί θὰ εἰπῇ «Νιζὰμ-Τσεδίτ;» ἀποστασία κατὰ τοῦ ἱεροῦ νόμου, παράβασις τῶν παραγγελμάτων τοῦ Προφήτου. Ὁ Σουλτάνος ἔμαθον ὅτι πίνει οἶνον. ὁ δὲ Χαλέτης συντρώγει μετὰ τῶν ἀπίστων. Ἐὰν δὲν πυρπολήσωμεν ὁλόκληρον τὴν συνοικίαν τοῦ Σταυροδρομίου καὶ δὲν ἀπεράσωμεν ἐν στόματι μαχαίρας τοὺς Φράγγους ὅλους, δὲν θέλομεν ἡσυχάσει ποτέ.

— Ἀλλὰ τότε χανόμεθα, φίλε μου Κιουτσοὺκ-Ἀλῆ. Οἱ Φράγγοι εἶναι ἰσχυροί· ἐνθυμεῖσαι ὅταν ὁ σκύλος ἐκεῖνος, ὁ Γκιαοὺρ Ἰγγλέζος, ξεβίασε τὸν Ἑλλήσποντον καὶ ἐφάνη ἀπέναντι τῶν Βυζαντινῶν ἀνακτόρων, τί τρόμον μᾶς ἐπροξένησεν; ἂν ἤθελεν, εἰς ὀλίγας ὥρας μετέβαλλεν εἰς τέφραν τὴν Σταμπούλ. Ἔπρεπε νὰ ἤμεθα προνοητικώτεροι, νὰ πνίξωμεν τὸν λύκον ὅταν ἦτον μικρός, τώρα τὸν ἀφίσαμεν καὶ μεγαλώσας μᾶς ἀπειλεῖ, ἔκαμε καὶ φίλους τοὺς σκύλους μας. Σ' ἐρώτησε ἴσως παράξενον μαθών, ὅτι ὁ Σουλτάνος πίνει οἶνον· ἂν ἦτο τοῦτο μόνον ἤρκει· αὐτὸς ἀγαπᾷ καὶ μίαν Ἀρμενίαν· τώρα θὰ ἔχωμεν καὶ νόθους Σεχσαγέδας, ὅπως οἱ Φράγγοι Κράλιδες ἔχουσι νόθους Ἡγεμονόπαιδας. Ὅστις πλησιάζει τοὺς κόρακας θὰ μάθῃ νὰ κρώζῃ. Ἀνακατωθέντες μὲ τοὺς φράγγους ἐντὸς ὀλίγων χρόνων θὰ γίνωμεν καὶ ἡμεῖς ἕνας ὡραῖος ζερδές. (1)

— Ἀληθινὰ μοὶ λέγεις, ὅτι ὁ Σουλτάνος ἔχει ἐρωμένην γκιαούρισσαν;

— Ἀληθέστατα· μοὶ τὸ εἶπεν ὁ ἴδιος Ἀρχιευνοῦχος κατοικεῖ εἰς τὸ Ὀρτάκιοϊ καὶ ὀνομάζεται Σουρπουή.

— Ἰσλὰ-Φοὺρ-Οὐλ-Λάχ, ὑπέλαβεν ὁ Κιουτσοὺκ Ἀλῆς ἰσάσας τὴν ὡς πετρώδη πέπονα τιάραν του, ἐχάθη πλέον ἡ πίστις, ὁ Ἰσλαμισμὸς κατεστράφη. Καὶ τί νὰ γίνῃ, ὅταν ἔχῃ ἀπείρους ἐχθρούς; καὶ πρὸ πάντων τὸν πολυμήχανον ἐκεῖνον Γαλίπ, ὅστις ὑψώθη εἰς τὸν βαθμὸν Πχσᾶ εἰς ἀμοιβὴν τῆς κεφαλῆς τοῦ Καμπαζόγλου καὶ τοῦ αἵματος τῶν Γενιτσάρων, τὸ ὁποῖον προχθὲς ἔχυσεν; Ἤδη μανθάνω, ὅτι καὶ τὸν νέον Γενίτσαρ-Ἀγᾶ τὸν Μποσνάκον κατὰ πᾶσαν ὥραν ἐπισκέπτεται νὰ διαφθείρῃ τοῦτον.

— Αὐτὸς ἀρχῆθεν ἔχασε τὴν μνησικήν του, ἀπεκρίθη ὁ Ἰζέτ-Οὐστᾶς, ἐπαλάβωσε, τρέχει ἐπάνω κάτω ὡς παράφρων ζητῶν πληροφορίας, ἀλλὰ τίποτε δὲν ἠδυνήθη νὰ μάθῃ· μὴ σὲ μέλλει· αὐτὸς ἐπὶ τέλους θὰ τρελλαθῇ, διότι ποτὲ δὲν θὰ τὴν εὕρῃ.

— Πραγματικῶς ἡ χήρα τοῦ Ντσεμπεντσίμπαση δὲν κατοικεῖ πλέον εἰς Βλάγκαν, ὑπέλαβεν ὁ Κιουτσοὺκ-Ἀλῆς, καὶ οὔτε οἱ γείτονες ἠξεύρουν ποῦ ὑπῆγεν.

— Αὐτή, γιολδασήμ, ἀπὸ τῆς ἐπιούσης τῆς ἀπαγωγῆς, τὴν μετέφερον εἰς τὸ χωρίον Μπεμπέκ.

— Καὶ τί κάμνει ἡ Ντσεμπεντσιμπασίνα εἰς τὸ Μπεμπέκ; ἠρώτησεν ὁ Κιουτσοὺκ-Ἀλῆς.

(1) Φαγητὸν ἐκ διαφόρων ὀσπρίων, σίτου, μέλιτος καὶ κρεάτων.

— Μεταχειρίζεται χίλια στρατηγήματα, ἀπεκρίθη ὁ Ἰζὲτ, νὰ τὴν πείσῃ νὰ ὑπανδρευθῇ τὸν υἱόν της.

— Πῶς ἔ μαθες; ὅλα αὐτὰ, ἠρώτησεν ἐταπορῶν ὁ Κιουτσοὺκ Ἀλῆς.

— Τὸ ἠξεύρω, διότι ἐγὼ ἐπεφορτίσθην νὰ τὰς φέρω εἰς τὸ Μπεμπίκ. Μὴ παρξενευθῇς δὲ ἂν σὲ εἰπῶ, ὅτι ἔγεινα καὶ Ἰμάμης.

— Ἔγεινες καὶ Ἰμάμης!

— Ναὶ, ὑπῆγα εἰς τὰ μνήματα τοῦ χωρίου καὶ ἔθαψα τὸν Γαλίπ.

Καὶ πῶς ἀπέθανεν ὁ Γαλίπ; εἶπεν ἐν θαυμασμῷ ὁ Κιουτσοὺκ-Ἀλῆς, ἐγερθεὶς ὄρθιος.

— Αὐτὸ τὸ σχέδιον τὸ ἐφεῦρεν ἡ Χανούμη.

— Δὲν σ' ἐννοῶ· μοὶ λέγεις, ὅτι ἔθαψες τὸν Γαλίπ. ἔπειτα μοὶ λέγεις ὅτι αὐτὸ τὸ σχέδιον τὸ ἐφεῦρεν ἡ Χανούμη.

— Ἡ Χανούμη διὰ νὰ κάμῃ τὴν Ζιχλᾶ ν' ἀπελπισθῇ ἀπὸ τὸν Γαλίπ, ἐμεθοδεύθη νὰ τὴν κάμῃ νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὁ Γαλίπ ἀπέθανεν. Ὅθεν μὲ μετεχειρίσθη ὡς Ἰμάμην νὰ διαβάσω τὸν ἀποθαμένον, τὸ ὁποῖον καὶ ἔπραξα παρούσης τῆς Χανούμης καὶ τῆς Ζιλχᾶς, τὴν τὴν ὁποίαν ὑπὸ τὴν πρόφασιν διασκεδάσεως ἔφερεν ἐκεῖ.

— Λοιπὸν ζῇ ὁ Γαλίπ;

— Ναί.

— Σ' τὸν διάβολον! πρῶτον μ' ἔβαλες εἰς τὸ στόμα ζάχαρι καὶ ἔπειτα μ' ἐπότισες χολήν . . . .

Τὸν διάλογον διέκοψαν, ἰδόντες ἐρχομένους τέσσαρας Σιζμένιδες παρακαθησαντας πλησίον των, χωρὶς νὰ τοὺς ἀξιώσωσι κἂν τὸν συνήθη χαιρετισμὸν, καὶ ἐγερθέντες ἀνεχώρησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

ΚΑΛΗ ΑΡΧΗ

Ἐξ μῆνες παρῆλθον, ἀφοῦ ὁ Ἔζκελλ ἤρξατο νὰ ὑπηρετῇ τὸν Χαλὲτ-Ἐφέντην, ὅστις θεωρῶν καθεκάστην δείγματα οἰκονομίας, οὐ μόνον τὴν εὐνοιάν του τῷ ἐχορήγησεν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν ἀποκρύφων του τῷ ἐνεπιστεύετο. Ἑσπέραν τινα μιᾶς θερινῆς ἡμέρας, ὁ Χαλέτης καθήμενος εἰς τὸν κῆπον τοῦ ἐν Φ.ντικλῇ ἐαρινοῦ του μεγάρου, συνδιελέγετο μετὰ τοῦ εὐνοουμένου του Τραπεζίτου τούτου ἐν βαρυθυμίᾳ.

— Δὲν ἠξεύρεις, Ἔζκελλ, τῷ ἔλεγεν, ὁπόσην ἔχω θλῖψιν εἰς τὴν καρδίαν μου· δύο μῆνας ἤδη βασανίζομαι καὶ ἀναθεματῶ τὸν γενόμενον αἴτιον νὰ μεταβάλῃ τὰς ἡμέρας τῆς ἀνέσεώς μου εἰς ἡμέρας βασάνων καὶ μαρτυρίου.

— Πῶς; τί ἐπάθατε; ἠρώτησεν ὁ Ἔζκελλ. Ἠμπορῶ νὰ σᾶς βοηθήσω μ' ὅλην μου τὴν κατάστασιν;

— Ἂν ἦτο νὰ τελειώνουν διὰ χρημάτων τὰ βάσανά μου δὲν ἦτο τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης διὰ τόνου φωνῆς περιλύπου.

— Τί ἔχετε; δὲν εἶναι συγχωρημένον, ἐξοχώτατε, να τὸ μάθω;

— Εἰς σὲ δὲν τὸ ἀποκρύπτω, Ἔζκελλ, ἐξ ἐναντίας; ἐπιθυμῶ νὰ τὸ μάθῃς, διότι ἔχω ἀνάγκην συμβούλου. Πρὸ δύο μηνῶν, φίλε μου, ἐνθυμεῖσαι ὅτι σ' ἐζήτησα τασσαράκοντα χιλιάδας γροσίων. . . .

— Ναὶ, ναὶ, εἶπεν ὁ Ἔζκελλ, διακόψας τὸν λόγον.

— Ἄκουσον, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης, μὴ μὲ διακόπτεις. Εἷς ἄραψ ἐλθὼν μοὶ εἶπεν, ὅτι ἔχει μόσν ὡραίαν δούλην (σκλάβαν), ἀμιμήτου κάλλους, Γεωργιανὴν, εἴκοσι περίπου ἐτῶν καὶ ὅτι τὴν πωλεῖ, καὶ ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ τὴν ἐκθέσῃ εἰς τὸ Ἀβδρὰτ-Μπαζὰρ (τὴν ἀγορὰν τῶν ἀργυροπωλῶν) εἰς τὰ βάθρα τῶν βεζιρίδων, εἶπε; ἐπι-

τῶσιν ἐκεῖ, οὐχὶ διὰ ν' ἀγοράσωσιν, ἀλλὰ νὰ ἀναισχυτήσωσι, κα διότι ἔχει πολλὴν συμπάθειαν εἰς αὐτὴν, οὖσαν ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας, ἀποφασίζει νὰ πληρωθῇ ὀλιγώτερον τῆς ἀξίας της καὶ νὰ μὴ τὴν καταφρονήσῃ. Ἐν ὀλίγοις μὲ τὴν ἔφερε· τὴν διέταξε ν' ἀποκαλυφθῇ, ἀλλὰ δὲν ὑπήκουσε, δὲν ἔκαμεν ὅμως καὶ ἀντίστασιν νὰ τὴν ἀποκαλύψῃ ὁ ἴδιος. Ἐθαμβώθην, φίλε μου, ἀπὸ τὸ κάλλος της, τὶ ὀφθαλμοί! τί λευκότης! τί ἀνάστημα! τί χαρακτῆρες πλήρεις θελγήτρων! Τί ζητεῖς; τὸν ἠρώτησα. Σκάντα χιλιάδας, μὲ εἶπε· καὶ τέλος τὴν ἠγόρασα διὰ τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα μ' ἔστειλες μὲ τὸν Ἀχμέτ.

— Καὶ τώρα μετανοήσατε; ὑπέλαβεν ὁ Ἔζκελλ.

— Ὄχι, Ἔζκελλ, δὲν μετενόησα, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἡμέρας τὴν ἠγόρασα, οὔτε μ' ἐμιλεῖ, οὔτε μ' ἀποκρίνεται. Ὅταν τὴν πλησιάσω, ρίπτει ἐπάνω μου βλίμμα περιφρονήσεως, καὶ ἐὰν ζητήσω νὰ λάβω τὴν χεῖρα της μ' ἀπωθεῖ. Κατ' ἀρχὰς τὴν ὑπίθεσα βωβήν, ἀλλ' αἱ δοῦλαι μὲ λέγουσιν, ὅτι ἐνίοτε ὑποτονθορίζει λέξεις τινὰς ἀκατανοήτους, καὶ πολλάκις παραφρονεῖ μένουσα νῆστις εἰκοσιτέσσαρας ὥρας· τὴν προσέφερα ὅ,τι πολύτιμον ἔχω, τὸ ἔθεσα πρὸ αὐτῆς, τὴν παρεκάλεσα νὰ τὸ δεχθῇ, ἀλλὰ τ' ἀπώθησε διὰ τοῦ ποδός της, τὴν ὑπεσχέθην νὰ τὴν κάμω νόμιμον σύζυγον, ἀλλ' ἡ ἀπάντησίς της ὑπῆρξε πάντοτε ἓν βλέμμα ἀποστροφῆς. Εἰς τὰς δούλας ἔδωκε νὰ καταλάβωσιν, ὅτι ἐὰν τῇ ἐπιβληθῇ βίᾳ θ' αὐτοχειριασθῇ. Μοὶ φαίνεται, Ἔζκελλ, ὅτι εἶναι παράφρων.

— Ὑπομονή, ἐξοχώτατε, ὁ χρόνος ὡριμάζει τὰ πάντα· ὁπλισθῆτε μὲ τὴν ὑπομονήν, τὸ σωτήριον τοῦτο φάρμακον τῶν ἀνθρωπίνων συμφορῶν· αὐτὸ καὶ μόνον μεταχειρισθῆτε, ἐξοχώτατε.

Ὁ Χαλέτης εἶχε τοσοῦτον δικαίαν ἔρωτα πρὸς τὴν νέαν ἀργυρώνητον, ὥστε καὶ αὐτὴν του τὴν ὕπαρξιν ἔδιδε δι' ἓν μόνον βλέμμα της ἱλαρόν.

— Ἔζκελλ, μίαν χάριν ζητῶ ἀπὸ σέ.

— Προστάξατε, ἐξοχώτατε, καὶ τοῦτο μόνον ἀρκεῖ.

— Ὁ μόνος πνευματικὸς τῶν γυναικῶν εἶναι πάλιν αὐταὶ αἱ γυναῖκες· ἀγόρασε ἀπὸ τὴν ἀγορὰν ὅ,τι πολύτιμον, κομψὸν καὶ ὡραῖον ἀρέσκει εἰς τὴν σύζυγόν σου, καὶ κάμε με τὴν χάριν νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ καὶ νὰ τῇ τῷ προσφέρῃ· μ' ἐπιτήδειον δὲ τρόπον νὰ τὴν κάμῃ νὰ τῇ ἐκμηστηρευθῇ, διότι τοσαύτη πρός με ἀντιπάθεια καὶ τί δύναμαι νὰ πράξω ἵνα τὴν εὐχαριστήσω· νὰ ἐξετάσῃ δὲ καὶ τὰ πλέον ἀπόκρυφα διανοήματά της, τὴν αἰτίαν τῆς τοσαύτης μελαγχολίας της, ἥτις τὴν καθιστᾷ ὄφωνον καὶ πολλάκις ἀναίσθητον. Θὰ μὲ κάμῃ; αὐτὴν τὴν χάριν, Ἔζκελλ;

— Ὁρισμός σας, ἐξοχώτατε. Ὁ δοῦλος ἔχει καθῆκον νὰ ὑπακούῃ εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Κυρίου του.

— Εἴμεθα σύμφωνοι, ναί;

— Βεβαίως, ἐξοχώτατε, εἴμεθα.

— Ὕπαγε λοιπὸν εἰς τὸ καλόν, εἶπεν ὁ Χαλέτης· καὶ ἐγερθεὶς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ κήπου καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν πλήρης ἀθυμίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

ΤΟ ΣΤΥΓΕΡΟΝ ΤΟΛΜΗΜΑ

Ἀσελήνου τινα νύκτα τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅτε τὸ φθινόπωρον ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐν τοῖς πέριξ αὐτῆς ἄρχεται ἐνδυόμενον τὰ κάλλη τοῦ ἔαρος, ὅτε ἡ μὲν ἀτμόσφαιρα ἀναπαύεται γαληνιῶσα, ὁ οὐρανὸς ἀνατανακλᾶται κάτοπτρος ἐπὶ τῆς ἠρεμούσης ἐπιφανείας τῶν κυάνεων τοῦ Βοσπόρου ὑδάτων, οἱ δὲ ἰχθεῖς ἀναπηδῶντες νὰ παίξω-

σι μὲ τὴν δρεσοβολον αὔραν, διαγράφουσιν ἐπ' αὐτῆς φωτοφορικὰς λαμπηδόνας, ἓξ ἄνδρες ἐνδεδυμένοι ὡς οἱ συνήθεις τῆς Κωνσταντινουπόλεως πορθμεῖς, ἐλθόντες ἀπο τὸ βόρειον τοῦ χωρίου 'Ορτακιοὶ μέρος, ἐκάθησαν ἐπὶ τῆς παραλίας, παρατηροῦντες μετὰ προσοχῆς πρὸς τὰ μεσημβρινὰ τοῦ αἰγιαλοῦ, καὶ στήνοντες ἑκάστοτε τὸ οὖς μετὰ σιγῆς ἄκρας.

— 'Αχμέτ, εἶπεν ὁ εἷς τούτων, πρέπει νὰ πλησιάζῃ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἀκόμη δὲν ἐφάνη τὸ ἀκάτιον· μὴ μᾶς ἠπάτησαν;

— Δὲν πιστεύω νὰ ἦναι τόσον ἀργά, ἀπεκρίθη εἷς ἄλλος, ἀκόμη ἔχομεν καιρὸν μέχρι τοῦ μεσονυκτίου· ἂς ὑπάγωμεν νὰ καθήσωμεν κάτωθεν τοῦ μικροῦ ἐκείνου ἐπινείου τῶν πλοιαρίων, (1) μὴ διέλθῃ ἐντεῦθεν ὁ νυκτοφύλαξ καὶ μᾶς ἰδῇ.

— Μὲ τὸν Προφήτην! εἶπεν ὁ 'Αχμὲτ, τὸν ἀρτάζω καὶ τὸν πετῶ ὡς κολοκύνθην εἰς τὸ ρεῦμα.

— Ἂν ἠμπορούσαμεν τοὐλάχιστον νὰ καπνίσωμεν ἢ νὰ εἴχαμεν κανένα καφφέ, εἶπεν ἕτερος.

— Ὄχι καλλήτερα νὰ τραγουδήσωμεν, ἀπεκρίθη ὁ 'Αχμὲτ μετὰ χλευασμοῦ. Μπουδαλᾶ! ἡμεῖς προφυλαττόμεθα νὰ μὴ μᾶς ἰδῇ κανεὶς καὶ σὺ θέλεις ν' ἀναγγείλωμεν μόνοι μας διὰ σημείου ὅτι ἐδῶ εἴμεθα; Ἠξεύρεις, Ἰμπραὴμ, κάμποσαις φοραῖς ὁποῦ ὁμιλεῖς ὡσὰν παλαβός;

— 'Αστιεύομαι, 'Αχμὲτ, μὰ τὴν χουλιάρα σου! ἀπεκρίθη ὁ Ἰμπραὴμ εἰς τὴν ἐπίπληξιν ταύτην.

(1) Κάτωθεν τῶν πλείστων οἰκιῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν περιξ ὑπάρχουσιν ἐπίνεια μικρά, ἐν οἷς προφυλάττουσιν οἱ πορθμεῖς τὰ ἀκάτιά των ἀπό τε τὸν ἥλιον, τοὺς ὄμβρους καὶ τῶν κυμάτων τοὺς σάλους. Τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀκάτια εἰσὶν ἐκ ξύλου καρέας κατεσκευασμένα κομψά, ὁμοιάζοντα τὴν κερκίδα ὑφαντοῦ, καὶ εἰς ἄκρον ταχύπλοα, ἐλαυνόμενα ὑπὸ δύω τριῶν καὶ τεσσάρων ἢ καὶ περισσοτέρων ἑνίοτε ἐρετῶν ζεύγος κωπῶν ἐλαυνόντων ἑκάστου.

— Τοιαῦται ἀστειότητες ἂς λείψουν, ὑπέλαβεν ὁ 'Αχμέτ.

Μετὰ τὸν διάλογον τοῦτον ἐπεκράτησε σιγὴ διὰ πολλὴν ὥραν, αἱ δὲ κραυγαὶ τῶν ἀλεκτόρων ἀνήγγελλον τὸ μεσονύκτιον.

— Νὰ σᾶς εἰπῶ, εἶπεν ὁ Ἰμπραὴμ, ἕνα μετρημένον λόγον, μολονότι ὁ 'Αχσή-μπασης μ' ἐπέπληξεν ὡς παλαβόν. Ἡμεῖς καθήμεθα ἐδῶ ὡς χῆνες καὶ τοὺς περιμένομεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν· ἂν ἦλθον ἀπὸ τὴν ξηράν;...

— 'Ορθότατα, λέγεις Ἰμπραήμ. ἀπεκρίθη εἷς τούτων ἡράκλειον ἔχων τὸ ἀνάστημα.

— Ἂν οὕτως ἔχῃ, τότε τί πρέπει νὰ κάμωμεν; ἠρώτησεν ὁ 'Αχμέτ.

— Νὰ ὑπάγωμεν νὰ παραμονεύσωμεν εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας ἀπεκρίθη ὁ Ἰμπραήμ.

— Τίς γνωρίζει τὴν οἰκίαν; ὑπέλαβεν ὁ 'Αχμέτ.

— 'Εγώ, ἀπεκρίθη ὁ κολοσσαῖος ἔχων τὸ ἀνάστημα, εἶναι εἰς τὴν ἄκραν τοῦ χωρίου, ἔχει μικρὰν αὐλὴν εἰς τὴν εἴσοδον καὶ πλαγίως αὐτῆς κῆπον· ὀλίγον μακρὰν τῆς θύρας ὑπάρχει βράχος ὄπισθεν τοῦ ὁποίου ἠμποροῦμεν νὰ κρυφθῶμεν ὅλοι. 'Εγὼ καὶ ποῦ ἀκόμη κοιμᾶται ἡ μαυρομμάτα φιλινάδα τοῦ πολυχρονημένου μας Σουλτάνου ἠξεύρω· τώρα μὲ τὸ νέον σύστημα θὰ κάμομεν καὶ Σαχζαδέδες 'Αρμενίους. Τίς ἠξεύρει ἂν δὲν ἔχωμεν καὶ ἄλλας φυλάς!

— Τίς κρατεῖ τοὺς βρόχους; ἠρώτησε ὁ 'Αχμέτ.

— Τί τοὺ; θέλεις τοὺς βρόχους; ἀπεκρίθη ὁ κολοσσαῖος ἀνήρ, ἔχομεν μαχαίρας· ἐγὼ τοὺς σφάζω καὶ τοὺς δύο.

— Δὲν ἠξεύρεις, φαίνεται, Ἰζέτ, ὅτι ὁ ἱερὸς νόμος τὸ κορὰν ἀπαγορεύει τὴν χύσιν τοῦ αἵματος τῶν Χαλήφων. 'Ο βρόχος ἐφευρέθη πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἁμαρτήματος τούτου· πρέπει νὰ εἴμεθα ἀκριβεῖς καὶ πιστοὶ εἰς τὰς παραγγελίας τοῦ προφήτου· τίς κρατεῖ τοὺς βρόχους;

— 'Εγώ, ἀπεκρίθη ὁ Ἰμπραχήμ.

— Δὲς τὸ ἕνα εἰς τὸν Ἰζὲτ-Οὐστά, ὑπέλαβεν ὁ Ἀχμέτ. Ὁ Μπε μπέρμπαυης εἶναι ἀνὴρ ρωμαλέος, καὶ ἔχει ἀνάγκην ἰσχυρᾶς χειρὸς διὰ νὰ τὸν ξεπροβοδήσῃ· ὁ Ἰζὲτ-Οὐστὰς εἶναι ἀρμόδιος ἀντίπαλός του.

— Τὸν Σουλτάνον τὸν στέλλω ἐγὼ εἰς τὸ Ντεϊνέμ (κόλασιν), ὑπέλαβεν ὁ Ἰμπραήμ.

Ἐσκέφθητε, γιολτάσιδες, εἶπεν ὁ Ἀχτσῆ Μπασης ὅτι μὲ τὸν θάνατον τοῦ Μαχμούτη ἐξαλείφεται ἡ γενεὰ τῶν Σουλτάνων;

— Ἀχτσῆ Μπαση, ἀπεκρίθη σιγαλῇ τῇ φωνῇ ὁ Ἀχμέτ, ὅλ' αὐτὰ τὰ ἐσκέφθησαν καὶ ἀπεφάσισαν ἐν συμβουλίῳ οἱ Οὐστάδες. Τοῦ λύκου τὸ δέρμα ἀνάγκη νὰ τεθῇ εἰς τὸν ἥλιον· ὑπάρχουσι δύο Σαχσαδέδες, ἑωσοῦ δὲ νὰ μεγαλώσωσι σγηματίζομεν ἀντιβασιλείαν, ἂν ὁ Θεὸς μᾶς πάρῃ καὶ τὰ λυκόπουλα, ἔχομεν εἰς Κριμαίαν τὴν γενεὰν τῶν Χαλιφάϊ-Φατιμιέδων καὶ λαμβάνομεν ἐξ αὐτῶν ἕνα Χάνην· δεξιωτέρα εὐκαιρία δὲν ὑπάρχει ἄλλη, διότι ὅλοι βέλουσι πιστεύσει ὅτι ὁ Σουλτάνος ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός.

— Τώρα τί χρειάζονται αὐτά; εἶπεν ὁ Ἰζὶτ Οὐστάς· ἡμεῖς ἐστάλημεν νὰ ἐκτελίσωμεν ὄχι νὰ σκεφθῶμεν.

Καὶ εἰσελθόντες εἰς μίαν ὁδὸν τοῦ χωρίου, διῆλθον διαφόρους καμπὰς τῶν σκολιῶν αὐτοῦ ἀτραπῶν, φθάσαντες δὲ πλησίον τῆς οἰκίας ἧς τὰ παράθυρα ἦσαν κατάκλειστα, καὶ οὐδαμοῦ ἐφαίνετο φῶς, ἦλθον πλησίον τοῦ βράχου καὶ ἐκρύβησαν, γειόμενοι ἅπαντες ὀρθαλμὸς καὶ οὖς· ἐξαίροντες δ' ἑκάστοτε τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐπετήρουν τὴν θύραν.

Δύο περίπου παρῆλθον ὧραι, ὅτε ἠκούσθη μακρόθεν ἡ ἀγρία φωνὴ τοῦ νυκτοφύλακος, κρούοντος ἐπὶ τῆς λιθοστρώτου τὸ ἐκ σιδήρου ὡπλισμένον ῥόπαλόν του.

«Εἰς τὸ Μπεσίκ-Τασι, ἐν τοῖς Ἀνακτόροις ὑπάρχει πυρκαϊά». Οὔτε δύο λεπτὰ εἶχον παρέλθει, μετὰ τὴν κραυγὴν ταύτην, τὴν ἐμπιοῦσαν φρίκην εἰς πάντας τοὺς κατοίκους τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ

τοῦ Βοσπόρου. τοὺς εἰς ὀλίγας στιγμὰς ἐκ πλουσίων, ἢ εὐπόρων περιερχομένους εἰς ἐσχάτην πενίαν καὶ τῆς θύρας ἀνοιχθείσης ἐξῆλθον δύο Σεϊμένιδες.

Ἐν τῷ ἅμα ἐξελθόντες οἱ ὄπισθεν τοῦ βράχου κεκρυμμένοι ἐρρίφθησαν ὡς γύπες ἐπὶ τῶν ἐξελθόντων ἐκ τῆς θύρας. Ὁ Ἰζὲτ-Οὐστὰς ἐπάλαιε μετὰ τοῦ ἀνδρείως ἀντιπαλαίοντος Μπερμπέρμπαση, ἀπωθήσαντος διὰ τῶν σιδηρῶν αὐτοῦ χειρῶν δύο ἐλθόντας νὰ βοηθήσωσι τὸν Ἰζέτ, ὃν εἶχε πληγώσει δι' ἐγχειριδίου, καὶ τοὺς ἔρριψεν ὑπτίους ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὁ δὲ Σουλτάνος σπασάμενος τὸ ξίφος του ἠμύνετο γενναίως.

Ὁ Μπερμπέρμπασης παρ' ὀλίγον νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν ἀκατάσχετον ρωμαλεότητα τοῦ Ἰζὲτ-Οὐστᾶ, ἂν ἀπόσπασμα Σεϊμένιδων δὲν ἤρχοντο, ἐκ δύο ἀντιθέτων μερῶν τῆς ὁδοῦ, ξιφήρεις καὶ περιέζωνον τοὺς αἰσχροὺς δολοφόνους.

— Μιαροὶ κακοῦργοι, ἐκραύγασεν ὁ Γαλὶπ Πασᾶς, ἀποσύρας ἐκ τοῦ μέσου μετὰ βαθυτάτης ὑποκλίσεως τὸν Σουλτάνον, εἰσέτι ἀμυνόμενον διὰ θυμασίας ἀνδρείας· ἐφθάσατε εἰς τοιαύτην ἀπόνοιαν, ὥστε νὰ τολμήσητε καὶ τὸ ἀνοσιούργημα τοῦ νὰ χύσητε τὸ ἱερὸν αἷμα τοῦ ἀπογόνου τοῦ προφήτου, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν πιστῶν! αἰσχροὶ δολοφόνοι! ἔχθροὶ τοῦ Κράτους! παραδοθῆτε, διότι μὰ τὸν προφήτην! σᾶς διαμελίζομεν εἰς τεμάχια ἅπαντας!

Οἱ ἓξ κακοῦργοι συνθλιβέντες πανταχόθεν ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν Σεϊμένιδων, καὶ ἀπολέσαντες τὸ θάρρος των, παρεδόθησαν εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Σουλτάνου.

Ὁ Νυκτοφύλαξ πλησιάσας ἐκραύγασε στεντορείως. «Εἰς τὸ Ἀνάκτορον τοῦ Μπεσίκ-τασι ὑπάρχει πυρκαϊά.»

— Δεσμεύσατέ τους, εἶπεν ὁ Σουλτάνος καὶ φέρετέ τους εἰς τὸ φρούριον Χισαρὶ, καὶ κλείσατέ τους εἰς τὸν πύργον τοῦ αἵματος (Καν-λὶ-κουλέ).

Καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ χωρίου μετὰ τοῦ Γαλὶπ-Πασᾶ, καὶ τοῦ

Μπερμπίρμπαση ἱππευσε καὶ ὑπὸ τῶν Σεϊμένιδων παρακολουθούμενος, ἴδραμεν ἐσπευσμένως πρὸς τ' Ἀνάκτορα.

— Καλὸν στρατήγημα ἐπενόησεν ὁ Πατισάχ, ἵνα σαγηνεύσῃ τοὺς κακούργους δολοφόνους, κρυφθεὶς εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, ἔλεγεν εἰς τοὺς Σεϊμένιδες ὁ Γαλὶπ, καλύπτων οὕτω τὸ αἴσχος τοῦ Κυρίου του.

— Μολαταῦτα ἂν ἐβραδύναμεν εἰσέτι δύο μόνον λεπτά, ἀπεκρίθη ὁ ὑπίλαρχος Ἰβραήμ, αὔριον ἡ Κωνσταντινούπολις ἤθελεν ἴσως ἀποτεφρωθῆ, ἢ ἡ πυρκαϊὰ ἤθελε σβεσθῆ διὰ χειμάρρων αἵματος καὶ πένθος ἤθελε καλύπτει τῶν Χαλίφων τὸ τάχτι (θρόνον).

Ἡ φωνὴ τοῦ νυκτοφύλακος ἠκούετο ἔτι μακρόθεν φρικώδης.

Τὸ πῦρ εἶχεν ἤδη καταλάβει τὴν στέγην, ἐξερευγόμενον ἐκ τῶν παραθύρων. Οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν Ἀνακτόρων ἐζήτησαν τὴν ἄδειαν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιευνούχου, ἵνα εἰσέλθωσιν ἐν αὐτῷ καὶ σώσωσι τὰς γυναῖκας, ἀλλ' οἱ εὐνοῦχοι ξιφήρεις ἠπείλουν θάνατον εἰς τὸν ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ πλησιάσῃ. Ὁ Σατραζάμης, ὁ Καπουδὰν-Πασᾶς, ὁ Τοπτσίμπασης, ὁ Γενιτσὴρ-Ἀγᾶς καὶ οἱ περικυκλώσαντες ἐκ τῆς ξηρᾶς τὰ ἀνάκτορα Σεϊμένιδες καὶ ὁ φυλάσσων τὸ τῆς παραλίας μέρος Μπεσταντσίμπασης, εἰς μάτην ἀπεφάσισαν νὰ εἰσέλθωσιν ἐν τῷ γυναικωνίτῃ. Οἱ εὐνοῦχοι συμπυκνωθέντες παρὰ τὴ ἐξωτερικὴ θύρᾳ, ἣν προηγουμένως ἔκλεισαν, ἔπαλλον τὰ ξίφη των, κραυγάζοντες ὅτι προτιμῶσι πάντοτε νὰ ἐξολεθρευθῶσιν ἅπαντες ἢ ν' ἀφίσωσιν ἕνα μόνον νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῷ γυναικωνίτῃ. Αἱ γυναῖκες, κατὰ πρόσδον τοῦ πυρός, κατέφευγον εἰς τὸ μεσαύλιον, κινδυνεύουσαι τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων, αἱ δὲ προσῆλθον εἰς τὰ κατέναντι τοῦ ἀνδρωνίτου δωμάτια, ἕτοιμαι νὰ ἐκβιάσωσι τὴν μεσόθυραν εἴποτε πρισήγγιζε τὸ πῦρ.

Ἔρθασε τέλος πάντων ὁ Σουλτάνος, εἰς οὗ τὸ πρόσωπον ὑπῆρχεν ἐζωγραφισμένη ἡ ἀθυμία εὑρὼν τοὺς μὲν πυροβολιστὰς καταγινομένους διὰ παντοίων ὀργάνων νὰ κρημνήσωσι τὸ καιόμενον μέρος,

τοὺς δ' ἀντλιστὰς σφιγδονίζοντας τὸ ὕδωρ διὰ τῶν δερματίνων σωλήνων τῶν ἀντλιῶν, μεταξὺ τῶν καιομένων καὶ τῶν ἐγγὺς ὄντων εἰς τὸ πῦρ σώων ἔτι δωματίων.

— Ἔμπρός, ἀνέκραξεν ὁ δυστυχὴς ἡγεμών, δράμετε εἰς τὸν γυναικωνίτην! Κισλάρχαγα εἰπὲ εἰς αὐτοὺς τοὺς μωροὺς εὐνοῦχους, ὅτι ὁ προφήτης διέταξε νὰ μὴ φαίνωνται αἱ γυναῖκες εἰς ξένους ἄνδρας, ἀλλὰ δὲν διέταξε καὶνὰ τὰς ἐγκαταλιμπάνωμεν νὰ ψίνωνται ὡς ἀρνία εἰς τὸ πῦρ. Διατί δὲν ἐπρόσταξες τοὺς κτηνώδεις τούτους μαύρους ν' ἀφίσωσιν ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον;

Ὁ Κισλάραγας ἐσίγα γενόμενος ἔντρομος.

Ἔμπρός, Ἀλλά, εἶπεν εἰς τὸν Σατραζάμην, ἔμπρὸς μὴ βραδύνετε Καπουδὰν-Πασᾶ, ἔμπρὸς Τοπτσίμπαση. Καὶ προηγήθη πάντων.

Τὸ πῦρ ὅμως ὑπῆρχεν ἀκατάσχετον καὶ δὲν κατεβλήθη ἐωσοῦ κατέφαγε τὸν γυναικωνίτην. Φρίκη κατέλαβε τὸν Σουλτάνον μαθόντα, ὅτι ἐν τῶν κορασίων του ἐκάη μετὰ τῆς τιθήνης του, εὑρεθέντων ἀπηνθρακωμένων τῶν σωμάτων. Ἀπαραμύθητος θπῆρξεν ἡ λύπη του, ἐζήτησε δὲ νὰ ἰδῇ τὰ πτώματα, ἀλλ' οἱ μεγιστᾶνες περικυκλώσαντες αὐτὸν τὸν παρεκάλεσαν νὰ μὴ θελήσῃ νὰ ἐκτεθῇ ὑπὸ τὰς ὄψεις του θέαμα τοσοῦτον οἰκτρόν. Ὁ Σουλτάνος ἐψιθύρισεν εἰς τὸ ἀραβικὸν δύο παραμυθητικοὺς στίχους τῆς Σουννᾶς. «Κύριε σοὶ εἰσὶν οἱ οὐρανοὶ καὶ σὴ ἐστὶν ἡ γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς». εἶτα δακρύσας ἀπεχώρησεν εἰς τὸν ἀνδρωνίτην, πληρωθέντα γυναικῶν καὶ παίδων, τῶν ἀξιωματικῶν ἁπάντων καταλυσάντων ὑπὸ σκηνὰς ἐν ταῖς περιξ κήποις.

— Ποῦ εἶναι ὁ Κισλάραγας; ἐκραύγασεν ὁ Σουλτάνος ἐξαπλωθεὶς μετ' ἀθυμίας μεγίστης ἐπὶ ἀνακλίντρου καὶ ζητήσας ὕδωρ.

Ὁ Κισλάραγας ἐνεφανίσθη ἔντρομος ἐνώπιόν του προσκλίνας καὶ ἔχων ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας.

— Μ' ἐπλήγωσεν ἡ ἀρροσύνη σου τὴν καρδίαν μου πληγὴν ἀνίατον, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος. Ὁ οἰκτρὸς θάνατος ἐν μέσῳ φλεγούσης

καμίνου τοῦ δυστυχοῦς θυγατρίου μου καὶ τῆς τιθήνης ἐφαρμάκωσαν τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου. Ἐὰν ἄφινες τὸν Σατραζάμην καὶ τοὺς λοιποὺς μεγιστᾶνάς μου νὰ δώσωσι συνδρομὴν εἰς τὸ Χαρέμι, δὲν ἐστερούμην δι' ἐλεεινοῦ θανάτου τὸ τέκνον μου! ἂς ἐσώζετε τὰ ζῶντα πλάσματα τοῦ Θεοῦ καὶ ἂς ἀφίνατε ὁλόκληρον τὸ Τσιραγὰν (1) εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ πυρός. Καὶ ταῦτα λέγων ἐπίμασσε διὰ ῥινομάκτρου τοὺς δακρυβρέκτους ὀφθαλμούς του.

— Ὁ Θεὸς σώζοι τὸ Κράτος σου καὶ πληθύνοι τὰς ἡμέρας τῆς Μεγαλειότητός σου, ἀπεκρίθη τρέμων ὁ Ἀρχιευνοῦχος, οἱ εὐνοῦχοι δὲν ἤκουον οὐδεμίαν προσταγήν, δὲν ἤθελαν ν' ἀρίσωσιν οὐδένα νὰ πλησιάσῃ τὴν θύραν τοῦ γυναικωνίτου· ἐκράτουν εἰς χεῖρας μου τὰς κλεῖς καὶ ἐπλησίασα ν' ἀνοίξω, ἀλλὰ μοὶ τὰς ἀπέσπασαν μὲ βίαν ἀπὸ τὰς χεῖρας μου καὶ ἤθελαν νὰ τὰς ῥίψωσιν εἰς τὰ ῥεύματα τοῦ Βοσπόρου. Μόλις, Μεγαλειότατε, τοὺς ἔπεισα νὰ τὰς βαστάσουν αὐτοὶ καὶ νὰ μὴ τὰς ῥίψουν· ὅλοι οἱ Μεγιστᾶνες ὑπῆρχον παρόντες καὶ ἤνωσαν καὶ οὗτοι τὰς προσταγάς των μὲ τὰς ἰδικάς μου, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον.....

Ἐμφανισθεὶς αἴρνης ἐν τῷ δωματίῳ ὁ Χαζναντὰρ-ἀγᾶς, (2) φέρων βρόχον εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ πεσὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ ἐδάφους, ἀνεφώνησεν·

— Ἐγώ, Μεγαλειότατε, ἀπηγόρευσα τὴν ἐν τῷ γυναικωνίτῃ εἴσοδον, ἐγὼ ἥρπασα τὰς κλεῖς ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Κισλὰρ ἀγᾶ.

— Διατί; ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος διὰ φωνῆς ὀργίλου.

— Διότι εἰς μόνην τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα δύναμαι καταμόνας νὰ ἐκμυστηρευθῶ τὴν αἰτίαν. Ἰδοὺ φέρω καὶ τὸν βρόχον ἐπὶ τοῦ

(1) Τσιραγὰν ὀνομάζονται τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Μπεσίκταση, οἰκοδομηθέντα ὑπὸ τοῦ Τσιραγὰν πλουσίου τῆς Περσίας πρέσβεως, καὶ δωρηθέντα εἰς τὸ Δεβλέτι παρ' αὐτοῦ τούτου.

(2) Ὁ Χασναντὰρ ἀγᾶς, εὐνοῦχος μαῦρος, εἶνε ὁ θησαυροφύλαξ τῶν Ἀνακτόρων, δεύτερος κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ Ἀρχιευνούχου, καὶ ἐν ἰσχύϊ παρὰ τῷ Σουλτάνῳ.

ταραχήλου μου, ἕτοιμος ν' ἀποθάνω ἂν ἦμαι ἔνοχος.

Ὁ Σουλτάνος νεύσας εἰς ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ δωματίῳ νὰ ἐξέλθωσι καὶ μετὰ τῶν κωφαλάλων μόνον μείνας, διέταξε τὸν Χαζναντὰρ-ἀγᾶ ν' ἀπολογηθῇ.

— Ὅταν σᾶς εἶδον, Μεγαλειότατε, ἤρξατο ν' ἀπολογῆται ὁ Χαζναντὰρ-ἀγᾶς, ἐξελθόντα ἀπὸ τὴν μικρὰν πύλην τοῦ κήπου, τὴν πρὸς ξηράν, μετὰ τοῦ Μπερμπέρμπαση, καὶ τὴν ὁποίαν ἐκλείσατε ἔξωθεν λαβόντες τὴν κλεῖδα μεθ' ὑμῶν, ἐνῷ ἐγὼ ἐκράτουν τὴν κλεῖδα καὶ τὴν ὁποίαν ἔψαυσα καλῶς νὰ ἰδῶ μὴ ἠπατώμην καὶ δὲν τὴν εἶχον, ἐνόησα ὅτι ὑπάγετε εἰς μέρος τι ἀπόκρυφον.

— Αἴ; εἶπεν ὁ Σουλτάνος, θεωρῶν ἀσκαρδαμυκτεὶ τὸν Θησαυροφύλακα.

— Ἐγὼ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ὑπέλαβεν οὗτος, ἐπεθεώρουν, κατὰ τὸ καθῆκόν μου, τὰς θύρας ἐὰν ἦσαν καλῶς ἠσφαλισμέναι. Ἡ νὺξ ὑπῆρχε γαλήνιος, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ κοιμηθῶ, διότι κατελήφθην, ὡς ἐκ προλήψεως, ὑπὸ ἀνησυχίας ἀπεφάσισα νὰ μείνω ἄγρυπνος μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος. Ὅθεν ἀνοίξας τὴν πρὸς τὴν προκυμαίαν θύραν, ἐξῆλθον καὶ ἐκάθητα ἐπὶ ἑνὸς λίθου παρ' αὐτῇ ἀφοῦ πρῶτον τὴν ἔκλεισα. Μετ' ὀλίγον διῆλθεν ἐνώπιόν μου ἓν πλοιάριον ὑπὸ δύω ζευγῶν κωπῶν ἐλαυνόμενον· ἐν αὐτῷ ὑπῆρχον πέντε ἢ ἓξ ἄνδρες, οὓς διὰ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς δὲν ἠδυνήθην νὰ διακρίνω, ἤκουον ὅμως τί ἔλεγον, διότι μ' ἐβοήθει ἡ γαλήνη. Δὲν πρέπει νὰ ἐξῆλθον ἀκόμη ἀπὸ τὴν κατηραμένην ταύτην οἰκίαν οἱ δύο λύκοι, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ χορτάσωσι ποτὲ αἵματα Γενιτσάρων, ἔλεγεν εἷς τούτων πρὸς τοὺς ἄλλους διὰ φωνῆς σιγαλῆς, ἀλλὰ τραχείας· ἀπόψε τοὺς στέλλομεν κατευόδιον, καὶ συγχρόνως καίομεν καὶ τοὺς ποντικούς..... Τίποτε ἄλλο δὲν ἠδυνήθην ν' ἀκούσω, διότι τὸ πλοιάριον ἔτρεχεν, ὡς ἡ κερκὶς τοῦ ὑφαντοῦ ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Ὑποθέσατε, Μεγαλειότατε, τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς μου! νὰ εἰδοποιήσω τὸν Μποσταντσίμπαση; (1) ἀλλ' ἐγνώ-

ριζον ποῦ νὰ τὸν στείλω; ἔπειτα ἐσυλλογιζόμην ὁποῖον ἔπραττον ἔγκλημα ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, ν' ἀποκαλύψω παρὰ τὴν θέλησίν της τὴν κρυφίαν της ἐκ τῶν Ἀνακτόρων ἔξοδον, Ἴσως καὶ παρήκουσα, ἔλεγον, πιθανὸν νὰ εἶχον ὁμιλίαν δι' ἄλλα πρόσωπα, οἱ διὰ τοῦ ἀκατίου διβαίνοντες. Ὅταν ὅμως ἐξερράγη ἡ πυρκαϊὰ ἐν τῷ γυναικωνίτῃ, αἱ ὑποψίαι μου μὲ κατεκυρίευσαν, καὶ ἔδραμον καὶ μετὰ τῶν ὑπηρετῶν μου ἐν τοῖς δωματίοις τῶν Σαχσαδέδων, (2)καὶ ἁρπάσας αὐτοὺς τοὺς ἔφερον εἰς τὸν Χαζνὲ ὸδᾶ (3) καὶ τοὺς ἠσφάλησα εἰς ἓν τῶν ἀποκρύφων μερῶν, παραγγείλας αὐτοῖς νὰ σιγῶσι καὶ νὰ μὴ φανερωθῶσιν εἰς οὐδένα, πλὴν εἰς ἐμὲ μόνον. Διατί μ' ἠρώτησαν; διότι τοιαύτη εἶναι ἡ διαταγὴ τοῦ πατρός Σας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, Μεγαλειότατε, ἠθέλησα ν' ἀσφαλίσω τοὺς ἀπογόνους τοῦ ἐνδόξου Ὀσμάν.

— Καὶ διατί διήγειρες τοὺς εὐνούχους καὶ ἀπηγόρευσες τὴν εἴσοδον τῶν Μεγιστάνων ἐν τῷ γυναικωνίτῃ, γενόμενος ἀφορμὴ νὰ καῇ τὸ κοράσιόν μου;

— Διότι, Μεγαλειότατε Πατισὰχ, ὁ γυναικωνίτης συγκοινωνεῖ μὲ τὸ Θησαυροφυλακεῖον διὰ τῆς μεγάλης αὐλῆς του. Ἡ πυρκαϊὰ καὶ οἱ λόγοι τῶν διὰ τοῦ πλοιαρίου διαβάντων μ' ὑπηγόρευον νὰ μὴν ἐμπιστευθῶ εἰς οὐδένα, ἀγνοῶν τίς ὁ ἐχθρὸς καὶ τίς ὁ φίλος. Ἡ παρουσία τοῦ Γενιτσὰρ-ἀγᾶ μετὰ πλήθους Γιαμάκιδων καὶ ἄλλων Γενιτσάρων καὶ τῶν ἀντλιστῶν μ' ἐτάραττον τὴν συνείδησιν. Ἐὰν ἀκολουθῇ, ἐσυλλογιζόμην, ἀπευκταῖόν τι, τί χρησιμεύει τὸ χαρέμι;

— Ἀμὴ τὸ κοράσιον; εἶπεν ὁ Σουλτάνος.

— Ὑπάγει θυσία εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος καὶ τοῦ Κράτους σου. Ἡ μωρὰ τιθήνη ἔγεινεν ἀφορμὴ τῆς ἀπωλείας τοῦ κορασίου. Ἐγὼ τὴν ἐφώναξα νὰ δέσῃ τὸ παιδίον μὲ ἓν σχοινίον, ἢ μὲ δύο ἢ τρεῖς ζώνας νὰ τὸ κριμάσῃ ἀπὸ τὸ

(1) Ἀρχηγὸν τῶν σωματοφυλάκων καὶ τῆς Ἀστυνομίας.
(2) Βασιλοπαίδων.
(3) Τὸ θησαυροφυλάκειον.

παράθυρον νὰ μὲ τὸ παραδώσῃ, διότι εἰς τὰ δωμάτιά της κατὰ πρῶτον ἐξερράγη ἡ πυρκαϊὰ καὶ δὲν εἶχεν ἄλλην διέξοδον, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησεν. Ἰδού ἡ ἀπολογία μου, Μεγαλειότατε, ἰδοὺ καὶ ὁ βρόχος (καὶ ἄρας αὐτὸς διὰ τῆς χειρός του τὸν ἔδειξε) διατάξατε.

— Καὶ ποῦ εἶναι οἱ Σαχσαδέδες; ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος.

— Εἰς τὸ Μαμπαϊνι, Μεγαλειότατε, περιμένοντες τὰς διαταγάς Σας.

— Πρόσελθε, πιστὲ ὑπηρέτα, εἶπεν ὁ Σουλτάνος, λάβε τὸ ἐγχειρίδιον τοῦτο νὰ τὸ φέρῃς ἐπισήμως ὡς δεῖγμα τῆς πρὸς ἐμὲ πίστεως καὶ ἀφοσιώσεώς σου, καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τῆς ζώνης του πολύτιμον ἀδαμαντοκόσμητον ξιφίδιον, τὸ ἐνεχείρισεν εἰς αὐτόν, ὅστις τὸ ἔλαβεν ἀσπασθεὶς τὸ κράσπεδον τοῦ ἀνακλίντρου.

Μετὰ μικρὸν οἱ δύο μικροὶ Σαχσαδέδες, καθήμενοι παρὰ τῷ πατρί των, ἐδέχοντο μετὰ χαρᾶς τὰς θωπεύσεις του.

— Ἀλέμ, εἶπεν ὁ Σουλτάνος εἰς τὸν Ἀρχιευνοῦχον, τὸν ὁποῖον διέταξε νὰ προσέλθῃ, ἀνάγκη νὰ μάθω πόθεν διεδόθη τὸ πῦρ εἰς τὸν γυναικωνίτην· ἡ πυρκαϊὰ δὲν εἶναι τυχαία καὶ ἔχω βάσιμον λόγον νὰ τὸ πιστεύω· χεὶρ ἐπιβουλος ἔβαλε τὸ πῦρ. Ἐδῶ μέσα, Ἀλέμ, ὑπάρχει προδότης συνεννοούμενος μετὰ τῶν Γενιτσάρων.

Ἐὰν ὁ ἀρχιευνοῦχος δὲν εἶχε τὴν ὄψιν καταμέλανον καὶ ἐστιλβουσαν, ἔχων Νιγρίτιον τὴν καταγωγήν, ἤθελε γίνει καταφανὴς τοῦ προσώπου του ἡ ὠχρότης.

— Θέλω ν' ἀνακαλυφθῇ ἡ ἐπιβουλὴ, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Σουλτάνος μετὰ πλείονος ὀργῆς· ἀκούεις, Ἀλέμ; ἄλλως ἡ κεφαλή σου θέλει τεθῇ εἰς τὴν πύλην τοῦ Βυζαντίου μὲ τὴν ἄτιμον ἐπιγραφὴν τοῦ προδότου. Ὕπαγε...

Μίαν ὥραν πρὸ τῆς ἡμέρας εἰσελθὼν ὁ Ἀρχιευνοῦχος ἐν τῷ κοιτῶνι τοῦ θαλαμηπόλου του καὶ εὐνοουμένου του εὐνούχου Ραϊδ, τὸν ἀφύπνισε ὑπνώττοντα τὸν ἥδιστον τῆς αὐγῆς ὕπνον. Ὁ εὐνοῦχος ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἠπόρησεν ἰδών ἐπάνωθέν του τὸν φοβερὸν ἀ-

ναμμένον κηρίον Ἀρχιευνοῦχον.

— Ἔχεις δίκαιον ν' ἀπορῇς, Ρασίδ, τῷ εἶπεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, βλέπων με τοιαύτην ὥραν εἰς τὸν κοιτῶνά σου· ἀλλά, πτωχέ, καὶ οὐ καὶ ἐγὼ κινδυνεύομεν τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων· μ' ἐνοεῖς βεβαίως, διότι ἡ πυρκαϊὰ ἔκαυσε τοὺς ποντικούς, ἀλλ' ὁ ὄφις ἐξέφυγε. Σκοπὸν ἔχω νὰ σώσω σέ καὶ ν' ἀποθάνω ἐγὼ μὲ οἱονδήποτε θάνατον διατάξει ὁ Σουλτάνος.

— Πρὸς τί; ἀπεκρίθη ὁ μαῦρος εὐνοῦχος, θεωρῶν ἀτενῶς καὶ μετ' ἐντρόμου ἀπορίας τὸν κύριόν του.

— Διότι ὁ Σουλτάνος ὑποπτεύει καὶ ἐμὲ καὶ σέ ὡς; δ αδόσαντας τὴν πυρκαϊάν, ἑπομένως σκοπὸν ἔχει νὰ μᾶς θανατώσῃ καὶ τοὺς δύο.

Ὁ εὐνοῦχος ἐσίγα θεωρῶν μετ' ἐκπλήξεως καὶ τρόμου τὸν Ἀρχιευνοῦχον.

— Πρέπει νὰ ἑτοιμασθῶμεν ἵνα ὑποφέρωμεν καρτερικῶς τὸν θάνατον, ὑπέλαβεν οὗτος· τὸ πῦρ ἐξερράγη ἐν αὐτῷ τῷ γυναικωνίτῃ, ὅθεν ὁ Σουλτάνος ἔχει δίκαιον νὰ ὑποπτεύσῃ ἡμᾶς τοὺς δύο, ἐμὲ μὲν ὡς ὑποβολέα τῆς πράξεως, σὲ δὲ ὡς αὐτουργόν.

— Καὶ δὲν ὑπάρχει θεραπεία;

— Τί θεραπεία! ἡ θεραπεία εἶναι ὁ θάνατος.

— Τοὐλάχιστον νὰ σώσω τὴν ἀφεντιά σου, εἶπεν ὁ εὐνοῦχος ἐν βαρυθυμίᾳ, καὶ νὰ χαθῶ ἐγὼ μόνος.

— Τί λογῆς;

— Νὰ ἐπάρω ἐπάνω μου ὅλην τὴν ἐνοχήν.

— Καὶ θὰ τὸ πιστεύσει ποτὲ ὁ Σουλτάνος, ὅτι ἄνευ τῆς προσταγῆς μου ἔβαλες τὸ πῦρ, ἐνῷ γνωρίζει καλῶς ὅτι σὺ εἶσαι ὁ πιστότερος τῶν θεραπόντων μου;

— Τί νὰ γίνῃ λοιπόν; πρέπει ν' ἀποθάνωμεν;

— Ὄχι.

— Ἀλλὰ τί;

— Πρέπει νὰ εὕρωμεν τὸν τρόπον νὰ σωθῶμεν.

— Νὰ φύγωμεν;

— Καὶ ποῦ, νὰ ὑπάγωμεν; ὅπου καὶ ἂν ὑπάγωμεν, ἡ χεὶρ τοῦ Σουλτάνου εἶναι μακρὰ καὶ μᾶς εὑρίσκει.

— Τότε δὲν μένει ἄλλο ἢ ὁ θάνατος.

— Πρέπει νὰ στείλωμεν ἄλλον ἀνθ' ἡμῶν εἰς τὸ ἄλλον κόσμον εἶπεν ὁκακεντριχὴς Ἀρχιευνοῦχος. Εἰς τὸ τελευταῖον δωμάτιον, τὸ πλησιάζον παντὸς ἄλλου εἰς τὴν κατοικίαν τῆς ἀποτεφρωθείσης τιθήνης μετὰ τοῦ θυγατρίου τοῦ Σουλτάνου, κατοικεῖ ὁ λευκὸς ἐκεῖνος εὐνοῦχος, ὃν ἐδώρησεν ὁ Χαλὲτ-Ἐρέντης εἰς τὸν Χαζναδὰρ Οὐστᾶ· ἀπερχόμεθα νὰ εἰπῇς, ὅταν σήμερον θὰ σᾶς ἐξετάσω, ὅτι τὸν εἶδες τὴν νύκτα ὑποκάτω εἰς τὰ δώματά της;

— Ἐξαίρετα, ἀπεκρίθη ὁ ἄρχων εὐνοῦχος. Διατί ὄχι; μᾶς ἔφεραν αὐτὸν νὰ μᾶς θεωρῇ ὅλους μετὰ περιφρονήσεως.

Ὁ διάλογος οὗτος, ἀφ' ἑνὸς κατετρόμαξε τὸν εὐνοῦχον, προετοιμάσας αὐτὸν εἰς πᾶν ὅ,τι διενοεῖτο ὁ Κύριός του· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου τῷ διήγειρε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ν' ἀπολέσῃ τὸν λευκὸν εὐνοῦχον, διότι οὐ μόνον αὐτός, ἀλλ' ἅπαντες οἱ μαῦροι θεωροῦσιν ἐν μεγίστῃ δυσμενείᾳ, τοὺς λευκούς, ὡς προτιμωμένους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ὁ δ' Ἀρχιευνοῦχος συνέλαβε τὸν σατανικὸν σκοπὸν νὰ ἐνοχοποιήσῃ, ἢ νὰ καταστήσῃ ὑπόπτους τὸν Χαλὲτ-Ἐρέντην καὶ τὸν Χαζναδὰρ-Οὐστᾶν.

Καθὼς εἰς ὅλας τὰς αὐλὰς τῶν Δεσποτῶν ἡ ραδιουργία, ὁ δόλος καὶ αἱ σκευωρίαι ὑπάρχουσιν ἐν χρήσει μεταξὺ τῶν αὐλικῶν, οὕτω καὶ εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Σουλτάνων τὰ μιαρὰ ταῦτα μηχανήματα διεσταυροῦντο καθεκάστην ὑπὸ πολλῶν αἰτιῶν. Ἡ ραδιουργία δύο εἶχε τὰ ἱλατήρια ἐν τῷ Σεραγίῳ, τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν θέσεων καὶ ἀξιωμάτων, οὗτινος τὰς ὠφελείας ἐνεμέοντο ἐν ἀδελφικῇ ὁμονοίᾳ οἱ αὐλικοὶ καὶ οἱ ἐκτὸς τῆς αὐτῆς Μεγιστάνες· τροφὴν δ' ἄπειρον ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸ νέον σύστημα «Νι-

ζὰμ-Ζεδίτ» γόνιμον ἀπείρων καταστροφῶν. Τῶν ραδιουργιῶν τὸ νῆμα ἐκράτουν εἰς χεῖρας των αἱ ἐν Σταυροδρομείῳ Πρεσβεῖαι καὶ οἱ Φαναριῶται, οἱ δὲ Γενίτσαροι καὶ Οὐλεμάδες δὲν ἦταν μόνοι οἱ κατατρέχοντες τὸ νέον σύστημα, ὅπερ καὶ ἐξωτερικῶς ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς διπλωματίας, ὑφ' ἣν μορφὴν συμφέροντα ἢ φόβοι τὸ ἐχαρακτήριζον. Ἡ Τουρκία κατεθορύβησε τὴν Εὐρώπην πολλάκις, ὁδηγήσασα τὰ νικηφόρα ὅπλα της ἐκ μὲν τοῦ Βορρᾶ μέχρι τῆς Βιέννης καὶ πέραν τοῦ Σάββα, ἐκ δὲ τῆς Μεσημβρίας κατέκτησε τὸ ἡμισυτῆς Ἱσπανίας, ἠπείλησε τὴν Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν καὶ ἐγένετο κυρία ἐπὶ ἔτη οὐκ ὀλίγα τῆς Σικελίας. Τὸν τρόμον τῶν θριάμβων της κατηύνασε μὲν τὸ ξίφος τοῦ Σομπιέσκη, ἡ ἐν Καγουλ νίκη τῶν Ρώσσων, ἡ συνθήκη τοῦ Καϊναρτσίκ καὶ ἡ ἐν Αἰγύπτῳ περιφανὴς καὶ ἐκπληκτικὴ κάθοδος τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος, ἀλλὰ δὲν τὸν ἐξήλειψεν ὅλως. Πρὸ τεσσαράκοντα ἔτι ἐτῶν ἐπλήρωνεν ἡ Εὐρώπη φόρους εἰς τὰ Ὀτσάκια τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἐξηγόραζε παρὰ τῶν Ἀλγερίνων καὶ Τριπολιτῶν τοὺς ζωγρουμένους παρ' αὐτῶν ἐν τῇ μεσογείῳ κατοίκους της καὶ τὰ συλλαμβανόμενα πλοῖα της.

Ἡ Εὐρώπη λαμβάνουσα πληροφορίας περὶ τῆς Τουρκίας ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων της, οὗτοι δὲ ὑπὸ τῶν παρ' αὐτοῖς Ἀρμενοκαθολικῶν, τῶν κυρίως ἐχόντων μετὰ τῶν Φαναριωτῶν εἰς χεῖρας των τὴν πολιτικὴν τῆς Σουλτανικῆς αὐλῆς, ἐγίνωσκον μόνον, ὅτι ἡ καθολικὴ πολιτικὴ ὑπέβαλεν ἑκάστῳ Κράτει καθῆκον, ἀλλὰ τὰ λεπτὰ νήματα, ὑφ' ὧν ἐξυφαίνοντο αἱ ραδιουργίαι, οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ· διὸ καὶ ἐπὶ τῆς καθεκάστην κυμαινομένης πολιτικῆς, ταλαντευομένη ἡ διπλωματικὴ διάγνωσις, ἠπατήθη πάντοτε ἐν τῇ Ἀνατολῇ· ἑκάστη τῶν Δυνάμεων ἐθεώρει μετ' ἐκπλήξεως ἀνατρεπόμενον ἐν μιᾷ στιγμῇ, ὅτι ἐνόμιζε τετελεσμένον καὶ ἀμετάβλητον· συμμαχίαι καὶ ἐπιμαχίαι, συνθῆκαι καὶ πρωτόκολλα οὐδετεροῦντο ἐν μικρῷ χρόνῳ ὑπὸ ὑποσχέσεων πλειόνων συμφρόντων, ἢ ἀπειλῶν, ἢ ὑπὸ τῆς ἀκαταμαχήτου ἐν τῇ Τουρκίᾳ ἰσχύος τοῦ ἀργυρίου. Πο-

σάκις ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ ἡμέρᾳ δὲν ἀπεφασίσθησαν καὶ δὲν ἀνετράπησαν σπουδαῖα πολιτικὰ ζητήματα καὶ συμφωνίαι; Ἐ ὦ ὁ πολιτικὸς κόσμος ἐθεώρει συμμαχίαν ἐπὶ μεγάλου συμφέροντος συγκροτηθεῖσαν, ἀπήντα τὴν ἐπιοῦσαν τὸν πόλεμον, ἢ τὴν διάρρηξιν ἀρχαίας φιλίας.

Ἐν τῷ Σεραγίῳ ὑπῆρχον δύο ἰσχυραὶ φατρίαι, ἡ τῆς Βασιλομήτορος καὶ τοῦ Ἀρχιευνούχου, ἡ μὲν ἔχουσα ἐπικούρους, τὸν κλῆρον, τοὺς Γενιτσάρους καὶ τοὺς κατὰ τόπους Δερεμπεΐδες. Ἀγιάνιδες καὶ Πασάδες, ἡ δὲ τοῦ Ἀρχικουρίως, τῆς Χαζνανδὰρ-Οὐστᾶς καὶ τοῦ Χαλέτη, ἔχουσα ἐπίκουρον αὐτὸν τὸν Σουλτάνον, καὶ τοὺς ἐναγκαλισθέντας τὸ νέον σύστημα, ὅπερ ἔμελλεν ἀνατρίψῃ ἐκ βάθρων τὸ παλαιόν· ἀλλ' ἐνῷ ἄλλη Κυβέρνησις, ἐλευθέρα θρησκευτικῶν προσκομμάτων, ἠδύνατο νὰ μεταμορφώσῃ τῆς Τουρκίας τὸ πρόσωπον, ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις ἐχώλαινε, καὶ θέλει χωλαίνει πάντοτε, διότι αἱ στρατιωτικαὶ μεταρρυθμίσεις οὐδέποτε συνεβάδισαν μετὰ τῆς νομοθεσίας, ἥτις μείνασα στάσιμος καὶ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ νόμου ἐρειδομένη, καταστέλλει τὴν εἰς τὰ πρόσω κίνησιν τῆς κοινωνίας, κατὰ πᾶν βῆμα κωλύουσα τὴν πρόοδόν της. Τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος, διὰ μιᾶς φρονίμου οἰκονομίας δύναται νὰ ὑπάρξῃ Κράτος στρατιωτικόν, ἀλλ' οὐδέπονε κοινωνικόν· ἀλλὰ σήμερον ἡ στρατοκρατία δὲν εὐδαιμονεῖ πλέον λαοὺς πλάνητας, ἀπεναντίας τοὺς ἀπογυμνώνει καὶ τοὺς φθείρει, στερουμένη τῶν κοινωνικῶν ἀγαθῶν, τῶν χορηγούντων τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐζωΐαν.

Καὶ ἡ μὲν ὑπὲρ τῶν Γενιτσάρων φατρία ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ φανατισμοῦ, ἡ δ' ἄλλη εἶχεν ἀπέναντί της τὴν ξένην ραδιουργίαν ὑπενεργοῦσαν ἐν τῷ σκότει, καὶ ὁτὲ μὲν συντασσομένην μετὰ τῆς μιᾶς, ὁτὲ δὲ μετὰ τῆς ἄλλης φατρίας, καθ' ἃ ὑπηγόρευεν ἑκάστην συμφέροντα καὶ ἰδέαι.

Ὁ Ἀρχιευνοῦχος καὶ ἡ Βαλιδὲ (Βασιλομήτωρ), εἰς ἄκρον φανατι-

κοὶ, ἐθεώρουν ὑπὸ τὸ νέον σύστημα κατεστραμμένον τὸν Ἰσλαμισμὸν καὶ συγχρόνως τὰ συμφέροντά των ἀπορροφούμενα ὑπ' αὐτοῦ· ὅθεν ἐθεώρουν τὸν Χαλέτην καὶ τὸν Ἀρχικουρία ὡς ὑποβολεῖς τοῦ νέου συστήματος, συστήματος ὑπαγορευθέντος ὑπὸ τῶν ἀπίστων, καθ' ὧν ἔτρεφον μῖσος καὶ ἐκδίκησιν. Ἀλλ' ἡ μὲν Βασιλομήτωρ ἐφρόνει προσέτι, ὅτι διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν δύο τούτων μεγιστάνων ἔσωζε τὸν υἱόν της, ὁ δ' Ἀρχιευνοῦχος προσεδόκα τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς ἐν πάσῃ θυσίᾳ, ἵνα τοὺς ἐκδικηθῇ καὶ μετ' αὐτῶν τὴν Χαζνατὰρ-Οὐστᾶ, ἣν ἐμίσει θανασίμως. Ἐκ τούτου (κατέστη ὄργανον τοῦ κλήρου καὶ τῶν Γενιτσάρων, σκιρτήσας ὑπὸ χαρᾶς συλλογιζόμενος, ὅτι καὶ οἱ λοιποὶ μαῦροι εὐνοῦχοι εὐκόλως ἠδύναντο νὰ καταμαρτυρήσωσι κατὰ τοῦ λευκοῦ. Εἰσῆλθε δὲ εἰς τὸ κατάλυμά του πλήρης ἐλπίδων, περιμένων τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Η ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΝΑΚΡΙΣΙΣ

Κτίσας, δι' ἀδείας Μανουὴλ τοῦ Παλαιολόγου, Μεχμὲτ ὁ Α'. πάππος τοῦ κατακτητοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Μεχμὲτ τοῦ Β'. τὸ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ παραλίᾳ τοῦ Βοσπόρου φρούριον Ἀνατὸλ-Χισαρὶ, κατέστησεν αὐτὸ ὁρμητήριον κατὰ τῶν ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς παντοίων ἐπιδρομῶν. Ἐκ τοῦ μέρους τούτου διεπεραιώθησαν εἰς τὴν δυτικὴν οἱ Πέρσαι ἐπὶ Δαρείου εἰς τὴν Σκυθίαν ὁρμήσαντες· οἱ Γότθοι, οἱ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου Λατῖνοι, καὶ τέλος οἱ Ὀθωμανοὶ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς, οἱ μὲν ἀπὸ τὴν Ἀσίαν εἰς τὴν Εὐρώπην, οἱ δὲ ἀπὸ τὴν Εὐρώπην εἰς τὴν Ἀσίαν μεταβάντες.

Ἐσφαλμένως ἱστοροῦσι τινὲς, ὅτι δι' ἀπάτης διαβὰς Μεχμὲτ ὁ Β'. ἔκτισε τὸ εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν Χισὰρ, εἰς τὴν θέσιν λαιμοκοπεῖον ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν καλουμένην, ἐν ᾧ ἐν δυνάμει πολλῇ τὴν θέσιν ταύτην κατέσχε καὶ ἐν ἡμέρᾳ τεσσαράκοντα τὸ φρούριον ἐδήματο, μεθερμηνεύσας τὴν λέξιν λαιμοκοπεῖον εἰς τὸ ὀθωμανικὸν (κεσέν-μπογάζ.) Τὸ φρούριον τοῦτο ἐπὶ κεκλιμένου ἐδάφους ᾠκοδομημένον εἰς σχῆμα τριγώνου, ὀχυροῦται διὰ τριῶν πύργων κατὰ πᾶσαν γωνίαν, ὧν ὁ μέγιστος κατάρχει ἐπὶ τῆς παραλίας τὴν ἀμβλεῖαν σχηματίζων γωνίαν, Κανλὶ Κουλὲς ὀνομαζόμενος, ἤτοι πύργος τοῦ αἵματος, διότι ἐν αὐτῷ στρεβλοῦνται καὶ ὑπὸ δοκιμασίας βασανιστηρίων ὑποβάλλονται οἱ ἐπὶ πολιτικοῖς ἐγκλήμασι καταδικαζόμενοι Γενίτσαροι, ριπτόμενοι ζῶντες ἐν μιᾷ ἐν αὐτῷ ὑπαρχούσῃ ἐκ φύσεως ἀποβάθρᾳ, ἢ ὁ πυθμὴν, ὡς ἐκ τοῦ κατωφεροῦς τῆς κοίτης τοῦ Βοσπόρου, συγκοινωνεῖ μετ' αὐτῆς. Τρομερὸς ἀκούεται ἐν τῷ πύργῳ τούτῳ ὁ ρόχθος τῶν ὑδάτων, σκιρτώντων ὑπὸ τῶν ἀνέμων.

Αἱ γωνίαι καὶ καμπαὶ τῶν τριῶν μεγάλων πύργων μεθ' ἑνὸς μικροτάτου, τέσσαρα τοῦ ἀλφαβήτου χαρακτηρίζουσιν ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων στοιχεῖα Μιμ, Χα, Μιμ, Δαλ, δι' ὧν ἀναγινώσκεται τὸ ὄνομα «Μεχμέτ».

Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς πυρπολήσεως τοῦ Σουλτανικοῦ χαρεμείου, ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ὑπὲρ τὰς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου τῆς Βιθυνίας λαμπρὸς, μεγαλοπρεπὴς, καὶ ἀκτινοβόλος· αἱ ἀκτῖνές του ἀκοντιζόμεναι ἐπὶ τῶν ἀπειραρίθμων χρυσοσπάστων ὀβελίσκων τῶν Τσαμίων καὶ ἐπὶ τῶν ἀνεμίων θόλων των καὶ ἀνταναklώμεναι ἐπ' αὐτῶν διέλαμπον ὡς βολίδες καμίνου· τὰ ποικίλα τῶν οἰκιῶν χρώματα, τὰ εἰς διαφόρους θέσεις ὑπάρχοντα περιφανῆ παλάτια καὶ οἱ στρατῶνες, αἱ συστάδες κυπαρίσσων καὶ αἰγείρων ὑψικόμων, κοσμοῦσαι τοὺς σηκοὺς τῶν Τσαμίων, τὰ Νεκροταφεῖα καὶ τὰ παντοχόθεν ὑψώματα, ὁ Κεράτιος κόλπος μετ' ἀπειράριθμα ἐν ταῖς ἀκταῖς αὐτοῦ προσωρμισμένα πλοῖα, ὧν τὰ ἱστία πυκνὸν ἐσχημάνιζον δάσος καὶ τὰ ὡς κάτοπτρον λάμποντα τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Βοσπόρου ὕδατα, παρίστων ἰδανικὸν μᾶλλον, ἢ πραγματικὸν πίνακα, πάλιν ἀνεγερθεῖσαν ἐκ μαγείας,

ὡς τὰς εἰς τὰς μυθολογίας τῶν χιλίων καὶ μιᾶς νυκτὸς περιγραφομένας. Πανταχοῦ ὁ ἥλιος ἀνατέλλει μεγαλοπρεπής, εἰς δὲ τὰ τῆς συγχερασμένης ζώνης κλίματα λαμπρὸς καὶ ἀστινοβόλος· ἀλλ' ἡ ἐμφάνισις αὐτοῦ εἰς ἁπάσας τὰς θέσεις δὲν ἀποτελεῖ τὸν μυστηριώδη ἐκεῖνον θαυμασμόν, τὸν φέροντα τὸν ἄνθρωπον εἰς ἔκστασιν. Ἐπὶ πτωχῶν καὶ αὐτελῶν θέσεων ἐμφανιζόμενος ὁ φωστὴρ τῆς ἡμέρας, τέρπει, ἐγείρει τὴν ἄπειρον τοῦ ἀνθρώπου εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν πλάστην, κινεῖ αὐτομάτως τὰ χείλη του πρὸς ὕμνον αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν μαγεύει τὴν ὄρεξιν, οὔτε θέλγει τὴν διάνοιαν μέχρις ἐκστάσεως. Εὑρίθητι, ἀναγνῶστα, ἐν μιᾷ ἐαρινῇ, θερινῇ, ἢ φθινοπωρινῇ αὐγῇ αἴφνης μεταξὺ Χρυσουπόλεως, Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῦ Βοσπόρου, ἔχων πρὸς τὰ δεξιὰ τὴν Προποντίδα, καὶ θὰ ἐκφωνήσῃς μέχρις οὐρανοῦ, «Ὢ τί εὐτελεῖ; κάλλαμοι! τί πτωχαὶ περιγραφαὶ ἀπέναντι τοσούτων μαγικῶν καλλονῶν! μὲ ἠπάτησαν οἱ τολμήσαντες νὰ γράψωσι τὸν θαυμάσιον τοῦτον πίνακα τοῦ δημιουργοῦ! Ἀλλ' ἔχεις ἄδικον, διότι τὸ πλάσμα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζωγραφίσῃ πιστῶς τὴν φύσιν, ἐξελθοῦσαν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πλάστου ζῶσαν, κινουμένην, καὶ λέγουσαν εἰμὶ ἔργον πρωτότυπον τῆς ἀπείρου σοφίας τοῦ δημιουργοῦ».

Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ἄκκτος προσεγγίσασα εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ Χισὰρ, ἀπεβίβασε δύο Δερβίσας, εἴτινες εἰσῆλθον ἐν τῷ φρουρίῳ.

Ὁ Γαλὶπ Πασὰς ἵστατο ἔνδοθεν τῆς εἰσόδου μετὰ τινων ἀξιωματικῶν τῶν Σεϊμένιδων καὶ πολλῶν Γιαμάκιδων ἐπιθεωρῶν νεοδμήτους τινὰς οἰκοδομάς. Οἱ Δερβίσαι τὸν ἐχαιρέτισαν εἰσελθόντες, οὗτος δὲ τοὺς ἀντεχαιρέτησε μετ' ἀδιαφορίας.

— Ἔχομεν τὴν ἄδειαν, τῷ εἶπεν ὁ νεώτερος τούτων, νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸ φρούριον; Ἑκατοντάκις διῆλθον ἐντεῦθεν καὶ ποτὲ δὲν ἀπεράσισα νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν οἰκοδομὴν ταύτην τοῦ ἰσχυροῦ καὶ μεγάλου ἐκείνου Φετίχ· τοῦτο δὲ νομίζω ἀπίθανον, διότι αὐτὸ εἶναι ἡ ἀφετηρία τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην θριάμβων τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου Πατισάχ, ἐνῷ μάλιστα, ὡς λέγουσιν, ἕκαστος τῶν πύργων φέρει ἓν στοιχεῖον τοῦ ὀνόματός του.

— Τοῦτο εἶναι βέβαιον, ἀπεκρίθη ὁ πρεσβύτερος τῶν Δερβισῶν.

— Ἐρέντα, εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς, μολονότι ἔχω σπουδαίαν ὑπηρεσίαν, καλῶς ἤλθατε. Ἂν ἀγαπᾶτε δύνασθε νὰ ἀναβῆτε εἰς τὸν ὑψηλότερον πύργον τὸν πρὸς βορρᾶν καὶ νὰ ἀναγνώσητε ἐπὶ τῶν πτυχῶν τῶν ἐπάλξεων τὰ στοιχεῖα ταῦτα. Ὁ μικρὸς ἐκεῖνος ὃν θεωρεῖτε ὀλίγον μακρὰν, σχηματίζει τὸ στοιχεῖον Δάλ· ἐκεῖνος ὁ πρὸς βορρᾶν τὸ Χά, ὁ εἰς τὴν ἄλλην γωνίαν τὴν μεσημβρινὴν, τὸ Μίμ, καὶ οὗτος κάτωθεν τοῦ ὁποίου ἱστάμεθα τὸ ἔτερον Μίμ· «Μεχμέτ».

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ νεώτερος τῶν Δερβισῶν, ἔχω μεγίστην ἐπιθυμίαν ν' ἀναγιώσω ἐγὼ αὐτὸς τὰ γράμματα.

— Ἐδῶ ἔρχονται πολλοὶ καὶ ἐπισκέπτονται τὸ φρούριον, καὶ ὑμᾶς, δύο σεβασμίους Δερβίσας, θὰ ἐμποδίσωμεν; μετὰ ὀλίγων ἡμερῶν ἦλθε καὶ ὁ Σεκρετάριος, τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας, ὑποκόμης Διβιέλλας, καὶ παρετήρησεν ἀκριβῶς ὅλα τὰ μέρη. Ἂν δὲν εἶχον σπουδαίαν ὑπηρεσίαν, ἤθελον σᾶς συνοδεύσει ἐγὼ ὁ ἴδιος, ἀλλ' ἐπειδὴ πρόκειται νὰ κάμω μερικὰς ἐξετάσεις εἰς τινας ὑποδίκους Γενιτσάρους, θὰ σᾶς δώσω ἕνα τῶν ἀξιωματικῶν νὰ σᾶς ὁδηγήσῃ.

— Ποτὲ δὲν εἶδον πῶς ἐξετάζονται οἱ ὑπόδικοι, ὑπέλαβεν ὁ Δερβίσης· περίεργος θὰ εἶναι βεβαίως ἡ ἐξέτασις.

— Ἐρέντη, εἰς ὑμᾶς τοὺς ἁγίους ἀνθρώπους δὲν κρύπτομεν τίποτε· ἂν δέν εἴχετε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπισκεφθῆτε τοὺς πύργους, σᾶς παρελάμβανα εὐχαρίστως εἰς τὴν ἐξέτασιν, καὶ μάλιστα ἤθελα σᾶς συγχωρήσει νὰ κάμητε ὑμεῖς ἐρωτήσεις.

— Τοὺς πύργους δυνάμεθα νὰ ἐπισκεφθῶμεν καὶ ἄλλοτε, ἀλλὰ

SISMANOGLIO MEGARO

δυσκόλως θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν εὐκαιρίαν τῶν ἐξετάσεων, ἀπεκρίθη μετὰ προθυμίας ὁ Δερβίσης.

— Λοιπὸν ὁρίστε, εἶπεν ὁ Γαλὶπ Πασᾶς ἐν μεγίστῃ φιλοφροσύνῃ.

— Ἀνοίξατε τὸν πύργον τοῦ αἵματος, προσέθεσεν ἀποταθεὶς πρὸς τοὺς Γιαμάκιδες.

Ἀνοιχθείσης τῆς θύρας μετὰ τριγμοῦ φρικώδους, εἰσῆλθε πρῶτος ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς μεθ' ἱκανῶν Γιαμάκιδων καὶ Σειμένιδων καὶ μετ' αὐτοὺς εἰσῆλθον οἱ δύο Δερβίσαι. Τρομερὸς ἠκούσθη ὁ ρόγχος τῶν ὑδάτων εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐν τῇ καταβόθρᾳ. Οἱ Δερβίσαι μὴ διακρίνοντες οὐδὲν ἀντικείμενον ἐκ τοῦ σκότους ἔρριξαν, ὡς νὰ ὑπῆρχον ἐπὶ ὑφάλου ὁ ὁμῆς νὰ βυθισθῇ εἰς τὰ βάθη τῶν θαλασσῶν. Ὁ πύργος τοῦ αἵματος ἔχει ἓν ἰσόγειον, φωτιζόμενον ἀμυδρῶς ὑπὸ μόνον τῶν πολεμιστρῶν, εἰς δὲ τὸ ἄκρον παρὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος ὑπάρχει ἡ τρομερὰ καταβόθρα. Τὸ ἰσόγειον συγκοινωνεῖ διὰ λιθίνης κλίμακος μὲ τὸ ἀνώγαιον, χρησιμεῦον ὡς δεσμωτήριον, διὰ καταπακτῆς κλειόμενον παχείας, ἧς τὸ κλεῖθρον ὑπάρχει δοκὸς διὰ δύο σιδηρῶν κρίκων διαπερῶσα· τὸ κατώγαιον εἶναι λιθόστρωτον, οἱ τοῖχοι του ἀμαυροί, τὰ μόνα δὲ τούτων κοσμήματα εἶσι παντοειδῆ βασανιστήρια ὄργανα.

— Δὲν διακρίνομεν τίποτε, εἶπον οἱ Δερβίσαι.

— Μετὰ μικρὸν ὁ ὀφθαλμὸς συνοικειούμενος μὲ τὸ ἀμυδρὸν τοῦ πύργου φῶς, θέλει βλέπει καθαρῶς τ' ἀντικείμενα, εἶπεν ὁ Γαλὶπ Πασᾶς.

— Εἰς ἡμᾶς εἶναι χρήσιμον τὸ μικρὸν τοῦτο φῶς; εἶπεν ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Γιαμάκιδων, διότι πολλάκις οὔτ' οἱ Γιαμάκιδες διακρίνουσι τοὺς καταδίκους, οὔτ' οἱ κατάδικοι τοὺς Γιαμάκιδες, οὔτ' οἱ μορφασμοὶ τῶν στρεβλουμένων γίνονται καταφανεῖς.

Ἀνοιχθείσης τῆς καταπακτῆς κατεβίβασαν σιδηροδέσμιον πρῶτον τὸν ρωμαλέον Ἰζὲτ-Οὐστᾶ.

— Ἰζὲτ, τῷ εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς, πρὶν καθυποβληθῇς εἰς βα-

σανιστήρια ὁμολόγησον τὴν ἀλήθειαν, ἥτις δύναται νὰ σὲ σώσῃ ἀπὸ ἐπόδυνον θάνατον.

— Τί ἀλήθειαν θέλεται νὰ μάθετε; ἀπεκρίθη οὗτος· σεῖς μᾶς συνελάβατε ἐπ' αὐτοφώρῳ· ὁ σκοπός μας ἦτον νὰ πνίξωμεν τὸν Μπερπίρμπαση καὶ τὸν Σουλτάνον. Ἰδού!

— Αὐτὸ εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλην τὴν πόλιν, εἶπεν ὁ νεώτερος τῶν Δερβισῶν, πρόκειται νὰ μάθῃ ὁ Πασᾶς, ἐκτὸς τῶν Γενιτσάρων, ποῖοι ἄλλοι εἶναι συνωμόται.

— Οὔτε Γενίτσαροι, οὔτ' ἄλλος τις ὑπάρχει συνωμότης, πλὴν ἡμῶν τοὺς ὁποίους συνελάβετε τὴν παρελθοῦσαν νύκτα.

— Εἶναι ἁμαρτία νὰ ὑποστῆτε τῶν βασανιστηρίων τὸ ἄλγος, ὑπέλαβεν ὁ Δερβίσης, ὁ κόσμος ὅλος μάλιστα ἔμαθεν, ὅτι ὁ Κισλάραγας ὡμολόγησεν ἐξεταζόμενος ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου, ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι συνένοχος.

— Ψεύδεται τὸ μαῦρον Κούτσουρος, ἀπεκρίθη ὁ Ἰζὲτ-Οὐστᾶς καχχάσας σπασμωδικὸν καὶ φρικώδη γέλωτα. Ἄπιστε, ὑπὸ τὰ ἐνδύματα τοῦ Δερβίση, εἷς τὸ ἀμυδρὸν καὶ πένθιμον τοῦτο φῶς, τὸ ὁποῖον εἷς τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς των εἶδον τοιοῦτοι ἀνδρεῖοι Γενίτσαροι, σὲ γνωρίζω τίς εἶσαι.

— Ἀπὸ μόνην τὴν φωνήν σου, ἣν πολλάκις ἤκουσα, ὅταν ὑπηρέτης ἁπλοῦς τοῦ Μποσταντσίμπαση εἰργαζόμην εἰς τὸ νὰ μεταφέρω ὕδωρ καὶ ποτίζω τὰς προσφιλεῖς σου ροδωνιάς, χωρὶς νὰ σὲ ἰδῶ κατὰ πρόσωπον σ' ἐγνώρισα, διότι ἡ λαλιά σου εἶναι ὡς ἡ τοῦ Βελζεβοὺλ, τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμόνων. Κατεπάτησες, ἄπιστε Πατισὰχ, τὸν ἱερὸν νόμον τοῦ προφήτου, καὶ ἀπὸ πιστοὺς ἰσλάμιδαις κατεγίνεσαι νὰ μᾶς καταστήσῃς ἐμοίους τῶν χοιροφάγων.

— Σοὺς, μοχθηρὲ κακοῦργε, τῷ εἶπεν ὁ Γαλὶ-Πασᾶς.

— Τί ἐπιτάττεις εἰς μάτην, Πασᾶ; ἀπεκρίθη αὖθις ὁ Ἰζὲτ μετὰ γέλωτος σατανικοῦ· ὅ,τι θὰ κάμετε, κάμετε. Σᾶς εἶπον ὅτι ἐκτὸς ἡμῶν τῶν ἓξ, οὐδένα ἄλλον γνωρίζομεν συνωμότην, καὶ ἂν ἐγνωρί-

ζαμεν, ὅλα τοῦ κόσμου τὰ βασιλιστήρια δὲν θέλουσι ποτὲ μᾶς; καταναγκάσει νὰ τὸν μαρτυρήσωμεν.

Δι' ἑνὸς νεύματος τοῦ 'Αρχηγοῦ τῶν Γιαμάκιδων, διαρρήξαντες οὗτοι τὰ ἱμάτια τοῦ 'Ιζὲτ τὸν ἐγύμνωσαν μέχρις ὀσφύος, εἶνα δέσαντες τὰς χεῖρας του μὲ σχοινίον ἀπὸ τῶν καρπῶν καὶ ἀνέλκοντες αὐτὸν διά τινος ἐμπεπηγμένου εἰς τὴν ὀροφὴν κρίκου, ἐτάνισαν αὐτὸν μετεώρως, ἐωσοῦ μόνοι οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν του ἤγγιζον τὸ ἔδαφος· δύο δὲ τούτων λαβόντες βούνευρα τὸν ἐμάστιζον ἀνηλεῶς, προτρύνοντές τον ἐκ διαλειμμάτων νὰ ὁμολογήσῃ τοὺς συνωμότας.

Νὰ μὲ κατακερματίσετε, ἔλεγεν ὁ μαστιγούμενος, δὲν θέλετε μάθει ποτὲ παρ' ἐμοῦ ἄλλο, εἰμὴ ὅτι δὲν γνωρίζω κανένα.

— Ἀνάψετε πῦρ, εἶπεν ὁ 'Αρχηγὸς τῶν Γιαμάκιδων, καὶ πυρώσατε τὰς χαλκίνους περικνφαλαίας, θέσατέ τας εἰς τὴν κεφαλήν του.

— Καλὰ θὰ χάμῃς, κοπρόσκυλον, ὑπέλαβεν ὁ 'Ιζὲτ-Οὐστᾶς· ἀλλ' ἀντὶ τῆς κεφαλῆς μου ἔκαμνες καλλήτερα νὰ ψήσῃς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τοῦ πανούργου καὶ ὑποκριτοῦ Χαλέτη, (καὶ ἔρριψε βλέμμα ἀποστροφῆς πρὸς τὸν πρισβύτερον τῶν Δερβισῶν,) ὅστις διέστρεψε τὴν συνείδησιν τοῦ Σουλτάνου καὶ ἀπὸ ἀρχηγοῦ τῶν πιστῶν, τὸν κατέστησε γκιαούρην.

Τὸ πῦρ ἀνῆφθη, αἱ δὲ περικεφαλαῖαι, χρῶμα πυρὸς λαβοῦσαι, περιέβαλον ἡ μία τὴν κεφαλὴν τοῦ 'Ιζὲτ μέχρι τῶν ὠτίων, ὅστις κράξας μεγάλως ἐστράφη δὶς περὶ τὸ σχοινίον, εἶτα ἔμεινεν ἀκίνητος. 'Ο 'Ιζὲτ ἀπέθανεν ἀπὸ ἔξαψιν τοῦ ἐγκεφάλου. Λύσαντες δὲ τὰς χεῖρας του ἀπὸ τὸ σχοινίον, τὸν ἐξήπλωσαν κατὰ γῆς καὶ δέσαντες σφαῖραν εἰς τοὺς πόδας του τὸν ἕφερον πλησίον τοῦ βόθρου καὶ τὸν κατεκύλησαν ἐν αὐτῷ.

— Τὸν 'Αχτσῆ-Μπασῆ, ἀνέκραξεν ὁ 'Αρχηγὸς τῶν Γιαμάκιδων, φέρετε.

'Ο 'Αχτσῆ-Μπασῆς προσαχθεὶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ 'Ισογείου, ἔστρεψε πανταχόθεν τὰ βλέμματά του.— Κατευόδιόν σου, 'Ιζὲτ-Οὐστᾶ, ἀνέκραξε, γενναῖε Γενίτσαρε, ὅττις ἠδύνασο νὰ καταπαλαίσῃς δέκα ὁμοῦ, μετ' ὀλίγον ἐνταμονόμεθα νὰ ψαρεύσωμεν σκόμβρους. 'Εμπρὸς Τσιγγενὲ (γύφτε), εἶπεν ἀποταθεὶς πρὸς τὸν 'Αρχηγὸν τῶν Γιαμάκιδων, εἰς τοῦτον τὸν κόσμον ἔχεις τὸ μιαρὸν ἐπάγγελμα τοῦ δημίου τῶν ἀνδρείων Γενιτσάρων, εἰς τὸν ἄλλον θὰ ὑπηρετεῖς τὸν Σεϊτάνην εἰς τὰ φρικτὰ σκότη τοῦ Τσεϊνέμ. (1) Καὶ σεῖς, ἐφέντιδες Δερβίσαι, τί θέλετε ἐδῶ; ἤλθατε νὰ καμαρώσητε τοὺς ἀποτροπαίους τούτους ὑπηρέτας τοῦ γκιαοὺρ Πατισάχ;

Μετὰ μυρίας ἐρωτήσεις καὶ ἐξετάσεις, ὁ 'Αχτσῆ-Μπασῆς ἔλεγεν «Ἐκτὸς τῶν συλληφθέντων ἡμῶν ἐξ χθὲς τὴν τύκτα ἐπ' αὐτοφώρῳ οὐδεὶς ἄλλος ὑπάρχει συνωμότης». Οἱ Γιαμάκιδες δεσμεύσαντες τὰς χεῖρας του κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀρχηγοῦ των, τὸν ἀνεβίβασαν ἐπὶ ξυλίνου ἵππου, οὗτινος ἡ ῥάχη ἀπέληγεν εἰς ὀξεῖαν γωνίαν καὶ δέσαντες τοὺς πόδας του διὰ σχοινίων τὰ περιέστρεφον ἀμφοτέρωθεν ὑπὸ δύο τροχῶν· τοσοῦτῳ δ' ἐτανίσθησαν, ὥστε ἐξαρθωθέντες ἐκ τῶν κνημῶν, ἐπενήργησαν εἰς τὴν διάρρηξιν τοῦ περινέου. 'Ο 'Αχτσῆ-Μπασῆς ἔκυψεν ἐπὶ τῆς μηχανῆς μετὰ στεναγμοῦ καὶ ἐξέψυξεν. Ὅθεν καταβιβασθεὶς καὶ οὗτος ἐρρίφθη ἐν τῇ καταβόθρᾳ, οἱ δὲ Δερβίσαι εὐχαριστήσαντες τὸν Γαλὶπ-Πασᾶ καὶ ἀποχαιρετήσαντες αὐτὸν ἀνεχώρησαν. Μετὰ τινας ὥρας ἐξετασθέντες καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ὑποδίκων ἐρρίφθησαν ἐν τῷ βόθρῳ, μηδένα συνένοχον ὁμολογήσαντες— Πόσον ἀποτυφλώνει ὁ φόβος τὸν ἄνθρωπον, εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς πρὸς τὸν 'Αρχηγὸν τῶν Γιαμάκιδων, ἢ μᾶλλον ἀποσκοτίζει τὸν νοῦν του τὸ ἔγκλημα! Ἴδες, Ἰσμαὴλ-Ἀγᾶ τί ἔπλασεν ἡ φαντασία τοῦ 'Ιζέ-; τὸν ἕνα τῶν Δερβισῶν τῷ παρέστησεν ὡς Σουλτάνον, καὶ τὸν ἕτερον ὡς Χαλὲτ-Ἐφέντην.

(1) Ἡ Γέενα τοῦ Εὐαγγελίου.

— Ναί, τὸ παρετήρησα καὶ ἐγώ, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Γιαμάκιδων, διατάσσων αὐτοὺς συγχρόνως νὰ κλείσωσι τὸν πύργον τοῦ αἵματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ΄.

ΤΑ ΣΥΝΗΘΗ ΘΥΜΑΤΑ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

— Μεγαλειότατε, εἶπεν ἐμφανισθεὶς ὁ Ἀρχιευνοῦχος ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου, μὲ διετάξατε νὰ ἐξετάσω τοὺς εὐνούχους πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ αὐτουργοῦ τοῦ στυγεροῦ ἐγκλήματος τοῦ ἐμπρησμοῦ τοῦ γυναικωνίτου. Δὲν τολμῶ ὅμως ν' ἀναλάβω μόνος ἐγὼ τὴν εὐθύνην ἑνὸς ἔργου τοσοῦτον σοβαροῦ. Πιθανὸν οἱ ἐχθροί μου νὰ ἔχωσι τὴν πρόθεσιν νὰ μ' ἐνοχοποιήσωσι, διὸ παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν Μεγαλειότητα νὰ διατάξῃ ὃν τινα εὐαρεστῆτε νὰ συμπράξῃ μετ' ἐμοῦ. Ἐὰν τὸ πῦρ ἐτέθη ἐπίτηδες εἰς τὸν γυναικωνίτην καὶ δὲν ἔγινεν ἡ πυρκαϊὰ ἐκ συμβεβηκότος, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἐξωτερικὴ χεὶρ δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο ἄνευ τῆς συνεργείας ἀνθρώπων τοῦ Σεραγίου.

Ὁ Σουλτάνος ἐθεώρει ἀτενῶς τὸν Ἀρχιευνοῦχον καὶ ἠπόρει διὰ τὴν ἀφελῆ παρρησίαν του.

— Ἐγώ, Ἀμέμ, σὲ διέταξα νὰ κάμῃς σὺ μόνος τὰς ἐξετάσεις.

— Μεγαλειότατε, οὔτε ἐτόλμησα, οὔτε θέλω τολμήσει νὰ ἐπιχειρήσω μόνος ἔργον τοσοῦτον, ὡς εἶπον, σπουδαῖον. Ἐγὼ σ' ἀνέθρεψα, Σχασαδὲ δίτα, καὶ διὰ νὰ σ' ἀπαλλάξω ἀπὸ τὰς ἐρεύνας τοῦ

ἀδελφοῦ σου Σουλτὰν Μουσταφᾶ, σ' ἐτύλιξα εἰς ψίαθον καὶ σ' ἔθεσα ξρθιον ἐντὸς αὐτῆς εἰς μίαν τῶν γωνιῶν τοῦ δωματίου σου, ἀποφασίσας ν' ἀποθάνω ἵνα σώσω τὴν πολύτιμόν σου ζωήν. Τί παράδοξον τώρα ἡ κακεντρέχεια νὰ μὲ στιγματίσῃ ὡς ἐπίβουλον τῆς Βασιλείας Σου!

Ὁ Σουλτάνος ἔρριψεν ἐπ' αὐτοῦ μειδίαμα προσφιλές.

— Ἂς πράξω κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σου, τῷ εἶπε. Καὶ διέταξεν ἕνα τῶν Μαμπεϊτσίδων νὰ κράξῃ τὸν Χαζαντὰρ, ἀλλ' ἰδοὺ ἐδῶ εἶναι παρὼν ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης, ἐπρόσθεσε, καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν Χαλέτην, τὸν διέταξε νὰ συμπαραλάβῃ τὸν Χαζναντὰρ νὰ ἐπιτηρήσωσι τὴν ἀνάκρισιν καὶ συγχρόνως τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν.

Ἐν τῷ μίσῳ τῶν δωματίων τῶν εὐνούχων ὑπῆρχεν αἴθουσα μεγίστη.

Ἐν αὐτῇ εἰσελθόντες οἱ τρεῖς Μεγιστᾶνες ἀνακριταὶ προσήγαγον ἐνώπιόν των τοὺς εὐνούχους ἅπαντας πρὸς ἐξέτασιν.

— Σᾶς ἐφέραμεν ὅλους ἐδῶ νὰ μαρτυρήσητε τὴν ἀλήθειαν ποῖος ἔβαλε τὸ πῦρ εἰς τὸν γυναικωνίτην, εἶπεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, διότι, ἂν δὲν εὕρωμεν τὸν αὐτουργόν, θὰ διατάξωμεν τοὺς Μποσταντσίδες νὰ σᾶς ρίψωσιν ὅλους, χωρὶς ἐξαίρεσιν, εἰς τὸ ρεῦμα.

— Ὦ! τοῦτο εἶναι ἄστειον, εἶπεν εἷς τῶν εὐνούχων. Ὡραία δικαιοσύνη νὰ μᾶς πνίξετε ὅλους ἅμα δὲν εὕρητε τὸν ἔνοχον.

— Ἐγὼ εἶδον αὐτὸν τὸν λευκόν, εἶπεν ἕτερος, εἶναι δύο τρεῖς ἡμέραι, περιφερόμενον τὴν νύκτα ἐκτὸς τοῦ δωματίου του.

— Ἀληθῶς, μὲ εἶδες, ἀπεκρίθη ὁ δυστυχὴς λευκός, ἀλλ' ἐξῆλθον καὶ διηυθύνθην εἰς τὸ μέρος τῶν ἀποπάτων...δι' ἀνάγκην μου.

— Καὶ ἐγὼ τὸν εἶδον προχθὲς τὴν νύκτα, εἶπεν ἕτερος.

— Ἀλλ' ἐγὼ ποτὲ δὲν ἐπλησίασα εἰς τὸν γυναικωνίτην, ὑπέλαβεν ὁ λευκός, ἐξέρχομαι ὅταν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐξέλθω, ὡς πράττουσιν ὅλοι.

— Ναί, ναί, σὲ εἴδομεν κάτωθεν τοῦ γυναικωνίτου, εἶπον πολλοὶ συγχρόνως.

— Ψεύδεσθε, ἀπεκρίθη ἐν ἀγανακτήσει ὁ λευκός, ψεύδεσθε.

— Τί ψευδόμεθα, λέγεις, τῷ εἶπεν εἷς, ἐγὼ σὲ εἶδον χθὲς τὴν ἡμέραν παρασκευάζοντα ἐν τῷ δωματίῳ σου κάτι τι ὁμοιάζον μὲ κοντάκιον, καὶ τὸ ὁποῖον ἔκρυψες ὅταν μὲ εἶδες.

Ὁ Χαλέτης ὠχρίασεν, ἐμβλέψας εἰς τὴν στηνομένην αὐτῷ παγίδα.

— Ἀλήθειαν λέγετε; εἶπεν ὁ Χαζναντὰρ ἀγᾶς.

— Μάλιστα, μάλιστα, ἀλήθειαν, αὐτὸς διεβάκε τὸ πῦρ, ἐκραύγασαν ἅπαντες.

— Ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ δωματίου μου φαίνεται τὸ περιστύλιον τοῦ γυναικωνίτου, εἶπεν ὁ ὑπηρέτης τοῦ Ἀρχιευνούχου, χθὲς περὶ τὸ μεσονύκτιον τὸν εἶδον ἐλθόντα κάτωθεν τοῦ γυναικωνίτου ὑπὸ τὰ δωμάτια τὰ πρὸς ἀνατολάς· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐνόμισα ὅτι εἶχε κάτι τι νὰ εἴπῃ εἰς κάμμίαν τῶν μαύρων ὑπηρετριῶν τῶν κατοικουσῶν εἰς τὰ ὑπόγεια, δὲν ἐφαντάσθην κακόν τι, οὔτε ἀφοῦ διεδόθη μετ' ὀλίγον τὸ πῦρ τὸν ὑπωπτεύθην, διότι πάντοτε ἐπίστευον τυχαίαν τὴν πυρκαϊάν εἰς οὐδένα δὲ εἶπον τίποτε, διὰ νὰ μὴ τὸν πάρω εἰς τὸν λαιμόν μου.

— Ὦ, αὐτὸς εἶναι ὁ ἐμπρηστής, χωρὶς ἀμφιβολίαν, εἶπεν ὁ Χαζναντὰρ ἀγᾶς, τί τὸν βλέπετε ἀκόμη;

— Ἀλλὰχ, ἀλλάχ! ἀνέκραξεν ὁ δυστυχὴς λευκός· ψεύδη καὶ συκοφαντίαι εἶναι ὅλαι αὐταὶ αἱ μαρτυρίαι.

Ὅλοι οἱ μαῦροι ἐκραύγασαν θορυβοῦντες καὶ ἀπειλοῦντες συγχρόνως τὸν λευκόν, ὡς τολμήσαντα νὰ τοὺς ἐξυβρίσῃ, ὁ δὲ Χαλέτης ἐσίγα, ἵνα μὴ δώσῃ ἀφορμὴν νὰ τὸν ἐνοχοποιήσωσι, διότι, ὡς εἴπομεν ἀλλαχοῦ, αὐτὸς ἐβύθισε τὸν λευκὸν τοῦτον εὐνοῦχον εἰς τὴν Χαζναντὰρ-σύστά.

— Δεσμεύσατέ τον, εἶπεν ὁ Χαζναντὰρ ἀγᾶς, βάλετε λίθον βαρὺν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ρίψατέ τον εἰς τὸ ρεῦμα.

Μετὰ μικρὸν ὁ ἄθλιος εὐνοῦχος δὲν ἄφησεν εἰμὴ μικρὸν σημεῖον

ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Βοσπόρου καὶ ἐγίνετο αὐτῷ τάφος τὰ ὕδατα.

Ἕως ἐδῶ δὲν ἀρκεῖ, εἶπεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, πρέπει νὰ δώσωμεν λόγον εἰς τὸν Πατισὰχ τῶν πράκτίων μας.

— Βέβαια, ἀπεκρίθη ὁ Χαζναντὰρ ἀγᾶς.

Ὁ Χαλέτης ἐρρικίασε μέχρις ὀστέων καὶ ἡ ὄψις του ἐγίνετο ὡς νεκροῦ, ἐνόησε ὅλον τῆς σκευωρίας τὸ ὕφασμα.

— Μὴ σὲ μέλει, ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς τοῦ Χαζναντὰρ-ἀγὰ ὁ Ἀρχιευνοῦχος, ἡ Βαλιδὲ θὰ προσομιάσει καὶ θὰ εὕρωμεν ὁμαλὴν ὁδόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

Ο ΚΑΡΠΟΣ ΕΙΝΑΙ ΑΩΡΟΣ

Ὁ Σαυλιάνος σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετῴκησεν εἰς τὰ Βυζαντινὰ Ἀνάκτορα.

Ἡ Βασιλομήτωρ (Βαλιδὲ) ἐπαρουσιάσθη πρὸς αὐτὸν, κατ' ἔθιμον τῆς αὐλῆς, νὰ τῷ εὐχηθῇ ἵνα διέλθῃ ὑγιῶς τὸν χειμῶνα ἐν τῇ χειμερινῇ ταύτῃ κατοικίᾳ, οὗτος δὲ ὑπεδέξατο αὐτὴν ὄρθιος ἀσπασθεὶς τὴν χεῖρά της, καὶ θέσας αὐτὴν πλησίον του.

— Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, υἱέ μου, τῷ εἶπεν, ὅστις σὲ ἔσωσεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον εἰς ὃν ἐξετέθης. Ὁ Μπερμπέρμπας, ἂν εἶχε φρόνησιν, ἤθελε σὲ παρακινήσει νὰ μὴ διακινδυνεύσῃς σεαυτὸν καὶ μετὰ σοῦ τὸ Βασίλειον. Τρέμω κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐμβλέπουσα εἰς τὸ βάραθρον, ἐν ᾧ θὰ ἤθελε καταχρημνίσει τὸ Κράτος ἡ ἀπώλειά σου! Θεέμου σ' εὐχαριστῶ διὰ τὴν σωτηρίαν του προσφιλοῦς μου υἱοῦ!

Δάκρυα καὶ λυγμοὶ διέκοψαν τὴν ὁμιλίαν της, ὁ δὲ Σουλτάνος συγκινηθεὶς ἔλαβε τὴν ἁβρὰν χεῖρα τῆς ὡραίας μητρός του καὶ τὴν ἔθεσεν εἰς τὰ χείλη του.

Ἐν τούτοις ὁ Σουλτάνος ἐνόμισεν εὔθετον ἁφορμὴν νὰ τῇ ὑπομνήσῃ τὴν ἀφοσίωσίν της εἰς σύστημα ὀλέθριον, τὸ σύστημα τῶν ἀτιθάσσων Γενιτσάρων.

— Οἱ Γενίτσαροι, Μῆτερ, ἐρήμωνον τ' Ἀνάκτορα ἀπὸ τοὺς καλυρίους των. Ὁ βρόχος τῶν καταράτων τούτων θηρίων ἐστραγγάλισε πολλοὺς ἀπογόνους τῶν Χαλιφῶν. Καὶ τίς ἄλλος ἔθεσε τὸ πῦρ εἰς τὸ Τσιραγὰν, εἰμὴ χεὶρ Γενιτσάρου;

— Ἐσυνήθισαν ν' ἀποδίδωσιν ὅλα τὰ κακὰ εἰς αὐτούς, ἀπήντησεν ἡ Βαλιδέ. Ἄλλοι παρ' οἱ Γενίτσαροι ὤθησαν εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον τὴν ζωήν σου.

— Οὐδένα διέτρεξα κίνδυνον, πεφιλημένη μου μῆτερ, ἀπεκρίθη ὁ Σουλτάνος· μόνος ὁ οἰκτρὸς θάνατος τοῦ θυγατρίου μου μὲ κατελύπησεν.

Ἡ Βαλιδὲ ἐκίνησε τὴν κεφαλήν της, καὶ ἐθεώρησε μὲ ὄμμα περίλυπον τὸν Σουλτάνον, εἶτα ἐξηκολούθησε λέγουσα. Πολλὰς θυγατέρας ἔχεις, υἱέ μου, καὶ ἀκόμη θὰ κάμεις· μὴ λυτῆσαι δι' αὐτό. Ἡ ἀπώλεια τοῦ θυγατρίου σου εἶναι θυσία ὑπὲρ τῆς σωτηρίας σου. Νομίζεις ὅμως, ὅτι ἀγνοῶ τί συνέβη τὴν προχθεσινὴν νύκτα; ὅλα τὰ γινώσκω· ἀγαπᾷς μίαν ὁμόφυλόν μου. Φαίνεται ὅτι τὸ κυκλοφοροῦν εἰς τὰς φλέβας σου αἷμά μου ἐπενήργησεν εἰς τὴν συμπάθειαν ταύτην. Συλλογίσου ὅμως ὅτι εἶσαι ὁ Πατισὰχ τῶν Ὀθωμανῶν, ὅτι τὰ τέκνα σου εἶσαι ἀνήλικα καὶ ὅτι ὁ θάνατός σου εἶναι ἡ καταστροφὴ τῆς Βασιλείας σου. Ἔχεις πλῆθος ὡραίων γυναικῶν εἰς τὸν γυναικωνίτην σου· ὁ ἔρως σου εἶναι ἀληθὴς πλεονεξία.

— Αἱ γυναῖκες τοῦ γυναικωνίτου μου ἀληθῶς εἶναι ὡραῖαι, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι μῆτέρ μου, θέλγητρον· εἶναι δοῦλαι συνεσταλμέναι, ἡ δὲ Σουρπουῆ εἶναι σύντροφος· ἐνοτε πεισμώνει, καὶ τὸ πεῖσμά της μ' ἀνάπτει ἔτι μᾶλλον τὴν φλόγα τοῦ ἔρωτος· καὶ ὅταν μὲ πάθος ἄπειρον μοὶ λέγῃ ὅτι μ' ἀγαπᾷ, ἀνάρπάζει τὴν ψυχήν μου, τὴν μετεωρίζει μέχρι τῆς σελήνης καὶ πληροῖ τὴν καρδίαν μου ἡδονῆς ἀνεκφράστου. Ἂν δὲν ἤμουν Σουλτάνος εὐτυχὴς ἤθελον εἶμαι νὰ ζῶ πλησίον της.

— Ἀπατᾶσαι· ἂν δὲν ἤσουν Σουλτάνος, δὲν ἤθελες ἔχει τοσαύτην πρὸς αὐτὴν προσήλωσιν. Ὁ ἐρωτόληπτος ὁμοιάζει μὲ παγωμένον, ὅστις πλησιάζων τὸ πῦρ, αἰσθάνεται ἄπειρον ἡδονὴν καὶ ρίπτεται ἐπ' αὐτοῦ ἐπιθυμῶν νὰ τὸ θέσῃ, εἰ δυνατὸν, εἰς τοὺς κόλπους του· ὅταν δὲ θερμανθῇ καὶ τὸ συνηθίσῃ διά τινας ὥρας, ἀπομακρύνεται κατὰ μικρὸν, καὶ ἐπὶ τέλους τὸ εὑρίσκει ἀπαρέσκον. Ἂν εἶχες τὴν ἐλευθερίαν νὰ συγκατοικήσῃς μετ' αὐτῆς μίαν ἑβδομάδα μόνον, ἤθελες θεωρεῖ καὶ αὐτὴν ὡς τὰς λοιπὰς τῶν γυναικῶν σου.

— Καὶ ὅμως...

— Καὶ ὅμως τρέχεις κίνδυνον· ἔπαρέ την εἰς τὸν γυναικωνίτην σου.

— Πῶς ἠμπορῶ νὰ τὴν πάρω χωρὶς νὰ γεννήσω μέγα σκάνδαλον; αὐτὴ εἶναι χήρα καὶ ἠξεύρεις, ὅτι οἱ Σουλτάνοι ἀπαγορεύονται ἀπὸ τὸν ἱερὸν νόμον νὰ μεταχειρισθῶσι γυναῖκα κομηθεῖσαν ἄπαξ μὲ ξένον ἄνδρα.

— Πρόσεξε, διότι οἱ κακοὶ σύμβουλοί σου Χαλέτης καὶ Μπερμπέρμπασης σοὶ ἐδημιούργησαν ἀπείρους ἐχθρούς.

— Δὲν πιστεύω. Οἱ ἐχθροί μου εἶναι οἱ ἐχθροὶ τοῦ Νιζὰμ-Τζεδὶτ, τὸ ὁποῖον θέλω ἐφαρμώσει καθ' ὅλον τὸ Κράτος μὲ πᾶσαν θυσίαν. Οἱ σύμβουλοί μου οὗτοι θέλουσι ὅ,τι θέλω, καὶ ἂν ἤθελεν μὲ συμβουλεύσει ἄλλο τι τοὐ, ἔστελλον ν' ἀποθάνωσιν εἰς κάμμίαν νῆσον τῆς Μεσογείου.

— Οἱ ἐχθροί σου εἶναι ἀληθῶς οἱ ἐχθροὶ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Κράτους σου, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ οἱ ἀτομικοὶ ἐχθροὶ τοῦ Χαλέτη καὶ Μπερμπέρμπασῃ, οἵτινες πρὸς πεῖσμα τούτων προστίθενται εἰς

τὴν φάλαγγα τῶν διωκτῶν τοῦ Νιζὰμ-Τσεδίτ, καὶ τοὺς ἐνισχύουσιν, ὄχι ἐκ πεποιθήσεως ἀρχῶν, ἀλλ' ἀπὸ μῖσος καὶ ἐκδίκησις. Ἔμαθες ἴσως ὅτι ὁ πυρπολήσας τὸν γυναικωνίτην εὐνοῦχος, εἶναι ὁ πρό τινων ἡμερῶν δωρηθεὶς παρὰ τοῦ Χαλέτη εἰς τὴν Χαζναντὰρ-ούστά.

— Ὄχι, τοῦτο δὲν τὸ ἠξεύρω.

— Ἀπορῶ πῶς δὲν σὲ εἶπον ὁ Ἀρχιευνοῦχος καὶ ὁ Θησαυροφύλαξ, οἵτινες ἐτυφλώθησαν καὶ δὲν ἐξέτασαν τίς τὸν παρεκίνησε νὰ πράξῃ τὸ κακούργημα.

Ὁ Σουλτάνος ἐσκέφθη μικρόν, θεωρῶν ἐν ἀπορίᾳ τὴν μητέρα του, εἶτα·

— Ἐγὼ τοὺς ἠξεύρω, εἶπε, πῶς ἦσαν καὶ περιττὴ ἦτον ἡ ὁμολογία τοῦ εὐνούχου Ὁ Χαλίτης καὶ ὁ Μπερμπέρμπασης· καθὼς καὶ ἡ Χαζναντὰρ Οὐστά, δὲν ἐνοχλοῦνται εἰς τοῦτο, εἶναι πιστοί μου ὑπηρέται.

Εἶθε, εἶπεν ἡ Βασιλομήτωρ. Ὁ καιρὸς θὰ φανερώσει τὴν ἀλήθειαν. Εἰς τὸν κόσμον τοῦτον πολλάκις ἀπατώμεθα, ἐν ᾧ ἔχομεν ἄκραν πεποίθησιν ὅτι εὑρισκόμεθα ἐντὸς τῆς ἀληθείας. Καὶ ἐγερθεῖσα ἠσπάσθη τὸν υἱόν της χαριέντως καὶ ἀνεχώρησεν ἐν ἀπεριγράπτῳ μεγαλοπρεπείᾳ εἰς τὰ δώματά της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣΤ'.

Η ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ

Ἐν ὥρᾳ τῆς μεσημβρινῆς προσευχῆς ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς παρακολουθούμενος ὑπὸ δύο Σεϊμένιδων, εἰσήρχετο ἐν τῷ σηκῷ τοῦ Γενὶ-Τσαμὶ,

τῆς περικαλλοῦς ταύτης οἰκοδομῆς, ἣν ἐδήματο ἡ μήτηρ Μεχμὲτ τοῦ Δ'., τῆς θαυμαζομένης ἐκ τῶν ἐξ ἀρχαίου μαρμάρου σπανιζούσης ὠχρότητος τῶν ὑποβαστάζουσῶν τὸν θόλον μεγίστων στηλῶν. Παρὰ τῇ πύλῃ τοῦ σηκοῦ ἐκάθητο ἐπὶ ρυπαρᾶς ψιάθου ἄρχων ραγενδύτης ἐπαιτῶν, ὅστις ἰδὼν αὐτὸν εἰσερχόμενον ἐκραύγασε. «Πασᾶ ! ἡ ἔλαφος, ἣν ἀπώλεσας, εὑρίσκεται κεκλεισμένη εἰς γνωστὸν γυναικωνίτην· πλήρωσέ με τὰ μήνυτρα, διότι ὀκτὼ ἤδη ἡμέρας ἔρχομαι παραμονεύων ἐνταῦθα νὰ σ' ἀναγγείλω τὴν εἴδησιν ταύτην.» Ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς τὸν ἐθεώρησε μετ' ἀπορίας μεγίστης, εἶτα τῷ προσέφερε νόμισμα χρυσοῦν· παραλαβὼν δὲ αὐτὸν κατ' ἰδίαν τὸν ἠρώτησε πῶς γινώσκει ὅτι ἀπώλεσεν ἔλαφον, εὑρισκομένην ἤδη εἰς γυναικωνίτην γνωστόν;

— Ἐμέ, τῷ ἀπεκρίθη ὁ μαῦρος ἐπαίτης, ὑπάγω συνήθως καὶ ζητῶ ἐλεημοσύνην ἀπὸ τὸν Ἀρχιευνοῦχον, ὅστις διατάσσει καὶ μὲ προσφέρουσι πολλάκις καὶ φαγητόν. Πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν τρώγων παρὰ τὴν θύραν τοῦ δωματίου του, ἤκουσα τὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἐμὶρ-Ἀχὸρ (1) διάλογον. Ἠξεύρεις τῷ ἔλεγεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος ὅτι ἡ μνηστὴ τοῦ Γαλὶπ-Πασᾶ, ἡ Ζελχᾶ, ἡ πρὸ ἑνὸς ἔτους ἀπολεσθεῖσα εὑρίσκεται εἰς τὸν γυναικωνίτην τοῦ Χαλέτ-Ἐφέντη; Τίποτε περισσότερον δὲν ἠθέλησα ν' ἀκούσω. Ἀφοῦ δὲ τὴ ἐπάτωσα καλὰ, ἦλθον καὶ ἐκάθησα εἰς τὴν θύραν ἐδῶ διὰ νὰ μὴ χάσω καὶ τὸ ἡμερομίσθιόν μου, καὶ παρετήρουν νὰ σὲ ἰδῶ, διότι ἠξεύρω ὅτι συνήθως ἐδῶ ἔρχεσαι καὶ προσεύχεσαι, σήμερον δὲ μόνον σ' ἐπέτυχον.

— Ταλαίπωρε, τῷ εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς, ἂν ἐμάνθανες ἀκόμη περισσότερον, ἤθελα σοὶ δώσει δέκα εἰσέτι χρυσᾶ.

Καὶ θέσας εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ἐπαίτου δύο ἔτι νομίσματα εἰσῆλθεν ἐν τῷ περιβόλῳ.

---

(1) Ἐμὶρ-Ἀχὸρ, λέγεται ὁ Σταυλάρχης.

Πρέπει νὰ σπεύσω πρὸς τὸν Ἀρχιευνοῦχον ἀλλ' ἐὰν ψεύδεται ὁ ἐπαίτης, ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ ὁ Γαλίπ. Καὶ τί θὰ χάσω ἂν ὑπάγω νὰ μάθω; Ἂν λέγῃ ἀλήθειαν πράττω ἔργον μωρίας ἀμελῶν.

Μετὰ δύο ὥρας ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς συνδιελέγετο μετὰ τοῦ Ἀρχιευνούχου.

— Ἐνδοξότατε, ἔλεγεν εἰς τὸν Ἀρχιευνοῦχον, ἔμαθον ἀπὸ ἄνθρωπον ἀκούσαντα ἐξελθοῦσαν ἐκ τοῦ στόματός σου ἀγγελίαν δι' ἐμὲ χαρμόσυνον, τὴν ὁποίαν σ' ἐξορκίζω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Προφήτου νὰ μὴ μοῦ κρύψῃς.

— Τί πρᾶγμα; ἠρώτησεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, καὶ ἀπὸ ποῖον τὴν ἔμαθες;

— Ἀπὸ ἕνα ἐπαίτην μαῦρον, ὅστις κατὰ τύχην εὑρέθη εἰδῶ καὶ τὸ ἤκουσεν, ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς. Νὰ μ' εἰπῇς, σὲ παρακαλῶ σ' ἐξορκίζω αὖθις εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Προφήτου· ποῦ εἶναι ἡ Ζιλχᾶ;

— Μ' ἐπετίμησες, Γαλὶπ Πασᾶ, δι' ὅρκου φρικτοῦ νὰ σ' εἰπῶ μυστικόν, τὸ ὁποῖον εἰς οὐδένα ἤθελον ἀποκαλύψει ποτέ· εἰς μόνον τὸν πιστόν μου φίλον καὶ ὁμόφυλόν μου Ἐμὶρ-Ἀχὸρ τὸ ἐνεπιστεύθην, διότι εἶμαι βέβαιος, ὅτι εἰς οὐδένα θέλει τὸ φανερώσει. Ἤδη διὰ τῶν ἐξορκισμῶν σου εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ σοὶ τὸ φανερώσω, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ σ' ἐξορκίζω ἐν ὀνόματι τοῦ Προφήτου νὰ μὴ φανερώσῃς ποτὲ εἰς οὐδένα, ὅτι ἐγὼ σ' ἀπεκάλυψα τὸ καταφύγιόν της. Ἡ Ζιλχᾶ εὑρίσκεται εἰς τὸν γυναικωνίτην τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη, ὅστις λέγουν, ἔβαλε τοὺς Γενιτσάρου, καὶ τὴν ἀπήγαγον διὰ τῶν τεχνασμάτων μιᾶς γυναικὸς ἀγνώστου.

— Ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης; εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς ὅλος παράφορος, αὐτός; ὦ! δὲν θ' ἀποφύγῃ τὸ ὀξύτομον ξίφος μου!

— Ἀνάγκη φρονήσεως, Γαλὶπ-Πασᾶ, διότι ἂν τὸ μάθῃ πιθανὸν νὰ τὴν ἀποκρύψῃ εἰς ἄλλην εἰκίαν καὶ τότε τὴν ἔχασες διὰ παντός.

— Ἔχεις δίκαιον, εἶπεν ὁ Πασᾶς, ἔχεις δίκαιον.

— Ἔχε τὸ μυστικόν, ὑπέλαβεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος. Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐπισκεφθεὶς αὐτὴν ἐν τῷ χαρεμίῳ τοῦ Χαλέτη ὑπάρχει· περίμενε καὶ μίαν ἡμέραν θὰ σὲ κάμω νὰ τ' ἀκούσῃς ἀπὸ τὸ στόμα του.

— Καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ περιμένω;

— Ἂν δὲν ἔχῃς ὑπομονήν, θὰ χάσῃς τὴν Ζιλχᾶ, ἥτις ἐγένετο παράφορων καὶ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἀφίνει τὸν Χαλέτην οὔτε νὰ τὴν πλησιάσῃ, μ' ὅλον ὅτι εἶναι εἰς ἄκρον ἐρωτευμένος εἰς αὐτήν. Σοὶ εἶπον νὰ ἔχῃς ὑπομονὴν καὶ θέλομεν εὕρει τὸ μέσον νὰ τὴν ἀπαγάγωμεν ἐκεῖθεν· ἐπαναπαύθητι εἰς τοὺς λόγους μου.

Ὦ Θεέ μου, Θεέ μου! εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς ἐν ἀπογνώσει. Τί νὰ κάμω; ὑπακούω εἰς τὰς συμβουλάς σου. Σοὶ εὐχαριστῶ, ἀλλ' ἐν τούτοις, σὲ παρακαλῶ φρόντισον, φρόντισον — καὶ ἀποχαιρετήσας τὸν Ἀρχιευνοῦχον ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ καταλύματός του ὡς ὑπὸ δαιμόνων ἐλαυνόμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

ΚΑΙ ΕΠΗΡΕ ΤΗΝ ΧΕΙΡΑ ΑΥΤΟΥ ΕΠ' ΑΥΤΟΥ... ΚΑΙ ΔΙΕΣΚΟΡΠΙΣΕΝ ΑΥΤΟΥΣ ΕΝ ΤΑΙΣ ΧΩΡΑΙΣ.

Μεγαλειότατε, ἔλεγε μίαν ἡμέραν ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης πρὸς τὸν Σουλτάνον, οἱ ραγιάδες πλουτοῦσι τοσοῦτον ὥστε ἐλεύσεται ἡμέρα, ἐν ᾗ τὸ Διβλὲτι θέλει εὑρεθῇ εἰς σπουδαίους περισπασμούς. Οἱ Γραικοὶ κατεπλάτωσαν τοὺς λιμένας τοῦ βασιλείου σου δι' ἀπείρων ταχυπόρων μεγάλων πλοίων, ἅτινα πρέπει νὰ διατάξῃς νὰ εἰσαχθῶσιν ἐν τῷ Βασιλικῷ Ναυστάθμῳ, καὶ οὐδεὶς τῶν ραγιάδων σου νὰ

δύναται νὰ κατασκευάσῃ πλοῖον χωρητικότητος ἀνωτέρας τῶν πέντε χιλιάδων κιλῶν. Τὰ πλοῖα τῶν Ὑδραίων, Σπετσιωτῶν καὶ Ψαριανῶν εἶναι μεγαλίτερα Κορβετῶν πρώτης τάξεως, ἔχουσι ναύτας ἀξίους καὶ μίαν ἡμέραν θὰ καταστῶσιν ἐπίφοβα, διότι ὁ αἰώνιος ἐχθρὸς τῆς Τουρκίας ὁ Ρῶσσος τὰ καλύπτει καθεκάστην μὲ τὴν σημαίαν του, πλούτη δὲ ἄπειρα ἐπισωρεύονται ἐν τοῖς Ταμείοις τῶν κυρίων των. Ὁ Διερμηνεὺς τῆς..... Πρεσβείας μ' ἔκαμε σοβαρὰς παρατηρήσεις περὶ τούτου καὶ ἀνάγκη νὰ ληφθῇ κατασταλτικόν τι μέτρον. Ἀφ' ἑτέρου οἱ Ἀρμένιοι ἐπλουτίσθησαν πλοῦτον ἐπὶ πλούτου· οἱ Δουζογλαῖοι ἔχουσι θησαυροὺς μυθώδεις, τοὺς ὁποίους ἐκρύβισαν ἀπὸ τὰς Βασιλικὰς προσόδους, καταχρώμενοι τῆς μπιστοσύνης τῆς Ὑμιτέρας Μεγαλειότητος. Ἄπειρος εἶναι ὁ χρυσὸς τὸν ὁποῖον ἔχουσι Μεγαλειότατε, καὶ τοὺς ἀδάμαντάς των δὲν ἔχει οὔτ' αὐτὸ σου τὸ θησαυροφυλάκειον. Ἔχουσι τάγμα ὁλόκληρον ὑπηρετῶν καὶ πλῆθος ὑπηρετριῶν ἕκαστον μέλος τῆς οἰκογενείας ἔχει ἰδίαν ἕκαστον καὶ ἰδίους κωπηλάτας, ἱππεύουσι τοὺς εὐγενεστέρους ἀραβικοὺς ἵππους καὶ κατοικοῦσι λαμπρότερα, εὐρυχωρότερα καὶ πλουσιώτερα τῶν ὑμετέρων παλάτια. Οἱ Ὀθωμανοὶ σκανδαλίζονται καὶ τοὺς ὀνομάζουσι Βασιλεῖς τῶν Ἀρμενίων. Ὁ πλοῦτος χωρηγεῖ, Πατισάχ, ἄπειρα μέσα καὶ ἐρεθίζει τὴν φιλοδοξίαν. Ὁ πλοῦτος αὐτῶν ἔπρεπε νὰ ἦναι κεκλεισμένος ἐντὸς τῶν ἀνακτορικῶν θησαυροφυλακείων.

Ὁ πανοῦργος Χαλέτης ἠρέθιζε διὰ τῶν παραστάσεών του τὴν φιλαργυρίαν καὶ τὴν ἄπληστον φιλοχρηματίαν τοῦ Μαχμούτη, ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δολίων σκοπῶν του, ὑπὸ τοῦ φθόνου, τοῦ μισαλλοθρήσκου καὶ τῆς ἐκδικήσεως ὑποκινουμένων. Ὁ Χαλέτης δὲν ὑπέφερε νὰ θεωρῇ χριστιανοὺς ἔχοντας πλοῦτη καὶ ζῶντας ἐν μεγαλοπρεπείᾳ· ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ δολίου τούτου καὶ ὑποκριτοῦ συμβούλου τοῦ Μαχμούτη πολλάκις ἐξεδόθησαν διαταγαὶ ἀπαγορεύουσαι τοὺς μὲν ραγιάδας νὰ φέρωσι μεγάλας καλύπτρας, τὰς δὲ γυναῖκας

τῶν ἀνοικτὰ χρώματα καὶ μάλιστα τὸ πράσινον ἐπὶ ποινῇ θανάτου.

Ἀληθῶς ἡ ἐπίδειξις τῆς πολυτελείας τῆς οἰκογενείας τῶν Δουζογλαίων, ἄγνωστος μέχρις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς εἰς τοὺς ραγιάδες, ἐσκανδάλιζε τοὺς Ὀθωμανούς, ὡς ἡ πρὸς τὸ πλεονεκτεῖν δίψα εὗρισκεν ἄπειρα μέσα ἀπορροφήσεως τοῦ πλούτου τῶν χριστιανῶν. Ὁ Χαλέτης ὅμως ὑπὸ δύω ἐκινεῖτο ἐλατήρια εἰς τὸ νὰ προετοιμάζῃ τὴν καταστροφὴν τῆς ἀτυχοῦς ταύτης οἰκογενείας· ὑπὸ τοῦ ἀσπόνδου κατὰ τῶν χριστιανῶν μίσους του καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας του ν' ἀποβάλῃ τὰ χρέη τῶν μεγάλων ποσοτήτων, ἃς κατὰ καιροὺς ἐλάμβανεν ἐπὶ ἐπιστροφῇ παρὰ τῶν ἀδελφῶν Δουζογλαίων, ἐκτὸς τῶν διδομένων αὐτῷ κατὰ μῆνα διακοσίων χιλιάδων γροσίων δωρεὰν, χάριν τῆς ἄκρας εὐνοίας, ἣν ἐν τῷ φρενίρῳ ἐξεικνυεν εἰς αὐτοὺς ἐν ᾧ ἐν τῷ κρυπτῷ ὑπέσκαπτε τὴν ὕπαρξιν των.

Πρὶν ἢ ἀναπετάσωμεν τὸ πρασινοῦν τοῦ παρὰ τοῦ Χαλέτη παρασκευαζομένου τραγικοῦ δράματος, νομίζομεν ἁρμόδιον νὰ πατρίξωμεν εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν προηγουμένων τῆς οἰκογενείας Δουζογλου.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας ταύτης εἶχε τὸ γένος ἐκ Γερμανίας, ἄριστος δὲ χρυσοχόος, ἐλθὼν πρὸ δυο καὶ ἐπέκεινα ἑκατονταετηρίδων εἰς Κωνσταντινούπολιν, κατῴκησεν ἐν Σταυροδρομίῳ, νυμφευθεὶς Ἀρμενίαν ὡραίαν ἐξ ἐντίμου οἰκογενείας. Ἡ παντελὴς ἔλλειψις ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπιδέξιων τεχνιτῶν, καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου του ἐξερχόμενα ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ διαμάντων ἀριστουργήματα, τῷ ἐχορήγησαν ἄπειρα πλούτη· ὑπῆρξε δὲ τοσοῦτον εὐθὺς καὶ ἀκέραιον, ὥστε οἱ Ὀθωμανοὶ τῷ ἔδωκαν τὴν πρωτωνυμίαν Δουζ. Ἀναβὰς τὸν θρόνον τῶν Χαλιφῶν ὁ Σουλτὰν Μαχμούτ, εὗρε τὸν Γιοβὰν-τσελεμπῆ, ἔγγονον τοῦ Δουζ, πατέρα ἐξ ἀρρένων καὶ ἐξ θηλέων, ἐκπληροῦντα τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ζαρπχανὲ (Νομισματοκοπείου), ὑπηρεσίαν ἱερὰν καὶ ἐπίφθονον. Ἡ ἐ-

μπιστοσύνη τῶν προκτίχων τοῦ Μαχμοὺτ πρὸς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Δούζ, κατεκύρωσε τρόπον τινα κληρονομικὸν εἰς αὐτοὺς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο· ἀληθῶς ὅμως ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἱκανώτερος τούτων εἰς ἔργον, ἔχον ἀνάγκην καὶ πρακτικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς θεωρίας πρὸς ἐντελῆ ἐκτέλεσιν. Ὁ Ὀθωμανικὸς νόμος ἀπαγορεύει νὰ δίδωνται θέσεις μεγιστάνων τοῖς Χριστιανοῖς, καὶ τοιαύτη ὑπῆρχεν ἡ θέσις τοῦ Ζαρπχανὲ-Ἐμίν (Διοικητοῦ τοῦ Νομισματοκοπείου). Ἀλλ' ὁ ἀπολυτισμὸς ἐφευρίσκει μέσα πολλὰ πρὸς ὑπεκφυγὴν τῆς εὐθύνης τῆς ἀθετήσεως τῶν νόμων. Ὁ Ζαρπχανὲ-Ἐμὶν ὑπῆρχε γέρων τις Ἀμπδ-Ἀρραμὰν, ἀγαθὸς καὶ ἁπλοῦς ὀθωμανός, ἀφωσιωμένος ὅλως τοῖς Δουζογλαίοις, φέρων τὸν τίτλον μόνον, πράγματι δὲ ἡ Διεύθυνσις καὶ πᾶσα ἡ διοίκησις τοῦ Νομισματοκοπείου ὑπῆρχεν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν.

Τὸ 1813, ἀπεβίωσεν ὁ Γιοβαν-τσελεμπὴς, ὃν διεδέχθησαν οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῦ υἱεῖς Κηρκὼρ καὶ Σερνίζ, οἵτινες ὁδηγηθέντες ὑπὸ κληρικοῦ τινος, τοῦ ἐν Βενετίᾳ ἁγίου Λαζάρου τάγματος τῶν Μεχιτοριττῶν, ἐπρομηθεύθησαν νέας ἐντελεστέρας μηχανὰς πρὸς κατασκευὴν τῶν νομισμάτων. Ἄπειρος ὑπῆρξεν ἡ εὐχαρίστησις τοῦ Σουλτὰν Μαχμοὺτ, ἰδόντος τὸ νέον νόμισμά του ἐντελέστερον καὶ κομψότερον, ὥστε πρὸς ἀπόδειξιν τῆς εὐχαρεσκείας του, ἀπένειμεν εἰς αὐτοὺς τὸ προνομιοῦχον δίπλωμα τοῦ Πεντσὲ (1), ὅπερ ὑπεξαιρεῖ τὸν κάτοχον ἀπὸ τὰς αὐθαιρεσίας τοῦ καχώσεις τῶν Βεζυρῶν, θέτον αὐτὸν ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν τῶν Σουλτάνων. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης δύο μόνον ἠξιώθησαν τῆς ὑψηλῆς τοῦ Πεντσὲ ἀπονομῆς, ὁ ἀρχιτέκτων

(1) Πεντσὲ ὀνομάζουσιν οἱ Ὀθωμανοὶ τὸν τύπον τῆς χειρὸς τοῦ Μωάμεθ, φέροντος τοὺς πέντε δακτύλους, ὃν, ἀγνοῶν τὴν γραφὴν, ἔθεττεν ἐπὶ τῶν διαταγμάτων του. Ἐκ τούτου τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδόθη ἀκολούθως εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῶν Σουλτάνων, τογρὰ λεγομένην. Ἡ λέξις πεντσὲ περσικὴ οὖσα σημαίνει πεντάς.

Κηρκὼρ καὶ ὁ ἐπιστάτης τῶν ἐργοστασίων τῆς πυρίτιδος Γιοβὰν Δαδιὰν, ἀμφότεροι Ἀρμένιοι.

Ἀφοῦ ὁ πανοῦργος Χαλέτης ἠρέθισε διὰ τῶν παραστάσεών του τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Σουλτάνου εἰς τὸ νὰ δημεύσῃ τὰ πλούτη τῆς ἀτυχοῦς ταύτης οἰκογενείας, καὶ ἤρξατο νὰ κλονίζῃ τὴν πρὸς αὐτὴν πολυχρόνιόν του συμπάθειαν, ἐσυλλογίζετο ὅτι δὲν ἤρκει τοῦτο μόνον πρὸς ἀκεραίαν ἐκπλήρωσιν τοῦ σχεδίου του, ἐὰν δὲν ἐξωντοῦτο ἅπασα τῶν Δουζογλαίων ἡ οἰκογένεια.

— Τὰ ἄπειρα ταῦτα πλούτη, Μεγαλειότατε, ἐξηκολούθει λέγων, εἶναι προϊὸν ἀπείρων καταχρήσεων. Οἱ κλέπται οὗτοι τοῦ Δημοσίου, νοθεύουσι τὰ νομίσματα διὰ τοῦ χαλκοῦ καὶ δι' ἄλλων ἑτερογενῶν εὐτελῶν μετάλλων, ξεγυμνώνοντες οὕτω τὸν λαὸν καὶ ζημιοῦντες τὸ Δημόσιον κατασκευάζουσι διὰ τοῦ Βασιλικοῦ χρυσοῦ ἄπειρα τεχνουργήματα καὶ τὰ πωλοῦσι πρὸς ἴδιον ὄφελος, καρπούμενοι μεγάλας ποσότητας. Ὁ κομιζόμενος ἐνταῦθα χρυσὸς καὶ ἄργυρος ἐκ τῶν Βασιλικῶν μεταλλείων, ἐκτιμᾶται παρ' αὐτῶν κατ' ἀρέσκειαν καὶ οὐδεὶς ὑπάρχει ὁ ἐπιθεωρῶν τοὺς λογαριασμούς των, διότι ὁ γέρων Ἀπδ-Ἀρραμὰν, ἀνίκανος ὅλως καὶ δωροδοκούμενος παρ' αὐτῶν, εὑρίσκεται ὡς ἁπλοῦν σκεῦος ἐν τῷ Νομισματοκοπείῳ, ἀρκούμενος μόνον νὰ συνάζῃ πλοῦτον.

— Ἀληθῶς λέγεις, εἶπεν ὁ Σουλτάνος, ὅταν ὁ Ζαρπχανὲ-Ἐμὶν ἦναι ζῶν, τότε, βεβαίως, ἡ διαχείρισις τοσούτου πλούτου μένει ἀνεξέλεγκτος.

— Ἔχετε δίκαιον, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης· ἂν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ἐγκρίνῃ, ὁ πρὸς τοῦτο κατάλληλος εἶναι ὁ Μεϊμὰρ-Μπασης (Ἀρχιτέκτων).

Ὁ Χαλέτ-Ἐφέντης τοσαύτην ἐκτήσατο ἐπιρροὴν παρὰ τῷ Σουλτάνῳ, ὥστε γενομένης αὐτῷ παρατηρήσεως ἐν μιᾷ φονικῇ τῶν Γενιτσάρων συμπλοκῇ, ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν περαιτέρω συμφορῶν, ἀνάγκη

νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἐκ τῶν πραγμάτων. «Τί θέλετε, εἶπε μετ' ὀργῆς, νὰ κόψω τὸν δεξιόν μου βραχίονα;»

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ γέρων Ἀπδ-Ἀρραμὰν ἀπεπέμφθη τῆς ὑπηρεσίας καὶ περιωρίσθη ἔν τινι τῶν παρακειμένων τῇ Κωνσταντινουπόλει χωρίῳ, τὸ δὲ χρηματικὸν αὐτοῦ δημευθέν, εἰσῆλθεν ἐν τῷ Ἀναχτορικῷ ταμείῳ. Οἱ ἀδελφοὶ Δουζογλαῖοι προσελθόντες εἰς τὸν ὑποτιθέμενον φίλον των Χαλέτην, τὸν ἠρώτησαν νὰ μάθωσι τὸ αἴτιον τῆς μεταβολῆς ταύτης, τὸν παρεκάλεσαν θερμῶς ν' ἀντικρούσῃ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ Μεϋμάρ-Μπασᾶ, καὶ νὰ προστατεύσῃ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Ἀπδ-Ἀρραμὰν εἰς τὴν προτέραν του θέσιν.

— Ἐξοχώτατε, τῷ εἶπον οἱ δυστυχεῖς ἀδελφοί, ἡ παροῦσα περίστασις εἶναι ἡ μόνη, ἥτις θέλει δείξει εἰς ἡμᾶς τεκμήρια τῆς ὑψηλῆς ἡμῶν εὐνοίας. Μὴ μᾶς ἐγκαταλείψετε ἀπροστατεύτους.

— Ποτέ· ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης μειδιάσας μειδίαμα, τὸ ὁποῖον διεπέρασεν ὡς μάχαιρα τὴν καρδίαν των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

ΤΟ ΔΕΙΠΝΟΝ

Ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ Βοσπόρου, ὅτε τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἐκάλυψε τὴν ὡραίαν τῆς Θρᾳκικῆς χώρας γῆν, μυρία φῶτα ἐφαίνοντο δονούμενα, ὧν ἡ ἀντανάκλασις ἀπαυγαζομένη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων παρίστα ἔτι μᾶλλον τερπνότερον τὸ θέαμα· τὰ φῶτα ταῦτα ἐκρέμαντο ἐπὶ τῶν δένδρων τοῦ ἀμφιθεατρικοῦ κήπου τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐπαύλεως τῶν Δουζογλαίων, παρ' ἣν πληθὺς ἁμαξίων φερόντων κυρίας, ἔπλεον πρὸς διασκέδασιν.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κήπου ἐκάθητο ὁ Χαλέτ-Ἐφέντης καὶ παρ' αὐτῷ ἀμφοτέρωθεν αἱ ἓξ ὡραῖαι ἀδελφαὶ τῶν Δουζογλαίων· ἀπέναντι τούτου ἐκάθηντο οἱ ἓξ ἀδελφοί, τὸ δὲ λοιπὸν μέρος τῆς τραπέζης ἐπλήρουν συγγενεῖς καὶ φίλοι, ἐν οἷς καὶ ὁ Δεδὲ Ἰσμαηλάκης, ὁ περίφημος τῆς Σταμπούλ ἀοιδός, οὗτινος ὁ λάρυγξ ἔλεγον καὶ Ὀθωμανοὶ καὶ Χριστιανοί, εἶναι λάρυγξ ἀγγέλου. Οἱ γλυκεῖς καὶ εὐώδεις οἶνοι τῆς Κύπρου καὶ τῶν Συρακουσῶν ὁ μοσχάτος, ἐχέοντος ἀφειδῶς, ἀλλ' ὁ ὑποκριτὴς Χαλέτης, θρησκευτικῷ δῆθεν κωλύματι, ἔπινεν ὕδωρ ζαχαρωτὸν (σορμπέτ). Ἀρξαμένης τῆς καταλύσεως τῶν ὀπωρῶν, ὁ Δεδὲ Ἰσμαηλάκης λαβὼν εἰς χεῖρας τὸ ταμποῦρι του, εἶδος ὀθωμανικῆς κιθάρας, ἐτραγῴδησεν ᾆσμα ὀθωμανικόν. Καὶ ὅμως τὸ συμπόσιον ὡμοίαζε μᾶλλον τὴν λεγομένην μακαριάν, τὴν πένθιμον συνεστίασιν τῶν συγγενῶν καὶ φίλων μετὰ τὴν ταφὴν τοῦ νεκροῦ. Ἡ οἰκογένεια ἐμέτρα τὴν ἄβυσσον, ἐφ' ἧς ὑπῆρχεν ἐπωρημένη, οἱ δὲ φίλοι καὶ συγγενεῖς συνεμερίζοντο τὴν ἀθυμίαν της, μόνος ὁ Χαλέτης ἀτάραχος ἐπροσποιεῖτο τὸν εὔθυμον, ἢ καὶ ἐμέτρα τὰ πλούτη, ὧν μετ' ὀλίγον ἔμελλε νὰ γίνῃ ὁ διαιτητής.

— Ἐξοχώτατε, εἶπεν εἷς αὐτὸν ἡ παρ' αὐτῷ καθημένη πρεσβυτέρα τῶν ἀδελφῶν, γινώσκομεν πόσον εὐνοεῖτε τὴν οἰκογένειάν μας, τὴν ὁποίαν κατεκυρίευσαν φόβοι ἐξ ἀφορμῆς προσφάτων συμβάτων, ἀλλ' ἔχοντες τὰς ἐλπίδας μας εἰς ὑμᾶς, πιστεύομεν ὅτι θέλετε μᾶς ἀπαλλάξει ἀπὸ ἐνδεχομένας συμφοράς.

— Μὴ θορυβῆσθε παραλόγως, τῇ ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης, ἐγὼ ἐβεβαίωσα σήμερον τὸν πρεσβύτερον τῶν ἀδελφῶν σας, ὅτι ἔχει τὴν προστασίαν μου· ἀδίκως λοιπὸν βυθίζεσθε εἰς μάταια διαλογήματα καὶ ὑποψίας δι' ἀνυπάρκτους κινδύνους.

— Ἐξοχώτατε, ὑπέλαβεν ἡ ἀτυχὴς θυγάτηρ τοῦ βαθυπλούτου Δεύζογλου, ἡμεῖς οὐδὲν κακὸν ἐπράξαμεν εἰς τὸ Δοβλέτι, καὶ ὁ πα-

τήρ μου καὶ ὁ πάππος μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου τὸ ὑπηρέτησαν μὲ πίστι, καὶ αφοσίωσιν. Τὰ πλούτη τῆς οἰκογενείας μας εἶναι προϊὸν κόπων ἐνδελεχῶν καὶ ἐργασίας διακοσίων καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν· ἀπ' ἐναντίας ἡ οἰκία μας εἰσήγαγεν ἄπειρα πλούτη εἰς τὸ Ἀνακτορικὸν θησαυροφυλακεῖον ἐκ προσπαθειῶν εἰλικρινοῦς καὶ ἐθέλου ὑπηρεσίας.

— Ἀληθῶς, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης. Καὶ τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ, ὅτι μεταξὺ τῶν πλουσίων ραγιάδων τοῦ Πατισὰχ, οἱ ἀδελφοί σας ἔλαβον πάντοτε δείγματα τῆς εὐαρεσκείας του καὶ ἐτιμήθησαν δεόντως ;

— Ὁ Θεὸς νὰ πολυετῇ τὴν Μεγαλειότητά του, ὑπέλαβεν ἡ ὡραία κόρη. Ὅλη ἡ οἰκογένεια ἡμῶν εὔχεται καθεκάστην ὑπὲρ τῆς πολυτίμου ζωῆς του, καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη ὅλων ἡμῶν εἶναι ἄπειρος.

— Δὲν δύναμαι νὰ ἐνοήσω τί σᾶς ἀναγκάζει νὰ μεμψιμοιρῆτε τοσοῦτον !

Δὲν μεμψιμοιροῦμεν, ἐξοχώτατε, δεόμεθα· ὅταν δὲν μεταχειρισθῶμεν ἀσπίδα εἰς τὰς συμφοράς μας τὴν ὑμ. ἐξοχότητα, εἰς ποῖον ἄλλον νὰ προστρέξωμεν ;

— Ἐγὼ δὲν βλέπω καμμίαν συμφοράν, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης, ἀπενίσας μετὰ περιχαροῦς γέλωτος εἰς τῆς νέας τὸ πρόσωπον.

— Ἡ ἀποπομπὴ τοῦ σεβασμίου γέροντος Ἀπδ-Ἀρραμὰν ἀπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ζαρπχανέ, ἐξοχώτατε, εἶναι τὸ προανάκρουσμα συνεπειῶν λυπηρῶν.

— Τὸν Ἀπδ-Ἀρραμάν, τὸν ἔπαυσεν ἀπὸ τὴν θέσιν του ὁ Σουλτάνος, διότι γηράσας κατέστη ἄχρηστος.

— Ἀλλ' ἡ δήμευσις τῆς περιουσίας του, ἐξοχώτατε ;

— Τί τὰ θέλει τὰ χρήματα ἄνθρωπος γέρων; ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης ζητήσας ὕδωρ ἵνα διακόψῃ τὸν διάλογον.

Ἡ νέα κόρη ἠγέρθη, ἵνα τῷ προσφέρῃ τὸν καφέ, ρίψασα βλέμμα ἀπελπισίας ἐπὶ τοῦ πρεσβυτέρου αὐτῆς ἀδελφοῦ.

Τὸ ὡρολόγιον τῆς οἰκίας ἐσήμανεν ἑπτὰ ὥρας, ὁ δὲ Χαλὲτ-Ἐφέντης ἀποχαιρετήσας πάντας μετ' ἄκρας προσηνείας, κατέβη εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἀκολουθούμενος παρὰ πάντων καὶ ἐπιβὰς εἰς τὴν ἄκατόν του ἀνεχώρησεν.

Οἱ συνδαιτυμόνες ἐπανῆλθον εἰς τὴν σκιάδα κατηφεῖς καὶ περίλυποι, ἵνα μάθωσιν ὑπὸ τῆς πρεσβυτέρας τῶν ἀδελφῶν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Χαλέτη διαλόγου· ἀλλ' ἡ διήγησις αὐτῆς ἐνέπλησεν ἀθυμίας πάντας.

— Τὸν Χαλέτην δὲν ἐσπουδάσατε καλῶς, εἶπεν ὁ Δεδὲ Ἰσμαηλάκης, εἶναι ὁ μοχθηρότερος εἰς τὸ νὰ πράξῃ πᾶν κακόν.

Ἀπεχωρίσθησαν πάντες μετὰ μικρὸν, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν ἀντὶ τῆς εὐθυμίας τὴν ἀθυμίαν ἐλεεινολογοῦντες τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

ΤΟ ΠΡΟΑΝΑΚΡΟΥΣΜΑ

Ὁ Κανονισμὸς τοῦ Νομισματοκοπείου ὑποχρεοῖ τὸν Διευθυντὴν κατὰ πᾶσαν ἀντικατάστασιν τοῦ Διοικητοῦ, νὰ τῷ δίδῃ τὸν ἰσολογισμὸν τοῦ οἰκονομικοῦ του. Τὴν ἐπιοῦσαν προσκαλέσας ὁ Μεϊμὰρ-Μπασσς, ὁ ἐξ Ζιρπχανὲ Ἐμὶν, τὸν Κηρκὼρ, τὸν διέταξε νὰ τῷ δώσῃ ἀκριβῆ ἰσολογισμὸν τοῦ τε ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ τοῦ Νομισματοκοπείου, τοῦ ἐν τῷ ἀποθεματικῷ ταμείῳ ἐμπεριεχομένου ὑλικοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ νομισμάτων. Ἤρκει συνήθως ἡ ἐπὶ τοῦ χάρτου καταγραφὴ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς καταστάσεως αὐτοῦ, ὅθεν αἱ

ὑποψίαι καὶ οἱ φόβοι τῶν ἀδελφῶν Δούζογλου διεσκεδάσθησαν ὁπωσοῦν. Ἀλλ' ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς των, ὅταν δώσαντες τὸν ἰσολογισμὸν, ἤκουσαν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Μεϊμάρ-Μπαση. «Ὁ Σουλτάνος δὲν θέλει εὐχαριστηθῇ εἰς τὴν παράδοσιν ἑνὸς ἁπλοῦ χάρτου, θέλει εἰς ἀργύρια μετρητὰ τὴν ἀπόδοσιν τῶν κεφαλαίων του, τὰ ὁποῖα κατέθεσεν εἰς χεῖράς σας, καὶ ἐντὸς μικρᾶς προθεσμίας.»

Γνωστέον, ὅτι ἐν Τουρκίᾳ τὰ νομίσματα χαράσσονται πρὸς ὄνειλος τοῦ Σουλτάνου καὶ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, οὗτος δὲ κανονίζει καὶ διατάσσει τὸ ποσὸν τοῦ κράματος, τοῦ ἀναμιγνυομένου ἐν τῷ χρυσῷ καὶ τῷ ἀργύρῳ, χορηγῶν τὴν κατέργαστον αὐτῶν ὕλην. Ἐκτὸς τῆς μεγίστης ἀξίας τῶν μετάλλων τούτων, ὁ Σουλτάνος παρεχώρει εἰς παρακαταθήκας τοῖς Δουζογλαίοις, ὡς χρυσοχόοις τοῦ στέμματος, πολλὰ λιθοκόλλητα κοσμήματα καὶ ἀδάμαντας. Τὰ εἰς αὐτοὺς ἐμπεπιστευμένα κεφάλαια συνεποσοῦντο εἰς εἰκοσιπέντε περίπου ἑκατομμύρια. Ἐπειδὴ δὲ μετήρχοντο καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ τραπεζίτου, τὰ κεφάλαια ταῦτα ὑπῆρχον διεσκορπισμένα εἰς ἄλλα πολλὰ καταστήματα καὶ εἰς πολλὰς ἐμπορικὰς πόλεις τῆς Εὐρώπης καὶ ἰδίως εἴς τε τὴν Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν. Πῶς ἠδύναντο λοιπὸν ἐν μικρᾷ προθεσμίᾳ νὰ καλύψωσι τὰς ἀνοικτὰς πιστώσεις, νὰ ζητήσωσι τὴν ἀπότισιν ὀφειλῶν μηκέτι ἐμπροθέσμων; Ὅθεν θεωροῦντες ἀδύνατον τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς Σουλτανικῆς διαταγῆς, κατήντησαν εἰς ἀμηχανίαν καὶ εἰς ἀπόγνωσιν. Μὴ εὑρίσκων ἄλλην διέξοδον ὁ Κηρκὼρ, ἔδραμεν εἰς τὸν Χαλὲτ-Ἐφέντην τὸν φίλον του.

— Ἐξοχώτατε, τῷ εἶπεν, ἡ ἤλλαξεν ἡ μέχρι τοῦδε ἐπικρατοῦσα τάξις ἐν τῷ Νομισματοκοπείῳ. Δὲν ζητεῖ πλέον ἰσολογισμὸν ὁ Ζερπχανὲ Ἐμίν, ἀλλὰ χρήματα καὶ ἐν μικρᾷ προθεσμίᾳ. Ζητεῖ πρᾶγμα ἀδύνατον, διότι τὰ πλεῖστα τῶν κεφαλαίων τοῦ Ζαρπχανὲ κυκλοφοροῦσιν εἰς ἄλλων χεῖρας, ἅτινα ἐν μικρῷ διαστήματι εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ εἰσπράξωμεν.

— Ἡσύχασον, τῷ ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης. Πῶς τοσαύτη βία ἐκ

μέρους τοῦ Μεϊμάρ-Μπαση; προσέθεσε μετ' ἀπορίας. Ἡσύχασον, σὲ λέγω, καὶ ὅλα θέλω τὰ ἐξομαλύνει ἅμα ἴδω τὸν Σουλτάνον· ἀλλ' ἀνάγκη νὰ τύχω ἁρμοδίου εὐκαιρίας, εἰς τοῦτο δ' ἔχομεν καιρὸν μιᾶς ἑβδομάδος.

Ὁ Κηρκὼρ ἐπέστρεψεν οἴκαδε πλήρης ἐλπίδων, ἐπαναπαυθεὶς εἰς τοὺς ἐνθαρρυντικοὺς λόγους τοῦ φίλου του.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἐλθὼν ἐν τῷ καταστήματι ὁ Μεϊμάρ-Μπασης, ἔμεινε πλείονα χρόνον ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ αὐτοῦ δωματίῳ, πρὸς μεγίστην ἀπορίαν πάντων τῶν ἐν τῷ καταστήματι ἐργαζομένων. Περὶ τὴν ἐννάτην καταβὰς τέλος πάντων, ηὗρε τοὺς δύο ἀδελφοὺς περιμένοντας αὐτὸν εἰς τὸ πόδιον τῆς κλίμακος, ῥίτινες κατὰ τὴν ἰθιμοταξίαν τῷ προσέφερον τὰ σεβάσματά των. Ὁ Ζαρπχανὲ-Ἐμὶν ἔρριψεν ἐπ' αὐτῶν βλέμμα ὑπερήφανον, οὐδόλως ἀποκριθεὶς, ὡς ἄλλοτε ἔπραττεν, εἰς τὰς προσαγορεύσεις των· περιωρίσθη δὲ μόνον, ἀναβὰς τὸν ἵππον του, νὰ τοῖς εἴπῃ.

— Ὁ Σουλτάνος διέταξε νὰ μείνετε ἐν τῷ καταστήματι.

— Ἐξοχώτατε, ἀπεκρίθη ὁ Κηρκὼρ, ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης, πρόκειται νὰ ἐξομαλ.....

Ἡ λέξις διεκόπη εἰς τὰ χείλη τοῦ δυστυχοῦς Κηρκὼρ, κραυγάσαντος μετὰ φωνῆς ὀργίλου τοῦ Μεϊμάρ-Μπαση.

— Τί ἀναμιγνύεται ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης εἰς ξένα καθήκοντα; Ὁ Πατισὰχ διέταξε νὰ κρατηθῆτε ἐδῶ.

Καὶ μετὰ τὰς φρικώδεις ἐν Τουρκίᾳ ταύτας λέξεις, κατ' οὐδὲν διαφερούσας καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, κεντήσας τὸν ἵππον του ἐγένετο ἄφαντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ΄.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Μέχρι τοῦ μεσονυκτίου ἀνήσυχος ἡ οἰκογένεια τῶν Δουζογλαίων περιέμενε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς καὶ συζύγους, ἀλλ' ὅταν παρῆλθε τὸ μεσονύκτιον καὶ οὐδεὶς ἐφάνη νὰ τῇ ἀναγγείλῃ τί ἔγεινεν ὁ Κηρκὼρ καὶ Σερκὶζ κατεθορυβήθη, βυθισθεῖσα ἐν θλίψει καὶ ἀγωνίᾳ, ἐν ᾧ οἱ ἐν τῷ Νομισματοκοπείῳ κρατηθέντες οὗτοι ἀδελφοὶ ἔμειναν ἐκστατικοὶ θεωροῦντες ἀλλήλους, καὶ συζητοῦντες μεταξύ των νὰ εὕρωσιν ὅλων τούτων τῶν αἰφνιδίων μεταβολῶν τῆς τύχης τὸ ἄκρον, ἡ δ' ἀθυμία τῶν γυναικῶν, ἔφθασεν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω, ὅταν ἐλθὼν εἰς τῶν ὑπηρετῶν τοῖς ἀνήγγειλε τὸ δυστύχημα τῶν ἀδελφῶν καὶ συζύγων των. Ἡ νὺξ παρῆλθεν εἰς ἀνησυχίας θανασίμους. Ἐν ταῖς ἀμφιβολίαις των ἔκριναν δέον ν' ἀπευθυνθῶσιν εἰς τὸν Χαλὲτ-Ἐφέντην ὑποτιθέμενον εἰσέτι φίλον των καὶ προστάτην τῶν συμφερόντων των· παρεκίνησαν λοιπὸν τὸν ἀδελφόν των Μικὲλ νὰ δράμῃ εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Χαλέτη, ἵνα λάβῃ πληροφορίας καὶ νὰ τὸν ἱκετεύσῃ ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας ἁπάσης, νὰ μεσιτεύσῃ τάχιον εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ἐπαπειλούντων αὐτὴν δεινῶν.

— Ἦλθον, τῷ εἶπε παρουσιασθεὶς ἐνώπιόν του διὰ μυρίων ὑποκλίσεων, νὰ σᾶς παρακαλέσω, ἐξοχώτατε, ἐκ μέρους ὅλης μας τῆς οἰκογενείας, ἧς τῶν σεβασμάτων συγχρόνως εἶμαι ὁ κομιστής, νὰ μὲ φωτίσητε, ποία ἡ παρακινήσασα τὸν πολυχρονημένον Σουλτάνον αἰτία, νὰ ἐκδώσῃ τὴν διαταγὴν τῆς κρατήσεως τῶν ἀδελφῶν μου Κηρκὼρ καὶ Σερκὶζ ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Νομισματοκοπείου. Οἱ

ἀδελφοί μου, ἐξοχώτατε, καὶ ἅπασα ἡ οἰκογένεια, ὡς καλῶς γινώσκετε, οὐδένα ἄλλον ἔχει προστάτην ἐκτὸς ὑμῶν, ἵνα τοὺς ἐξαγάγῃ ἐκ των περιπλοκῶν, ἐν αἷς ἀδίκως ἐνέπεσαν.

— Μικὲλ, τῷ ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης, διακόψας ψυχρῶς τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ λόγου του, ἠξεύρω πᾶν ὅ,τι θὰ μοὶ διηγηθῇς, ἠξεύρω τί ἀκολουθεῖ, ἀλλ' ὁ Σουλτάνος εἶναι δίκαιος καὶ θέλει συγχωρήσει τοὺς ἀδελφούς σου ἐὰν ἦναι ἀθῶοι, δηλ. ἐὰν δυνηθῶσι νὰ δώσωσι λογαριασμὸν ἀκριβῆ. Καὶ συνώδευσε τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις δι' ἑνὸς εἰρωνικοῦ μειδιάματος, καὶ δι' ἑνὸς εἴδους εὐχαριστήσεως, ἣν δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποκρύψῃ.

Ὁ Μικὲλ ἐνόησε τὴν δολιότητα τοῦ Χαλέτη, ἔκρινεν ὅμως ἀναγκαῖον νὰ προσποιηθῇ, ὅτι δὲν ἐνεβάτευσεν εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων του, μήπως ἰχνηλατήσει προσέτι κἄτι τι χρήσιμον πρὸς φωτισμὸν τῶν ἀδελφῶν του.

— Ἐξοχώτατε, ὑπέλαβεν ὁ Μικὲλ, οἱ ἀδελφοί μου δὲν ἀρνοῦνται νὰ δώσωσιν ἀκριβῆ λογαριασμόν. Ἡ Ὑμετέρα ὅμως ἐξοχότης, ἀνὴρ πεπροικισμένος μὲ τοσαύτας γνώσεις, οἵας οὐδεὶς τῶν κατοίκων τοῦ Βασιλείου κέκτηται, μὲ τοσοῦτον πνεῦμα καὶ μὲ πεῖραν μεγίστην, ἐννοεῖ βεβαίως ὅτι τοῦ Νομισματοκοπείου τοῦ ἀπείρου Βασιλείου τοῦ Πατισὰχ οἱ λογαριασμοὶ καὶ αἱ ἐξοφλήσεις τῶν κεφαλαίων, ἅτινα ἄνευ μεγάλης κυκλοφορίας εἶναι ἀδύνατον νὰ παρέξωσι σημαντικὰς ὠφελείας, δὲν εἶναι ἔργον οὔτε μιᾶς ἑβδομάδος, οὔτ' ἑνὸς μηνός. Ἡμεῖς προμηθευόμεθα χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἀπὸ τὴν Εὐρώπην διὰ χρηματικοῦ τοῦ Ζαρπχὰ ἐ, στέλλομεν ἐκεῖ τὰ περιττὰ κοσμήματα καὶ ἀδάμαντας καὶ πολλὰ ἐργόχειρα πρὸς κατανάλωσιν καὶ πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ταμείου τῆς Α. Μ. αὐτὰ ἀνάγκη νὰ εἰσπραχθῶσι καὶ νὰ τεθῶσιν εἰς τὸ Ταμεῖον. Ἐὰν ἐσφετερίσθημεν, ἢ ἐὰν ὑπάρχῃ ἔλλειψις, τοῦτο θέλει τὸ ἀποδείξει ὁ λογαριασμός. Διορίσατε τέλος πάντων μίαν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν νὰ τὸν θεωρήσῃ.

— Μικὲλ, τῷ εἶπε μετὰ τόνου φωνῆς ἐπιτακτικῆς, ὕπαγε καὶ

προσπαθήσατε τάχιον νὰ κατευνάσητε τὸν ὀργὴν τοῦ Σουλτάνου διὰ τῆς ἀποτίσεως τοῦ χρέους σας.

Ὁ Μικὲλ προσκυνήσας τὸν Χαλέτην, ἐξῆλθεν ὀπισθοχωρῶν. Ἐπιστρέψας δὲ εἰς τὸ Νομισματοκοπεῖον εὗρε τοὺς ἀδελφούς του καταγινομένους εἰς σύνταξιν ἰδιαιτέρων λογαριασμῶν.

Ἀλλοίμονον, ἀδελφοί μου φίλτατοι! τοῖς εἶπεν, ἔρχομαι ἀπὸ τὸν δόλιον καὶ μοχθηρὸν Χαλέτην, τὸν ὁποῖον κατεπλουτίσαμεν ἐκ τῶν κόπων μας. Τὸ καθ' ἡμᾶς τραῦμα εἶναι ἔργον τῆς χειρός του· ἀντὶ νὰ περιμένωμεν παρ' αὐτοῦ παρηγορίαν καὶ βοήθειαν, ἂς πιστεύωμεν μᾶλλον, ὅτι αὐτὸς μᾶς ὑπέσκαψε τὸ βόθρον εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ὁποίου ἱστάμεθα.

— Δὲν μᾶς λέγεις εἰμὴ λόγους ἀπελπιστικούς, ἀπεκρίθησαν οἱ δυστυχεῖς ἀδελφοί.

— Τί λόγους ἀγαπᾶτε ν' ἀκούσητε; θέλετε ν' αὐξήσω τὴν λύπην σας; ἀκούσατε. Καὶ τοῖς διηγήθη τὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Χαλέτη διάλογον. Κρίνατε λοιπὸν ποῦ εὑρισκόμεθα, ἱστάμεθα ἐπὶ ἡφαιστείου, ἑτοίμου νὰ ἐκραγῇ ὑπὸ τοὺς πόδας μας.

Τὸν διάλογον τῶν ἀδελφῶν διέκοψεν ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ζαρπχανὶ-Ἐμὶν, ὅστις, καταβὰς ἐκ τοῦ ἵππου, εἰσῆλθε κατ' εὐθείαν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν ὑπὸ κράτησιν τούτων δοσιλόγων.

— Ἦλθον, τοῖς εἶπε, νὰ σᾶς παρακινήσω νὰ κλείσητε ταχέως τοὺς λογαριασμούς σας, ἵνα μ' ἀπαλλάξητε ἀπὸ τὴν ὀχληρὰν ταύτην φροντίδα.

— Εἶναι ἀδύνατον, ἐξοχώτατε, ἀπεκρίθη ὁ Κηρκὼρ, ἐν τῷ μικρῷ διαστήματι, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται νὰ ἐξοφλήσωμεν κολοσσιαίας ποσότητας, καὶ νὰ ἔλθωμεν εἰς ἀποτέλεσμα. Ἓν ἐργαστήριον παντοπώλου νὰ διαλυθῇ ἔχει ἀνάγκην τοὐλάχιστον ἑνὸς μηνός. σκεφθῆτε καλῶς, ἐξοχώτατε, ἐὰν ἦναι δυνατὸν τὸ πολύπλοκον καὶ πλουσιώτατον τοῦτο κατάστημα, νὰ κλείσῃ τοσοῦτον ταχέως τοὺς λογαριασμούς του καὶ ἀντὶ ἐξελέγξεως ν' ἀπαιτῆται ἡ ἀπόδοσις τῶ

κεφαλαίων του. ἄτινα εἰσὶ τῇδε κἀκεῖσε διαμοιρασμένα, τὸ δὲ ποσὸν τοῦτο νὰ πληρωθῇ εἰς τὴν στιγμήν; Πρέπει νὰ μᾶς δοθῇ ἀνόλογος προθεσμία καὶ τοῦτο ἐξαιτούμεθα ἀπὸ τὴν σύνεσίν σας. Δὲν ἀπαιτοῦμεν ν' ἀπαλλαχθῶμεν ἀπὸ τὴν ποινὴν, ἣν ὁ νόμος ἐπιβάλλει εἰς τοὺς σφετεριστὰς τοῦ δημοσίου πλούτου, αἰτούμεθα νὰ μᾶς δοθῇ ὁ ἀνάλογος καιρὸς ν' ἀποδείξωμεν, ὅτι διεχειρίσθημεν πιστῶς τὴν ὑπηρεσίαν, ἣν ἐνεπιστεύθη εἰς ἡμᾶς ὁ πολυχρονημένος Πατισάχ.

— Ἔχετε ἡμέρας ἀκόμη πολλὰς νὰ τελειώσητε τοὺς λογαριασμούς σας, ἀπεκρίθη ὁ Μεϊμὰρ Μπασης, αἵτινες θέλουσι σᾶς ἐπαρκέσει πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς διαταγῆς τοῦ Σουλτάνου.

Τὸ ἀχρεῖον τοῦτο ὄργανον τοῦ Χαλέτη δὲν προσδιώρισεν οὐδεμίαν προθεσμίαν πρὸς λογοδοσίαν, ἵνα τοὺς προλάβῃ ἐὰν ἤθελεν ἰδῇ, ὅτι εὑρίσκονται εἰς κατάστασιν νὰ ἐξοφλήσωσι τὰ κεφάλαια. Οἱ δὲ κρατούμενοι, ἰκλαβόντες ὑπὲρ αὐτῶν τὴν διαρρυμένην αὐτοῦ ὁμιλίαν, ἤλπισαν ἀπευθυνόμενοι εἰς τὴν γενναιότητα καὶ τὴν φιλίαν τῶν τραπεζιτῶν Ἀρμενίων, νὰ ἐξέλθωσιν ἐντίμως ἐκ τῆς δυσκόλου ταύτης θέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΤΩΝ

Τὴν τρίτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν, οἱ ἡμίσεις τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Τραπεζιτῶν, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Μικὲλ, ἦλθον εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Νομισματοκοπείου, ἵν' ἀποφασίσωσι τὸν τρόπον, τοῦ νὰ φανῶσιν ὠφέλιμοι εἰς οἰκογένειαν, ἧς καὶ ἡ ἀρχαία καταγωγὴ

καὶ ἡ ἀνατροφὴ καὶ ὁ πλοῦτος, τὴν συνίστων εἰς τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ὁμογενῶν της. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα φρίκη καὶ φόβος κατεῖχεν ἅπαντας, ὥστε δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς ἀποτέλεσμα.

Καὶ ὅμως οἱ Δουζογλαῖοι ἤθελον ἐπιτύχει τὴν εὕρεσιν ὅλων τῶν ἀναγκαίων κεφαλαίων, ἐὰν ὁ ἄτιμος καὶ δειλὸς Ἀζναβοὺρ Δούζογλους, ὁ πλουσιώτερος τῶν συγγενῶν των, ὅστις καὶ τὴν κατάστασιν αὐτοῦ καὶ τὴν ὑπόληψιν ὤφειλεν εἰς τὴν φιλόπτωχον αὐτὴν οἰκογένειαν, δὲν ἐδραπέτευεν ἀπὸ τὴν συνέλευσιν καὶ ἤρχετο νὰ ζητήσῃ τὰς συμβουλὰς τοῦ Μεϊμάρ-Μπασῆ.

— Ἐνδοξότατε, τῷ εἶπε δραμὼν εἰς τὸ δωμάτιόν του, οἱ ἀδελφοὶ Κυρίων καὶ Σερκίζ μοῦ ζητοῦν χρήματα, νὰ τὰ δώσω;

— Τί χρήματα; τί τὰ θέλουν; ἠρώτησεν ὁ Μεϊμάρ-Μπασῆς, ὅστις ἐπεκαλεῖτο καὶ δαίμονας καὶ θεούς, ν' ἀποτύχωσιν αἱ προσδοκίαι τῶν Δουζογλαίων.

— Ζητοῦν χρήματα νὰ πληρώσουν τὸν Σουλτάνον.

— Φαίνεται ὅτι τοὺς χρεωστεῖς.

— Ὄχι, ἐνδοξότατε, μήτε παρᾶ τσακισμένον.

— Πῶς ἠμπορεῖ λοιπὸν νὰ σοῦ ζητοῦν χρήματα χωρὶς νὰ τοὺς χρεωστῇς, δός τα, διότι αὐτὰ εἶναι χρήματα τοῦ Σουλτάνου καὶ πρέπει νὰ ἠξεύρωμεν καὶ τὴν ποσότητα ὁποῦ χρεωστεῖς.

— Ὄχι, ἐνδοξότατε, ὄχι μήτε ἄσπρον δὲν χρεωστῶ εἰς τὴν ζωὴν τῶν τέκνων μου

— Πῶ, γίνεται νὰ θέλουν ἀπὸ σὲ χρήματα, καὶ σὺ νὰ μ' ἐρωτᾷς, ἂν πρέπει νὰ τὰ δώκῃς. Φαίνεται ὅτι ἔχετε λογαριασμοὺς μαζὶ καὶ τότε θὰ εἰπῇ, ὅτι κρατεῖς καὶ σὺ χρήματα τοῦ Σουλτάνου.

— Θεὸς φυλάξοι, ! μήτε κρατῶ, μήτε λογαριασμοὺς ἔχω μαζί του:, μήτε παρὰ τοὺς δίδω

— Ὅστις δὲν κρατεῖ χρήματα τοῦ Σουλτάνου, τί ὑποχρέωσιν ἔχει νὰ τοὺς δώσῃ χρήματα ; ἄλλως, φαίνεται, σκοπὸν ἔχεις ν' ἀνα-

μιχθῇς εἰς τῶν συγγενῶν σου τὰς ὑποθέσεις, εἶπεν ὁ Μεϊμάρ-Μπασης προφέρων πᾶσαν λέξιν μὲ τοιοῦτον ῥυθμόν, ὡς ν' ἀνεγίνωσκε κάνεν λάμη Κατῆ, ἵνα γείνῃ καταληπτὸν εἰς τοὺς ἀκροωμένους διαδίκους.

Ὁ Ἀζναβοὺρ ἐνόησεν ὅτι ἡ κεφαλή του δὲν στέκει καλῶς εἰς τοὺς ὤμους του Ὅθεν προσαγορεύσας μετὰ βαθυτάτης ὑποκλίσεως τον Μεϊμάρ-Μπασῆ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου του δρομὼν δὲ κατ' εὐθείαν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ λάκκον ὀρύξας ἐν τοῖς ὑπογείοις, κατέθεσεν ἐν αὐτῷ ἅπαν αὐτοῦ τὸ χρηματικὸν καὶ ὅ,τι εἶχε βαρύτιμον, μνημονεύων ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς ἀποφθεγματικοὺς λόγους τοῦ Μεϊμάρ-Μπασῆ καὶ φρίττων μέχρις ὀστέων.

Ἡ δὲ Συνέλευσις διελύθη, ἀφοῦ ἀπεράσισε νὰ ζητήσῃ ὀκταήμερον προθεσμίαν. Διευθύνθη λοιπὸν πρὸς τὸν Ζαρταχὲ-Ἐμὶν νὰ τὸν παρακαλέσῃ, ἵνα ζητήσῃ τὴν χάριν ταύτην παρὰ τοῦ Σουλτάνου, ἐν ᾧ ὤφειλε νὰ συλλογισθῇ, ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Χαλέτη στενὴ φιλία καὶ ὁ σύνδεσμός του μετ' αὐτοῦ, ἀντὶ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς σωτήριον μέσον τοῖς Δουζογλαίοις, ἔμελλε νὰ ὠθήσῃ ἔτι μᾶλλον τὴν ἀπώλειάν των. Ἀλλ' ἡ προσφυγὴ τῶν Τραπεζιτῶν πρὸς τὸν Ζαρπχανὶ-Ἐμὶν, ἐγένετο ἐξ ἀγνοίας τῶν μυστικῶν σκευωριῶν τοῦ Χαλέτη, ὧν ὄργανον ὑπῆρχεν ὁ δόλιος οὗτος τοῦ Νομισματοκοπείου Διοικητής.

Ἡ πρὸς τοὺς Δουζογλαίους μακρὰ ἀχαριστία τοῦ Χαλίτη καὶ τὸ αἰσχρὸν κατ' αὐτῶν μῖσός του, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ ὑπὸ τῶν ἀγνοούντων μᾶλλον, ὅτι ὁ λειτουργὸς οὗτος ἔλαβεν ἀπείρους παρ' αὐτῶν εὐεργεσίας. Ὁ Χαλέτης κατηγόρησεν εἰς τὸν Σουλτάνον τοὺς Δουζογλαίους ὡς κατασπαταλεύσαντας τὸν δημόσιον πλοῦτον, ἐν ᾧ οὗτος ὑπῆρχεν ὁ μόνος ἀσωτεύσας πολλὰ καὶ μεγάλα κεφάλαια τοῦ Ζαρπχανὶ, λαμβάνων αὐτὰ ὡς δάνεια, μηδέποτε ὅμως σημειούμενα ἐν τοῖς τοῦ Δημοσίου βιβλίοις, ἀλλ' ἐν τοῖς ἰδιαιτέροις τῶν Δουζογλαίων, καὶ ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ του καταστίχῳ, ὡς διδόμενα παρὰ φίλων εἰς φίλον, καὶ ὅμως καταστήσαντα τὴν θέσιν αὐτοῦ κρίσιμον.

SISMANOGLIO MEGARO

Τὰ μεγάλα ταῦτα χρέη του προσέθετο νὰ σβέσῃ διὰ τοῦ αἵματος τῶν ἀθώων θυμάτων του, διὰ ποταπῶν καὶ ἀτίμων ραδιουργιῶν.

Προσελθὼν πρὸς αὐτὸν ὁ Μικέλ αὖθις νὰ τῷ ζητήσῃ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς του δανείου.

— Εἰμὶ ἕτοιμος, τῷ ἀπεκρίθη μετὰ προπεποιημένης ἀπαθείας, νὰ ἐξοφλήσω τὸ χρέος μου καὶ θέλω τὸ πέμψει εἰς τὸ Νομισματοκοπεῖον.

Ὁ Μικὲλ εὐχαριστηθεὶς εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Νομισματοκοπεῖον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ΄.

Η ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΩΘΗΣΙΣ

Κεντούμενος ἐντούτοις ὁ Χαλέτης ὑπὸ τοῦ φόβου μὴ ἤθελε σπουδαίως ἀπαιτηθῇ τὸ πρὸς τοὺς Δουζογλαίους χρέος του, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ σπεύσῃ τὴν καταστροφήν των, ἔδραμεν εἰς τὰ Ἀνάκτορα, ἔνθα εὑρὼν τὸν Σουλτάνον ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ συμβουλίου, τὸν παρεκάλεσε νὰ διατάξῃ τὴν ἀποχώρησιν πάντων, ὡς ἔχων σπουδαῖόν τι καὶ λίαν κατεπείγον νὰ τῷ ἀναγγείλῃ. Ὁ Σουλτάνος δι' ἑνὸς νεύματός του διέταξε νὰ κενωθῇ ἡ αἴθουσα. Μείνας μόνος ὁ Χαλέτης μετ' αὐτοῦ.

— Μεγαλειότατε, τῷ εἶπεν ὑψώσας φωνὴν πλήρη πάθους καὶ ζήλου, δὲν ἀποκρύπτω εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, ὅτι εἶμαι τῶν Δουζογλαίων, τοὺς ὁποίους πάντοτε ἐπροστάτευσα καὶ πάλιν ἤθελον τοὺς προστατεύσει, ἐὰν δὲν ἀνεκάλυπτον, ὅτι τὰ συμφέροντα

τῆς Βασιλείας καταστρέφονται. Ἤδη, Μεγαλειότατε, ἀναγκάζομαι νὰ κόψω πάντα δεσμὸν φιλίας. Οἱ δοῦλοι τῆς Ὑμ. Μ. οἱ προκρίνοντες τὰ ἴδια συμφέροντα ἀπὸ τὰ τῆς Βασιλείας σου, εἶναι ἀνάξιοι νὰ βλέπωσι τὸ ἱερὸν πρόσωπόν σου. Καιρὸς, Μεγαλειότατε, νὰ ληφθῇ ἓν μέτρον ἀποφασιστικὸν δι' αὐτούς, διότι ὅλοι οἱ Ἀρμένιοι συνεννοήθησαν μεταξὺ των καὶ οἱ ἐγκληματίαι θέλουσι δυνηθῇ νὰ ὑπεκφύγωσι τὴν δικαιοσύνην σου, παρουσιάζοντες εἰς τὴν Μεγαλειότητά σου τὸ ἀργύριον τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων ὡς ἴδιον, ἵνα ἀποδώσωσιν ἔπειτα ἀπὸ τοὺς θησαυρούς σου. Ἡ ἀχαλίνωτος πολυτέλειά των, αἱ καθεκάστην γενόμεναι παρ' αὐτῶν δαπάναι εἰς οἰκοδομὴν ἀνακτόρων μεγαλητέρων καὶ πολυτελεστέρων τῶν Ὑμετέρων, ἡ ἀναιδὴς μεγαλοπρέπεια, κατ' οὐδὲν ὑποδεεστέρα τῆς Βασιλικῆς, σου μεγαλοπρεπείας, ἣν ὑπιδεικνύουσιν οἱ ῥαγιάδες οὗτοι εἰς τὰ ὄμματα τῶν πιστῶν μουσουλμάνων, ἠρέθισαν εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν τὸν λαόν. Οἱ πιστοὶ ἀποδίδουσι τὴν ἀνοχήν σου, Μεγαλειότατε Πατισάχ, εἰς ἀδυναμίαν καὶ περιμένουσι νὰ ἴδωσιν, ὅτι λαμβάνεις μέτρον ἄξιον τῆς ὑψηλῆς σου δοκαιοσύνης.

Ὁ Σουλτάνος ἐρεθισθεὶς ὑπὸ τῶν λόγων τοῦ ὑπουργοῦ του ὠργίσθη μέχρι μανίας.

— Ἀπεφάσισα, ἀπεκρίθη, νὰ κολάσω τοὺς ἐγκληματίας, ἀλλ' ἀγνοῶ τὰ ἁρμόδια μέσα πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ἐνόχων.

— Ἰδού, Μεγαλειότατε, ὁ κατάλογος τῶν ἐνόχων, καὶ τῷ ἐνεχείρισε χάρτην, ἐφ' οὗ ὑπῆρχον προγεγραμμένοι οἱ ἐπισημότεροι τῶν Ἀρμενίων, οἱ μέλλοντες κατ' αὐτόν, νὰ χρησιμεύσωσι θύματα τῆς μοχθηρίας του. Ἀνάγκη, Μεγαλειότατε, προσέθεσε, νὰ συλληφθῇ ἅπασα τῶν Δουζογλαίων ἡ οἰκογένεια, καὶ σὺν αὐτῇ ὅλοι οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι των, οἱ ἐνοχοποιηθέντες εἰς τὴν ὑποθεσίν των. Ὅλοι οὗτοι ἐμπεριλαμβάνονται εἰς ὃν σᾶς ἐνεχείρισα κατάλογον. Πρέπει δὲ νὰ συλληφθῶσιν ἐν καιρῷ νυκτός· καὶ οἱ μὲν ἄνδρες νὰ ὁδηγηθῶσιν εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Νομισματοκοπείου καὶ συμφυλακισθῶσι με-

τὰ τῶν τριῶν ἀδελφῶν ὑποδίκων, αἱ δὲ γυναῖκες ν' ἀποχθῶσιν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον τῶν Ἀρμενίων.

— Ἡ συμβουλή σου μ' ἀρέσκει, Χαλίτ, ἀπεκρίθη ὁ Σουλτάνος, καὶ σοὶ χορηγῶ πᾶσαν ἐξουσίαν νὰ ἐνεργήσῃς.

Περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν τῆς ἑσπέρας, ὁ Μποστανταντσίμπασης μετὰ μιᾶς σπείρας Μπονσταντσίδων ὡδευεν εἰς τὴν κατοικίαν τῶν Δουζογλαίων καὶ εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ.

Οἱ παῖδες ἐφριξαν καὶ ἐκραύγαζαν, αἱ γυναῖκαι ἔτριμον, ὁ δὲ Μποσταντσίμπασης, ὅστις σκοπὸν εἶχεν οὐδεὶς νὰ τῷ διαφύγῃ, ἤρξατο νὰ ἐνθαρρύνῃ τὰς γυναῖκας.

— Μὴ δειλιᾶτε, δὲν ἤλθομεν, ταῖς ἔλεγε, νὰ πράξωμεν κακόν, θὰ σᾶς κοινοποιήσω μίαν διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου.

Ἡ οἰκογένεια ὑπακούσασα, συνήλυεν ἅπασα ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ, ἀλλ' ἡ ἔκπληξίς της ὑπῆρξεν ἀπερίγραπτος, ὅταν ἤκουσε τὴν διαταγὴν ἐπιτάττουσαν τὴν κράτησίν των. Μετὰ τὴν ἀναγωσιν οἱ σύζυγοι ἥρπαγησαν ἀποχωρισθέντες ἀπὸ τὰς συζύγους των, οἱ δὲ παῖδες ἀπὸ τὰς μητέρας των.

Οἱ κλαυθμοὶ καὶ οἱ ὀδυρμοὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παίδων ἀντήχουν καθ' ἅπασαν τὴν μεγαλοπρεπῆ τῶν Δουζογλαίων οἰκοδομήν. Ὁ ἀπάνθρωπος Μποσταντσίμπασης ἀπαθὴς εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν σκηνήν, διέταξε τοὺς ἀγρίους Μποσταντσίδες του, τὰς μὲν γυναῖκας καὶ τὰ παιδία νὰ φέρωσιν εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ νὰ τὰ τὰ ἐπιβιβάσωσιν εἰς μίαν βαρκαν ἄκατον, ἐν ᾗ φορτώνουσι πλίνθους καὶ πέτρας, καὶ νὰ τὰς ὁδηγήσωσιν εἰς, τὸ Πατριαρχεῖον τῶν Ἀρμενίων, τοὺς δ' ἄνδρας ἐκράτησε περιμένων νὰ τῷ φέρωσι καὶ τοὺς λοιποὺς προγεγραμμένους, οὓς ἄλλοι ὑπηρέται τῆς ἐξουσίας εἶχον συλλάβει εἰς τὰς οἰκίας των.

Περὶ τὴν αὐγὴν ἅπαντες οἱ συλληφθέντες προγεγραμμένοι, ἐκεμίσθησαν εἰς τὸ μέγαρον Δούζογλου, οὓς, μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ κρατηθέντων, ἀγαγόντες εἰς ὁμοίαν τῆς ἄλλης ἄκατον, ἔφερον καὶ καθεί-

ξαν μετὰ τῶν τριῶν ἀδελφῶν Δουζόγλου ἐν τῷ Νομισματοκοπείῳ ἐν ὑπογείῳ καθύγρῳ, ἔνθα ἔρριπτον τὰς τεθραυσμένας μηχανὰς καὶ τὰ ἄχρηστα σίδηρα. Αἱ συλληφθεῖσαι οἰκογένειαι ἠριθμοῦντο δεκαοκτώ, ἐν αἷς καὶ ἡ τοῦ Ἀζναβοὺρ, οὗτινος ἡ προδοσία ἀντημείφθη διὰ τῆς φυλακίσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'.

ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΙΩΝ

Ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἀρμενίων, ἐν μιᾷ καταγωγείῳ αἰθούσῃ σκοτεινῇ καὶ ὑγρᾷ, κατεκλείσθησαν αἱ θυγατέρες καὶ νύμφαι τοῦ βαθυπλούτου Δούζογλου Γιοβὰν Τσελεμπῆ καὶ τὰ τέκνα των.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐλθὼν εἰς τὸ Ἀρμενικὸν Πατριαρχεῖον ὁ Μποσταντσίμπασης, εἰσῆλθεν ἐν τῇ αἰθούσῃ πρὸς ἐπίσκεψιν ὅθεν τῶν γυναικῶν.

— Ἠξεύρετε, Κυρίαι, ταῖς εἶπε, διατί ἦλθον; Ἦλθον νὰ σᾶς δώσω τὴν χαροποιὰν ἀγγελίαν, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ὑπάγετε εἰς τὰς οἰκίας σας. Οἱ λογαριασμοὶ τοῦ Κηρκὼρ καὶ Σερκὶζ ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τοῦ ἰδίου Σουλτάνου· ὀλίγα μόνον κεφάλαια ἐλλείπουσι καὶ ἤδη κρέμαται ἀπὸ ὑμᾶς ἡ συμπλήρωσίν των· ἂν ἠξεύρητε πουθενὰ παραχωμένο τι, εἰπέτέ με νὰ τὸ φέρω εἰς αὐτοὺς νὰ τὸ δώσωσιν εἰς τελείαν ἐξόφλησιν.

Αἱ δυστυχεῖς γυναῖκες, εἰς ἃς ὁ πλοῦτος ἐθεωρεῖτο ὡς σκύβαλον, ἢ μᾶλλον ὡς ἀφορμὴ κακῶν, οὐ μόνον τῷ ἐνεχείρισαν πᾶν ὅ,τι ἐκρά-

τουν, ἀλλὰ καὶ ὅ,τι εἶχον εἰς μέρη ἄγνωστα τῆς οἰκίας των ἀποτεθειμένα τῷ ἐμαρτύρησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ΄.

Ο ΤΡΑΠΕΖΙΤΗΣ ΑΖΝΑΒΟΥΡ

Πρωΐαν τινα ὁ Ἀρχιδεσμοφύλαξ κατελθὼν ἐν τῷ ὑπογείῳ τοῦ Νομισματοκοπείου διεχώρισεν αὐτοὺς ὡς πρόβατα, καὶ τοὺς μὲν ἀδελφοὺς Δουζογλαίους μετὰ τῶν συγγενῶν των ἀπήγαγεν εἰς δυσωδέστερον δωμάτιον καὶ σκοτεινότερον, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς ἑβδομήκοντα δύο ἀριθμουμένους, διαμερίσας εἰς δύο κατέκλεισεν εἰς ἀνώγεια δωμάτια.

Οἱ κρατούμενοι μετὰ τοῦ Τραπεζίτου Ἀζναβοὺρ Ἀρμένιοι, ἐθεώρουν αὐτὸν ὡς ὑπὸ θείας χειρὸς τραυματισθέντα, διότι ζητήσας ν' ἀσφαλίσῃ διὰ προδοσίας τὴν περιουσίαν του, ἐκινδύνευσεν αὐτὴν του τὴν ὕπαρξιν. Ὁ Χαλέτης ὑποβλέπων τοὺς θησαυρούς του, τὸν κατέγραψεν εἰς τοὺς πίνακας τῶν προγεγραμμένων, γενόμενον κοινωνὸν τῆς τύχης ἐκείνων, ὧν τὴν σωτηρίαν ἠδύνατο ἴσως νὰ ἐξαγοράσῃ μὲ μέρος τοῦ ἀπείρου του πλούτου.

—Ἀζναβοὺρ-Τσελεμπῆ, τῷ εἶπεν εἷς τῶν τραπεζιτῶν, πῶς θεωρεῖς τὴν κατάστασίν μας;

— Ὀλεθρίαν, ἀπεκρίθη ὁ Ἀζναβούρ.

— Διὰ τὸ κορφί, φίλε μου, χάνομεν τὸ πέταλλον. Ἂν ἐδίδαμεν μέρος τοῦ πλούτου μας εἰς τοὺς Δουζογλαίους, τὸ ὁποῖον δὲν ἠθέλαμεν χάσει ποτέ, διότι οἱ Δουζογλαῖοι λαμβάνοντες καιρὸν νὰ συνάξωσι τὰ ἐσκορπισμένα κεφάλαιά των, εἶχον νὰ μᾶς πληρώσωσι τετραπλάσια, δὲν ἠρχόμεθα ἐδῶ ποῦ ἐφθάσαμεν.

— Ἡμεῖς κανὲν κακὸν δὲν ἐκάμαμεν καὶ ἐπομένως θὰ μᾶς ἀπολύσουν, ἀπεκρίθη ὁ Ἀζναβούρ.

— Αἴ! Χοτσὰ Ἀζναβοὺρ, ἡμεῖς; δὲν ἐπράξαμεν καὶ ἐν κακόν; αἴρομεν ἐτ' ὠμῶν τὸ μεγαλήτερον ἔγκλημα, τὸν πλοῦτον, τὸν ὁποῖον, ἀφοῦ μᾶς ἀφαιρέσουν, θὰ μᾶς καθαρίσουν ἴσως καὶ διὰ τοῦ αἵματός μας.

— Σὺ μᾶς; ἐπῆρες ς' τὸ λαιμό σου, εἶπεν εἷς τῶν ἁπλουστάτων ἐκείνων Ἀρμενίων, τῶν νηστευόντων τὰς τριακοσίας ἡμέρας τοῦ χρόνου. Σὺ Χοτσὰ Ἀζναβοὺρ μᾶς ἔκαμες τὸν Ἰούδα καὶ διὰ τοῦτο τὰ πάσχομεν ὅλα, ὁ Θεὸς νὰ σὲ συγχωρήσῃ.

Ὁ Ἀζναβοὺρ ἡτοιμάζετο νὰ ἀποκριθῇ, ὅταν ἡ θύρα ἠνεῴχθη μετὰ τρόμου, παρουσιασθέντος τοῦ Μποσταντσίμπαση.

— Ποῦ εἶναι, εἶπεν οὗτος, ὁ λεγόμενος Ἀζναβούρ;

— Ἐγὼ εἶμαι, ἀπεκρίθη τρόμων ὁ δυστυχὴς Τραπεζίτης.

— Ἐσὺ εἶσαι; ἔλθὲ πλησίον, ὑπέλαβεν ὁ Μποσταντσίμπασης. Ἓν ἑκατομμύριον καὶ τετρακοσίας χιλιάδας γρόσια κατέσχεν ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν νομισμάτων εἰς χεῖρας τῶν Κολλυβιστῶν, τὰ ὁποῖα ὡμολόγησαν, ὅτι τὰ ἔδωκες σύ, ὅλα κίβδηλα.

— Ἐγώ; ποτέ· ψεύδονται ἐφώνησεν.

— Γκιαοὺρ, πῶς ψεύδονται; ψεύδεται ὁ Χαλὲτ-Ἐρέντης, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἐρέθησαν καὶ ἐμετρήθησαν τὰ χρήματα;

— Ἐγὼ δὲν ἔδωκα ποτὲ εἰς κανένα κίβδηλα, οὔτε κανεὶς Κολλυβιστὴς μοὶ χρεωστεῖ.

— Ψεύδεσαι, ἄπιστε. Τί ἀρνεῖται τὴν ἀλήθειαν; θέλεις νὰ διαψεύσῃς τὸν ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν τοῦ Σουλτάνου; Σὺ εἶσαι ἀχρεῖος ἄνθρωπος. Μποσταντσίδες ἔμπορος. Τώρα σὲ στέλλω εἰς τὴν κρεμάλλαν.

Οἱ Μποσταντσίδες δραμόντες ἥρπασαν ἀπὸ τὸν τράχηλον τὸν ἄθλιον Ἀζναβούρ.

— Διατί τοῦτο, ἐνδοξότατε, τί ἔκαμα, περὶ τίνος πρόκειται; ἂν ἦναι διὰ τὸ ἑκατομμύριον καὶ τὰς τετρακοσίας χιλιάδας τὰ δίδω· παράλαβέ με μαζί σου νὰ ὑπάγωμεν νὰ σοῦ τὰ δώσω, διότι οὐδεὶς ἠξεύρει ποῦ εἶναι τὰ χρήματά μου. Ἀνακάλυψιν καλητέραν δὲν ἤθελεν ὁ Μποσταντσίμπασης, εἰμὴ τὴν μωρὰν τοῦ Ἀζναβοὺρ ὁμολογίαν.

Ἀπ' ἐδῶ δὲν ξύνασαι νὰ ἐξέλθῃς, ὑπέλαβεν ὁ Μποσταντσίμπασης, εἰπὲ εἰς ἐμὲ τὸ μέρος καὶ ἐγὼ ὑπάγω ὁ ἴδιος μόνος μου καὶ τὰ λαμβάνω.

— Ἐνδοξότατε, θὰ δυσκολευθῇς νὰ τὰ εὕρῃς καὶ ἴσως δὲν θέλεις δυνηθῇ νὰ τὰ εὕρῃς, ὑπέλαβεν ὁ Ἀζναβούρ,

— Ἐλθὲ λοιπὸν μετ' ἐμοῦ, ἀνόητε, τῷ εἶπεν ὁ Μποσταντσίμπασης.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ὡρῶν ἡ οἰκία τοῦ Ἀζναβοὺρ ὑπῆρχε πλήρης Μποσταντσίδων. Ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Μποσταντσίμπαση καὶ τῶν δορυφόρων του ὁ Ἀζναβούρ, κατέβησαν ὀλίγας βαθμίδας καὶ ἦλθον ἐνώπιον λιθοκτίστου θολωτοῦ ὑπογείου, μίαν μόνον ἔχοντος σιδηρᾶν θύραν, ἄνευ οὐδενὸς παραθύρου καὶ ἀνάψαντες λαμπάδα εἰσῆλθον ἐν αὐτῷ. Κιβώτια ἐπὶ κιβωτίων ὑπῆρχον ἐστιβασμένα καὶ μόνον μικρὸν μέρος ἐφαίνετο τοῦ ἐκ μεγάλων πλακῶν ἐστρωμένου ἐδάφους.

— Ποῦ τὰ ἔχεις; τὸν ἠρώτησεν ὁ Μποσταντσίμπασης· κάμε ταχέως.

— Εὐθὺς, ἀπεκρίθη ὁ Ἀζναβούρ, ἀλλ' ἀνάγκη νὰ μετατοπίσωμεν μερικὰ κιβώτια.

— Μποσταντσίδες, ἐκραύγασεν ὁ Ἀρχηγός των, σηκώσατε καὶ μετατοπίσατε τὰ κιβώτια, τὰ ὁποῖα θὰ σᾶς δείξει αὐτὸς ὁ χοῖρος.

Ἅραντες οἱ Μποσταντσίδες τὰ ἐπιδειχθέντα αὐτοῖς κιβώτια, ἀπεκάλυψαν τὸ ἔδαφος.

— Ἐγείρατε αὐτὴν τὴν πλάκα, τοῖς εἶπεν ὁ Ἀζναβούρ, δείξας αὐτοῖς πλάκα τετράγωνον ἑνὸς μέτρου ἔχουσαν μῆκος καὶ πλάτος. Ἡ πλάξ ἠνεῴχθη μετὰ κόπου πολὺν, καὶ ὑπ' αὐτὴν ὑπῆρχε χῶμα τὸ ὁποῖον ἔμβαλον καὶ μετ αὐτὸ ἐφάνη σιδηροῦν μέγα κιβώτιον. Ἵνα δὲ τὸ ἐκβάλωσιν ἐκ τῆς γῆς ἠναγκάσθησαν ν' ἀποσπάσωσι καὶ ἄλλας πλάκας.

— Τί ἐμπεριέχει τὸ κιβώτιον τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Μποσταντσίμπασης τὸν Ἀζναβούρ.

— Ἀπὸ τὸ κιβώτιον τοῦτο θὰ σᾶς μετρήσω τὸ ἑκατομμύριον καὶ τὰς τετρακοσίας χιλιάδας, ἀπεκρίθη ὁ Ἀζναβούρ·

Ἄπιστε χοῖρε, ὑπέλαβεν ὁ Μποσταντσίμπασης, ἐγὼ ἠξεύρω πόθεν θὰ πληρωθῶ, σ' ἐρωτῶ μόνον νὰ μ' εἰπῇς τί ἐμπεριέχει τὸ κιβώτιον. Ἀκούεις ἄπιστε; λέγε.

— Τρία ἑκατομμύρια εἰς μετρητὰ καὶ διάφορα ἀδαμαντοκόλλητα κοσμήματα καὶ ἀδάμαντας, ἀπεκρίθη ἔντρομος ὁ Ἀζναβούρ, ἐννοήσας ὅτι κάμνει κακοὺς λογαριασμοὺς μὲ τὸν Ἀρχηγὸν τοῦτον τῆς Ἀστυνομίας.

— Ἤδη πρέπει νὰ γεμίσωμεν τὸν λάκκον καὶ νὰ βάλωμεν τὰς πλάκας εἰς τὴν θέσιν των. Δισμεύσατε τὰς χεῖρας τοῦ ἀπίστου χοίρου, εἶπεν εἰς τοὺς Μποσταντζίδες ὁ ὠμὸς Ἀρχηγός των καθὼς καὶ τοὺς πόδας του.

— Τί θὰ κάμετε; ἠρώτησε μὲ τρέμουταν φωνὴν ὁ Ἀζναβούρ.

— Περίμενε, ἄπιστε νὰ ἰδῇς; ὁ ἴδιος. Μποσταντζίδες ρίψατε τὸν ἀσκὸν τοῦτον εἰς τὸν λάκκον.

— Οἱ Μποσταντσίδες ἀνατρέψαντες αὐτὸν τὸν ἔρριψαν κατὰ γῆς καὶ σύραντές τον τὸν ἔθεσαν πρηνῆ ἐν τῷ λάκκῳ. Ὁ Μποσταντσίμπασης διέταξε καὶ τὸν ἐκάλυψαν μὲ τὸ ἐξαχθὲν χῶμα, ἔθεσαν τὰς πλάκας εἰς τὰς θέσεις των καὶ ἐστοίβασαν αὖθις ἐπ' αὐτῶν τὰ κι-

βώτια. Ὁ τρισάθλιος τραπιζίτης ἐτάφη ζῶν ἐν τῷ θησαυροφυλακείῳ του, ὁ δὲ Μποσταντσίμπασης ἐξαγαγὼν τὸ πολύτιμον κιβώτιον, ἔκλεισε τὴν θύραν τοῦ θολωτοῦ ὑπογείου, τὴν ἐσφράγισε καὶ διέταξε νὰ τὸ κομίσωσιν εἰς τὴν παραλίαν, ἐπιβιβάσαντες αὐτὸ εἰς βαρκείαν ἄκατον καὶ εἰσελθὼν ἐν αὐτῇ μετὰ τῶν Μποσταντσίδων του ἀνεχώρησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'.

Η ΚΕΦΑΛΗ ΤΟΥ ΑΠΔ-ΑΡΡΑΜΑΝ

Ὀλίγαι παρῆλθον ἡμέραι πλήρεις ἀγωνίας καὶ ἐλπίδων ἐκ τῶν ἀντιφατικῶν ἀγγελιῶν, ὧν ὑπῆρχον ἐλπιδοφόρον παίγνιον οἱ ἄτυχεῖς Δουζογλαῖοι, ἐν ᾧ ὁ Χαλέτης ἐμελέτα κακὰ κατ' αὐτῶν. Ἠρώτων τινὰ ἡ φυλακὴ των ἠνεώχθη, εἷς δὲ Βλτατσὴς (πελεκυρίζος) παρουσιασθεὶς εἰς τὴν θύραν, τοὺς προσεκάλεσε διὰ τοῦ νεύματος νὰ ἐξέλθωσιν.

— Ἀκολουθεῖτέ με, εἶπεν εἰς αὐτοὺς ἐξελθόντας.

— Ποῦ θὰ μᾶς ὑπάγεις; ἠρώτησεν ὁ Σιρκὶζ, ὅστις εἶδεν ἐκεῖ πλησίον καὶ ἄλλους Βλτατσίδας παραμονεύοντας.

— Ἀκολουθεῖτε καὶ μὴ ἐρωτᾶτε, ἀπεκρίθη ὁ Βλτατσὴς.

Οἱ τέσσαρες ἀδελφοὶ τὸν ἠκολούθησαν καὶ ὄπισθεν αὐτῶν παρηκολούθει ἡ Σποῖρα. Τὸ μέρος, εἰς ὃ τοὺς ὡδήγει, δὲν ὑπῆρχε μακρὰν ἦτον ἡ διαβόητος φυλακὴ τοῦ Μποσταντσίμπαση.

— Ἐδῶ λήγει τὸ τέρμα τῶν ἡμερῶν μας, εἶπεν ὁ Σιρκὶζ εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

— Ἂς ἔχωμεν τὰς ἐλπίδας μας εἰς τὸν Θεὸν, ἀπεκρίθη ὁ Κηρκὼρ, καὶ εἰς τὴν ἀθωότητά μας.

Ἐλθόντες τέλος πάντων ἐνώπιον τοῦ καταχθονίου τούτου δεσμωτηρίου, ἠνέῳξαν τὴν θύραν καὶ ὠθήσαντες αὐτοὺς ἔνδον τὴν ἔκλεισαν.

Ἐν τούτοις, ἵνα τὰ σωματικὰ μαρτύριά των γίνωσιν ἐπαισθητότερα, οἱ δεσμοφύλακες ἕτερον καθεκάστην εἰς αὐτοὺς τὰς ἀπαισιωτέρας ἀγγελίας. Ὅτε μὲν τοῖς ἔλεγον, ὅτι αἱ γυναῖκες των καὶ τὰ τέκνα των ἀπίθανον ἐν ταῖ βασάνοις, ὅτε δὲ ὅτι κατεδικάσθησαν εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον· ὅπερ δὲ τοῖς ἐπροξένησεν φρίκην ἀπερίγραπτον, ὑπῆρξεν ἡ πρὸς αὐτοὺς ἐπίδειξις τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀθλίου γέροντος Ἀπδ-Ἀρραμὰν, ἐμπεπηγμένης ἐπὶ δόρατος, ἐκ τεύσης ἀνοικτὸν τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀποσταζούσης εἰσέτι αἷμα νωπόν.

Δημεύσας ὁ πανοῦργος Χαλέλης ἅπασαν τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν τοῦ γέροντος Ἀπδ-Ἀρραμὰν, ἐμελέτησε καὶ τὸν ἐξολοθρευμόν του, ἵνα ἄρῃ ἐκ τοῦ μέσου τὸν πρώην τοῦτον Ζαρπανὲ-Ἔμιν, φοβούμενος μὴ ὁ Σουλτάνος παρευσιάσας αὐτὸν ἐνώπιόν του, τῷ ἀποκαλύψει τὰς κατὰ καιροὺς ἐξαιρεθείσας παρ' αὐτοῦ σημαντικὰς ποσότητας ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Ζαρπανέ. Ὅθεν ἡ πρὸς τοὺς Δουζογλαίους ἐπίδειξις τῆς κεφαλῆς ἐγένετο κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΣΤ'.

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

— Ραγδαία φθινοπωρινὴ βροχὴ ἔπιπτε κρουνηδὸν, αἱ δὲ ὁδοὶ τῆς πόλεως κατεπλημμύρησαν ἐν ἀκαρεῖ. Ἱππεὺς κεκαλυμμένος μὲ μάλλινον τῆς Ἀγκύρας ὕφασμα καὶ παρακολουθούμενος ὑπὸ δύο πεζῶν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πύλην τοῦ Βυζαντίου· καὶ ἀπεζεύσας ἀφῆκε τὸν ἵππον εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀκολούθων του.

— Ἀσσὰν, εἶπεν, εἰς τὸν Ἀρχιθυρωρὸν τῶν Ἀνακτόρων, εἰδοποίησε τὸν Κιζλάραγα ὅτι ἦλθον νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ.

— Πασᾶ-Ἐφέντη, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχιθυρωρὸς, ὑμεῖς δὲν ἔχετε ἀνάγκην ν' ἀναγγελθῆτε· παραλήβετε ἕνα Πεῖκην (πεζὸν) νὰ σᾶς ὁδηγήσῃ. Καὶ συγχρόνως διέταξεν ἕνα τῶν θυρωρῶν νὰ τὸν ὁδηγήσῃ εἰς τὸ κατάλυμα τοῦ Ἀρχιευνούχου, ὅστις τὸν ὑπεδέχθη μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης.

Πρὸ δύω ὡρῶν, φίλε μου, τῷ εἶπεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, ἔστειλα τὸν ὑπηρέτην μου νὰ σὲ ζητήσῃ, ὅτε ἀκόμη ὁ φιλοπαίγμων τοῦ φθινοπώρου ἥλιος κατέκαιε διὰ τῶν φλογερῶν ἀκτίνων του τὴν Σταμπούλ.

— Καφὲ, τσιμποῦκι, εἶπεν οὗτος εἰς τὸν θαλαμηπόλον του. Διέταξε ἕνα τῶν ὑπηρετῶν νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ ὅταν ἔλθῃ ὁ Γραπεζίτης Ἔζκελλ καὶ ἔπειτα νὰ τὸν εἰσάξῃ. Γαλὶπ-Πασᾶ προσέθηκεν ἀποτεινθεὶς πρὸς αὐτὸν, ὁ Τραπεζίτης Ἔζκελλ ἔρχεται μετ' ὀλίγον καὶ ἐκ τοῦ στόματός του θέλεις μάθει εἰδήσεις περὶ τῆς Ζιλχᾶ-Χανούμης. Πρέπει μόνον νὰ ἀρκεσθῇς νὰ τὸν ἀκούῃς χωρὶς νὰ τὸν ἰδῇς καὶ νὰ σὲ ἰδῇ καὶ χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃς, ἢ νὰ ὁμολογήσῃς εἰς οὐδένα τι ἤκουσες παρ' αὐτοῦ, διότι καταστρέφεις τὴν περιλημένην σου μνηστήν. Μοὶ τὸ ὑπόσχεσαι ἐν λόγῳ τιμῆς;

— Βεβαίως, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς· ἐν λόγῳ τιμῆς θέλω ἐκτελέσει πιστῶς πᾶν ὅ,τι μοὶ παραγγέλλεις.

— Τὸν Ἔζκελλ θέλω διατάξει νὰ καθίσῃ πλησίον τοῦ παραπετάσματος τῆς θύρας τοῦ κοιτῶνος μου, σὺ δὲ θέλεις στηθῆ ὄπισθεν αὐτοῦ διὰ νὰ ἀκούῃς τὸν μεταξύ μας διάλογον.

— Πολλὰ καλὰ, ἀλλ' ἂν ἦναι συγχωρημένον, εἰπέ μοι, σὲ παρακαλῶ, τί γίνονται οἱ Δουζόγλειοι;

— Αὐτοὶ εἶναι εἰς τὸν λάρυγγα τοῦ λύκου, δὲν μένει εἰμὴ νὰ σφίξῃ τοὺς ὀδόντας του νὰ τοὺς καταπίῃ

— Εἶναι τῳόντι ἔνοχοι, ὡς κηρύττει ὁ Χαλέτης;

— Αὐτὸς ἠξεύρει· μίαν ἡμέραν ἀναμφιβόλως θέλει ἐξέλθει εἰς τὸ φῶς ἡ ἀλήθεια.

— Τί λογῇς;

— Μ' ἐρωτᾷς ὅ,τι δὲν ἠξιούρω νὰ σ' ἀποκριθῶ. Αὔριον θέλεις μάθει μεγάλας μεταβολὰς εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Πηγαίνονται ὁ Σατρχζάμης Ραοὺφ-Μουχαμὲτ-Πασᾶς, ὁ φίλος σου, ὁ Ρεΐζ-Ἐφέντης, ὁ Τεφτερδάρης, καὶ ὁ Μουρτής.

— Ἠξεύρεις ποῖοι τοὺς διαδέχονται;

— Τὸν μὲν Σατρχζάμην διαδέχεται ὁ Δερβὶς-Μουχαμὲτ-Πασᾶς, Σχντσὰκ-Μπεης τῆς Προύσσης, τὸν δὲ Τεφτερδὰρ ὁ μέγας Τελώνης, τοὺς ἄλλους δύο ἀγνοῶ τίς τοὺς διαδέχεται. Ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης ἔπεισε τὸν Σουλτάνον, ὅτι αὐτοὶ εἶναι οἱ αἴτιοι τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων, ἥτις δυσαρεστήσασα τὸν λαὸν, τὸν ἠνάγκασε νὰ ἐξηγηθῇ διὰ διαφόρων πυρκαϊῶν εἰς πολλὰ τῆς πόλεως μέρη.

— Τίποτε ἄλλο αὐτοὶ, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς, ὅταν ὁ Θεὸς δὲν ἔδωκεν ἐφέτος πλουσιώτερα τὰ δῶρα του;

Τὸν διάλογον διέκοψεν ὑπηρέτης ἐμφανισθεὶς καὶ ἀναγγείλας τὴν

ἄφιξιν τοῦ Ἔζκελλ, εἰς ὃν ἐδόθη ἡ ἄδεια νὰ εἰσέλθῃ, ἀφοῦ ὁ Γαλίπ Πασᾶς ἐγερθεὶς ἵστη ὄπισθεν τοῦ παρακαπετάσματος τῆς θύρας.

— Καλῶς ἦλθες, Ἔζκελλ.

Κάθησε, Ἔζκελλ, αὐτοῦ πλησίον μου. Γιουσοὺρ, διέταξε νὰ τῷ φέρουν καφέ. Ἔζκελλ, ὑπέλαβεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, τί νέα μοῦ φέρεις;

— Δὲν ἠξεύρω τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ ἑβραῖος, ἡ ἐνδοξότης σας ἠξεύρετε πάντοτε πολλά, ἐγὼ τί νὰ μάθω;

— Ἐγὼ νὰ σὲ εἰπῶ κἄτι τι, τὸ ὁποῖον σ' ἐνδιαφέρει καὶ διὰ τοῦτο καὶ σ' ἐπροσκάλεσα.

— Ὁ Θεὸς νὰ σὲ πολυετῇ, ἐνδοξότατε.

— Ἔχεις νὰ λάβῃς πολλά, νομίζω, ἀπὸ τὸν Τιρταρβάρην.

— Μάλιστα, πολλά.

— Αὐτὸς ἐπαύθη καὶ αὖθις μετὰ τὴν μεσημβρινὴν προσευχὴν τῷ στέλλει ὁ Πατισὰχ τὴν παῦσιν του· φρόντισε λοιπὸν ν' ἀποκλισθῇς, ἢ νὰ μὴ σὲ βάλῃ ς' τὸ χέρι καὶ ἄλλα.

— Καὶ ποῖος τὸν διαδέχεται; ἠρώτησεν ὁ Ἔζκελλ τεταραγμένος.

— Τοῦτο δὲν τὸ ἠξεύρω. Εἰπέ μας, Ἔζκελλ, εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ Χαλὲτ-Ἐρίντης δεικνύει αὖθις σημεῖα εὐνοίας εἰς τὸν Σαπτσῆ;

— Δὲν ἔμαθα τίποτε ἐξοχώτατε.

— Οὕτω μ' ἐπληροφόρησεν εἷς τῶν ἐχόντων σχέσεις μετὰ τοῦ Σαπτσῆ σχίσεις, ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ πιστεύω· ἐνῷ αὐτὸς σ' ἔκαμε κάτοχον τῶν μυστηρίων του, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔχῃ ὑπόστασιν ἡ εἴδησις αὕτη.

— Καὶ τὸ ἓν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι, ἐνδοξότατε· καὶ τὸ ἄλλο.

— Πῶς εἶναι δυνατόν, ὑπέλαβεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος ἐν ἀκρᾳ ἀπελείᾳ ἐν ᾧ ἡ σύζυγός σου ὑπάγει συνεχῶς εἰς τὸν γυναικωνίτην του καὶ ἔγεινεν ὁ πνευματικὸς τῆς Ζιλχᾶ;!

— Τί νὰ σᾶς εἰπῶ ἐνδοξότατε, τὸν Χαλὲτ-Ἐρίντη τὸν γνωρίζετε καλλήτερά μου. Ποῖος ἠξεύρει...

— Ἐμὼ ἀρχίζω ν' ἀμφιβάλλω, ἂν ἡ νέα αὐτὴ ἦναι ἡ Ζιλχᾶ, εἶπεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος ὑψώσας τοὺς ὤμους.

— Κύριε Θεέ μου! ἀπεκρίθη ὁ Ἔζκελλ, ἡ σύζυγός μου εἶναι τόσον βέβαια, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ Ζιλχᾶ, ὅσον ἐγὼ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἐνδοξότης σας εἶσθε ὁ Ἀρχιευνοῦχος· ἔπειτα αὐτὴ ἐνθυμεῖται ὅτι τὴν εἶδε πρὸ δύο ἐτῶν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πατρός της, ὅταν ὑπῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ χαρέμι του, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐμαράνθησαν ὀλίγον τὰ κάλλη της. Ἡ σύζυγός μου ἔλαβε μεγάλην συμπάθειαν εἰς αὐτήν, ἀφοῦ ἐννόησεν, ὅτι ἡ μεγάλη της λύπη προέρχεται ἀπὸ τὴν στέρησιν τοῦ Γαλὶπ-Μπεη, τὸν ὁποῖον, λέγει, ἔθαψαν εἰς τὸ νεκροταφεῖον τοῦ Μπεμπέκ.

— Βλέπεις, Ἔζκελλ, ὅτι ἀπατᾶται ἡ σύζυγός σου; Ὁ Γαλὶπ-Μπεης, σήμερον Γαλὶπ-Πασᾶς, ζῇ καὶ αὐτὴ λέγει ὅτι τὸν ἔθαψαν εἰς τὸ κοιμητήριον τοῦ Μπεμπέκ.

— Τί λέγει περὶ τῆς ταφῆς τοῦ τοῦ Γαλὶπ-Μπεη, αὐτὸ εἶναι τωόντι μυστήριον· ὅτι ὅμως αὐτὴ ἡ νέα εἶναι ἡ θυγάτηρ τοῦ φονευθέντος Γενιτσὰρ-ἀγᾶ, εἰς τοῦτο δὲν ἀμφιβάλλω, κατὰ τὰς πληροφορίας τῆς συζύγου μου.

— Πῶς; ἀνέφερα ποτέ, Ἔζκελλ, τὸ ὄνομα τοῦ Γαλὶπ-Μπεη; Τί ἄλλο ἔπεισε τὴν σύζυγόν σου, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ Ζιλχᾶ, ἡ θυγάτηρ τοῦ Γενιτσὰρ-ἀγᾶ!

— Ἐνδοξότατε, σᾶς εἶπον ἄλλοτε, ὅτι ἡ σύζυγός μου ἐστάλη εἰς τὸν γυναικωνίτην τοῦ Χαλὲτ-Ἐρίντη νὰ τῇ προσφέρῃ ἐκ μέρους του διάφορα πολύτιμα κοσμήματα καὶ νὰ τὴν ἐξομολογήσῃ νὰ μάθῃ δι' ἐκτὸς ἀποστρέφεται τὸν κύριόν της, ὅστις τὴν ἀγαπᾷ περιπαθῶς. Τὴν πρώτην φορὰν οὐδένα λόγον ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ στόματός της, τὰ δὲ κοσμήματα ἔρριψε μακρὰν αὐτῆς· τὴν δευτέραν ὅταν ἡ σύζυγός μου παρατηρήσασα αὐτὴν καλῶς τὴν ἐγνώρισε, τῇ ὡμίλησε περὶ τοῦ πατρός της, ἥτις ἀντὶ ἀπαντήσεως κατεκλύσθη εἰς δάκρυα συνοδευμένα μετὰ λυγμῶν, ὥστε συγκινηθεῖσα καὶ ἐκείνη ἐκλαυσεν.

Ἰδοῦσα ἡ Ζιλχᾶ τὴν σύζυγόν μου κλαίουσαν συνῆλθεν εἰς ἑαυτὴν, τὴν ἐνηγκαλίσθη καὶ ἐξαγαγοῦσα ἐκ τοῦ κολπου της μινόμακτρον ἐρυθρὸν μετάξινον, ἔχον εἰς μίαν τῶν γωνιῶν αὐτοῦ κεντημένα γράμματα ἐκ λευκοῦ νήματος, ἀπέμαξε τὰ δάκρυά της, εἶτα φιλήσασα αὐτὸ περιπαθῶς τὸ ἔθεσεν εἰς τὸν κόλπον της ἀναστενάξασα ἐκ βάθους καρδίας. «Ἄχ, Γαλίπ-Μπεη, ἐκραύγασε! Ζῶ ἐπὶ ματαίῳ, ἀφοῦ σὺ ἀπέθανες καὶ σ' ἔθαψαν εἰς τὸ Κοιμητήριον τοῦ Μπεμπέκ. Ἤκουσα τὸν Ἰμάμην ἀποτείνοντα εἰς σὲ τὴν τελευταίαν παραγγελίαν τῶν πιστῶν». Μετὰ ταῦτα κλίνουσα τὴν κεφαλὴν περιεχύθη μὲ νέα δάκρυα.

— Λοιπὸν πιστεύεις, Ἔζκελλ, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ Ζιλχᾶ θυγάτηρ τοῦ Γενιτσὰρ-ἀγᾶ;

—Ἀναμφιβόλως, ἐνδοξότατε, ἀπεκρίθη ὁ Ἔζκελλ. Αὐτὴ πολλάκις συνέρχεται εἰς ἑαυτὴν καὶ ἐνθυμεῖται ὅτι συνοδευομένη ὑφ' ἑνὸς εὐνούχου ἀπῆχθη ἀπὸ τὸ μέγαρον τοῦ Σατραζάμη εἰς τὴν οἰκίαν μιᾶς ὑποκριθείσης ὅτι εἶναι θεία της, ὅτι ἐκεῖθεν τὴν ἔφερον εἰς Μπεμπέκ, ἔνθα εἶδε τεθνάντα τὸν μνηστῆρα της Γαλὶπ-Μπεη, καὶ οἰκτείρει τὸν σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον φόνον τοῦ πατρός της ὑπὸ τῶν Γενιτσάρων. Τί ἄλλο ἀσφαλέστερον γνώρισμα δύναταί τις νὰ ἔχει περὶ αὐτῆ;

— Ὅλα εἶναι πιθανὰ, ἀπεκρίθη ἀφελῶς ὁ Ἀρχιευνοῦχος, καὶ ὅμως ἐγὼ δὲν τὰ πιστεύω. Εἰπέ μοι Ἔζκελλ, ἠξεύρει ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ Ζιλχᾶ, ἡ μνηστὴ τοῦ Γαλὶπ-Πασᾶ;

— Πῶς γίνεται ν' ἀγνοῇ τοῦτο, ἐν ᾧ ἐγὼ τῷ διηγήθην ὅσα μοὶ εἶπε περὶ αὐτῆς ἡ σύζυγός μου; ἠδυνάμην νὰ τὰ κρύψω;

— Παράδοξον! ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχιευνοῦχος. Ἔστω, τί μᾶς μέλει; Εἰς ἐμὲ τὰ εἶπες, εἰς ἄλλον φυλάξου νὰ μὴν εἰπῇς τίποτε καὶ τὸ μάθει, καὶ τότε ἐχάθης.

— Θεὸς φυλάξοι! ὑπέλαβεν ὁ Ἔζκελλ, ὅστις, ἐκάθητο ἐπὶ ἀκανθῶν, βιαζόμενος ν' ἀναχωρήσῃ, ἵνα ὑπάγῃ νὰ κανονίσῃ τοὺς μετὰ τοῦ Τεφθιρδάρη λογαριασμούς του.

Ὁ Ἔζκελλ προσκυνήσας μέχρι ἐδάφους τὸν Ἀρχευνοῦχον ἀνεχώρησεν, ἐν ᾧ ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς ἀφ' ἑτέρου ἐγείρας τὸ καταπέτασμα εἰσήρχετο ἐν τῷ δωματίῳ ἔχων ὄψιν νεκροῦ, μόλις ἀναπνέων, κρατῶν ἀνεῳγμένον τὸ στόμα καὶ δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν σφίγγων τοὺς κροτάφους του.

Ὀλίγον ὕδωρ, εἶπε μετὰ φωνῆς πνιγηρᾶς, καὶ ἐξηπλώθη ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου.

Ὁ Ἀρχιευνοῦχος ἔδραμεν ὁ ἴδιος καὶ ἁρπάσας ποτήριον τὸ ἐγέμισεν ὕδωρ καὶ τὸ προσέφιρεν εἰς αὐτὸν, ὅττις τὸ ἔπιεν ὀλίγον καὶ μὲ τὸ μεῖναν ἔβρεξε διὰ τῶν τρεμουσῶν χειρῶν του ἅπαν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον.

— Σὺ εἶσαι ἀνὴρ γενναῖος· τῷ εἶπεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, πρὸς τί τοσαύτη ἀθυμία; ἔσο καρτερικὸς καὶ βέβαιος ὅτι θέλω σοὶ βοηθήσει πρὸς ἀνάκτησιν τῆς Ζιλχᾶς. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ἴδῃ ὁ θαλαμηπόλος μου εἰς τοιαύτην κατάστασιν. Καὶ ἐγερθεὶς εἰσῆλθεν ἐν τῷ κοιτῶνι του καὶ ἔφερε φιάλιον· λάβε τοῦτο καὶ ἄλειψι τοὺς μυκτῆράς σου διὰ τοῦ ἐν αὐτῷ ὑγροῦ.

Ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς ὀσφρανθεὶς τὸ ὑγρὸν τοῦτο συνῆλθε καὶ ἐγερθεὶς ἐκάθησεν, ὁ δ' Ἀρχιευνοῦχος κρούσας τὰς παλάμας του, διέταξε τὸν παρουσιασθέντα θαλαμηπόλον του νὰ φέρῃ καφὲ καὶ τσιμπούκιον.

Ἤκουσες τὸν Ἔζκελλ, εἶπεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος εἰς τὸν Γαλίπ. Τί φρονεῖς περὶ ὅσων λέγει;

Ὅλα εἶναι ἀληθῆ, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς, ὅλα ἀνεξαιρέτως· τὸ ἐρυθρὸν ρινόμακτρον εἶναι ἰδικόν μου, ἔχει ἐπ' αὐτοῦ κεντημένον τὸ ὄνομά μου, διὰ λευκοῦ μεταξίνου νήματος καὶ ἕνα στίχον τοῦ Κοράν. Ἓν μόνον δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω, πῶς μὲ εἶδε θαπτόμενον εἰς Μπεμπέκ.

— Εἶναι καὶ αὐτὸ τέχνασμά τι, ὑπέλαβεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος.

— Φαίνεται, ἐκ τῆς βεβαιότητος τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Ζιλχᾶ, εἶπεν ὁ Γαλὶπ, ἐπαίχθη δρᾶμα λίαν ἔντεχνον. Μία τῶν μεγάλων μου ἐπιθυμιῶν εἶναι, νὰ μάθω ποία εἶναι ἡ Ὑαινα, ἡ χρησιμεύσασα ὄργανον τοῦ Χαλέτη, ἵνα τὴν τιμωρήσω ἐπαξίως τοῦ ἔργου της. Ἐνδοξότατε, προσεθετεν ἐν παροξυσμῷ θυμοῦ ἀκρατήτου, ἔχω ἀπόφασιν ἐξερχόμενος ἐντεῦθεν νὰ ὑπάγω νὰ κομματιάσω τὸν μοχθηρὸν καὶ ὑποκριτὴν τοῦτον ὑπουργόν, ἂν καὶ ὁ Σουλτάνος ἤθελε μὲ τιμωρήσει μὲ τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν!

— Φίλε μου Γαλὶπ-Πασᾶ, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχιευνοῦχος, μὴ παραφέρεσαι. Ὁ Χαλέτης ἅμα σὲ ἰδῇ εἰσερχόμενον ἐν τῷ μεγάρῳ του, θέλει στείλει νὰ πνίξῃ τὴν Ζιλχᾶ καὶ νὰ τὴν κάμῃ ἄφαντον. Ἔπειτα τρὸς τί νὰ χαθῇς καὶ σὺ καὶ νὰ γείνῃς καὶ αἴτιος τοῦ θανάτου τῆς νέας. Σοὶ εἶπον νὰ ἔχῃς ὑπομονὴν καὶ σοὶ ὑπόσχομαι πρὶν ἢ παρέλθωσι δέκα ἡμέραι νὰ τὴν ἔχῃς εἰς τὴν ἐξουσίαν σου.

— Τί λογῇς;

— Τοῦτο δὲν σὲ ὠφελεῖ νὰ τὸ μάθῃς. Ἓν μόνον ἀπαιτῶ νὰ πράξῃς. Νὰ ἐνοικιάσῃς μίαν οἰκίαν εἰς τὸ Καδίκιοϊ καὶ νὰ τὴν ἑτοιμάσῃς διὰ νὰ δεχθῇ τὴν Ζιλχᾶ. Σὺ ἠξεύρεις τί θέλει διὰ νὰ τὴν κατοικήσῃ μία νέα γυνή. Ἀφοῦ σὺ τὴν παρασκευάσεις, διόρισε ἕνα ἄνθρωπόν σου νὰ φυλλάττῃ τὴν παραλίαν καθ' ἑκάστην, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ τὴν φέρωσιν ἐκεῖ πρὸ ἀποφυγὴν ἐξετάσεων. Συνεννοήθημεν καλῶς;

— Μάλιστα.

— Δός μοι τώρα τὸ ἐγχειρίδιόν σου.

— Τί τὸ θέλετε;

— Τὸ θέλω νὰ τὸ ρίψω εἰς τὴν θάλασσαν. Τί μ' ἐρωτᾷς τί τὸ θέλω; Δὲν θέλεις νὰ λάβῃς τὴν Ζιλχᾶ σου;

— Ὦ, βεβαίως, ἐνδοξότατε.

— Μὴ ἐξέταζε λοιπὸν περισσότερον.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, ἐνδοξότατε, ἐλπίζω νὰ σᾶς ἀποδώσω, σὺν Θεῷ, διὰ πάντης θυσίας τὴν ἀμοιβὴν τῆς εὐεργεσίας ταύτης, εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς, καὶ κλίνας μέχρις ἐδάφους ἀνεχώρησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΖ΄.

Ο ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΣ ΣΕΧΗΣ

Ἀπὸ ὀκτὼ ἤδη ἡμερῶν ἡ Κωνσταντινούπολις ὑπῆρχεν εἰς κίνησιν. Ἐν τοῖς καφενείοις καὶ ταῖς ἀγοραῖς, διεφημίζετο ἐν θαυμασμῷ μεγάλῳ πάντων τῶν τε λαλούντων καὶ τῶν ἀκροωμένων, ὅτι Σέχης τις ἐλθών, ἐκ τῆς Πετραίας Ἀραβίας κάμνει θαύματα, θεραπεύει πᾶσας νόσον καὶ αὐτὰς τὰς δισθεραπεύτους· ὁ μὲν ἔλεγεν, ὅτι εἶδε χωλὸν ἰαθέντα διὰ μόνης τῆς ἐπαφῆς τοῦ ἱματίου του, ὁ δὲ τυφλὸν ἀναβλέψαντα διὰ μόνου τοῦ ἐμφυσήματός του· ἄλλος, ἔλεγεν ὅτι εἶδε παράλυτον ἐγερθέντα ἐκ πρώτης ὄψεως. Ἀλλ' ὁ Σέχης αὐτὸς ἠξεύρετε τίς ἐστί; ἔλεγε γέρων τις λευκογένειος. Εἶναι εἷς τῶν ἐξ ἀπορρήτων Γραμματέων τοῦ Προφήτου, ζῶν χίλια διακόσια τριάντα δύο ἔτη ἔν τινι σπηλαίῳ τῆς Πετραίας Ἀραβίας, εἰς ὃν ἔδωκε τὴν χάριν τοῦ ζῆν μέχρι σήμερον, ἵνα ἐλθὼν εἰς τὴν Σταμποὺλ διδάξῃ τοὺς πιστοὺς νὰ μὴ παρεκτρέπωνται ἀπὸ τὰς παραγγελίας τοῦ Κοράν.

Ἀπέναντι τῆς Μεσημβρινῆς πλευρᾶς τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὀλίγα βήματα ἐγγὺς πρὸς τὴν θύραν τῶν Βυζαντινῶν Ἀνακτόρων, ἡ τὴν Μπάμπ-ι-χουμαγιοῦν λεγομένην, ἐπὶ τοῦ ἐξωτρικοῦ μέρους ἑνὸς Καπνοπωλείου, ἤρχετο πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν καὶ ἐκάθητο ἐπὶ δορᾶς προβάτου, Σέχης τις.

'Ο Σίχης εἶχε πλησίον του κιβώτιον μικρὸν ἐκ λευκοσιδήρου, πλῆρες τεμαχίων μικρῶν τετραγώνων ἐκ χάρτου λευκοῦ καὶ μελανοδοχείου ἀργυροῦν. Πλῆθος ἄπειρον συνωθεῖτο εἰς τὴν ὁδὸν, τὸ μὲν ἵνα ἴδῃ τὸν θαυμάσιον τοῦτον ἅγιον, τὸ δὲ ἵν' ἀσπασθῇ τὸ ἱμάτιόν του καὶ μέρος ἵνα ζητήσῃ τὴν θεραπείαν τῆς νόσου του, ἢ νὰ ζητήσῃ φιλακτήριόν τι διὰ νοσοῦντα μὴ δυνάμενον νὰ προσέλθῃ. Ἐκ διαφόρων μερῶν τοῦ πλήθους ἠκούοντο ἐκ διαλειμμάτων εὐχαὶ ὑπὲρ τοῦ Σίχη, ἐξερχόμεναι ἀπὸ τὰ στόματα τῶν θεραπευθέντων, οἱ δὲ θεραπευθέντες οὗτοι ἦταν ρακένδυτοι οἱ πλείστοι. 'Ο Θεὸς νὰ σὲ πολυετῇ, ἅγιε ἄνθρωπε, ἔλεγεν ὁ εἷς, ἤμην τυφλὸς καὶ μ' ἐθεράπευσες, ἤμην χωλὸς ἐκραύγαζεν ὁ ἄλλος, καὶ ἰδοὺ περιπατῶ ἐξαίρετα, ἤμην παράλυτος, ἐφώναζεν εἷς ἕτερος ἀναβὰς ἐπὶ τῶν ὤμων ρωμαλέου τινος ἀχθοφόρου, καὶ μ' ἔκαμες ὡς μ' ἐγέννησεν ἡ μήτηρ μου.

'Ο Σίχης ὅλως ἀτάραχος εἰς ταῦτα πάντα, ἐπεσκέπτετο τοὺς εἰς αὐτὸν προσερχομένους νοσοῦντας γράφων ἀδιακόπως καὶ προσφέρων φυλακτήρια, εἰς δὲ τοὺς πτωχοὺς ἔδιδε συγχρόνως καὶ ἄφθονον ἀργύριον.

Τόπον, κάμετε, ἐκραύγαζον μακρόθεν τέσσαρες φέροντες φορεῖον ἀσκεπὲς, ἐφ' οὗ ἔκειτο ἐξηπλωμένος ἀνήρ.

Ἅγιε ἄνθρωπε, ἀνέκραξεν ὁ ἐν τῷ φορείῳ κείμενος, δέομαί σου ἐν ὀνόματι τοῦ προφήτου νὰ μὲ θεραπεύσῃς. 'Ο Σίχης ἠγέρθη μικρὸν καὶ γονυκλιτήσας ἐψιθύρισε προσευχήν τινα, ἣν οὐδεὶς ἤκουεν, εἶτα ἐξέτεινε τὴν χεῖρα του πρὸς τὸ φορεῖον.— Γιάραμπιμ σουκισούρ! κραύγασεν ὁ πάσχων καὶ ἐγερθεὶς ἐκάθησε.— Σίχη ἐφέντη, ἐπανέλαβεν ὁ ἀσθενὴς, ἰδοὺ μ' ἔδωκες τὴν δύναμιν νὰ καθήσω, δός μοι καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἰαθῶ ἐντελῶς.— 'Ο Σίχης λαβὼν τεμάχιον χάρτου ἐχάραξεν ἐπ' αὐτοῦ σημεῖα τινα, καὶ διέταξε νὰ ἐμβάψωσιν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ καὶ νὰ τῷ προσφέρωσι νὰ τὸ πίῃ. Μόλις ὁ νοσῶν κατέπιε τὸ ὕδωρ καὶ ἐγερθεὶς καὶ στὰς εἰς τοὺς πόδας του, ἐπήδησεν εἰς τὴν γῆν.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἀνὴρ ἔφιππος, συνοδευόμενος ὑπὸ πολλῶν θεραπόντων, ἤρχετο ἐκ τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς ὁδοῦ διευθυνόμενος πρὸς τὰ 'Ανάκτορα. Οἱ προπορευόμενοι ὑπηρέται ὤθουν τὸ πλῆθος νὰ παραμερίσῃ ἵνα διαβῇ ὁ Κύριός των, ὅστις ἐθεώρει μετ' ἀπορίας καὶ θαυμασμοῦ τόν τε Σίχην καὶ τὸ πλῆθος.

— Τί ζητεῖ τόσος κόσμος ἐδῶ; ἠρώτησεν ὁ ἔφιππος τοὺς φρουροῦντας τὴν πύλην τῶν 'Ανακτόρων πελεκυφόρους.

— 'Εξοχώτατε, ἀπεκρίθη ὁ 'Αρχηγὸς προσελθὼν ἐνώπιόν του μετὰ βαθείων ὑποκλίσεων, Σίχης τις ἅγιος ἐλθὼν ἀπὸ τὴν 'Αραβίαν θεραπεύει τοὺς πάσχοντας, ἰάτρευσεν ἀσθενείας ἀθεραπεύτους· τυφλοὶ, παράλυτοι, χωλοὶ, μόλις ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιόν του καὶ ἰάθησαν· εἴδομεν μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μας πρὸ ὀλίγου ἕνα παράλυτον, τὸν ὁποῖον ἔφερον ἐπὶ φορείου κατάκειτον, ἐγερθέντα καὶ πηδήσαντα ἀπὸ τὸ φορεῖον μὲ μόνην μίαν προσευχὴν τοῦ ἁγίου τούτου ἀνθρώπου. 'Ερχεται ἀπὸ πρωΐας καὶ κάθεται μέχρι τῆς ἑσπέρας νῆστις, οὐ μόνον θεραπεύων ζωρεάν, ἀλλὰ καὶ διανέμων εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀργύριον.

'Η πρωτεύουσα τοῦ πολιτισμοῦ, ἐν ᾗ τοσαῦτα ἔτη διέτριψεν ὁ Χαλέτης, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξαλείψῃ τὰς προλήψεις του. 'Η 'Οθωμανικὴ του ἀνατροφὴ ἐξύπνησε τὰς κοιμωμένας δεισιδαιμονίας του. Καθ' ὅσον δ' ἐπροχώρει εἰς τὰ ἐνδότερα τῶν 'Ανακτόρων, οὐδὲν ἄλλο ἤκουεν, εἰμὴ τὰ τερατουργήματα τοῦ Σίχη, ἐξυμνούμενα ὑπὸ τῶν εἰς ὁμάδας ἱσταμένων θεραπόντων τῆς Αὐλῆς. 'Ο Χαλέτης ἐνθυμήθη τὴν Ζιλχά. Ἰδοὺ, ἐσυλλογίζετο, ὁ Θεὸς μ' ἀπέστειλεν ἄνθρωπον νὰ τὴν θεραπεύσῃ. Ὦ! τώρα πιστεύω, ὅτι πλησιάζω εἰς τὸ τέρμα τῶν δεινῶν μου.

'Εξερχόμενος ὁ πολυμήχανος σύμβουλος ἐκ τῶν 'Ανακτόρων, ἐμακάριζεν ἑαυτὸν ὡς ταχέως ἀπαλλαχθέντα ἀπὸ τὸ Σουλτανικὸν Συμβούλιον, 'Εμὶν εἰπενὶς ἕνα τῶν θεραπόντων, σταματήσας τὸν ἵππον του ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς Πύλης, ὕπαγε εἰς τὸν Σίχην, καὶ εἰπέ

τον, ὅτι τὸν παρακαλῶ νὰ μοὶ κάμῃ τὴν χάριν νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ κατάλυμά μου νὰ ἐπισκεφθῇ ἕνα ἀσθενῆ καὶ θέλει μὲ ὑποχρεώσει. Δράμε, περιμένω ἐδῶ τὴν ἀπάντησιν, ὁ ὑπηρέτης ἐπέστρεψε μετὰ μικρόν.

— Τί σὲ εἶπεν ὁ Σέχης ; τὸν ἠρώτησεν ἐν ἀνυπομονησίᾳ ὁ Χαλέτης.

— Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ κατάλυμα, ἐξοχώτατε.

— Ἄρκει, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης, σύρετε τὸν ἵππον ἀκολουθεῖτε με.

Καὶ περιπατῶν πεζὸς ἀνεμίχθη ἐντὸς τοῦ πλήθους καὶ εἰσῆλθεν ἐν τῷ Καπνοπωλείῳ.

— Σέχη ἐφέντη, τῷ εἶπεν ὁ Χαλέτης, πλησιάσας αὐτὸν, ἦλθον ὁ ἴδιος νὰ σᾶς παρακαλέσω. Ἔχω ἀσθενῆ ἔχοντα ἀνάγκην τῆς ἐπισκέψεώς σας, μ' ἐνδιαφέρει ἡ ὑγεία του καὶ θέλετε μὲ ὑποχρεώσει.

— Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔλθω, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ Σέχης. Ὅταν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, αὔριον θέλω προσκληθῆ καὶ ἀπὸ ἄλλους ἰσχυροὺς καὶ πλουσίους νὰ ὑπάγω πρὸς αὐτοὺς καὶ τότε αὐτοὶ οἱ πτωχοὶ τί γίνονται; Τοῦτο δὲν θέλω πράξει ποτέ. Ἂν ἀγαπᾶτε, φέρετε ἐδῶ τὸν ἀσθενῆ σας.

Ὁ Χαλέτης δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συμβιβασθῇ μὲ τὴν παραγγελίαν τοῦ Σέχη· διότι δὲν ἤθελε νὰ ἐνθέσῃ εἰς τόσον πλῆθος τὴν περιφιλημένην του Ζιλχᾶ.

— Σᾶς παρακαλῶ, Σέχη Ἐφέντη, ὑπέλαβε, μὴ μὲ λυπεῖτε· ἀρνούμενος νὰ εἰσακούσητε τῆς παρακλήσεώς μου καταστρέφετε τὴν ὕπαρξίν μου.

— Πιθανὸν, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ Σέχης, ἀλλὰ σᾶς εἶπον ὅτι μὲ ζητεῖτε πρᾶγμα ἀδύνατον. Ἔπειτα ἐγὼ μόνον τρεῖς ἡμέρας ἀκόμη θὰ διαμείνω ἐδῶ καὶ Ἀναχωρῶ δι' Ἀνδριανούπολιν. Ἓν δὲ μόνον δύναμαι νὰ πράξω χάριν ὑμῶν, καὶ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μ' ὑποσχεθῆτε, ὅτι θέλετε φυλάξει μυστικόν.

— Τί;

— Θὰ σᾶς γνωστοποιήσω τὴν κατοικίαν μου, εἰς ἣν δύναμαι νὰ δεχθῶ τὸν ἀσθενῆ σας.

— Σᾶς ὑπόσχομαι, μὰ τὸν προφήτην! ὅτι εἰς οὐδένα θέλω φανερώσει ποῦ κατοικεῖτε.

— Αὔριον πρὶν ἀνατείλει ὁ ἥλιος, στείλατέ μοι τὸν ἀσθενῆ σας, ὄχι βραδύτερον, διότι ἀνατέλοντος τοῦ ἡλίου κάμνω τὴν προσευχήν μου καὶ ἀναχωρῶ δι' ἐδῶ· κατοικῶ δὲ εἰς Χρυσούπολιν ἐντὸς τοῦ σηκοῦ τοῦ Σελιμιὲ (ντσαμίου). Ὅταν ἔλθετε, δείξατε τὸ κομβολόγιόν μου τοῦτο εἰς τὸν ἐπιστάτην τοῦ νταμίου, ἄλλως εἶναι ἀδύνατον νὰ σᾶς εἰσάξῃ — Καὶ τῷ ἐνεχείρισε τὸ κομβολόγιόν του.

— Θέλω συνοδεύσει ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸν ἀσθετῆ μου, διότι εἶναι γυνή.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε, ἀπεκρίθη ὁ Σέχης, ἐστὲ δὲ βέβαιος, ὅτι θέλω σᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ἔχετε ἀνησυχίας.

Ὁ Χαλέτης πλήρης εὐχαριστήσεως ἀπεχαιρέτησε τὸν Σέχην, καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ Καπνοπωλείου ἀνέβη τὸν ἵππον του καὶ ἀνεχώρησε.

Τὴν ἐπιοῦσαν λίαν πρωΐ, ἑτοιμάσας τὴν Ζιλχᾶ, ἣν ἐκάλυψεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ὥστε ἦν ἀδύνατον νὰ γνωρισθῇ καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν οἰκειοτέρων της.

Ἐλθὼν ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Φαναρίου, ἐπεβίβασεν ἐπὶ ἑνὸς ἀκατίου τὴν Ζιλχᾶ ἥτις ἐκάθησεν εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοιαρίου, αὐτὸς δ' ἐκάθησεν εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοιαρίου, οὗτος δ' ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς πρύμνης· οἱ πορθμεῖς, ἦ κωπηλάται ἦσαν δύο Ἰουδαῖοι, οὓς ἐπίτηδες ἐξελέξατο, διὰ δύο ζευγῶν κωπῶν ἐλαύνοντες.—Εἰς τὸ Σκούταρι (τὴν Χρισούπολιν), τοῖς εἶπεν ὁ ἄγνωστος εἰς αὐτοὺς Χαλὲτ ἐρέντης, πρὸς τὸ Σελιμιέ· νὰ σᾶς ἰδῶ· πρέπει νὰ

φθάσωμεν ἐκεῖ ἡμίσειαν ὥραν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, θέλω δὲ σᾶς πληρώσει τὸ διπλοῦν.

Οἱ πορθμεῖς ἤλαυνον τάχιστα καὶ ἐπιδέξιως. Παραλλαξαντες δὲ μετὰ μικρὸν τὸν Τοπχανέ, διευθύνοντο πρὸς τὴν Χρυσούπολιν. Εἶχον διανύσει τὰ δύο τρίτα τοῦ πλοῦ, ὅτε ἡ φθινοπωρινὴ ὁμίχλη ἤρξατο νὰ καλύπτῃ τὴν Προποντίδα καὶ κατὰ μικρὸν νὰ ἐπεκτείνεται πρὸς τὸ (Χαρεμ-Ἰσκελεσί), τὸ Μέγα μέτωπον (ἁγίασμα) καὶ νὰ προχωρῇ πρὸς τὴν Χρυσούπολιν. Ἀΐφνης ἄκατος ἐξελθοῦσα ἐκ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Πύργου τῆς Δαμάλεως διευθύνετο λίαν βραδέως πρὸς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ Βοσπόρου. Προσεγγίσαντος δὲ τοῦ φέροντος τὸν Χαλέτην καὶ τὴν Ζιλχᾶ ἀκατίου, ἡ ἄκατος ἔσπευσε τὸν πλοῦν αὐτῆς καὶ διέκοψε τὸν δρόμον του, τοῦτο δὲ στραφὲν ἵν' ἀποφύγῃ τὴν προσέγγισιν, ἐρρίφθη ἐπ' αὐτῆς, ἥτις ὑπὸ ὀκτὼ κωπῶν ἐλαυνομένη τὸ παρέσυρεν ἐπὶ τῆς μιᾶς τῶν πλευρῶν της, καταστήσασα ἀχρήστους τὰς κώπας του. Ἡ Ζιλχᾶ ἀνεκραύγαζεν, ἀλλ' εἰς τῶν ναυτῶν φέρων ἀκόντιον, εἰς ὡ τὸ ἄκρον ὑπῆρχε σιδηροῦν ἄγκιστρον, ἐκράτησε τὸ ἀκάτιον, ἐν ᾧ συγχρόνως πέντε ἔνοπλοι ἔχοντες χρισμένον διὰ σποδοῦ τὸ πρόσωπόν των, ὡς καὶ οἱ ναῦται, διεύθυναν τὰ πυροβόλα των κατὰ τοῦ Χαλέτη καὶ τῶν κωπηλατῶν, ἀπειλήσαντες αὐτούς, ἐὰν κάμωσι μικρόν τι κίνημα, νὰ τοὺς φονεύσωσιν· εἷς δὲ τῶν ναυτῶν εἰσελθὼν ἐν αὐτῷ ἥρπασε τὴν Ζιλχᾶ εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ τὴν ἐπεβίβασεν εἰς τὴν ἄκατον. Ὁ τρόμος τοῦ Χαλέτη ὑπῆρχε τοσοῦτος, ὥστε οὔτε λέξιν δὲν ἠδύνατο νὰ προφέρῃ· ὅταν ὅμως εἶδεν ἁρπαζομένην τὴν Ζιλχᾶ, ἀναστενάξας βαθέως, ἠγέρθη ὄρθιος ἐπὶ τῆς πρύμνης, ἀλλὰ χεὶρ βαρεῖα ὡς μόλυβδος πεσοῦσα ἐπὶ τῶν ὤμων του, τὸν ἔρριψεν εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀκατίου· ναύτης δέ

τις ἕτερος ῥίψας ἐπὶ τοῦ εὐθράστου πλοιαρίου τὴν ἄγκυραν τὸ ἀνέτρεψεν, ἀνασύρας αὐτήν, ἀφοῦ δὲ εἶδε βυθιζόμενον μετὰ τοῦ Χαλέτη καὶ τῶν κωπηλατῶν.

— Ἐμπρός τώρα, μακρυνθῆτε, εἶπεν εἰς τοὺς κωπηλάτας ὁ διευθύνων τὴν ἄκατον.

Ἐμβιβάσαντες οἱ ναῦται ἐν τῇ ἀκάτῳ τὴν Ζιλχᾶ, τὴν ἔθεσαν ν' ἀναπαυθῇ ἐπὶ στρωμνῆς κεκαλυμμένης ὑπὸ πολυτίμου περσικοῦ τάπητος, συγχρόνως δὲ ἐξῆλθον ἐκ τοῦ θαλαμίσκου τοῦ πλοίου δύο ἀργυρώνητοι δοῦλαι, μία μαύρη καὶ μία λευκὴ καὶ μετὰ σεβασμοῦ πλησιάσασαι πρὸς αὐτὴν ἠσπάσθησαν τὴν χεῖρά της. Ἡ Ζιλχᾶ ἐσίγα, θεωροῦσα ἔντρομος ταῦτα πάντα, συλλογιζομένη τὰς περιπετείας τῆς νέας τύχης της· καὶ ἐν τούτοις ἐμακάριζεν ἑαυτήν, ἀπαλλαχθεῖσαν ἀπὸ τὴν κυριότητα τοῦ Χαλέτη, ὃν ἐνδομύχως ἀπεστρέφετο.

Παραλλάξαντος τοῦ πλοίου τὸ ἀκρωτήριον τῶν Ρουφιανῶν, οἱ ναῦται καὶ οἱ ἐν αὐτῷ ἔνοπλοι, λαβόντες ὕδωρ ἐνίψησαν καθαρίσαντες τὸ πρόσωπον αὐτῶν καὶ τὰς χεῖρας ἐκ τῆς σποδοῦ. Εἷς δὲ τούτων ἐλθὼν καὶ γονυπετήσας ξένωπιον τῆς Ζιλχᾶς, ἔβαλε τὴν χεῖρά του ἐν τῷ κόλπῳ καὶ ἐξαγαγὼν ἐγχειρίδιον τῇ τὸ προσέφερε.

— Τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ Γαλίπ! ἀνεφώνησεν ἡ Ζιλχᾶ καὶ τὸ ἔφιρεν εἰς τὰ χείλη της, εἶτα ῥίψασα τὸ βλέμμα της ἐπὶ τοῦ ἀπέναντί της γονυκλινοῦς ἐσκίρτησεν ὑπὸ χαρᾶς. Σὲ τί, τῷ εἶπε, ποῦ εὑρέθης ἐδῶ; ποῦ εὗρες τὸ ἐγχειρίδιον τοῦτο; αὐτὸ εἶναι τοῦ Γαλίπ! Ὑπῆρχες παρὼν ὅταν ἀπέθανε; τὸν εἶδες ὅταν τὸν ἔθαψαν;

— Τί λέγεις, Χανούμη; Ὁ Γαλὶπ προεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ Σουλ-

τάνου Πασᾶς, ζῇ, μετ' ὀλίγον θὰ τὸν ἰδῇς, εἰς αὐτὸν σὲ φέρομεν.

— Μὲ ἐμπαίζεις, Σαΐτ.

— Μὰ τὸ Προφήτην! μὰ τὰ τέσσαρα κιτάπια! σὲ λέγω τὴν ἀλήθειαν.

Ἄφθονα δάκρυα ρεύσαντα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της, ρεύσαντα πρώτην ἤδη φορὰν ἀφ' ἧς στιγμῆς ἠγέρθη ἐκ τοῦ ναρκωτικοῦ ὕπνου ἐν τῷ δωματίῳ τῆς χήρας Ντεμπετσήμπαση, ἀνεκούφισαν τὴν βαρυαλγοῦσαν καρδίαν της. Οἱ ὀφθαλμοί της ἔκτοτε εἶχον ξηρανθῇ ἐκ τῆς λύπης, ἥτις τὴν ἔρριψεν εἰς παραφροσύνην. Τὰ δάκρυα ταῦτα ὑπῆρξαν τὸ φάρμακον τῆς θεραπείας της· ἡ Ζιλχᾶ ὑπῆρχεν ἤδη ἐντελῶς εἰς τὰς φρένας της.

— Καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες; Σὺ Σαΐτ, ποῦ εὑρέθης; Σὺ ἐχάθης ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὅτε μ' ἐσυνόδευες εἰς τῆς θείας μου τὴν οἰκίαν.

— Κατηραμένη ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἀπεκρίθη ὁ Σαΐτ.

— Διατί;

— Δὲν εἶναι καιρὸς τώρα νὰ μ' ἐρωτᾷς τοιαῦτα πράγματα· ὅταν ὑπάγωμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γαλὶπ-Πασᾶ τὰ μανθάνεις. Αἱ δύο γυναῖκες εἶναι θεράπαιναί σου...

Ἡ ἄκατος ἤγγισε τὴν ὄχθην τοῦ Καδίκιοϊ, ὁ δὲ Σαΐτ ἀποβὰς εἰς τὴν ξηράν, ἔλαβεν ἀπὸ τὴν χεῖρα τὴν Ζιλχᾶ βοηθουμένην ὑπὸ τῶν δούλων καὶ τὴν ἐξήγαγεν ἐπὶ τῆς ὄχθης.

Πιστὸς εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀρχιευνούχου, ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς, ἐτήρει ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας τὴν ὄχθην τῆς Χαλκηδόνος διὰ τῶν ὑπηρετῶν του. Ὅθεν ἅμα ἀποβάσης εἰς τὴν ξηρὰν τῆς Ζιλχᾶς, ὁ ὑπηρέτης ἔδραμε πρὸς αὐτήν.

— Ποία εἶναι ἡ Χανούμη αὕτη; ἠρώτησε τὸν Σαΐτ.

— Τίνος ὑπηρέτης εἶσαι; ἀντηρώτησεν οὗτος.

— Εἶμαι ὑπηρέτης τοῦ Γαλὶπ-Πασᾶ.

— Ἔμπρός, δεῖξέ μας τὴν οἰκίαν.

Ὁ Γαλὶπ ἰδὼν μακρόθεν ἐρχόμενον τὸν ὑπηρέτην του, ὑπὸ τριῶν γυναικῶν ἀκολουθούμενον, ὑπὸ τοῦ ἀγνώστου εἰς αὐτοὺς Σαΐτ καὶ ὑπὸ δύο ἀχθοφόρων, φερόντων τὴν στρωμνήν, τὰ προσκεφάλαια καὶ τοὺς τάπητας, κατέβη εἰς τὴν θύραν. Ἀδύνατον νὰ περιγράψωμεν τὴν συνάντησιν τῶν πολυπαθῶν τούτων ἐραστῶν.

Λαβὼν ὁ Γαλὶπ ἀπὸ τὴν χεῖρα τὴν Ζιλχᾶ τὴν ἀνεβίβασεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἣν πολυτελῶς εἶχε κοσμήσει, ἐφοδιάσας αὐτὴν διὰ τεσσάρων ἀργυρωνήτων θεραπαινῶν καὶ τριῶν εὐνούχων, καὶ τὴν παρέδωκεν εἰς μίαν πρεσβύτιδα, διατάξας αὐτὴν νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὸν γυναικωνίτην μετὰ τῶν δύο ἀκολούθων αὐτῆς, αἵτινες ὑπῆρχεν ἄπορον εἰς αὐτόν, πῶς εὑρέθησαν παρ' αὐτῇ.

Σὺ τίς εἶσαι; ἠρώτησε τὸν Σαΐτ μείνας μετ' αὐτοῦ μόνος.

— Λάβετε, ἐνδοξότατε, τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, τῷ εἶπεν εἰς ἀπάντησιν ὁ Σαΐτ.

Ὁ Γαλὶπ καθ' ὅσον ἀνεγίνωσκε τὴν ἐπιστολὴν ἠπόρει.

— Εἰπέ μου εἶσαι σὺ ὁ ἁρπαγεὶς ὑπὸ τῶν Γενιτσάρων εὐνοῦχος;

— Ἐγώ, μάλιστα, ἐνδοξότατε.

— Καὶ ὁ ὑποκριθεὶς τοσοῦτον ἐπιτυχῶς τὸν Σέχην;

Ἐγὼ ὁ ἴδιος, ἐνδοξότατε.

Ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ ἐκ τοῦ γέλωτος, καθ' ὅσον καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος, διαβὰς ἀπὸ τὸ Καπνοπωλεῖον πολλάκις, εἶδε τὸν σεβάσμιον Σέχην.

— 'Ηξεύρεις ὅτι ὁ 'Αρχιευνοῦχος σ' ἐχάρισεν εἰς τὴν Ζιλχᾶ Χανούμην; ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς.

— Βεβαιότατα· καὶ ἂν δὲν μ' ἐχωριζεν ὁ ἴδιος ἤθελα τὸν παρακαλέσει νὰ μὲ χαρίσῃ.

— Εἰπέ μας, Σαλτ, τί ἔγεινες ἀφοῦ σὲ ἥρπαξαν οἱ Γενίτσαροι;

— Μὲ εἰσήγαγον, ἐνδοξότατε, εἰς ἓν ὑπόγειον καὶ ἐκεῖθεν μ' ὡδήγησαν εἰς μίαν εὐρύχωρον αὐλὴν, ἔνθα, εἰς σαθρὰ καὶ πεπαλαιωμένα οἰκήματα, κατῴκουν οἱ σφαγεῖς τῶν δημοσίων κρεάτων· διετέλουν δὲ παρ' αὐτοῖς ὡς ὑπηρέτης καὶ ἐνίοτε ὡς μάγειρος ἐπιτηρούμενος αὐστηρῶς ἵνα μὴ δραπετεύσω. Τίποτ' ἄλλο δὲν ἠξεύρω, διότι ὁσάκις ἠρώτων νὰ μάθω τὴν αἰτίαν τῆς ἁρπαγῆς μου, μ' ἐδείκνυον τὰ ξίφη των. Πρὸ ἑνδεκα ἡμερῶν, παραλαβὼν μὲ εἷς τούτων μὲ ἔφερεν εἰς τὸ Τὸπ-Καπὶ, τὴν θαλασσίαν πύλην τῶν 'Ανακτόρων, καὶ μὲ παρέδωκεν εἰς ἕνα Εὐνοῦχον, ὅστις μὲ ὡδήγησεν εἰς τὸν 'Αρχιευνοῦχον.—Σαλτ, μὲ εἶπεν ἡ ἐξοχότης του, μοῦ κάμνεις μίαν ὑπηρεσίαν; —Ποίαν; τὸν ἠρώτησα.—Νὰ ὑποκριθῇς τὸν Σίχην.—Ἐγὼ νὰ ὑποκριθῶ τὸν Σέχην;—Ναί! Μοὶ εἶπον ὅτι ἠξεύρεις γράμματα, καὶ ὅτι ἔχεις πνεῦμα πολύ.—Τίς σᾶς εἶπε τοιοῦτον λόγον ἐξοχώτατε; τῷ εἶπον.—Μὴ μ' ἐρωτᾷς, θὰ κάμεις μ'αν ὑπηρεσίαν εὐάρεστον. Γνωρίζεις τὴν Ζιλχᾶ Χανούμη; —Τὴν θυγατέρα τοῦ Γενιτσαρ-ἀγᾶ; τὴν μνηστὴν τοῦ Γαλὶπ Μπεη;—Ναί.—Τὴν Γνωρίζω.—Αὐτὴν θὰ ἐλευθερώσομεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἄσπαγος. Ὁ Γαλὶπ.—Πῶς τὴν ἔχασεν; εἶπον εἰς τὸν 'Αρχιευνοῦχον.— 'Αφοῦ ἐχάθης σὺ ἐχάθη κ' ἐκείνη. Εὑρέθη δὲ πρὸ ὀλίγου καὶ ἤδη καταγίνομαι νὰ τὴν ἀποσπάσω ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἄσπαγος, ὅστις εἶναι ὁ Χαλέτης· διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ὑποκριθῇς τὸν Σέχην.—Πρὸς τίνα σκοπόν;—Ἄκουσον·

διά τινος φίλου μου σοὶ ἐπρομήθευσα καὶ τὸ καπνοπωλεῖον τὸ πλησίον τῆς 'Αγίας Σοφίας, ἵνα καθήμενος ἐκεῖ θεραπεύῃς τὸν λαὸν, διότι ἐκεῖθεν διαβαίνων ὁ ἅρπαξ ὑπάγει εἰς τὸ Σερραγιον· θὰ σοὶ δώκω δὲ χρήματα νὰ διανέμῃς εἰς τοὺς πτωχοὺς, θὰ διακηρύξω διὰ τῶν ἀνθρώπων μου πανταχοῦ τὰ θαύματά σου, καὶ θὰ σοῦ ἑτοιμάσω μικρὸν ἐκ λευκοσιδήρου κιβώτιον, πλῆρες μικρῶν τετραγώνων χαρτίων, ἵνα γράφῃς ἐπ' αὐτῶν καὶ διανέμῃς φυλακτήρια καὶ θὰ σοὶ ἀποστέλλω ψευδοπαραλύτους, ψευδοχωλοῦς, ψευδασθενεῖς νὰ τοὺς ἰατρεύῃς διὰ τῆς κινήσεως τῶν χειρῶν σου καὶ διὰ τῶν φυλακτηρίων σου. Ἡ Ζιλχᾶ ἔπαθεν εἶδος φρενοβλαβείας περιοδικῆς· ὅταν δὲ μάθῃ ὁ Κύριός της ὅτι ἰατρεύεις πᾶσαν ἀσθένειαν, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ προστρέξῃ εἰς σὲ νὰ τὴν θεραπεύσῃς, σὺ δὲ θέλεις τῷ ἀρνηθῇ τὴν χάριν νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν οἰκίαν του ὅθεν μένει εἰς τὴν ἐπιτηδειότητά σου νὰ τὸν καταφέρῃς νὰ τὴν στείλῃ εἰς τὸ κατάλυμά σου τὰ περαιτέρω θέλω φροντίσει ἐγώ. Χάριν λοιπὸν τῆς Ζιλχᾶς συγκατετέθην νὰ πράξω ταῦτα πάντα. Τοτε ἀνοίξας ἓν ἐρμάριον ἔφερε μίαν καταλευκον γενειαδα, τὴν ὁποίαν μοὶ προσήρμωσεν εἰς τὸ πρόσωπον, ἦτο δὲ τοιοῦτον ἐντέχνως κατεσκευασμένη, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ γνωρισθῇ ὅτι δὲν ἦτο φυσική.

'Απεφάσισα λοιπὸν νὰ ἐκτελέσω τὸ μελετώμενον σχέδιον, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Σαλτ, μετὰ περισσοτέρας ἐπιτυχίας, ἢ ὅ,τι ἐνόμιζεν ὁ 'Αρχιευνοῦχος, διότι ἡ ἐπιθυμία μου νὰ λυτρώσω τὴν Ζιλχᾶ ἀπὸ τὸν ἁρπαγά της, μ' ἐχορήγησε καὶ θάρρος καὶ ἐπίνοιαν.

Χθὲς ἦλθεν ὁ Χαλέτης καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ ὑπάγω εἰς τὴν οἰκίαν του ἵνα ἐπισκεφθῶ μίαν ἀσθενῆ· τῷ ἠρνήθην τὴν χάριν καὶ τελευταῖον συγκατετέθην νὰ μοὶ τὴν στείλῃ εἰς τὸ Σκούταρι, εἰς τὸ

κατάλυμά μου. Ὁ Χαλέτης ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς τὴν πρότασίν μου ἐγὼ δὲ εἰδοποίησα ἀμέσως διὰ μιᾶς ἐπιστολῆς μου τὸν 'Αρχιευνοῦχον.

Τὸ ἑσπέρας ἦλθον εἰς τὸ κατάλυμα τοῦ 'Αρχιευνούχου, ἔνθα κατῴκουν, διότι τὸ ἐν τῷ σηκῷ τοῦ Σιλιμιὲ κατάλυμά μου ἦτον ἀνύπαρκτον, καὶ τῷ διηγήθην ἀκριβέστερον τὸν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Χαλέτη διάλογον. 'Έβγαλε τὴν γενειάδα σου, μοὶ εἶπε, καὶ ὕπαγε εἰς τὸ δωμάτιόν σου. Τὴν αὐγήν, ἦλθεν ὁ ἴδιος καὶ μ' ἐξύπνησεν. 'Η θύρα τοῦ 'Αχὶρ-Καπὶ εἶναι ἀνοικτή, μοὶ εἶπεν, ὕπαγε καὶ ἐκεῖ θέλεις εὕρει μίαν ἄκατον μετὰ πέντε ὁπλοφόρων, τεσσάρων κωπηλατῶν καὶ δύο γυναικῶν, τὰς ὁποίας προσφέρω δῶρον εἰς τὴν Ζιλχᾶ Χανούμην· λάβε δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἐγχειρίδιον, δός το εἰς αὐτὴν ἵνα δώσῃ πίστιν εἰς σέ, λάβε καὶ αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν θὰ δώσεις εἰς τὸν φίλον μου Γαλὶπ-Πασᾶ. Σὲ δέ, Σαΐτ, χαρίζω εἰς τὴν Ζιλχᾶ χανούμην. 'Εξῆλθον ἀπὸ τὴν πύλην τῶν ἀχυρώνων καὶ ἐπεβιβάσθην εἰς τὴν ἄκατον. Οἱ κωπηλάται ἐπερίμενον ἐμὲ ν' ἀναχωρήσωσιν, ὅθεν ἅμα εἰσῆλθον ἐν αὐτῇ ἀπάραντες ἤλαυνον μετὰ μεγίστης ταχύτητος, ὥστε μετὰ μικρὸν φθάσαντες εἰς τὸν Κισκουλὲ ἐκρύβημεν ὄπισθεν αὐτοῦ, περιμένοντες τὸ ἀκάτιον ἐν ᾧ ὑπῆρχεν ὁ Χαλέτης μετὰ τῆς Ζιλχᾶς. Μετὰ μικρὸν ἐφάνη ἐρχόμενον, ἅμα δ' ἦλθε πλησίον τοῦ Κισκουλὲ ἐξελθόντες τὸ ἐξωγρήσαμεν, ἁρπάσαντες τὴν Ζιλχᾶ χανούμην καὶ ἐπιβιβάσαντες αὐτὴν εἰς τὴν ἄκατον.

— Καὶ ὁ Χαλέτης; εἶπεν ὁ Γαλὶπ Πασᾶς, τί ἐκάμες;

— Κατ' ἀρχὰς ἐσιώπα, ὅταν δὲ εἶδεν ἁρπαζομένην τὴν Χανούμην, ἀναστενάξας βαθέως ἠγέρθη ἐπὶ τῆς πρύμνης ἴσως νὰ ζητήσῃ βοήθειαν· ἀλλ' εἷς τῶν ἐνόπλων ἁρπάσας αὐτὸν ἀπὸ τοὺς ὤμους τὸν

ἔρριψεν εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοιαρίου, οἱ δὲ κωπηλάται του τὸν ἐπέτατον τὴν σιγήν. 'Ακολούθως ἤκουσα ὅτι τὸ πλοιάριον ἀνετράπη, ἐγὼ δὲν τὸν εἶδον, διότι ἤμην κεκρυμμένος εἰς τὸν θαλαμίσκον τῆς ἀκάτου.

— Τί ἄνθρωποι ἦταν οἱ κωπηλάται καὶ οἱ ἔνοπλοι;

— Δὲν ἠξεύρω, μήτε τοὺς γνωρίζω.

— Καὶ ἡ ἄκατος ποῦ ὑπάγει;

— Εἰς τὸν πάτον τῆς θαλάσσης, διότι, ὡς μοὶ εἶπον, εἶχον διαταγὴν νὰ τὴν βυθίσωσι.

— Καὶ οἱ ἄνθρωποι ποῦ θὰ ὑπάγωσι.

— Τοῦτο μόνον δὲν γνωρίζω, ἐνδοξότατε.

'Ο Γαλὶπ-Πασᾶς ἠπόρησεν ἐν μεγίστῃ ἀπορίᾳ καὶ θαυμασμῷ τὴν διήγησιν τοῦ εὐνούχου Σαΐτ. 'Εσυλλογίζετο δ' ἐν ἑαυτῷ, οἷον εὗρεν ὁ Χαλέτης ἀντίπαλον εὐρυῆ, ἀντίπαλον πολυμήχανον, ἐπιτηδειότερον καὶ πανουργότερον αὐτοῦ. Βεβαίως, ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ, ὁ 'Αρχιευνοῦχος θὰ καταπλαίσῃ τὸν μοχθηρὸν τοῦτον λειτουργὸν τοῦ Σουλτάνου. Εἶναι τῳόντι θαυμασμοῦ ἄξιον μὲ ποίαν εὐφυΐαν συ ἐλάξε καὶ ἐξετέλεσε τὸ σχέδιον τῆς ἁρπαγῆς τῆς Ζιλχᾶς. Ποτὲ δὲν ὑπωπτεύθην κἂν ὅτι ὁ Σέχης ὑπῆρχε πλάνος τις ἐμπαίζων τὰ πλήθη. 'Ο σεβάσμιος τρόπος του, ἁπλᾶ κις τὸν ἔβλεπον μ' ἐπροξένει σεβασμόν. 'Αμὴ πῶς διάβολον ἠξεύρεν ὁ 'Αρχιευνοῦχος ποῦ εὑρίσκετο; πῶς δὲ τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Γενιτσάρων; τοῦτο μοὶ εἶναι ἀκατανόητον. 'Αλλὰ, τίς οἶδε τί μέσα μετεχειρίσθη νὰ τὸν ξετρυπώσῃ!

Καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίρροιαν τῶν συλλογισμῶν τούτων ἐγερθεὶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν γυναικωνίτην

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΗ΄.

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΒΑΛΑΝΕΙΩΝ

Πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ Ἱπποδρομίου, οὐ μακρὰν τοῦ Στρατῶνος τῶν Ντσεμπετσίδων, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν Θερμῶν τοῦ Φωκᾶ, ὑπάρχει ᾠκοδομημένον ὑπὸ τοῦ Μουσταφᾶ Πασᾶ, τὸ 1516, εἰς σχῆμα παραλληλογράμμου τὸ ὡραιότερον καὶ εὐρύτερον βαλανεῖον, ὅπερ Βαλανεῖον Μουσταφὰ-Πασᾶ ὀνομάζεται μέχρι σήμερον.

Ὑπὸ θρησκευτικοῦ καθήκοντος ὑποχρεοῦται ὁ Ὀθωμανὸς ἵνα φοιτᾷ συνεχῶς εἰς τὰ βαλανεῖα. Αἱδὲ Ὀθωμανίδες προσέρχονται κατὰ πᾶσαν Παρασκευήν. Πολλαὶ ὑπηρέτριαι, νέαι, ὡραῖαι καὶ καθαρώταται, ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν τῆς Βαλανευτρίας, τὰς λούουσι, τὰς ὑπηρετοῦσιν ἐν τῷ λούεσθαι καὶ μετὰ τὸ λουτρὸν τὰς ἀλείφουσι μύρα, τὰς κτενίζουσι καὶ πλέκουσι τὴν κόμην των.

Τὸ βαλανεῖον εἶναι τόπος διασκεδάσεως δι' αὐτάς. Ἐν τούτῳ ἐπιδεικνύουσι τὰ κάλλη των, τὰ λαμπρότερα των φορεμάτων των, τοὺς ἀδομαντίς των, τὰ ἀργυρᾶ, καὶ χρυσᾶ σκεύη των. Μετὰ τὸ λουτρὸν ἐξέρχονται εἰς τὴν χλιαρὰν αἴθουσαν, ἔνθα ἐνδυόμεναι συντρώγουσι, καπνίζουσιν καὶ διημερεύουσιν ἐν αὐτῇ ἄδουσαι ᾄσματα. Ἀφοῦ δὲ κορεσθῶσιν ᾀσμάτων, ἔρχεται κεντῶσα αὐτὰς ἡ ὄρεξις τοῦ διαλύγου. Τότε συνδιαλεγόμεναι, ἄρχονται νὰ κρίνωσι καὶ ἐπικρίνωσι καὶ αὐτῶν τῶν Ὑπουργῶν τὰς ραδιουργίας.

Νεα ξανθὴ, λευκὴ ὡς τὸ γάλα, ὀφθαλμοὺς ἔχουσα καστανοὺς ἀμυγδαλωτοὺς, ὧν τὰ βλέφαρα ἐσχημάτιζαν θύσσανον, ἐξελθοῦσα ἐκ τοῦ λουτροῦ, ἐπλησίασεν εἰς κύκλον Χανουμισσῶν, αἵτινες συνέτρωγον εὐθυμοῦσαι.

— Πλησίασε, Ἀδδιλὲ Χανοὺμ, τῇ εἶπε πρεσβῦτις τις, κρατοῦσα μηρὸν νήσσης καὶ τεμάχιον ἄρτου εἰς σχῆμα πλακοῦντος· σ' ἐπερίμενα πολλὴν ὥραν, ἀλλ' ἀφοῦ ἀργοῦσες νὰ ἔβγῃς ἄφησα τὴν νῆσσα μου μ' ἕνα πόδι· τὸ λουτρὸν ἀνοίγει τὴν ὄρεξιν. Νὰ σοῦ δώσω μίαν συμβουλή; ἔνωσε τὰς ὡραίας ὀρρῦς σου μὲ σουρμὲ διὰ νὰ μὴ σὲ ὀφθαλμίσῃ ὁ Ἰσμαὴλ-Μπεης· τὸ ἔπαθα ἐγὼ, Χανοὺμ, μὴ προφυλαχθεῖσα ἀπὸ τὰ ὄμματα τοῦ συζύγου μου, ὅταν ἀκόμη οὐδεμία ρυτὶς ὑπῆρχεν εἰς τὸ πρόσωπόν μου. Ἰδών με ὁ μακαρίτης εἰσελθοῦσαν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὅταν ἐπέστρεψα ἀπὸ τὸ βαλανεῖον. Τί ρόδα σ' ἐκόλλησαν εἰς τὰς παρειὰς, μοῦ εἶπε μειδιῶν; Ὁ λόγος του ἦτο κεραυνός. Δύο μῆνας ἐφύλαξα τὴν κλίνην, βασανισθεῖσα ὑπὸ πυρετοῦ.

— Σ' ἐγνώρισα πρὸ δέκα ἐτῶν, Χανούμ-ἐφέντη, ἀπεκρίθη ἡ Ἀδδιλὲ. Ὑπῆρχες ὡραιοτέρα τῆς Ζουμπεϊδὲς, τῆς γυναικὸς τοῦ Χαλὶφ Ἀροὺν-ελ-Ρασὶδ, ἣν οἱ κάτοικοι τῆς Δαμασκοῦ ὠνόμαζαν μαργαρίτην τῆς Κιϋλάνης.

— Ἂς ἀφίσωμεν αὐτὰ, ἀπεκρίθη ἡ Χανούμη αὕτη, ἡ χήρα τοῦ γνωστοῦ ἡμῖν Ἰμπραὴμ-Κιοσσὲ Κιαγιᾶ καὶ μήτηρ τοῦ Δερβὶς Μουσᾶ, ἢ μᾶλλον-τοῦ Χαλὶλ-Μπεη. Κάθησε νὰ συμφάγωμεν.

Ἀπέναντι τῆς συντροφίας ταύτης ἑτέρα ἀναπαυομένη μετὰ τὴν ἑστίασιν, ἐνετρύφα τὸν ἀρωματικὸν τῆς Ὑεμένης καφφὲ, καπνίζουσα διὰ πολυτίμων τσιμπουκίων.

— Ἐμάθετε, εἶπεν εἰς τὴν ὁμηγυριν, μία μελάγχρους, πλήρης

θελγήτρων, ὅτι ὁ Χαλέτ-ἐφέντης ἔγεινεν ἄφαντος; εἶναι πέντε ἡμέραι.

— Ἐπνίγη, βέβαια, εἶπε ἑτέρα εὔσαρκος, ὡραία, ὑψηλὴ, ὡς ἄλλη Καρυάτις, ἐπνίγη σᾶς; λέγω, διότι πρὸ πέντε ἡμερῶν ὁ Ντσαμὰλ-Οὐστὰς, ὁ σύζυγός μου, καθήμενος πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ πρὸ τὴν ἀποβάθραν τοῦ Φεναρίου καφφενείου του, τὸν εἶδεν εἰσερχόμενον εἰς ἓν ἑβραϊκὸν ἀκάτιον μετὰ μιᾶς νέας μιτεμφιεσμένον καὶ μολαταῦτα τὸν ἐγνώρισεν, οἱ δὲ δύο κωπηλάται ἑβραῖοι ἐχάθησαν καὶ αὐτοί, καὶ μ' ὅλας τὰς ἐρεύνας, τὰς ὁποίας ἔκαμαν οἱ συγγενεῖς των, δὲν εὑρέθησαν πουθενά, ὥστε οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει, ὅτι ἐπνίγησαν μετὰ τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη. Τί νὰ σᾶς εἰπῶ; ὁ Θεὸς τὸν ἐτιμώρησε. Λέγουσιν ὅτι καὶ ὁ Σουλτάνος ἐλυπήθη πολύ, ἐπειδὴ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνακαλύψῃ τί ἔγεινεν.

— Παράδοξον! εἶπεν ἄλλη, ἄνθρωπος τοσοῦτον ἐπίσημος καὶ ὡς νοῦ ἔχης φημιζόμενος, ν' ἀναχωρήσῃ μόνος μὲ μίαν γυναῖκα ἀπὸ τὴν οἰκίαν του.

— 'Ο Χαλὲτ-Ἐφέντης ζῇ, χανούμισσαι ἀνέκραξε μία ἄλλη ἐνδυομένη.

— Ἐλθὲ, χανούμη, πλησίον, τῇ εἶπεν ἡ χήρα τοῦ Ἰμπραήμ-Κιοσὲ-Κιαγιᾶ, ἔχομεν πολλὰ φαγητὰ, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, κάθησε νὰ συμφάγωμεν· ἡ δὲ ὑπακούσασα ἐπλησίασε καὶ παρεκάθησε εἰς τὴν τράπεζαν.

— Εἰπέ μας, χανούμη, ὑπέλαβεν ἡ χήρα τοῦ Κιοσσὲ-Κιαγιᾶ, πῶς; ἠξεύρεις ὅτι ζῇ ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης;

— Τὸ ἔμαθον ἀπὸ τὸν σύζυγόν μου τὸν Ντσεμπετσῆ Μεχμὲτ-Ἐγρὶ-μπουρνοῦ. 'Ο σύζυγός μου εἶναι Ἰσμιτλὴς· πρὸ πέντε δὲ ἡμερῶν

ἐπιβιβάσθη εἰς ἓν πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἐπήγαινεν εἰς τὸ Ἰσμίτι, νὰ ἴδῃ τοὺς συγγενεῖς του. Ὅταν προσωρμίσθη τὸ πλοῖον, ὁ σύζυγός μου ξετρυπώσας ἀπὸ ἕνα θαλαμίσκον, ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ εἰσέλθῃ εἰς πλοῖον καὶ νὰ μὴ καταληφθῇ ἀμέσως ὑπὸ ναυτιάσεως, εἶδε καθήμενον πλησίον τοῦ πηδαλίου ἄνθρωπον τυλιγμένον μὲ χονδροειδῆ ναυτικὴν χλαῖναν καὶ ἔχοντα περιτυλιγμένην τὴν κεφαλήν του διὰ τεμαχίου ὀθόνης λευκῆς, ἐκ δὲ τῶν καλωδίων τοῦ πλοίου ἐκρέμαντο φορέματα διάφορα, μεγάλης ἀξίας, βιβρεγμένα εἰσέτι καὶ ἀποστάζοντα ὕδωρ. Ἀπατῶμαι ἆρά γε, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, ἔξυπνος ὤν, ἢ ὀνειρεύομαι; Αὐτὸς, μὰ τὸν Προφήτην! εἶναι ὁ Χαλὲτ ἐφέντης, ἀλλὰ πῶς διάβολο εὑρέθη ἐδῶ μέσα; Καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν σκέψεων τούτων τὸν ἐπλησίασεν. Ἐφέντη, τῷ εἶπε, πῶς εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν, τί σὲ συνέβη;

'Ο Χαλὲτ-ἐφέντης, ἀντὶ ν' ἀποκριθῇ ἔθεσε τοὺς δακτύλους τῆς δεξιᾶς του ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ συζύγου μου. Δὲν θέλω νὰ ἠξεύρῃ κανεὶς ποῖος εἶμαι, τῷ εἶπεν. Ἐπιθυμῶ νὰ μείνω ἄγνωστος μέχρι οὗ ἐπιστρέψω εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τῷ προμηθεύσῃ κατάλυμά τι. 'Ο σύζυγός μου τὸν ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τὸν ἐσύστησεν ὡς φίλον καὶ συνάδελφον τοῦ Ντεμπετσῆ· τὸν ἠρώτησε δὲ πῶς εὑρέθη ἐπὶ τῷ πλοίῳ βεβρεγμένος, καὶ τῷ εἶπεν ὅτι ἀνατραπέντος τοῦ ἀκατίου, ἐφ' οὗ διεπεραιοῦτο ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς τὴν Χρυσούπολιν, ἀγνοεῖ ἐν ἀναισθησίᾳ διατελῶν τότε πῶς ἐσώθη. Ἤδη δὲ ἀσθενεῖ ὑπὸ πυρετοῦ σφοδροῦ καταληφθείς, ὁ δὲ Μεχμὲτ-Ἐγρὶ-Μπουρνοῦ ἦλθεν ἐνταῦθα νὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν οἰκίαν του φορέματα καὶ ἄλλα τινὰ πράγματα νὰ τὰ φέρῃ εἰς αὐτὸν εἰς τὸ Ἰσμίτ.

SISMANOGLIO MEGARO

— Ἂν ἤξευρεν ὁ Σουλτάνος ὅτι ζῇ ὁ φίλος του, καὶ ὅτι εὑρέθη ὁ ἀπολωλὼς θησαυρός του, ἔλεγε μία ἄλλη, ἤθελε χαρίσει εἰς τὸν κομίσοντα τὴν ἀγγελίαν σημαντικὸν δῶρον. Σήμερον αὔριον, Χανούμισσαι, θὰ μάθωμεν κάτι πολλὰ σπουδαῖον. Μοῦ φαίνεται ὅτι ὁ Πατισὰχ δὲν θὰ ἔχῃ πλέον ἀφορμὴν νὰ ἐξέρχεται τὴν νύκτα ἀπὸ τὸ Σεράγι.

— Διατί; ἠρώτησεν ἡ ξανθή, ἧς ἡ ὄψις ἠλλοιώθη.

— Διότι σκοπὸν ἔχει ὁ Κισλάραγας νὰ παστρεύσῃ τὴν νυκτερινὴν φωλεάν του. Ἡ ξανθὴ ἐπῆρεν ἀγγεῖον πλῆρες ὕδατος καὶ τὸ ἔθεσεν εἰς τὸ στόμα της, ἵνα κρύψῃ τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς της, εἰς τὸ πρόσωπόν της ἀναφανεῖσαν. Ἡ Βαλιδέ, ἐξηκολούθησε λέγουσα, θέλει μὲν χαλασθῇ ἡ φωλεά. ἀλλ' ὄχι καὶ τὸ ἐν αὐτῇ πτηνόν.

Ἡ Ξανθὴ νέα ἤρξατο νὰ ἐνδύεται μετὰ σπουδῆς, ὡς καὶ ἡ χήρα τοῦ Ἰμπραὴμ-Κιοσὲ-Κιαγιᾶ, αἵτινες μετὰ μικρὸν ἐξελθοῦσαι μετὰ τῶν δούλων των ἀνεχώρησαν, ἀφοῦ ἐχορήγησαν πολλὰ δῶρα εἰς τὴν Βαλανευτρίαν καὶ τὰς ὑπηρέτιδας.

— Χανούμισσαι, ὑπέλαβεν ἡ πολύσαρκος, ἴδετε τί θησαυρὸν ἔφερεν ἐπάνω της ἡ λεγομένη Ἀβδιλὲ Χανούμ;

— Ἀληθῶς, ἀπεκρίθη ἡ μελάγχρους, τοὺς ἀδάμαντάς της καὶ τὴν πολύτιμον ἐνδυμασίαν της οὔτε εἰς Σουλτάναν εἶδον ποτέ.

— Ὁ Πατισὰχ ἐν τούτοις σκορπᾷ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Κράτους εἰς τὰς ὀρέξεις του. Ἠξεύρετε πῶς εἶναι αὐτὴ ἡ ξανθὴ μὲ τοὺς μεγάλους ὀφθαλμούς; Εἶναι ἡ Ἀρμενία Σουρπουΐ, τὴν ὁποίαν κολακεύει ἡ Κιοσσὲ-Κιαγίνα, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἀριστὴ εἰς τὸν Σουλτάνον. Σήμερον τὴν εἶχε προσκεκλημένην εἰς τὴν οἰκίαν της διὰ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὸν λουτρὸν νὰ συμφάγῃ μετ' αὐτῆς.

Ὅ,τι καὶ ἂν ἦναι, ὑπέλαβεν ἡ μελάγχρους, εἶναι πλάσμα οὐράνιον. Ἀκόμη δὲν εἶδα ὡραιότερον πρόσωπον καὶ ὡραιότερον σῶμα. Οἱ ὀφθαλμοί της εἶναι ἐρώτων πλήρεις.

— Μᾶς ἀνακάτευσες, Χανούμη, τὸν Πατισὰχ, τὴν Σουρπουΐ, τὴν χήραν Ἰμπραὴμ-Κιοσσὲ-Κιαγιᾶ, καὶ μολαταῦτα, μὰ τὴν πίστην μου δὲν ἐκατάλαβα τίποτε.

— Τί νὰ σοῦ κάμω ἐγώ, ὅταν ἡ πυρίτις σου εἶναι βρεγμένη; Δὲν ἐννόησες ἀπὸ ὅ,τι λέγω, ὅτι ὁ Σουλτάνος τὴν ἔχει ἐρωμένην; ἀπεκρίθη ἡ πολύσαρκος ὑψώσασα τοὺς ὤμους της.

— Ἀπὸ ποῦ κι' ὡς ποῦ, ὁ Σουλτάνος νὰ ἔχῃ ἐρωμένην γκιαούρισσαν.

— Ἄκουσε, χανούμ, ἐγὼ δὲν εἶμαι παιδίον, ἀπεκρίθη ἡ πολύσαρκος ἐριθισθεῖσα. Ὅ,τι εἶδον μὲ τὰ ὀμμάτια μου δὲν εἶναι βεβαίως ἀπάτη. Ζῶντος τοῦ μακαρίτου συζύγου μου Τοπὰλ-Μουσταφᾶ ἤρχόμην συνεχῶς εἰς τὸ Ὀρτάκιοϊ καὶ ἐπισκεπτόμην τὴν ἀδελφήν του· ἐμένα δὲ πολλάκις καὶ μίαν καὶ δύο ἑβδομάδας ξενιζομένη εἰς τὴν οἰκίαν της, ἡ δ' ἀνδραδέλφη μου, ἡ καλὴ ἐκείνη Χανούμη, μ' ἐπεριποιεῖτο ὡς ἀδελφήν της. Ἀπέναντι τῆς οἰκίας της εἶναι ἡ οἰκία τῆς Σουρπουΐ, μεμονομένη εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου, τὴν διαχωρίζει δὲ ἀπὸ τὴν τῆς ἀνδραδέλφης μου ἓν κενὸν ἀνώμαλον ὡς πλατεῖα· πλαγίως καὶ ὄπισθεν ἔχει κῆπον περιτετοιχισμένον καὶ μετ' αὐτὸν ὑπάρχεται ὁ βουνὸς ὑπὸ χαμαιζήλων δενδρίων κατάφυτος. Μεταξὺ τῆς ὑπωρείας καὶ τοῦ κήπου ὑπάρχει ἀτραπὸς ἄγουσα εἰς Μπεσίκ-ταση.

Ἐπικαθήμεθα κεντῶσαι ἀπόμακτρα, διὰ χρυσοῦ νήματος πλησίον τοῦ παραθύρου ἑνὸς δωματίου πρὸς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς οἰκίας.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ κἄτι τι μοὶ εἶπεν ἡ ἀνδραδέλφη μου, ἀλλὰ νὰ κάμῃς τὸ στόμα σου πηγάδι.

— 'Ηξεύρεις μοῦ λέγει ὅτι ὁ Σουλτάνος ἔχει ἐρωμένην μίαν Γκιαούρισσαν;

— Γκιαούρισσαν; Τί λέγεις; τῇ εἶπον.

— Ναί, καὶ γειτόνισσάν μας, μ' ἀπεκρίθη·

— 'Εχάθηκ' ὁ κόσμος τῇ εἶπον·

— Μητ' ἐχάθηκε, μήτε θὰ χαθῇ. Μετ' ὀλίγον, θὰ ἰδῇς μὲ τὰ μάτια σου δύο σεϊμένιδες νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην·—καὶ μ' ἔδειξε τὴν ἀπέναντί μας οἰκίαν τῆς Σουρπουΐης.

— Καὶ τί κοινὸν ἔχουν οἱ Σεϊμένιδες μὲ τὸν Σουλτάνον;

— Καϋμένη μπουλδαλοῦ, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἶναι ὁ Σουλτάνος καὶ ὁ Μπερμπέρμπασης, μ' ἀπεκρίθη σείσασα τὴν κεφαλήν μου διὰ τῆς χειρός της.

— Πρόσεχε, ἐπανέλαβεν ἡ ἀνδραδέλφη μου, πρὸς τὸ μεσημβρινὸν τῆς ὁδοῦ, διότι ἐγγίζει ἡ ὥρα τοῦ ἐρχομοῦ των. Σὺ γνωρίζεις τὸν Μπερμπίρμπαση ὑπάρξαντά ποτε γείτονά σου, ὅταν ὑπῆρχε βοηθὸς εἰς εὐτελές τι κουρεῖον τοῦ Τοπχανέ.

— Ναί, τὸν γνωρίζω κάλλιστα, ὡς σοὶ εἶπον ἄλλοτε. 'Ηξεύρω προσέτι καὶ ἀπὸ ποίαν αἰτίαν τὸν παρέλαβεν ὁ Σουλτάνος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του.

— Εἰπὲ μοι, σὲ παρακαλῶ ἀκριβή μου νύμφη, πῶς ἐσυμμάζευσεν εἰς τὸ Σεράγι τὸ περίτριμμα τοῦτο τῶν ἀγυιῶν τῆς Σταμπούλ;

— Λέγουν ὅτι μίαν ἡμέραν, διαβαίνων ἀπὸ τὸ κουρεῖόν του, τὸν εἶδε νίπτοντα τοὺς βραχίονάς του, οἵτινες τὸν ἐμάγευσαν· τοὺς εὗρε δὲ τόσον ὡραίους, ὥστε εἶπεν εἰς τὸν συμπορευόμενον μετ' αὐτοῦ Βε-

ζύρην, ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς δὲν ἤθελεν ἄλλον νὰ τοῦ κείρῃ τὴν κεφαλήν. Γοῦτο ἤρκει διὰ νὰ στείλῃ ὁ βεζύρης μετὰ δύο ὥρας εἰς τὰ 'Ανάκτορα τὸν σήμερον Μερμπέρμπαση. 'Ηξεύρεις ὅτι πᾶν, ὅ,τι εἴπῃ ὁ Σουλτάνος εἶναι νόμος καὶ πᾶσα θέλησις αὐτοῦ εἶναι θέλησις τοῦ οὐρανοῦ.

'Ιδοὺ, νὰ, ἔρχονται· — ἐξηκολούθησε ἡ πολύσαρκος. — Βλέπεις ἐκεῖ πέρα πλησίον τοῦ τοίχου τῆς ἀμπέλου; 'Ιδοὺ αἱ κεφαλαί των φαίνονται... 'Ιδοὺ ἐπρόβαλαν... πλησιάζουν, μ' ἔλεγ' ἀδιακόπως ἡ ἀνδραδέλφη μου. — Μετά τινα λεπτὰ ἡ θύρα τῆς 'Αρμενίας ἠνεῴχθη καὶ οἱ δύο Σεϊμένιδες εἰσῆλθον. — Τί λέγεις τώρα; ἐξηκολούθησε λέγουσα, ἀμφιβάλεις πλέον; — Τί ν' ἀμφιβάλλω, τῇ ἀπεκρίθην· γνωρίζω ὡς κιβδηλον νόμισμα τὸν Μπερμπέρπαση· τὸν Σουλτάνον εἶδον μίαν μόνην Παρασκευὴν προσερχόμενον εἰς τὸ Σουλεϊμανιὲ νὰ προσευχηθῇ καὶ μοῦ φαίνεται ὁ ἴδιος ὁ ἄλλος Σεϊμένης. 'Αλλὰ πῶς διάβολο ἐψάρευσαν αὐτὴν τὴν γειτόνισσάν σου;— 'Ο ἀδελφός της, ἀπεκρίθη, εἶναι προμηθευτὴς τῶν ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα ἡ Χαζναντὰρ οὐστὰ ἀγοράζει διὰ τὸ χαρέμι. Μίαν ἡμέραν, κατὰ πρόσκλησιν τῆς συζύγου του, ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του νὰ προγευματίσῃ, καὶ ἐκεῖ εἶδε τὴν ὡραίαν αὐτὴν ἄπιστην· ἔκτοτε συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ τὴν προμηθεύσῃ εἰς τὸν Σουλτάνον διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ ἔτι μᾶλλον τὴν ἐπιρροήν της, καὶ συ.εννοηθεῖσα μετὰ τοῦ Μπερμπέρμπαση τὸ κατώρθωσε· τὴν νύκτα τῆς πυροπολήσεως τῶν ἀνακτόρων τοῦ Μπεσίκ-Τασσι, παρ' ὀλίγον νὰ φονεύσωσιν οἱ Γενίσταροι καὶ αὐτὸν καὶ τὸν Μπερμπέρμαση ἐξερχομένους ἐκ τῆς οἰκίας της, καὶ μόλις ἐσώθησαν διὰ τῆς βοηθείας Σεϊμένιδων ἐλθόντων αἴφνης ἐν τῷ μέσῳ τῆς συμπλοκῆς.

— Χανούμισσαι, εἶπεν ἡ Βαλανευτρία προβᾶσα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁμίλου τῶν γυναικῶν, πλησιάζει ἡ ὥρα τῆς σειρᾶς τῶν ἀνδρῶν καὶ σᾶς παρακαλῶ ἑτοιμασθῆτε νὰ ἐξέλθετε.

Μετὰ μικρὸν τὸ βαλκανεῖον ἐξεκενώθη ἐκ τῶν καλλιλάλων καὶ πολυλάλων ἀηδόνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΘ'.

Ο ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΥΝΟΟΥΜΕΝΟΣ

Ἡ ἡμέρα ὑπέφωσκε καὶ ἡ ὥρα τῆς ἀνοίξεως τῶν θυρῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἤγγικε.

Πρὸ τοῦ πυλῶνος τῆς θύρας τοῦ Φαναρίου ἵστατο μεταξὺ τοῦ πλήθους ἐκείνου, ὅπερ ἀνέμενε τὴν ἀνοίξιν τῶν θυρῶν, Δερβύσης ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Μεβλεβίδων, ὡραῖος, λευκὸς τὴν ὄψιν, φέρων πώγωνα καστανόν, τὴν δὲ τιάραν μέχρι τῶν ὀφρύων καὶ ἔχων πλησίον αὐτοῦ ἄνδρα ρωμαλέον φέροντα ἐπ' ὤμων δέσμην ὀγκώδη. Ἀνοιχθείσης τῆς θύρας, τὸ πλῆθος διασχισθὲν παρεχώρησεν ἐκ σεβασμοῦ εἰς τὸν Δερβύσην τὰ πρωτεῖα τῆς εἰσόδου, οὗτος δὲ κάμψας τὴν πρὸ αὐτῆς ἑλικοειδῆ ὁδόν, παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ φέροντος τὴν δέσμην, διέβη ἐνώπιον τῆς θύρας τοῦ Πατριαρχείου τῶν ὀρθοδόξων, καὶ λαβὼν τὴν παρὰ τὸ Σουλτὰν-Σελὶμ τσαμλὶον διερχομένην μαυρὰν καὶ εὐφύχωρον ἀγυιάν, ἦλθεν οὐχὶ πλέον παρακολουθούμενος, ἀλλ' ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ φέροντος τὴν δέσμην ἀνδρὸς, εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Τσικοὺρ-Χαμάμ. Ὁ φέρων τὴν δέσμην ἀνὴρ ἔστη πρὸ τῆς θύρας μιᾶς παλαιᾶς χαμηλῆς οἰκίας.

Δύο ἢ τρεῖς κτύποι ἤρκεσαν εἰς ἐξέγερσιν τοῦ ἀκουστικοῦ ὀργάνου τῶν κατοίκων αὐτῆς· ἀνθρώπινον ὄν, τετιλυγμένον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν δι' ὀθόνης λευκῆς, ἐλθὸν ἠνέῳξε τὴν θύραν καὶ ἀπεχώρησε ταχέως χωρὶς ν' ἀρθρώσῃ οὔτε λέξιν. Ὁ Δερβύσης καὶ ὁ ἀκόλουθός του εἰσῆλθον, διέβησαν τὴν στενὴν καὶ χαμηλὴν εἴσοδον

κεκυφότες καὶ ἐν ἀκαρεῖ εὑρέθησαν ἐντὸς μικροῦ κήπου θάλλοντος, πλήρους φθινοπωρινῶν ἀνθέων.

— Δυστυχῆ, Μεχμὲτ-Ἐγρὶ-Μπουρνοῦ, τῷ εἶπεν ὁ Δερβύσης, ἡ οἰκία σου ὁμοιάζει κυψέλην.

— Κυψέλην, ἀληθῶς, ἀλλ' ἄνευ μέλιτος καὶ κηροῦ.

— Εἰπέ με, ὑπέλαβεν ὁ Δερβύσης, ἔχεις καμμίαν ὑπηρεσίαν;

— Καμμίαν, ἐφέντη, ἤμην ὡς ἠξεύρεις θυρωρὸς τοῦ στρατῶνος τῶν Ντσεμπετσίδων, ἀλλὰ μ' ἀπέβαλεν ὁ Μουλαζίμης.

— Διατί;

— Μὴ μ' ἐρωτᾶτε, μ' ἐπῆρεν εἰς τὸν λαιμόν του ὁ Μουσὰ Δερβύσης.

— Ὁ Μουσὰ Δερβύσης; Πῶς; τί τὸν ἔκαμες;

— Τίποτε δὲν τὸν ἔκαμα· μίαν νύκτα μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἦλθε καὶ ἔκρουσε τὴν θύραν, τὸν ἠρώτησα τίς ἦτο καὶ τί θέλει τοιαύτην ὥραν· μ' εἶπε τὸ ὄνομά του καὶ μὲ διέταξε ν' ἀνοίξω χωρὶς νὰ ζητῶ νὰ μάθω τί θέλει· ἀπεποιήθην διότι εἶχον διαταγὴν νὰ μὴν ἀνοίξω εἰς οὐδένα μετὰ τὸ μεσονύκτιον τοῦ στρατῶνος τὴν θύραν. Καλὰ, μ' ἀπεκρίθη, αὔριον σὲ μανθάνω ἐγὼ γράμματα καὶ ἀνεχώρησε. Τὴν ἐπιοῦσαν μ' ἐπλήρωσε τὸν μισθόν μου ὁ Μουλαζίμης καὶ μὲ ἀπέβαλε.

— Καὶ ποῖος εἶναι τώρα θυρωρός;

— Εἷς γέρων Οὐσεὴν, ὅστις ἦτο κηπουρός, ἢ μᾶλλον ἐπιστάτης εἰς ἓν ἀγροκήπιον πλησίον τοῦ χωρίου Καββάκια. Πρό τινων ἡμερῶν τὸν εἶδον εἰσερχόμενον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς χήρας Χανούμης τοῦ Ἰμπραήμ Κιοσσὶ-Κιαγιᾶ καὶ κατόπιν αὐτοῦ τὸν Μουσὰ-Δερβύσην. Ὁ θεὸς νὰ μοὶ συγχωρήσῃ, ἂν δὲν ἐγνώριζα τὴν πεντηκοντούτιδα Χανούμην, ἤθελα κριματίσει· ὁποίαν πίτραν σηκώσεις, Ἐφέντη, θὰ εὕρεις ἀπὸ κάτω τὸν ἀεροβάτην τοῦτον Δερβύσην. Παράδοξος, μὰ τὸν Προφήτην, ἄνθρωπος! Οἱ Γενίτσαροι τὸν σέβονται πολύ, μολονότι πολλάκις τοὺς ἐπιπλήττει πικρότατα. Ἐγὼ τὸν ἔρχιανα, ἀλλὰ ποῖος τολμᾷ ν' ἀναγριώσῃ τὴν σφηκιὰν τῶν Γενιτσάρων ἐναντίον του;

— Ἀληθῶς, ἀπεκρίθη ὁ Δερβύσης, ὅτις ἀντελήφθη ἀμέσως τὸν σκοπὸν τοῦ Μουσᾶ, θέσαντος εἰς τὴν θύραν τοῦ στρατῶνος τὸν ἀναθρίψαντα αὐτὸν Ὀυσεὴν κατάσκοπον τῶν πράξεων τῶν Γενιτσάρων. Μεχμὲτ-Ἐγρὶ Μπουρνοῦ, προσέθηκε, μὴ λυπεῖσαι ὁ Θεὸς εἶναι μέγας. Πόσα γρόσια σὲ ἀρνοῦν νὰ ἐπισκευάσῃς τὴν οἰκίαν σου καὶ νὰ τὴν κάμῃς εὐρυχωροτέραν ;

— Τρεῖς χιλιάδες, Ἐφέντη.

— Ἐγὼ σοὶ τὰς δίδω καὶ σὲ λαμβάνω προσέτι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου μὲ ἑκατὸν γρόσια κατὰ μῆνα. Εὐχαριστεῖσαι ;

— Ὦ Ἐφέντη ! εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν εὐχαριστηθῶ ἐγὼ καὶ ἄνευ μισθοῦ εὐχαριστοῦμαι νὰ σὲ ὑπηρετήσω.

— Λοιπόν, ὑπέλαβεν ὁ Δερβύσης, ἀπὸ σήμερον δὲν ἀτελεῖς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου. Ζητῶ ὅμως νὰ μοῦ κάμῃς μίαν σπουδαίαν ἐκδούλευσιν. Ὑπῆρξες πολλὰ ἔτι θυρωρὸς τῶν Ντσεμπετσίδων καὶ ἔχεις γνωρίμους καὶ φίλους πολλοὺς Γενιτσάρους, παρ' αὐτῶν δύνασαι νὰ ἀνακαλύψῃς τὴν ἀπώλειαν μιᾶς μου ἀργυρωνήτου, φυλάξου δὲ νὰ μὴ κάμῃς ποτὲ λόγον περὶ τοῦ ὅ,τι θὰ σὲ εἴπω εἰς τὸν θυρωρὸν Ὀυσεήν.

— Ὁρισμός σου, Ἐφέντη.

— Ἄκουσον ἐντὸς τοῦ ἀνατραπέντος πλοιαρίου, ὑπῆρχε καὶ μία ἀργυρώνητος δούλη, ἣν πρὸ ἑνὸς ἔτους ἠγόρασα, ὀνομαζομένη Ζιλχᾶ· πρὶν ἀνατραπῇ τὸ πλοιάριον, οἱ ναῦται μιᾶς ἀκάτου προσπελασάσης αὐτό, τὴν ἥρπασαν καὶ δὲν ἠξεύρω ποῦ τὴν ἀπήγαγον.

— Πρὸς ποῖον μέρος διευθύνθη ἡ ἄκατος ;

— Ἐγὼ εἶχον σχεδὸν βυθισθῇ ἐν τῇ ἀνατροπῇ τοῦ πλοιαρίου. Ποῦ νὰ ἰδῶ. Δύνασαι ν' ἀνακαλύψῃς τὸ καταφύγιόν της ;

— Θὰ προσπαθήσω, Ἐφέντη, καὶ ἐλπίζω μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Ἀλλὰχ νὰ τὴν εὕρω.

Γέλως ἠκούσθη ἐν τῷ πλησίον δωματίῳ τοῦ γυναικωνίτου.

— Ποῖος γελᾷ ; ἠρώτησεν ἐξαφνισθεὶς ὁ Δερβύσης.

— Ἡ γυνή μου γελᾷ μὲ τὰ παιδία.

— Τελείωσε, ἂν ἔχῃς κἀμμίαν ὑπόθεσίν σου καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ κατάλυμά μου φέρων καὶ τὴν δέσμην τῶν φορεμάτων μου, ὑπέλαβεν ὁ Δερβύσης.

— Καὶ δὲν θ' ἀλλάξεις, Ἐφέντη, εἶπεν ὁ Μεχμὲτ-Ἐγρὶ-Μπουρνοῦ. Δὲν θέλεις νὰ σὲ συνοδεύσω ;

— Ὄχι· θὰ ὑπάγω μόνος ὅπως εἶμαι· εἶναι ἀκόμη πρωΐ.

Καὶ τωόντι ὁ Δερβύσης διήνυσε τὴν ὁδὸν χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ οὐδένα.

Ἄπειρος ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ τῶν δούλων, ἰδόντων εἰσερχόμενον ἐν τῷ μέγῳ τὸν κρούσαντα τὴν θύραν κύριόν των· κατελθόντες ἅπαντες εἰς τὸ προαύλιον ἔκλιναν ἀσπασθέντες τὰ κράσπεδα τοῦ ἱματίου του. Ὁ Χαλέτης ἀνέβη τὴν κλίμακα, ἐξεδύθη τὰ ἱμάτια τοῦ Δερβύση καὶ ἐνεδύθη τὴν συνήθη στολήν του. Ριφθεὶς ἐπὶ ἑνὸς ἀνακλίντρου ἔστρεψε τὰ βλέμματά του καὶ ἔμφροντις ἐζήτησε τὸν μάγειρον τὸν πιστόν του Ἀχμὲτ, ὃν ἐκ βρέφους ἀνέθρεψεν.

— Ἀχμὲτ, εἶπεν εἰς αὐτὸν ἐμφανισθέντα ἐνώπιόν του, ὕπαγε εἰς τὸ ἀπέναντι τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τῆς Ἁγίας Σοφίας καπνοπωλεῖον τὸ ἠξεύρεις βεβαίως.

— Μάλιστα Ἐφέντη, ἀπεκρίθη ὁ Ἀχμέτ.

— Ἐρώτησε τὸν καπνοπώλην, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης, τί ἔγινεν ὁ Σέχης ὅστις ἐθεράπευε τοὺς ἀσθενεῖς, ποῦ ὑπῆγε, ἀπὸ πότε ἐλλείπει. Ἐκατάλαβες τί θὰ τὸν ἐρωτήσεις ;

— Πολὺ καλά, Ἐφέντη, ἐννόησα.

— Ὕπαγε λοιπόν. Εἰπὲ νὰ μὴ εἰσέλθῃ κανεὶς ἐδῶ χωρὶς νὰ τὸν προσκαλέσω καὶ ἂν ἔλθῃ ὁστισδήποτε να μὲ ζητήσῃ, μολονότι οὐδεὶς γινώσκει ὅτι ἦλθον, νὰ τῷ εἴπωσιν ὅτι ἐξῆλθον· ἐξερχόμενος κλεῖσε τὴν θύραν.

Μόνος μόνος ὁ Χαλέτης παρεδόθη ὅλος εἰς ρεμβασμούς. Ἐξα-

πλωθεὶς ἐπὶ ἑνὸς ὀθωμανικοῦ διβανίου, ἀναπαυτικωτάτου καὶ εὐρυχώρου, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του, ἀναπολῶν ἐν τῇ διανοίᾳ του τὴν εἰκόνα τῆς Ζιλχᾶς, ἣν ἐπίστευεν ὅτι θέλει εὕρει διὰ τῆς δραστηρείου ἐριύνης τοῦ μαγείρου του, ὅστις, καί τοι πρὸ δύο ὡρῶν ἀναχωρήσας, τῷ ἐφαίνετο ὅτι ἔλλειπεν ἔτος ὁλόκληρον. Ἡ ἀγωνία τῆς ψυχῆς του, ἣν ἡ πρισδοκία καὶ ἡ ἀπελπισία ἐνίσχυον, ἡ ὑπόνοια ὅτι ἡ Ζιχλά ἡρπάγη καὶ ἀπήχθη μακρὰν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατέβαλλε πάσας τὰς ψυχικάς του δυνάμεις. Τὴν ἥρπασεν, ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ, ἄνθρωπος γυναίκων τὴν προμελετηθεῖσαν εἰς Σκούταρι διεπραίωσίν της μετ' ἐμοῦ 'Αλλ' οὐδεὶς ἄλλος εἰμὴ μόνος ὁ γέρων Σέχης ἐγίνωσκε τὸ σχέδιόν μου. Ἴσως κατάσκοπός τις ἤκουσε τὸν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ αὐτοῦ διάλογον. Ἡ ἀθυμία ἀπονευρώνει ἐπὶ τέλους τὸν ἄνθρωπον. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Χαλέτη ἐκλείσθησαν· ὄνειρον εὐχάριστον τὸν ἤγειρεν αἴρνης καὶ ἐπῄδησεν ὡς μαινόμενος ἐκτὸς τοῦ δωματίου, ἐνυπνιασθεὶς ὅτι ὁ 'Αχμὲτ ἔφιρε τὴν Ζιλχᾶ εἰς τὸν γυναικωνίτην. Ἐδραμενρ εἰσῆλθεν ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ὁ γυναικωνίτης ὑπῆρχεν ἔρημος, αἱ δοῦλαι μόνον ἱστάμεναι ἐν τῷ προθαλάμῳ ἐδέχθησαν αὐτὸν ὀρθιαι μετὰ σεβασμοῦ. Ὁ Χαλέτης ἀναστενάξας βαθέως ἔστριψε πρὸς αὐτὰς τὰ νῶτα καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ὁ ἔρως ταπεινοῖ τοὺς ὑπερηφάνους καὶ ἐξευτελίζει τοὺς ἀγερώχους. Ὁ Χαλίτης κατέστη τὸ ταπεινότερον καὶ ἐλεεινότερον τῶν ὄντων πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ὑπηρετῶν καὶ τῶν δούλων του· ἐκυλίετο ὡς παράφρων ἐπὶ τοῦ ἀνακλιντῆρος καταρώμενος πᾶν ἔμψυχον ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ μέγαρόν του τῷ ἐφαίνετο ὅτι εἶναι ἡ κόλασις.

— Ὁ 'Αχμὲτ τέλος πάντων ἐπέστρεψε.

— Λέγε, 'Αχμὲτ, λέγε τί ἔπραξες, τῷ εἶπεν ἀνυπομόνως ὁ Χαλέτης.

— Δὲν κατώρθωσα τίποτε, Ἐφέντη, ἀπεκρίθη ὁ 'Αχμέτ.

— Τίποτε; ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης ὠχριάσας· πῶς τίποτε, εἰπέ μοι λοιπὸν τί ἔκαμες.

— Ὁ καπνοπώλης, Ἐφέντη, τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Σέχη, τὸν ὁποῖον, κατὰ τὸ σύνηθες, συνῆλθον τὰ πλήθη καὶ τὸν περιέμενον νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ καπνοπωλεῖον μέχρι τῆς ἑσπέρας καὶ δὲν ἐνεφανίσθη ποσῶς, ἐκένωσε τὸ καπνοπωλεῖον παραλαβὼν ὅ,τι καὶ ἂν εἶχε μέσα, ἐπλήρωσε τὸ ἐνοίκιον καὶ ἔφυγεν· εἰς τὸ καπνοπωλεῖον εὑρίσκεται ἤδη ὁ ἰδιοκτήτης, γέρων τις ὀθωμανὸς πωλῶν γλυκά, ἀρώματα καὶ ὑέλινα σκεύη. Οὗτος μ' ἐδιηγήθη ταῦτα πάντα.

—Δὲν τὸν ἠρώτας, 'Αχμέδ, ποῦ ὑπάγει ὁ καπνοπώλης; τί ἔγινε;

— Τὸν ἠρώτησα, Ἐφέντη, καὶ μ' ἀπεκρίθη ὅτι τὸν εἶπεν πῶς ἀναχωρεῖ εἰς Ὀδησσὸν νὰ πωλήσῃ ἐκεῖ τοὺς καπνοὺς μὲ κέρδος μέγα, Μ' ἐπρόσθεσε δὲ ὅτι ὅταν ἐνοικίασε τὸ ἐργαστήριόν του, οἱ μύστακές του ἦταν κατάμαυροι, καὶ ὅταν ἀνεχώρει ἦσαν λευκοί.

—Τίς ἠξεύρει τί κατεργάρης εἶναι, εἶπεν ὁ Χαλέτης· τώρα ὑποπτεύω καὶ τὸν Σέχην· ἡ μορφή του ἐκ τοῦ πλησίον εἶχε κάτι τι πανοῦργον, καὶ ὑποκριτικόν.

— Ἔπροξα κάτι τι περιπλέον, Ἐφέντη, ὑπέλαβεν ὁ 'Αχμὲτ, μελανίτι ἄνευ τῆς διαταγῆς σου.

— Τί;

— Ὑπῆγα εἰς τὸ τελωνεῖον καὶ εἶπον εἰς τὸν μέγαν τελώνην Ὀσμὰν-Ἀγᾶ, ἐκ μέρους ὑμῶν νὰ παρατηρήσῃ τὰ βιβλία τοῦ καταστήματος ἐὰν ἐπεβιβάσθησαν καπνοὶ εἴς τι πλοῖον δι' Ὀδησσὸν, ἢ δι' ἄλλο μέρος.

Ὁ μέγας τελώνης διέταξεν ἀμέσως καὶ ἠρεύνησεν τὸ κάϊδι, ἀλλὰ δὲν εὗρον τίποτε,

— Παράδοξον! εἶπεν ὁ Χαλέτης ἀποσπάσας τρίχας τινὰς ἐκ τοῦ πώγωνός του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'.

ΝΕΑΙ ΣΚΕΥΩΡΙΑΙ

Ἐπιστρίψας μετὰ τοῦ Νσεμπετσῆ ἐκ τῆς Νικομηδείας ὁ Χαλέτης μετεμφιεσμένος, ἐκλείσθη ἡμέρας τινὰς ἐν τῷ μεγάρῳ του καὶ δὲν ἐξήρχετο ὅλως προσποιούμενος τὸν ἀσθενῆ, κυρίως δὲ μετῆλθεν ἄπειρα μέσα, ἵν' ἀνακαλύψῃ τὸ καταφύγιον τῆς Ζιλχᾶς. Ἐπροσπάθησε νὰ εὕρῃ τὴν ἄκατον, ἀλλ' οὐδεὶς τὴν εἶδεν, οὔτ' ἐγίνωσκέ τι περὶ αὐτῆς. Ἔστειλε νὰ ζητήσῃ τὸν Καπνοπώλην, ἀλλ' εἰς μάτην, οὐδεὶς ἐγίνωσκε τὸ παραμικρὸν περὶ αὐτοῦ. Ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν ἐτόλμα νὰ ἐξηγηθῇ εἰς οὐδένα, συλλογιζόμενος τὴν ὀργὴν τοῦ Γαλὶπ-Πασᾶ.

Ἡ ἀθυμία τοῦ Χαλέτη μετετράπη εἰς λυσσώδη ἐκδίκησιν· ἀλλὰ τίνα νὰ ἐκδικηθῇ; τοὺς πάντας ὑπώπτευε καὶ πρὸ πάντων αὐτὸν τὸν Γαλὶπ· ἀλλὰ πάλιν ἠπόρει μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ πῶς ὁ Γαλὶπ ἐγίνωσκε τὴν μυστικὴν τῆς Ζιλχᾶς ἐν τῷ πλοιαρίῳ ὕπαρξιν· ὅθεν, ἐὰν ἠδύνατο ἤθελε κατασφάξει ἅπαντας τοὺς κατοίκους τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διότι μεταξὺ τούτων πάντων, ἔλεγεν, ὑπῆρχεν ὁ ἅρπαξ. Εἶχεν ἐν τούτοις ἕτοιμα θύματα, δι' ὧν συγχρόνως ἐπληροῦτο τῆς ἀκορέστου αὐτοῦ πλεονεξίας ὁ σκοπός. Ὅθεν μὲ νέας σκευωρίας ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν Σουλτάνον, ὅστις ἰδὼν αὐτὸν ἀνέκραξε. Τί ἔπαθες; τί ἔγεινες; ἐξέλιπες ὡς ἡ Σελήνη, μ' ἀνησύχησες, διότι σ' ἐπίστευα χαμένον, δολοφονηθέντα. Ἀλλὰ δόξα τῷ Θεῷ, ἔμαθον τὰ παθήματά σου, χάρις εἰς τὴν ἀδολεσχίαν τῆς γυναικὸς τοῦ Τσεμπετσῆ Ἐγριμπουρνοῦ. Ὑπομονή! τώρα εἶσαι καλά. Ὁ Σουλτάνος ἐσίγησε, διότι ὁ ἐν τῷ Βαλανείῳ διάλογος, ὃν διεβίβασεν αὐτῷ ἡ χήρα τοῦ Ἰμπραὴμ Κιοσσὲ-Κιαγιᾶ, δὲν ὑπῆρχε τοσοῦτον εὐχάριστος δι' αὐτόν.

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης, ὅστις ἐπεθύμει ὡσαύτως νὰ τελειώσῃ συντόμως ὁ προσωπικὸς οὗτος διάλογος, ἡ περιουσία τῶν Δουζογλαίων, καὶ ὅλων τῶν ἄλλων φυλακισμένων τραπεζιτῶν, εἶναι κτῆμα τῆς Μεγαλειότητός σου, ἀποκτηθεῖσα διὰ σφετερισμῶν τῶν θησαυρῶν σου, διὸ ἀνάγκη ἀὰ καταγραφθῇ, καὶ τὰ εἰς φθορὰν ὑποκείμενα πράγματα νὰ πωληθῶσιν ἐπὶ δημοπρασίας. Ἐν ὅσῳ ὑπάρχουσιν ἐσφραγισμένα ὑπόκεινται εἰς δοκιμασίας πολλὰς, ἴσως καὶ εἰς σφετερισμοὺς νέους.

— Καὶ ποῖος θὰ τολμήσῃ νὰ ἐγγίξῃ ἐσφραγισμένα πράγματα;

— Οἱ Ἀρμένιοι, Μεγαλειότατε, εἶναι πολυμήχανοι. Ὅταν οἱ θησαυροὶ οὗτοι ἀπολεσθῶσι, τότε ὁ θάνατός των, δὲν ἀποζημιώτει τὸ Κράτος σου.

— Πρᾶξε λοιπὸν ὅ,τι νομίζεις καλὸν, ἀπεκρίθη ὁ Σουλτάνος.

— Μόνος ἐγὼ, Μεγαλειότατε, δὲν ἐπαρκῶ, καὶ μολονότι δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι χαίρω τὰ πιστὰ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, θέλετε μ' εὐεργετήσει ἀπαλάττων με ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου τὴν γλῶσσαν.

— Τί σὲ μέλει, ὅταν ἐγὼ ἔχω πρὸς σὲ ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην;

— Αὐτὸ τοῦτο μ' ὑπαγορεύει, Μεγαλειότατε, τὴν ἀνάγκην τῆς συστάσεως ἐπιτροπῆς ἐκ μελῶν εἰδημόνων καὶ ἐχόντων πρὸς τοῦτο ἱκανότητα.

Ὁ Χαλέτης ἐπεθύμει νὰ βουτήσῃ εἰς τὴν πλουσίαν περιουσίαν τῶν Δουζογλαίων, ἀλλ' ἤθελε καὶ νὰ ἐξέλθῃ στυγνὸς πάσης ὑπονοίας. Μὴ ἀμφιβάλλων δὲ ὅτι, ἀγνοῶν ὁ Σουλτάνος τίς ὁ πρὸς τοῦτο ἱκανὸς ἤθελεν ἐπιζητήσει παρ' αὐτοῦ τὰ πρόσωπα, ἐπέμεινεν εἰς τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς. Καὶ τῷ ὄντι δὲν ἐσφάλην.

— Ἐγὼ δὲν γνωρίζω τίς ὁ ἱκανὸς, ἀπεκρίθη ὁ Σουλτάνος, εἰς σὲ μένει νὰ μοὶ προτείνῃς τὰ πρόσωπα.

— Παρακαλῶ ταπεινότατα τὴν Ὑμ. Μ. νὰ σκεφθῇ, καὶ νὰ μάθῃ καὶ παρ' ἄλλων τοὺς καταλλήλους.

— Χαλὲτ, μὲ στενοχωρεῖς! οὕτω θέλω νὰ πράξῃς.

— Νομίζω, Μεγαλειότατε, ὅτι ὁ Ζαρπχανὲ-Ἐυίνης καὶ ὁ Μέγας Ἀρχιτελώνης εἶναι οἱ ἱκανώτεροι καὶ ἀρμοδιώτεροι, διότι καὶ πειραν ἔχουσι καὶ πιστοὶ θεράποντες εἶναι τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος.

Ὁ Χαλέτης ἔπρεπε νὰ εἴπῃ ἀληθέστερον ὅτι ἀμφότεροι εἶναι δημιουργήματά μου καὶ πιστοὶ εἰς ἐμέ.

— Πολλὰ καλά, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος, ἀλλὰ κατὰ τὸ 31ον κεφάλαιον τοῦ Κορὰν τέσσαρες Ἄγγελοι βαστάζουσι τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ· τέσσαρες ἄνεμοι πνέουσιν ἐκ τῶν πρωτίστων μερῶν τοῦ ὁρίζοντος· τέσσαρες ἦσαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Μωάμεθ, εἵτινες ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι Χαλίφαι τοῦ Ἰσλαμισμοῦ· τέσσαρες ἦσαν οἱ μεγάλοι Ἰμάμαι (διδάσκαλοι) τοῦ Ἰσλὰμ, ὧν προιξῆρχεν ὁ Ἀμποὺ Χανιφὲ καὶ τέσσαρες οἱ ποταμοὶ οἱ ποτίζοντες τὸν παράδεισον. Ὁ ἀριθμὸς τρεῖς εἶναι δι' ἡμᾶς ἀπαίσιος, χρειάζεται καὶ τέταρτον πρόσωπον νὰ συμπληρωθῇ ὁ ἀριθμὸς 4. Προσλάβετε λοιπὸν καὶ τὸν Χαζναντάρ. Εἰπέ εἰς τὸν Σκτραζάμην μου νὰ γράψῃ τὸ φερμάνι τοῦ διορισμοῦ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῆς θέλω καὶ διατάττω νὰ ᾖται σύ.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἄπασαι αἱ ἐσφραγισμέναι οἰκίαι ἀπεσφραγίσθησαν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς· σκεύη πολύτιμα, ἀδάμαντες, κοσμήματα παντοῖα διὰ πολυτίμων λίθων πεποικιλμένα, χρυσοΰφαντα καὶ μεταξωτὰ ἐνδύματα καὶ ὑφάσματα, τάπητες τῆς Περσίας καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας βαρύτιμοι, ἐμαγιάδες διὰ μίλτου χρυσοῦ καὶ ἀδαμάντων ὡραϊσμένοι, μέταλλα πολύτιμα καὶ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα, πρὸ πολλῶν γενεῶν συλλεσωρευμένα ἐν τοῖς ταμείοις τῶν Δουζογλαίων ἐκομίσθησαν εἰς τὸ Νομισματοκοπεῖον. Δύο ὅλας ἡμέρας ἐξήλωνον τὰ εἰς τὴν ὀροφὴν μιᾶς εὐρυχώρου αἰθούσης προσηλωμένα χρυσᾶ μικρὰ καὶ μεγάλα νομίσματα, περιπλεκόμενα εἰς ἀραβουργήματα ἐντέχνως κατεσκευασμένα. Ὁ Χαλέτης ἐδείκνυεν εἰς τὸν Ζαρπανὲ-Ἐμινὶ καὶ εἰς τὸν Μέγαν τελώνην μετ' ἀποστροφῆς δύο ἀγάλματα, ἔργα τοῦ καλλιτέχνου Κανόβα, ἱστάμενα ἐντὸς εὐρυχώρου καὶ περιχρύσου σηκοῦ (ἀχηβάδας), παριστάνοντα τὸ μὲν τὴν Ἀφροδίδην τὸ δὲ τὸν Ἀ-

πατεῶνα Ἄρην. Τέσσαρα ἄλλα ἀγάλματα, ἔργα τοῦ αὐτοῦ τεχνίτου, ἐπὶ πορφυρῶν στηλοβατῶν ἱστάμενα εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς αἰθούσης, παρίστανον τὰς τέσσαρας τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρας.

— Βλέπετε, εἶπεν ὁ Χαλέτης, τί προσκυνοῦσιν οἱ ἄπιστοι, τοὺς ὁποίους ἀφίνομεν νὰ πλουτῶσιν ἀπὸ τοῦ δημοσίου τὰς ἁρπαγάς; Εἰς τὸ πείραμα τῶν ἐντολῶν τοῦ Κορὰν, προσκυνοῦσι μορφὰς γυναικῶν ἀσέμτων, καὶ ἀνδρῶν ἀναιδῶν. Οἱ ἄπιστοι οὗτοι θὰ διαφθείρουσι τὸν Ἰσλαμισμόν. Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς τυφλώσεως, εἴμεθα τὸ παίγνιον τῶν ἀπίστων, εἵτινες διὰ τῶν μέσων τῶν ἡδονῶν, σκοπὸν ἔχουσι νὰ δελεάσωσι τοὺς πιστοὺς ν' ἀποκτηνωθῶσιν ὡς αὐτοί, καὶ νὰ προσκυνῶσι τὴν ἀσέλγειαν καὶ τοὺς κώμους· καὶ ἔπειτα...

Οἱ τρεῖς μεγιστάνες ἔρριψαν βλέμμα βλοσυρὸν ἐπὶ τῶν ἀγαλμάτων.

— Διατάξατε νὰ τὰ συντρίψωσιν, εἶπον εἰς τὸν Χαλέτην.

— Ὄχι, διότι καὶ τὰ συντρίμματά των θὰ μιάνωσι τὸ ἔδαφος τῆς Στομπούλ. θέλω διατάξει νὰ τὰ ῥίψωσιν εἰς τὴν θάλασσαν.

Τὰ ἀγάλματα ταῦτα ἔστειλεν ἐν καιρῷ νυκτὸς περιτυλιγμένα εἰς στρωμνὰς εἰς τὴν κατοικίαν του, ἅτινα ἀκολούθως ἐπώλησε διὰ τοῦ Ἔζκελλ εἰς τὸν Ἰντερνούτζιον τῆς Αὐστρίας, θέσας τὸ τίμημα ἐν τῷ ταμείῳ του.

Ἡ ἐκτίμησις τῶν πραγμάτων ὅλων ἐγένετο ὑπὸ τῶν δύο δημιουργημάτων του κατ' ἰδίαν ἀρέσκειαν, διότι ὁ Χαζναντὰρ-ἀγᾶς οὐδεμίαν γνῶσιν εἶχε τῆς ἀξίας των· τὰ δὲ βαρέα σκεύη ἔμειναν ἐν τῷ μεγάρῳ τῶν Δουζογλαίων καὶ τῶν λοιπῶν τραπεζιτῶν, ἵνα πωληθῶσιν ἐπιτοπίως ἐπὶ δημοπρασίας πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτοὺς ἐπιτηδὲς προσκληθησομένους ἐμπόρους, τραπεζίτας καὶ πλουσίους, οἵτινες ἔμελλον νὰ ἐπιτηρῶνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Χαλέτη, ἵνα μὴ ἀποποιηθῶσι τὴν ἀγορὰν σκεύους τινος, ἢ ἄλλου οἱουδήποτε πράγματος, ἐκτιμουμένου ὑπ' αὐτοῦ τούτου, ἐπὶ ποινῇ ἐξοντώσεως· ἐκ δὲ τῶν ἀπεσταλμένων εἰς τὸν Ζαρπανὲ πολυτίμων κοσμημάτων, ἀδαμάντων, χρυσίου καὶ ἄλλων πολλῶν βαρυτίμων εἰδῶν, ἐκράτησεν

ὅσα ἠρέσκετο, ἀξίας ἀκαταγογίστου. Ὁ Χαλίτης ὑπερεπλούτει ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἔφθανεν εἰς τὸν σκοπόν του, τοῦ νὰ μὴ καλυφθῶσιν αἱ ὀφειλόμεναι ποσότητες, διότι ἐὰν δὲν ἀτέλειπτε τὰ πολυτιμότερα τῶν πραγμάτων, οἱ Δουζογλαῖοι διὰ τοῦ τιμήματος αὐτῶν ἐκάλυπτον διπλασίως τὰ ὀφειλόμενα.

— Μὰ τὸν Προφήτην! ἀνέκραξεν ὁ Χαλέτης ἐν ὑποκριτικῇ ἀγανακτήσει, ἔχει δίκαιον ὁ Πατισάχ. Ἴδετε, ἴδετε, εἶπεν ἀποτεινθεὶς πρὸς τὸν Ζαρπανὲ Ἐμίνην καὶ τὸν Γιουμπρουζίμπασην, τί σπατάλην ἔκαμαν οἱ ἄπιστοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ΄.

ΟΙ ΔΥΟ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΙ

Μεθ' ἡμέρας τινας ἀπὸ τῆς καταγραφῆς καὶ τῆς μετακομιδῆς ἁπάσης τῆς κινητῆς περιουσίας τῶν Δουζογλαίων, τῶν συγγενῶν καὶ τῶν γνωρίμων των, ἢ μᾶλλον τοῦ ἀναισχύντου σφετερισμοῦ αὐτῆς, δύω Κιατίπιδες ἦλθον εἰς τὴν φυλακὴν καὶ προσκαλέσαντες τὸν πρεσβύτερον τῶν ἀδελφῶν Κηρκὼρ, τὸν ἀπήγαγον συνοδευμένον ὑπὸ φιλάρων εἰς παρακείμενον τῇ φυλακῇ δωμάτιον.

— Κηρκὼρ, Τσελεπῆ, ἠξεύρεις πολὺ καλὰ πόσον σᾶς προστατεύει ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης, τῷ εἶπεν ὁ πρεσβύτερος τῶν Κιατίπιδων, ἤδη καταγίνεται νὰ ρυθμίσῃ τοὺς λογαριασμούς σας καὶ νὰ τοὺς παρουσιάσῃ εἰς τὸν Σουλτάνον· ὀλίγαι ποσότητες ἐλλείπουσιν ἔτι καὶ πρέπει νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον, ὅπως ἐξοφληθῶσιν ἐν-

τελῶς τὰ χρέη σας· ἀνάγκη λοιπόν, μᾶς εἶπεν ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης, νὰ μᾶς φανερώσῃς ποῦ ἔχετε εἰσέτι ἀποταμιευμένον θησαυρόν τινα νὰ τὸν μεταχειρισθῇ πρὸς συμπλήρωσιν.

Ἕκαστος δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ δυστυχοῦς Κηρκὼρ ἐπὶ τῇ δολίᾳ ταύτῃ ἀποστολῇ. Οἱ Δουζογλαῖοι μετὰ τὴν εἰς αὐτοὺς ἐπίδειξιν τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἀβδουραμὰν, δὲν ἀμφέβαλλον πλέον, ὅτι ἡ καταστροφὴ των ὑπάρχει ἐγγύς.

— Τὸ ὑποτιθέμενον ἔλλειμα, ἀπεκρίθη ἐν βαρυθυμίᾳ ὁ Κηρκὼρ, ἤθελεν εἶσθαι συμπληρωμένον ἤδη, ἐὰν ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης ὁ Κύριός σας κατέβαλλε τὰς εἰς αὐτὸν δοθείσας παρ' ἡμῶν μεγάλας ποσότησας ἐπὶ τῇ ἐγγυήσει τοῦ λόγου του. Ταῦτα, παρακαλεῖσθε, νὰ εἴπητε εἰς τὸν κύριόν σας. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπάντησίς μας, κατέληξεν ὁ Κηρκὼρ ἐν ἀπαρεμίλλῳ ὑπερηφανίᾳ.

— Κηρκὼρ Τσελεπῆ, ὑπέλαβεν ὁ Κιατίπης διὰ μειλιχίου φωνῆς, ἡ ἀπάντησίς σας εἶναι πολὺ ἀπότομος καὶ ἐπιβλαβὴς εἰς ὑμᾶς, συλλογισθῆτε, ὅτι ὁ Ἐφέντης πράττων τοῦτο, ἔχει ἀγαθὸν σκοπὸν ὑπὲρ ὑμῶν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον παρατείνετε τὴν φυλάκισίν σας, ἐν ᾧ τὸ ἐναντίον πράττοντες ἀνοίγετε εὐρύτερον σας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς.

— Σᾶς εἶπον ὅτι ὁ Ἐφέντης εἶναι ὁ μόνος δυνάμενος νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔλλειμα.

— Οὕτως ἐπιταχύνεται τὴν καταστροφήν σας.

Ὁ Κηρκὼρ ἐκάγχασε γέλωτα βραχὺν, ὅστις ἐπνίγη ἐν ἀκαρεῖ ἐν τῷ λάρυγγί του.

— Καὶ τί νομίζετε; προσέθεσεν, ὅτι ἀγνοοῦμεν τὴν τύχην μας;

— Πολλάκις οἱ ἄνθρωποι ἀπατῶνται, ἐκλαμβάνοντες ὡς ἀληθὲς ψευδὲς φαινόμενον, ἀπεκρίθη ὁ Κιατίπης,

— Τὰ πράγματα ὑπάρχουσι γυμνὰ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας, ὑπέλαβεν ὁ Κηρκὼρ, ὁ παντοδύναμος παρὰ τῷ Σουλτάνῳ Χαλὲτ-Ἐφέντης, ἐὰν εἶχε προαίρεσιν ἀγαθὴν ὑπὲρ ἡμῶν, εἰκονόμει τὰ πάντα,

διότι αὐτὸς πρὸ παντὸς ἄλλου γινώσκει καλῶς, ὅτι εἴμεθα ἀξιόχρεοι ν' ἀποτίσωμεν διὰ τῆς περιουσίας μας δίς τὰ εἰς τὸν Πατισὰχ ὀφειλόμενα.

— Ἄκουσον, Κηρκὼρ Τσελεπῆ, ἡμεῖς ἀπεστάλημεν πρὸς σὲ νὰ σ' ἐρωτήσωμεν ἐὰν ἔχητέ που ἐναποταμίευμα, ἵνα δι' αὐτοῦ ἐξοφληθῶσιν οἱ λογαριασμοί σας.

— Ἀπὸ ὅ,τι σᾶς εἶπον, οὐδὲν ἄλλο ἔχω νὰ σᾶς εἴπω, ἀπεκρίθη μετὰ βαρυθυμίας ὁ Κηρκώρ.

Οἱ Κιατίπιδες διέταξαν τοὺς φρουροὺς καὶ τὸν ἐπανήγαγον εἰς τὴν φυλακήν.

Ἀκράτητος ὑπῆρξεν ὁ θυμὸς τοῦ Χαλέτη, ἀκούσαντος παρὰ τῶν ἀπεσταλμένων του τὴν ἀπάντησιν τοῦ Κηρκώρ. Ἐνόμιζα, εἶπε, πρὶν ἐκτεθῶσιν αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀπίστων εἰς τὴν Πύλην τοῦ Μπάμπ-ι-Χουμαγιοῦν, νὰ εὕρωμεν μερικὰ πτερὰ τῶν πτηνῶν τούτων παραχωμένα πουθενά.

Ὁ δόλιος οὗτος ὑπουργός, ὁ τύπος πολλῶν ἄλλων καὶ προγενεστέρων καὶ μεταγενεστέρων ὑπουργῶν οὐ μόνον ἐν τῇ Τουρκίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς χριστιανοσύνης, ἐφοβεῖτο μὴ τὰ ὑπὸ τοῦ Κηρκὼρ λεχθέντα εἰς τοὺς Κιατίπιδες φθάσωσιν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ Σουλτάνου.

— Τώρα, μὰ τὸν Προφήτην! εἶπε, θὰ ἐπιταχύνω τὸν ὄλεθρόν των καὶ δραμὼν ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν Σουλτάνον, ἐπιλαβόμενος ὡς ἀφορμὴν νέας κατηγορίας τὴν ἀπάντησιν τοῦ Κηρκὼρ.

— Κραταιότατε Πατισὰχ, τῷ εἶπε κύψας μέχρι ἐδάφους καὶ ἀσπασθεὶς τὸ κράσπιδον τοῦ ἱματίου του, τὸ Κορὰν, ἐν τῷ Κεφαλαίῳ τῆς Δαμάλεως, ἐν στίχῳ εἰκοστῷ ὀγδόῳ λέγει «πρόσεχε ὅταν εὐεργετῇς μὴ ἡ εὐεργεσία σου ἀποβῇ εἰς κακόν». Εὐεργεσία, μεγαλειότατε, εἶναι ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ προστασία, ἡ χορηγία παντὸς πτωχοῦ εἰς τὸ νὰ ὠφεληθῇ οἱονδήποτε. Παρέβην τὴν οὐρανίαν ταύτην ἐντολὴν τοῦ Προφήτου, καὶ παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ μὴ μὲ κατατάξῃ μεταξὺ τῶν βεβήλων, τὴν δὲ Ὑμ. Μεγαλειότητα νὰ μοὶ συγχωρήσῃ τὸ σφάλμα μου τοῦτο, τὸ ἄξιον μεγίστης ποινῆς. Θὰ φρίξῃ βεβαίως ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης, κραταιότατε Πατισάχ, ὅταν μάθῃ ὁποῖα μοὶ προσάπτεται συκοφαντία.

Ὁ Σουλτάνος ἐθεώρει μετ' ἀπορίας μεγίστης τὸν Χαλέτην, ἐπιθυμῶν νὰ μάθῃ τί τῷ συνέβη.

Ἔσφαλα τὰ μέγιστα, Μεγαλειότατε, προστατεύσας τοσούτους χρόνους τοὺς ἀπίστους Δουζογλαίους. Ἀπειράκις τοὺς ἐβοήθησα καὶ διὰ τῶν συμβουλῶν μου ἐβράδυνα τὴν καταστροφήν των, ὑποπτεύων πάντοτε τὴν ἐκ ταύτης ἀπώλειαν τοῦ πλούτου τῆς Βασιλείας. Ἤδη οἱ ἄπιστοι μοὶ προστρίβουσι τὸν μῶμον, ὅτι στηριζόμενοι εἰς τὸν λόγον μου, μοὶ ἔδιδον κατὰ καιροὺς μεγάλας ποσότητας χρημάτων.

Καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ κόλπου του ρινόμακτρον, ἐκάλυψε δι' αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς του ἵν' ἀπομάξῃ τὸ ἐκ τῆς συγκινήσεως δᾴθεν ἕτοιμον νὰ ἐκρεύσῃ δάκρυ. Ἐσίγησε δὲ στιγμάς τινας, ἵνα κατευνάσῃ τὴν ὑποκριτικήν του ταύτην συγκίνησιν.

Πρὸ ἑνὸς ἔτους, Μεγαλειότατε, ἐξηκολούθησε λέγων μετὰ φωνῆς σπασμώδους; (ἦν ἀληθῶς δεινὸν τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως καὶ τοῦ μίσους), ἀνεκάλυψα ἐν τῇ οἰκίᾳ των ἐκκλησίαν, πλήρη εἰκόνων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, τὰς ὁποίας προσκυνοῦσιν οἱ ἄπιστοι ἐναντίον τῶν ἱερῶν διατάξεων τοῦ Κορὰν· ἠπόρησα δὲ διὰ τὴν ἀσεβῆ τόλμην των οἰκοδομησάντων ἐκκλησίαν ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς οἰκίας των ἄνευ φιρμανίου αὐτοκρατορικοῦ ἐπιτρέποντος τὴν ἄδειαν. Ἡ καταφρόνησις αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀπαγορευτικοὺς νόμους τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος καὶ τῶν ἐνδεξῶν προκατόχων αὐτῆς μ' ἐνεποίησε φρίκην καὶ ἀγανάκτησιν. Ἡτοιμάσθην νὰ καταγγείλω τὴν βέβηλον ταύτην πρᾶξιν τῇ Ὑμ. Μεγαλειότητι, ἀλλ' ἐτυφλώθην ὑπὸ τῆς ἰδέας τοῦ νὰ ἐκμηδενίσω τὸ ἁμάρτημα τοῦτο δι' ἐπανορθώσεως τῶν πεπραγμένων. Ὢ πόσον ἔσφαλα, Μεγαλειότατε, καὶ οἵας ποινῆς εἶμαι ἄξιος διὰ τὴν μωρὰν μου ταύτην ἐπιείκειαν!

Προσεκάλεσα τὸν πρεσβύτερον τῶν ἀδελφῶν Κυρκὼρ, τὸν ἐπέπληξα, τῷ ἔκαμα τὰς δεούσας παρατηρήσεις καὶ τῷ ὑπέδειξα ὁποίας ποινὰς προκαλεῖ εἰς ἑαυτὸν καὶ εἰς ὅλην τὴν οἰκογένειάν του ἡ παράτολμος αὐτῶν πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους παρακοή. 'Ο δόλιος Κυρκὼρ μ' ὑπεσχέθη, ὠμόσας εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς Ὑμ. Μ. ὅτι θέλει καταλύσει ἀμέσως τὴν ἐπιοῦσαν τὴν ἐκκλησίαν, ἀφοῦ ἐπροφασίσθη ὅτι εἶναι οἰκιακὸς ἁπλοῦς εὐκτήριος οἶκος. Τὸν ἐπίστευσα, Μεγαλειότατε, καὶ ποσῶς δὲν ἀμφέβαλλον, ὅτι ἐξετέλεσε τὴν ὑπόσχεσίν του. Πόσον ὅμως ἐξεπλάγην ὅταν πρὸ τριῶν ἡμερῶν εἷς τῶν Κλητήρων τοῦ Τσαούσμπαση ἀνεκάλιψε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀποσπάσας μετὰ τῶν μετ' αὐτοῦ Καβάσηδων τὰς εἰκόνας τὰς ἔφιρεν εἰς τὸ Πασᾶ-καπισί, τὰς ὁποίας ἰδὼν ἔφριξα διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν Δουζογλαίων, καὶ τὴν ἐπιορκίαν τοῦ Κυρκὼρ.

Ἡ ὄψις τοῦ Σουλτάνου, καί τοι ὠχρὰ, ἐγίνετο πελιδνή. Αἱ κεφαλαὶ τῶν σκύλων, ἀνεβόησεν ἐν τῇ ἐξάψει τῆς ὀργῆς του, πρέπει νὰ πίσωσιν ὑπὸ τὸ ξίφος τοῦ δημίου. Μὴ λυπῆσαι, Χαλὲτ, ἐγὼ σὲ γνωρίζω πιστὸν λειτουργὸν τῆς βασιλείας μου· αἱ διαβολαὶ τῶν ἀπίστων Δουζογλαίων δὲν εἶναι οὔτε ὡς ὁ καπνὸς τῆς καμίνου, ὅστις ἀφίνει ὄπισθέν του ὀσμὴν, εἶναι αὔρα ἀνέμου καὶ κατ' οὐδὲν δύνανται νὰ ἐλαττώσωσι τὴν πρὸς σὲ ἐμπιστοσύνην μου.

Πόσοι ἄλλοι Μονάρχαι ὑπεστήριξαν παρ' αὐτοῖς λειτουργοὺς ὁμοίους, ἢ χείρονας τοῦ Χαλέτη καὶ ἐχορήγησαν τὴν εὔνοιάν των εἰς φαύλους διεφθαρμένους καὶ κακοήθεις πρὸς σκάνδαλον τῶν λαῶν των καὶ πρὸς ἐμπαιγμὸν τῆς ἠθικῆς, ἀπολακτίσαντες τὰς παρατηρήσεις τιμίων ἀνδρῶν!

— Εἶναι, νομίζω, πρωτοφανὲς τὸ ν' ἀνεγείρῃ ἄπιστος ἐκκλησίαν ἄνευ αὐτοκρατορικῆς ἀδείας, ἐπανέλαβεν ὁ Σουλτάνος.

— Πρώτην φορὰν, Μεγαλειότατε, ἔχομεν τὸ παράδειγμα τοῦτο, τῷ εἶπεν ὁ Χαλέτης ἐπαπορῶν δῆθεν ἐπὶ τῷ τολμήματι.

— Τί τόλμη!

Ἡ πρὸς τοὺς ἀπίστους ἐμπιστοσύνη τοὺς ἐνθαρρύνει νὰ προχωρῶσιν ἀπὸ ἔγκλημα εἰς ἔγκλημα. Ὑπὸ τὴν πρόφασιν τῆς προσευχῆς οἱ συνερχόμενοι Ἀρμένιοι εἰς τὴν ἀπόκρυφον ταύτην ἐκκλησίαν, συνεσκέπτοντο πῶς ν' ἀποσπάσωσι τὴν Ἀρμενίαν ἀπὸ τὸ Ὑψηλὸν Δοβλέτι, καὶ διὰ τοῦ πλούτου των νὰ προχειρήσωσι Κράλην αὐτῆς τὸν Κηρκώρ.

— Τί λέγεις; Ἀληθῶς;

— Αὐτὰ λέγουσιν κοινῶς ὅλοι οἱ Μουσουλμάνοι, οἱ κατοικοῦντες τὴν Σταμπούλ.

'Ο πανοῦργος οὗτος ὑπουργὸς διέσπειρε πρὸ δύο ἡμερῶν διὰ τῶν ἀποστόλων του εἰς τὰ δημοσιώτερα μέρη τῆς πόλεως καὶ ἰδίως εἰς τὰ καφφενεῖα, ἐν οἷς φοιτῶσιν ἅπαντες οἱ Ὀθωμανοὶ, ὡς εἰς τόπους διασκεδάσεως, πάντα ὅσα ὑπέβαλεν εἰς τὸ Σουλτάνον, ἐρεθίσας τὰ πλήθη.

— Χαλὲτ, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος, ἀπορῶ εἰς τὴν τόλμην τῶν ἀπίστων τούτων ραγιάδων μου, ἀλλὰ καὶ οἰκτείρω συγχρόνως τὴν μωρίαν των. Ἐν τῇ ἀσθενείᾳ των εἶναι καταγέλαστοι, φανταζόμενοι δυνατὸν νὰ συμπλακῶσι μὲ τοὺς ἀηττήτους στρατούς μου.

— 'Ο Ζὰλ, Μεγαλειότατε, ἔλεγεν εἰς τὸν υἱόν του Ρουστὲμ «δὲν πρέπει νὰ θεωρῇς ὡς ἄνανδρον καὶ ἄνευ μέσων ἐχθρὸν ἀδύνατον».

— Αὐτοὶ τί μέσα νομίζεις ἔχουσι;

— Ποῖος δύναται νὰ γνωρίζῃ τὰ μυστικά των. Καὶ ἐν τούτοις οἱ Μουσουλμάνοι τῆς Σταμπούλ ἔχουσιν ὡς βεβαίαν τὴν μελετηθεῖσαν ἀποστασίαν των. Ὁ λαὸς εἶναι προφήτης, Μεγαλειότατε.

— Διάταξε, Χαλὲτ, εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Μαχμούτης πλήρης ὀργῆς, τοὺς δημίους νὰ τοὺς κατατομήσωσιν.

— Ἡ ζωή των, Κραταιότατε Πατισάχ, εἶναι ἀναγκαία διά τινας εἰσέτι ἡμέρας, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης· ὁ δὲ κύριος σκοπός του ἦτο νὰ παρατείνῃ εἰσέτι τὰ ἐν τῇ φυλακῇ βάσανά των.

— Διατί οἱ ἄπιστοι νὰ βλέπωσι τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἐνῷ πρέπει

νὰ σταλῶσι ταχύτερον εἰς τὴν τρύπαν τῆς κολάσεως; εἶπεν ὁ Σουλτάνος ὑψώσας τὴν βροντώδη φωνήν του.

— Διότι τὸ θησαυροφυλάκιόν σας, Μεγαλειότατε, ἔχει ἀνάγκην χρημάτων.

— Μήπως θέλεις νὰ ἐξαγοράσῃς τὴν ποινήν των διὰ χρημάτων; ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος ὑψώσας τὰς πυκνὰς καὶ πλατείας ὀφρῦς του.

— Ἄπαγε!

— Τί θὰ πράξεις λοιπὸν ἀναβάλλων τὴν ἐκτέλεσιν;

— Θὰ εἰσάξω κάμποσα ἑκατομμύρια εἰς τὸ ταμεῖον τῆς. Υ. Μ.

— Ἑκατομμύρια λέγεις; ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος, ἑκατομμύρια; καὶ πόθεν.

— Οἱ ἄπιστοι ἔχουν ἐσκορπισμένα, εἰς διαφόρους καὶ χρήματα καὶ πράγματα πολύτιμα, ἀξίας πολλῶν ἑκατομμυρίων.

Ὁ Χαλέτης ἐκέντησε χορδὴν, ἧς ὁ ἦχος εἰσέδυ μέχρι τῶν μυχῶν τῆς καρδίας τοῦ φιλαργύρου Μαχμούτη.

— Καὶ λοιπόν; ὑπέλαβεν ἐν σπουδῇ.

— Εἶναι ἔργον ἐμόν, εἶπεν ὁ Χαλέτης, θὰ τὰ συνάξω, θὰ ἐκποιήσω τὰ πολύτιμα πράγματα, καὶ θὰ εἰσάξω τὸ ἀργύριον εἰς τὸ Αὐτοκρατορικὸν ταμεῖον.

— Ἐξαίρετα, ὑπέλαβεν ὁ Μαχμούτης, εἶσαι πολύτιμος ὑπουργὸς, πεῖνους καὶ ἄξιος τῆς ὑψηλῆς μου εὐνοίας· καὶ τῷ ἔνευσε νὰ ἀναχωρήσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ΄.

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΕΝΟΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

Πρωΐαν τινὰ εἰσελθὼν εἰς τὴν πρὸ τῶν Ἀνακτόρων Αὐλὴν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς, παρήγγειλεν ἕνα τῶν θυρωρῶν νὰ τὸν ἀναγγείλῃ εἰς τὸν

Ἀρχιευνοῦχον, ὃν τῷ εἶπεν, ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπισκεφθῇ. Ἐπιστρέψας ὁ θυρωρὸς μετά τινας στιγμὰς τεταραγμένος, Ἐξοχώτατε, τῷ εἶπεν, ἡ Ὑψηλότης του μ' ἐπέπληξε σφοδρῶς διότι δὲν σᾶς εἰσήγαγον ἀμέσως εἰς τὸ κατάλυμά του. Ἡ αὐλαία τῆς θύρας ἤρθη καὶ οἱ δύο φίλοι εὑρέθησαν ὁ εἷς ἀπέναντι τοῦ ἄλλου. Μετὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους φιλοφρονήσεις, ὁ Γαλὶπ Πασᾶς ἔλαβε τὸν λόγον.

— Ὑψηλότατε, εἶπεν εἰς τὸν Ἀρχιευνοῦχον, ἀπορῶ πῶς νὰ ἐκφράσω πρὸς ὑμᾶς τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην μου· μ' ἀπεδώκατε τὴν ζωήν μου, ἣν εἶχον μισήσει καὶ μὲ κατεστήσατε ἀπὸ δυστυχῆ εὐδαίμονα. Ἡ εὐεργεσία εἶναι τοσοῦτον μεγάλη, τοσοῦτον πολύτιμος, ὥστε ἀντὶ λόγων σᾶς προσφέρω καὶ ἐγὼ τὴν ζωήν μου, τὴν ὁποίαν μ' ἐσώσατε.

— Γαλὶπ Πασᾶ, πᾶς ἄνθρωπος χρεωστεῖ νὰ βοηθῇ τοὺς ὁμοίους του, μόνον οἱ μοχθηροὶ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ γίνονται ὄργανα κακώσεων, θλίψεων καὶ δακρύων, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχιευνοῦχος ὑπαινιττόμενος τὸν Χαλέτην, καμμίαν εὐγνωμοσύνην δὲν μοὶ ὀφείλεις, ἔπραξα, ὅ,τι πᾶς ἄγαθὸς ἄνθρωπος ἤθελε πράξει.

— Ἐν τούτοις, ὑψηλότατε...

— Ἄφες αὐτὰ, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχιευνοῦχος διακόψας τὸν λόγον. Ἀλλ' ἠξεύρετε πόσον γλυκεῖα εἶναι εἰς τὸ στόμα τοῦ εὐεργετουμένου ἡ ἔκφρασις τῆς εὐγνωμοσύνης; ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ Πασᾶς.

— Ναὶ, σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὰς εὐγενεῖς σου ἐκφράσεις, εἰπέ μοι, Πασᾶ μου, τί κάμνει ἡ Χανούμη, ἡ πολυπαθὴς σου Ζιλχᾶ, εἶναι εὐχαριστημένη;

— Καθ' ἑκάστην προσεύχεται ὑπὲρ ὑμῶν, παρακαλοῦσα τὸν Θεὸν νὰ σᾶς χαρίσῃ ὑγείαν. Μοὶ λέγει νὰ μὴ σᾶς ἀναφέρω εἰς αὐτὴν διὰ ἄλλου τίτλου, εἰμὴ μὲ τὴν προσωνυμίαν τοῦ Πατρός. Ὁ πατήρ μου, λέγει, ἐφονεύθη ἀπανθρώπως καὶ ὁ Θεὸς μ' ἀπέστειλεν ἄλλον πατέρα, τὸν Κισλάραγα.

— Τὴν εὐχαριστῶ, φίλε μου, καὶ εἰπέ την, σὲ παρακαλῶ, ὅτι τὴν ἀγαπῶ ὡς θυγατέρα μου· ὁ δὲ Σαὴτ τί κάμνει;

— Εἶναι εἰς ἄκρον ἀφωσιωμένος εἰς τὴν Ζιλχᾶ καὶ σᾶς εὐγνωμονεῖ, διότι τὸν ἐχαρίσατε εἰς αὐτήν. Ἐπεθύμουν ὅμως νὰ σᾶς ἐρωτήσω κάτι τι, τὸ ὁποῖον μ' ἐκίνησε τὴν περιέργειαν, ἀλλὰ διστάζω μήπως δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ τὸ μάθω.

— Τί πρᾶγμα;

— Πῶς ἐξετρυπώσατε τὸν ἀπολεσθέντα τοῦτον εὐνοῦχον, ὅστις ἀγνοεῖ ἐντελῶς πῶς εὑρέθη εἰς χεῖρας σας.

— Τίποτε, Γαλὶπ-Πασὰ δὲν κρύπτω εἰς σέ· ἄκουσον λοιπόν. Ὁ Τοπὰλ-Μουσταφᾶς, ὃν πρὸ ἑνὸς ἔτους ἄγνωστοί τινες ἐφόνευσαν ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ὑπῆρχεν εὐνοούμενός μου.

Ἡ χήρα σύζυγός του ἔρχεται συνεχῶς ἔκτοτε καὶ μὲ ζητεῖ χρηματικὰς βοηθείας. Ἐσχάτως ἔλαβον περιέργειαν νὰ τὴν ἐρωτήσω πῶς συνέβη ὁ θάνατός του, ἀλλὰ δὲν ἐγίνωσκεν, ὡς μοὶ εἶπε, τὰς λεπτομερείας, διότι ὅταν ἤκουσε τὸν θόρυβον καὶ τὸν πυροβολισμόν, δραμοῦσα νὰ ἰδῇ τί συνέβη, εὗρε τὸν μὲν σύζυγόν της νεκρόν, τοὺς δὲ φονεῖς φεύγοντας δρομαίως.— Δὲν ἔμαθε, τὸν ἠρώτησα, ἐκ ποίας ἀφορμῆς ὡρμήθησαν οἱ φονεῖς νὰ τὸν θανατώσωσι;— Τίποτε δὲν ἠδυνήθην ν' ἀνακαλύψω, μ' ἀπεκρίθη, εἰκάζω μόνον, ὅτι ὁ φόνος τοῦ μακαρίτου εἶναι ἔργον τοῦ Βιζούρη, διότι ἀπὸ τὴν οἰκίαν του, κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας, ἀπήγαγεν οὗτος διὰ δόλου μετὰ μιᾶς, τὴν θείαν της ὑποκριθείσης Χανούμης, τὴν μνηστὴν τοῦ Νετσὶπ Μπὶη, τὴν Ζιλχᾶ, θυγατέρα τοῦ φονευθέντος ὑπὸ τῶν Γενιτσάρων Γενιτσάρ ἀγᾶ, καὶ τὴν ἔφεραν εἰς τὴν ἐν Βλάγκᾳ οἰκίαν της, τὸν δὲ παρακολουθοῦντα εὐνοῦχον τὴν ἅμαξαν, ἥρπασαν καθ' ὁδὸν καὶ ἔκτοτε ἐγένετο ἄφαντος.— Πῶς διάβολο, τῇ εἶπον, ἐτόλμησε νὰ ἔλθῃ εἰς τὰ μέγαρα τοῦ Βιζούρη, δὲν ἐφοβήθη μὴ γνωρισθῇ; — Ποῦ νὰ γνωρισθῇ; μ' ἀπεκρίνη, αὐτὸς ἔγεινεν ἀγνώριστος καὶ εἰς ἐμὲ τὴν ἰδίαν· μετεμορφώθη εἰς καμπούρην, χωλόν, μαυρογέννην, τυφλόν, ἐν ἑνὶ λόγῳ εἰς

ἕνα εἰδεχθὲς καὶ ἀποτρόπαιον τέρας καὶ ἐχρησίμευσεν ὡς ἡ ἰσχὺς τῆς Χανούμης.— Καὶ ποία εἶναι αὐτὴ ἡ Χανούμη, τὸν ἠρώτησα;— Ἡ χήρα τοῦ προκατόχου τοῦ μακαρίτου συζύγου μου, τοῦ Ντελῆ-Ἀμπδουραμὰ Ντεμπετσίμπαση, μ' ἀπεκρίθη, Ἐσμὰ ὀνομαζομένη, αὐτὴ ἔκτοτε μετῴκισε, φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς καὶ τὴν Ζιλχᾶ, εἰς τὸ χωρίον Μπεμπέκ, καὶ πλέον δὲν ἔμαθα τίποτε περὶ αὐτῆς.

— Ἡ περιέργειά μου, Ὑψηλότατε, τοῦ νὰ μάθω πῶς εὑρέθη εἰς τὴν ἐξουσίαν σας ὁ εὐνοῦχος Σαήτ, ἔμεινε πάλιν στεῖρα.

— Ἔχε ὑπομονήν, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχιευνοῦχος, καὶ θέλεις μάθει καὶ τοῦτο. Τὸν εὐνοῦχον, μοὶ εἶπεν ἡ χήρα, τὸν ἥρπασαν διαβαίνοντα ἐνώπιον τῆς θύρας τοῦ Σαλαχανὲ τῶν Γενιτσάρων, ὅθεν οὐδεμίαν εἶχον ἀμφιβολίαν πλέον ὅτι ἡ ἁπαγωγὴ τῆς Ζιλχᾶς Χανούμης ὑπῆρχεν ἔργον τῶν Οὐστάδων, ὡς καὶ ἡ ἁρπαγὴ τοῦ εὐνούχου. Τὴν ἐπιοῦσαν πρωὶ καλέσασα τὸν Μπουρνουσοῦζ-Ἰσμαὴλ, Οὐστᾶ τῶν Γετμισπέσιδων, ἐπιστάτην ἐπὶ τῆς διανομῆς τῶν κρεάτων. Μπουρνουσοῦζ-Ἰσμαὴλ τῷ εἶπον, ἐντὸς τοῦ Σαλαχανέ σας κρατεῖται ἕνα εὐνοῦχον τοῦ Βιζούρη, τὸν ὁποῖον θέλω νὰ μεταχειρισθῶ εἰς ἔργον ὠφέλιμον διὰ ὑμᾶς καὶ νὰ μοὶ τὸν δώσητε. Ἀλλ' ἂν τὸ μαθῃ ὁ Βιζούρης; μ' ἀπεκρίθη. Ὁ Βιζούρης, τῷ εἶπον, παύεται σήμερον καὶ αὔριον ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Δράμαν. Ὁρισμός σας, ὑψηλότατε, ὑπέλαβεν ὁ Οὐστᾶς· μᾶς ἀφαιρεῖται ἐν τούτοις ἕνα ἀναγκαιότατον δι' ὑμᾶς ἄνθρωπον· αὐτὸς μᾶς κρατεῖ τοὺς λογαριασμούς, διότι ἠξεύρει γράμματα, εἶναι ἄνθρωπος μὲ πνεῦμα πολὺ καὶ θέλει σᾶς χρησιμεύσει εἰς ὅ,τι ἀγαπᾶτε, ἡμεῖς μόνον χάνομεν. Τὴν ἐπιοῦσαν λίαν πρωὶ μὲ τὸν ἔστειλε. Ἐγὼ εἶχον σκοπὸν νὰ τὸν μεταχειρισθῶ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν· ὅταν ὅμως πραγματικῶς εἶδον ὅτι ὁ εὐνοῦχος οὗτος ἦτο πλήρης πνεύματος καὶ δραστηριότητος, τὸν μετεχειρίσθην εἰς πραγματοποίησιν τοῦ σχεδίου, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ εἶχον συλλάβει, ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐκτελέσω, μὴ ἔχων τὸ κατάλληλον ὄργανον, οὕτω δὲ ὁ εὐνοῦχος μετεμορφώθη εἰς Σέχην.

'Ο Γαλὶπ Πασᾶς ἐθιώρι ἐπαπορῶν τὸν 'Αρχιευνοῦχον καὶ θαυμοζων τὸ πολυτήχανον πνεῦμα του.

— Πόσα ἐπράξατε ὑπὲρ ἐμοῦ, τῷ εἶπε, μ' ἔχετε τοσοῦτον ὑποχρεωμένον, ὥστε οὐδ' αὐτὴ ἡ ζωή μου εἶναι ἱκανὴ ἀμοιβὴ τῶν πρός με εὐεργεσιῶν σας.

— 'Αρκεῖ, ἀρκεῖ, Γαλὶπ Πασᾶ φίλε μου. Ἔμαθες βεβαίως τὴν φυλάκισιν τῶν Δουζογλαίων καὶ τῶν συγγενῶν των καὶ τὴν διαρπαγὴν τῆς περιουσίας των. 'Ο κλέπτης εὐνοούμενος τοῦ Σουλτάνου 'Υπουργὸς ὁ ραδιοῦργος Χαλέτης, τὴν ἀπιρρόφησεν ὅλην, ἀπατῶν καθεκάστην τὸν Κύριόν του δι' ὑποκρισιῶν καὶ ψευδῶν παραστάσεων. Ἂν ὁ Σουλτάνος ἦτο δυνατὸν νὰ κλίνῃ τὰ ὦτά του εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τῆς Σταμπούλ, ἤθελεν ἀκούσει τὰς κατακραυγὰς καὶ τοὺς γογγυσμοὺς τοῦ λαοῦ του κατὰ τοῦ φαύλου τούτου 'Υπουργοῦ, τοῦ πράγματι βασιλεύοντος μετὰ τοῦ φίλου του Βιρβέρμπαση, καὶ τὰς ἐκφε δονιζομένας κατάρας κατ' αὐτοῦ. 'Αλλὰ τίς τολμᾷ ν' ἀναγγείλῃ τοιοῦτα πάντα εἰς τὸν Σουλτάνον, ὅστις προτιμᾷ μᾶλλον νὰ τῷ ἀποσπάσωσιν ὅλους τοὺς γομφίους ὀδόντας, παρὰ νὰ διασείσωσι τὸν πιφλημένον του ἄρπαγα; Ἐτελείωνε νὰ φυγαδεύσῃ ἀπὸ τὰς φυλακὰς τοὺς δυστυχεῖς Δουζογλαίους, ἀλλ' ἡ ἀπόδρασίς των θὰ ἐνισχύσῃ ἔτι μᾶλλον τὸν Χαλέτην. Διὰ νὰ τὸν καταστρίψῃ τις, πρέπει νὰ φέρῃ ζώσας καὶ τρανὰς ἀποδείξεις τῶν ἁρπαγῶν του.

Τὸ ὡρολόγιον τῆς μεγάλης αἰθούσης τῶν 'Ανακτόρων ἐσήμανε τὸ μεσημέριον, καὶ ὁ 'Αρχιευνοῦχος ἠγέρθη ν' ἀπολύσῃ τὸν φίλον του Πασᾶ, διότι ὑπῆρχεν ἀκριβῶς ἡ ὥρα, καθ' ἣν ὥρειλε νὰ διατάξῃ ἵνα εἰσαγάγωσι τὸ ἄριστον εἰς τὰς ὡραίας τοῦ χαρεμίου Κυρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ'.

ΤΟ ΓΟΡΓΟΝ ΚΑΙ ΧΑΡΙΝ ΕΧΕΙ

Δύο ὥρας πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, εἰσήρχετο ὁ Ἔζικελ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ 'Αρχιευνούχου, παρακολουθούμενος ὑπό τινος μεταπράτου 'Εβραίου, κύψας δὲ μέχρις ἐδάφους προσηγόρευσε τὸν προγάστορα τοῦτον Κέρβερον τῶν καλλονῶν τῆς 'Ασίας.

— Σὲ εὐχαριστῶ, Ἔζικελ, τῷ εἶπεν ὁ 'Αρχιευνοῦχος, ἠμπορεῖς ὅμως ν' ἀναχωρήσῃς, διότι μόνον ἀπὸ τοῦτον ἔχω ἀνάγκην καὶ τῷ ἔδειξε τὸν μεταπράτην.

'Ο Ἔζικελ προσκλίνας μέχρις ἰδάφους ἀνεχώρησεν.

— Ἰδοὺ οἱ δύο μας, μπαζιριάν, εἶπε τῷ 'Εβραίῳ, θὰ σὲ στείλω νὰ μοῦ κάμῃς, μίαν ὑπηρεσίαν.

— Ἂν περνᾷ ἀπὸ τὸ χέρι μου, ἀπεκρίθη ὁ 'Εβραῖος, μετὰ χαρᾶς.

— Θὰ σὲ στείλω νὰ κλέψῃς.

— Ὦ, ὦ, ἀφέντη, ἔχεις, φαίνεται, ὄρεξιν νὰ μὲ κρεμάσουν.

— Μήτε σὲ κρεμάζουν, μήτε τίποτε σὲ κάμνουν· τώρα νὰ συμφωνήσωμεν δύο πράγματα. Ἐὰν ἐπιτύχῃς θὰ σὲ εὐχαριστήσω, θὰ σοῦ χαρίσω ἑκατὸν μαμουτιέδες, ἂν ἀποτύχῃς θὰ σοῦ δώσω μόνον δέκα. 'Αλλὰ θὰ σοῦ προτείνω μίαν ἄλλην συμφωνίαν· ἂν ὁμολογήσῃς εἰς κανένα τὸ μυστικόν θὰ σὲ κριμάσω, καὶ ὅταν ὁ Χαχάμπασής σας θὰ στείλῃ νὰ σὲ λυτρώσῃ διὰ χρημάτων, σὺ θὰ ταλαντεύεσαι ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ὡς σταφυλή.

— Εἰπέ με, ἀφέντη, τί θὰ κάμω;

— Θὰ σοῦ δώσω δέκα κομμάτια στόφας χρυσοϋφάντου; τῆς Δαμασκοῦ, νὰ τὰς φέρῃς αὔριον τὴν αὐγὴν εἰς τὸν Χαλὲτ-ἐφέντη νὰ διαλέξῃ καὶ ν' ἀγοράσῃ· νὰ τοῦ ζητήσῃς ὅμως ἀκριβὰ διὰ νὰ μὴ τελεσφορήσῃ ἡ πώλησις.

Ὁ Χαλὲτ-ἐφέντης, ἐξηκολούθησε λέγων, κάθεται συνήθως ἐπὶ ἑνὸς ἀνακλίντρου ἔχων πλησίον του ἓν κιβώτιον, πλησίον δὲ τοῦ κιβωτίου κεῖται ἓν κατάστιχον, ἐνδεδυμένον μαροκινὸν ἐρυθρόν. Ὅταν οἱ εἰσάξουν εἰς τὸ δωμάτιόν του, πλησίασε μὲ ἀδιαφορίαν καὶ ρίψε τὰ κομάτια ὅλα ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, ὥστε νὰ καλύψωσι τὸ βιβλίον. Ὁ Χαλέτης εἶναι φυλάργυρος καὶ δὲν θὰ συμφωνήσητε εἰς τὰς τιμὰς, σὺ λαμβάνων τότε τὰς πραγματείας σου ἐπιτηδεύσου νὰ πάρῃς ὁμοῦ μὲ αὐτὰς καὶ τὸ βιβλίον· ἂν σὲ ἐννοήσουν, ἀπόδος τὸ βιβλίον μὲ ἀδιαφορίαν, λέγων, ὅτι κατὰ λάθος ἐτυλίχθη, ἄλλως ἔξελθε, φεῦγε ταχέως καὶ φέρεμέ το.

— Αὐτὸ εἶναι πρᾶγμα εὔκολον εἶπον ὁ Ἑβραῖος. Ἀλλ' ἂν μὲ γνωρίσῃ ὁ Χαλὲτ-ἐφέντης, προσέθεσεν, ὅστις καὶ ἄλλοτε μὲ εἶδεν, ὅταν μ' ἐστείλατε καὶ τῷ ἐπώλησα τοὺς ἱμαμέδες καὶ τὰ σάλια; τότε, ἀλλοίμονον θὰ ἐμπερδευθῇ ὁ Χοτσὰ Ἔζικελ.

— Ἀνόητε, ἐγὼ θὰ σὲ μεταμορφώσω, ὥστε θεωρῶν τὸν ἑαυτόν σου εἰς τὸν καθρέπτην νὰ πιστεύσῃς ὅτι δὲν εἶσαι σύ.

— Καλὰ, ἀφέντη μου, καλὰ, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ μὲ γνωρίσῃ ὁ Χαλὲτ-ἐφέντης, διότι τότε.....

Αὔριον τὸ πρωΐ σὲ περιμένω ἅμα ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος ὑπέλαβεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος διακόψας ἀποτόμως τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἑβραίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ'.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Μικρὸν μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου ὁ Ἰουδαῖος ἵστατο πρὸ τῆς πύλης τοῦ καταλύματος τοῦ Ἀρχιευνούχου περιμένων νὰ εἰσαχθῇ. Ἐν ᾧ ὁ Ἰουδαῖος ἰσχεδιογράφει ἐν τῇ διανοίᾳ του τὴν καταγωγὴν

τῶν Αἰθιόπων, φωνὴ, ἤχησεν εἰς τὰ ὦτα του. «Ἔϊ τσιφοὺτ, τί συλλογίζισαι; ἐλθέ.» Καὶ στραφεὶς εἶδεν εὐνοῦχον ἱστάμενον ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας, νεύοντα διὰ τῆς χειρός του νὰ πλησιάσῃ.

Εἶτα ἐκδύτου, Κονόρτε, εἶπεν ἀποτανθεὶς πρὸς τὸν ἑβραῖον.

Μόλις, εἰσῆλθον ὁ Ἀρχιευνοῦχος ὑπέδειξε ἓν δέμα εἰς τὸν ἑβραῖον καὶ τοῦ εἶπεν νὰ ἐνδυθῇ.

Ὁ ἑβραῖος ἐξεδύθη ὅλα του τὰ ἱμάτια βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ εὐνούχου Μιρτσὰν, μετεμορφώθη δὲ εἰς Μπαγδατλῆν Ἰουδαῖον. Ὁ Ἀρχιευνοῦχος ἠνέῳξεν ἓν μικρὸν κομψὸν κιβώτιον, καὶ ἐκβαλὼν κρυσταλλίτην φιάλην, ψῆκτραν μικρὰν καὶ γραφίδα ἐκ τριχῶν ἵππου, ἐνέωσε μέρος ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ ὑγροῦ εἰς ποτήριον καὶ διὰ μὲν τῆς γραφίδος ἔβαψε τὰς ὀφρῦς τοῦ Ἑβραίου, διὰ δὲ τῆς ψῆκτρας τὸν μύσταχα καὶ τὸ γένειον, τὸν διέταξε δὲ νὰ θερμάνῃ ἐπὶ τῆς ἐντὸς πυρώνου κομισθείσης ὑπὸ τοῦ εὐνούχου ἀνθρακιᾶς τὸ πρόσωπόν του, ὥστε ἐν τῷ διαστήματι μιᾶς ὥρας αἱ ὀφρῦς τὸ γένειον καὶ ὁ μύσταξ ἐγένοντο κατάξανθα.

— Μὴ χάνομεν τὸν καιρὸν, Κονόρτε, τῷ εἶπεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, ἔμπρὸς, λάβε τὰς στόφας καὶ δρόμε εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Χαλέτη.

— Ἀφέντη, μὴ σὲ μέλῃ καὶ θὰ τοῦ βάλλω τὰ γιαλιὰ χωρὶς ἄλλο, ἀπεκρίθη ὁ Ἑβραῖος, αἴρω τὰ ἐμπορεύματα καὶ ἐξερχόμενος ἐκ τῶν δωματίων τοῦ πολυμηχάνου Ἀρχιευνούχου. . . . .

. . . . . .

Δύο ὥρας μετὰ τὸ μεσημέριον, εἰσήρχετο ὁ Ἰουδαῖος ἐν τῷ θαλάμῳ τοῦ Ἀρχιευνούχου, φορτωμένος τὰ ἐμπορεύματα, ἅτινα καταθέσας πρὸ τῶν ποδῶν του, καὶ ἀνοίξας τὸ περιτύλιγμά των, προσέφερεν εἰς αὐτὸν μειδιῶν τὸ πολυθέλγητρον βιβλίον. Ἔξαλλος ἐγένετο ὑπὸ τῆς χαρᾶς ὁ Ἀρχιευνοῦχος λαβὼν εἰς χεῖρας του τὸν μάρτυρα τοῦτον τῶν διαρπαγῶν τοῦ ἐχθροῦ του Χαλέτη, ὥστ' ἐλησμόνησε καὶ αὐτὸ τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὸν Ἰουδαῖον ε ῦ γ ε. Τοῦτο εἶναι, ἔλεγε, φιλολογῶν αὐτὸ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, ἰδοὺ οἱ λογαριασμοὶ

τῶν ὅσα ἐλάμβανε παρὰ τῶν Δουζογλαίων, τώρα δὲν θὰ μοῦ ὑπεκφύγει πλέον ὁ μοχθηρὸς Χαλέτης, αὐτὸ εἶναι ἡ καταδίκη του. Ἀφοῦ ἐφ' ἱκανὴ ὥραν τὸ ἐπιθεώρησεν, ἐνθυμήθη τέλος πάντων ὅτι ἐνώπιόν του ὅστατο ὁ Ἰουδαῖος, ὅστις σιωπῶν καὶ προσέχων ἐπισταμένως, ἀντελαμβάνετο λέξιν πρὸς λέξιν τὸ μονολόγιόν του.

— Εὖγε, Κονόρτε, τῷ εἶπεν ἀναβλέψας πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ κόλπου του βελάντιον τῷ τὸ ἐνεχείρισε.

— Λαβὼν ὁ Ἰουδαῖος τὸ βελάντιον, ἠπλώθη τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου του.

— Μερτσὰν, φέρε μίαν λεκάνην πλήρη ὕδατος, ρίψε εἰς αὐτὴν τὸ ρευστὸν τοῦτο καὶ τῷ ἐνεχείρισε μικρὸν ποτήριον πλῆρες λευκοῦ ὑγροῦ, βάλε τὸν Ἑβραῖον νὰ πλυθῇ, εἶτα ἔκδυσέ τον καὶ δός τῳ τὰ ἱμάτιά του νὰ ἐνδυθῇ.

Μετὰ μικρὸν ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν του ὁ ἀληθὴς μεταπράτης Κονόρτος.

— Κονόρτε, τῷ εἶπεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, εἶσαι ἐπιτήδειος ἄνθρωπος, ἄξιος νὰ ὑπηρετῇς Μεγιστάνας· σοὶ εἶπον ὅτι θὰ σὲ διορίσω μπεζιριάμπασή μου, καὶ ἰδοὺ σὲ διορίζω ἤδη· σοὶ ὑπενθυμίζω ὅμως τὴν ὁποίαν σοὶ παρήγγειλα ἐχεμύθειαν, διότι ἄλλως ἐχάθης· ὕπαγε καὶ ἀνὰ πᾶσαν τρίτην ἡμέραν σὲ διατάττω νὰ ἔρχεσαι ἐδῶ.

Ὁ Ἰουδαῖος προσκλίνας μέχρις ἐδάφους ἀνεχώρησε.

Μείνας μόνος ὁ Ἀρχιευνοῦχος ὑπῆρχεν ἀκράτητος ὑπὸ τῆς χαρᾶς· ἔλαβεν αὖθις εἰς τὰς χεῖρας του τὸ κατάστιχον, τὸ ἐφυλλολόγησεν ἐκ δευτέρου, ἠρίθμησε τὰ διάφορα κονδήλια τῶν ποσοτήτων, ἃς ἐλάμβανεν ὁ Χαλέτης παρὰ τῶν Δουζογλαίων, καὶ τὰ ὁποῖα ἀνεβαινούσας εἰς εἰκοσιεπτὰ ἑκατομμύρια γροσίων. Ὁ Χαλέτης λαμβάνων τὰς ποσότητας ταύτας τὰς ἐνέγραφεν εἰς τὸ κατάστιχόν του, ὄχι μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ τὰς ἀποδώσῃ, ἀλλ' ἵνα γινώσκῃ ἀκριβῶς τί ἐμπεριέχει τὸ ταμεῖον του. Ἂς ὁμολογήσω ὅμως, ἐμονολόγει λέγων ὁ Ἀρχιευνοῦχος, ὅτι εἶμαι καὶ τυχηρὸς ἔχων ἀνθρώπους ἱκανοὺς καὶ πιστούς. Ὁ Μερτσὰν μ' ἐμέμφετο, διότι ἐπώλησα τὸν Μαλέκ, τὸν ὁποῖον, διὰ τῶν μηχανημάτων μου, ἠνάγκασεν ὁ Χαλέτης. Ἠδυνάμην ἄλλως; πῶς νὰ γνωρίζω τὰ μυστικὰ τοῦ ἐχθροῦ μου; Ἂν ὁ Μαλὲκ δὲν μοὶ ἔγραφε περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ καταστίχου καὶ ποῦ κεῖται, ἠδυνάμην νὰ τὸ ὑπεξαιρέσω; Καὶ ἀνοίξας νάρθηκα, (φορτσεράκι) ἐν ᾧ ἐφύλαττε τὰ ἀγώματά του, ἔκλεισεν ἐν αὐτῷ τὸ πολύτιμον κατάστιχον. Ὁ Ἰουδαῖος λησμονήσας νὰ λάβῃ τὸ ὕφασμά του, ἐν ᾧ εἶχε περιτυλίξῃ τὰς στόφας, ἐπέστρεψε νὰ τὸ ζητήσῃ, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ἀρχιευνοῦχος ἔκλεισε τὸ κατάστιχον ἐν τῷ νάρθηκι.

— Εἶμαι τυχηρὸς, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ ὁ ἑβραῖος, καὶ λαβὼν αὐτὸ ἀνεχώρησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ'.

Η ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΛΗΣΤΕΥΣΙΣ

Καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ Χαλέτη ἐξεδόθησαν αὐστηραὶ διαταγαὶ ὑπὸ τοῦ Δερβὶς Μουχαμὲτ-Πασᾶ, Σατσὰκ-Μπεη τῆς Προύσης, ἀναβιβασθέντος εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ μεγάλου Βεζύρη μετὰ τὴν στάσιν τῶν Γενιτσάρων καὶ τὸν ἐμπρησμὸν τῶν ἐν Βεσίκ-τασι ἀνακτόρων, δημοσιευθεῖσαι καθ' ὅλην τὴν πρωτεύουσαν καὶ τὰς περιχώρους αὐτῆς, ἵνα, ἐπὶ ποινῇ θανάτου, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, πᾶς ὁ κατέχων πράγματα, ἀργύρια, ἀδάμαντας, ἢ οἱαδήποτε ἄλλα εἴδη τῆς οἰκογενείας τῶν Δουζογλαίων νὰ τὰ προσάξῃ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον τῶν Ἀρμενίων· ἡ αὐτὴ ποινὴ ἐπεβάλλετο καὶ εἰς τοὺς γινώσκοντας καὶ μὴ μαρτυροῦντας.

Φρίση κατέλαβε τοὺς Ἀρμενίους ἐπὶ τῇ διακηρύξει ταύτῃ, καθ' ὅτι ὡπλιζε τοὺς ἐχθρούς των, καὶ ἔδιδεν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς αἰσχροὺς καὶ τοὺς φαύλους νὰ καταμηνύωσιν, ἐπὶ τῇ εἰσηγήσει τῶν ὀργάνων τοῦ μοχθηροῦ Χαλίτη, ἀθώους μηδέποτε μιθέξαντες εἰς οὐδεμίαν δοσοληψίαν μετὰ τῶν Δουζογλαίων. Περιδεεῖς οἵ τε συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι των, ἐκόμιζον ἀκριβῶς πρὸς τὸν Πατριάρχην πᾶν ὅτι, ἠδύνατο ν' ἀνήκῃ εἰς τοὺς προγεγραμμένους· ὁ ράπτης ἔφερεν ἔνδυμά τι παραγγελθὲν ἔκ τινος τῶν οἰκογενειῶν τούτων, καὶ τοι μὴ πληρωθείς, φοβούμενος μὴ ἐμπέσῃ εἰς τοὺς ὄνυχας τῆς τουρκικῆς δικαιοσύνης· ὁ ὡρολογοποιὸς προσέφερεν ὡρολόγιον δωθὲν αὐτῷ πρὸς κανονισμόν.

Τοσαύτη δὲ ὑπῆρξεν ἡ συρροὴ ἐν τῷ Πατριαρχείῳ ἐν ταῖς τρισὶ ταύταις ἡμέραις, ὥστε οἱ τέσσαρες πρὸς καταγραφὴν ὡρισμένοι γραμματεῖς μὴ ἐπαρκοῦντες, ἠνάγκασαν τὸν Πατριάρχην νὰ ζητήσῃ παράτασιν προθεσμίας παρὰ τοῦ Σουλτάνου, ἥτις καὶ τῷ ἐδόθη. Ἐν τούτοις ἐκ ψευδῶν καταγγελιῶν ἐπληρώθησαν αἱ φυλακαὶ ἀθώων, ὡς κατεχόντων δῆθεν πράγματα ἀνήκοντα τοῖς Δουζογλαίοις καὶ ἀρνουμένων τὴν ἀπόδοσίν των.

Ἵνα δὲ σφετερισθῶσι πλείονα ὁ Χαλέτης καὶ οἱ περὶ αὐτὸν, ἀπεφάσισαν νὰ πωλήσωσιν ἐπὶ δημοπρασίας τὰ κινητὰ ταῦτα εἴδη, καὶ νὰ προσκαλέσωσιν ἅπαντας τοὺς εὐπόρους, τοὺς τραπεζίτας καὶ τοὺς ἐμπόρους νὰ προσέλθωσιν ἀγορασταί, ἀφοῦ πρότερον ἐξετίμησαν διπλῆν καὶ τριπλῆν τὴν ἀξίαν ἑκάστου εἴδους. Οὐχὶ δὲ τῷ ἀρνουμένῳ νὰ προτέλθῃ καὶ τῷ μὴ προσφέροντι τιμήν!

Ἅπαντες οἱ εὔποροι Χριστιανοὶ ραγιάδες πάσης τάξεως καὶ ἐπαγγέλματος προσῆλθον εἰς τὸν τόπον τῆς δημοπρασίας, ἵνα σώσωσι τὰς κεφαλάς των. Ὁ Χαλέτης τοῖς εἶπεν, ὅτι προσεκλήθησαν, ἵν' ἀγοράσωσι καὶ ὅτι ἡ ἐξουσία δὲν θέλει κατ' οὐδένα τρόπον ἀνεχθῇ νὰ τὴν ἐμπαίξωσιν. Ὅθεν πᾶν νεῦμα, πᾶσα παρατήρησις εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ, ἐθεωρεῖτο ὡς ἀντίστασις κατὰ τῆς Ἀρχῆς. Ὁ σκοπὸς τοῦ Χαλίτη ὑπῆρχε καταφανὴς, ἐπροσπάθει νὰ τοὺς ἀ-

φαιρέσῃ καὶ τὸν τελευταῖον των ὀβολόν. Οὐαὶ τῷ μὴ δεχομένῳ χαριέντως τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ προσφερόμενον. Οὗτος μετὰ τὸ τελευταῖον κήρυγμα, ἀδιάφορον τίς ὁ προσφέρων τιμήν, ἐδείκνυε τὸν ἄνθρωπον, εἰς ὃν ἔπρεπε νὰ δοθῇ τὸ ἐκπλειστηριαζόμενον. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι οἱ ὑπερυψοῦντες τὰς τιμὰς ἦσαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Χαλέτη, ὡς καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ.

Αἴφνης ἡ φωνὴ τοῦ κήρυκος ἐκόπη, διότι ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς δημοπρασίας εἰσῆλθον οἱ διερμηνεῖς διαφόρων πρεσβειῶν παρακολουθούμενοι ὑπὸ τῶν Γιασαξίδων τῶν πρεσβειῶν των καὶ ὑπὸ πολλῶν ὑπηκόων, πιστωταὶ τῶν Δουζογλαίων.

— Τί ἀγαπᾶτε; ἠρώτησεν ὁ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ τοὺς διερμηνεῖς.

— Ἤλθαμεν ν' ἀγοράσωμεν, ἀπεκρίθη ὁ Φραγκίνης, ὡς ἀγοράζει ἕκαστος.

— Ἀλλ' ἡ δημοπρασία γίνεται διὰ τοὺς ραγιάδες; ὑπέλαβεν ὁ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ.

— Ἡ δημοπρασία εἶναι δημοσία καὶ ἕκαστος ἔχει τὸ ἐλεύθερον ν' ἀγοράσῃ· μόνον ἀκίνητα δὲν δύνανται ν' ἀγοράσωσιν οἱ ξένοι ὑπήκοοι· κατὰ δὲ τὰς συνθήκας τὰ κινητὰ πράγματα εἶναι εἴδη ἐμπορίου καὶ ἐπομένως πᾶς τις ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀγοράσῃ, ἐπανέλαβεν ἀποτόμως ὁ Φραγκίνης.

— Ἐμπρός, τῷ εἶπεν ὁ Φραγκίνης ἐξακολούθει τὸ ἔργον σου.

— Πρέπει νὰ ἐρωτήσω τὸν Ἐφέντην, ἀπεκρίθη ὁ ὑπάλληλος.

— Ποῖον Ἐφέντην;

— Τὸν Χαλὲτ-Ἐφέντην, ὅστις μὲ διέταξε νὰ πωλήσω τὰ πράγματα ταῦτα εἰς τοὺς ραγιάδες. Ὑμεῖς πιθανὸν νὰ ἔχετε δίκαιον, ἀλλ' ἐγὼ διετάχθη νὰ πράξω οὕτως. Ἂς σταματήσῃ μίαν μόνην ὥραν ἡ δημοπρασία νὰ στείλω νὰ τὸν ἐρωτήσω.

Στεῖλε· περισσότερον τῆς μιᾶς ὥρας δὲν περιμένομεν, ἄλλως θὰ διορίσω ἐγὼ ἐπιστάτην.

'Ο Χαλίτης ἤκουσε μετὰ μεγίστης δυσαρεσκείας τὸν ἀποσταλέντα, ἠρυθρίασεν, ὠχρίασεν, ἐκινήθη τρὶς καὶ τετράκις εἰς τὴν θέσιν του, ἀλλὰ κατέπιε τὴν ὀργήν του, διότι δὲν εἶχε νὰ κάμῃ μετὰ τῶν ἀσθενῶν Δουζογλαίων, ἀλλὰ μετὰ τῶν παντοδυνάμων κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν διερμηνέων, εἵτινες ἠδύναντο νὰ τὸν συνθλίψωσιν ὡς κώνωπα. Ἐν τῇ μοχθηρ[illegible] ὅμως διανοίᾳ ἐλογίσατο, ὡς ἄλλος Ἀρχιμήδης, ὅτι εὗρε τὸ ἀντίζυγον, διατάξας τὸν ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ν' ἀνυψώσῃ τὰς τιμὰς τῶν πραγμάτων τοσοῦτον ὑπερόγκως, ὥστε ν' ἀφεθῶσιν ἀπὸ τὴν ἀγορὰν αὐτῶν οἱ Φράγκοι.

Ἡ δημοπρασία ἤρξατο μετὰ μίαν ὥραν ἀκριβῶς, οἱ δὲ Διερμηνεῖς διώρισαν ἕνα τῶν ὑπηκόων των, τὸν εἰδημονέστερον καὶ ἐμπειρότερον πραγματογνώμονα, νὰ κρατῇ σημειώσεις τοῦ ποιοῦ καὶ τῆς ἀξίας ἑκάστου δημοπρατουμένου πράγματος. Διάφορα ἤδη ἐξετέθησαν εἰς πώλησιν, ἀλλ' ἐναντίον τῶν προσδοκιῶν τοῦ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ, μολονότι αἱ τιμαὶ των ὑπερηψώθησαν, κατεκυρώθησαν ἐν ὀνόματι τῶν Φράγκων. Ἅπασα ἡ ἡμέρα ἐκείνη παρῆλθε μόνων τῶν Φράγκων πλειοδοτούντων, καὶ ἐὰν ὁ Ὀθωμανὸς ὑπάλληλος ἐνίοτε ἐπροσπάθει νὰ στρεψοδικήσῃ, ἵν' ἀφεθῇ εἰς ραγιὰ τὸ δημοπρατούμενον, οἱ Διερμηνεῖς διεμαρτύροντο ἀπειλοῦντες, ὥστε ἀνέβησαν τὰ ἀγορασθέντα εἰς ἐννέα ἑκατομμύρια καὶ ὀκτακοσίας χιλιάδας γροσίων, μόλις ἔχοντα ἀληθῆ ἀξίαν τριῶν, ἅτινα ἐκάλυπτον ἀρκούντως τὰ χρέη, ἅπερ ἰσχυρίζοντο ὅτι εἶχον νὰ λαμβάνωσιν οἱ ὑπήκοοι αὐτῶν παρὰ τῶν Δουζογλαίων.

Διακοπείσης τῆς δημοπρασίας καὶ ἀναβληθείσης διὰ τὴν αὔριον, ὁ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ἀθροίσας τὰ ποσὰ εὗρεν αὐτὰ ἀναβαίνοντα εἰς ἐννέα ἑκατομμύρια καὶ ὀκτακοσίας χιλιάδας. Ἀλλ' ἐὰν οὕτος ἠθέλησε, οἱ Διερμηνεῖς διέταξαν τοὺς ὑπηκόους νὰ περιμαζεύσωσι τὰ ἀγορασθέντα εἴδη καὶ ν' ἀναχωρήσωσι, συνοδευόμενοι ὑπὸ τῶν Γιασαξίδων τῶν Πρεσβειῶν καὶ ὑπὸ τῶν Διερμηνέων, μεινάντων ἐκεῖ μόνον τοῦ τῆς Ρωσσίας τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας.

— Ἔ! Ἔ! ποῦ ὑπάγου, αὐτοὶ τὰ πράγματα; πρῶτον πρέπει νὰ καταβληθῇ τὸ τίμημα καὶ ἔπειτα νὰ τὰ σηκώσουν ἐδῶθεν, ἐκραύγαζε στεντορείως ὁ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ.

— Τί φωνάζεις ὦ; νὰ σ' ἔκλιψαν; τῷ εἶπεν ὁ Πιζάνης. Ἡμεῖς θὰ πληρώσωμεν, φέρε τὸν λογαριασμόν σου νὰ τὸν παραβάλωμεν μετὰ τοῦ ἰδικοῦ μας.

— Δίκαιον ὅμως εἶναι νὰ μείνωσιν ἐδῶ τὰ πράγματα μέχρι τῆς πληρωμῆς τῆς ἀξίας των.

— Καὶ πῶς! τῷ εἶπεν ὁ Φραγκίνης, δὲν ἐμπιστεύεται ἡ Κυβέρνησίς σου τοὺς Διερμηνεῖς τριῶν Δυνάμεων;

'Ο δυστυχὴς ὑπάλληλος περιεπλέχθη εἰς δίλημμα. Μὴ ἔχων δέ τι νὰ ἀπαντήσῃ περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ ζητήσῃ τὴν συμπαραβολὴν τῶν λογαριασμῶν, πιστεύων ὅτι θὰ καταβληθῶσι τὰ χρήματα.

— Φέρε τὸν λογαριασμόν σου, ὑπέλαβεν ὁ Φραγκίνης.

— Ἰδοὺ αὐτός, ἐννέα ἑκατομμύρια καὶ ὀκτακόσιαι χιλιάδες, εἶπεν ὁ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ παρουσιάσας μίαν λωρίδα χάρτου, ἑνὸς μέτρου μήκους περίπου.

— Σὺ εἶσαι τρελλός, τῷ εἶπεν ὁ Πιζάνης, εἶναι μόνον τρία ἑκατομμύρια καὶ ἰδοὺ σοῦ τὰ πληρώνομεν, λάβε. Καὶ τῷ ἐνεχείρισεν ἓν ἔγγραφον ὑπογεγραμμένον παρ' ἁπάντων τῶν Διερμηνέων, ἐν ᾧ ὑπῆρχον τὰ εἰς διαφόρους ὑπηκόους χρέη τῶν Δουζογλαίων, ἀναβαίνοντα εἰς τρία ἑκατομμύρια.

'Ο πτωχὸς ὑπάλληλος ἔμεινεν ἐμβρόντητος.

— Σὶς μ' ἠπατήσατε, τοῖς εἶπε.

— Μάθε νὰ ὁμιλῇς, τῷ εἶπεν ὁ Φοντών, διότι σοῦ συντρίβω τὴν κεφαλὴν μ' αὐτὴν τὴν ῥάβδον, καὶ τῷ ἔδειξε τὴν Διερμηνευτικὴν ῥάβδον του, ἧς ἡ κορυφὴ ἔφερε μῆλον χρυσοῦν καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἦσαν ἐγκεχαραγμένα τὰ σύμβολα τῆς Πρεσβείας. Καὶ ἂν δὲν σὲ ἱκανοποίῃ, προσέθεσεν, αὐτὸ τὸ ἔγγραφον, τὸ φέρον τὰ χρέη τῶν Δουζογλαίων πρὸς τοὺς ὑπηκόους τῶν ὑψηλῶν Κυβερνήσεών μας, χρέη

ἄτινα σήμερον ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ Δοβλέτι, τὸ δημεῦσαν τὴν περιουσίαν των; πάλιν εἶναι δυνατὸν ἐν μιᾷ στιγμῇ νὰ μετρηθῶσιν ἐδῶ τρία ἑκατομμύρια; τὰ ταμεῖα τῶν Πρεσβειῶν εἶναι πλήρη χρημάτων, δικαίως εἰσπραττομένων, δὲν πληροῦνται ἀπὸ δημεύσεις τῶν περιουσιῶν τῶν ὑπηκόων των.

Ὁ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ἑσίγα, θεωρῶν περιδεὴς τὴν ῥάβδον τοῦ Φοντὼν, οἱ δὲ Διερμηνεῖς στρέψαντες πρὸς αὐτὸν τὰ νῶτα ἀπῆλθον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΣΤ'.

ΔΥΟ ΚΑΚΑ ΣΥΓΧΡΟΝΩΣ

Τὴν πρώιαν τῆς ἐπιούσης ὁ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ὑπάλληλος, ἀνέβαινεν ἀγάλια ἀγάλια τὴν κλίμακα τοῦ κυρίου του ὡς νὰ ἐμέτρα τὰς βαθμίδας, συλλογιζόμενος τὴν μέλλουσαν νὰ ἐκραγῇ κατὰ τῆς κεφαλῆς του θύελλαν. Τὸν πρῶτον συναντηθέντα παρ' αὐτοῦ ὑπηρέτην ἠρώτησε τραυλίζων, ἐὰν ὁ κύριός του ἐξύπνησεν.

— Φίλε μου, τῷ ἀπεκρίθη ὁ ὑπηρέτης, δὲν ἠξεύρω, διότι δὲν εἰσῆλθον εἰς τὸν ἀνδρωνίτην· σοὶ λέγω μόνον ὅτι ὁ Ἐφέντης εἶναι ἀπὸ χθὲς τεταραγμένος, διότι τῷ ὑπεξεγράφη τὸ κατάστιχόν του καὶ ὑποπτεύεται καὶ τοὺς ὑπηρέτας καὶ τὰς γυναῖκας του. Θέλεις νὰ μάθῃς;

Ἔλθε, τῷ εἶπεν εἷς τῶν θαλαμηπόλων, ἔλθε, καὶ τῷ ἔδειξε τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ συνήθως διέτριβεν ὁ Χαλέτης.

Ὁ δυστυχὴς ἀνέντυψεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ θαλαμηπόλου ὡσεὶ ληθάργου, καὶ μὲ βῆμα βραδὺ καὶ μεμετρημένον εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον.

— Ἰμπραήμ, τῷ εἶπεν εἰσελθόντι ὁ Χαλέτης, τί ἔκαμες;

— Τί νὰ κάμω, Ἐφέντημ, τῷ ἀπεκρίθη ὁ ὑπάλληλος, ὅλη ἡ ἡμέρα ἐδαπανήθη ὑπὸ τῶν Διερμηνέων, πλειοδοτούντων ἀδιακόπως. Ἠγόρασαν ἐννέα ἑκατομμυρίων καὶ ὀκτακοσίων χιλιάδων γροσίων πράγματα, εἰς τριπλασίαν τιμὴν, καὶ δὲν ἄφιναν κανένα ἄλλον ν' ἀγοράσῃ. Ὁ Ἰμπραήμ, οὗ τὸ ὄνομα ἐμάθαμεν ἤδη, ἤρξατο νὰ καταπίνῃ τὸν σίελόν του καὶ νὰ τραυλίζῃ τὰς λέξεις.

— Λοιπόν...λέγε, ὑπέλαβεν ἀποτόμως ὁ Χαλέτης.

— Ἐπελθούσης τῆς ἑσπέρας, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Ἰμπραήμ καὶ προσφέρων διακεκομμένας τὰς λέξεις, ἀνέβαλα τὴν δημοπρασίαν διὰ σήμερον...

— Ἔπειτα; ἰμπρὸς, λέγε.

— Ἔπειτα ἐκάμαμεν τὸν λογαριασμὸν καὶ ἐγὼ μὲν εὗρον ἐννέα ἑκατομμύρια καὶ ὀκτακοσίας χιλιάδας, οἱ δὲ Διερμηνεῖς τρία...

— Λέγε, Γάδαρε, λέγε· τί κομπιάζεις;

— Τοῖς εἶπον, ὅτι ἔχουσι λάθος καὶ αὐτοὶ μ' ἠπείλησαν νὰ μοῦ συντρίψουν τὴν κεφαλήν...

— Ἔπειτα; λέγε!

— Ἔπειτα διέταξαν τοὺς ὑπηκόους των νὰ πάρωσι τὰ πράγματα καὶ νὰ ὑπάγουν.

— Καὶ τὰ ἐπῆραν; !

— Τὰ ἐπῆραν, Ἐφέντημ, καὶ ἔφυγαν. Οἱ Διερμηνεῖς μ' ὑπεσχέθησαν νὰ μὲ πληρώσουν καὶ ἀντὶ χρημάτων μ' ἔδωκαν αὐτὴν τὴν σημείωσιν· καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ κόλπου του τὸν χάρτην τὸν ἔδωκε τῷ Χαλέτῃ, διηγηθεὶς ἀκριβῶς τὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν διερμηνέων τὰ διατρέξαντα.

— Τοὺς ἀπίστους! τοὺς ἀπατεῶνας! ἀνέκραξεν ὁ Χαλέτης. Ξεμυαλισμένε! διατί ν' ἀφίσῃ; νὰ πάρουν τὰ πράγματα; !!

— Αὐτοὶ ἦσαν, Ἐφέντημ, ὑπὲρ τοὺς τριακοσίους· τί ἠδυνάμην

νὰ πράξω; Ἔπειτα ἐφοβήθην μὴ σᾶς ἐμπερδεύσω μὲ τοὺς κατηραμένους φράγκους.

— Θὰ πληρώσῃς τὴν μωρίαν σου ταύτην μὲ τὴν κεφαλήν σου· ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης ἀρρίζων ὑπὸ θυμοῦ· Μουσταφᾶ, ἐκραύγασε, καὶ εἷς τῶν κλητήρων του ἐνεφανίσθη· φέρε τον, τῷ εἶπεν εἰς τὴν εἴρκτὴν τοῦ Σεραγίου... Ἡ φράσις ἐξέπνευσεν εἰς τὰ χείλη τοῦ Χαλέτη· διότι εἷς τῶν θαλαμηπόλων του εἰσελθὼν μετὰ σπουδῆς τῷ ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ Σὶρ Κιατίπης τοῦ Βιζύρη ἤθελε νὰ τῷ ἀναγγείλῃ σπουδαῖον τι καὶ λίαν κατεπείγον. Ὁ Χαλέτης διέταξε νὰ εἰσέλθῃ.

Τὸν Κιατίπην εἰσαχθέντα ὑπεδέχθη λίαν φιλοφρόνως, προσφέρας αὐτὸν καφφὲν καὶ τσιμπούκιον, τιμὴν γινομένην εἰς μόνον ὑψηλῆς ἀξίας πρόσωπα.

— Ἐρέντη, τῷ εἶπεν ὁ Κιατίπης, χθὲς ἠκολούθησε κάτι τι μεταξὺ τοῦ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ τῶν πραγμάτων τῶν Δουζογλαίων καὶ τῶν Διερμηνέων τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ρωσσίας, διότι αἱ πρεσβεῖαι των ἔστειλαν εἰς τὸν Ρεὶζ-Ἐρέντην διακοινώσεις, ζητοῦσαι ἱκανοποίησιν διὰ τὴν προσβληθεῖσαν τιμὴν τῶν Κυβερνήσεών των ἐν αἷς ἀναμιγνύουσι πλαγίως καὶ τὴν ἐξοχότητά σας, ἡ δὲ ἠψυλότης του ὁ Σατραζάμης μ' ἀπέστειλε νὰ σᾶς ἀναγγείλω νὰ λάβετε τὸν κόπον νὰ ἔλθετε εἰς τὴν Πύλην.

— Οἱ ἄπιστοι, οἱ σκύλοι, ἐκραύγασε μανιωδῶς ὁ Χαλέτης, ἀφοῦ μᾶς ἠπάτησαν καὶ μᾶς ἔκλεψαν, ἔχουσι καὶ παράπονα.

Ὅτε δ' ἐξήρχετο μετὰ τοῦ Κιατίπη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Πύλην, ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιόν του ὁ ἱπποκόμος του.

— Ἐρέντη, τῷ εἶπεν, ἐψόφησεν ὁ ψαρὸς ἵππος σας.

— Καλὸς εἰωνός, τῷ ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης, ὅ,τι ἔμελλε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν κεφαλήν μας ἦλθεν εἰς τὸ πρᾶγμα μας. Καὶ ἱππεύσας ἀπῆλθεν.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ὁ Σατραζάμης συνδιελέγετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ὑποδοχῆς μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ὅταν ὁ Χαλέτης ἐπέζευσε πρὸ τῆς πύλης τοῦ Πασᾶ-Καπισί.

Καὶ ὁ Βεζύρης καὶ ἅπαντες οἱ ὑπουργοὶ ἀπεστρέφοντο τὸν Χαλέτην, διότι κατὰ μικρὸν ἀπερρόφησεν ἑκάστου τούτων τὰ καθήκοντα, καταστήσας αὐτοὺς· νευρόσπαστα ἄψυχα, κινούμενα παρ' αὐτοῦ κατ' ἀρέσκειαν. Καὶ ἐν τούτοις γινώσκοντες τὴν ἀστασίαν τοῦ Σουλτάνου καὶ τὴν τυφλὴν αὐτοῦ ὑπακοὴν πρὸς αὐτόν, κατέπινον τὴν δυσαρέσκειάν των, καραδοκοῦντες εὔθετον περίστασιν νὰ τὸν καταστρέψωσιν· ἦτον ἆρά γε ἡ παροῦσα; Βεβαίως ὄχι, διότι ἐπρόκειτο περὶ χρημάτων, καὶ ὁ προσφέρων αὐτὰ τῷ φιλαργύρῳ Σουλτάνῳ εἶχε δίκαιον. Τὴν ὑπόθεσιν ὅμως ἐθεώρουν ἀρκετὰ δεινὴν διὰ τὸν Χαλέτην, διότι οὗτος διεύθυνε τὴν δημοπρασίαν καὶ ὁ ἁμαρτήσας δῆθεν ὑπάλληλος διετέλει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἄρα τὸ συμφέρον τῶν τε ὑπουργῶν καὶ τοῦ Βεζύρη τοὺς ὑπηγόρευε φρόνησιν καὶ ἐπιτηδειότητα, ὅθεν συνεφώνησαν, πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὸν Χαλέτην, νὰ ἀναθέσωσιν εἰς αὐτὸν τὴν λύσιν τῶν περιπλοκῶν τούτων μετὰ τῶν Φράγκων, ὡς πολύπειρον δῆθεν καὶ εἰδήμονα τῶν εὐρωπαϊκῶν πραγμάτων· ἀλλ' ἠπατῶντο, διότι ὁ Χαλέτης ἐγίνωσκεν ἕως ποῦ ἠδύναντο νὰ φθάσωσιν αἱ ἀπειλαὶ τοῦ φραγκικοῦ μαρμολυκείου· δι' ἓν δὲ μόνον ἐδυσχέραινε, τὸ ὅτι ἐθεώρει δύσκολον ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας των τὸ ἀργύριον τῶν ἐπὶ τῆς δημοπρασίας ἀγορασθέντων πραγμάτων ὑπὸ τῶν ὑπηκόων των.

Ὁ Χαλέτης εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, τὸν ὑπεδέχθησαν δὲ λίαν φιλοφρόνως ὁ Μέγας Βεζύρης καὶ οἱ ὑπουργοί.

Ὁ Βεζύρης ἔδωκεν εἰς τὸν Χαλέτην τὰς διακοινώσεις τῶν Πρέσβεων. Μετ' ἀπαθείας ὅμως ἄκρας καὶ ἀπαραδειγματίστου γαλή-

νης, ἀνέγνω, ὁ ἐν Πχρισίοις λεπτουργήσας τὴν 'Ασιατικὴν πανουργίαν, Χαλέτης, τὰς διακοινώσεις.

— 'Εταράχθητε, εἶπεν ἀποτανθεὶς πρὸς τὸν Βιζύρην καὶ τοὺς ὑπουργούς, διὰ τὰς αὐθάδεις ταύτας τῶν Φράγκων ἱρεσχελίας; 'Αφοῦ ἄνευ ἀποδείξεων, ἄνευ δίκης μᾶς ἥρπασαν τόσα ἑκατομμύρια, λόγῳ, ὅτι οἱ ὑπήκοοί των εἶχον νὰ λαμβάνωσι παρὰ τῶν Δουζογλαίων, ἤδη ἔχουσι τὴν ἀναίδειαν νὰ φωνασκῶσι, διότι ὁ ὑπάλληλος ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκόν του, ζητήσας νὰ πληρωθῇ τὸ τίμημα τῶν ἀγορασθέντων πραγμάτων, τὸ ὁποῖον αὐθαιρέτως κατεβίβασαν ἀπὸ ἐννέα ἑκατομμύρια καὶ ὀκτασίας χιλιάδας εἰς τρία μόνον. Οὐδεμίαν ἀπάντησιν νὰ μὴ κάμῃς εἰς αὐτούς, εἶπεν ἀποβλέψας πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργόν. 'Ημεῖς ἀφιεροῦμεν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἰς ὑμᾶς ὑπέλαβεν ὁ Βιζύρης καὶ πράξατε ὅπως ἐγκρίνετε, ἀρκεῖ μόνον νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῆς ὁ Πατισάχ.

— Αὔριον τῷ καθυποβάλλω, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν διατρεξάντων καὶ τὰς διακοινώσεις.

'Εγερθεὶς δὲ καὶ ἀποχαιρετήσας ἀγερώχως τόν τε Σατραζάμην καὶ τοὺς ὑπουργοὺς ἀνεχώρησε.

ΑΡΧΗ ΒΑΡΑΘΡΟΥ

Τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέρα Παρασκευή, ἡ ἡμέρα ὑπῆρχεν ὡραία, ὁ ἥλιος ἔλαμπεν, αὔρα δὲ λεπτὴ βορείου ἀνέμου κατερχομένη ἐκ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐδρόσιζε τὸν ἱρωτοπλόκον Βόσπορον, ὑπὸ δὲ τὴν συστάδα ἀμφιλαφῶν φηγῶν καὶ φιλυρῶν ὑψικόμων, σκιαζουσῶν διὰ τῶν πυκνοτάτων σκιῶν των τὸ διαχωρίζον, ὡς μεθόριον, τὸ ἰχθυόεν Νεοχώριον ἀπὸ τὰ βαθύκολπα Θερμαπεῖα, Καλενδίριον ἄκρον, ἐκάθητο ἐπὶ πολυτελοῦς τάπητος, μεταξὺ προσκεφαλαίων ἐξ ἐπικρόκου χρυσοκεντήτου ἡ Βασιλομήτωρ.

'Ο 'Αρχιευνοῦχος εὑρίσκετο παρὰ τῇ Βασιλομήτορι.

— 'Αλέμ, εἶπεν εἰς αὐτὸν ἡ Βαλιδέ, μὲ εἰδοποίησες ὅτι ἔχεις σπουδαῖόν τι νὰ μοὶ φανερώσῃς λέγε λοιπόν.

— 'Υψηλοτάτη Χανούμη, ἀπεκρίθη ὁ 'Αρχιευνοῦχος.

— Λέγε, 'Αλέμ, καθαρά.

— 'Εβαλα καὶ ἔκλεψαν τὸ κατάστιχον τοῦ Χαλέτη.

— Καὶ μὲ τοῦτο τί ἔκαμες;

— Τί ἔκαμα; Αὐτὸ φανερώνει ὅλας του τὰς κλοπάς. 'Εν αὐτῷ ἔχει γεγραμμένας μεγάλας ποσότητας, ἃς ἐλάμβανε παρὰ τῶν Δουζογλαίων ἀναβαινούσας εἰς πενῆντα τέσσαρας χιλιάδας πουγκία ἄσπρα (1). Σήμερον ἀνεκάλυψα προσέτι, ὅτι ἀπὸ τὴν δημοπρασίαν τῶν πραγμάτων τῶν δυστυχῶν Δουζογλαίων ἔκλεψε τριάκοντα χιλιάδας πουγκία.

— Καὶ τώρα τί ζητεῖς ἀπὸ ἐμέ, 'Αλέμ; ἠρώτησεν αὐτόν.

— Οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ μόνον νὰ ἐγχειρίσῃς, ὑψηλοτάτη Χανούμη, τὸ κατάστιχον εἰς τὸν Πατισάχ.

'Ο 'Αρχιευνοῦχος ἠγέρθη κατὰ τὴν διαταγήν της, καὶ ἀπεμακρύνθη.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ 'Ιουδαῖος Κονόρτος, ὁ ὑπὸ τὴν Μορφὴν Μπαγδατλῆ 'Ιουδαίου ὑπεξαιρέσας τὸ κατάστιχον τοῦ Χαλέτη, ἵστατο ἐνώπιόν του, διαπραγματευόμενος μετ' αὐτοῦ τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἀποκαλύψεως μυστηρίου σπουδαίου. 'Ο Χαλέτης τὸν παρετήρει προσπαθῶν ἵνα ἐνθυμηθῇ ποῦ τὸν εἶχεν ἰδῆ, διότι ἡ φυσιογνωμία του τῷ ἦτον γνωστή.

— Σὲ γνωρίζω, τῷ εἶπεν, ἀλλὰ δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῦ σὲ εἶδον.

— Εἰς τὴν οἰκίαν σας, 'Εφέντη, ἀπεκρίθη ὁ 'Ιουδαῖος, εἰς τὴν οἰκίαν σας, ὄχι ἐδῶ εἰς τὸ Τερτερδὰρ-Μπουρνοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. 'Εγὼ εἶμαι ὁ πρό τινος καιροῦ πωλήσας εἰς ὑμᾶς τοὺς ἰμαμίδες καὶ τὰ λαχώρια.

(1) Πᾶν πουγκεῖον ἰσοδυναμεῖ μὲ 500 γρόσια.

— Ἄ! ναί, τώρα σὲ ἐνθυμοῦμαι καλῶς· εἰπέ με τί θέλεις;

— Θὰ σᾶς ἀποκαλύψω ἓν μυστικόν.

— Εἰπέ με νὰ ἰδῶ τί ἀξίζει τὸ μυστικόν σου.

— Ὡς πρὸς τὸ σπουδαῖον τοῦ μυστηρίου, ἡ τιμὴ τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς ζητήσω εἶναι ἑκατὸν χιλιάδες γρόσια.

— Πολλὰ ζητεῖς, Γιαχουντῆ, εἶπεν ὁ Χαλέτης.

— Εἶναι μάλιστα πολλὰ ὀλίγα, ἀπεκρίθη ὁ Ἑβραῖος, ἀπέναντι μυστικοῦ σώζοντος τὸν μεγαλήτερον ἄνδρα τοῦ Τουρκικοῦ Βασιλείου.

— Ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ ἑταιριάξωμεν, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης, ἠξεύρεις ὅτι δύναμαι νὰ σ' ἀποσπάσω τὸ μυστικὸν διὰ τῆς βίας.

— Τότε θὰ ὠθήσετε μόνος σας τὴν καταστροφήν σας.

Διότι ἔχω σύντροφον ἔξωθεν γινώσκοντα τὸ μυστικὸν καὶ ὅτι ἦλθον νὰ σᾶς τὸ φανερώσω ἐπὶ ἀμοιβῇ, τὴν ὁποίαν ἰσυμφωνήσαμεν νὰ μερισθῶμεν· αὐτὸς τότε θὰ καταγγείλει ὅπου δεῖ τὴν ἀπώλειάν μου, τὸ δὲ μυστικὸν ματαιοῦται.

— Νὰ σοὶ δώσω, μπαζιριὰν, τῷ εἶπε, πενῆντα χιλιάδας γρόσια.

— Μήτ' ἓν ἄσπρον ὀλιγώτερον, ἀπεκρίθη ὁ Ἰουδαῖος.

— Σοὶ δίδω λοιπὸν τὰς ἑκατὸν χιλιάδας, τῷ εἶπεν ὁ Χαλέτης, ἀφοῦ ἰσυλλογίσθη ἀρκετὰς στιγμὰς ἵν' ἀποφασίσῃ· εἰπέ με.

— Πρό τινων ἡμερῶν ἦλθεν ἐδῶ πρὸς ὑμᾶς εἷς Μπαγδατλὴς Ἰουδαῖος. Καὶ σᾶς ἔφερε μερικὰ ὑφάσματα τῆς Δαμασκοῦ ν' ἀγοράσητε καὶ δὲν ἰσυμβιβάσθητε εἰς τὴν τιμήν.

— Ναί, ἀληθῶς, ἀλλὰ λέγε νὰ μάθω πρὸς τί ἡ διήγησις αὕτη.

— Εἶναι, Ἐφέντη, τὸ προοίμιον τοῦ μυστηρίου. Ἤδη διὰ νὰ ἔμβω εἰς τὴν οὐσίαν πρέπει νὰ λάβω τὸ συμφωνηθὲν ποσόν.

— Καὶ πῶς, φοβεῖσαι μὴ δὲν σοὶ τὰ δώσω;

— Διόλου, διότι ἂν δὲν μὲ πληρώσετε, τότε πρέπει νὰ μὲ θανατώσετε· ἀλλ' ἡ ἀπώλειά μου θὰ γίνῃ γνωστὴ μέχρι τῆς νυκτὸς, ὅτε ὁ σύντροφός μου θὰ δράμει νὰ σᾶς καταγγείλῃ.

— Ἐννοῶ περὶ τίνος πρόκειται, φίλε μου, εἶπεν εἰς τὸν Ἰουδαῖον· πρόκειται περὶ τῆς ἀπωλείας τοῦ καταστίχου μου. Ἀλλὰ τί ὠφελεῖ ἐὰν μοὶ ἀναγγείλῃς πρᾶγμα γνωστὸν εἰς ἐμὲ παρὰ πάντα ἄλλον.

— Καὶ γινώσκετε, Ἐφέντη, τίς τὸ ἐπῆρε, τίς τὸ κατέχει; ποῦ τὸ ἔχει κρυμμένον; καὶ ὁποία χρῆσις τούτου θὰ γείνει; Ὅταν τὸ κατάστιχον τοῦτο παρουσιασθῇ εἰς τὸν Σουλτάνον, φαντασθῆτε ὁποίαν ἐντύπωσιν θέλουσι προξενήσει εἰς αὐτόν. Ὅλη ἡ οἰκοδομὴ πολυχρονίου εὐνοίας θὰ κρημνισθῇ καὶ . . .

— Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ, εἶπεν ὁ Χαλέτης γενόμενος κάτωχρος, καὶ ἐγερθεὶς εἰσῆλθεν ἐν τῷ κοιτῶνι του, ἐπιστρέψας δὲ μετὰ μικρὸν ἔθεσεν ἐνώπιον τοῦ Ἑβραίου τὸ ζητηθὲν ποσόν.

— Λέγε λοιπὸν καὶ ἄνευ διακοπῶν.

— Ὁ κλέψας τὸ κατάστιχόν σας εἶναι ὁ Μπαγδατλὴς Ἰουδαῖος ὁ δ' ἀποστείλας αὐτὸν νὰ τὸ κλέψῃ εἶναι ὁ Κυσλὰρ-ἀγᾶς, ὅστις ἀφοῦ τὸ ἐφυλλομέτρησεν ἐνώπιόν μου, ἰδού, εἶπεν, ἡ καταδίκη τοῦ Χαλέτη, καὶ ἀνοίξας νάρθηκα μικρὸν, κομψὸν κεκαλυμμένον μὲ μαροκινὸν ἐρυθρὸν, ἔθεσεν ἐν αὐτῷ τὸ κατάστιχον, τὸν ἔκλεισε καὶ τὸν ἔθεσεν ἐπὶ μικρᾶς τινος τραπέζης, κειμένης πλησίον τοῦ ἀνακλίντρου του.

— Πῶς εὑρέθης σὺ ἐκεῖ, καὶ πῶς ἐνεπιστεύθη ὁ Κυσλὰρ ἀγᾶς νὰ ἐκστομίσῃ ἐνώπιόν σου ὅσα μοὶ εἶπες.

— Εὑρέθην ἐκ περιστάσεως ἐκεῖ, διότι ἐνίοτε ἀγοράζει πραγματείας μου.

Ὁ διαβολεμένος Χαλέτης θεωρῶν ἐπισταμένως τὸν Ἑβραῖον ἤρξατο νὰ ὑποπτεύῃ ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ διαδραματίσας πρό τινων ἡμερῶν τὸν μετημφιεσμένον Μπαγδατλῆ καὶ σήμερον τὸν καταγγελέα.

— Μετὰ τὰς σκέψεις ταύτας ἐγερθεὶς ὁ Χαλέτης ἀκολούθει μοι, εἶπεν εἰς τὸν Ἰουδαῖον καὶ ὁδηγήσας αὐτὸν ὁ ἴδιος εἰς ἓν πλησίον τοῦ κοιτῶνός του δωμάτιον, ἐδῶ θὰ σὲ κλείσω γιαχουντῆ, εἰς δὲ τὴν παραμικρὰν φωνὴν, ἣν ἤθελες ἐκβάλει, ἢ θόρυβον κάμεις, ἐχάθης καὶ ἔκλεισεν αὐτὸν ἔνδον, καὶ ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν κλεῖδα.

Μικρὸν πρὸ τοῦ μεσονυκτίου προσεκάλεσε τὸν μάγειρόν του, ἄνδρα ἡράκλειον καὶ τὸν ἠρώτησε.

— Ἔχεις φωτιὰν εἰς τὸ μαγειρεῖον;

— Τοιαύτην ὥραν ἔχω μόνον ὀλίγην διὰ καφρί.

— Ἀναψε εἰς ἕνα πύραυνον ἀρκετήν.

— Εἰπέ μοι, Ἐφέντη, τί τὴν θέλεις;

— Τὴν θέλω διὰ νὰ πυρώσῃς ἕνα ὀβελὸν νὰ καύσῃς τὰς σάρκας ἑνὸς Ἑβραίου νὰ μαρτυρήσῃ μίαν ἀλήθειαν.

— Ὅσον διὰ τοῦτο ἀρκεῖ ἡ ὑπάρχουσα φωτιά.

— Τὴν φωτιὰν τὴν θέλω νὰ τὴν μεταφέρῃς εἰς τὴν μικρὰν ὑπόγειον ἀποθήκην.

Ἐμπρὸς λοιπόν· νὰ τὴν κλεῖδα τοῦ δωματίου ἄνοιξε καὶ φέρε τὸν ἔβρα'ον εἰς τὸ ὑπόγαιον.

Ἀναχωρήσαντος τοῦ Ἀχμὲτ, μετὰ μικρὸν κατῆλθε καὶ ὁ Χαλίτης εἰς τὸ ὑπόγαιον, τὸ ὁποῖον ἐφώτιζε λύχνος χαλκοῦς κρεμάμενος εἰς τὸν τοῖχον. Ὁ Ἰουδαῖος ἵστατο ὄρθιος καὶ εἰς τὸ ἀμυδρὸν φῶς τοῦ λύχνου, ἐφαίνετο ἡ ὄψις του ὡς νεκροῦ. Ὅταν ὁ Ἰουδαῖος εἶδεν εἰσελθόντα τὸν Χαλέτην καὶ τὴν θύραν τοῦ ὑπογείου κλεισθεῖσαν, ἤρξατο νὰ ὀδύρεται, ἀλλ' ὁ Ἀχμὲτ ἐγερθεὶς τῷ κατέφερε ράπισμα τρομερὸν καὶ τὸν ἠπείλησεν ὅτι θέλει τὸν φονεύσει ἐὰν ψιθυρισμὸν ἐκβάλῃ μόνον.

— Ἀφέντη, εἶπεν ὁ Ἑβραῖος, τρέμων ὑπὸ φόβου τί θέλετε νὰ κάμετε εἰς ἐμὲ τὸν πτωχόν; νὰ μὲ θανατώσετε;

— Τίποτε περισσότερον, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης, ἢ θὰ μ' εἴπῃς τὴν ἀλήθειαν εἰς ὅ,τι σ' ἐρωτήσω, ἢ θὰ διατάξω τὸν Ἀχμὲτ νὰ σὲ διαπεράσῃ μὲ τὸν πεπυρακτωμένον ὀβελόν.

— Μὴ μὲ βασανίσετε, Ἐφέντη, ἐρωτήσατέ με τί θέλετε νὰ μάθετε ἀπὸ ἐμὲ, καὶ μὰ τὸ Τεβράτ! θέλω σᾶς εἴπει τὴν ἀλήθειαν.

— Εἰπέ με πρῶτον ποῖος εἶναι ὁ Μπαγδατλὴς Ἑβραῖος, ὁ ξανθὸς ἐκεῖνος διάβολος, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης.

— Ἐγὼ, Ἐφέντη.

— Πῶς σὺ ἠξεύρες τὸ βιβλίον τὸ ὁποῖον ἐπῆρες ἦτο τὸ κατάστιχόν μου καὶ ὅτι τὸ εἶχον πλησίον μου.

— Μ' ἔδωκεν ὁδηγίας ὁ Κυσλὰρ-ἀγᾶς.

— Σὺ, βλέπω ὅτι εἶσαι ἐντὸς τοῦ μυστηρίου τούτου, Ἐνθυμοῦμαι ὅταν ἐπάνω εἰς τὸ δωμάτιόν μου ἐπραγματεύεσο μετ' ἐμοῦ τὴν ἀμοιβὴν πρὸς ἀποκάλυψιν τοῦ μυστηρίου, ὅτι μοὶ εἶπες πῶς δὲν πιστεύεις νὰ γνωρίζω τοὺς πιστοὺς καὶ μὴ πιστοὺς ὑπηρέτας μου. Ἀναμφιβόλως διὰ νὰ ἠξεύρῃ ὁ Κυσλὰρ-ἀγᾶς ποῦ ἔχω τὸ κατάστιχόν μου, τὸ ἔμαθεν ἀπὸ ἄνθρωπον τῆς οἰκίας μου. Εἰπέ μοι λοιπὸν μὲ ποῖον συνεννοεῖται;

Ὁ Ἰουδαῖος εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἔμεινεν ἄναυδος.

— Ἀχμὲτ, ἐπανέλαβεν ὁ Χαλέτης, φέρε τὸν ὀβελὸν καὶ καῦσε τὰς σάρκας τοῦ ἀπίστου Γιαχουτῆ.

— Μὴ, Ἐφέντη, μὴ τὸ κάμεις, σὲ τὸ λέγω, ἐκραύγασεν ὁ Ἑβραῖος τρέμων ὅλος. Ὁ Κυσλὰρ-ἀγᾶς ἀνταποκρίνεται μὲ τὸν ὑπηρέτην σου Μαλὲκ, αὐτὸς τὸν εἰδοποιεῖ περὶ πάντων.

— Καὶ ποῦ τὸν γνωρίζει ὁ Κυσλὰρ-ἀγᾶς;

— Αὐτὸς, Ἐφέντη, ἦτον ὑπηρέτης του καὶ συνενοήθησαν νὰ σὲ τὸν πωλήσῃ, διὰ νὰ τὸν ἔχῃ νὰ σὲ κατασκοπεύῃ.

— Διάβολε! εἶπεν ὁ Χαλέτης· καὶ πῶς ἠξεύρεις, τσιφούτη, σὺ, τόσον ἀκριβῶς τὰ περὶ Μαλέκ;

— Ἐγὼ, Ἐφέντη, ἐστάλην καὶ εὗρον Αἰγύπτιον καὶ ἐπραγματεύθην μετ' αὐτοῦ.

Ὁ Χαλέτης ἐσίγησε σκεπτόμενος ἀρκετὰς στιγμάς. Κατεγίνετο βεβαίως ν' ἀναπολήσῃ εἰς τὴν μνήμην του ἀπὸ ποῖον τὸν ἠγόρασεν.

— Ἐνθυμεῖσαι, Ἀχμὲτ, τὸν ἠρώτησε, τίς μᾶς ἐπρομήθευσεν αὐτὸν τὸν Μαλέκ;

— Αἰγύπτιός τις, Ἐφέντη, ὅστις σοὶ εἶπεν ὅτι ἦλθεν ἀπὸ τὸ Κάϊρον πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν καὶ ὅτι ἀνεχώρει ἐκείνην τὴν ἡμέραν δι' Ἀλεξάνδρειαν.

— Ἂν τὸν ἰδῇς τὸν γνωρίζεις;

— Ποῦ νὰ τὸν γνωρίζω ὕστερον ἀπὸ τόσον καιρόν; ἀπεκρίθη ὁ Ἀχμὲτ, ἔκτοτε δὲν τὸν εἶδον πλέον.

— Ἴσως ἦτο καὶ αὐτὸς κανεὶς μεταμορφωμένος διάβολος τοῦ ἀνδραπόδου Νικρητείας.

— Γιαχσυντῆ, προσέθεσεν ὁ Χαλέτης. Εἰπέ μοι ποῖος εἶναι ὁ περιμένων σε σύντροφος νὰ μοιράσετε τὰ χρήματα;

— Συγχωρήσατέ με, Ἐφέντη, σᾶς εἶπα ἓν ψεῦδος· οὐδείς.

— Εἶσαι περίφημος κατεργάρης, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης.

Εἶτα ἀποβλέψας πρὸς τὸν Ἀχμὲτ, φέρε, τῷ εἶπεν, ἐδῶ τὸν Μαλέκ.

Ὁ Ἀχμὲτ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ ὑπόγαιον καὶ ἐπέστρεψε μετὰ μικρὸν συνεπαγάγων καὶ τὸν Μαλέκ.

— Εἰπέ μοι, Μαλέκ, τῷ εἶπεν ὁ Χαλέτης πλήρης θυμοῦ, ἔχεις γνωριμίας μὲ τὸν Κυσλὰρ-ἀγᾶ;

— Τί ἄνθρωπος εἶμ' ἐγὼ, Ἐφέντη, νὰ ἔχω γνωριμίας μὲ τοιοῦτον ὑψηλὸν πρόσωπον;

— Ψεύδεσαι, ἀναιδῆ κατάσκοπε, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης. Ἰδοὺ ὁ Ἑβραῖος οὗτος ὁμολογεῖ, ὅτι πρὶν πωληθεῖς εἰς ἐμὲ, ἦσουν ὑπηρέτης τοῦ Κυσλὰρ-ἀγά, μετὰ τοῦ ὁποίου ἔχεις ἀλληλογραφίαν καὶ κατασκοπεύων με τῷ ἀποκαλύπτεις τὰ μυστικά μου.

Ὁ Ἑβραῖος ψεύδεται, Ἐφέντημ, ποῖος ἠξεύρει διατί.

— Ἀχμὲτ, δέσε τον δυνατά.

Ὁ ῥωμαλέος Ἀχμὲτ ῥίψας αὐτὸν κατὰ γῆς ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ ἔδεσεν ὄπισθεν τὰς χεῖρας του ἀπὸ τοὺς καρπούς.

— Λέγε τώρα τὴν ἀλήθειαν, εἶπεν ὁ Χαλέτης, εἰς τὸν Μαλὲκ νὰ σωθῇς, ἄλλως θὰ σὲ πνίξω.

— Δὲν γνωρίζω, Ἐφέντη, τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ Μαλέκ.

— Ξεγύμνωσε, Ἀχμὲτ, τὸ στῆθος του καὶ καῦσε το.

Συριγμὸς καὶ κνίσσα ἠκούσθη, ὡς κνίσσα χοιρείου κρέατος. Ἂχ!

ἀνέκραξεν ὁ δυστυχὴς Μαλέκ, στάσου νὰ ὁμολογήτω ὅ,τι ἠξεύρω. Ἀληθῶς ἤμην ὑπηρέτης τοῦ Κυσλὰρ-ἀγᾶ καὶ μ' ἐπώλησεν εἰς ὑμᾶς Ἐφέντη· τί πταίω ἐγώ;

Δύω ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον, δύο σάκκοι πλήρεις βαρέων πραγμάτων ἐφέρθησαν ἀλλεπαλλήλως ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Ἀχμὲτ, καὶ ἐρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν.

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΔΥΟ ΦΙΛΩΝ

Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ Χαλέτη τραγικῆς σκηνῆς, τρεῖς ὥρας πρὸ τοῦ μεσημερίου, εἰσήρχετο οὗτος ἐν τῷ καταλύματι τοῦ Ἀρχικουρίως πρὸς ἐπίσκεψίν του.

— Ἦλθον, τῷ εἶπε νὰ σοὶ ἀναγγείλω ὅτι οἱ ἐχθροί μου, ὧν προεξάρχει ὁ Ἀρχιευνοῦχος, μ' ἔστησαν πανταχόθεν παγίδας.

Καὶ τῷ διηγήθη ἅπασαν τὴν ἱστορίαν.

Ὁ Ἀρχικουρεὺς ἀκούσας ἅπασαν τὴν διήγησιν ἐν μεγίστῃ προσοχῇ καὶ ἀπορίᾳ ὠχρίασε κινήσας τὴν κεφαλήν.

— Ἐννοεῖς, Ἐφέντη, τί συμφορὰ μᾶς περιμένει; Ὁ Ἀρχιευνοῦχος καὶ οἱ ἐχθροί μας εὗρον τὸ μέσον ν' ἀνοίξωσιν ἄβυσσον πρὸ τῶν ποδῶν μας, καὶ μ' ἓν μόνον φύσημα νὰ μᾶς ῥίψωσιν εἰς αὐτήν.

— Μάταιον νὰ μεμψιμοιρῶμεν, φίλε μου, πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸ μέσον νὰ ὑπεκφύγωμεν τὴν πλεκτάνην. Ὁ Ἀρχιευνοῦχος δὲν ἔδωκεν εἰσέτι τὸ κατάστιχον εἰς τὸν Σουλτάνον.

— Λέγε λοιπόν, τί νὰ πράξωμεν;

— Ὅ,τι ἔπραξεν ὁ μοχθηρὸς μαῦρος. Ἂς ὑπεξαιρέσωμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὴν κατοχήν του τὸ κατάστιχον ὅσον εἶναι δυνατὸν ταχύτερον.

— Τίνι τρόπῳ νὰ τὸ ὑπεξαιρέσωμεν; Αὐτὸς, ὡς ἐπληροφορήθην, ἤρχισε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὅταν ἐξέρχεται, νὰ κλείῃ τὸ καταλυμά του καὶ νὰ φέρῃ τὴν κλεῖδα ἐπάνω του.

— Αὔριον, ὡς ἠξεύρεις, εἶναι ἡ ἑορτὴ τῶν θυσιῶν (ΚουρμπὰνΒαϊ-

ράμ). Ὁ Σουλτάνος θὰ ὑπάγει εἰς τὸ Μεχμὲτ-τσαμὶ νὰ θυσιάσῃ, ὁ δὲ Κυσλὰρ-ἀγᾶς, καθὼς καὶ σύ, θὰ συνοδεύσετε τὴν παράταξιν, ὡς τε ἀπ' αὐτὴν ἁρμοδιωτέρα εὐκαιρία δὲν ὑπάρχει. Εἰς αὐτὴν ὅμως τὴν περίστασιν μᾶς εἶναι ἀναγκαία ἡ σύμπραξις τῆς Χαζνανταρ-Οὐστᾶς. Τὸ δωμάτιόν της εἶναι κολλητὸν μὲ τὸ δωμάτιον τοῦ Ἀρχιευνούχου, χωριζόμενα ὑφ' ἑνὸς τοίχου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει κυλινδροειδὴς μηχανὴ (δολὰπ), δι' ἧς διαβιβάζονται τὰ βρώματα ἐν τῷ γυναικωνίτῃ, στρεφομένη δι' ἑνὸς καθέτου ἄξονος μεταξὺ τῶν δωματίων.

Αὐτὸς ἔχει ἐπ' αὐτοῦ θέσεις, ἐν αἷς θέτουν τὰ τριβλία, τοῦτον δὲ στρέφοντες διαβιβάζουσι τὰ φαγητὰ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Χαζναντὰρ Οὐστᾶς καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Χαρέμιον. Αἱ θέσεις αὗται εἶναι κατασκευασμέναι ἐπίτηδες νὰ ἦναι χωρητικαί, μόνον δεκαετὲς παιδίον, δύναται νὰ χωρέσῃ εἰς μίαν θέσιν.

— Σὺ ἔχει υἱὸν δωδεκαετῆ, λιπόσαρκον, εὐκίνητον, νοήμονα καὶ ἁρμόδιον νὰ εἰσχωρήσῃ, διὰ τῆς κυλινδροειδοῦς μηχανῆς ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ Κυσλὰρ-ἀγᾶ καὶ νὰ διαβιβάσῃ δι' αὐτῆς τὸν νάρθηκα τὸν ἐμπεριέχοντα τὸ κατάστιχον εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Χαζναντὰρ-Οὐστᾶς. Δὲν ἠξεύρω ὅμως ἐὰν ὁ νάρθηξ χωρῇ εἰς τὰς θήκας τῆς μηχανῆς.

— Ὁ νάρθηξ εἶναι μικρός, ὑπέλαβεν ὁ Ἀρχικουρεὺς, χωροῦν δύο ὁμοῦ ὡς αὐτὸν, τὸν εἶδον πολλάκις.

— Ἤδη πρέπει νὰ συνεννοηθῶμεν μετὰ τῆς Χαζναντὰρ-Οὐστᾶς, εἶπεν ὁ Χαλέτης.

— Δι' αὐτὸ μὴ σὲ μέλει. Μετὰ μίαν ὥραν στέλλω τὴν Χανούμην, ἥτις εἶναι φίλη της, καὶ συνεννοεῖται μετ' αὐτῆς.

— Φίλε μου Ἰμπραὴμ-ἀγᾶ, ἐγὼ ἀναγκάζομαι ν' ἀναχωρήσω. Μὲ περιμένουσιν εἰς τὸ Πασᾶ Καπισὶ οἱ ὑπουργοὶ νὰ βουλευθῶμεν, ἐὰν συμφέρῃ νὰ στείλωμεν στρατὸν κατὰ τοῦ τεπελενλῆ Ἀλῆ-Πασᾶ,

σατράπου τῶν Ἰωαννίνων ἢ οὔ, ὅστις μελετᾷ ν' ἀποστατήσῃ κατὰ τοῦ ὑψηλοῦ Δοβλετίου.

— Ἐγὼ πρὸ δύο μηνῶν, ὅταν ὁ Ἀλβανὸς ἐπυροβόλησε κατὰ τοῦ Πασόμπεη νὰ τὸν δολοφονήσῃ, εἶπον εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Πατισὰχ, ὅτι ὁ πυροβολισμὸς οὗτος εἶναι ἡ διακήρυξις τῆς ἀποστασίας τοῦ Ἀλλῆ-Πασᾶ.

— Ὑγίαινε, καὶ πρόσεξε νὰ διεξαγάγῃς τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ νάρθηκος ἐπιτυχῶς, εἶμαι ἀνήσυχος ἑωσοῦ ἴδω τὸ ἀποτέλεσμα.

Η ΤΑΥΤΟΠΑΘΕΙΑ

Ὡραῖον εἶναι, Χανούμη, τὸ κατάλυμά σας, ἔλεγεν ἡ σύζυγος τοῦ Μκερμπέρμπαση πρὸς τὴν Χαζναντὰρ-Οὐστᾶ, ἣν ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῇ μετὰ τοῦ υἱοῦ της διὰ ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου οὗ συνενοήθησαν τὴν προτεραίαν.

— Ἀκούεις, Χανοὺμ- Ἐρέντη, ποδοβολητὰ ἵππων; ἀκούεις ζητοκραυγάς; εἶπεν ἡ Μπερμπερμπασίνα.

— Ὁ Πατισὰχ ὑπάγει εἰς τὸ ντσαμὶ ἀπεκρίθη ἡ Χαζνατὰρ-Οὐστά. Ἰδοὺ ἡ κατάλληλος ὥρα νὰ βάλωμεν εἰς ἐνέργειαν τὸ χθὲς συμφωνηθὲς σχέδιόν μας. Ἔλθε, μικρέ μου εἶπε στραφεῖσα πρὸς τὸν Μουράτην, πλησίασε. Βλέπεις αὐτὸ τὸ δουλάπι. Αὐτὸ στρέφεται ὁμοιάζει περιστερεῶνα μὲ φωλεὰς ὑπερμεγέθεις· εἰς μίαν τῶν φωλεῶν τούτων θὰ σὲ βάλωμεν, θὰ στρέψωμεν τὴν μηχανὴν καὶ θὰ εὑρεθῇς μέσα εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Κυσλὰρ-ἀγᾶ.

— Πολλὰ καλὰ, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον, ἀλλὰ τί θὰ κάμω; ἔχει τὸ δωμάτιον τοῦ Κυσλὰρ-ἀγᾶ ζαχαράτα;

— Ἔχει καὶ πολλὰ ὑπέλαβεν ἡ Χαζναντὰρ-Οὐστᾶ, τὰ ὁποῖα εἶναι κλεισμένα εἰς ἕνα μικρὸν νάρθηκα ἐρυθρὸν μὲ χρυσᾶς λωρίδας ἀποθεμένον ἐπὶ μιᾶς μικρᾶς τραπέζης πλησίον τοῦ ἀνακλιντῆρος τοῦ Κυσλὰρ-ἀγᾶ.

— Ἄ! Ἄ! τὸν γνωρίζω, ἀνέκραξε τὸ παιδίον· μίαν φορὰν ἐπή-

γαμεν μὲ τὸν πατέρα μου νὰ τὸν ἐπισκεφθῶμεν, καὶ τὸν ἴδον.

— Θέλεις λοιπὸν νὰ σὲ βάλωμεν εἰς μίαν τῶν φωλεῶν τούτων καὶ νὰ γυρίσωμεν τὴν μηχανὴν νὰ εὑρεθῇς εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ 'Αρχιευνούχου;

— Βέβαια θέλω· ἀλλὰ τί νά κάμω;

— Νὰ πάρῃς τὸν μικρὸν νάρθηκα, νὰ τὸν θέσῃς εἰς μίαν τῶν φωλεῶν τῆς μηχανῆς, καὶ νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃς δι' ἑνὸς μικροῦ κτύπου νὰ στρέψωμεν τὴν μηχανὴν καὶ νὰ τὸν λιθώμεν, ἔπειτα νὰ εἰσέλθῃς καὶ σὺ εἰς μίαν ἄλλην νὰ σὲ φέρωμεν ἐδῶ ὀπίσω.

Τὸ παιδίον ἐκρότησε τὰς χεῖράς του καὶ πλῆρες χαρᾶς εἰσῆλθεν εἰς μίαν τῶν κατωτέρων φωλεῶν· ἡ μηχανὴ περιεστράφη καὶ αὐτὸ εὑρεθὲν ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ 'Αρχιευνούχου, ἥρπασε τὸν νάρθηκα, τὸν ἔθεσεν ἐν μιᾷ τῶν εἰρημένων θέσεων, ἔκρουσε μικρὸν τὴν μηχανήν, καὶ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ ὁ νάρθηξ εἰσῆλθεν ἐν τῷ δωματίῳ τῆς Χαζναντὰρ-Οὐστὰς, τὸ δὲ παιδίον μετὰ μικρὸν εἰσελθόν, ἐν ἄλλῃ φωλεᾷ εὑρέθη ἀπέναντι τῆς μητρός του.

— Τώρα, εἶπε, ν' ἀνοίξωμεν τὸν νάρθηκα νὰ γεμίσω τοὺς κόλπους μου ζαχαράτα.

— Τὸν νάρθηκα, εἶπεν εἰς αὐτὸν ἡ μήτηρ του, θὰ μᾶς τὸν χαρίσῃ ἡ Χανούμ-'Εφέντη, νὰ τὸν φέρωμεν εἰς τὸν πατέρα σου νὰ τὸν ἀνοίξῃ ἐκεῖνος.

— Ναί, ναί, ἀπεκρίθη αὕτη, περιμείνατε ὀλίγον, νὰ φέρω ἓν ὕφασμα νὰ τὸν τυλίξωμεν ὅταν θὰ τὸν πάρετε ἀναχωροῦντες· καὶ

'Εγερθεῖσα ἔφερεν ἓν ὡραῖον κάλυμμα καὶ τυλίξασα τὸν νάρθηκα τὸν παρέδωκεν εἰς τὸν Μουράτην.

Αἱ χανούμισσαι ἀπεχωρίσθησαν μετὰ πολλοὺς ἀσπασμούς.

Η ΑΠΟΓΝΩΣΙΣ

'Ο 'Αρχιευνοῦχος ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς πομπικῆς ἐπανόδου τοῦ Σουλτάνου ἐν πλήρει σατραπικῇ στολῇ.

'Αναβὰς τὴν εὐρυτάτην κλίμακα τῶν 'Ανακτόρων, ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κόλπου του τὴν κλεῖδα τῶν δωμάτων του καὶ τὴν ἔδωκε τῷ εὐνουμένῳ του Μερτσὰν ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν. 'Αλλὰ τίς νὰ περιγράψῃ δύναται τὴν ταραχήν του, ὅταν εἰσελθὼν εἶδε τὴν ἔλλειψιν τοῦ νάρθηκος; 'Ο δυστυχὴς δὲν ἐδυσχέρανε μόνον διὰ τὴν ὑπεξαίρεσιν τοῦ καταστίχου, διότι ἠδύνατο ν' ἀδημονήσῃ μὲν διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ραδιουργίας του καὶ νὰ ζητῇ, ἢ τὴν αὐτὴν, ἢ ἄλλην εὐκαιρίαν νὰ πράξῃ τὸ ἴδιον, ἀλλ' ἀπηλπίσθη ἐρωτήσας καὶ μαθὼν ὅτι ἡ Βασιλομήτωρ, πρὶν ἢ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ἀνδρωνίτην ὁ Σουλτάνος, αὐτὴ ὑπῆρχεν ἐκεῖ περιμένουσα τὴν ἐπάνοδόν του, ἵνα τῷ εὐχηθῇ διὰ τὴν μεγάλην ταύτην τῶν θυσιῶν ἑορτήν. Ἔφριξε δὲ συλλογιζόμενος εἰς ποίαν ἐπισφαλῆ θέσιν ἐτίθετο ἡ βασιλομήτωρ ἀπέναντι τοῦ υἱοῦ της ἐὰν τῷ ὁμίλει, κατὰ τὸν δοθέντα εἰς αὐτὸν λόγον, περὶ τοῦ εἰς τὴν κατοχήν του εὑρισκομένου καταστίχου καὶ πόσον ἤθελεν ἀγανακτήσει κατ' αὐτοῦ, ἐὰν ἔλεγεν ὅτι ἐκλάπη, νομίζουσα ὅτι τὴν ἠπάτησεν ὑπὸ πάθους κατὰ τοῦ Χαλίτη ὁρμώμενος. Τέλος στραφεὶς πρὸς τὴν μηχανὴν, «Δὲν ὑπάρχει, εἶπεν, ἄλλο μέρος πλέον ὕποπτον ἀπ' αὐτήν· οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει, ὅτι ἐκ τοῦ δωματίου τῆς Χαζναντὰρ-Οὐστᾶς ἐγένετο τὸ θαυματούργημα. Ὅλαι μου αἱ ἐλπίδες κατεστράφησαν καὶ ἤδη κινδυνεύω καὶ αὐτήν μου τὴν ὕπαρξιν· ἀλλὰ πρὶν ἢ μὲ ἴδῃ ταπεινούμενον ὁ Χαλέτης, ἐγώ . . .» Καὶ καθήσας ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, παρ' ᾧ ὑπῆρχε μελανοδοχεῖον καὶ χάρτης, ἔγραψεν ἐπιστολὴν, ἣν σφραγίσας καὶ ἐπιγράψας ἔδραμεν εἰς τὸν κοιτῶνα του, ἔλαβεν φιάλιον μικρὸν, ἐξήγαγε τὸ πῶμα του καὶ κατέπιε μέρος τοῦ ἐν αὐτῷ ὑγροῦ. 'Ο δυστυχὴς αἰθίοψ δηλητηριασθεὶς ἔπεσε κυλιόμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, μυκώμενος. 'Ο Μερτσὰν ἐκραύγασε γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ, οἱ δὲ λοιποὶ ὑπηρέται ἔδραμον ἐν τῷ κοιτῶνι, εὗρον δὲ τὸν κύριόν των ὕπτιον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐξεμοῦντα μετὰ σπασμωδικῆς ἀγωνίας.

Ἦν δὲ τῇ ἀγωνίᾳ του ἐκραύγαζε· «Μ' ἔκλεψαν τὸ κατάστιχον τοῦ

Χαλέτη, κατέπιον τὸν θάνατον, ὅπως διατηρήσω τὴν ὑπόληψίν μου»

— Δράμε, Βαϊρὰμ, εἶπεν εἷς ἕνα τῶν ὑπηρετῶν ὁ Μερτσὰν, προσκάλεσε τὸν ἀρχιατρόν, νὰ προφθάσῃ ἀμέσως.

Ἂν ἀκαρεῖ διεδόθη ὡς ἀστραπὴ ἐν τοῖς Ἀνακτόροις τὸ τραγικὸν τοῦτο συμβάν.

—'Ο Πατισάχ! ἀνέκραξαν ἔξωθεν, καὶ ὁ Σουλτάνος εἰσῆλθεν ἐσπευσμένως ἐν τῷ δωματίῳ· ἀλλ' ἰδὼν κείμενον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὸν Ἀρχιευνοῦχον, ἀπέθανε; ἠρώτησεν τὸν Ἀρχιατρόν.

— Ἀπέθανε, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη οὗτος.

— Τί τῷ συνέβη, Μερτσάν; ὑπέλαβεν ἀποτεινθεὶς πρὸς τὸν πιστὸν θαλαμηπόλον τοῦ Ἀρχιευνούχου.

— Μεγαλειότατε, τῷ ἀπεκρίθη οὗτος, 'Ο δυστυχὴς κύριός μου εἶχεν ἐντὸς ἑνὸς μικροῦ νάρθηκος ἓν κατάστιχον, ἀφ' ἧς δὲ ἡμέρας τὸ ἔθεσεν ἐν αὐτῷ, ἐξερχόμενος ἔκλεισε τὰ δώματά του, ἐπιστρέψας πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τὸ Ντσαμὶ καὶ ἰδὼν ὅτι ἔλειπεν ὁ νάρθηξ, περιεφέρετο ὡς παράφρων εἰς ὅλα τὰ δωμάτιά του καὶ δρομὼν εἰς τὸ ἐρμάριον τὸ ἠνέῳξεν, ἔλαβεν ἓν φιάλιον, καὶ κατέπιεν ἐκ του ἐν αὐτῷ ὑγροῦ.

Πρὶν καταπίῃ ὁ ἀφέντης μου ὁ καϋμένος τὸ θανατηφόρον ποτὸν, ἔγραψε μίαν ἐπιστολὴν, καὶ λαβὼν αὐτὴν τὴν ἐνεχείρισε τῷ Σουλτάνῳ, ὅστις τὴν παρετήρησε πανταχόθεν.

— Εἶναι ἐπιστολὴ ἀπευθυνομένη πρὸς τὴν μητέρα μου, ἐγχείρισέ την εἰς αὐτήν.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων λεπτῶν ἐπαρουσιάσθη ἡ Βαλιδὲ ἐν τῷ δωματίῳ, φέρουσα ἐν χερσὶν ἠνεῳγμένην τὴν ἐπιστολήν.

Ἰδοὺ, ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν, ἣν μ' ἔστειλες διὰ τοῦ Μερτσὰν, εἶπεν ἀποτεινομένη πρὸς τὸν Σουλτάνον.

'Ο Σουλτάνος λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν τὴν ἀνέγνωσε.

— Χαλβέτ! ἀνέκραξεν ὁ Σουλτάνος, ἄρατε τὸ σῶμα τοῦ ἀποθανόντος, κομίσατέ το εἰς τὸν πρόδρομον καὶ ἑτοιμάσατέ το πρὸς ταφὴν ταχέως.

Ἡ αἴθουσα ἐν ἀκαρεῖ ἐξεκενώθη. Μείνας μόνος μετὰ τῆς μητρός του.

— Εἶδες τί γράφει, εἶπεν αὖτη, ἐν τῷ τέρματι τοῦ βίου του δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐψεύσθη.

Δὲν λέγω, μῆτέρ μου, ὅτι ψεύδεται, πιθανὸν ὅμως νὰ ἠπατήθη. Γράφει ὅτι ἐν τῷ νάρθηκι ὑπῆρχε τὸ κατάστιχον τοῦ Χαλέτι καὶ ὅτι ἐν αὐτῷ ὑπῆρχον ἐγγεγραμμένα ὅσα χρήματα ἐλάμβανεν οὗτος παρὰ τῶν Δουζογλαίων. Τοῦτο εἶναι παράδοξον, δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω πῶς εὑρέθη εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Ἀλὲμ τὸ κατάστιχον τοῦτο.

— Τὸ ὑπιξαίρεσαν καὶ τοῦ τὸ ἔφεραν, τοῦτο τὸ γνωρίζω πρὸ ἑνὸς μηνός.

— Πῶς τὸ γνωρίζεις;

— Μοὶ τὸ εἶπεν ὁ ἴδιος.

— Σοὶ εἶπεν ἕνα παραμύθι, μῆτέρ μου.

— Οἱ ἄνθρωποι δὲν πίνουν δηλητήριον, διὰ παραμύθια. Ἠξεύρεις ὅτι ἔγεινες τὸ παίγνιον τῶν αὐλικῶν σου; ὁ Χαλέτης γυμνὸς καὶ τετραχηλισμένος, καὶ ὁ Μπερμπέρμπασης ὁ κουρεὺς τοῦ Τοπχανὲ ὑπερεπλούτησαν ἐκ καταχρήσεων καὶ ἁρπαγῶν. 'Ο λαὸς φρίττει ἀκούων τὰς καταχρήσεις των, λέγει ὅτι, σοὶ δίδουν συμβουλὰς ὀλεθρίας.

Εἶναι αἶσχος ὑπαρχόντων τοσούτων πασάδων, οἵτινες ὑπηρέτησαν τὴν Βασιλείαν καὶ δι' αὐτοῦ των τοῦ αἵματος, νὰ ἔχῃς αὐλάρχην καὶ σύμβουλον ἕνα κουρέα οὐτιδανόν.

— Καὶ πιστεύεις πραγματικῶς, ὅτι ἐγὼ ἄγομαι καὶ φέρομαι ὑπὸ τοῦ Χαλέτη καὶ τοῦ Μπερμπέρμπαση;

— Καὶ ὅμως μετ' ὀλίγον θὰ σὲ πείσωσι νὰ ζητήσῃς τὴν κεφαλὴν τοῦ Κιατίπογλου, Διοικητοῦ τῆς Σμύρνης, ἀφοῦ, κατὰ διατα-

γήν σου, ἔπνιξαν τὸν Καραοσμάνογλουν. Κύριος εἰδε ποίους; ἄλλους θὰ θυσιάσωσι.

— Τί ἀγαπᾷς, μῆτέρ μου; Θέλεις εἰς πᾶσαν πόλιν, εἰς πᾶσαν ἐπαρχίαν, εἰς πάντα Νομὸν νὰ ὑπάρχῃ καὶ εἷς Σουλτάνος;

— Αὐτὰ σοὶ λέγουν οἱ κόλακες αὐτοί, καὶ σὺ πιστεύων τοὺς λόγους των καταστρέφεις τὰ στηρίγματα τῆς Βασιλείας σου.

Τὸν μεταξὺ τοῦ Σουλτάνου καὶ τῆς Βαλλιδὲς διάλογον διέκοψεν ἡ αἰφνιδία εἴσοδος τοῦ Χαζναντὰρ-ἀγᾶ. Ὁ Θειός, τῷ εἶπεν νὰ πολυετῇ τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα· ὁ Κισλὰρ-ἀγὶς ζῇ.

Ζῇ; ἀνέκραξεν ὁ Σουλτάνος, ζῇ; τί λέγεις, Χαζνατάρ; εἶσαι εἰς τὰς φρένας σου, ἢ ἐτρελλάθης;

— Ζῇ, Μεγαλειότατε, ὑπέλαβεν ὁ Χαζναντὰρ-ἀγὰς, ζῇ.

— Ὅταν εἰσηγάγομεν εἰς τῷ πυλῶνι τοῦ Ἀχμετιὲ τὸν νεκρὸν τοῦ Κυσλὰρ ἀγᾶ, ἐγερθεὶς ὁ νεκρὸς καὶ καθήσας ἐξήμεσε ποταμοὺς ἐκ τοῦ στόματός του, ἐθεώρησεν ἐν ἀπορίᾳ μεγίστῃ τὸ συνοδεῦον αὐτὸν πλῆθος καὶ ἤρξατο νὰ ὑβρίζῃ. Τίς ἔπαιξε τὸ παιγνίδιον τοῦτο; τίς μ' ἐξέθεσεν ἐνώπιον τοῦ πλήθους; ἐκραύγαζε. Μὰ τὸν προφήτην! θὰ τὸν κριμάσω.

— Ποῦ εἶναι τώρα; ἠρώτησαν ὁ Σουλτάνος καὶ ἡ Μήτηρ του.

— Ἐπειδὴ καὶ δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἔλθῃ ἐδῶ τὸν ἐβάσαμεν εἰς ἕνα τῶν δωματίων τοῦ Νταζμίου καὶ ἐστείλαμεν τὸν εὐνοῦχον Μερτσὰν νὰ τῷ φέρῃ τὰ ἐνδύματά του.

— Κράξατε τὸν Ἀρχιατρὸν, εἶπεν ὁ Σουλτάνος. Καὶ ὁ Ἀρχιατρὸς ἐνεφανίσθη παραυτίκα.—Δὲν μοὶ λέγεις, Χεκίμπαση, τῷ εἶπεν, εἰς τί συνίσταται ἡ ἐπιστήμη τοῦ ἰατροῦ, ὅταν δὲν διακρίνῃ τὸν ζῶντα ἀπὸ τὸν νεκρόν; Ἔμαθες βεβαίως ὅτι ὁ Ἀρχιευνοῦχος ζῇ ἀφοῦ ἐκωμῳδήθη ἀξιόλογα.

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχιατρὸς, τὸ φάρμακον ὑπῆρξε ναρκωτικὸν, ἐπῆρε δόσιν πολλὴν καὶ τῷ ἐπροξένησε κάρωσιν, ὥστε τὸν ὑπέλαβον ὡς ἀποθανόντα· τὸν ὠφέλησε δὲ ὁ ἐμετός...

— Καὶ διατί ἄφηκες νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὸν τάφον; ἐὰν ἡ φύσις δὲν ἐβοήθει ἤθελαν τὸν θάψει ζῶντα τὸν δυστυχῆ.

— Ἐλησμονήσατε, Μεγαλειότατε, ὅτι Ὑμεῖς διεταξατε νὰ τὸν θάψωσιν.

— Ὅταν σὺ, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος, ἀπεφάνθης ὅτι ἀπέθανεν, ἔπρεπε νὰ διατάξω νὰ τὸν θάψωσιν, εἶπεν ὁ Σουλτάνος, πλήρης θυμοῦ. Ἔξελθε ράκος τῶν ἰατρῶν, ἔξω μακελλαρη!

Ὁ δυστυχὴς ἰατρὸς ὀπισθοπορῶν ἐξῆλθεν ἔντρομος.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ Ἀρχιευνοῦχος ἵστατο ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου ἔχων ἐσταυρομένας τὰς χεῖρας.

— Πάσχεις εἰσέτι, Ἀλέμ, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος καὶ τοῦτο μαρτυροῦσιν οἱ καμμύοντες ὀφθαλμοί σου, κάθησον.

Ὁ Ἀρχιευνοῦχος κλίνας μέχρις ἐδάφους, περιέστειλε τὰ ἱμάτιά του καὶ ἐκάθησεν ὡς νὰ ὑπῆρχε γονυκλινής.

— Τί σὲ παρεκίνησεν, Ἀλέμ, ἐπανέλαβεν ὁ Σουλτάνος, νὰ καταπίῃς τὸ δηλητήριον; Εἰπέ μοι ὅλην τὴν ἀλήθειαν.

— Τίποτε δὲν θέλω κρύψει εἰς τὴν Μεγαλειότητά Σου, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχιευνοῦχος, ἐν ᾧ σκοπὸν εἶχον μάλιστα νὰ σοὶ ἀνακοινώσω μυστικὸν, τοῦ ὁποίου τὸ πειστήριον ἀπώλεσα· ἐκ τούτου κατήντησα εἰς ἀπογνωσιν.

— Τί μυστήριον; λέγε.

— Εἶχον, Μεγαλειότατε, εἰς τὴν κατοχήν μου τὸ κατάστιχον τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη, ἐξ οὗ ἤθελες ἰδῇ καὶ πεισθῇ ὁποίας καταχρήσεις ἔπραξεν, ὁπόσα δημόσια χρήματα ἐσφετερίσθη καὶ τί κολοσσιαῖα ποσὰ ἐσπατάλησεν.

Ὁ Σουλτάνος συνωφρυώθη ὡς ὁ Ζεὺς, ὅταν ἑτοιμάζηται ν' ἀχοντίσῃ τὸν κεραυνόν.

— Ποῦ τὸ ηὗρες σὺ τὸ κατάστιχον; ὑπέλαβεν.

— Ἑβραῖός τις τὸ ἔκλεψε, Μεγαλειότατε, καὶ μὲ τὸ ἔφερε. «Καὶ τῷ διηγήθη τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑπεξαιρέσεως τοῦ καταστίχου.

— Καὶ ὁ Ἑβραῖος τί ἔγεινεν; ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος θεωρῶν κατὰ πρόσωπον τὸν Ἀρχιευνοῦχον ἐν θαυμασμῷ.

— Τὸν ἔπνιξαν καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ Ἑλλησπόντου.» Ὁ πολυμήχανος Ἄραψ ἔμαθεν ἀπὸ τὸν Ἐζικιὴλ τὴν ἀπώλειαν τοῦ Ἑβραίου, ὃν ἡ οἰκογένειά του ἔν' ἀνακαλύψῃ τί ἔγεινεν, ἔκαμεν ἀπείρους ἐρεύνας.

— Τί λέγεις ; ποῖος ; ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος παράφορος ὑπ' ὀργῆς.

— Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Χαλέτη, Μεγαλειότατε, κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ.

— Φρίκη! ἀνέκραξεν ὁ Σουλτάνος, φρίκη! Ὁ Χαλέτης νὰ πράξῃ τοιοῦτον ἔγκλημα; διστάζω νὰ τὸ πιστεύσω.

— Ναὶ ἐν τούτοις τὸ ἔπραξε, Μεγαλειότατε.

— Τὸ ἐπιθεώρησες σὺ τὸ κατάστιχον;

— Μάλιστα τὰ ποσὰ, ἅτινα ἐλάμβανε παρὰ τῶν Δουζογλαίων εἶναι εἰς εἰκοσιεπτὰ ἑκατομμύρια.

Ἀπὸ ὠχρᾶς ἡ ὄψις τοῦ Σουλτάνου μετεβλήθη εἰς πελιδνήν.

— Ἐὰν ὅλα ταῦτα ἦναι ἀληθῆ, Ἀλέμ, ὁ Χαλέτης εἶναι ἄξιος ἀγχόνης. Ἀρκεῖ, Λαλά, ἀρκεῖ, ἀποχώρησον εἰς τὰ δώματά σου.

Δυσκολεύομαι νὰ πιστεύσω, ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ, ὅτι ὁ τόσον πιστὸς εἰς ἐμὲ Χαλέτης, μ' ἐδολοφόνησε. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα πρέπει νὰ ἐξετάσω. Ἂς ἰδῶ τί λέγει ὁ συστήσας αὐτὸν εἰς ἐμὲ Μπερμπέρμπασης. Καὶ ἔκρουσε τὰς παλάμας του. Εἷς δὲ τῶν Μαμπεϊτσήδων εἰσελθὼν καὶ κλίνας μέχρις ἐδάφους, ἔστη ἐνώπιόν του.

— Δράμε, τῷ εἶπε, προσκάλεσον τὸν Μπερμπέρμπασην νὰ ἔλθῃ ἐδῶ.

— Μετὰ μικρὸν εἰσῆλθεν ὁ Μπερμπέρμπασης καὶ προσκυνήσας βαθέως ἔστη περιμένων διαταγάς.

— Ἰμπρατόρ, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος, μὲ ἐσύστησες τὸν Χαλέτην ὡς ἄνδρα τίμιον καὶ ἱκανὸν, ἔχων σὲ τὰ πιστὰ τὸν παρέλαβον, τὸν ἀνύψωσα εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν τῆς Βασιλείας, τῷ ἐχάρισα τὴν ἐμπιστοσύνην μου καὶ τὸν ἔκαμα σύμβουλόν μου, καὶ ὅμως μὲ ἠπάτησε σφετεριστὴς μεγάλας ποσότητας ἐκ τῶν Αὐτοκρατορικῶν θησαυρῶν καὶ συγχρόνως ἔπραξε φρικώδη ἐγκλήματα.

Ὑπάρχουσιν ἀποδείξεις τούτων πάντων τὸ κατάστιχόν του, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑπὸ τὴν κατοχήν του ὁ Ἀρχιευνοῦχος. Ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσιν ἐγγεγραμμένα τὰ ποσὰ ἅτινα ἐλάμβανε παρὰ τῶν Δουζογλαίων ἀνήκοντα εἰς τὸν Ζερπχανέ μου.

— Ματαίως ἀγανακτεῖτε, Μεγαλειότατε. Ἡ ἱστορία τοῦ καταστίχου εἶναι ἀληθὴς, ἀλλ' ὅλα τ' ἄλλα εἶναι μῦθος πεπλασμένος.

— Μῦθος; Τί μῦθος!

— Μῦθος, Μεγαλειότατε, τὸν ὁποῖον ἔκαμαν νὰ πιστεύσῃ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχιευνοῦχος.

— Τὸ κατάστιχον αὐτὸ, Μεγαλειότατε Πατισάχ, ἐπλαστόγραψαν οἱ Δουζογλαῖοι, ἵνα ἐνοχοποιήσωσι τὸν πιστόν σου θεράποντα Χαλέτ-Ἐφέντην, νομίζοντες ὅτι, ὅταν οὗτος ἀπολέσῃ τὴν εὔνοιάν σου, αὐτοὶ θέλουσιν σωθῇ καὶ ἔπεισαν τὸν Ἑβραῖον δι' ἀδρῶν ποσοτήτων νὰ τὸ ἐγχειρίσῃ εἰς τὸν Ἀρχιευνοῦχον.

— Οἱ Δουζογλαῖοι εὑρίσκονται ἐν τῇ εἱρκτῇ τοῦ Μποσταντσίμπασι, φυλασσόμενοι ὑπὸ σπείρας ὁλοκλήρου φυλάκων. Πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσάξωσιν ἐν αὐτῇ τὸν Ἑβραῖον καὶ συμφωνήσωσι μετ' αὐτοῦ ;

— Καὶ νομίζετε, ἀπεκρίθη ὁ Μπερμπέρμπασης, ὅτι αὐτοὶ δὲν ἔ-

χουσιν ἐκτὸς τῆς εἰρκτῆς καὶ χρήματα καὶ φίλους νὰ πράξωσιν ὅ,τι ἐκεῖνοι ἤθελον προξε ;

— Ὁ δὲ Ἑβραῖος τί ἔχει εν;

— Ἔχεινεν ἄφαντο.. Κύριος οἶδε ποῦ ὑπῆγε. Τί ἀνάγκην ἔχει ἀροῦ ἔκαμε τὴν τύχην του; Αὐτοὶ διὰ νὰ ἐπιβαρύνωσιν ἔτι μᾶλλον τὴν κατηγορίαν, ἔπεισαν τὸν Ἀρχιευνοῦχον νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὸν ἔπεμψεν ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης.

— Ὅλα αὐτὰ τὰ πιστεύω, εἶπεν ὁ Σουλτάνος, ἀλλὰ τὸ κατάστιχον δὲν ἐννοῶ διατί νὰ χαθῇ

— Τίς ἠξεύρει, Μεγαλειότατε Πατισαχ, τί μέσα μετεχειρίσθησαν οἱ τοσαύτας σκευωρίας μετελθόντες.

— Εἶναι ἀκατανόητον, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος, πῶς, ἀφοῦ οἱ Δουζογλαῖοι μετεχειρίσθησαν τὸν Ἑβραῖον νὰ φέρῃ τὸ κατάστιχον εἰς τὸν Ἀρχιευνοῦχον, αὐτοὶ πάλιν οἱ ἴδιοι νὰ τὸ ὑπεξαιρέσωσι;

— Φαίνεται ὅτι οἱ πλαστογράψαντες τὸ κατάστιχον φοβοῦμενοι μὴ ἀνακαλυφθῇ ἡ πλαστογραφία καὶ ἐπιβαρύνωσιν ἔτι μᾶλλον τὴν τύχην τῶν Δουζογλαίων καὶ καταστραφῶσι καὶ αὐτοί, τὸ ὑπεξαίρεσαν χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ ὁ πιστός σου Ἀρχιευνοῦχος.

— Βλέπεις, Ἰμπραήμ, τί φριχτὸν δρᾶμα μᾶς; ἔπαιξαν; Ὅλα τὰ ἐπίστευσα, καὶ ἂν δὲν μ' ἐξήγαγες ἐκ τῆς ἀπάτης, μὰ τὸν Προφήτην! ἡ κεφαλὴ τοῦ Χαλέτη ἐκινδύνευεν.

Ἡ αὐλαία τῆς αἰθούσης ἤνοιχθη καὶ εἰσῆλθε ἡ Βασιλομήτωρ. Ὁ Σουλτάνος ἐγερθεὶς τὴν ὑπεδέχθη ἀσπασθεὶς τὴν χεῖρά της, ὁ δὲ Ἀρχικουρεὺς ἀνεχώρησεν.

— Ἦλθον, φίλτατέ μου υἱέ, εἶπεν ἡ Βασιλομήτωρ εἰς τὸν Σουλτάνον, νὰ μάθω τί ἀνακαλύψεις ἔκαμες.

— Τὸ κατάστιχον ὑπῆρχεν ἀληθὲς καὶ ἐκλάπη, τῇ ἀπεκρίθη ὁ Σουλτάνος, ἀλλ' ἦτο πλαστόν. Τὸν Ἀλὶμ τὸν ἠπάτησαν, ὅστις ἐπίστευσεν ἐν τῷ ζήλῳ του τὴν ἔντεχνον ταύτην σκευωρίαν....

— Ἀσπὸν πιστεύεις ἀκόμη τοὺς κόλακάς σου! ὑπελαβεν ἡ Βασιλομήτωρ.

— Τί ἀγαπᾷς, μῆτέρ μου, νὰ κόψω τὰς κεφαλὰς τῶν πιστῶν μου ὑπηρετῶν;

Ἡ Βασιλομήτωρ ἠγέρθη καὶ ὡς ἐν παραφορᾷ ἐκραύγαζεν ἐξερχομένη ἐκ τῆς αἰθούσης. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ σώσῃ! θέλει ἔλθῃ ἡμέρα ἐν ᾗ θὰ μετανοήσῃς ὅτι ἐχάρισες τὴν εὐνοιάν σου εἰς ἀνθρώπους ἀξίους διὰ τὴν κρεμάλαν!

Ὁ Σουλτάνος ἔκρουσε τὰς χεῖράς του καὶ διέταξε τὸν εἰσελθόντα Μαμπεϊτσῆ νὰ προσκαλέσῃ τὸν Μπερμπέρμπασην, ὅστις ἐν ἀκαρεῖ ἐνεφανίσθη.

— Τί ἔγινεν ὁ Χαλέτης; τὸν ἠρώτησε· πῶς δὲν ἐνεφάνη.

— Ἀσθενεῖ, Μεγαλειότατε· ἡ συμφορὰ τοῦ Κυρλὰρ-ἀγὰ τὸν κατέλυσεν·

— Ὕπαγε Ἰμπραήμ καὶ εἰπέ τον ὅτι θέλω νὰ διατάξῃ τὸν Μποσταντσίμπασην νὰ ἐκτελέσῃ τὴν θανατικὴν ποινὴν τῶν Δουζογλαίων.

Ὁ Ἀρχικουρεὺς προσκυνήσας βαθέως ἐνεχώρησε.

ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΙΣΜΟΥ

Ἀνέκφραστος ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ τοῦ Χαλέτη. ἀκούσαντος τὴν παρὰ τοῦ Μπερμπέρμπασην ὑποβληθεῖσαν αὐτῷ ἀφήγησιν τῶν περιστατικῶν ὅλων, ὅσα προήγαγεν ἐν τῷ μέσῳ ἡ ἀπώλεια τοῦ καταστίχου του, καὶ τὴν ἐντολὴν τοῦ Σουλτάνου πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς θανατικῆς ποινῆς τῶν Δουζογλαίων. Ἓν μόνον τὸν ἐλύπει, ἡ τοῦ Ἀρχιευνούχου ἐξέγερσις ἐκ τῆς θανασίμου καρώσεως.

— Τί λέγεις, Ἰμπραήμ-ἀγὰ, περὶ τοῦ παιχθέντος δράματος ; μοὶ φαίνεται εὐθηνὰ τὴν ἐγλυτώσαμεν.

— Εὐθηνότατα, Ἐφέντη, εὐθηνότατα.

— Ἀληθῶς, ὑπέλαβεν ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης.

— Ἐγὼ ἀναχωρῶ, Ἐφέντη, εἶπεν ὁ Μπερμπέρμπασης. Τί ἀγαπᾷς νὰ εἰπω εἰς τὸν Πατισάχ ;

— Εἰπέ του ὅτι ἐλπίζω, σὺν Θεῷ, νὰ ἐξέλθω αὔριον, ἵνα ἐκτελέσω τὰς ὑψηλὰς αὐτοῦ διαταγάς.

Ὁ Μπερμπέρμπασης ἀπῆλθε μετὰ φιλοφρονήσεων πολλῶν.

. . . . . .

Τὴν ἐπιοῦσαν ἐλθὼν ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης εἰς τὸ Νομισματοκοπεῖον προσεκάλεσε τὸν Μποσταντσήμπασην καὶ τῷ ἐχορήγησε τὰς δεούσας ὁδηγίας πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς θανατικῆς ποινῆς τῶν δυστυχῶν Δουζογλαίων.

Εἰς τὰ σκότη τῆς τρομερᾶς εἱρκτῆς τοῦ Μποσταντσήμπασην, ἐκάθηντο ἐπὶ χονδροειδοῦς ψιάθου, οἱ δυστυχεῖς ἀδελφοὶ Δουζογλαῖοι συνδιαλεγόμενοι, ἔλεγον ἠθέλαμεν καταδικασθῆ εἰς κεφαλικὴν ποινήν, ἡ καθ' ἡμῶν ἀπόφασις ἔδει γενέσθαι ἐν τάχει· πᾶσα βραδύτης πραύνει τὴν ὀθωμανικὴν αὐστηρότητα.

— Ἄχ! ἔλεγεν ὁ Σερκίζ, θὰ ἔξορισθῶμεν εἰς μεμακρυσμένην τινα καὶ ἀγρίαν γῆν· ἀλλ' ἐν τούτοις θέλομεν ἀναπνέει καὶ θεωρεῖ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Ἴσως μᾶς συγχωρήσωσι νὰ ἄγωμεν μεθ' ἡμῶν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν! Ἔστω εἰς τὴν θυσίαν ἡ ἐγκατάλειψις τῶν περιουσιῶν μας εἰς τὴν πλεονεξίαν τῶν Τούρκων! ἂς λησμονήσωμεν ὅτι τὰς ἀπεκτήσαμεν διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς τιμιότητος ἡμῶν! θέλομεν δὲ τοὐλάχιστον ἐμβάψει ἐν τῇ δυστυχίᾳ καὶ ἰσχυροποιήσῃ τὰς ἐκτεφηλυμένας ψυχάς μας. Οἱ λοιποὶ τῶν ἀδελφῶν ὠνείδιζον τὰς ἀπαισίους ταύτας προλήψεις νοῦ νέου Σερκίζ, ἀποδιδόντες αὐτὰς εἰς τὴν ἐκ τῶν παθημάτων χαύνωσιν καὶ μελαγχολίαν του.

Ἡ νὺξ ἐπῆλθε καὶ ὁ ὕπνος κατέλαβε τοὺς βεβαρυμένους τούτων ὀφθαλμοὺς καὶ ἔκλεισε τὰ μεστὰ πικρίας χείλη των. Ὁ κρότος τῶν

κλειθρων καὶ ὁ θόρυβος τῶν δεσμοφυλάκων τοὺς ἀφύπνισεν, ἀνοίξαντες τοὺς ὀρθαλμοὺς ἔρριξαν διὰ τὴν συνήθη ἐπίσκεψιν τοῦ Μποσταντσήμπαση καὶ περιέμενον σιγῶντες ν' ἀκούσωσι τὴν ἀπόστασιν τῆς καταδίκης των. Ἀλλ' ἐξεπλάγησαν ἀκούσαντες ἐκ τοῦ στόματος τοῦ τρομερ.ῦ τούτου ὀργάνου τῆς ἐξουσίας. «Χαίρετε, φίλοι μου, τὰ βάσανά σας ἐτελείωσαν, εἶμαι κομιστὴς τῶν διαταγῶν τοῦ Σουλτάνου. Ὑμεῖς, Κυρκὼρ καὶ Σερκίζ ἐξορίζεσθε εἰς μίαν νῆσον τοῦ Ἀρχιπελάγους, οἱ δὲ δύο ἀδελφοὶ ὑμῶν, ὁ Μικὲλ καὶ ὁ Γιοβανὲς, θέλουσιν ἀποσταλεῖ εἰς τὴν Μικρασίαν. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐπιλοίπους φυλακισμένους, περὶ τούτων δὲν ἀπεφάσισεν εἰσέτι ὁ Πατισάχ. Ἀκολουθεῖτέ μοι.»

Καὶ συγχρόνως διέταξέ τινας τῶν φυλάκων νὰ ὁδηγήσωσι τὸν Μικὲλ καὶ τὸν Γιοβανὲς εἰς τὸν Βόσπορον. Ἡ σκηνὴ τοῦ ἀποχωρισμοῦ τῶν δυστυχῶν τούτων ἀδελφῶν ὑπῆρξε παθητικωτάτη. Οἱ ἐναγκαλισμοί, τὰ φιλήματα καὶ τὰ δάκρυα ἀνεζεώθησαν, σιγὴ δὲ ἐπεκράτει μεταξύ των ὡς ἐκ τῆς συγκινήσεως, ἐωσοῦ οἱ φύλακες τοὺς διεχώρισαν. Ὁ Κυρκὼρ καὶ ὁ Σερκίζ ὧδευον πρὸς τὴν πύλην τῶν Ἀνακτόρων· ὁ δεύτερος ἐβάδιζεν ἔμπροσθεν ἐσπευσμένως πηδῶν καὶ κραυγάζων ὑπὸ χαρᾶς, καταφρονῶν τὴν πίπτουσαν ἀφθόνως βροχὴν, ἥτις διεπέρασε τὰ ἱμάτιά των. Ἐλθόντες ἀπέναντι τοῦ Νομισματοκοπείου ἔνθα ἐκρατοῦντο οἱ ἄλλοι ὑπόδικοι, ὁ Σερκίζ ὕψωσε τὴν ἰσχυρὰν αὐτοῦ φωνὴν κραυγάζων. «Θάρρος, ἀδελφοί, ἡμεῖς ἐλευθερώθημεν, καὶ ἡ ὥρα τῆς ἐλευθερώσεως ἡμῶν ἐγγίζει.» Οἱ ὑπόδικοι ἔδραμον εἰς τὰ παράθυρα, γνωρίσαντες τὴν φωνὴν τοῦ Σερκίζ, ἀλλ' οἱ φύλακες τοὺς ὤθησαν εἰς τὸ βάθος τῆς φυλακῆς των. Ἔστησαν οἱ δυστυχεῖς τὸ οὖς ν' ἀκούσωσιν εὐκρινέστερον, ἀλλ' αἱ φωναὶ τῆς χαρᾶς μετεβλήθησαν αἴφνης εἰς φωνὰς διακεκομμένας, φωνὰς ἀγωνίας, αἵτινες κατὰ μικρὸν ἠλαττοῦντο, ἐωσοῦ σιγὴ βαθεῖα διεδέχθη τὰ πάντα. Οἱ ὑπόδικοι κατελήφθησαν ὑπὸ τρόμου.

SISMANOGLIO MEGARO

— Φρίκη, φρίκη! ἐραύγασαν πάντες ὡς ἐκ ἑνὸς στόματος, καταστροφή!

'Ο Σιρκὶζ περιχαρὴς εἶχε δράμει πρὸς τὴν θύραν τοῦ Ζαρπαχανὲ κρατῶν ἤδη διὰ τῆς χειρός του τὸ ρόπτρον αὐτῆς, ἀλλ' αἴφνης εἶδεν ὄπισθεν συστάδος κυπαρίσσων κεκρυμμένους τέσσαρας δημίους. Τότε ἐμνήσθη τῶν ἀκαταπαύστων μηχανορραφιῶν τοῦ Χαλέτη καὶ κατενόησε τὰ ψεύδη τοῦ Μποσταντσίμπαση, τοῦ ἄγοντος αὐτοὺς εἰς τὸν θάνατον, ἐπὶ ὑποσχέσει σωτηρίας, ἔγνω ὅτι ἡ τελευταία στιγμὴ τῆς ὑπάρξεώς των ἐφθασεν.

Οἱ ἄλλοι ἐξελθόντες τῆς ἐνέδρας ἐρρίφθησαν ἐπὶ τῶν δύο ἀδελφῶν ἵνα τοὺς δεσμεύσωσιν· ὁ Κυρκὼρ τοὺς ἐθεώρει ὑπερηφάνως, ἀλλ' οὐδεμίαν ἀντίστασιν μετῆλθεν· ὑποκύψας εἰς τὴν βίαν, ὁ δὲ Σιρκὶζ χαρακτὴρ ἀποτόμου καὶ εὐερεθίστου, μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τὴν τοσοῦτον βάρβαρον ἀδικίαν, ἐν τῇ ἀγανακτήσει του καὶ τῇ παροργισμῷ τοῦ θυμοῦ του, ἠκόντισε κατάρας καὶ ἀναθέματα κατὰ τῶν αἰτίων τῆς καταστροφῆς των.

Ὑπῆρχε ρωμαλέος, ὡς ἀληθὴς Ἀρμένιος, διὸ καὶ ἐν τῷ παροξυσμῷ τῆς ὀργῆς του ἀνέπτυξε τοσαύτην δύναμιν, ὥστε ἐστάθη ἀδύνατον νὰ καταβληθῇ ὑπὸ τῶν δημίων, οἵτινες προσεκάλεσαν τοὺς φύλακας εἰς βοήθειαν.

Καταπονηθεὶς ἐπὶ τέλους ὁ Σιρκὶζ ὑπὸ τοσούτων δαιμόνων ἐδεσμεύθη, ἀπαγόμενος δὲ ἀπὸ τὴν πλατεῖαν τοῦ Νομισματοκοπείου εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἐραύγαζε στεντορείως.

— Ἐπικαλοῦμαι τὰς ἀρὰς τοῦ Ὑψίστου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Χαλέτη! Ναί, Θεέ μου, ἐκδικήθητι τὴν χύσιν τοῦ ἀθώου μας αἵματος. Μέτρησον, Θεέ μου, τὰς ἀνομίας του, ἃς διέτρεξεν ἐν τῇ ἀπαισίᾳ λειτουργίᾳ τῆς θέσεώς του! Ἐπικατάρατος ἡ εὐπιστία καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν εὔνοια τοῦ Σουλτὰν-Μαχμούτη, τοῦ περιστοιχουμένου καὶ ἐξαπατουμένου ὑπὸ τοῦ μοχθηροῦ τούτου ὑπουργοῦ! Εἴθε, Θεέ μου,

ὁ πώγων αὐτοῦ νὰ βαφῇ ὑπὸ τοῦ ἀθώου ἡμῶν αἵματος καὶ νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιόν σου μὲ τὸ δεῖγμα τοῦ δημίου.

— Ἐνθυμήσου, Σερκίζ, τῷ εἶπεν ὁ Κυρκὼρ ἐνθυμήσου, ἀδελφέ μου, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκπνέων ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐσυγχώρησε τοὺς σταυρωτάς του. Φρόντισον περὶ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς σου, ἐπικαλέσου τὴν θείαν αὐτοῦ ἐπιείκειαν.

'Ο Κυρκὼρ γονυκλινὴς, ἔχων προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀπηύθυνε θερμὴν προσευχὴν τῷ Ὑψίστῳ. Ἡ φωνή του διεκόπη διὰ μιᾶς καὶ ἡ κεφαλή του ἐκυλίσθη ἐπὶ τῆς γῆς ἀνασκηρτήσασα τρίς. Ἡ μάχαιρα τοῦ δημίου κατέπεσεν ἐπ' αὐτῆς. 'Ο Σερκίζ ἐπράυνθη, ἀπήγγειλε προσευχὴν βραχεῖαν, καὶ ποσῶς δὲν συγκατετέθη νὰ κλίνῃ γόνυ· ὁ δήμιος τὸν ὤθησεν ἵνα τὸν ρίψῃ κατὰ γῆς, ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς τῷ ἀπέκοψε τὴν κεφαλήν, ἐνῷ ἵστατο εἰσέτι ἀποχαιρετῶν τὸν μακρὰν αὐτοῦ ἀποῦσαν οἰκογένειάν του.

— Ἴδε, εἶπεν ὁ Μποσταντσίμπασης, εἰς τοὺς ὑπὸ τὰς διαταγάς του διατελοῦντας Μποσταντσίδας, οἵτινες ἐξασκοῦσι συγχρόνως καὶ τὸ ἔργον τῶν κωπηλατῶν, εἶναι καιρὸς νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν Βόσπορον· δράμετε εἰς τὸ ἐπίλοιπον, καθέλξατε τὸ ἀκάτιον.

Δύο ὥρας πρὸ τῆς μεσημβρίας τὸ ἀκάτιον τοῦ Μποσταντσίμπαση παρεσπωρμίζετο παρὰ τὴν προκυμαίαν τοῦ Μεγάρου τῶν Δουζογλαίων. Ὀλίγον δὲ μακρὰν ὄπισθεν τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν Ἑστιῶν ('Αρναούτ-κιοὶ) ἐκρύπτετο ἡ φέρουσα τοὺς δύο ἀδελφούς, Μιχὰλ καὶ Γιοβανίζ, βρεῖα ὄκατος, ἥτις ἰδοῦσα τὸν Μποσταντσίμπαση διαβαίνοντα μακρόθεν, ἀπάρασα, καθ' ἃς εἶχεν ὁδηγίας, ἐπλησίασε τὸ Μέγαρον.

Οἱ δυστυχεῖς ἀδελφοὶ ἠγνόουν τί τοὺς προητοίμαζεν ἡ τύχη των, διὸ καὶ συνεζήτουν μεταξύ των τὰ περὶ τῆς ἐξορίας των. Ἐσπαράχθη δὲ ἡ καρδία των, ὅτε εἶδον ἐκ τοῦ πλησίον τὸ Μέγαρον τῶν πατέρων των, δάκρυα πικρὰ ἔρρευσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν των. Ὅταν προσηλώσαντες αὐτοὺς ἐπὶ τῶν παραθύρων, εἶδον τὴν ἀπομόνωσιν καὶ

τὴν ἐρήμωσιν. Ὁ Μποσταντσίμπασης, τοὺς ὡδόγησεν εἰς τὴν θέσιν ταύτην, ἵνα καταπίωσι πικοότερον τὸ ποτήριον τοῦ μαρτυρίου των. Δι' ἑνὸς νεύματός του ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ κοῖλον τῆς ἀκάτου οἱ δήμιοι, οὓς ἰδόντες οἱ δυστυχεῖς ἔφριξαν, αἱ τρίχες των ἀνωρθώθησαν, καὶ ἔτρεμον σιγῶντες.

— Μὴ βραδύνετε, εἶπεν ὁ Μποσταντσίμπασης εἰς τοὺς δημίους.

Οἱ δήμιοι ἐξέδυσαν τὰ ἱμάτια τῶν θυμάτων, ἀφήσαντες αὐτοὺς μὲ μόνον τὸ χιτώνιον καὶ τὸ ἰσώβρακον, ἔδεσαν ὄπισθεν τὰς χεῖρας των, τοὺς ὡδήγησαν κάτωθεν τῶν παραθύρων τοῦ Μεγάρου, ἔθεσαν τὸν βρόχον περὶ τὸν τράχηλόν των, καὶ ἀναρτήσαντες αὐτοὺς διὰ σχοινίων, ἅπερ ἔδεσαν εἰς αὐτὰ τοὺς ἀπηγχόνησαν· εἶτα προσαρτήσαντες ἐπὶ τοῦ στήθους των ἐπιγραφήν. «Κλέπται τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ θησαυροῦ» ἀπῆλθον.

ΤΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ

Ἀπὸ πρωΐας ὁ Χαλέτης ἐκάθητο ἐν τῷ δωματίῳ του περιμένων τὸν Μποσταντσίμπαση ἵνα μάθῃ παρ' αὐτοῦ τὰς λεπτομερείας τῆς ἐκτελέσεως τῶν κεφαλικῶν ποινῶν.

Ἀντὶ δὲ τοῦ προσδοκωμένου Μποσταντσίμπαση τῷ ἀνηγγέλθη ἡ ἔλευσις ἑνὸς ὑποπλοιάρχου τοῦ Σουλτανικοῦ ναυτικοῦ, ἀποσταλέντος αὐτῷ παρὰ τοῦ Καπετὰν-Πασᾶ.

— Εἰσαξέ τον, εἶπεν εἰς τὸν ἀναγγείλαντα.

Ὁ ὑποπλοίαρχος εἰσῆλθε καὶ μετὰ τὰς νενομισμένας ὑποκλίσεις.

— Ἐξοχώτατε, τῷ εἶπεν, ὁ ὑψηλότατος Χουσρὲφ-Πασᾶς, μὲ διέταξε νὰ σᾶς ἀναγγείλω, ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην προσωρμίσθη ἡ Κορβέτα Μουστεσὰρ, φέρουσα τὸν Ἀγκὼπ, τὸν ἀδελφὸν τῶν φονευθέντων Δουζογλαίων, τὸν ὁποῖον παρέλαβεν ὁ πλοίαρχός της ἐξ ἑνὸς

Ἰσπανικοῦ Βρικίου κατὰ τὰς ἀνατολικὰς Σποράδας. Διατάξατε λοιπὸν εἰς τίνα νὰ τὸν παραδώσῃ.

— Ἂς τὸν καθείρξῃ εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Ναυστάθμου ἐωσοῦ εἰδοποιήσω τὸν Σουλτάνον νὰ διατάξῃ περὶ αὐτοῦ.

Ὁ ὑποπλοίαρχος κλίνας μέχρις ἐδάφους ἀνεχώρησεν.

— Ἔβαλα καὶ αὐτὸν εἰς τὸ χέρι, πρέπει νὰ παστρεύσωμεν ὁλόκληρον τὴν φωλεὰν τῶν κοράκων.

— Μετ' ὀλίγον ἐδέχετο ἕνα ἄνθρωπον του Μποσταντζίμπαση ὁποῖος τὸν πληροφόρησε ὅτι ὅλα ἐξετελέσθησαν κατὰ τὴν διαταγήν του καὶ ἀποχαιρετήσας ἀπῆλθε εἰς τὰ Ἀνάκτορα.

— Ἐξετέλεσα τὰς διαταγὰς τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, εἶπε πρὸς τὸν Σουλτάνον παρουσιασθεὶς ἐνώπιόν του! Οἱ ἄπιστοι οἱ κατασπαταλήσαντες τὸν πλοῦτόν σου ἐπλήρωσαν διὰ τῶν κεφαλῶν των τὴν ποινὴν τῆς πρὸς σὲ ἀπιστίας των. Ἔρριξα ὅμως, Μεγαλειότατε, ἀκούσας ἰδίοις ὠσὶ τοὺς φαύλους τούτους Γκιαούρας, τοὺς ὁποίους ἐνέπλησας ἀγαθῶν, νὰ καταβλασφημῶσι καὶ νὰ καταρῶνται τὴν ὑμ. Μεγαλειότητα.

Ὁ Σουλτάνος ὑπῆρχεν ὡς ὑπὸ λύπης κατεχόμενος.

— Μεγαλειότατε Πατισάχ, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Χαλέτης, συνελήφθη ἐν τῇ παγίδι καὶ ὁ ἕτερος τῶν ἀδελφῶν Ἀγκὼπ, χάρις εἰς τὴν δεξιότητα τοῦ πλοιάρχου τῆς Κορβέτας Μουστεσὰρ, αὐτὸς παρεκίνει τὸν πλοίαρχον τοῦ Ἰσπανικοῦ Βρικίου ν' ἀντισταθῇ καὶ νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰ ἴστία του, ἵνα ἐκφύγῃ τὴν καταδίωξιν τῆς Κορβέτας, καὶ ἐπρόφερε λόγους ἀπρεπεῖς κατὰ τῶν διαταγῶν τῆς ὑμ. Μεγαλειότητος· ἤδη δὲ εὑρίσκεται εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Τερσανὲ (Ναυστάθμου).

Ὁ Σουλτάνος ἐσίγα κατειλημμένος ὑπὸ βαθείας συγκινήσεως. Ὁ ἐφ' ὅλης τῆς προπαρασκευῆς καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν δυστυχῶν Δουζογλαίων παριστάμενος κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ, Ἀρχιευνοῦχος, εἶχε τῷ ὑποβάλει ὅλας τὰς λεπτομερείας τοῦ τραγικοῦ δράματος·

τῷ εἶπεν ὅτι κατηρῶντο τὸν Χαλέτην, ὡς ἀπατήσαντα τὴν μεγαλειότητά του εἰς τὸ νὰ διατάξῃ τὴν χύσιν ἀθώου αἵματος, καὶ κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς των, παρεκάλεσαν εἰς τὴν προσευχήν των τὸν Θεὸν νὰ τὸν πολυετῇ. Ἡ μεταμέλεια τοῦ Σουλτάνου ὑπῆρξεν ἐζωγραφισμένη εἰς τὸ πρόσωπόν του, ἡ δὲ σιγή του ἐνέφαινε τὴν παλιν τῆς καρδίας του.

— Χαλὲτ, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος, θέλω νὰ ἰδῶ τὸν πλοίαρχον τῆς Μουστισὰρ, ἵνα μάθω παρ' αὐτοῦ τὰς λεπτομερείας τῆθ συλλήψεως τοῦ Ἀγκὼπ, καὶ συγχρόνως διὰ τινων σημείων τῶν δακτύλων του ἐβήλωσεν εἰς ἕνα τῶν κωφαλάλων νὰ προσκαλέσῃ Μαμπεϊτσήν τινα ὅστις ἐν ἀκαρεῖ ἐνεφανίσθη.

Ὕπαγε, τῷ εἶπε, ν' ἀναγγείλῃς εἰς τὸν Καπετὰν Πασὰ, (Ναύαρχον) νὰ μοὶ στείλῃ ἀμέσως τὸν πλοίαρχον τῆς Κορβέτας Μουστεσάρ. Ὁ Μαμπεϊτσὴς ὀπισθοπορῶν ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης. » Σὺ δὲ, Χαλὲτ, εἶπεν ἀπευθύνας πρὸς αὐτὸν, ὕπαγε εἰς τὸν Καλεμχανὲ νὰ λάβῃς διαφόρους σημειώσεις, τὰς ὁποίας ἔδωκα εἰς τὸν Σιρκιατίπην μου.

. . . . . .

Μία καὶ ἡμίσεια ὥρα παρῆλθεν καὶ ὁ Μαμπεϊτζῆς προσῆλθε ἐνώπιόν του.

— Τί ἔγεινες, χελώνη; τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος, ὑψώνας βροντωδῶς τὴν φωνὴν, ἥτις ἐπροξένει τρόμον εἰς πάντας.

— Ὁ Χουσρὲφ-Πασὰς ἦτον ἀπών, Μεγαλειότατε, καὶ ἄνευ τῆς διαταγῆς του δὲν μὲ ἠκολούθει ὁ Πλοίαρχος, ἀπεκρίθη ὁ Μαμπεϊτσῆς. Ὅθεν ἔστειλα ἕνα Μουλαζίμην νὰ τὸν ζητήσῃ, διὰ τοῦτο καὶ ἐβράδυνα.

— Καὶ ὁ Πλοίαρχος ;

— Ἵσταται πρὸ τῆς θύρας. Ὁ Σουλτάνος διέταξε νὰ εἰσαχθῇ.

Εἰσελθὼν ὁ Πλοίαρχος ἔστρεψε πανταχόθεν τοὺς ὀρθαλμούς του θεωρῶν τοὺς ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἀπαστράπτοντας τοίχους τῆς αἰ-

θούσης, τ' ἀδαμαντοκόλλητα σκεύη, εἶτα τὴν ὀροφὴν, ἔχων ἡμιάνοικτον τὸ στόμα του, ὡς νὰ διατέλει ὑπὸ τὴν ἐπίρροιαν μαγείας; Ὁ θυμὸς τοῦ Σουλτάνου ἀπέβρα καὶ γέλως ἄσβεστος τὸν κατέλαβε, παρατηρήσαντα τὴν ἔκπληξιν τοῦ ἀπλοϊκοῦ τούτου ναυτικοῦ.

— Ἔ, Καπετάν! ἐκραύγασεν εἰσέτι γελῶν, πλησίασε.

Ὁ Πλοίαρχος, ὡς ὁ ἐξ ὕπνου ἐγειρόμενος ὀνειροπλὴξ ἔπεσε πρηνὴς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

— Ἔγειρου, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος.

Ὁ πλοίαρχος ἐγερθεὶς ἠσπάσθη τὸν πόδα του.

— Πόθεν εἶσαι; τὸν ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος.

— Εἶμαι Τραπεζούντιος, ἀπεκρίθη ἀφελῶς ὁ Πλοίαρχος.

— Θὰ σ' ἐρωτήσω κἄτι τι καὶ νὰ μ' εἰπῇς τὴν ἀλήθειαν. Καὶ πρῶτον· διατὶ δὲν ἠκολούθησες τὸν Μαμπεϊτσή μου, ἀφοῦ σοὶ εἶπεν ὅτι σὲ ζητῶ ἐγώ;

— Διότι, Μεγαλειότατε, ἐπροτίμησα νὰ ὑπακούσω εἰς τὴν γραπτὴν διαταγὴν τῆς ὑμ. Μεγαλειότητος, δι' ἧς ἀπαγορεύεται, ἐπὶ ποινῇ θανάτου, ἡ ἐγκατάλειψις οἱουδήποτε Βασιλικοῦ πλοίου ὑπὸ τοῦ Πλοιάρχου, ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ Ναυάρχου· καὶ διότι ἤξευρα, ὅτι μετὰ μικρὸν ἐρχόμενος ὁ ναύαρχος ὤφειλε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν ἣν εἶς αὐτὸν, ὡς μοὶ εἶπεν ὁ Μαμπεϊτσὴς, ἀπευθύνατε.

— Εὖγε! Πῶς ὀνομάζεσαι;

— Χασὰν, δοῦλος τῆς Μεγαλειότητός σου.

— Σὲ προβιβάζω, Χασὰν-Μπέη, πλοίαρχον Φρεγάτας· ἀκούεις; Μετ' ὀλίγον εἰδοποιῶ τὸν Ναύαρχον καὶ τῷ ἀποστέλλω τὸ φιρμάνι τοῦ προβιβασμοῦ σου. Ὁ Πλοίαρχος πεσὼν καὶ αὖθις ἠσπάσατο τὸν πόδα τοῦ Σουλτάνου, μείνας ἄναυδος καὶ, ὡς δεύτερον ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος νὰ μοὶ διηγηθῇς πῶς συνελάβατε τὸν Ἀγκὼπ.

— Ἡμεῖς δὲν τὸν συνελάβαμεν· προσῆλθε μόνος, ἀπεκρίθη ὁ Πλοίαρχος.

— Θέλω νὰ μάθω ἀκριβῶς τὰ πάντα, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος μετὰ τόνου φωνῆς ἐπιτακτικοῦ.

— Ἰδού, Μεγαλειότατε. Ἡ Κορβέτα Μουστεσὰρ κατέπλεε μὲ βόρειον ἄνεμον, διευθυνομένη ἐκ τῆς Πάτμου πρὸς τὰς νήσους Κάλυμνον καὶ Λέρον καὶ ἀπέναντί της ἔπλεεν ἓν Βρίκιον, τὸ ὁποῖον ἰδὼν καταπλέουσαν τὴν Κορβέταν ὕψωσε σημαίαν Ἰσπανικὴν καὶ ἐξηκολούθει τὸν δρόμον του· ἡ σημαία μας δὲν ἐφαίνετο, διότι τὴν ἔσκιαζον τὰ ἱστία. Ὅθεν ὑψώσαμεν ἄλλην ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἱστοῦ. Τότε τὸ Βρίκιον ἀνέκρουσε πρύμναν, ἡ δὲ Κορβέτα τὸ ἐπλησίασεν ἀνακωχεύτασα. Περιμείναντες ὀλίγον, ἐκραύγασαν τουρκιστὶ ἐκ τοῦ Βρικίου, διὰ τῆς βυκάνης, νὰ παραλάβητε ἕνα ἐπιβάτην· Μετὰ μικρὸν ἀπέρασα λιμβος ἐξ αὐτοῦ καὶ φέρουσα ἄνθρωπον ἐνδεδυμένον ὡς οἱ ραγιάδες ἐπλησίασεν εἰς τὴν Κορβέτταν. Ἔχω τὴν ἄδειαν ν' ἀναβῶ; ἠρώτησεν· ἐγὼ δὲ τῷ ἐσυγχώρησα νὰ εἰσέλθῃ. Εἶμαι, μοὶ εἶπεν ἅμα ἐπάτησε τὸν πόδα του ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὁ Ἀγκὼπ, ὁ ἀδελφὸς τῶν ἐν τῇ φυλακῇ κρατουμένων Δουζογλαίων καὶ ἔρχομαι νὰ ὑποβληθῶ καὶ ἐγὼ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ πολυχρονημένου Πατισὰχ καὶ νὰ ὑπερστῶ καὶ ἐγώ, ὡς καὶ οἱ ἀδελφοί μου, ἐὰν εἴμεθα ἔνοχοι, τὰ ἀποτελέσματα τῆς δικαιοσύνης του. Μετὰ ταῦτα ἐλθὼν καὶ ὁ Πλοίαρχος τοῦ Βρικίου μοὶ εἶπεν, ὅτι τὸ Βρικιόν του εἶναι λίαν ταχύπλουν, ὅτι οὔτε ἡ ἡ Κορβέττα, οὔτ' ἄλλο πλοῖον δύναται νὰ τὸ φθάσῃ καὶ ὅτι παρεκίνει τὸν Ἀγκὼπ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν Ἱσπανίαν ἀκινδύνως, ἀλλ' οὗτος κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἐπείθετο, λέγων ὅτι θέλει νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Κυριάρχου του.

— Ἀληθῶς, λέγεις ταῦτα πάντα, Χασὰν-Μπεη; τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος, κρατήσας διὰ τῶν δύο χειρῶν του τοὺς μήνιγγάς του, ὧν αἱ ἀρτηρίαι ἔκρουον ὡς ἐλατήριον ὡρολογίου.

— Ὅ,τι σᾶς εἶπον, Μεγαλειότατε, εἶναι ἀληθές, ὡς αἱ δύο χιλιάδες καὶ ἑκατὸν στίχοι τοῦ Κοράν.

— Παράδοξον, ὑπετονθόρισεν ὁ Σουλτάνος καὶ τῷ ἔνευσε διὰ τῆς χειρὸς ν' ἀναχωρήσῃ· ἐγερθεὶς δὲ εἰσῆλθεν ἐν τῷ γυναικωνίτῃ παρακολουθούμενος μέχρι τῆς θύρας ὑπὸ τῶν Κωφαλάλων.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Ὁ πανοῦργος ὑπουργὸς ἐπαρουσιάσθη τὴν ἐπιοῦσαν εἰς τὸν Σουλτάνον λέγων.

Ἀνάγκη, Μεγαλειότατε, νὰ ἐκκενώσωμεν τὸ Νομισματοκοπεῖον ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ κρατουμένους Ἀρμενίους καὶ ν' ἀπαλλάξωμεν τῆς φροντίδος τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ναυστάθμου τοῦ νὰ φυλάττῃ τὸν Ἀγκὼπ Δούζογλουν.

— Τὸ ξίφος τοῦ Δημίου ἀρκετὰ ἱκανοποίησε τὸ Δεβλέτι· αἷμα Δουζογλαίων δὲν χύνεται πλέον, ἂς ἀποφυλακισθῶσι καὶ οἱ ἐν τῷ Νομισματοκοπείῳ κρατούμενοι καὶ ὁ Ἀγκὼπ, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος.

Ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ ἐπιείκειά Σου, Μεγαλειότατε, εἶναι ἄπειρα· ἓν μόνον φοβοῦμαι μὴ δόσωμεν παράδειγμα πρὸς σφετερισμὸν τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ θησαυροῦ· ὑπάρχουσι περιστάσεις καθ' ἃς τὸ ἔλεος τοῦ Μονάρχου ἀντὶ ὠφελείας φέρει βλάβην εἰς τὰ συμφέροντά του. Ἔπειτα τὰ ἄπειρα πλούτη τῶν Ἀρμενίων, ἅτινα ἐκέρδησαν ἀπὸ τὸ ταμεῖόν σου, εἶναι δίκαιον νὰ μείνωσιν εἰς τὴν διάθεσίν των ; Δήμευσε τὰς περιουσίας των καὶ ἐξώρισέ τους. Εἶσθε εἰς ἄκρον ἐπιεικὴς Μεγαλειότατε.

— Σοὶ εἶπον, Χαλὲτ, τὴν θέλησίν μου, ἀπεκρίθη ὁ Σουλτάνος μὲ τὴν συνήθη τραχεῖαν φωνήν του, διακόψας τὸν λόγον τοῦ εὐνοουμένου του, ἔξελθε, διότι ἔχω ἀνάγκην ἀναπαύσεως.

Ὁ Χαλέτης ἐξῆλθε.

— Θεέ μου! ἀνεφώνησεν ὁ Σουλτάνος ἐγερθείς, ἐλθὼν δὲ εἰς τὰ

πρὸς ἀνατολὰς πχράθυρα τῆς αἰθούσης ἐθιώρει τὴν κυμαινομένην ὑπὸ σάλου σροδροῦ Προποντίδα. Ὢ τί ἀγρία θάλασσα! τὰ ἀφρίζοντα κύματά της ἔχουσί τι θηριῶδες! καὶ ὅμως ὁ Χαλίτης εἶναι ἀγριώτερος καὶ θηριωδέστερος! Ἐπιθυμῶ ν' ἀποσπασθῶ ἀπὸ τὸν ἀπαίσιον τοῦτον ἄνθρωπον καὶ δὲν δύναμαι· γινώσκω ὅτι μαύρη καὶ καταχθονία ψυχὴ ἐνυπάρχει ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ὁ κακὸς οὗτος δαίμων ἔχει τι μαγευτικόν, δισμεῦον τὴν θέλησίν μου.

Ο ΔΙΑΣΚΟΡΠΙΣΜΟΣ

Τὴν νύκτα τῆς ἐπιούσης πλοιάρια πλήρη ἐκ τῶν δυστυχῶν τραπεζιτῶν Ἀρμενίων, συνοδευομένων ὑπὸ χωροφυλάκων διέσπειραν εἰς διάφορα παράλια τῆς Ἀσίας τοὺς καταδικασθέντας τούτους ὑπὸ τοῦ κακεντρεχοῦς ὑπουργοῦ, ἵνα ἐξριζωθῶσιν εἰς τὰ ἐνδότατα τῆς Ἀσίας καὶ εἰς Νήσους ἀγόνους· ἄλλοι δ' ἀπεσχάλησαν διὰ ξηρᾶς εἰς τὰς ἐσχατιὰς τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Βοσνίας.

Ὁ Χαλέτης ἔγινεν ἀπόλυτος κύριος τῆς περιουσίας των. Αἱ οἰκογένειαι τῶν βαθυπλούτων τούτων ἐξορίστων μόλις ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσι τὴν ἄδειαν τοῦ διαμένειν ἐν Κωνσταντινουπόλει, στερούμεναι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου. Ὁ Σουλτὰν Μαχμούτης, ὑπῆρχεν εἷς τῶν σπανίων Σουλτάνων, ἢ μᾶλλον ὑπῆρχε μέγας Μονάρχης καὶ ἤθελεν εἶναι εἷς τῶν μεγάλων σκηπτρούχων, ἐὰν δὲν περιεστοιχεῖτο ὑπὸ αὐλικῶν ραδιούργων, φαύλων, ἀπλήστων, δολίων καὶ ἀμαθῶν. Οὐδεμία ἀλήθεια ἔφθανεν εἰς τὰς ἀκοάς του ἀνόθευτος· ἂν ἐγίνωσκε τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῶν ρηθεισῶν οἰκογενειῶν, δὲν ἤθελεν ἀνεχθῆ ποτὲ νὰ διατελῶσιν ἐν ἐσχάτῃ πενίᾳ.

Τὴν νύκτα ταύτην ἡ Βασιλομήτωρ ἐκοιμήθη ἐπὶ στρωμνῆς πλήρους ἀκανθῶν. Ὁ ὕπνος ἐξωρίσθη ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της καὶ λίαν

πρωὶ ἐγερθεῖσα διέταξε τοὺς εὐνούχους, νὰ τῇ ἀναγγείλωσι τὴν ἔξοδον τοῦ Σουλτάνου.

Ὁ κροταλισμὸς τῶν κλείθρων τῆς θύρας ἠκούσθη τέλος πάντων, αἱ δικλίδες ἀνεπετάσθησαν καὶ ὁ Σουλτάνος εὑρέθη ἐνώπιον τῆς μητρός του.

— Πρὸς τί, ἡ μήτέρ μου, τῇ εἶπεν, ἡ εὐτυχὴς αὕτη συνάντησις τόσον πρωΐ;

— Ἦλθον νὰ σ' ἀπαλλάξω, ἀπεκρίθη ἡ Βαλλιδέ, ἀπὸ νέαν ἁμαρτίαν,

— Ποίαν;

— Ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξολοθρεύσῃ ὁ μοχθηρὸς Χαλέτης ἅπασαν τὴν γενεὰν τῶν Δουζογλαίων. Ἔρριψεν ὑπὸ τὸ ξίφος τοῦ δημίου ἀδίκως τὰς κεφαλὰς τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν, εἰς σὲ, υἱέ μου, ἀπόκειται τοῦ μείναντος ἑνὸς μόνου ἡ σωτηρία.

— Θὰ εἰπεῖς τοῦ Ἀγκώπ;

— Ναί.

— Ἐγὼ τὸν διέταξα νὰ τὸν ἀποφυλακίσῃ.

— Ἀλλὰ καὶ τὸν διέταξες νὰ τοὺς ἐξορίσῃ ὅλους καὶ τὴν νύκτα ταύτην τοὺς ἐξώρισε καὶ μετ' αὐτῶν ἐξώρισε καὶ τὸν Ἀγκώπ.

— Ἐνήργησε κατὰ τὴν διαταγήν μου.

— Ἀκόμη δὲν τὸν ἔμαθες; αὐτὸς θὰ προσδιορίσει διὰ τὸν Ἀγκὼπ μέρος τι νοσῶδες, ἄγριον, διὰ ν' ἀπαλλαχθῇ καὶ ἀπ' αὐτὸν, φοβούμενος μήπως μίαν ἡμέραν φανερωθῶσι δι' αὐτοῦ αἱ ἁρπαγαί του. Ἔσο βέβαιος ὅτι τὰ πάντα θέλουσιν ἀνακαλυφθῇ. Ὁ Θεὸς προστατεύει τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐπὶ τέλους τιμωρεῖ τὸ κακούργημα.

— Σεβαστή μου μῆτερ, τῇ εἶπεν ὁ Σουλτάνος λαβὼν τὴν χεῖρά της καὶ εἰσελθὼν μετ' αὐτῆς εἰς τὰ δώματά της, ἀγαπᾷς βλέπω πολὺ τοὺς χριστιανούς.

— Καὶ σὺ, υἱέ μου, χρεωστεῖς νὰ τοὺς ἀγαπᾷς· αὐτοὶ εἶναι αἱ μέλισσαι τοῦ Βασιλείου σου, αὐτοὶ ἐργάζονται, καὶ οἱ κηφῆνες οἱ ὑ-

πουργοί σου καὶ ὁ 'Οθωμανικὸς λαὸς ὁ ζῶν ἀέργως, ἐκμυζῶσι τοὺς κόπους των. Ἡ ἀπώλεια τῶν χριστιανῶν εἶναι ἡ καταστροφὴ τοῦ Κράτους σου, διότι θέλει ἐκλείψει ἡ ἐργασία καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ πλοῦτος.

— Λοιπὸν τί ἀγαπᾷς νὰ κάμω περιλημένη μου μῆτερ ; ὑπέλαβε.

— Ν' ἀσφαλίσῃς τὴν ζωὴν τοῦ δυστυχοῦς 'Αγκὼπ. Ἵνα δὲ ἐκπληρωθῇ ἡ διαταγή σου, ἂς σταλλῇ μὲν εἰς τὴν ἐξορίαν, ἀλλ' εἰς μέρος ἔνθα ὑπάρχει ἐγγύησις τῆς ζωῆς του.

— Ἤδη ἐστάλη, τὸ δὲ μέρος εἰς ὃ ἐστάλη ἀγνοῶ.

— Τὸ ἠξεύρει ὁ Μποσταντσίμπασης, ὅστις ἐξετέλεσε τὰς διαταγὰς τοῦ Χαλέτη.

— Καὶ ἔπειτα τί νὰ πράξω ;

— Νὰ διατάξῃς διὰ φιρμανίου τόπον τῆς ἐξορίας του τὴν Κῶ καὶ ἐπὶ ἐγγυήσει τοῦ ἐκεῖ Τοποτηρητοῦ.

'Ο Σουλτάνος ἀμέσως προσκαλέσας τὸν Μποσταντζίμπαση ἠρώτησε αὐτόν.

— Εἰς ποῖον μέρος ἐστείλατε τοὺς 'Αρμενίους ;

— Εἰς διάφορα μέρη τῆς 'Ασίας καὶ τῆς Ρούμελης κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ Χαλὲτ-'Εφέντη, ἀπεκρίθη ὁ Μποσταντσίμπασης.

— Τὸν 'Αγκὼπ Δούζογλου ποῦ τὸν στέλλετε;

— Εἰς τὸ Κουρδιστάν, Μεγαλειότατε, εἰς τὸ χωρίον Κασβίν.

— Καὶ τώρα ποῦ νὰ εὑρίσκεται ;

— 'Επεβιβάσθη εἰς ἓν πλοιάριον διὰ τὸ Μιχαλίτσι, ἵνα ἐκεῖθεν ἀποσταλῇ εἰς Κασβίν.

— 'Αμέσως νὰ στείλῃς νὰ τὸν εἰδοποιήσῃς νὰ μείνῃ ἐκεῖ ἑωσοῦ νὰ διατάξω τὸν ἐκεῖ Μουσελίμην ποῦ νὰ τὸν στείλῃ.

— Μὴ στείλεις Μποσταντσὴν, σὲ παρακαλῶ, υἱέ μου, διότι θὰ ὑποπτεύσει ἀπαίσιόν τι καὶ θ' ἀποθάνει ἀπὸ τὸν φόβον του. 'Εγὼ ἀποστέλλω τὴν διαταγήν σου μὲ ἄνθρωπόν μου εἰς τὸν Μουσελίμην.

Μετὰ μίαν ὥραν εἷς ἀξιωματικὸς τῶν εὐνούχων μετὰ δύο ἄλλων ἀπῆλθον διὰ Μιχαλίτσι, φέροντες τὴν διαταγὴν τοῦ Βεζύρη εἰς τὸν Μουσελίμην, ἐν ᾗ διετάσσετο νὰ κρατήσῃ ἐκεῖ τὸν 'Αγκὼπ μέχρι δευτέρας διαταγῆς καὶ νὰ τὸν περιποιεῖται φιλοφρόνως, χορηγῶν αὐτῷ πᾶν ὅ,τι τῷ ἀναγκαῖοι.

Η ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΙΣ ΜΙΑΣ ΦΗΜΗΣ

'Ο Σουλτάνος ἠγέρθη, ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς μητρός του τὴν ἠσπάσθη καὶ ἐξῆλθε τῶν δωμάτων της, καὶ εἰσῆλθε εἰς τὰ διαμερίσματά του.

Μετ' ὀλίγον εἰσήρχετο ὁ 'Αρχικουρεύς.

— Τί ἔχεις, 'Ιμπαήμ; τὸν ἠρώτησεν, εἰσελθόντα νὰ λάβῃ τὰς διαταγὰς τῆς ἡμερησίου ὑπηρεσίας. Σὲ βλέπω κατηφῆ.

— Δεινὴν συμφορὰν, Μεγαλειοτατε, ἀπεκρίθη.

'Ο Σουλτάνος ἠγέρθη ὄρθιος.

— Τί τρέχει! λέγε, τί δεινὴ συμφορὰ σοὶ συνέβη;

— 'Η Σουρπουῆ ἀπόψε τὴν νύκτα, Μεγαλειότατε, ἔγεινεν ἄφαντος.

— Τί λέγεις! εἶπεν ὁ Σουλτάνος καὶ ἡ ὄψις του ἐγένετο ὡς νεκροῦ. Πῶς τὸ ἔμαθες! τίς σὲ τὸ εἶπεν!

— 'Ο ἀδελφός της, πολυχρονημένε Πατισάχ, ἦλθε πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου εἰς τὴν Πύλην τοῦ Σερραγίου καὶ μοὶ ἀνήγγειλε τὴν συμφορὰν ταύτην.

— Καὶ τί ἔκαμες ; ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος μετὰ σπασμώδους φωνῆς.

— Ἦλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐμπορικόν του κατάστημα, ἐκλείσθημεν ἐν αὐτῷ, μ' ἐνέδυσεν ἐνδυμασίαν ἀρμενικὴν καὶ ἐπορεύθημεν ὁμοῦ εἰς τὸ 'Ορτάκιοϊ, εὕρομεν ἀνοικτὴν τὴν θύραν τῆς οἰκίας τῆς

Σουρπουῆς, ἡ στρωμνή της ἦτον ἀνέπαφος, καὶ φαίνεται ὅτι πρὸ τοῦ μεσονυκτίου ἐχάθη· ὅλα τὰ πράγματα τῆς οἰκίας της ἦσαν εἰς τὴν θέσιν των, μόνον τὴν ὑπηρέτριάν της, ἀφοῦ ἠρευνήσαμεν καλῶς τὴν οἰκίαν ὅλην, εὕρομεν κλεισμένην εἰς μίαν κατώγαιον λιθόκτιστον ἀποθήκην, ἐσυντρίψαμεν τὴν θύραν, διότι δὲν ἤξευρε νὰ μᾶς εἰπῇ ποῦ ἦτον ἡ κλεὶς, τὴν ἐξάγαμεν καὶ τὴν ἐρωτήσαμεν τί ἔγεινεν ἡ κυρία της;...»

— Καὶ τί σᾶς εἶπεν; ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος ἐν σπουδῇ διακόψας τὸν λόγον.

— Μᾶς εἶπε, Μεγαλειότατε, ὅτι ἀγνοεῖ, διότι περὶ τὴν δεκάτην ὥραν ἐν ᾧ ἡ Κυρία της ἡτοιμάζετο νὰ κοιμηθῇ ἐκρούσθη ἡ θύρα, ὅτι τὴν διέταξε νὰ προκύψῃ ἀπὸ τὸ παράθυρον νὰ ἰδῇ τίς κρούει, ὅτι εἶδε δύο ἄνδρας ἐνδεδυμένους ὡς Σεϊμένιδας, τοὺς ἠρώτησε τί θέλουν καὶ ἐκεῖνοι ἀπεκρίθησαν, ἄνοιξε καὶ μὴ ἐρώτα, ὅτι ἀνήγγειλεν ταῦτα πάντα εἰς τὴν Κυρίαν της, ἥτις διέταξε νὰ καταβῇ ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ὅτι ἀντὶ τῶν δύο ἀνδρῶν εἰσῆλθον τέσσαρες καὶ φιμώσαντες αὐτὴν καὶ ἀπειλήσαντες ὅτι θέλουν τὴν φονεύσει ἐὰν μίαν μόνον λέξιν ἀρθρώσῃ, τὴν κατεβίβασαν εἰς τὸ θολωτὸν ὑπόγαιον καὶ τὴν ἔκλεισαν μέσα. Τί ἔκαμαν δὲ οἱ τέσσαρες οὗτοι ἄνδρες ἀγνοεῖ.

— Δὲν τοὺς ἐγνώρισε τίνες ἦσαν; ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος.

— Τὴν ἐρωτήσαμεν καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι δὲν τοὺς ἐγνώρισε, διότι ἐφόρουν προσωπίδας μαύρας.

— Συμφορά! ἀνέκραξεν ὁ Σουλτάνος ἐν ἀγανακτήσει. Μὰ τὸν Προφήτην! ἐγὼ θὰ τοὺς σφάξω μὲ τὴν ἰδίαν μου χεῖρα! Νὰ προσπαθήσῃς, Ἰμπραήμ, νὰ τοὺς ἀνακαλύψῃς καὶ νὰ μάθῃς ποῦ τὴν ἀπήγαγον οἱ ἄπιστοι. Δὲν ἐξετάσατε τοὺς γείτονας;

— Ἄνω κάτω ἐρίξαμεν ὅλην τὴν συνοικίαν καὶ κάνεις δὲν ἤξευρε τίποτε.

— Τὴν ἀπήγαγον, ὡς φαίνεται, ἀπὸ τὴν ξηράν, ὑπέλαβεν ὁ

Σουλτάνος, ὅθεν πρέπει νὰ ἐξετάσῃς ἀπὸ τὸν Γαλατὰ μέχρι τοῦ Βουγιοὺκ-Δερέ· νὰ ἐξετάσῃς εἰς τὸ Βελιγράδιον καὶ τὰ πέριξ χωρία.

— Θὰ εὑρεθῇ, Μεγαλειότατε, ἀλλ' ὑπομονή. Ἐγὼ πιστεύω ὅτι ἡ ἀπαγωγὴ εἶναι ἔργον τῶν Γενιτσάρων.

— Καὶ ἀμφιβάλλεις; ἤδη μοὶ δίδουσι νέαν ἀφορμὴν νὰ μελετήσω καλλήτερα τὸν ἐξολοθρευμὸν τῶν ἀχρείων τούτων. Ἔχασα τὸ πᾶν Ἰμπραήμ.

Ὁ Σουλτάνος ἐφαίνετο καταβεβλημένος καὶ ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του παρελογίζετο.

Η ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τοῦ φθινοπώρου ὁ Ἔζικελλ κατάμεστος βορβόρου ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη.

— Τί κατάστασις εἶναι αὐτή; τῷ εἶπεν ὁ Χαλέτης.

— Ὅταν πρόκειται περὶ σπουδαίων, ἀφορώντων καὶ τὸ Κράτος καὶ τὰ πρόσωπα, οἱ ἄνθρωποι λογίζονται εἰς οὐδὲν τὰς ἐνοχλήσεις καὶ τὸ ψύχος. Ἦλθον νὰ σᾶς ἀνακοινώσω, Ἐφέντη, σπουδαῖα καὶ φρικώδη συγχρόνως.

— Ὡσὰν τί;

— Συνωμοσίας κατὰ τοῦ Κράτους.

— Τί συνωμοσίας; Ἔζικελλ, λέγε.

— Σήμερον τὸ πρωὶ ὁ Καγκελάριος τῆς ..... πρεσβείας μοὶ παρήγγειλε νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Τσικοὺρ, πλησίον τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας, εἰς τὸ κατώγαιον μιᾶς οἰκίας κατοικοῦσι τρεῖς νέοι, οἵτινες κατηχοῦσιν εἰς μίαν ἑταιρίαν, ἥτις σκοπὸν ἔχει

νὰ καταστρίψῃ τὸ 'Οθωμανικὸν Κράτος καὶ ν' ἀνεγείρῃ τὴν Βυζαντινὴν Αὐτοκρατορίαν.

— Τί ἄνθρωποι ;

— Ἕλληνες,

— Εἶναι τρελλοί, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης αὐτοὶ οἱ ψωρῖται μὲ τὰ καλπάκιά των θ' ἀνατρέψωσι Κράτος, τὸ ὁποῖον ἐτρόμαξαν ὅλοι οἱ Φράγκοι ;

— 'Εφέντη. Συλλογισθῆτε καλῶς. 'Ο ἀσθενὴς κώνωψ εἰσερχόμενος εἰς τοὺς μυκτῆρας τοῦ τρομεροῦ λέοντος, τὸν ἀναγκάζει νὰ τοὺς ξεσχίσῃ· ἐγὼ ἐξεπλήρωσα τὸ χρέος μου, κάμετε ὅ,τι γνωρίζετε.

— 'Εξαίρετα λέγεις, ἀλλὰ ποῦ διάβολο νὰ ξετρυπώσωμεν τοὺς ἀνθρώπους τούτους ;

— Κάμετε ἔρευναν εἰς τὰς οἰκίας τοῦ Τσικούρ, αὐτοὶ κατοικοῦσιν ἐκεῖ. 'Ελησμόνησα νὰ σᾶς εἴπω προσέτι ὅτι ἔχουσι συνέταιρον καὶ ἕνα παπά.

— Αὐτοί, φαίνεται, ἂν ἦναι ἀληθῆ ὅσα λέγεις ἐτρελλάθηκαν. 'Ο διάβολος τοὺς ὠθεῖ εἰς τὴν ἀπώλειάν των.

— Τί ἄλλο ; Πιστεύσατε ἓν τούτοις ὅτι εἶναι ἀληθῆ. 'Ο Καγκελάριος, ἀνὴρ ἐπίσημος, εἶναι ἀδύνατον νὰ ψεύδεται, καὶ πρέπει νὰ πιστεύσητε τοὺς λόγους του, διότι ἡ Κυβέρνησίς του καὶ ἄλλοτε σᾶς ἔκαμε τοιαύτας ὑπηρεσίας.

— Νὰ διατάξω λοιπὸν νὰ γείνῃ ἔρευνα εἰς τὸ Τσικούρ.

— 'Εγὼ νομίζω, νὰ ἐνεργήσητε τὸ προχειρότερον.

— Τί ;

— Νὰ βάλλετε εἰς τὸν σάκκον τὸν Φουστανελλᾶν· ὅταν οὗτος ἰδῇ τοὺς γάτους τοῦ Μποσταντσίμπαση θὰ τὰ μαρτυρήσει ὅλα καὶ αὐτοὺς τοὺς συντρόφους του.

— Ποῦ κατοικεῖ ;

— Εἰς τῆς Δουπουῆς τὸ ξενοδοχεῖον.

— Αὐτὸ εἶναι ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς 'Ολλανδίας.

— Τὸν συλλαμβάνουν ὅταν ἐξέρχεται· αὐτὸς περιφέρεται ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς διάφορα μέρη.

— Τί χαρακτηρικτικὰ ἔχει ; Σοὶ εἶπεν ὁ φίλος μας περὶ αὐτῶν ;

— Πρῶτον φορεῖ φουστανέλλαν, ἔπειτα εἶναι ὑψηλός, τὸ ἀνάστημά του εἶναι ρωμαλέον, εἶναι, ὡς εἰκάζει ὁ φίλος, εἰκοσιπέντε μέχρι τριάκοντα ἐτῶν, ἔχει κόμην καὶ μύστακα μαῦρα. Ὅταν διατάξετε τὴν σύλληψίν του, ἐγὼ ἀναπληρῶ τὰ ἐλλείποντα.

— Τί θὰ πράξεις ;

— Πρῶτον θὰ εἰπῶ εἰς τὸν φίλον σας Καγκελάριον νὰ μοὶ τὸν δείξῃ καὶ ἂν δυσκολευθῇ, θέλω ὑπάγει εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Δουπουῆς νὰ προγευματίσω καὶ θὰ εὕρω τὸ μέσον νὰ τὸν ἰδῶ. Δεύτερον, ἀπέναντι τοῦ ξενοδοχείου ὑπάρχει καφφενεῖον καὶ εἰς αὐτὸ θέλετε στείλει τοὺς τσαούσιδες, νὰ ἐνεδρεύωσιν ἐκεῖ, εἰς οὓς θέλω τὸν δείξει· νὰ τοὺς παραγγείλετε δὲ νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι μακρόθεν καὶ νὰ τὸν συλλάβωσι μακρὰν τῶν Πρεσβειῶν διὰ νὰ μὴ τρυπώσῃ εἰς χάμμιαν καὶ τότε τὸ πουλὶ ἐξέκοψεν ἀπὸ τὰς χεῖράς μας.

— Εἶσαι ἔξυπνος ἄνθρωπος, Ἔζικελλ. Ἔχεις ἄλλο τίποτε νὰ μ' εἰπῇς ;

— Ὄχι, 'Εφέντη.

— Ὕπαγε λοιπὸν καὶ ἐνέργησε φρονίμως. Νὰ σὲ ἰδῶ, ἐὰν εἶσαι πιστὸς ραγιὰς τοῦ Σουλτάνου εἰς ὃν, Ἔζικελλ, θὰ σὲ συστήσω.

'Ο προδότης 'Εβραῖος ἀπῆλθε πλήρης ἐλπίδων νέας εὐνοίας καὶ ἀπολαύσεων πολλῶν χαρίτων.

'Αναχωρήσαντος τοῦ Ἔζικελλ, ὁ Χαλέτης ἐδόξασε τὸν Θεὸν τοῦ Προφήτου, τὸν ἀποστείλαντα εἰς αὐτὸν νέα θύματα ἀπίστων.

Η ΣΥΛΛΗΨΙΣ

Τὴν 13 Νοεμβρίου 1819, περὶ τὴν Μεσημβρίαν, τέσσαρες Καββάσιδες, ἔχοντες ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ἄνδρα φουστανελλοφόρον, εἰσήρχοντο ἀπὸ τὴν παραλίαν εἰς τὴν πύλην Μπακτσὲ Καπουσοῦ.

Πλησιασάντων δὲ τῶν Καββάσιδων ἀπέναντι τοῦ ὑελοπωλείου τοῦ ἐκ Πελοποννήσου Ἠλία Γυαλιᾶ, ὁ φουστανελλοφόρος ἀνὴρ «διψῶ» ἐκραύγασε καὶ ἐστάθη ἀκίνητος.

— Τί λέγει; ἠρώτησε τουρκιστὶ τινὰ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ ὑελωποπωλείου εἷς τῶν Καββάσιδων.

— Διψᾷ, φωνάζει, καὶ ζητεῖ νερὸν νὰ πίῃ, ἀπεκρίθη ὁ ὑπηρέτης.

— Φέρετέ τῳ, ὑπέλαβεν ὁ Καββάσης.

Καὶ ἐξελθὼν νέος ἐκ τοῦ ὑελοπωλείου, κρατῶν ποτήριον ὕδατος πλῆρες, προσέφερεν αὐτὸ εἰς τὸν φουστανελλοφόρον, ὅστις, «εἰδοποιήσατε τὸν Πατριάρχην,» εἶπεν εἰς αὐτὸν παραδίδων τὸ ποτήριον, «ὅτι ἀπάγουσι τὸν Βλαχόπουλον εἰς τὴν Πύλην.»

— Τί σὲ εἶπεν ὁ ἄπιστος; ἠρώτησεν ὁ Καββάσης τὸν δόντα τὸ ὕδωρ.

— Μ' εὐχαρίστησε καὶ μ' εἶπε νὰ μοὶ τὸ ἀνταποδώσῃ ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἄλλην ζωήν.

— Καλά, ὑπέλαβεν ὁ ἁπλοϊκὸς Ἀσιανός· καὶ ἐξεκίνησαν διὰ τὸ Πασσᾶ-Καπισί.

Μετὰ μικρὸν οἱ Καββάσιδες ἵσταντο ἐνώπιον τοῦ Βεζύρου, ἔχοντες ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν τὸν Βλαχόπουλον.

— Πῶς ὀνομάζεσαι; τὸν ἠρώτησεν ὁ Βεζύρης.

— Ἀλέξιος Βλαχόπουλος, ἀπεκρίθη οὗτος διὰ σταθερᾶς καὶ ἀταράχου φωνῆς.

Αὐτὸς εἶναι, ὑπενθυμίσθη ὁ Βεζύρης.

— Τί θέλεις ἐδῶ ὅπου ἦλθες;

— Τίποτε δὲν θέλω· ἔρχομαι ἀπὸ τὴν Ὀδησσὸν καὶ ἀναχωρῶ μετά τινας ἡμέρας διὰ τὴν Λευκάδα.

— Ποῦ κατοικεῖς;

— Εἰς τὸ Πέραν, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Εὐρώπης.

— Τί ἄνθρωπος εἶσαι;

— Ἕλλην ἀξιωματικὸς εἰς ἀγγλικὴν ὑπηρεσίαν, ἀπεκρίθη ὁ Βλαχόπουλος, ὑψώσας ἀγερώχως τὴν κεφαλήν.

— Ψεύδεσαι, τῷ εἶπεν ὁ Βεζύρης, μετὰ φωνῆς ὀργίλου. Εἶσαι κατάσκοπος, προδότης· ἦλθες ν' ἀναστατώσῃς τὸν τόπον.

— Εἶσαι μέλος μιᾶς ἑταιρίας, ἥτις ζητεῖ ν' ἀναστατώσῃ τὸ κράτος καὶ ἔχεις καὶ ἄλλους συνεταίρους ἐδῶ.

— Σᾶς ἠπάτησαν ἐξοχώτατε.

— Ἀχμέτ, εἶπεν ἀποταθεὶς εἰς ἕνα τῶν παρόντων Καββάσιδων, φώναξε τὸν Ἔζικελλ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ· καὶ ὁ Ἔζικελλ μετὰ δύο δευτερόλεπτα ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου τοῦ Βεζύρη.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἰσῆλθεν ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης καὶ ἐκάθησε πλησίον τοῦ Βεζύρη.

— Λέγε, Ἔζικελλ, λέγε ἐλευθέρως τί γινώσκεις περὶ τοῦ ἀπίστου τούτου, καὶ τὸν ἔδειξεν τὸν Βλαχόπουλον.

— Ὑψηλότατε, εἶπεν ὁ Ἔζικελλ ἔμαθον ὅτι ἐδῶ ὑπάρχει ἑταιρία, ὀργανίζουσα ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους, καὶ ὅτι καὶ οὗτος ἐδῶ, Ἀλέξης Βλαχόπουλος ὀνομαζόμενος, εἶναι μέλος αὐτῆς.

— Ἀκούεις, ἄπιστε; ἄκουε, εἶπεν ὁ Βεζύρης ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ἀτάραχον Βλαχόπουλον.

— Ἀκούω, ἀπεκρίθη ὁ Βλαχόπουλος, καὶ ὅμως τὰ παρὰ τοῦ κατηγόρου μου λεγόμενα εἰσὶ συκοφαντίαι καὶ ψεύδη.

— Ἆ! ἀνέκραξεν ὁ Βεζύρης μετ' ὀργῆς ὁ Ἔζικελλ δὲν ψεύδεται. Καββάσιδες! φέρετέ τον εἰς τὴν εἱρκτὴν τοῦ Τσαούσμπαση.

Καὶ πρὶν ἀκόμη δυνηθῇ νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του ὁ Βλαχόπουλος, οἱ Καββάσιδες, σύροντες αὐτὸν διὰ τῆς βίας καὶ ὠθούντες, τὸν ἐξέβαλον ἀπὸ τὸ δωμάτιον τοῦ Βεζύρη καὶ φέροντές τον εἰς τὴν εἴρκτὴν τὸν ἔκλεισαν ἐκεῖ.

— Ἀντὶ νὰ τὸν φυλακίσῃς, ὑψηλότατε, εἶπεν ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης εἰς τὸν Βεζύρην, ἔπραττες καλλήτερα νὰ τὸν σταλῇς εἰς τὴν ἀγχόνην· καὶ ἀκόμη καλλήτερα ἤθελες πράξει, ἐὰν ἀπεδεκάτιζες τὸ ἄπιστον τοῦτο γένος τῶν χριστιανῶν.

— Νομίζω ὅτι ἔπραξα φρονιμώτερα, ὑπέλαβεν ὁ Βεζύρης, καθείρξας τὸν ἄπιστον τοῦτον διὰ νὰ τὸν πέμψω αὔριον εἰς τὸν φοῦριον τοῦ Μποσταντσίμπαση καὶ διὰ τῶν βασανιστηρίων νὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ μαρτυρήσῃ τοὺς συντρόφους του.

Ἐνῷ διεδραματίζοντο ταῦτα πάντα εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Μεγάλου Βεζύρη, ἄλλη σκηνὴ κατανυκτικὴ παριστάνετο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Ὁ θεῖος Γρηγόριος περιήρχετο τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Συνοδικοῦ, ἔχων ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ τὴν θείαν ἀντίληψιν ἐπικαλούμενος. Κατηφὴς καὶ δακρυρροῶν ἐγονυπέτει τέλος ἐνώπιον τῆς εἰκόνος τοῦ Σωτῆρος καὶ τὰς χεῖρας ὑψῶν, παρεκάλει νὰ τὸν φωτίσῃ τί νὰ πράξῃ πρὸς σωτηρίαν τοῦ Βλαχοπούλου.

Ἐγερθεὶς αἴφνης, καὶ δραμὼν πρὸς τὴν θύραν ἐζήτησε τὸν Μέγαν Πρωτοσύγκελλον.

— Πεφιλημένε μοι Πρωτοσύγκελλε, τῷ εἶπε, πρόκειται νὰ σώσωμεν χριστιανὸν κατατρεχόμενον καὶ κινδυνεύοντα νὰ χύσῃ θῦμα τῆς βαρβάρου ἐξουσίας· πρέπει νὰ τὸν σώσωμεν. Δράμε εἰς τὸν πρίσβυν τῆς Ἀγγλίας τὸν Κύριον Στραγκφόρδ εἰς τὸ Σταυροδρόμιον· εἰπέ τον, ὅτι ἂν δέχεται τὰς εὐλογίας μου, τῷ τὰς προσφέρω ἐξ ὅλης καρδίας. Πρόσθεσέ τω, ὅτι ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ κακὸς σημερινὸς καιρός, ὅστις ἐπιβαρύνει μᾶλλον τὸ γῆρας μου, ἤθελα προσέλθει εἰς τὴν ἐξοχότητά του νὰ τὸν εὐχηθῶ αὐτοπροσώπως, ἵνα γίνω ὁ αἴτιος μιᾶς ἀγαθοεργίας ἐκ τῶν πολλῶν, ἃς ἐπιδαψιλεύει καθ' ἑκάστην

τοῖς χριστιανοῖς. Εἰπέ τον, Πρωτοσύγκελλε, ὅτι πρὸς καταισχύνην τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἰσχύος τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἔμαθον ὅτι ἔσυραν ἀπὸ τὸν Γαλατᾶ μέχρι τοῦ Πασᾶ-Καπισὶ ἕνα ἀξιωματικὸν Ἄγγλον καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὰς φυλακάς, καὶ ὅτι ἐνόμισα καθῆκόν μου νὰ τῷ ἀναγγείλω τὸ συμβὰν τοῦτο.

Μετὰ μίαν ὥραν ὁ Πρωτοσύγκελλος εἰσήρχετο εἰς τὴν θύραν τῆς αὐλῆς τοῦ μεγάρου τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας, παραγγείλας τὸν θυρωρὸν νὰ τὸν ἀναγγείλῃ εἰς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Πρέσβυν, ὅστις κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἐπρογεύετο. Μόλις ἀνηγγέλθη ὁ Πρωτοσύγκελλος καὶ ὁ Πρέσβυς διέταξεν ἕνα τῶν Γραμματέων του νὰ τὸν εἰσάξῃ εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς καὶ νὰ ἀναμείνῃ μικρόν.

Μετὰ παρέλευσιν πέντε λεπτῶν ὁ Πρέσβυς εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ὑποδεχθεὶς φιλοφρονέστατα τὸν Πρωτοσύγκελλον τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

— Μ' αὐτὸν τὸν ἄχρειον καιρὸν, εἶπε μετ' ἀγγλικῆς χάριτος ὁ Πρέσβυς εἰς τὸν Πρωτοσύγκελλον, νὰ ἔλθῃ τις ἀπὸ τὸ Φανάρι ἐδῶ εἶναι ὀχληρὸν καὶ κοπῶδες.

— Ἂν ὁ καιρὸς ἦτο καλλίτερος, ἀπεκρίθη ὁ Πρωτοσύγκελλος, ἤθελεν ἔλθει ἡ παναγιότης του ὁ ἴδιος νὰ εὐχηθῇ ἐκ τοῦ πλησίον τὴν Ὑμετέραν ἐξοχότητα, εἰς ἣν ὀφείλει ἐπίσκεψιν, ἀλλὰ τὸ γῆρας....

— Ἐξ ἐναντίας ἐγὼ θέλω λάβει τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἔλθω νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ τὸ Σάββατον, ἐὰν ὁ καιρὸς μοὶ τὸ συγχωρήσῃ, εἶπεν ὁ Πρέσβυς διακόψας τὴν ὁμιλίαν τοῦ Πρωτοσυγκέλλου.

— Ὅταν ἡ τιμὴ καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Μεγάλης Βρετανίας προσβάλληται, ἐξοχώτατε, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Πρωτοσύγκελλος, ὁ Πατριάρχης δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἀδιάφορος.

— Πῶς; τί ἀκολουθεῖ; διατί; ἠρώτησεν ὁ Πρέσβυς συσσωρεύσας μετὰ ταχύτητος τὰς τρεῖς ταύτας φράσεις.

— Ἰδοὺ, Ἐξοχώτατε, τί παρηγγέλθην ἀπὸ τὴν παναγιότητά

του τὸν Πατριάρχην νὰ Σᾶς ἀναγγείλω. Πρῶτον μ' ἐπεφόρτισε νὰ Σᾶς προσφέρω τὰς ἐξ ὅλης καρδίας εὐλογίας του, ἂν εὐαρεστῆσθε νὰ τὰς δεχθῆτε.

— Ἀσμένως, εὐχαρίστως, ὑπέλαβεν ὁ Πρέσβυς προσμειδιῶν χαριέντως· τὰς δέχομαι ναί, καὶ τὸν εὐχαριστῶ. Ἀλλ' εἰπατέ μοι, σᾶς παρακαλῶ, τί τὸ πρὸς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν προσβλητικὸν συμβάν, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν ἀποστολήν σας;

— Πρὸ δύο περίπου ὡρῶν ἔμαθεν ἡ παναγιότης του ὅτι τέσσαρες Καββάσιδες, ἁρπάσαντες διὰ τῆς βίας ἀπὸ τὸν Γαλατᾶν ἕνα ἀξιωματικὸν Ἄγγλον, τὸν ἀπήγαγον κατεσπιλωμένον εἰς τὴν Πύλην καὶ τὸν ἐφυλάκισαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Βεζύρη. Ὁ Πατριάρχης ἐλυπήθη εἰς ἄκρον ἀκούσας νὰ σύρεται εἰς τὰς βορβορώδεις ὁδοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀξιωματικὸς τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἐκτεθειμένος εἰς τὴν θέαν τῶν τεθλιμμένων Χριστιανῶν· ταῦτα μ' ἀπέστειλε νὰ σᾶς ἀναγγείλω.

— Ὦ! Ὦ! ἀνέκραξεν ὁ Πρέσβυς κροτήσας τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· δραμὼν δὲ εἰς τὴν θύραν ἔσυρε τὴν πλησίον αὐτῆς κρεμαμένην ταινίαν καὶ συγχρόνως ἠκούσθη ὁ κρότος ἡχήσαντος κώδωνος· ἡ θύρα ἠνεῴχθη ἐν ἀκαρεῖ καὶ ἐφάνη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ θαλαμηπόλος. Εἰπὲ εἰς τὸν Διερμηνέα νὰ ἔλθῃ ἐδῶ, τῷ εἶπεν, ἀμέσως.

Μετὰ μικρὸν εἰσῆλθε ὁ Διερμηνεύς.

— Κύριε Πισάνη, τῷ εἶπεν ὁ Πρέσβυς μετὰ τόνου φωνῆς τεταραγμένης, σήμερον συνέλαβον κάτω εἰς τὸν Γαλατᾶν ἕνα ἀξιωματικὸν τοῦ στρατοῦ μας, τὸν ἀπήγαγον ὡς κατάδικον εἰς τὸ Πασᾶ-Καπισὶ καὶ τὸν ἐφυλάκισαν. Δράμε νὰ τὸν φέρῃς ἐδῶ καὶ νὰ μὴν ἐπιστρέψῃς χωρὶς αὐτόν.

Τὴν τρίτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν ὁ Διερμηνεὺς τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας εἰσήρχετο ἔφιππος ἐν τῷ Βεζυρικῷ μεγάρῳ.

— Ἔχω ὑπόθεσιν νὰ ὁμιλήσω εἰς τὸν Βεζύρην, εἶπεν εἰς τοὺς περικυκλώσαντας αὐτὸν ἀξιωματικούς.

Ὀλίγαι στιγμαὶ παρῆλθον καὶ ὁ θαλαμηπόλος ἀνήγγειλε τῷ Διερμηνεῖ ὅτι ὁ Βεζύρης τὸν περιμένει.

Ὁ Διερμηνεὺς ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Μεγάλου Βεζύρου ὅλως κατηφὴς καὶ ἀπειλητικός.

— Ἐξοχώτατε, εἶπεν εἰς τὸν Βεζύρην, πρὸς καταφρόνησιν τῆς κραταιᾶς Μεγάλης Βρετανίας, ἐσυλλάβετε καὶ ἐσύρατε εἰς τὸν βόρβορον τῆς Σταμποὺλ καὶ ἐφυλακίσατε ἀξιωματικὸν τοῦ στρατοῦ· ἐξαιτοῦμαι λοιπὸν νὰ μοὶ παραδώσητε παραχρῆμα τὸν ἀξιωματικόν, ἐπιφυλατομένης τῆς Πρεσβείας νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι δέον διὰ τὴν εὐθύνην, τὴν ἐπιβαρύνουσαν ὑμᾶς διὰ τὴν ἐναντίον τοῦ διεθνοῦς δικαίου πρᾶξίν σας ταύτην.

— Ἡμεῖς δὲν ἐφυλακίσαμεν ἀξιωματικὸν Ἄγγλον, ἐφυλακίσαμεν ἕνα Ἀλβανον, ἀπεκρίθη τεταραγμένος ὁ Βεζύρης.

— Ἐφυλακίσατε Ἄγγλον ἀξιωματικόν, ἐξοχώτατε, ὑπέλαβεν ὁ Διερμηνεύς, καὶ παραδώσετέ μοί τον, πρὶν χονδρύνῃ πολὺ τὸ πρᾶγμα.

— Ὁ φυλακισθεὶς Ἀλβανός, ἐπανέλαβεν ὁ Βεζύρης, εἶναι κατάσκοπός τις, κακὸς ἄνθρωπος, ἐλθὼν ἐδῶ ν' ἀνάστατώσῃ τὸν τόπον. Τοιοῦτον ἄνθρωπον βεβαίως δὲν προστατεύει ἡ φίλη μας Ἀγγλικὴ Πρεσβεία, ἡ ὁποία ἐστάθη πάντοτε εὐνοϊκὴ πρὸς ἡμᾶς.

— Διατάξετε, ἐξοχώτατε, εἶπεν ἐντόνως εἰς τὸν Βεζύρην, νὰ τὸν φέρωσι παραχρῆμα ἐνώπιόν μου, ἄλλως ἀναχωρῶν διαμαρτύρομαι διὰ τὰ παρεπόμενα.

— Μάλιστα, εἰς τοῦτο δὲν ἔχω κἀμμίαν δυσκολίαν, ὑπέλαβεν ὁ Βεζύρης, ἄλλως τε μετὰ μεγάλης μου εὐχαριστήσεως θέλω τὸν προσάξει διὰ νὰ πεισθῆτε ὅτι εἶναι κακὸς ἄνθρωπος.

— Ἀχμέτ, εἶπεν ἀποταθεὶς εἰς τὸν ἀπέναντί του ἱστάμενον θαλαμηπόλον, δράμε εἰς τὸν Καββάζμπαση καὶ εἰπέ τον νὰ φέρῃ ἐδῶ τὸν Ἀλβανόν.

Μετὰ μικρὸν προσήχθη ὁ Βλαχόπουλος ὑπὸ τῶν τεσσάρων Καββάσιδων συνοδευόμενος, κατεσπιλωμένος ἀλλ' οὐδαμῶς καταβεβλη-

μένος. Ὁ Διερμηνεὺς τὸν ἐγνώριζε καὶ πλησιάσας αὐτὸν ἔλαβε τὴν χεῖρά του καὶ συνδιελέγετο μετ' αὐτοῦ ἀγγλιστί. Ὁ Βεζύρης ἔμεινεν ἐκστατικός, βλέπων τὴν οἰκειότητα τοῦ Διερμηνέως μετ' ἐκείνου τὸν ὁποῖον πρὸ μικροῦ ὠνόμαζε κακοῦργον.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἀλβανὸς, εἶπεν ὁ Διερμηνεὺς εἰς τὸν Βεζύρην, ὁ ἐλθὼν ἐνταῦθα ν' ἀναστατώσῃ τὸν τόπον;

— Οὕτω μοὶ τὸν κατήγγειλαν, ἀπεκρίθη ὁ Βεζύρης.

— Ποῖος;

— Πρὸς τὸ παρὸν μένει κεκρυμμένον τὸ ὄνομά του, ἀλλὰ θὰ τιμωρηθῇ αὐστηρῶς.

— Ἀναμφιβόλως, ἐξοχότατε, ὁ Κύριος ἐδῶ σᾶς εἶπεν ὅτι εἶναι ἀξιωματικὸς τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ· ὠφείλατε λοιπὸν νὰ τὸν ἀποστείλετε εἰς τὴν Πρεσβείαν μας, νὰ μαθετε ἂν ἀληθῶς εἶναι ἢ ὄχι. Συλλογισθῆτε εἰς ποίαν εὐθύνην ὑπήχθητε καὶ ἀγνοῶ πῶς θὰ ξεμπερδεύσεται μὲ τὴν Α. Ε. τὸν Κύριον Πρέσβυν.

— Σᾶς παρακαλῶ, Τερζιμάμπεη, νὰ διορθώσητε τὸ λάθος μου μὲ τὴν συνήθη σας ἐπιτηδειότητα.

Ὁ Πισάνης παρέλαβε τὸν Βλαχόπουλον καὶ ἐξῆλθον ὁμοῦ τοῦ μεγάρου τοῦ μεγάλου Βεζύρη, διευθυνθέντες εἰς τὴν πρεσβείαν.

Τὴν ἐποίησαν ὁ μακάριος πατριάρχης Γρηγόριος, ὁ πρωτομάρτυς οὗτος τῆς Ἑλληνικῆς αὐτονομίας, ἔχων πλησίον του τὸν ἀκάματον Ἀλέξιον Βλαχόπουλον, συνδιελέγετο μετ' αὐτοῦ.

— Κατὰ καθῆκον, παναγιώτατε, ἱερὸν, τῷ ἔλεγεν ὁ Βλαχόπουλος, ὤφειλον νὰ ἔλθω πρὸς Ὑμας, ἵνα Σᾶς ἀπονείμω τὰς βαθυτάτας ὑποκλίσεις μου καὶ τὴν ἄπειρόν μου εὐγνωμοσύνην· ἀλλὰ σήμερον εἶμαι ἀπεσταλμένος ἐκ μέρους τοῦ ἐξοχωτάτου πρέσβεως τῆς Μεγάλης Βρεταννίας. Ὕπαγε, μοὶ εἶπεν ὁ πρέσβυς, εἰς τὸν πατριάρχην, ἄσπασαι τὴν δεξιάν του καὶ πρόσφερέ τον διπλᾶς εὐγνωμοσύνας, ἐκ μέρους σου, ὅτι ἔγεινεν αἴτιος τῆς σωτηρίας σου, καὶ ἐκ μέρους μου, ὅτι ἔγινα τὸ ὄργανον νὰ πράξω πρᾶξιν ἀγαθήν.

— Ὁ Θεὸς, φίλε μου, νὰ τὸν σκέπῃ καὶ νὰ φρουρῇ τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος, ἀπεκρίθη ὁ Πατριάρχης. Ἔχω προαίσθημα, Ἀλέξιε, ὅτι μίαν ἡμέραν οἱ Ἄγγλοι θὰ γίνωσιν οἱ θερμότεροι φίλοι τῶν Ἑλλήνων.

Η ΕΚ ΤΩΝ ΥΠΟΝΟΙΩΝ ΡΑΔΙΟΥΡΓΙΑ

Ἡ ἀποτυχία τῆς ἐκ τῆς συλλήψεως τοῦ Βλαχοπούλου ἀνακαλύψεως τῆς ἑταιρίας, ἥτις ἐχορήγει τῷ Χαλέτῃ νέον στάδιον καταστροφῶν κατὰ τῶν χριστιανῶν καὶ κατὰ παντὸς εἰς αὐτὸν ὑπόπτου ἐχθροῦ, ἔστρεψεν εἰς ἄλλο σημεῖον τοὺς σατανικοὺς αὐτοῦ σκοπούς.

Τὴν ἐποιοῦσαν ἐκάλεσε ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης τὸν Ἔζικελλ διὰ νὰ θεωρίσουν τοὺς λογαριασμούς των.

— Ἔζικελλ φίλε μου, τῷ εἶπεν ὁ Χαλέτης, προσμειδιάσας αὐτῷ χαριέντως· ἦλθες εἰς καλὴν ὥραν, διότι ἀργότερα ὑπάγω εἰς τὸ Σερράγι· ἂς ἀρχήσωμεν τὸ ἔργον μας· ἔφερες τὰ βιβλία σου;

— Μάλιστα, ἰδοὺ αὐτὰ καὶ τὰ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ δερματίνου σάκκου, ὃν ἔφερεν ὁ ὑπηρέτης.

— Ἤδη θὰ σοὶ εἴπω κάτι τι ἀφορῶν τὸ συμφέρον σου· ὁ Πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Σουλτάνον ἱκανοποίησιν, διότι ὡς εἶπε, κατήγγειλες ψευδῶς τὸν Ἄγγλον ἀξιωματικὸν ὡς συνωμότην. Ὁ Πατισαχ ὠργίσθη σφόδρα ἕτοιμος νὰ διατάξῃ τὴν ἀποκεφάλησίν σου, ἀλλ' αἱ γενόμεναι πρὸς αὐτὸν ἐξηγήσεις ὑπὸ τοῦ Σατραζάμη καὶ ἐμοῦ τὸν κατεπράϋναν καὶ ἀπεφάσισε νὰ σ' ἐξορίσῃ· περὶ τῆς περιουσίας σου δὲν ἀπεφάσισεν εἰσέτι καὶ οὐδόλως εἶνε παράδοξον νὰ διατάξῃ τὴν δήμευσίν της. Θὰ προσπαθήσω νὰ κάμω βραχυχρόνιον τὴν ἐξορίαν σου, ἀλλὰ πρὸ πάντων πρέπει νὰ ἀσφαλίσω τὴν περιουσίαν σου.

Ἡ ὄψις τοῦ δυστυχοῦς Ἔζικελλ ἠλλοιώθη καὶ ἤρξατο νὰ φρίττῃ μέχρις ὀττέων.

— Μὴ φοβεῖσαι, προσέθεσεν ὁ Χαλέτης, ἡ ζωή σου εἶναι ἀσφαλισμένη, ὁ Σουλτάνος μοὶ τὸ ὑπεσχέθη ἀφοῦ τῷ ὑπέβαλον ὅτι ὁρίζεται μάλιστα εἰς σὲ ἀμοιβὴ, διότι φροντίζεις τοσοῦτον ἐπιμελῶς ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους.

— Ἐρέντη, τῷ εἶπεν ὁ Ἔζικελλ, σοὶ εἶμαι εὐγνώμων, ἡ σωτηρία μου εἶναι εἰς χεῖράς σου.

— Ἤδη δὲν ὠφελοῦμεθα ἐκ τῶν πολλῶν λόγων, διότι πιθανὸν μετὰ δύο, ἢ τρεῖς τὸ πολὺ ὥρας νὰ σὲ συλλάβωσι καὶ νὰ σ' ἐξορίσωσιν, ἂς σπεύσωμεν νὰ ἀσφαλίσωμεν τὴν περιουσίαν σου, ἐγὼ θὰ σοὶ δώσω μίαν ἰδιόχειρόν μου ἀπόδειξιν ὅτι οἰκονομικῶς μοὶ παρέδωκες τὰ χοτσίτια τῶν οἰκιῶν σου, ἵνα σοὶ τὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν ἐπιστροφήν σου ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, σὺ δὲ νὰ ἐμπιστευθῇς εἰς χεῖράς μου ὅλα σου τὰ ἔγγραφα, τὰ κατάστιχά σου καὶ νὰ μοὶ δώσῃς ἔγγραφόν σοῦ ἰδιόχειρον ὅτι μοὶ προσέφερες ἅπασαν τὴν περιουσίαν σου ἀντὶ τῶν δέκα μυρίων ὀρειλείας· οὕτω θὰ δυνηθῶ νὰ τὰ προφυλάξω ἀπὸ τὴν δήμευσιν. Τί λέγεις ;

— Ὅπως γνωρίζεις, Ἐρέντη, πρᾶξε, ἀπεκρίθη τρέμων ὁ ταλαίπωρος Ἔζικελλ· ἀρκεῖ νὰ μὲ σώσῃς.

— Φέρε, Ἀχμὲτ, καφφὲ, σερμπὲτ, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν πιστόν του γέροντα ὑπηρέτην. Πές ὀλίγον σορμπὲτ, Ἔζικελλ, καὶ ἔπαρε τὸν καφφὲ, θάρρος, μὴ φοβεῖσαι, ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ διὰ σέ.

Τὰ πάντα διετέθησαν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Χαλέτη, ὥστε οὗτος κατέστη κύριος τῆς περιουσίας τοῦ Ἑβραίου. Τίς εἶχε δύο κεφαλὰς νὰ κάμῃ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς πράξεως ταύτης ;

Ὕπαγε, Ἔζικελλ, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης, ἐν ὅσῳ ἔχεις καιρὸν νὰ διαθέσῃς τὰ πράγματά σου καὶ αὐτὴν σου τὴν εἰκογένειαν νὰ μὴ νομίσῃ ὅτι ἡ ἐξορία σου ἔχει συνεπείας ἀπαισίους.

Ὁ Ἔζικελλ ἐξῆλθε τοῦ μεγάρου τοῦ Χαλέτη. Μετὰ μίαν ὥραν

ἐν τῷ μέσῳ τῆς λεωφόρου ἔκειτο ἕν πτῶμα ἔχον τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ πρωκτοῦ καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐπιγραφὴν «Ἀπατεὼν καὶ προδότης», τὸ δὲ πτῶμα, τοῦτο ἦν τὸ τοῦ δυστυχοῦς Ἔζικελλ.

ΕΝ ΤΩ ΛΙΜΕΝΙ ΤΩ ΝΑΥΑΓΙΟΝ

Ἦν ἡ δευτέρα μετὰ τὴν μεσημβρίαν ὥρα, ὅτε ὁ Γαλὶπ-πασᾶς ἐξήρχετο εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Καδικιοῦ, διευθυνόμενος εἰς τὸ μέγαρόν του. Πρὸ τοῦ πυλῶνος τὸν ὑπεδέχθησαν μετὰ σεβασμοῦ οἱ ὑπηρέται του, ζητήσαντες τὰς διαταγάς του.—Καὶ ἡ Χανούμη ποῦ εἶναι; τοὺς ἠρώτησε.—Δὲν ἦλθεν εἰσέτι ἀπὸ τὸ περίπτερον, τῷ ἀπεκρίθησαν. Ὁ Γαλὶπ συνειθισμένος πάντοτε νὰ σπεύδῃ πρὸς ἐντάμωσιν τῆς περιλημένης του Ζιλχᾶς, ἔδραμε πρὸς τὸ περίπτερον, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἐπλησίαζε δὲν ἔβλεπεν οὐδένα, κατὰ τὸ σύνηθες, ἱστάμενον εἰς τὸ πρόστοον, ἣν θέσιν κατεῖχε πάντοτε ἡ Ζιλχὰ, περιμένουσα τὸν ἵνα ῥιφθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας του. Ὁ Γαλὶπ ἀναβαίνει τὰς ὀλίγας βαθμίδας, τὰς φερούσας εἰς αὐτὸ, ἀλλ' οὐδεμία φωνὴ ἀκούεται, σιγὴ ἄκρα ἐπικρατεῖ, ἡ θύρα εἶναι ἡμιανεῳγμένη, κηλῖδες αἵματος φαίνονται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἡ καρδία του πάλλει, ὠχριᾷ, τρέχει ἀνοίγει τὴν θύραν, εἰσέρχεται εἰς τὸ περίπτερον, τρομερὸν θέαμα παρουσιάζεται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ὁ Σαὶτ κεῖται νεκρὸς εἰς μίαν γωνίαν πλήρης πληγῶν, αἱ παλάμαι του ὑπῆρχον ἠκρωτηριασμέναι, αἱ δὲ δύο ἀργυρώνητοι ἔκειντο ἐκτάδην παρὰ τινι σκευοθήκῃ μιστὶ τραυμάτων, ἐκπνεύσασαι πρὸ μικροῦ, διότι ἦσαν εἰσέτι ζεσταί.—Ζιλχά! ἀνέκραξεν ὡς μανιώδης ὑπὸ φρίκης· ἠνέῳξε τὴν σκευοθήκην, παρετήρησεν εἰς ὅλα τὰ μέρη, ἔδραμεν ἔξωθεν τοῦ περιπτέρου, ἐπεσκέφθη τὸ δάσος, ἀλλὰ ταχέως σιωπὴ καὶ ἐρημία. Ποῦ εἶναι ἡ Χανούμη; ἠρώτα ἐν τῇ παραφορᾷ του τὰ πτώματα καὶ ἐξήρχετο ἐκ τοῦ περιπτέρου καὶ εἰσήρχετο, τὰ χείλη του ἐξηράνθη-

σαν καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἐγένοντο ἐρυθροὶ ὡς τὸ αἷμα. Οἱ κηπουροὶ ἦσαν μακρὰν καλλιεργοῦντες τὸν πλησίον τοῦ μεγάρου ἀνθῶνα καὶ οὔτε εἶδον τὸν Κύριόν των.

Ἀπηλπισμένος ὁ δυστυχὴς ἤρπασεν ἓν προβόλον, κρεμάμενον εἰς θυρεόν τινα μετὰ πολλῶν ἄλλων, ἅτινα ἄρησαν οἱ φονεῖς ἀνέπαφα καὶ ἐπυροβόλησε, προσκαλῶν οὕτω τοὺς ὑπηρέτας του· οὗτοι δ' ἔδραμον ἀθρόοι μετὰ τῶν κηπουρῶν ἐννοήσαντες ὅτι ἀπαίσιόν τι τῷ συνέβη.

— Ἴδίτε, εἶπεν εἰς αὐτοὺς παρουσιασθέντας ἐνώπιόν του, καὶ τοὶς ἔδειξε τὰ πτώματα· ὁ δυστυχὴς Σαλτ φαίνεται ὅτι ἐπάλαισεν ἀρκετὰ μετὰ τῶν κακούργων, διότι αἱ παλάμαι του εἶναι κεκομμέναι. Δράμετε εἰς τὸ δάσος· ἐρευνήσατε πανταχοῦ νὰ εὕρητε τὴν Χανούμην, ἣν ἀναμφιβόλως ἀπήγαγον καὶ αἱ θυσίαι αὗται ἐγένοντο πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Μετὰ παρέλευσιν δύο ὡρῶν οἱ ὑπηρέται καὶ οἱ κηπουροὶ ὑπέστρεψαν ἐκ διαφόρων διευθύνσεων.

— Τίποτε, τῷ εἶπον, δὲν εὕρομεν, οὔτε σημεῖόν τι νὰ πληροφορηθῶμεν ποῦ οἱ κακοῦργοι ἐτράπησαν. Οὐδεμία ἐν τούτοις ἀμφιβολία ὑπάρχει, εἶπεν εἷς τούτων, ὅτι αὐτοὶ κατέφυγον εἰς Χρυσούπολιν, διότι πλοῖον δὲν ὑπῆρχεν εἰς οὐδὲν μέρος τῆς παραλίας, ἵνα φύγωσι διὰ θαλάσσης.

— Σὶς δὲ, κηπουροί, εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Γαλὶπ, δὲν ἠκούσατε θόρυβον;

— Τίποτε, ἐνδοξότατε, δὲν ἠκούσαμεν· ἔπειτα ἡ ἀπόστασις, τὸ δάσος... Φαίνεται ὅτι δὲν ἔδωκαν καιρὸν οἱ φονεῖς εἰς τὰ θύματα νὰ θορυβήσωσι.

— Θάψετε τὰ πτώματα, ὑπέλαβεν ὁ Πασᾶς καὶ καθαρίσατε τὸ περίπτερον. Ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν, τὸν προστατεύσαντά με πάντοτε, ὅτι θὰ πέσωσιν εἰς χεῖράς μου οἱ κακοῦργοι—καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν παραλίαν διέταξε τοὺς πορθμεῖς τῆς λέμβου νὰ τὸν περαιώσωσιν εἰς τὸ Βυζάντιον.

Ὅταν ὁ Ἀρχιευνοῦχος τὸν εἶδε παρουσιασθέντα ἐνώπιόν του ὅλως ἠλλοιωμένον ἐτρόμαξε.

— Τί ἔχεις; τῷ εἶπε, ἡ ὄψις σου, οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ χείλη σου, ἐν γένει τὸ πρόσωπόν σου μαρτυροῦσι δεινὴν συμφοράν· Τί ἔπαθες;

— Ὁ Γαλὶπ, ἀντὶ ἀπαντήσεως ἐξέβαλε στεναγμὸν ἐκ τῶν μυχῶν τῆς καρδίας του.

— Τί ἔπαθες; Πασᾶ μου, ὑπέλαβεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος. Διὰ τῶν ἀναστεναγμῶν καὶ τῶν θλίψεων φορτονόμεθα, ἀντὶ νὰ ἐκφορτωθῶμεν τὸ κακόν. Εἰπέ μοι.

— Μοὶ ἐσύλησαν τὸν θησαυρόν μου, ἐξερρίζωσαν τὴν καρδίαν μου, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ, καὶ τῷ διηγήθη τὰ συμβάντα. Ἠξεύρεις δέ διατί ἦλθον πρὸς σέ; ἦλθον νὰ σοὶ εἴπω ὅτι ὑπάγω νὰ σφάξω τὸν Χαλέτην, διότι τοῦτον ὑποπτεύω αὐτουργὸν τοῦ κακοῦ.

— Μὴ, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! μή! Εἶναι ἀδύνατον ὁ Χαλέτης μ' ὅλην του τὴν μοχθηρίαν, ν' ἀνεμίχθη εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην, διότι γινώσκει καλῶς ὅτι ἀνακαλυπτόμενος εἶναι χαμένος. Ἡσύχασε καὶ θὰ μάθομεν· μὴ θέλεις νὰ καταστρέψῃς ὅ,τι μετὰ τοσούτων κόπων ἐγγίζομεν νὰ κατορθώσωμεν. Ὕπαγε εἰς τὸ κατάλυμά σου καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ εὑρεθῇ ὁ θησαυρός σου.

Ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μέγαρόν του πλήρης ἀπελπισίας. Δὲν ἐδείπνησεν, ἀλλ' ἐκλείσθη εἰς ἓν δωμάτιον τοῦ ἀνδρωνίτου καπνίζων κατὰ κόρον καὶ πίνων καφφὲ συνεχῶς, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ ὕπνος τὸν ἐγκατέλιπε πρὸς μείζονα κάκωσιν.

Η ΗΚΡΩΤΗΡΙΑΣΜΕΝΗ ΗΜΙΣΕΛΗΝΟΣ

Παρῆλθον μῆνες ὀκτὼ χωρὶς νὰ δυνηθῇ ν' ἀνακαλύψῃ τοὺς ἀπαγωγοὺς τῆς Ζιλχᾶς.

Εἰς τοιαύτην ἀπελπισίαν ἔρθασεν ὁ Γαλὶπ ὥστε ἀπεφάσισε νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ζωήν του ἅμα δὲ ἔλαβεν τὸ πιστόλιόν του εἰς χεῖρας, ἐνθυμηθὴς τὴν Ζιλχᾶ μετεβλήθη. Καὶ ἡμίσως παραλαβὼν ἓν ἀκόντιον ἀπῆλθεν ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν ξηρὰν μετέβη εἰς τι πρατήριον καὶ ρῖψας τοὺς ὀφθαλμούς του ἐπὶ τῆς θήκης τῶν γυναικείων κοσμημάτων, ἐγνώρισε τὴν ἡμισέληνον τῆς Ζιλχᾶς τὴν ὁποίαν ἠγόρασεν, ἵνα τὴν καταστήσωσιν ἀγνώριστον.

— Δότε μοι τὴν ἡμισέληνον αὐτὴν, εἶπεν εἰς τὸν ἔμπορον, θέλω νὰ τὴν ἀγοράσω.

Ὁ ἔμπορος ἀνοίξας τὸ ὑέλινον κάλυμμα, ἔλαβε τὸ κόσμημα καὶ τὸ τῷ ἐνεχείρησεν, ὅστις τὸ παρετήρησε πανταχόθεν, μηδόλως ἀμφιβάλλων πλέον, ὅτι εἶναι ἡ ἡμισέληνος τῆς Ζιλχᾶς, δι' ἣν ἐκόμισε τὴν κόμην της. Συμφωνήσας μετὰ τοῦ ἐμπόρου τὴν ἀξίαν τοῦ κοσμήματος παρεκάλεσε αὐτὸν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς Βαλιδὲ χάνι ὅπως τῷ καταβάλει τὸ συμφωνηθὲν ἀντίτιμον 7,000 γρ.

Φθάσαντες πλησίον τοῦ Κιουρτσὶ χανίου ὁ Γαλὶπ προσεκάλεσε τὴν ἐκεῖ σταθμεύουσαν φρουρὰν νὰ συλλάβῃ τὸν ἔμπορον καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸ Πασὰ Καπισί. Ὁ δυστυχὴς κατ' ἀρχὰς ἐξεπλάγη, εἶτα σκεφθεὶς ὅτι πιθανὸν ἡ ἡμισέληνος νὰ ἐκλάπῃ καὶ ὅτι ἐκινδύνευε νὰ θεωρηθῇ ὡς κλέπτης, ἢ κλεπταποδόχος, κατελήφθη ὑπὸ τρόμου.

— Μὴ φοβεῖσαι, τῷ εἶπεν ὁ Γαλὶπ ἰδών, αὐτὸν ὠχριάσαντα. Τίποτε δὲν θέλεις πάθει ἢ ζημιωθεῖ.

Ἐλθόντες εἰς τὸ Πασὰ-Καπισὶ ὁ Γαλὶπ μετὰ τοῦ ἐμπόρου, εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Κεϊμμεκὰμ, ἔνθα ὑπεδέχθησαν τὸν πρῶτον μετ' ἐξαιρετικῶν τιμῶν, ὅπερ ἐξέπληξεν ἔτι μᾶλλον τὸν δεύτερον.

— Φέρετε καφφὲ καὶ τσιμπούκιον εἰς τὸν ἔμπορον, εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασὰς εἰς τοὺς ὑπηρέτας καὶ ἀναγγείλατε εἰς τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα τὸν Σκτραζάμην, ὅτι ἔχω κάτι νὰ τῷ εἴπω.

Οἱ ὑπηρέται ἔτρεξαν προθύμως ἀμφότεροι καὶ ὁ Σκτραζάμης ἐδέχθη ἀμέσως τὸν Γαλὶπ, ὅστις παρουσιάσθη μετὰ τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ εἰς τὸν ἀνώτατον τοῦτον λειτουργὸν τοῦ Σουλτάνου.

— Σᾶς εἶπον, Ὑψηλότατε, ἄλλοτε ὅτι ἄνθρωποι φαῦλοι ἀπήγαγον τὴν Χανούμην μου, προσεπάθησα ν' ἀνακαλύψω τὴν φωλεὰν ἐν ᾗ τὴν ἔκρυψαν, ἀλλὰ ματαίως, ἤδη εὗρον τὰ ἴχνη της—καὶ τῷ διηγήθη τὰ περὶ τῆς ἡμισελήνου—ὁ ἔμπορος εἶναι ἤδη ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ Κεϊμμεκάμ καὶ παρακαλῶ νὰ ἐξετασθῇ ἂν μαρτυρήσῃ τίς ὁ δοὺς αὐτῷ τὴν ἡμισέληνον.

Ἔντρομος προσήχθη ὁ ἔμπορος ἐνώπιον τοῦ Βεζύρη, φέροντος εἰς χεῖρας τὴν ἡμισέληνον, ἣν τῷ ἐνεχείρισεν ὁ Γαλὶπ.

— Ποῦ εὗρες οὐτὸ τὸ κόσμημα; τὸν ἠρώτησεν ὁ Σκτραζάμης.

— Μὴ τὸ ἔφεραν, Ὑψηλότατε, νὰ τὸ πωλήσω, ἀπεκρίθη ὁ ἔμπορος τρέμων ὑπὸ φόβου.

— Μὴ φοβεῖσαι, τῷ εἶπεν ὁ Βεζύρης, ὅταν εἰπῇς τὴν ἀλήθειαν θ' ἀπαλλαχθεὶς. Λέγε ὁποῖος τίς σοὶ τὸ ἔφερε.

— Μὲ τὸ ἔφερεν, Ὑψηλότατε, ἡ σύζυγος ἑνὸς Χάρμπαντση ἀπὸ τὴν συνοικίαν τοῦ Καραγιουμπρουκ-Ντσαμισὶ νὰ τὸ πωλήσω καὶ μ' εἶπεν, ὅτι δὲν εἶναι ἰδικόν της ἀλλ' ἡ ἰδιοκτήτριά του δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ φανερωθῇ, διότι δὲν θέλει νὰ μάθῃ ὁ κόσμος ὅτι πωλεῖ τὰ κοσμήματά της.

— Γνωρίζεις τὴν κατοικίαν της.

— Δὲν τὴν γνωρίζω διότι ποτὲ δὲν ὑπῆγον εἰς αὐτὴν καὶ οὔτε

ἔλαβον ἀνάγκην νὰ ὑπάγω· αὐτὴ ἔρχεται συνεχῶς εἰς ἐμὲ νὰ μαθῃ ἂν τὴν ἐπώλησα. Προχθὲς μάλιστα ἦλθε καὶ μ' ἐζήτησε νὰ τὴν δώσω πεντακόσια γρόσια, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον πρόχειρα τὴν εἶπον νὰ ἔλθῃ τὴν Πέμπτην, ὅ ἐστι μεθαύριον, νὰ τήν δώσω ὅ,τι εὐκολυνθῶ.

— Πῶς ὀνομάζεται ;

— Σὶμς-'Εδδὶν-Τσαφὶρ 'Εκιντσί.

— Σημείωσε, Γαλὶπ-Πασά, τ' ὄνομά του, τῷ εἶπεν ὁ Βεζύρης ἀποτεινθεὶς πρὸς αὐτόν.

— Ἄκουσον, Σὶμς-'Εδδὶν, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Βεζύρης, ἡ μάχαιρα τοῦ δημίου κρίμαται ἐπὶ τοῦ τραχήλου σου. Ἂν ἡ κομίσασοι τὸ κόσμημα δὲν εὑρεθῇ, σὺ εἶσαι χαμένος. Πρόσεξε λοιπὸν νὰ τηρήσῃς μυστικὸν ὅτι εὑρέθη ὁ κύριος τοῦ κοσμήματος καὶ ὅτι σ' ἔφεραν ἐδῶ οἱ φρουροί, διότι ἂν τὸ μάθῃ ἡ γυνὴ ἐκείνη θὰ γείνει ἄφαντος.

— Βεβαίως, Ὑψηλότατε, ἀπεκρίθη ὁ Ἔμπορος, ὁ Θεὸς νὰ σᾶς πολυτιμῇ βλέπω ὅτι θέλετε νὰ μὲ λυτρώσετε.

— Σοὶ δίδω τὴν ἄδειαν νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ ἐργαστήριόν σου καὶ νὰ μὴ δείξῃς τὴν παραμικρὰν ἐνόχλησιν· ἀπεναντίας νὰ φανῇς εὐθυμος ὡς πωλήσας μὲ μεγάλην ὠφέλειαν τὸ κόσμημα. Ἐγὼ θὰ στείλω δύο Τσαούσιδες ἀπὸ αὔριον νὰ τριγυρίζουν πλησίον τοῦ πρατηρίου σου, καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ γυνὴ ἐκείνη, προσκάλεσον αὐτοὺς νὰ τὴν συλλαβωσι καὶ νὰ τὴν φέρωσιν εἰς ἐμέ.

— Ἐγὼ, τῷ εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασὰς, οὐ μόνον θὰ σοῦ πληρώσω τὰ χίλια γρόσια, τὰ ὁποῖα ἔδωκες εἰς τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ θὰ σοὶ χαρίσω ἄλλα τόσα.

Ὁ ἔμπορος προσκυνήσας ἐδαφιαίως τὸν Βεζύρην ἀπῆλθεν.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Τὴν Πέμπτην μικρὸν μετὰ μεσημβρίαν, ὁ Γαλὶπ-Πασὰς ἀπὸ πρωΐας ἦλθεν εἰς τὸ Πασὰ-Καπισὶ, καὶ ἤδη συνεκάθητο μετὰ τοῦ Βεζύρη συνομιλῶν, ὅτε τῷ ἀνηγγέλθη ὅτι Τσαούσιδες ἔφεραν μίαν χανούμην καὶ ἕνα ἔμπορον. 'Ο Βεζύρης διέταξε νὰ τοὺς εἰσάξωσι καὶ συγχρόνως ν' ἀποχωρήσωσιν ἅπαντες πλὴν τοῦ Γαλὶπ-Πασᾶ. Ἡ γυνὴ εἰσελθοῦσα ἔρριξεν ἰδοῦσα τὸν ὃν ἐμίσει θανασίμως Γαλίπ.

— Νὰ μᾶς εἰπῇς, χανούμη, τὴν ἠρώτησεν ὁ Βεζύρης, ποῦ εὗρες αὐτὴν τὴν ἀκρωτηριασμένην ἡμισέληνον ;

— Μὲ τὴν ἔδωκε μία ἐνὲς Μεγιστᾶνος χανούμη νὰ τὴν φέρω εἰς τὸ Ντσοβαὶρ μπεζεστένι νὰ τὴν δώσω νὰ πωληθῇ.

— Πῶς ὀνομάζεται ἡ χανούμη αὕτη, ποῦ κατοικεῖ ; ἐπηρώτησεν ὁ Βεζύρης.

— Δὲν ἠξεύρω ποῦ κατοικεῖ, ἢ πῶς ὀνομάζεται, διότι ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ μ' εὗρε, καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ τῆς κάμω τὴν χάριν νὰ πωλήσω τὸ κόσμημά της.

— Παράδοξον! χωρὶς νὰ σὲ γνωρίζῃ, ἢ νὰ τὴν γνωρίζῃς, πῶς σ' ἐνεπιστεύθη τοιοῦτον πολύτιμον κόσμημα ; Σὺ ποῦ κατοικεῖς ;

— Εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Καραγιουμπρούκ-Ντσαμισί.

— Νὰ σοὶ δώσω δύο Τσαούσιδες νὰ τοὺς δείξῃς τὴν οἰκίαν σου. Σὺ εἶπες τῷ ἐμπόρῳ ὅτι ὁ ἄνδρας σου εἶναι ἕνας Χάρμπαντσης· ποῖος εἶναι; πῶς ὀνομάζεται;

— Δὲν τῷ εἶπα τὴν ἀλήθειαν, διότι καὶ ἐγὼ δὲν ἤθελα νὰ φανερωθῶ ποία εἶμαι.

— Εἰπέ μας λοιπὸν ἤδη τὴν ἀλήθειαν ποία εἶσαι, πῶς ὀνομάζεσαι ;

— 'Ο ομάζομαι 'Αϊσέ, είμαι ξένη, είμαι μόνη, δὲν ἔχω κέ-νένα.

— Ποῦ κατοικεῖ; εἰπέ μας. Σὲ διατάττω νὰ δείξῃς τὴν κατοι-κίαν σου, ὑπέλαβεν ἀποτόμως ὁ Βιζύρης· ἄλλως θὰ διατάξω νὰ σὲ φυλακίσωσιν. 'Η γυνὴ ἐσίγα.

— Λάβετε μαζί σας ὅλων ἕνα Κιατίπην, φέρετέ τον εἰς τὸ Χαρέμι, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Βιζύρης ἀπευθυνθεὶς εἰς τοὺς Τσαούσιδες, καὶ εἴπατε εἰς τοὺς εὐνούχους νὰ τὴν εἰσάξωσιν εἰς τὰς γυναῖκας, ν' ἀπο-καλύψωσι τὸ πρόσωπόν της καὶ νὰ ἀναγγείλωσιν εἰς τὸν Κιατί-πην ἀκριβῶς τὰ χαρακτηριστικά της καὶ τὴν ἡλικίαν της διὰ τὰ γράψῃ.

'Η γυνὴ ἔλεγεν ὅτι δυσκολεύεται νὰ ὑπάγῃ, ἀλλὰ τὴν ἤγαγον διὰ τῆς βίας, οἱ εὐνοῦχοι ἀνήγγειλαν τὴν διαταγὴν τοῦ Βιζύρη εἰς τὰς Χανούμισσας κατὰ τὴν παραγγελίαν τῶν Τσαούσιδων. Εἰσελ-θοῦσα ἐν τῷ γυναικωνίτῃ ἡ ὑπόδικος, ἡ Μπὰς-χανούμη διέταξε τὰς δούλας νὰ τὴν ἀποκαλύψωσιν.

— 'Η 'Εσμὰ-χανούμη, ἡ χήρα τοῦ Ντελῆ-'Αμπδουραχμὰν Ντσεμπεντσίμπαση! ἀνέκραξε μία τῶν δούλων ἰδοῦσα αὐτὴν ἀπο-κεκαλυμμένην· τὴν γνωρίζω διότι ἤρχετο πολλάκις εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Τοπὰλ-Μουσταφᾶ.

'Η ἀποκάλυψις αὕτη ἀνηγγέλθη εἰς τὸν Βιζύρην, ὅστις διέταξε νὰ προσαγάγωσιν ἐνώπιόν του ἀμφοτέρας τήν τε ὑπόδικον καὶ τὴν δούλην.

— Τὴν γνωρίζεις καλῶς αὐτὴν τὴν γυναῖκα; ἠρώτησεν ὁ Βεζίρης τὴν δούλην.

— Πολὺ καλὰ τὴν γνωρίζω, ἀπεκρίθη ἡ δούλη· πολλάκις μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ πρώην Κυρίου μου Τοπὰλ-Μουσταφᾶ, ἡ σύζυ-γός του ἡ χήρα μ' ἔστελλε πρὸς αὐτὴν μὲ παραγγελίας.

— Καὶ ποῦ κατοικεῖ; ἐπηρώτησε ὁ Βιζύρης τὴν δούλην.

— Κατοικεῖ εἰς τὸ Σεϊτάρι, ἀπεκρίθη αὕτη, εἰς τὴν ἄκραν τῆς πόλεως πρὸς τὰς ἀμπέλους.

— 'Ο Γαλὶπ, ὅστις μέχρι τοῦδε ἔμενεν ἄνανδος, ἠγέρθη πλήρης ἐλπίδων, πλησιάσας τὴν ὑπόδικον.

— Χανούμη, τῇ εἶπεν, ἀπὸ τὰς χεῖράς μου δὲν θὰ γλυτώσεις, εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν. Τὴν χανούμην, ἀφ' ἧς ἀφῆρεσες τὸ κόσμημα τοῦτο, ὅπερ φέρω εἰς χεῖρας μου, τί τὴν ἔκαμες;

— Δὲν ἠξεύρω τίποτε, ἀπεκρίθη αὕτη ἐγείρασα τοὺς ὤμους της.

— 'Η γυνὴ αὕτη ἀνήκει εἰς ἐμέ, 'Υψηλότατε, εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασὰς εἰς τὸν Σατράζαμην.

— Εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σου, τῷ εἶπε, παράλαβέ την.

— Παρακαλῶ, 'Υψηλότατε, νὰ μοὶ δώσητε τέσσαρας Τσαούσι-δες, οἵτινες θὰ μοὶ χρησιμεύσωσι, καὶ ἠν γινώσκουσαν τὴν οἰκίαν τῆς ὑποδίκου δούλην.

. . . . . .

Μετὰ δύο ὥρας ἀπεβιβάζοντο ἐκ τῆς λέμβου τοῦ Γαλὶπ-Πασὰ εἰς τὸ Καβὰκ-'Ισκελεσί, πλησίον τῷ μεγάλῳ Νεκροταφείῳ τῆς Χρυ-σουπόλεως.

— Ποῦ εἶναι ἡ οἰκία τῆς χανούμη; ἠρώτησεν ὁ Γαλὶπ-Πασὰς τὴν δούλην.

— Πλησίον τοῦ Τεκκέ, ἄνωθεν τοῦ Νεκροταφείου, ἰδοὺ φαί-νεται.

— Δράμε, εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασὰς εἰς ἕνα τῶν Τσαούσιδων, εἰς τὸν στρατῶνα τῶν Σειμένιδων καὶ εἰπὲ εἰς τὸν Ταμπούρ-'Αγασὶ νὰ μοὶ στείλῃ ἕνα Μπουλουκτσὶ μετὰ εἴκοσι συντρόφων εἰς τὰς ἀμπέλους πλησίον τοῦ Τεκκέ.

'Ελθόντων εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Νεκροταφείου καὶ πλησίον τοῦ Τεκ-κὲ τῶν Μεβλεβήδων, ἰδοὺ ἡ οἰκία, εἶπεν ἡ δούλη, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀμπελώνων. 'Απαισία ὑπῆρχεν ἡ μορφή της· οἰκοδομὴ εὐρύχωρος,

ὑψηλή, ἦ; οἱ τοῖχοι ἦσαν σαθροὶ καὶ πανταχόθεν ἐφθαρμένοι τὰ φύλλα μίρου; τῶν παραθύρων ἐκρέμαντο, οἱ δὲ κέραμοι ἦσαν κατάμαυροι καὶ μεστοὶ χλόης.

Μόλις εἶχον πλησιάσει τὴν οἰκίαν καὶ ἰδοὺ ἤρχοντο οἱ Σεϊμένιδες. Κάτωθεν τῆς κλίμακος ὑπῆρχε θύρα σιδηρόφρακτος, ἄγουσα ἀναμφιβόλως εἰς κατώγειόν, ἣν ὁ Γαλὶπ δὲν παρετήρησε.

— Περιζώσατε τὴν οἰκίαν, εἶπεν εἰς τοὺς Σεϊμένιδες, καὶ προσέξατε καλῶς νὰ μὴν ἀφήσετε κανένα νὰ πλησιάσῃ, ἀλλ' οὔτε καὶ ν' ἀναχωρήσῃ χωρὶς νὰ τὸν συλλάβετε.—Καὶ ἀνέβη τὴν κλίμακα, ἀκολουθούντης ὄπισθεν αὐτοῦ τῆς ὑποδίκου καὶ μετ' αὐτὴν τῶν Τσαούσιδων.

— Χανούμη, τῇ εἶπεν, εἶναι ἤδη ἀνάγκη νὰ μ' εἰπῇς τί ἔκαμες τὴν νέαν Ὀθωμανίδα, ἧς τὴν ἡμισέλήνον ἐσφετερίσθης. Μάθε ὅτι ὁ Πατισὰχ ἔδωκεν εἰς ἐμὲ πᾶσαν ἐξουσίαν ἐπὶ σοῦ.

— Σᾶς εἶπον εἰς τὸ Πασὰ-Καπισὶ ὅτι δὲν γνωρίζω τίποτε.

— Ἐπιθυμῶ, ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ, νὰ μὴ μ' ἀναγκάσῃς ν' ἀποσπάσω διὰ τῶν βασάνων ἐκ τῶν χειλέων σου τὴν ἀλήθειαν.

— Κομμάτια χίλια καὶ ἂν μὲ κάμῃς θὰ σοὶ λέγω πάντοτε ὅτι τίποτε δὲν ἠξεύρω, τίποτε. Γαλὶπ! ἔφαγες τὸν ἄνδρα μου, φάγε καὶ ἐμὲ νὰ χορτάσετε σὺ καὶ ὁ ἄπιστος Σουλτάνος, ὁ ἐχθρὸς τῶν Ἰσλάμιδων!

— Ἀρνήθητι ὅσον θέλεις, χήρα τοῦ καταράτου ἐκείνου ταραξία, ὅτι ἀγνοεῖς τί ἔγεινεν ἡ Ζελχά, ἐγὼ δὲν ἀμφιβάλλω ὅλως ὅτι σύ, ἢ τὴν κατέστρεψες, ἢ τὴν ἔχεις κεκρυμμένην, Κύριος οἶδε εἰς ποῖον καταγώγιον.

Ἡ Ἐσμὰ ἐξηγέρθη ὡς μαινομένη, ἐξέσχισε τὸ κάλυμμα, ὅπερ ἔφραττε τὸ πρόσωπόν της, ἡ κόμη της ἐρρίφθη ἀτάκτως ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ τοῦ στήθους της, οἱ ὀφθαλμοί της ἤστραπτον ἀπαισίως, καὶ,

— Γαλὶπ, ἐκραύγασε, καὶ σὲ θέλω ἐξολοθρεύσει! ἀνάθεμα τὴν ἡμισέληνον, ἥτις ἀνέτρεψε τὸ σχέδιόν μου. Ἐκοιμᾶτο, ἄθλιε, ἐπὶ ἡ-

φαιστείου κάτωθεν τοῦ δωματίου. ἐφ' οὗ κατακλίνεσαι, ἔβαλα πιθον μεστὸν πυρίτιδος διὰ νὰ σὲ πετάξω εἰς τὸν ἀέρα.

Ὁ Γαλὶπ ἐφρικίασε καὶ ἔθεσε μηχανικῶς τὴν χεῖρα του ἐπὶ τῆς λαβῆς τοῦ ἐγχειριδίου του.

— Δὲν ἔχεις λοιπὸν σκοπὸν νὰ μοὶ φανερώσῃς τί ἔκαμες τὴν Ζιλχά;

— Ποτέ.

— Θὰ σὲ βασανίσω ἀθλία.

— Κάμε ὅ,τι θέλεις.

— Τσαούσιδες, ἀνέκραξεν ὁ Γαλὶπ, ἐρευνήσατε πανταχοῦ τῆς οἰκίας νὰ ἰδῆτε ποῦ ἔχει κεκρυμμένην μίαν νέαν ἡ κακότροπος αὕτη γυνή.

— Οἱ Σεϊμένιδες, ἐνδοξότατε, ἀπεκρίθησαν οἱ Τσαούσιδες, ἠρεύνησαν καὶ τὰς τρύπας ἀκόμη τῆς οἰκίας, ἀλλὰ δὲν εὗρον τίποτε· τὸ ὑπόγειον μόνον δὲν ἠρεύνησαν διότι εἶναι κεκλεισμένον, ἐδοκίμασαν νὰ συντρίψουν τὴν θύραν. ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον, διότι εἶναι κεκαλυμμένη μὲ πλάκας σιδήρου. Εὕρομεν δὲ παρὰ τὴν θύραν μίαν μήτραν σφραγίδος νομισμάτων καὶ φαίνεται ὅτι ἐδῶ κατῴκουν κιβδηλοποιοί.

— Δός μου τὴν κλεῖδα τοῦ ὑπογείου, εἶπεν ὁ Γαλὶπ εἰς τὴν Ἐσμά.

— Δὲν γνωρίζω ἂν ὑπάρχῃ κλείς, ἀπεκρίθη αὕτη, διότι ποτὲ δὲν ἔλαβον ἀνάγκην τοῦ ὑπογείου,

— Ὑπάρχει ἐδῶ καμμία δούλη; ἠρώτησεν ὁ Γαλὶπ τοὺς Τσαούσιδες.

— Εἶναι μία μαύρη, ἀπεκρίθησαν οὗτοι.

— Ποῦ εἶναι;

— Κάτω εἰς τὴν αὐλήν.

— Φυλάττετε αὐτὸ τὸ θηρίον, τοὺς εἶπεν ὁ Γαλὶπ. Καὶ ἐξελθὼν κατέβη εἰς τὴν αὐλήν.

— Πῶς σὲ λέγουν; ἠρώτησε τὴν προσαχθεῖσαν ἐνώπιόν του δούλην.

— Ἀΐσσε, ἀπεκρίθη αὕτη.

— Ποῦ εἶναι ἡ κλεὶς τοῦ κατωγείου;

— Τὴν ἔχει κρυμμένην ἡ Χανούμη.

— Κατοικεῖ κανεὶς ἐντὸς αὐτοῦ;

— Δὲν ἠξ ύρω.

— Εἰπέ μας τὴν ἀλήθειαν, διότι ἄλλως θ' ἀνάψω ἐκεῖνον τὸν φοῦρνον. τὸν βλέπεις ἐκεῖ; νὰ σὲ βάλω μέσα νὰ ψηθῇς.

— Μὴ, ἀρέντη μου, εἶπεν ἔντρομος ἡ μαύρη, φοβοῦμαι νὰ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, διότι θὰ μὲ πνίξῃ ἡ Χανούμη.

— Μὴ φοβεῖσαι διότι ἐγὼ θὰ σὲ πάρω μαζί μου.

— Τότε ναί. Μέσα εἶναι μία Χανούμη Ζιλχὰ ὀνομαζομένη.

— Καὶ εἶναι ἀπὸ πολὺν καιρόν;

— Εἶναι ἕως ὀκτὼ μῆνες. Μίαν μόνην φορὰν τὴν εἶδον, ὅταν τρεῖς Γενίτσαροι τὴν ἔφεραν λιποθυμημένην. Ἐκτοτε τὴν ἔκλεισεν ἡ Χανούμη εἰς τὸ ὑπόγαιον καὶ ἡ ἰδία τῆς φέρει καὶ τὴν τροφήν της.

— Ἂν ἀρχίσωμεν νὰ συντρίβωμεν τὴν θύραν, εἶπεν ὁ Γαλὶπ εἰς τοὺς Σειμένιδες, ἡ ἐν τῷ κατωγείῳ ὑπάρχουσα γυνή, πιθανὸν ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ τὸν φόβον της. Ἂς ἐξηλώσωμεν μᾶλλον ὀλίγας σανίδας τοῦ σαθροῦ πατώματος, νὰ κάμωμεν μέρος νὰ τὴν εἰδοποιήσωμεν ὅτι θὰ συντρίψωμεν τὴν θύραν νὰ τὴν ἐλευθερώσωμεν καὶ νὰ μὴ φοβηθῇ ἐκ τῶν κρότων.

— Τότε εἶναι περιττόν, ἐνδοξότατε, ἀπεκρίθη εἷς τῶν Σειμένιδων νὰ κάμωμεν ἄλλον θόρυβον. Πρὸς τὸ νότιον μέρος τῆς οἰκίας ἔχει τὸ ὑπόγαιον ἕνα φεγγίτην καὶ ἐξ αὐτοῦ δυνάμεθα νὰ τῇ ὁμιλήσωμεν.

— Ἐμπρὸς λοιπὸν παλλικαρά μου, τῷ εἶπεν ὁ Γαλὶπ-πασᾶς, ἐγὼ θ' ἀναβῶ εἰς τὸν ὦμον σου.

Καὶ ἐλθὼν κάτωθεν τοῦ φεγγίτου καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Σειμένη ἀνέκραξε, Ζιλχὰ, Ζιλχά!

— Ποῖος μοῦ φωνάζει; ἠκούσθη φωνὴ ἐκ τοῦ βάθους τοῦ ὑπογείου.

— Ἐγὼ, Ζιλχὰ, ὁ Γαλίπ. Δὲν γνωρίζεις τὴν φωνήν μου;

— Τὴν γνωρίζω, Γαλίπ, τὴν γνωρίζω, ἀπεκρίθη ἡ Ζιλχά.

— Ἄκουτον, Ζιλχὰ, ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ πασᾶς· διὰ νὰ σ' ἐλευθερώσωμεν ἀπὸ τὴν φυλακήν σου θὰ συντρίψωμεν τὴν θύραν καὶ μὴ φοβηθῇς ἀκούουσα κρότους.

— Ὄχι, ὄχι, ἀπεκρίθη ἡ Ζιλχά, ὄχι. Ἐλευθερώσατέ με δι' ἀγάπην Θεοῦ! ταχέως ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τῆς ὑαίνης.

Ἓν βραχεῖ χρόνῳ ἠνοίχθην ὑπὸν νὰ χωρίσῃ ἀντὶ ἑνὸς δύο ἄνδρας. Ὁ Γαλὶπ εἰσῆλθε πρῶτος, πηδήσας εἰς τὸ ἔδαφος, διότι ὑπῆρχεν ὑψηλὰ τὰς δύο πήχεις βαθύ, καὶ μετὰ τοῦτον ἠκολούθησαν κατὰ διαταγήν του δύο Σειμένιδες. Τὸ ὑπόγαιον ἐφωτίζετο ἀμυδρῶς ἐκ τοῦ πλαγίου φωτὸς τοῦ κατερχομένου ἐκ τοῦ φεγγίτου, ὥστε δυσκόλως διέκρινε τ' ἀντικείμενα. Οἱ Σειμένιδες δραμόντες εἰς τὴν θύραν, ἀφῆκαν τοὺς μοχλοὺς καὶ τὴν ἠνοίξαν. Ὁ Γαλὶπ ἤρξατο νὰ συνοικειοῦται κατὰ μικρὸν μὲ τὸ φῶς τοῦ ὑπογείου, ὅπερ καθίστατο ἀμυδρότερον εἰς τὰς ὄψεις τοῦ εἰθισμένου εἰς τὸ ἄπλετον τῆς ἀτμοσφαίρας φῶς. Ἔρριξεν, αἱ δὲ τρίχες του ἠνορθώθησαν, ὅταν εἶδεν ἕνα πραγματικῶς σκελετὸν, καθήμενον ἐπὶ μιᾶς ψιάθου, ἐφ' ἧς, ἀντὶ στρωμνῆς, ὑπῆρχε τιμάχιον πίλου. Ὁ σκελετὸς οὗτος ἦν ἡ ὡραία Ζιλχά, τὸ θῦμα τῆς μοχθηρᾶς Ἐσμᾶς. Ὅταν ὁ Γαλὶπ τὴν ἐπλησίασεν, ἠθέλησε νὰ ἐγερθῇ νὰ λάβῃ τὴν χεῖρά του, ἀλλ' ἄλυσος, ἥτις ἐζώνεν αὐτὴν ἐκ τῆς ὀσφύος, ἐπὶ σιδηροῦ πασάλου προσηλωμένη, τὴν ἐκράτει πλησίον τοῦ τοίχου καὶ τὴν ἀνεχαίτισεν. Ὁ Γαλὶπ προσεπάθησε ν' ἀνοίξῃ τὸ δικεράτουν αὐτὴν κλεῖθρον, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον.

— Φέρετε κάτω τὴν Τίγριν εἶπεν εἰς τοὺς Σειμένιδες.

Ἡ Ἐσμὰ εἰσῆχθη ἐν τῷ ὑπογείῳ συνοδευμένη ὑπὸ τῶν τεσσά-

ρων Τσαούσιδων καὶ ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ Γαλὶπ μετὰ τοσαύτης ἀδιαφορίας, ὡς νὰ ὑπῆρχε ξένη εἰς τὰ διατρέχοντα.

— Ποῦ εἶναι ἡ κλεὶς τῆς ἀλύσου; τὴν ἠρώτησεν ὁ Γαλίπ.

— Τί μ' ἐρωτᾷς ὡς νὰ τὴν ἔχω ἐγώ; ἀπεκρίθη ἡ Ἐμὰ μετ' ἀγρίου μορφασμοῦ.

Ὁ Γαλὶπ ἐμάνη ὑπ' ὀργῆς καὶ ἔθεσε τὰς δύο του χεῖρας εἰς τὸν λαιμόν της νὰ τὴν στραγγαλίσῃ, ἀλλ' ἐστοχάσθη ἀνάξιον ἀνδρὸς γενναίου νὰ πνίξῃ μίαν κακοῦργον ἀξίαν ἐπισήμου τιμωρίας.

Ἡ δούλη Ἀϊσὲ, ἥτις παρηκολούθησε τὴν κυρίαν της εἰς τὸ κατώγειον περιεργείας χάριν μᾶλλον, ἢ συμπαθείας, θεωροῦσα τὸν Γαλὶπ-πασᾶ φρυάττοντα, τὴν δὲ Ζιλχὰ ἐλεεινῶς κλαίουσαν, συνεκινήθη.

— Πασᾶ ἐφέντη, τῷ εἶπε, μὴ στενοχωρῆσαι, ἐγὼ ἠξεύρω ποῦ εἶναι ἡ κλεὶς τῆς ἀλύτου, ἀλλ' ἀπαιτῶ ὅ,τι μ' ὑπεσχέθης.

— Μὴ σὲ μέλει, θὰ σὲ παραλάβω μαζί μου καὶ θὰ σὲ δώσω εἰς τὴν Ζιλχὰ χανούμην.

— Τώρα, ἀμέσως, ὑπέλαβεν ἡ δούλη, καὶ ἐξελθοῦσα μετὰ σπουδῆς ἐκ τοῦ ὑπογείου, ἐπέστρεψεν ἐν ἀκαρεῖ κρατοῦσα τὴν κλεῖδα, ἣν λαβὼν ὁ Γαλὶπ ἠνέῳξε τὸ κλεῖθρον καὶ ἐξετύλιξεν ἅλυσον τριῶν πήχεων, ἥτις περιέζωνε τὴν ὀσφὺν τῆς Ζιλχᾶς.

Ὁ Γαλὶπ τὴν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν χεῖρα νὰ τὴν ἐγείρῃ· ἀλλ' ἠδύνατο ὁ σκελετὸς νὰ σταθῇ εἰς τοὺς πόδας του; Βοηθούμενος δὲ ὑπὸ τῆς Ἀϊσὲς τὴν ἐκράτησεν ἀπὸ τῶν βραχιόνων καὶ τὴν ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ ὑπογείου· ἐστάθη ὅμως ἀδύνατον νὰ τὴν ἀναβιβάσωσιν εἰς τὸ ἀνώγαιον, ἐὰν δὲν τὴν ἔθετον ἐπὶ μιᾶς σανίδος, ἣν εὗρον ἐντὸς παρακειμένου ἀχυρῶνος.

Ἡ Ζιλχὰ εἶχεν ἀνάγκη ἰατροῦ, ὁ δὲ Γαλὶπ διέταξε νὰ διαβῶσιν εἰς Σταυροδρόμιον καὶ νὰ προσκαλέσωσιν ἐξ ὀνόματός του Ἄγγλόν τινα ἰατρὸν νεωστὶ ἐλθόντα.

— Δεσμεύσατε τὸ ἀνθρωπόμορφον θηρίον τὴν Ἐσμὰ, διὰ τῆς ἀ-

λύσου εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ἔνθα ὑπῆρχε ἡ Χανούμη δεσμευμένη, εἶπεν εἰς τοὺς Τσαούσιδες, καὶ φέρετέ μοι τὴν κλεῖδα. Δράμετε δὲ τέσσαρες Σεϊμένιδες εἰς τὸ κατάλυμά μου, κομίσατε ἐδῶ τὸ φορεῖον τῆς Χανούμης καὶ ἕνα τῶν ἵππων μου.

Ὁ Κατὴς τῆς Χρυσουπόλεως, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Γαλὶπ, ἐλθὼν κατέγραψε τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ, δύο δὲ τῶν Τσαούσιδων καὶ τέσσαρες Σεϊμένιδες διετάχθησαν νὰ φυλάττωσι τὴν οἰκίαν, μέχρι σοῦ προσκαλέσῃ τὴν ἁρμοδίαν Ἀρχὴν νὰ τὴν καταλάβῃ, ἀφοῦ μάλιστα τῷ παριδόθη καὶ ἡ σφραγὶς τῶν νομισμάτων, ἣν οἱ Σεϊμένιδες εὗρον παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ ὑπογείου.

— Εἰπέ μοι, Ζιλχὰ, ἠρώτησεν αὐτὴν ὁ Γαλὶπ, ὑπάρχει ἐκτὸς τοῦ ὑπογείου ἐν ᾧ σὲ εἶχε δεσμευμένην ἡ ὕαινα καὶ ἄλλο ὑπόγειον;

— Εἶναι δυνατὸν νὰ ἠξεύρω ἐγώ; ἀπεκρίθη ἡ Ζιλχά. Ἀφ' ἧς ἡμέρας μ' ἔφεραν ἐδῶ ἕως σήμερον δὲν εἶδον οὐρανόν.

— Δὲν ἤκουες κτύπους;

— Κτύπους ἤκουον καθεκάστην ἀδιακόπους, ἀλλ ὑποκώφους ὡς ἂν ἤρχοντο ἐκτὸς τῆς οἰκίας καὶ ἐνίοτε ἤκουον κρότον ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὡς τὸν τῆς μηχανῆς εἰς ἣν κλώθουσι τὸ νῆμα, ἀλλὰ βαρύτερον.

— Τί λέγεις σὺ, Κατὴ-ἐφέντη; εἶπεν ὁ Γαλὶπ πασᾶς τῷ δικαστῇ τῆς Χρυσουπόλεως. Ἡ σφραγὶς καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ὄψις μαρτυροῦσιν, ὅτι ἐνταῦθα εἰργάζοντο κιβδηλοποιοί.

— Καὶ ἐγὼ νομίζω ὅτι τοιοῦτον ἔργον ἐγένετο ἐνταῦθα, ἀπεκρίθη ὁ Κατής. Ἡ σφραγὶς εἶναι τῶν μαχμουτιέδων, καὶ ἴσως ἡ ἐνδοξότης σου ἔμαθες ὅτι πλῆθος μαχμουτιέδων κιβδήλων κυκλοφοροῦσι καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐν τοῖς περιχώροις. Διατάξατε νὰ μᾶς φέρουν ἐδῶ τὴν γυναῖκα.

— Εἰπέ μας, χανούμη, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Κατὴς τῇ ἐμφανι-

σθείσῃ γυναικί, τί θέλει ἐδῶ αὐτὴ ἡ σφραγίς; καὶ τῇ ἔδειξε τὴν σφραγίδα.

— Δὲν εἶμαι Νσιντσίς, (1) Κατὴ-ἐφέντη, ἀπεκρίθη ἡ Ὀθωμανίς. Ἠξεύρω ἐγὼ τί θέλει ἐδῶ ἡ σφραγίς;

— Ἐδῶ ἐξ ὅλων τῶν φαινομένων ἀποδεικνύεται ὅτι ἔκοπτον νομίσματα.

— Καὶ τί μὲ μέλλει ἐμὲ ἂν ἔκοπτον νομίσματα ἢ πέταλλα ἀλόγων. Ἐν ὅσῳ ἐγὼ κατοικῶ ἐδῶ δὲν εἶδον τίποτε,

— Παρετηρήσατε καλῶς τὸ ὑπόγειον; ἠρώτησεν ὁ πεπειραμένος Κατὴς τὸν Γαλὶπ-Πασᾶ.

— Ὄχι, ἀπεκρίθη οὗτος.

— Ἐμπρὸς λοιπόν, ὑπέλαβεν ὁ Κατής.

Καταβάντες ἐν τῷ ὑπογείῳ ἤναψαν φῶτα. Ὁ Κατὴς παρετήρησεν ἐπισταμένως.

— Ἐδῶ, στάσου, ἐδῶ, εἶπεν εἷς ἕνα τῶν παρακολουθούντων Τσαούσιδων· αὐτὸς ὁ σωρὸς εἶναι ὕποπτος.

— Δράμετε εἰς τὸν Τεκκὲ καὶ φέρετε ἐδῶ τὸν κηπουρὸν μὲ τὰ ἐργαλεῖα του.

Ἐλθὼν μετὰ μικρὸν ὁ κηπουρὸς ἤρξατο νὰ μετακινῇ τὰ χώματα. Κατ' ἀρχὰς ἐφάνησαν σκωρίαι, εἶτα προχωρούσης τῆς ἀνασκαφῆς εὑρέθησαν εἰς ἄκμων, σφῦραι, παντοίων εἰδῶν σφραγίδες, πυράγραι καὶ βαθύτερον σκάψαντες εὗρον μίαν μηχανὴν, ἢ πιεστήριον καὶ κάτωθεν αὐτῆς ἕν πτῶμα ἀνθρώπου. Ἀνακατεύσαντες τὰ χώματα εὗρον μαχμουτιέδες τινὰς καὶ ἄλλα Ὀθωμανικὰ νομίσματα· εὗρον δὲ καὶ σάκκον ἐκ δέρματος ἀγρίου βοός, ὅστις δὲν εἶχε φθαρῇ πισώς. Τὸ πτῶμα ἀπέφερε δυσωδίαν ἀνυπόφορον, ἡ δὲ κεφαλὴ ὑπῆρχεν εἰσέτι ἄφθαρτος, ἧς ἡ κόμη καὶ τὸ περὶ γνάθας γένειον ἐμαρτύρουν, ὅτι ὁ κείμενος ἐν τῷ λάκκῳ εἶναι Εὐρωπαῖος. Ὁ Κατὴς

(1) Ὁ μετὰ τῶν πνευμάτων συνομιλῶν.

διέταξε καὶ ἠνέῳξαν τὸν σάκκον, ἐν ᾧ εὗρον διάφορα ἔγγραφα καὶ ἓν διαβατήριον, ἐξ οὗ ἀπεδεικνύετο ὅτι ὁ νεκρὸς ἦτο Οὔγγρος τὸ γένος.

— Ἐξάξατε ἐκτὸς τοῦ ὑπογείου τὴν μηχανὴν καὶ ὅλα τὰ σίδηρα, εἶπεν ὁ Κατὴς, καὶ καλύψατε τὸν λάκκον μὲ τὸ ἴδιον χῶμα, διότι ἡ δυσωδία εἶναι ἀνυπόφορος.

— Ἄ; μεταχομισθῶσιν ὅλα ταῦτα εἰς τὸ καταλυμά μου, Κατὴ-ἐφέντη, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ, καὶ ἐκεῖθεν ὑπάγωμεν ὁμοῦ εἰς τὸ Πασᾶ Καπισί, κομίζοντες μεθ' ἡμῶν καὶ τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὴν γυναῖκα, διότι ἔχομεν καὶ ἐκεῖ νὰ ἐνεργήσωμεν κάτι τι σπουδαῖον ἀφορῶν ἐμὲ καὶ αὐτὴν τὴν γυναῖκα.

Ὁ Κατὴς συγκατετέθη καὶ τὰ ἐργαλεῖα ἐκομίσθησαν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Γαλὶπ-Πασᾶ εἰς Καδὴ-κιοϊ.

— Ἐγὼ περιμένω, Ἐφέντη, τὸν ἰατρόν, εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς εἰς τὸν Κατὴ, διὰ τοῦτο καὶ θὰ μείνω ἀπόψε ἐδῶ εἰς τὴν ἀπαισίαν ταύτην οἰκίαν μετὰ μεγίστης μου δυσαρεσκείας. Αὔριον δὲ σὲ περιμένω εἰς τὸ καταλυμά μου.

Ὁ Κατὴς ἀνεχώρησε λίαν εὐχαριστημένος πολλὰς πωλήσας προσαγορεύσεις τῷ Πασᾷ, διότι ἐτέθησαν εἰς χεῖρας του μαχμουτιέδες ὑπέρπυροι ἀρίστοι.

Μόλις ἀπῆλθεν ὁ Κατὴς καὶ ὁ Ἄγγλος ἰατρὸς, ἀνεβίνε τὴν κλίμακα. Ὁ Γαλὶπ Πασᾶς τὸν ὑπεδέχθη λίαν εὐγενῶς καὶ τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸ χαρέμιον. Ἡ Ζιλχὰ ὑπῆρχεν ὡς σκελετὸς, ἀλλ' ἡ κατασκευὴ τοῦ σώματός της εἶχε διατηρήσει ἀβλαβῆ ὅλα τὰ ἐσωτερικά της ὄργανα, κατὰ τὴν διάγνωσιν τοῦ ἰατροῦ, ὅστις διώρισεν εἰς αὐτὴν προσωρινά τινα φάρμακα, παραγγείλας τῷ Γαλὶπ-Πασᾷ νὰ στείλῃ τὴν ἐπιοῦσαν εἰς τὸ ἐν Σταυροδρομείῳ φαρμακεῖον νὰ τῷ δοθῶσι τὰ ἀναγκαῖα φάρμακα.

Ὁ Γαλὶπ-Πασας τὸν παρεκάλεσε νὰ ἔλθῃ καὶ αὔθις εἰς Καδὴ-κιοϊ

νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ καὶ τὸν προέπεμψεν ἀναχωροῦντα μέχρι τοῦ ἄκρου τῆς πόλεως.

ΑΙ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

Ἅπαντες οἱ ἐν τῷ μεγάρῳ πλήρεις χαρᾶς ἔδραμον νὰ προϋπαντήσωσι τὴν Κυρίαν των, ἧς τὸ φορεῖον ἐκράτουν τέσσαρες Σεϊμένιδες, ὁ Γαλὶπ προεπορεύετο παρ' αὐτῷ Ἐραίνοντο δὲ μακρόθεν ἐρχόμενοι οἱ Τσαούσιδες μετὰ τῶν λοιπῶν Σεϊμένιδων ἄγοντες σιδηροδέσμιον τὴν Ἐσμᾶ.

Ἅμα ἐκομίσθη ἡ Ζιλχὰ ἐν τῷ γυναικωνίτῃ, ὁ Γαλὶπ ἀνυπόμονος κατέβη ἵνα εὕρῃ τὴν θέσιν, ἐν ᾗ ἡ Ἐσμὰ ἐν τῷ παροξυσμῷ τοῦ θυμοῦ της τῷ ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἔχει ἀποτεθειμένην πυρίτιδα, ἵνα τὸν πετάξῃ εἰς τὸν ἀέρα, ὅθεν διέταξε καὶ τὴν ἔρευναν ἐνώπιόν του.

— Εἰπέ μοι, Ἐσμά, εἰς ποῖον μέρος ἔθεσες τὴν πυρίτιδα; τῇ εἶπεν ὁ Γαλὶπ Πασᾶς.

— Εἶσαι τρελλός; νὰ ζητῇς νὰ μάθῃς ἀπὸ ἐμὲ τὰ μέσα τῆς σωτηρίας σου, ἀπεκρίθη ἡ Ἐσμὰ, ἧς οἱ μυκτῆρες ἀνοιγοέκλειον ὡς οἱ τῆς ὑαίνης, ὅταν σπαράττει τὸ θῦμα της.

— Εἰπέ μοι, ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ, ἄλλως θὰ σὲ βασανίσω ἀνηλεῶς.

Ἀντὶ ἀπαντήσεως σατανικὸς γέλως ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ φάρυγγός της. Ὁ Γαλὶπ ἐννόησεν ὅτι καὶ αἱ τὰ βασανιστήρια δὲν θέλουσι τελεσφορήσει πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ μέρους, ἐν ᾧ ἡ πυρῖτις ἐτέθη, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπεστρέφετο τὴν βάρβαρον ταύτην ἀνακριτικὴν μέθοδον· ὅθεν περιῆλθεν ὅλα τὰ ἰσόγεια δωμάτια, ἀλλ' οὐδὲν σημεῖον ἐφαίνετο πουθενὰ μαρτυροῦν ἀλλοίωσίν τινα εἰς τὰ ἐδάφη.

Ἐξελθὼν δὲ ἔξωθεν τοῦ Μεγάρου παρετήρησε πρὸς τὸ μέρος, εἰς ὃ ἔκειτο ὁ κοιτών του· τὸ ἔδαφος, μὴ ἴδῃ σημεῖον τι· ἀλλ' οὐδὲν σημεῖον ἐφαίνετο, ἡ γῆ ὑπῆρχεν ἀνέπαφος.— Δὲν θ' ἀφιθῶ θῦμα

τῆς κακεντρεχοῦς αὐτῆς γυναικός, εἶπεν εἰς τοὺς παρακολουθοῦντας αὐτὸν Σεϊμένιδας. Ἂς ἔλθωσιν ἐδῶ οἱ κηπουροὶ μὲ τὰ ἐργαλεῖα των. Καὶ οἱ κηπουροὶ προσῆλθον δραμόντες.

— Σκάψατε ἐδῶ, τοῖς εἶπε καὶ τοῖς ἐσημείωσεν ὅλον τὸ πρὸς τὴν πλευρὰν τοῦ μεγάρου μέρος τὸ πρὸς τὸν κοιτῶνα του.

Ἐν ᾧ ἐγίνετο ἡ ἀνασκαφὴ ἀφίκετο ὁ Κατὴς, ὅστις ἐθεώρει ἐπαπορῶν τὴν πίπονον ταύτην ἐργασίαν, μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀνησυχίαν τοῦ Γαλὶπ-Πασᾶ, ἐνθαρρύνοντος τοσοῦτον θερμῶς τοὺς σκάπτοντας. Ὅταν ὅμως ἔμαθε τὰ αἴτια τῆς σπουδῆς ταύτης·

— Αὐτὴ λοιπὸν ἡ γυνὴ εἶναι θηρίον, εἶπε.

— Καὶ τῶν θηρίων ἀγριωτέρα, ἀπεκρίθη ὁ Γαλίπ.

— Πασᾶ, ἐφέντη, ἐκραύγασεν εἷς τῶν κηπουρῶν, τὸν ἐτσάκωσαν τὸν κλέπτην, ἰδοὺ μία ὑπόνομος.

— Ἐδῶ ἐργασθῆτε ὅλοι, εἶπεν ὁ Γαλὶπ, εἰς τοὺς κηπουροὺς, παρατηρήσας ὅτι ἀληθῶς ἐφαίνοντο ὑπονόμου γνωρίσματα.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων λεπτῶν ἀνεκαλύφθη καὶ ἡ ὑπόνομος καὶ ἡ πρὸς δυσμὰς διεύθυνσίς της.

— Ἡ ὑπόνομος καταλήγει, Ἐφέντη, εἰς τὸ πλησίον ἐρείπιον, εἶπεν εἷς τῶν κηπουρῶν λευκόθριξ, τοῦτο φαίνεται ἡ διεύθυνσίς της.

Οἱ κηπουροὶ παρηκολούθησαν τὸν Γαλὶπ-Πασᾶ ἐμβάντα εἰς τὸ ἐρείπιον. Εἰς μίαν γωνίαν αὐτοῦ ὑπῆρχε συσσωρευμένον χῶμα πολὺ προδίδον, ὅτι καὶ ἐκεῖ ἐγένοντο ἀνασκαφαί. Παρὰ δὲ τῇ ἀνατολικῇ πλευρᾷ ὑπῆρχε πλὰξ τετράγωνος.

— Ἐγείρατε τὴν πλάκα, τοῖς εἶπεν ὁ Γαλὶπ Πασᾶς, ἣν ἠγειραν ἄνευ δυσκολίας.

Ὑπὸ τὴν πλάκα, φαίνεται ἡ ὑπόνομος καὶ ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε θρυαλλὶς μαύρη, μαρτυροῦσα ὡς ἐκ τοῦ χρώματός της ὅτι ἦτο ζυμωμένη μετὰ πυρίτιδος. Ἐπιεσπάθησαν δὲ νὰ τὴν ἐξάξωσιν ἀκεραίαν, ἀλλ' ἐκόπη· ὅθεν ἦλθον εἰς τὴν ἀνασκαφεῖσαν ὑπόνομον κατὰ διαταγὴν τοῦ κυρίου των, τὴν ἐξεκένωσαν καὶ εἰσελθόντες εὗρον πίθον

μικρὸν, εἰς οὗ τὸ στόμιον ὑπῆρχε κεκολλημένη ἡ θρυαλλὶς, ἣν ἀποσπάσαντες ἐκόμισαν ἐνώπιον τοῦ Γαλὶπ Πασᾶ μετὰ τοῦ πίθου. Ἡ πυρίτις ὑπῆρχεν ἀρκοῦσα ν' ἀνατρέψῃ ἀέριον τὸ μέγαρον.

— Πρόσεξατε ἐνώπιόν μου τὴν Ἐσμὰ, εἶπεν ὁ Γαλὶπ, καὶ ἐλευθερώσατέ την ἀπὸ τὰ δεσμά.

Ἡ Ἐσμὰ προσήχθη θεωροῦσα ἀδιαφόρως τὴν ἀνασκαφὴν τῆς ὑπονόμου, χωρὶς νὰ συγκινηθῇ τὸ παράπαν.

— Εἰπέ μοι, τῇ εἶπεν ὁ Γαλὶπ, ποῖος τὴν κατασκεύασεν.

— Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν, σοὶ εἶπον, ἀπεκρίθη ἡ Ἐσμὰ, ἀπὸ μὲ νὰ μὴ καρτερῇς νὰ μάθῃς τὸ παρομικρόν. Τοῦτο μόνον σὲ λέγω. Θὰ σὲ διώκω, Γαλὶπ, ὡς ἐδίωκεν ὁ Γεβὲλ τὸν Γεζὶτ ἕως οὗ τὸν κατέστρεψι.

— Κάμε ὅ,τι θέλεις, εἰπέ μοι μόνον τίς ἐφώνευσεν τὸν εὐνοῦχον Σαὶτ καὶ τὰς δούλας;

— Εἶσαι εἰς τὰς φρένας σου, κατηραμένε Γαλὶπ; ὑπέλαβεν ἡ Ἐσμὰ καγχάσασα σαρδόνιον γέλωτα. Ἐγλύτωσες, νομίζεις, διότι εὗρες τὸν πίθον μὲ τὴν πυρίτιδα; ἢ πιστεύεις ὅτι θ' ἀποθάνεις εἰς τὴν κλίνην σου.

— Κατάρατον πλάσμα! ἀνέκραξεν ὁ Γαλὶπ, γεμόμενος πορφυροῦς ὑπ' ὀργῆς. Θὰ ζήσω ἐγὼ νὰ ἐξολοθρεύσω τοὺς ἐχθρούς τῆς τάξεως, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ, τοὺς ταραχοποιοὺς Γενιτσάρους, τῶν ὁποίων εἶσαι ὄργανον. Σεμένιδες! Φέρετε, διέταξεν αὐτοὺς, εἰς τὸ ὑπόγειον τὴν τίγριν, καὶ ἀναβὰς εἰσῆλθεν εἰς τὸν γυναικωνίτην. Σὲ βλέπω καλλίτερα Ζιλχὰ, τῇ εἶπε καὶ τὴν ἠσπάσθη εἰς τὸ μέτωπον.

— Μ' ὠφέλησαν τὰ ἰατρικὰ, ἀπεκρίθη ἡ Ζιλχά. Σὲ ἤκουον κραυγάζοντα, Γαλὶπ, καὶ ἀναμφιβόλως εἶχες φιλονεικίας μ' αὐτὴν τὴν φαύλην γυναῖκα, ἄρησέ την, φίλε μου, εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπώλυσέ την.

— Τί λέγεις, Ζιλχά; ἠξεύρεις ὅτι χάρην σοῦ εἶμαι πρόθυμος νὰ

πράξω πᾶσαν θυσίαν, ἀλλὰ ν' ἀπολύσω τὸν Σατανᾶ διὰ νὰ ἐνεργῇ καταστροφὰς, τοῦτο δὲν θέλω ἀνεχθῇ νὰ πράξω ποτέ.

Ἐὰν εἰς τὸ Ντσοβαὶρ Μπεζεστένι δὲν ἐτύγχανον τὴν ἡμισέληνόν σου, ἀλλοίμονον! σ' ἔχανα διὰ παντὸς καὶ δὲν μ' ἔμενεν ἄλλο ὄφελος, ἢ ἡ παραφροσύνη, ἢ ὁ θάνατος.

— Ἀληθῶς, ἀπεκρίθη, ἡ Ζιλχὰ, ἀλλά...

— Δὲν ἔχει οὔτε ἀλλὰ, οὔτε εἰς τοῦτο θὰ μ' εὕρῃς ποτὲ ἐπιεικῆ καὶ μὴ μ' ἀναγκάζεις νὰ σ' ἀρνηθῶ ὅ,τι εἰς πᾶν ἄλλο θέλεις μ' εὕρει πρόθυμον.

Ἡ Ζιλχὰ ἐσίγησε, πεισθεῖσα βεβαίως εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ Γαλὶπ.

— Εἰπέ μοι, σὲ παρακαλῶ, ἀκριβή μου Ζιλχὰ, ἐπανέλαβεν ὁ Γαλὶπ, πῶς ἠκολούθησεν ὁ φόνος τοῦ Σαὶτ καὶ τῶν δούλων σου, ποῖος σὲ ἀπήγαγεν;

— Ὅταν ἀνεχώρησες διὰ τὸ Σεράγιον, εἰσῆλθον εἰς τὸ περίπτερον καὶ διέταξα νὰ μοὶ φέρωσι τὸ πρόγευμά μου· αἱ δοῦλαι μ' ὑπηρέτουν, ὁ δὲ Σαὶτ ἵστατο ὀλίγα βήματα μακρὰν, αἴφνης εἰσέρχονται ἓξ ἄνθρωποι ἐνδεδυμένοι ὡς ἀνθρακεῖς, ὧν τὰ πρόσωπα ἦσαν ἀγιώριστα, διότι ἦσαν ἐξ ἀνθρακοκονίας κατάπαστα. Ὁ εἷς τούτων ξιφουλκήσας ἐπέπεσεν ἐπὶ τοῦ Σαὶτ, ὃν καὶ τοι γενναίως παλαίσαντα κατ' αὐτοῦ, ἐφόνευσεν, ἐγὼ δὲ καὶ αἱ δοῦλαι ἐκραυγάζαμεν, ἀλλ' οὐδεὶς μᾶς ἤκουε, οἱ ἄλλοι ἔσφαξαν τὰς δούλας· τότε μοὶ εἶπον ἐγείρου, χανούμη, ἀκολούθησέ μας, διότι ἄλλως θὰ σὲ σφάξομεν. Τί μὲ μέλει, τοῖς εἶπον, σφάξετέ με, ἀλλ' οἱ κατάμαυροι οὗτοι δαίμονες μ' ἥρπασαν ἀπὸ τὰς χεῖρας. Τίποτε ἄλλο δὲν γνωρίζω, παρ' ὅτι μόνον εὑρέθην ἐν τῷ ὑπογείῳ καὶ ἀνοίξασα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἶδον ἐνώπιόν μου τὴν Ἐσμὰ κρατοῦσαν ἄγγειον πλῆρες ὕδατος· τότε ἐκατάλαβα ὅτι ἐλειποθύμησα ἐν τῷ περιπτέρῳ ὑπὸ τρόμου, καὶ ἐν τῇ ἀναισθησίᾳ μου μ' ἔφεραν καὶ μ' ἔθεσαν εἰς τὸ ὑπόγειον. Δευσμευμένη ὀκτὼ μῆνας, στερουμένη κλίνης, κοιμωμένη ἐπὶ ρακῶν,

κακῶς τρεφομένη καὶ πολλάκις δι' ἄρτου μόνου ξηροῦ, ἐπεθύμησα μυριάκις τὸν θάνατον.

Διακόψασα δὲ τὴν διήγησιν ἔκλαυσε πικρῶς.

— Μοῦ ἐσπάραξες τὴν καρδίαν, Ζιλχὰ, εἶπεν ὁ Γαλὶπ, καὶ ἐγερθεὶς κατέβη μὲ τρία πηδήματα τὴν κλίμακα τοῦ μεγάρου. Σειμένιδες, ἐκραύγασε, καὶ οἱ Σειμένιδες ἔδραμον ν' ἀκούσωσι τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ των. Ἂς φέρωσιν οἱ πορθμοὶς τὴν λέμβον εἰς τὴν ἀποβάθραν, ρίψατε ἐντὸς σάκκου τὴν κακοῦργον αὐτὴν θυγατέρα τοῦ Σατανᾶ καὶ ρίψατέ την εἰς τὴν θάλασσαν.

— Ὄχι, εἶπεν ὁ Κατής. Αὐτὴν τὴν γυναῖκα ὀφείλομεν, ὡς εἴπομεν, νὰ φέρωμεν εἰς τὸν Σατραζάμην, ἵνα τὴν ἀνακρίνῃ πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν κιβδηλοποιῶν καὶ ἔπειτα πράξῃ δι' αὐτὴν ὅτι θέλεις.

— Πολὺ καλὰ, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς. Ἂς ἀναχωρήσωμεν. Ἂς ἑτοιμασθῇ ἡ λέμβος, εἶπεν εἷς ἕνα τῶν ὑπηρετῶν του.

. . . . . .

Τρεῖς ὥρας μετὰ μεσημβρίαν ὁ Σατραζάμης τοὺς ὑπεδέχετο φιλοφρόνως.

— Ἐφέραμεν ἐδῶ Ὑψηλότατε, τὴν Ἐσμά, τῷ εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασᾶς, διότι εὕρομεν φωλεὰν ὄφεων εἰς τὴν κατοικίαν της.

— Τί φωλεάν; τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ Βεζύρης.

Ὁ Γαλὶπ τῷ διηγήθη λεπτομερῶς τὰ πάντα καὶ τὰ περὶ τῆς ὑπονόμου.

— Γιάραμπιμ! ἀνεφώνησεν ὁ Σατραζάμης, αὐτὴ δὲν εἶναι πλάσμα ἀνθρώπινον, εἶναι ἐνσαρκωμένος διάβολος. Ἐκροῦσε δὲ τὸς παλάμας του καὶ παρουσιάσθη ἐνώπιόν του, ὁ Ἀρχηγὸς τῶν ὑλικῶν ἀνακρίσεων καὶ κύψας ἠσπάσθη τὸ κράσπιδον τοῦ ἱματίου τοῦ Βεζύρη.

— Σινὰν-ἀγᾶ, τῷ εἶπον ὁ Βεζύρης, ἔπαρε αὐτὴν, τὴν γυναῖκα, φέρε την εἰς τὸν φοῦρνον, μετὰ χειρὸς σου εὐνούχους καὶ τέσσαρας δούλας, ἵνα φυλαχθῇ ἡ γυναικεία αἰδώς· θὰ σοὶ δώκω ὁδηγίας ἐγγράφους εἰς τί θὰ ἐξετασθῇ. Πρόσεξε καὶ ὁ ἴδιος νὰ μὴν εἶσαι παρών.

— Αὐτὸ εἶναι καθῆκον μου, ἀπεκρίθη ὁ Μπασταντσίμπασης, καὶ παραλαβὼν αὐτὴν ἐξῆλθεν ἐκ τῆς Βεζυρικῆς αἰθούσης.

Εἰσαχθεῖσα ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ δεσμωτηρίῳ τῶν γυναικῶν ἡ Ἐσμὰ ἐκλείσθη εἰς σκοτεινόν τι δωμάτιον μετὰ τεσσάρων δούλων καὶ ὀκτὼ εὐνούχων. Ἀφοῦ τὴν ἠπείλησαν ὅτι θέλουσι μεταχειρισθῆ βασανιστήρια καὶ αὐτὴ ἀπεκρίνετο κάμετε ὅ,τι θέλετε, τῇ πρισέφερον τὸ κασσὶς, τὸ περιβόητον ὀνειροτόκον τοῦτο τῆς Αἰγύπτου ἁμάλαγμα καὶ ἤναψαν πλῆθος φώτων ἐν τῷ δωματίῳ, δύο δὲ δοῦλαι καὶ δύο εὐνοῦχοι τὴν ἐπλησίασαν καὶ ἐτέθησαν ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων αὐτῆς. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἐχασμουρίσθη καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς της· ἀλλ' ἓν ῥάπισμα τὴν ἠνάγκασε νὰ τοὺς ἀνοίξῃ καὶ γελῶσα φαιδρῶς, ἤρξατο νὰ διηγῆται. Ὦ τί ὡραῖον Ἀνάκτορον κατάφωτον! τί ἀδάμαντες! τί ὡραῖα οὐρί! πόσον καλὰ χορεύουσι! τί μουσικὴ οὐρανία! ἰδοὺ καὶ ὁ Πατισάχ. Ἀ! τοῦτο εἶναι δυσάρεστον· θὰ τῷ καταφέρω καιρίαν πληγήν· τὸ ἐγχειρίδιον τοῦτο θὰ ἐμπήξω εἰς τὴν καρδίαν του.— Καὶ θέσασα τὴν χεῖρα της εἰς τοὺς κόλπους της, ἔκαμε σχῆμα ὅτι ἐξιφούλκησε καὶ ἐτινάχθη ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἐγερθῇ, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς τὴν θέσιν της.— Σ' ἐφόνευσα, φαῦλε, ἐξηκολούθησε λέγουσα, ἀπόθανε ἐχθρὲ τῆς πίστεως. Εἶτα ἔθεσε τὰς δύο της χεῖρας εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ τοὺς ἐκάλυψεν. Ἡ Ζιλχᾶ! εἶπε στρεφεῖσα πρὸς τὴν θύραν· χόρευε καὶ οὐ κατηραμένη γυνή· οἱ μωροὶ δὲν σ' ἐφόνευσαν καὶ σὲ ὦ; τὸν Σαὶτ καὶ τὰς δούλας σου, ἀλλὰ σ' ἔρεραν εἰς ἐμέ· ὁ ἀνόητος Κιὸρ Οὐτεὴ, ἔπραξε τὴν μωρίαν αὐτὴν διὰ νὰ γείνῃ ἀφορμὴ νὰ φύγουν οἱ Φράγκοι ἀπὸ τὸ ὑπόγειον.

— Καὶ ποῦ ἐπῆγα ; τὴν ἠρώτησε, εἷς τῶν εὐνούχων, ὁ μᾶλλον πεπειραμένος.

— Πλησίασέ με, Κιὸρ-Οὐτεὴ, εἶσαι ἀνόητος νὰ μ' ἐρωτᾷς, ἐν

ᾧ ἀπὸ τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ ἐφόνευσαν τὸν σύντροφόν των καὶ ἀρχηγόν των, οὐ περὶ τὸ μεσονύκτιον τοὺς συνώδευσες καὶ τοὺς ἔφερες εἰς τὸν Γαλατᾶ Σὺ μ' εἶπες ὅτι οἱ δύο εἶναι Κροάται καὶ οἱ τρεῖς Οὖγγροι καὶ τώρα μ' ἐρωτᾷς τί ἔγειναν; τί γελᾷς; ἐγώ σᾶς παρήγγειλα νὰ φονεύσετε καὶ τὴν Ζιλχὰ καὶ σεῖς μοὶ τὴν ἐφέρετε μπουρέκι.

— Ἔβαλα φωτιὰ εἰς τὴν ὑπόνομον καὶ ἐπίταξα εἰς τὸν ἀέρα τὸν Γαλίπ, τῇ εἶπεν ὁ εὐνοῦχος, ὃν ἐν τῇ μέθῃ τοῦ κασσὶς ἐξελάμβανεν ὡς τὸν Κιὸρ-Οὐσεήν.

— Χά! χά! χά! τυφλὸς εἶσαι, δὲν τὸν βλέπεις καθήμενον πλησίον τοῦ πτώματος τοῦ αἱμοβόρου Πατισὰχ κλαίοντα; Κλαῖε τώρα ὅσον θέλεις, ἀπαίσιε ἄθρωπε, τὸν αἱμοχαρῆ ἰχθρόν τῶν Γενιτσάρων.

— Ἡ ὑπόνομος, Ἐσμὲ-Χανούμ, ὑπῆρχε κακῶς κατεσκευασμένη, τῇ εἶπεν ὁ εὐνοῦχος.

— Ποῖος πταίει εἰμὴ ὁ Λαγουμτσήμπασης, ὅστις τὴν ἔφκιασεν, ἀπεκρίθη ὑποθέτουσα ὅτι ὁμιλεῖ πάντοτε μὲ τὸν Κιὸρ-Οὐσεήν.

— Ὁ εὐνοῦχος ἔκαμε νεῦμα καὶ ἔσβυσαν τὰ φῶτα· παραλαβὼν δὲ μετ' αὐτοῦ τοὺς λοιποὺς εὐνούχους καὶ δούλας ἄρησεν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὴν Ἐσμὰ καὶ δύο δούλας μετ' αὐτῆς.

Μετὰ παρέλευσιν ὀκτὼ ἡμερῶν ἐκρέμαντο ἠπηγχονισμένα πέντε πτώματα εἰς τὰ παράθυρα τῆς οἰκίας, ἐν ᾗ κατῴκει ἡ Ἐσμὰ, ἔχοντα ἐπιγραφὴν ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτῶν. «Φονεῖς καὶ κιβδηλοποιοί».

ΑΡΧΑΙ ΟΔΥΝΩΝ ΤΕΧΘΗΣΟΜΕΝΟΥ ΠΑΙΔΟΣ

Περὶ τὰρ ἀρχὰς Μαρτίου τοῦ 1821, ἐν ἡμέρᾳ ὁμιχλώδει, μελαγχολικῇ καὶ ψυχρᾷ, ἵστατο ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης τοῦ Μαμπεΐνη ὁ Σουλτάνος, κρατῶν χάρτην καὶ ὑπὸ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ κωφαλάλων περιστειχούμενος. Εἰς μίαν τῶν γωνιῶν αὐτῆς, ὁ Σὶρ Κιατί-

πης του, καὶ ἀπέναντί του ὁ Χαλὲλ-Ἐφέντης σύνους περιέμενε τοὺς κερασυνοὺς τοῦ παρωργισμένου Μοράρχου.

— Χαλὲτ, τῷ ἔλεγεν ὁ Σουλτάνος, τὸ πᾶν ἔφερες ἄνω κάτω καὶ ἐναντίον τῶν ἐνστάσεων ὅλων μου τῶν Μεγιστάνων, τοῦ Σατραζάμη, τῶν ὑπουργῶν, μ' ἔπεισες νὰ δεχθῶ τὴν ἰδικήν σου πρότασιν καὶ ν' ἀναδείξω Βοεβόδα Μολδαυίας τὸν Μιχαὴλ Σοῦτσον, τὸν εὐνοούμενόν σου. Ἀνάγνως, Χαλὲτ, αὐτὸ τὸ ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ἡ Α...Πρεσβεία εἰς τὸν Λαλά μου, τὸν Ἀρχιευνοῦχον· αὐτὸ εἶναι ἓν τῶν πολλῶν πρωτοτύπων, ἄτινα ἰσωάρησαν εἰς τὰς Ἡγεμονίας, εἰς τὴν Βουλγαρίαν καὶ Σερβίαν καὶ ἴσως ἐκεῖθεν μετεδόθησαν εἰς ὅλον μου τὸ Κράτος. Εἶναι γεγραμμένον ἑλληνιστὶ, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἡ μετάφρασις. Λάβε τὸ πρωτότυπον καὶ τὴν μετάφρασιν.— Καὶ λαβὼν αὐτὴν ἐκ μιᾶς χρυσοσπάστου τραπέζης τῷ τὴν ἐνεχείρισεν.— Ἡ πρὸς σὲ εὔνοιά μου, Χαλὲτ, δὲν ἠμείφθη δεόντως. Μὲ παρεκίνησες νὰ ἐξοντώσω τὴν γενεὰν τῶν Δοζογλαίων καὶ τὸ Νομισματοκοπεῖον μου κατεστράφη, ἐπεὶδὴ δὲν ἠδυνήθην νὰ εὕρω ἀξίους ἀντικαταστάτας ἐκείνων. Μὲ παρέπεισας νὰ στείλω στρατὸν κατὰ τοῦ Τεπελενλῆ Ἀλῆ, ὃν ὑπέσχετο ὁ Δερβὶς-Πασᾶς, ὁ τότε Σατραζάμης μου, νὰ φέρῃ εἰς μετανοίαν καὶ νὰ μοὶ δώσῃ τὰ πιστὰ εἰλικρινοῦς ὑποταγῆς, καὶ ἤδη οὗτος ἀπειλεῖ τὴν ἡσυχίαν ὅλων τῶν μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ρούμελης, συμμαχήσας μετὰ τῶν Σουλιωτῶν, τῶν Ἁρματωλῶν καὶ τῶν κλεφτῶν τῶν μερῶν ἐκείνων. Αὐτὸς πρῶτος μαθὼν ἀπὸ τὸν Ζακύνθιον Διόγον τὴν ὕπαρξιν μιᾶς ἐπαναστατικῆς ἑταιρίας, τὴν κατήγγειλεν εἰς τὸν Ἁρμοστὴν τῆς Ἑπτανήσου καὶ εἰς τὸ Δοβλέτι συγχρόνως, σὺ δὲ μ' ἔκαμες νὰ πιστεύσω ὅτι ἐπώλει ψευδεῖς ἐκδουλεύσεις πρὸς ἐμὲ, ἵνα βασιλεύῃ, ὡς μ' ἔλεγες, ἐν Ἠπείρῳ. Σβέσε ἤδη, Χαλὲτ, τὴν πυρκαϊάν. Ὁ εὐνοούμενός σου Κακομίχαλος, Χαλὲτ, ἀνεπέτασε μετὰ τοῦ Ὑψηλάντου τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας καὶ ἐπανέστησε τοὺς Μολδοβλάχους. Ἐκ βορρᾶ καὶ μεσημβρίας ἀνήφθη πυρκαϊὰ, ἦν ἄνεμος ἀρκτικὸς φυσᾷ, ἵνα κατα-

καύσῃ τὸ Κράτος. 'Εὰν ἡ φίλη μας 'Α... δὲν ἐμερίμνα ὑπὲρ ἡμῶν, δὲν ὑπῆρχεν αὐτοχειροτόνητος οἶκοθεν ἀσυνομία τοῦ 'Οθωμανικοῦ Κράτους, ἤθελον μᾶς καταλάβει κοιμωμένους εἰς τὰς κλίνας μας. Μάθε ἀπὸ ἐμέ, Χαλὲτ, ὅτι ἐπαναπαυόμεθα ἐπὶ ἡφαιστείου. Σκοπὸν ἔχουσιν οἱ δαίμονες οὗτοι νὰ ἐμπρήσωσι τὸν ναύσταθμον, τὸν στόλον καὶ ἴσως νὰ μὲ δολοφονήσωσιν. 'Ο 'Υδραῖος Γιοῦστος, αὐτὸς ὁ ὑπηρετήσας εἰς τὸν στόλον μου, ὑπεσχέθη νὰ τὸν ἐμπρήσῃ, ἢ νὰ τὸν κυριεύσῃ. 'Ηξεύρεις, Χαλὲτ, τί ἄνδρες εἶναι αὐτοὶ οἱ 'Υδραῖοι; εἶναι τῆς θαλάσσης οἱ δελφῖνες. 'Ο ὑποναύαρχος Καραλῆς μ' εἶπεν ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὴν τριήρη Μαχμουτιὲ νὰ τὴν ἐπιθεωρήσω, ὅτι αὐτοὶ εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ στόλου καὶ ὅτι ἄνευ αὐτῶν εἶναι ἀδύνατον οὔτε λέμβος νὰ κινηθῇ· ἂν λάβωσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν των, γίνονται κύριοι ἐν μιᾷ στιγμῇ τῆς Σταμπούλ. 'Ο Ἀλλάς μου, Χαλὲτ, μ' ἀπεκάλυψε πολλά. Ἤγόρασαν οἱ φίλοι μας ἕνα Μόραλην, 'Ασημάκην λεγόμενον, συνωμότην καὶ τοῦτον, ὅστις διεκοίνωσεν εἰς αὐτοὺς ὅλα τὰ μυστήρια τῆς ἑταιρίας, τοῖς ἔδωκε καὶ σχέδια πρὸς παγίδευσιν πολλῶν. Προσκάλεσον τὸν Πατριάρχην τῶν Ρωμαίων ν' ἀφορίσῃ τὸν Κακομίχαλόν σου καὶ νὰ δημοσιεύσῃ τὸν ἀφορισμὸν τοῦτον πανταχοῦ. Κάμε προσεκτικὸν τὸν Στόλαρχον εἰς τὸ νὰ προφυλάξῃ τὸν ναύσταθμον καὶ τὸν στόλον. 'Απεράσισα γ' ἀλλάξω τὸν ἀδρανῆ Σχτρζάμην 'Αλῆ πασᾶ καὶ νὰ τὸν ἀντικαταστήσω διὰ τοῦ Βιντερλῆ-Πασᾶ. Εἶμαι, Χαλὲτ, ἀνήσυχος διὰ τὰς περιπλοκὰς αὐτάς, ὧν αἱ πλεῖσται εἶναι ἀπόρροιαι τῶν λελανθασμένων σου σκέψεων.

Μόλις ἵστατο εἰς τοὺς πόδας του ὁ Χαλέτης, καὶ τρέμων περιέμενε ν' ἀκούσῃ τὸ τελευταῖον λόγιον τοῦ Σουλτάνου «παρατομήσατέ τον. 'Αλλ' ὁ Σουλτάνος διεσκέλιζε ἀκόμη ὑπὸ τὴν μαγείαν τοῦ φίλτρου ἐκείνου, ὅπερ ἐγίνετο εἰς πολλοὺς Μονάρχας ἀφορμὴ δεινῶν πολλῶν καὶ συμφορῶν μεγίστων. 'Εξεπληροῦντο ἤδη αἱ προρρήσεις τῆς Βαλιδές, ἥτις ἔλεγεν εἰς αὐτὸν, ὅτι οἱ κόλακές του Χαλέτης

καὶ Μπερμπέρμπασης ἦσαν οἱ κακοὶ σύμβουλοί του, οἱ μέλλοντες νὰ τῷ προξενήσωσι τὸν ὄλεθρον. 'Αληθῶς. 'Εὰν ὁ 'Αλῆ πασᾶς ἵστατο εἰς τοὺς πόδας του, ἡ 'Ελληνικὴ ἐπανάστασις ἐπνίγετο ἐν τοῖς σπαργάνοις αὐτῆς. Αἱ κακαὶ συμβουλαὶ τοῦ ἐχθροῦ τῶν 'Ελλήνων Χαλέτη, ἐχρησίμευσαν πρὸς σωτηρίαν των, διότι παρὰ τοὺς ἀληθῶς ὀλετῆρας τοῦ Κράτους, τοὺς ἀναρχικοὺς, ἐκ πάθους καὶ ἰδιοτελείας φαύλων συμβούλων συνέτριψεν ἡ ἐξουσία καὶ αὐτοὺς τοὺς κραταιοὺς στύλους αὐτῆς.

— Τώρα ἔχομεν δύο πληγὰς ἀνοικτὰς, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Σουλτάνος μετά τινα διακοπὴν, τὴν ἐπανάστασιν τῶν 'Ηγεμονιῶν καὶ τὴν ἀνταρσίαν τοῦ Τεπελενλῆ καὶ δύο ἑτοίμους, ἄνευ ἀμφιβολίας, ν' ἀνοίξωσι τὴν ἐπανάστασιν τῶν 'Ελλήνων καὶ τὸν πόλεμον τῶν Περσῶν. Σιωπᾷς, Χαλὲτ, δὲν λέγεις τίποτε, ἤδη ἐξηντλήθησαν καὶ αἱ συμβουλαί σου.

— Περιμένω νὰ τελειώσῃ ἡ 'Υμ. Μεγαλειότης, ἵνα ζητήσω ὁ δοῦλος της τὴν ἄδειαν νὰ ὑποβάλω κἀγὼ τοὺς στοχασμούς μου.

— Λέγε, Χαλὲτ, σ' ἀκούω.

— 'Η 'Υμ. Μεγαλειότης, ὁ τοσοῦτον ἰσχυρὸς, ἔν τε τῇ 'Αναβολῇ καὶ τῇ Δύσει, ὁ δεσπόζων ἐπὶ τοῦ Κράτους τῶν Οσμανλίδων, οἵτινες ἔπηξαν τὴν σημαίαν τοῦ Προφήτου πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Βιέννης, ὁ Κύριος τῶν δύο ἠπείρων καὶ τῶν δύο θαλασσῶν, ὁ τρόμος τῶν ἀθλίων Φράγκων, ὁ δεχόμενος τοὺς ἀπεσταλμένους τῶν ἀπίστων τούτων ὡς εὐτελεῖς δούλους, ὁ Κύριος τῆς 'Αφρικῆς, τῆς Αἰγύπτου, τῆς Συρίας, ὁ δυνάμενος δι' ἑνὸς μόνου νεύματος ν' ἀνατρέψῃ τὰ ἑπτὰ Βασίλεια τῶν ἀπίστων, δὲν πρέπει νὰ συλλογίζεσθαι κἂν τὰς μωρίας τῶν ἀπονενοημένων ραγιάδων σου· αὐτοὺς μ' ἕνα φύσημά σου, Μεγαλειότατε, τοὺς σκορπίζεις εἰς τοὺς ἀνέμους.

Δὲν ἀξίζουσι τοσαύτης μερίμνης οἱ κακόμοιροι οὗτοι δοῦλοι;

— Τὸ κακὸν, Χαλὲτ, εἶναι ἐντὸς ἡμῶν· μικρὸν καταπότιον ὀπίσω εἰσερχόμενον ἐν τῷ στομάχῳ τοῦ εὐρωστοτέρου τῶν ἀνδρῶν,

συνταράσσει ὅλον του τὸ σῶμα καὶ τὸ ἐνευρίζει. Δ σκόλως ξαλείφεις τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ σου ἐμφωλεύοντας ποντικούς.

— Ὑπάρχουσι καὶ γάτοι, Μεγαλειότατε.

— Ναὶ, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ὄπαι, εἰς ἃς δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ ὁ γάτος. Ἀνάγ ως τὴν ἱστορίαν νὰ ἰδῇς ὁπόσαι θυσίαι ἐγένοντο πρὸς ὑποταγὴν τῶν διαβόλων αὐτῶ . Σήμερον ἀκόμη, Χαλὲτ, ἀναγκαζόμεθα νὰ συνθηκολογῶμεν μετὰ τῶν Κλεφτῶν καὶ νὰ τοὺς διορίζωμεν ὁδοφύλακας, μὴ δυνάμενοι νὰ τοὺς ὑποτάξωμεν. Ἡ σατανικὴ αὕτη φυλὴ, Χαλὲτ, ἐν τῷ διαστήματι τριακοσίων πενήνταπέντε ἐτῶν, ἔκαμε πέντε ἐπαναστάσεις καὶ δεκαοκτὼ ἀνταρσίας καὶ διεμαρτύρετο ἡ ὁπλος εἰς τὰ ὄρη κατὰ τῆς Ὀθωμανικῆς Δυναστείας. Ἤδη προαισθάνομαι τὴν δεινὴν συμφορὰν, ἥ θέλει μᾶς προξενήσει.

— Ἔχομεν καιρὸν, Μεγαλειότατε, νὰ διασκεδάσωμεν τὸ κακὸν.

— Νὰ πράξωμεν τί;

— Νὰ διατάξῃς, Μεγαλειότατε, νὰ σφάξωσι παντοῦ τοῦ Κράτους σου τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς προύχοντάς των. Ὁ λαὸς ἄνευ ἀρχηγῶν δὲν δύναται νὰ ἐνεργῇ. Ὅλοι οἱ Ρωμιοὶ, Μεγαλειότατε, εἶναι ἀχάριστοι ὡς ὁ Κακομίχαλος. Πρὸ ὀλίγου ἀπιδρα ὁ εὐεργετηθεὶς παρὰ τῆς Ὑμ. Μ. Καρατοσὰς, Βοεβόδας Βλαχίας. Μήπως ὁ Ὑψηλάντης, ὁ Μιχαὴλ ὁ Βασσαράβας καὶ τόσοι ἄλλοι δὲν ἀνεδείχθησαν προδόται τῆς Βασιλείας; Δὲν ἐπρόδοσε ὁ Μουρούζης πρό τινων ἀκόμη ἐτῶν τα συμφέροντα τοῦ Κράτους σου; ἐγὼ ἐνόμιζα τὸν ἄπιστον Μίχαλον ὄχι καλὸν, ἀλλὰ κάτι καλλήτερον τῶν ἄλλων. Ὅλοι οἱ σκύλοι, Μεγαλειότατε, εἶναι μιᾶς; καὶ τῆς αὐτῆς γενεᾶς, μόνον ἡ μαχαιρα τοῦ δημίου σου δύναται νὰ καθαρίσῃ τὴν γῆν τῶν πιστῶν ἀπὸ τοὺς μοχθηροὺς τούτου; σκύλους. Θάνατος εἰς τοὺς ἀρχηγούς των· εἶτα κατὰ μικρὸν ἐξολόθρευσον τὸ ἄπιστον τοῦτο γένος.

— Μήπως Μουχαμμὲτ ὁ Φατὶχ δὲν ἔπραξε τὸ ἴδιο; Ἡ φυλὴ αὕτη δημιουργεῖ ἐκ τοῦ πηλοῦ ἀρχηγοὺς κρείττονας τῶν καταστρε-

φομένων. Μήπως οἱ Βλαχάβαι, οἱ Κατσαντῶναι, οἱ Παπαθύμιοι, οἱ Μουκουβάλαι, οἱ Καρατάσσοι, οἱ Λαζαῖοι, οἱ Ζάϊαι, καὶ τοσοῦτοι ἄλλοι, ἦσαν υἱοὶ Ἡγεμόνων; Ἡμεῖς ἐθανατώναμεν, ἀνεσκολόπιζομεν τοὺς ἀρχηγούς των, καὶ αὐτοὶ ἐχειροτόνουν ἀρχηγόν των τὸν ἀνδρειότερον. Ποσάκις δὲν μᾶς ἤγαγον τὴν φρίκην οὐ μόνον εἰς τὰ ὄρη, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς πεδιάδας καὶ εἰς τὰς πόλεις αὐτάς. Κρέμαζε, φόνευε ὅσον θέλεις, ἡ φυλὴ αὕτη δὲν γινώσκει τί ἐστὶ φόβος, πιστεύει ἡρωϊσμὸν τὸν θάνατον καὶ δόξαν της τὴν καταστροφήν. Τί νομίζεις, Χαλὲτ, ὅτι οἱ ἡμέτεροι Τουρκομάνοι ἐκυρίευσαν τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἔδειξαν θαύματα ἀνδρείας εἰς τὴν Δύσιν; Ἀνάγνως τὴν ἱστορίαν τοῦ Ὀσμὰν, τοῦ Βαγιεζὶτ, τοῦ Μουρὰτ, νὰ ἰδῇς ὅτι οἱ τελέσαντες τοσαῦτα ἡρωϊκὰ κατορθώματα ἦσαν οἱ ἐξ αὐτῶν διὰ μυρίων ἀπειλῶν, βασάνων καὶ ὑποσχέσεων Τουρκίσαντες. Ἠρξάμεθα νὰ ἐκπίπτωμεν ὅταν οὗτοι ἐξηντλήθησαν εἰς τὰς μάχας.

— Καὶ ἐν τούτοις, μολονότι ἡ σοφία τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος εἶναι ἄπειρος, ἐγὼ νομίζω ὅτι τὸ μόνον φάρμακον πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ, εἶναι ἡ σφαγὴ τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν προύχόντων.

— Δὲν βλέπω ἄλλο μέσον πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κακοῦ, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος. Ὕπαγε Χαλὲτ, τὰ πράγματα εἶναι σοβαρὰ καὶ θὰ ἔχωσι συνεπείας ὀλεθρίους.

Ὁ Χαλὲτης κλίνας μέχρις ἐδάφους ἀπῆλθεν.

Ο ΑΦΟΡΙΣΜΟΣ

Ὁ Πατριάρχης ὡδήγει ἔφιππος εἰς τὸ Πασὰ Καπισὶ μετὰ μεγάλης ἀκολουθίας, ἧς προηγεῖτο εἷς διάκονος φέρων ἐγκεκαλυμμένην τὴν Ἡγεμονικὴν ἀργυρᾶν ῥάβδον, Χοσδρὰν λεγομένην, ἣν ἐδωρήσατο τῷ Γεωργίῳ Σχολαρίῳ, τῷ μετονομασθέντι Γενναδίῳ, ὁ Μουχαμμὲτ Β'. Ἐλ-Φατὶχ, ὁ κατακτητὴς, προσφωνήσας αὐτῷ τὴν ἑξῆς ῥῆσιν·

«Ἔσο Πατριάρχης, εἴθε ὁ οὐρανὸς προστατεύῃ σε ἐν παντί! Ἐπαναπαύθητι ἐπὶ τῇ ἐμῇ ἀγάπῃ καὶ χαῖρε ἅπαντα τὰ προνόμια, ἅπερ ἐκέκτηντο οἱ προκάτοχοί σου. Λάβε τὸ ἀργυροῦν τοῦτο σκῆπτρον, ὅπερ προηγείσθω τῆς τρίβου σου πρὸς ἐπίδειξιν τῆς ἰσχύος σου, ἣν ἐδωρησάμην σοι.» Διαβαίνοντος τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, οἱ μὲν χριστιανοὶ ἔκυπτον εὐλογούμενοι, οἱ Ὀθωμανοὶ ἠγείροντο, οἱ δὲ Γενίτσαροι ἐξερχόμενοι ἐκ τῶν σταθμῶν των προσέφερον τὸν στρατιωτικὸν χαιρετισμόν.

Καταβὰς τοῦ ἵππου ὁ Πατριάρχης εἰς τὴν πύλην τοῦ βιζυρικοῦ μεγάρου, καὶ ὑποδεχθεὶς ὑπὸ τῶν Τσαούσιδων, προπέμφθη παρ' αὐτῶν μέχρι τῆς θύρας τῆς αἰθούσης τοῦ Σατραζάμη, ὅστις ἐγερθεὶς καὶ προχωρήσας δύο βήματα τὸν προσηγόρευσε καὶ τὸν προσεκάλεσε νὰ καθήσῃ, διατάξας νὰ τῷ προσφέρωσι καφφὲ καὶ τσιμπούκιον.

— Ἔμαθες, βεβαίως, Πατρὶκ-Ἐφέντη, τῷ εἶπεν ὁ Βεζύρης, ὅτι ὁ Μιχαὴλ-Σοῦτσος μετὰ τοῦ Τσολὰκ-Ὑψηλάντη ἐπαναστάτησαν.

— Ἤκουσα κάτι τι, ἀπεκρίθη ὁ Πατριάρχης, ἀλλὰ δὲν ἔμαθον ἀκριβῶς τὰ διατρίξαντα.

— Ἠγειραν τὸν μωρὸν ραγιὰ, ὑπέλαβεν ὁ Βεζύρης, ἐνταντίον τοῦ Κυριάρχου του.

— Καὶ τί δύνανται νὰ πράξωσιν ἀπέναντι τοῦ κραταιοῦ Δοβλετίου; εἶπεν ὁ Πατριάρχης.

— Μανθάνομεν, Πατρὶκ-Ἐφέντη, ὅτι καὶ ἐδῶ τεκταίνονται συνωμοσίαι καὶ ὅτι ἔχουσι σκοπὸν νὰ πυρπολήσωσι τὸν Ναύσταθμον καὶ τὸν στόλον. Εἶναι, λέγουσιν, ἐδῶ ἕνας Λευτέρης καὶ ἕνας Ἑταιρὴς, (1) δύο κακοὶ ἄνθρωποι, ἀπειλοῦντες νὰ δολοφονήσωσι καὶ αὐτὸν τὸν Πατισάχ. Ἔμαθες τίποτε; ἤκουσες; τί λέγεις;

(1) Οἱ Ὀθωμανοὶ ἀκούοντες ἑταιρίαν καὶ ἐλευθερίαν ἐνόμιζον ὅτι εἶναι πρόσωπα οὕτως ὀνομαζόμενα.

— Τίποτε δὲν ἤκουσα, Ὑψηλότατε, καὶ νομίζω ὅτι εἶναι σπερμολογίαι ψευδεῖς.

— Ὁ καιρὸς θὰ τὸ δείξει, ἀπεκρίθη ὁ Βεζύρης, ἀλλ' ἐν τούτοις νὰ προσκαλέσῃς ὅλους τοὺς εὑρισκομένους ἐδῶ Ἀρχιερεῖς, ν' ἀφορίσητε τὸν Κακομίχαλον Σοῦτσον, τοὺς συντρόφους καὶ τοὺς ὀπαδούς των καὶ νὰ διατάξῃς ὁ ἀφορισμὸς οὗτος ν' ἀναγνωσθῇ εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας τοῦ Κράτους.

— Εὐχαρίστως θέλω ἐκτελέσει τὴν διαταγὴν τῆς Ὑψηλότητός σου.

— Πρόσεχε, Πατρὶκ-Ἐφέντη, νὰ διασκεδάσῃς τὰς σκευωρίας τῶν ὁμογενῶν σου, διότι πολλαὶ κεφαλαὶ θὰ πληρώσουν τὰς μωρίας των.

— Ὅ,τι ἀπόκειται εἰς ἐμὲ θέλω τὸ πράξει προθύμως.

Ὁ Βεζύρης ἔκρουσε τὰς παλάμας του καὶ εἰς τῶν θαλαμηπόλων ἐπαρουσιάσθη.

— Τὸν Τεστριφατσῆ (1) προσκάλεσε νὰ ἔλθῃ ἐδῶ, τῷ εἶπεν ὁ Σατραζάμης, καὶ ὁ Τεστριφατσὴς ἐνεφανίσθη καὶ κλίνας ἡσπάσθη τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου του. — Ἔνδυσατε, Σελὶμ, τὸν Πατρὶκ-Ἐφέντην καφτὰν (2) πολύτιμον ἐκ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ ταμείου, προσφέρετέ τῳ ἵππον βασιλικὸν νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ὀκτὼ δὲ Τσαούσιδες ἱππεῖς ἂς συνοδεύσωσι τὴν ἀκολουθίαν του.

Ὁ Πατριάρχης ἐκφράσας τὴν εὐγνωμοσύνην του τῷ Βεζύρῃ ἐπὶ τῇ δεξιώσει ταύτῃ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς αἰθούσης, προπεμφθεὶς παρ' αὐτοῦ μέχρι τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας καὶ ἐπιβὰς ἐπὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἵππου ἀπῆλθε διευθυνθεὶς πομπικῶς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ἐλθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἐπίζευσεν ἐν τῇ αὐλῇ, ἐν ᾧ εἷς τῶν Τσαούσιδων προσπελάσας αὐτὸν

(1) Τὸν ἐπὶ τῶν τελετῶν. — (2) Μανδύαν.

—Πατρὶκ-'Εφέντη, τῷ εἶπεν, ἔχω διαταγὴν ἀπὸ τὸν Σατραζάμην νὰ περιμείνω ἐδὼ ἑωσοῦ τελειώτε: ὁ ἀφορισμὸς καὶ μοὶ δοθῇ ἓν ἀντίτυπον αὐτοῦ νὰ τὸ φέρω εἰς τὴν 'Υψηλότητά του. 'Ο Πατριάρχης ἐννόησεν ἀμέσως, ὅτι ἡ δεξίωσις καὶ ἡ πομπὴ ἐγένοντο μάλλον πρὸς τὸν σκοπὸν, ἵνα μάθῃ ὁ Βιζύρης ἀκριβῶς ὑπὸ τῶν Τσαούσιδων τί ἔπραξεν ἐπιστρίψας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, καὶ ὁποῖαι διατυπώσεις ἐτηρήθησαν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἀφορισμοῦ. "Οθεν ἀναβὰς εἰς τὸ Συνοδικὸν, διέταξε τὸν μέγα Πρωτοσύγγελον νὰ προσκληθῶσιν ἀμέσως οἱ 'Αρχιερεῖς καὶ ν' ἀνοιχθῇ ὁ Ναὸς καὶ νὰ φωτισθῇ.

'Ο Πατριάρχης εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ναὸν παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν 'Αρχιερέων. Οἱ Τσαούσιδες ἰδόντες αὐτοὺς ἠγέρθησαν καὶ ἔθεσαν τὴν δεξιὰν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου των χαιρετήσαντες.— Εἷς ἐξ ὑμῶν, εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Πατριάρχης, ἂς σταθῇ πρὸ τῆς θύρας τοῦ Ναοῦ ἵνα μὴ ἀφήσῃ οὐδένα νὰ εἰσέλθῃ. 'Η διαταγὴ ἐξετελέσθη ἀμέσως, ὥστε ὁ φρουρῶν ἐθεώρει πᾶν τὸ γενόμενον ἐν τῷ Ναῷ.

'Ο σκοπὸς τοῦ Πατριάρχου ἦν, νὰ ὦσι μάρτυρες οἱ Τσαούσιδες τῆς πραγματικῆς τοῦ ἀφορισμοῦ τελέσεως, γραφέντος ἐν τῷ Ναῷ καὶ ὑπογραφέντος. 'Ο Πατριάρχης ἐγίνωσκε κάλλιστα, ὅτι ὁ Χαλέτης συνεβούλευε τὸν Σουλτάνον νὰ διατάξῃ τὴν γενικὴν σφαγὴν τῶν 'Ελλήνων, καὶ μετ' αὐτῶν ἤθελον πάθει ἀδιακρίτως πάσης ἐθνικότητος χριστιανοί.

Δύο ὥρας πρὸ τοῦ μεσονυκτίου εἰσήρχοντο οἱ Τσαούσιδες εἰς τὸ Πασὰ-Καπισὶ, φέροντες ἀντίτυπον τοῦ ἀφορισμοῦ. 'Ο Βεζύρης, μετὰ τοῦ Χαλέτη, περιμένων τὴν ἔλευσιν τῶν Τσαούσιδων, οἵτινες ἀναγγελθέντες εἰσῆλθον καὶ παρέδωκαν αὐτῷ τὸν ἀφορισμόν.

— Ποῦ τὸν ἔγραψαν; ἦσαν πολλοὶ ἀρχιερεῖς; τοὺς ἠρώτησεν ὁ Βεζύρης.

— Ἦσαν ἅπαντες ἐκεῖ, τὸν δ' ἀφορισμὸν ἔγραψαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐφωταγωγήθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Πατριάρχου.

— Πόσον εὔπιστοι εἴμεθα ἡμεῖς οἱ 'Οθωμανοί, εἶπεν ὁ Χαλὲτ-'Εφέντης. Νομίζεις, 'Υψηλότατε, ὁ ἀφορισμὸς αὐτὸς θ' ἀναχαιτίσει τοὺς καταχθονίους σκοποὺς τῶν ἀπίστων; Τὰ πάντα εἰσὶ μάταια· ἓν μόνον εἶναι τὸ φάρμακον.

— Ποῖον; ἠρώτησεν ἐσπευσμένως ὁ Βεζύρης.

— 'Η γενικὴ σφαγὴ, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης.

— Καὶ οἱ Φράγκοι καὶ οἱ κατηραμένοι Μόσκοβοι θὰ θορυβήσωσιν, οἱ μὲν θὰ εὕρωσιν ἀφορμὴν νὰ μᾶς ἐπισωρεύσωσι μυρίας ὕβρεις, οἱ δὲ θὰ μᾶς ἀπειλήσωσι διὰ τῆς λόγχης.

Περὶ τούτου μὴ φρόντιζε ὅλως· θὰ ἰδεῖς ὅτι οἱ κύνες οὗτοι θὰ ὑλακτήσωσιν ἴσως, ἀλλὰ δὲν θὰ δάξωσιν. 'Η κεφαλὴ τοῦ ὄφεως πρέπει ἀφεύκτως νὰ συντριφθῇ. 'Ο Σουλτάνος πρέπει νὰ διατάξῃ τὸν ἐξολοθρευμὸν τοὐλάχιστον τῶν προκρίτων τοῦ ἀπίστου τούτου λαοῦ καὶ ἀκολούθως ἐξαφριζομεν ἡμεῖς τὸν λέβητα. 'Υπάγω, Βεζύρη μου, διότι ἔχω ὑποθέσεις σπουδαίας· ὑγίαινε.

ΣΑΤΑΝΙΚΟΝ ΤΟΛΜΗΜΑ

'Εγκαταλείψας τὸν Σατραζάμην ὁ Χαλέτης, ἦλθεν εἰς τὰ 'Ανάκτορα πρὸς συνέντευξιν μετὰ τοῦ 'Αρχικουρέως, ὃν εὗρε κατηφῆ.

— Τί ἔχεις, φίλε μου; σὲ βλέπω ἔμφροντιν· τί τρέχει;

— Συλλογίζομαι 'Εφέντη, ὅτι ἐκτὸς τῆς Βαλιδὲς ἣν λατρεύει ὁ Σουλτάνος, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν πολυμήχανον Κιζλὰρ-ἀγά· ὅτι καὶ ἄλλη πέτρα σκανδάλου ἐτέθη πρὸ τῶν ποδῶν μας;

— Τί πέτρα σκανδάλου; τί; εἰπέ μοι.

— 'Από τινος ὁ Χὰς-'Αχ-ἀάς· (1) προσκαλεῖται συνεχῶς καὶ εἰ-

(1) 'Αρχηγὸς τῶν λευκῶν Εὐνούχων.

σερχόμενος εἰς τὸ Μαμπεΐνι μένει μίαν καὶ δύο ὥρας μετὰ τοῦ Σουλτάνου.

— Ὁ Χὰς-Ἀκ-ἀάς ; τί λέγεις, Ἰμπραὴμ-ἀγά ; εἶναι πιστευτόν ;

— Καὶ μολαταῦτα, Ἐφέντη, ἂν καὶ παράδοξον, εἶναι ἀληθέστατον.

— Τί κοινὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Σουλτάνου ; Παράδοξον ! Σὺ εἶσαι νυχθημερὸν ἰδώ· δὲν ἠδυνήθης νὰ ἐξιχνιάσῃς εἰς τί ἀφορᾷ ἡ σχέσις αὕτη ;

— Ἔμαθον ὅτι ὁ ἀστρολόγος τοῦ Σουλτάνου τῷ τὸν ἐσύστησεν ὡς ἄριστον Ἀστρολόγον.

— Ἀστρολόγος ὁ Χὰς-Ἀκ-ἀάς ; Τοῦτο εἶναι πλέον παρὰ παράδοξον.

Τὸν Χὰς-Ἀκ-ἀά, ἀπέστειλε δῶρον εἰς τὸν Σουλτάνον ὁ Μεχμὲτ-Ἀλὴς ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον τὸ 1808, ἅμα ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον. Τί παράδοξον νὰ τὸν ἔπεισαν, ὅτι ἐκεῖ ἐμαθήτευσε τὴν ἀστρολογίαν καὶ ἐπειδὴ οἱ Τοῦρκοι θεωροῦσιν ὡς σοφοὺς τοὺς Ἄραβας καὶ τοὺς Αἰγυπτίους, ὁ Σουλτάνος ἀναμφιβόλως φρονεῖ ὅτι ὁ Χὰς-Ἀκ ἀὰς ὁμιλεῖ μὲ τὰς Μοίρας. Ἐννοεῖς τώρα τί τρέχει; Ἡ Βαλιδὲ καὶ ὁ Κιζλὰρ-ἀνὰς ἐσαγήνευσαν τὸν Μουνετσίμπασην καὶ τὸν Χὰς-Ἀκ-ἀά, ὃν θὰ μεταχειρισθῶσιν ὄργανον τῶν καθ' ἡμῶν σκευωριῶν των. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ξεπαστρεύσω τὸν Χὰς-Ἀκ-ἀά.

— Δύσκολον τὸ ἐπιχείρημα καὶ ἐπικίνδυνος ἡ ἐκτέλεσις.

— Εἶναι, Ἐφέντη, εὐκολώτατον καὶ λίαν ἀκίνδυνον.

— Πῶς.

— Ὁ εἷς τῶν δύο Εὐνούχων, τῶν ὑπηρετούντων αὐτὸν, Φιρχὰτ ὀνομαζόμενος εἶναι λίαν ἀφωσιωμένος εἰς ἐμέ, διότι πρὸ δέκα ἐτῶν, παιδίον ἔτι ὄντα μόλις δεκατριῶν ἐτῶν, τὸν ἠγόρασα, τὸν ἀνέθρεψα καὶ τὸν ἐχάρισα εἰς τὸν Σουλτάνον· τοῦτον θέλω παραγγείλει νὰ τὸν παστρεύσῃ.

— Μὲ τίνα τρόπον ;

— Νὰ τὸν πνίξῃ ὁ Φιρχὰτ τὴν νύκτα κημωμένον διὰ ρινομάκτρου.

— Τότε πρέπει νὰ συμφωνήσουν καὶ οἱ δύο εὐνούχοι.

— Τὰ χρήματα θὰ κάμουν τὰ πάντα. Ἀνάγκη νὰ δώσωμεν χρήματα εἰς τὸν Φιρχὰτ νὰ δωροδοκήσῃ τὸν σύντροφόν του. Οἱ Εὐνοῦχοι εἶναι φιλάργυροι ὥστε θέλομεν ἐπιτύχει.

— Ἔπειτα ;

— Νὰ κηρύξωσι τὸ πρωὶ ὅτι ἀπέθανεν ἀπόπληκτος.

— Ἐξαίρετα.

Ο ΟΦΘΑΛΜΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΚΟΙΜΗΤΟΣ

Μετά τινας ἡμέρας ἀπὸ τῆς συνεντεύξεως τῶν δύο φίλων τοῦ Χαλέτη καὶ Ἀρχικουρέως, δύο ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον θόρυβος καὶ κραυγαὶ ἠκούσθησαν ἐν τῷ καταλύματι τοῦ Χὰς-Ἀκ-ἀά, οἱ Εὐνοῦχοι, ἡμίγυμνοι ἔδραμον καὶ ἔκρουσαν τὴν θύραν ἵνα προσφέρωσιν ἐπινουρίαν τῷ πάσχοντι οἱοσδήποτε ἦν· ἀλλ' εἰς μάτην καὶ οἱ κρότοι καὶ ὁ ἐξωτερικὸς θόρυβος, οἱ ἐντὸς αὐτοῦ ἐκώφευον, αἱ δὲ κραυγαὶ ἐξηκολούθουν. Κατὰ μικρὸν δὲ συνηθροίσθησαν ἐνώπιον τῆς θύρας καὶ Μπαλτατσίδες καὶ Χασικίδες; σπεύδοντες νὰ μάθωσι πρὸς τί αἱ φωναὶ καὶ ὁ θόρυβος, ὅθεν ἠναγκάσθησαν νὰ τὴν θραύσωσι καὶ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ κατάλυμα. Εὗρον δὲ ἱστάμενον τὸν Χὰς-Ἀκ-ἀὰ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κοιτῶνός του, κρατοῦντα διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ ἐν τῷ τραχήλῳ του περιτετυλιγμένον ρινόμακτρον καὶ κραυγάζοντα στεντορείως, καὶ διὰ τῆς ἑτέρας ἀπωθοῦντα τοὺς δύο Εὐνούχους, οἵτινες ἐβάσταζον τὰ ἄκρα αὐτοῦ.

Οἱ Χασικίδες προχωρήσαντες ἀπέσπασαν τὸν δυστυχῆ Χὰς-Ἀκ-

ἀὰ ἐκ τῶν χειρῶν των καὶ δεσμεύσαντες αὐτοὺς ἤγαγον εἰς τὴν εἰρκτὴν τοῦ Μποσταντσίμπαση.

Ὁ Σουλτάνος πληροφορηθὶς τὰ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν νύκτα συμβάντα τῷ Χὰς-Ἀκ-ἀᾷ, πλήρης θυμοῦ, διέταξε καὶ τοὺς προσήγαγον ἐνώπιόν του τοὺς δύο Εὐνούχους ἵνα τοὺς ἐξετάσῃ ὁ ἴδιος.

— Τί σὲ παρεκίνησε, Φερχὰτ, εἶπεν ὁ Σουλτάνος εἰς τὸν Εὐνοῦχον ὃν ἐγνώριζε, νὰ πνίξῃς τὸν ἀρχηγόν σου;

— Δὲν μᾶς ἄφηκαν, Μεγαλειότατε, νὰ τὸν πνίξωμεν Ἡμεῖς δὲν πταίομεν ἂν τὸ ἔργον δὲν ἐτελεσφόρησεν. Ἂν δὲν ἐπρόφθαναν πέντε μόνον λεπτὰ βεβαίως τὸν ἐστέλλαμεν εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, ἀπεκρίθη ὁ Φερχὰτ, ὅστις ἐπρώτευε τοῦ ἄλλου Εὐνούχου.

— Λοιπὸν ὁ σκοπός σας ὑπῆρχεν ἀμετάθετος νὰ τὸν πνίξετε;

— Βεβαίως· ἠδυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἄλλως; Ἔπειτα ἐν ἀποτυχίᾳ ἐφοβούμεθα τὴν ὀργὴν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος.

Ὁ Σουλτάνος ἀκούων τὴν παράδοξον ἀπολογίαν τοῦ Φερχὰτ, δὲν ἤξευρε τί νὰ ὑποθέσῃ. Ὑπελάμβανε τὸν Εὐνοῦχον τοῦτον ἢ παραφρονήσαντα ὑπὸ φόβου, ἢ ὄργανον γενόμενον ραδιουργίας ἐντέχνου, ἀλλ' ἀποτυχούσης.

— Γάδαρε τῶν Εὐνούχων ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος πλήρης θυμοῦ, βλέπω ὅτι ὑποκρίνεσαι τὸν τρελλόν· θὰ μ' εἰπῇς τὴν ἀλήθειαν, ἢ νὰ σὲ στείλω εἰς τὸν Μποσταντσίμπαση;

— Ὁ ὡρκίσας ἡμᾶς, Μεγαλειότατε, ἐπρόσθεσεν εἰς τὸν ὅρκον, τὸν ὁποῖον ἐκάμαμεν, οὔτε εἰς τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα νὰ μὴ εἴπωμεν τὸ μυστικόν.

— Ἐγὼ σᾶς λύω τὸν ὅρκον, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος.

— Ζητεῖτε λοιπὸν νὰ μάθετε ὅ,τι ἠξεύρετε.

— Λέγε, διηγήσου καθαρὰ τὰ πάντα, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος.

— Πρό τινων ἡμερῶν, Μεγαλειότατε, μ' ἔκραξεν ὁ Μπερμπέρμπασης εἰς τὸ κατάλυμά του καὶ ἐκλείσθη μετ' ἐμοῦ εἰς ἓν δωμάτιον. Θὰ κάμῃς, Φερχὰτ, μίαν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν Πατισὰχ, μοὶ εἶπεν, ἀλλὰ πρῶτον θὰ σ' ὁρκίσω νὰ μὴ εἴπῃς εἰς κἀνένα τὸ μυστικόν, οὔτ' εἰς αὐτὸν τὸν Πατισὰχ καὶ ἂν ἤθελε σ' ἀπειλήσει. Ἐγὼ ὡρκίσθην. Ἄκουε, προσέθεσε, δύο χιλιάδας γρόσια νὰ πείσῃς διὰ τῶν χρημάτων τὸν σύντροφόν σου νὰ συμπράξῃ μετὰ σοῦ, νὰ πνίξετε τὴν νύκτα καθ' ὕπνον τὸν Χὰς-Ἀκ-ἀά.

— Πῶς! τῷ εἶπον· ὁ Πατισὰχ εἶναι κύριος τῆς ζωῆς ὅλων ἡμῶν τῶν δούλων του, διατί δὲν διατάττει νὰ τὸν πνίξωσι φανερά;

— Διότι δὲν θέλει, μ' εἶπε, νὰ δυσαρεστήσῃ τὴν μητέρα του, ἥτις τὸν εὐνοεῖ καὶ τὸν προστατεύει. Προσέχετε, προσέθεσε, νὰ μὴ τὸν πνίξητε μὲ βρόχον καὶ μείνει τὸ σημεῖόν του εἰς τὸν λαιμόν του, ἀλλὰ μ' αὐτὸ τὸ ρινόμακτρον, καὶ μοὶ ἔδωκεν ἓν ρινόμακτρον, τὸ ὁποῖον ἀναμφιβόλως θὰ εὑρίσκεται ἤδη εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ Χὰς-Ἀκ-ἀά.

Ὁ Σουλτάνος διέταξε διὰ δακτυλοπαιγνίου ἕνα τῶν κωφαλάλων νὰ προσκαλέσῃ τὸν Χὰς-Ἀκ-ἀά, ὅστις προσῆλθεν ἐν τῷ ἅμα.

— Εἰς τὸν κοιτῶνά σου εὑρίσκεται τὸ ρινόμακτρον μὲ τὸ ὁποῖον ἀπεπειράθησαν νὰ σὲ πνίξουν, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος, εὖρε το καὶ φέρε μέ το.

— Ἰδού, Μεγαλειότατε, λάβετέ το· ὅταν μ' ἐλύτρωσαν ἔμεινεν εἰς τὰς χεῖράς μου, ἀπεκρίθη ὁ Χὰς-Ἀκ-ἀάς· καὶ τῷ ἐνεχείρισε τὸ ρινόμακτρον.

Λαβὼν αὐτὸ ὁ Σουλτάνος τὸ ἔκρυψεν ὄπισθεν ἑνὸς κεφαλαίων τοῦ ἀνακλίντρου του.

— Πῶς, Φερχὰτ, ἐπίστευσες, τῷ εἶπεν, ὅτι ἐγὼ διέταξα νὰ

πράξετε δολοφονίαν καὶ νὰ πνίξετε τὸν Χὰς-'Αχ-ὰά, ἕνα τῶν πιστῶν μου εὐνούχων ;

— 'Ηδυνάμεθα, Μεγαλειότατε, νὰ μὴ πιστεύσωμεν τον εὐνοούμενόν σου Μπερμπέρμπασην, ὅστις κυριαρχεῖ ἐφ' ἡμῶν ;

— 'Ετέρα διαταγὴ ἐδόθη εἰς τὸν κωφάλαλον, ὅστις ἐξελθὼν ἐπέστρεψε μετὰ μικρὸν μετὰ τοῦ Μπερμπέρμπαση. 'Ο αὐλικὸς οὗτος ταύτην τὴν φορὰν ἐνεφανίσθη ἔχων ὄψιν νεκροῦ.

— Ἰμπραὴμ, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος, οἱ δύο οὗτοι εὐνοῦχοι μαρτυροῦσιν ὅτι τοὺς παρέπεισες νὰ στραγγαλίσωσι κοιμώμενον τὸν Χὰς-'Αχ-ὰά, εἰπὼν εἰς αὐτοὺς ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ θέλησίς μου.

— Συκοφαντία, Μεγαλειότατε, συκοφαντία.

— Αὐτὸ τὸ ρινόμακτρον τὸ γνωρίζεις; τὸν ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος ἐγείρας τὸ προσκεφάλαιον καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς χεῖράς του.

— Ὄχι, Μεγαλειότατε.

— Λάβε τὸ ρινόμακτρον τοῦτο, εἶπεν εἰς τὸν Φιρχὰτ ὁ Σουλτάνος, ὕπαγε εἰς τὸ κατάλυμα τοῦ Ἰμπραὴμ καὶ ἀνάγγειλον εἰς τὸ Χαρέμι του, ὅτι σὲ ἔστειλεν ὁ Μπερμπέρμπασης νὰ σοὶ δώσωσιν ἕν ἕτερον ὅμοιον τούτου καὶ φέρε ἀμφότερα ἐδῶ.

'Ο Μπερμπέρμπασης μόλις ἵστατο εἰς τοὺς πόδας του, οἵτινες ἐκλονίζοντο καὶ κινήσεις σπασμωδικαὶ ἐφαίνοντο εἰς τὰ χείλη του. 'Ο εὐνοῦχος ἐπέστρεψε καὶ παρέδωκεν εἰς χεῖρας τοῦ Σουλτάνου τὰ δύο ρινόμακτρα, ἅτινα ἦσαν κατὰ πάντα ὅμοια.

— Βλέπεις, Ἰμπραὴμ, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος, ὅτι δὲν σὲ συκοφαντοῦσι· τὰ ρινόμακτρα ἐπιμαρτυροῦσι τὰς καταθέσεις τῶν εὐνούχων ὡς ἀληθεῖς. Τί σ' ἔκαμεν ὁ δυστυχὴς 'Αρχιευνοῦχος τῶν λευκῶν καὶ ἔπεισες τοὺς εὐπίστους ὑπηρέτας του νὰ τὸν πνίξωσιν ;

— 'Εγὼ, Μεγαλειότατε.....

— Σιώπα! ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος διακόψας τὴν ἀπάντησίν του διὰ φωνῆς τρομερᾶς· ἀχάριστε σ' ἐπῆρα ἄπτωχον Κουρία καὶ σὲ

κατέστησα Αὐλάρχην καὶ σύμβουλόν μου καὶ μυριάκις μὲ ἠπάτησες !

'Ο Μπερμπέρμπασης ἔφριττεν, ἡ ὄψις του ἐγένετο πελιδνὴ καὶ ἔτρεμεν ὅλος.

— Ἂς ἔλθῃ ἐδῶ ὁ Καπουτσίμπασης, ἀνέκραξεν ὁ τρομερὸς Πατισὰχ, καὶ παραχρῆμα ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν του εἰδοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Χὰς-'Αχ-ὰά.—Ἆρον τὸν Χαΐνη τοῦτον, 'Ετὲμ, τῷ εἶπε, καὶ κατατομήσατέ τον. Σεῖς δὲ, ἀνόητοι, προσέθηκεν ἀποτανθεὶς εἰς τοὺς δύο εὐνούχους, ὑπάγετε εἰς τὸν κύριόν σας καὶ ἐστὲ πιστοὶ πρὸς αὐτόν.

— Μετὰ μίαν ὥραν ἡ κεφαλὴ τοῦ Μπερμπέρμπαση αἱμοσταγὴς, ὑπῆρχεν ἐκτεθειμένη ἐπὶ ἀργυροῦ δίσκου εἰς τὴν πύλην τοῦ Μπάμπ-ι-Χουμαγιοῦν καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐπιγραφὴ λέγουσα «'Αχάριστος, δολοφόνος, προδότης, ψεύστης καὶ ἐπίβουλος.»

ΑΙ ΣΦΑΓΑΙ

'Απαντα τὰ Ντσαμία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τῆς Χρυσουπόλεως ἦσαν πλήρη. Οἱ 'Ιμάμαι ἀνεγίνωσκον τὸ χορηγοῦν τὴν ἄδειαν τοῦ ὁπλοφορῆσαι φερμάνιον καὶ οἱ Μουεζίναι ἀπὸ τὰ ὕψη τῶν μιναρέδων προσεκάλουν τοὺς πιστοὺς εἰς τὰ ὅπλα πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πίστεως. Μεταξὺ τῶν ἐκτεταμένων προοιμίων, ἐπεισοδίων καὶ ἐπιλόγων τοῦ φερμανίου, δι' ὧν ἐξιστόρει τὴν ἀποστασίαν τῶν ἀχαρίστων ραγιάδων, περιωρίσθη εἰς τὸ ἀκόλουθον χωρίον, γέννημα τῆς σατανικῆς ἐπινοίας τοῦ Χαλέτη. «Τέκνα τοῦ Προφήτου ! ἐστὲ ἕτοιμα νὰ ἐκδικήσητε τὴν πρὸς ἡμᾶς ὕβριν τῶν ἀπίστων τούτων. Γρηγορεῖτε ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἵνα μὴ ἐμπέσωμεν εἰς ἐνέδρας, ἃς ἴσως προπαρεσκεύασαι οἱ ἐχθροὶ οὗτο τῆς πίστεως. 'Οπλίσθητε μικροὶ καὶ μεγάλοι, νέοι γέροντες. Πρό-

κειται νὰ σώσωμεν τὸ ἀπειλούμενον παρ' αὐτῶν Κράτος τῶν Ὀσμανλίνδων. Τοῦτο ἤρκει ν' ἀνάψῃ τὰς κεφαλὰς ὄχλου φανατικοῦ διψῶντος αἵματος χριστιανικοῦ καὶ νὰ χορηγήτῃ τοῖς Γενιτσάροις ἀφορμὰς πρὸς αἱματοχυσίαν, διαρπαγὴν καὶ ἀργυρολογίαν.

Ἀπὸ πρωΐας τῆς ἐπιούσης πυροβολισμοὶ καὶ κραυγαὶ ἠκούοντο πανταχόθεν. Κατὰ πᾶν βῆμα ἐν ταῖς ὁδοῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν πέριξ ἔκειντο χριστιανικὰ πτώματα. Φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς πάντας, διότι ἀφ' ἑνὸς ὁ ὄχλος ὠρυόμενος ἔσφαζε τὸν τυχόντα καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐξουσία ἐκαρατόμει καὶ ἐκρέμαζεν ἀδιακρίτως. Ὅταν συμμορία τις ὡπλισμένων Τούρκων διέβαινε τὰς ὁδοὺς τῶν χριστιανικῶν πυροβολοῦσα, οἱ κάτοικοι φοβούμενοι μὴ εἰσέλθωσιν εἰς τὰς οἰκίας διὰ τῆς βίας, ἐκρύπτοντο ἐν τοῖς κατωγείοις, ἐν ταῖς τῶν ἀνθράκων ἀποθήκαις καὶ ἐν τοῖς πυθμέσι παλαιῶν φρεάτων ὕδατος στείρων.

Ἵνα δ' ἐκφοβίσωσιν ἔτι μᾶλλον τοὺς ἐντρόμους χριστιανούς, ἔσυρον δέσμιον ὑπὸ τὰ παράθυρα τῶν κατοίκων τοῦ Φαναρίου καὶ τοῦ Πετρῆ, πλῆθος ἀνθρώπων τῆς ἐξουσίας, ἄγοντες τὸν Ἀγχιάλου Ἱεράρχην Εὐγένιον εἰς τὴν τοῦ Σερραγίου εἱρκτήν, τὸν τρομερὸν τοῦ Μποσταντσίμπαση φοῦρνον, φέροντα ἅλυσον βαρεῖαν εἰς τὸν δεξιὸν πόδα, ἧς τὸ ἄκρον εἰς τούτων ἐβάσταζεν. Ὁ Εὐγένιος ἐβάδιζεν ἀξιοπρεπῶς, ὡς ἀληθὴς τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης, ὁ δ' αἱμοδιψῶν ὄχλος ἠλάλαζε μεθυσμένος ὑπὸ χριστιανικοῦ αἵματος.

— Ἴδέτε, ἔλεγεν ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐξουσίας, πῶς βαδίζει ὁ ἄπιστος! Νομίζει ὅτι τὸν ὑπάγομεν εἰς τὸν τόπον ὅπου μανδρίζονται οἱ χοῖροι οὗτοι καὶ βλασφημοῦσι προσευχόμενοι.

Ἐλθόντες οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐξουσίας εἰς τὴν πύλην τῶν Ἀναχτόρων, παρέδωκαν τὸν Ἱεράρχην τῷ Μποσταντσίπαση, ὅστις ἀνοίξας τὴν φυλακὴν τὸν διέταξε νὰ κατέλθῃ ἐν αὐτῇ· οὗτος δὲ κατελθὼν ψηλαφητῶς οὐδὲν διέκρινε, διότι ἐκ τοῦ ἐκτὸς τῆς εἱρκτῆς ἁπλέτου φωτὸς κατεχόμενος, τὸ σκότος αὐτῆς τῷ ἐφαίνετο ζοφερώτερον. Ἡ εἱρκτὴ ἐκλείσθη καὶ ὁ Ἱεράρχης ἔστη ἱκανὴν ὥραν παρὰ τὴν θύραν, ἵνα δυνηθῇ νὰ διακρίνῃ ἀντικείμενόν τι. Φωνὴ δὲ ἠκούσθη ἐκ τοῦ βάθους τῆς φυλακῆς ἐξερχομένη καὶ συγχρόνως ὁ κροταλισμὸς ἁλύσεων. Ὁ Ἱεράρχης ἤκουσεν ἐν θαυμασμῷ τὰ ἑξῆς ῥήματα. «Θύσωμεν τῷ Θεῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἀποδομεν Κυρίῳ τὰς »εὐχὰς ἡμῶν, ἵνα γενόμενοι αὐτῷ εὐπρόσδεκτοι, σώσωμεν διὰ τοῦ »αἵματος ἡμῶν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ ἑξοντώσει ἀπειλούμενον.»

— Ὦ φωνὴ θεσπεσία! ὦ ῥήματα ἅγια! εἶπεν ὁ μακάριος Εὐγένιος, καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν φωνὴν εἶδεν ὄγκον ἀμαυρὸν εἴς τινα γωνίαν τῆς φυλακῆς.

— Πλησίασε, ἀδελφέ, τῷ εἶπεν ὁ ἀοίδιμος Μητροπολίτης Ἐφέσου Διονύσιος ὁ Καλλιάρχης, πλησίασε, δὲν εἶσαι μόνος· ἐνταῦθα ὑπάρχουσι καὶ ὁ Νικομηδείας Ἀθανάσιος καὶ ὁ Δέρκων Γρηγόριος.

— Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ἀπεκρίθη ὁ Ἀγχιάλου Εὐγένιος, καὶ πλησιάσας εἶδε τοὺς τρεῖς λειτουργοὺς τοῦ Κυρίου καθημένους ἐπὶ ρυπαρᾶς ψιάθου φορτωμένους ἁλύσεων. Καὶ ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων πανεύφημος Πέτρος, προσέθεσεν, ἐδεσμεύθη δι' ἁλύσεων. Ἂς δοξάσωμεν τὸν Κύριον, ὅτι ἔθεσεν ἡμᾶς ὑπὸ δοκιμασίαν, εὐλογημένον τὸ ὄνομά του τὸ ἅγιον. Εἴθε νὰ ἤμεθα ἡμεῖς τὰ μόνα πρὸς σωτηρίαν τοῦ χριστεπωνύμου λαοῦ του θύματα. Λύκοι ὠρυόμενοι περιέρχονται τὰς ὁδοὺς σπαράττοντες τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ καὶ χωρήσαντες ἐν τῇ μάνδρᾳ ἤρξαντο ἤδη φονεύειν τοὺς ποιμένας αὐτοῦ, ἵνα εὐχερῶς τὸ κατασπαράξωσι μέχρις ἐξοντώσεως ἀλλ' ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀποθανὼν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ἐν τῇ ἀράτῳ αὐτοῦ ἀγαθότητι, σώσοι τὴν ἁγίαν αὐτοῦ πίστην, καὶ δέξοιτο τὸ αἷμα ἡμῶν εἰς θυσίαν ἐξιλασμοῦ, τὸν δὲ περιούσιον αὐτοῦ λαὸν ἐλευθερώσοι.

Περὶ τὴν ἑσπέραν ἠνεῴχθη ἡ φυλακὴ καὶ εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ ὁ Μποσταντσίμπασης.

— Τίς εἶναι ὁ Καλλιάρχης; ἠρώτησεν.

— Ἐγὼ ἀπεκρίθη, ὁ Σεβάσμιος, φιλόκαλος, φιλογενὴς καὶ φιλόμουσος Διονύσιος.

— Ἔξελθε, ὑπέλαβεν ὁ Μποσταντσίμπασης.

— Θὰ μὲ ἀπαγάγεις εἰς τὸν θάνατον, τῷ εἶπεν ὁ ἱεράρχης· δός μοι, σὲ παρακαλῶ, ἡμισείας ὥρας καιρὸν νὰ προσευχηθῶ καὶ τῷ προσέφερε τὸ πλῆρες χρηματων βαλάντιόν του.

— Ἔστω, ἀπεκρίθη ὁ Μποσταντσίμπασης, καὶ διέταξε νὰ κλείσωσι τὴν φυλακήν.

— Ἅγιοι, ἀδελφοί, ἐξομολογοῦμαι ἐνώπιον πάντων ἡμῶν, ἵνα ὑπάγω εἰς τὸν Πλάστην μου ἐν ἐξομολογήσει καὶ μετανοίᾳ.

Οἱ τρεῖς ἱεράρχαι μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ μυστηρίου τῆς ἐξομολογήσεως τῷ προσέφεραν τὴν ἁγίαν κοινωνίαν, ἣν ἤγαγον ἐν τῇ εἱρκτῇ ἐντὸς ἀργυρᾶς πυξίδος, πεπεισμένοι ὅτι ἤγοντο ἐπὶ σφαγῇ.

— Ἀναγνώσατέ μοι ἤδη καὶ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, ἅγιοι ἀδελφοί, ἐπανέλαβεν ὁ ἱερὸς Διονύσιος σταυρώσας τὰς χεῖρας καὶ ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανόν, ὃν ἐκάλυπτεν ἡ παλαιὰ ὀροφὴ τῆς εἱρκτῆς.

Ψαλείσης τῆς ἀκολουθίας, ὁ εὐσεβὴς Διονύσιος ᾐτήσατο τὴν εὐλογίαν των καὶ ἡσπάσθη τὴν χειρά των, ἐν ᾧ ὁ κρότος τῶν κλεῖθρων ἐμήνυε τὴν ἔλευσιν τοῦ Μποσταντσίμπαση. Ὁ Ἀρχιδήμιος μετὰ τῶν βοηθῶν του εἰσελθὼν ἐδέσμευσεν ὄπισθεν τοῦ μακαρίου μάρτυρος τὰς χεῖρας καὶ σύρων τὴν εἰς τοὺς πόδας του ἅλυσον, τὸν διέταξε νὰ τὸν ἀκολούθήσῃ. Ἡ θύρα τοῦ Δεσμωτηρίου δὲν ἐκλείσθη μετὰ τὴν ἔξοδον τοῦ Διονυσίου, διότι νέα θύματα εἰσήχθησαν ἐν αὐτῷ οἱ Ἀρχιερεῖς Θεσσαλονίκης, Ἀδριανουπόλεως καὶ Τουρνόβου.

Ὁ ἐπὶ τὴν σφαγὴν ἀγόμενος ποιμενάρχης τοῦ λογικοῦ ποιμνίου τοῦ θείου λόγου, βαδίζων, ἢ μᾶλλον συρόμενος, ἀπήγγελε μεγαλοφώνως τὸν 50 ψαλμὸν τοῦ Δαβίδ. Ἀπαχθέντος εἰς τὸ Ὀρτὰ-Καπὶ ἤτοι τὴν μεσαίαν θύραν, ὁ Ἀρχιδήμιος τὸν ἐκράτησεν ἐν αὐτῇ, τὸν

ἐξέδυσε τὰ ἱμάτιά του, λαβὼν διὰ τῶν μυαρῶν αὐτου χειρῶν τὴν κόμην ἐκείνην, ἐφ' ἧς πολλάκις ὁ ἱερὸς ἀμνὸς τοῦ Κυρίου ἐβάστασε τὰ ἅγια μυστήρια, τὴν ὕψωσε καὶ τὴν ἔδεσε διὰ σπαρτίου, εἶτα τὸν ὤθησεν ἵνα κλίνῃ γόνυ. Οἱ τελευταῖοι στίχοι τοῦ ψαλμοῦ ἐξήρχοντο ἐκ τῶν χειλέων του. «Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀναφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα, τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους·» καὶ ἡ ἱερὰ κεφαλὴ τοῦ μακαρίου Διονυσίου ἐκυλίσθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἡ Ὀθωμανικὴ Ἐξουσία ἐν τῇ ἀπογνώσει της ἐπότιζε τὸ δένδρον τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας διὰ τοῦ πολυτιμοτέρου καὶ ἁγιωτέρου αἵματος τῶν λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου, καὶ ἐμεγαλύνθη καὶ ὑψώθη καλλίφυλλον καὶ καλλίκαρπον τὸ δένδρον τοῦτο καὶ ἐσκίασε τὴν Πελοπόννησον, τὴν Στερεὰν καὶ τὰς Νήσους καὶ ρίζας ἐκτεῖνον βαθείας θέλει καλύψει πᾶν ὅ,τι ὁ Κύριος ἔδωκεν αὐτῷ εἰς κληρονομίαν, ἐναντίον τῶν ἀντιδράσεων κατὰ τῶν θείων αὐτοῦ βουλῶν,

---

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΒΟΥΛΙΟΝ

Ὁ Σκτραζάμης Ἀλὴ-Πασᾶς μετὰ τοῦ Χαλέτη καὶ τῶν ὑπουργῶν ὅλων ὑπῆρχον κεκλεισμένοι ἐν τῷ «Σοχπέτ-Ὀδασὶ» (1) βουλευόμενοι τί νὰ εἴπωσιν εἰς τὸν Πατριάρχην, ὃν προσκαλέσαντες περιέμενον, καὶ ὅστις ὑπῆρχεν ἤδη εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς συλλαλῶν μετὰ τοῦ φανατικοῦ χριστιανομάχου Ζανὶπ-Ἐφέντη, τοποτηρητοῦ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν.

— Πῶς σκέπτεσαι, Πατρὶκ ἐφέντη, τῷ ἔλεγεν, ἐπὶ τῶν ἀγγελιῶν τῆς ἐπαναστάσεως τῶν ὁμοπίστων σου;

— Ποσάκις Ὀθωμανοὶ Τοπάρχαι δὲν ἐπανέστησαν, ἀπεκρίθη ὁ

---

(1) Τὸ δωμάτιον τῶν ἰδιαιτέρων συνδιαλέξεων.

θεοφιλὴς Πατριάρχης, ἐναντίον τῆς ἐξουσίας; καὶ ὅμως ποτὲ ὁ ἀρχηγὸς τῶν 'Ισλάμιδων Σεὶχ-Οὺλ-'Ισλὰμ δὲν ἠτιάσθη, οὔτ' ἠρωτήθη πῶς σκέπτεται περὶ αὐτῶν. 'Ημεῖς ὦ; ἱερεῖς, ὄργανα τῆς εἰρήνης, ὀφείλομεν ὑπακοὴν εἰς τὰς 'Αρχάς, ὡς μᾶς ἐντέλλεται ὁ κύριος ἡμῶν καὶ πάντοτε ἐδιδάξαμεν τὴν πρὸς αὐτὰς ὑπακοήν. 'Εὰν ἀπονενοημένοι ἠθέλησαν νὰ ἐγείρωσι κεφαλὴν, τί πταίει τὸ ἱερατεῖον;

'Ο Ζανὶπ-'Εφέντης συνέστειλε τὸ ἄκρον τοῦ στόματός του μειδιάσας μειδίαμα χλεύης.

'Η ἐν τῇ αἰθούσῃ εἴσοδος τοῦ Βεζύρη, τοῦ Χαλέτη καὶ τῶν ὑπουργῶν διέκοψε τὸν διάλογον. 'Ο Πατριάρχης ἐγερθεὶς τοὺς προσηγόρευσεν ἀξιοπρεπῶς, ἐγχειρίσας τῷ Βεζύρῃ ὑπόμνημα ὅπερ ἀναγνοὺς οὗτος, παρετήρησεν αὐτὸν ἠπίως.

— Ποία εἶναι ἡ πατρίς σου; τὸν ἠρώτησεν.

— 'Η Δημητσάνα, κωμόπολις τῆς Πελοποννήσου, ἀπεκρίθη ὁ Πατριάρχης.

— Φημίζεται, ὑπέλαβεν ὁ Βεζύρης, ὅτι τῶν ἀναφυεισῶν ταραχῶν ἐν Μολδαυίᾳ ὑπῆρξε μέτοχος καὶ ὁ κλῆρος.

— 'Η φήμη αὕτη, βεβαιῶ τὴν 'Υμετέραν 'Υψηλότητα, εἶναι ψευδὴς, ἀπεκρίθη θαρραλέως ὁ Πατριάρχης.

— Σὺ εἶπες ὅτι εἶσαι Πελοποννήσιος, τῷ εἶπεν ὁ Χαλέτης· εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν ἐγνώριζες ὅτι εἰς τὴν πατρίδα σου ἐτελετάζοντο συνωμοσίαι;

— 'Ισα, ἴσα, ἀπεκρίθη ὁ Πατριάρχης, γινώσκοντες οἱ συνωμόται, ὅτι ὁ κλῆρος ἀπειχθάνεται τὰς ἐπαναστάσεις, ἀπέκρυψαν εἰς ἡμᾶς τὰς σκευωρίας των.

— Αὐτὰ εἶναι προφάσεις, Πατρὶκ, τῷ εἶπεν ὁ Χαλέτης. 'Εὰν ἐφρόντιζαν οἱ Παπάδες σας, καὶ ἐὰν ὑμεῖς ἠθέλετε τίποτε δὲν ἐγίνετο. 'Εγὼ ἠξεύρω ὅτι οἱ Ρωμιοὶ ὅλα των τὰ μυστικὰ τὰ λέγουσιν εἰς αὐτούς. 'Ο Χαλέτης ἐννοεῖ τὴν ἐξομολόγησιν.

— 'Ο Θεὸς βοηθὸς, ὑπέλαβεν ὁ Βεζύρης, καὶ ἀπέπεμψεν ἐν ἄκρᾳ κατηφείᾳ τὸν Πατριάρχην, χωρὶς νὰ τὸν προσηκωθῇ ὡς ἔπραττεν ἄλλοτε ἢ νὰ τῷ προσφέρῃ τὰς τυπικὰς, ὡς ἐθνάρχου, τιμὰς, ἃς ἐθεσπίσατο διὰ Μπερατίου ὁ κατακτὴς Μωάμεθ ὁ δεύτερος. Οἱ ὑπουργοὶ ἀνεχώρησαν καὶ ὁ Χαλέτης ἔμεινε μόνος μετὰ τοῦ Βεζίρη.

— Μὴ δίδει; οὐδεμίαν πίστιν εἰς τοὺς λόγους τῶν ἀπίστων, τῷ εἶπεν ὁ Χαλέτης. Τῶν ὄφεων τούτων πρέπει νὰ συντρίψῃς τὰς κεφαλάς. Πρὸς τί ἐκαρατόμησες τὸν 'Εφέσου; πρὸς τί ἡ τιμὴ αὕτη; διατί δὲν τὸν ἐκρέμασες εἰς τὸ Παρμὰκ-Καπὶ τσοῦ Μπαλοὺκ-Παζάρ; ἐκθέτων αὐτὸν εἰς τὰς ὄψεις τῶν χριστιανῶν; Κρέμασον τὸν Πατριάρχην των καὶ τοὺς 'Αρχιερεῖς των· μὴ φείδου τοῦ αἵματος τῶν κατηραμένων τούτων χοίρων.

— "Ινα πράξωμεν ταῦτα πρέπει νὰ ἔχωμεν φετφὰ τοῦ Σεὶχ-οὺλ-'Ισλὰμ, ἀποκρίθη ὁ Βεζίρης.

— "Ας τὸν ζητήσωμεν.

— Καὶ ἂν μᾶς τὸν ἀρνηθῇ;

— 'Εγὼ πείθω τὸν Σουλτάνον νὰ τὸν ἀναγκάσῃ διὰ τῆς βίας νὰ τὸν ἐκδώσῃ.

— Μὰ τὰ τέσσαρα μασχάφ, τὰ ἐξ οὐρανοῦ κατελθόντα ὑπέλαβεν ὁ Βεζίρης, εἶναι ἀδύνατον νὰ δώσῃ τοιοῦτον φετφὰ ὁ Σεὶχ-οὺλ-'Ισλάμ· θὰ προτιμήσει νὰ ὑποστῇ τὰ πάντα καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον. 'Εγὼ τὸν γνωρίζω καλλήτερον.

'Ο Σουλτάνος δὲν χωρατεύει, εἶπεν ὁ Χαλέτης. "Οταν ἀποφασίσῃ νὰ πράξῃ τι καὶ εὕρῃ ἀντίστασιν γίνεται τρομερός.

— 'Εγὼ πιστεύω ὅτι θ' ἀποτύχει, ἀπεκρίθη ὁ βεζίρης, καὶ λυποῦμαι τὸν δυστυχῆ Σεὶχ-Οὺλ-'Ισλὰμ, διότι τὸν θεωρῶ ἀπὸ τοῦδε χαμένον.

Εἷς τῶν 'Ιτσαγάδων τοῦ Βεζύρη παρουσιασθεὶς ἀνήγγειλε τὸ Γα-

λὶπ-Πασὰ, ὅστις εἰσελθὼν τὸν προσηγόρευσεν εὐγενῶς, χαιρετήσας ψυχρῶς τὸν Χαλέτην.

— Ὑληλότατε, τῷ εἶπεν, ὁ Θεὸς βδελύσσεται τοὺς χύνοντας αἷμα ἀθῶον. Ἀφηρέσατε τὸν χαλινὸν τῶν ἀτιθάσσων Γενιτσάρων καὶ τοῦ φανατικοῦ ὄχλου, ἵνα κολυμβήσωσιν εἰς χριστιανικὸν αἷμα. Ἀντὶ νὰ στείλετε στρατὸν νὰ καταβάλῃ τὴν ἐπανάστασιν, ἐπεχειρήσατε πρᾶξιν ἄνανδρον, ἀπάνθρωπον καὶ θεομισῆ. Ὁ συμβουλεύσας τὸν Σουλτάνον νὰ δημοσιεύσῃ τὸ ἀνθρωποκτόνον ἐκεῖνο φερμάνιον, εἶναι ὁ μέγιστος τῶν ἐχθρῶν του· καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν Χαλέτην τὸν ἐθεώρησε μὲ βλοσυρὸν ὄμμα.

Πρὸ μιᾶς ὥρας, διαβαίνων τὴν ὁδὸν τοῦ Γκιοὺλ-Ντσαμισὶ ὁ Σουλτάνος, ἀπηντήθη μεθ' ἑνὸς Δερβίσση ἐκ τῶν Μπεκτασιδων.—«Γκιαοὺρ Πασισὰχ, τῷ ἀνεφώνησεν οὗτος, τίς σ' ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ ἐξολοθρεύσῃς τοὺς τρέφοντάς σε Χριστιανοὺς, ὡς ὁ μαινόμενος ποιμὴν κατασφάττει τὰ πρόβατά του, καὶ μένει μὲ μόνην τὴν καλαύροπα εἰς χεῖρας; Ἀπεστάλην ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ σοὶ εἴπω ὅτι τὸ αἷμα, ὅπερ διέταξες νὰ χύσῃ ὁ μωρὸς τῶν Τούρκων λαὸς, ἔβαψε τὸν ποταμὸν τῆς Σιχὰρ, ὃν θὰ διαβῇς ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν καὶ ἐρυθρὸς ἐξ αἵματος ὡς δύμιος θὰ παρασταθῇς ἐνώπιον αὐτοῦ!»Ὁ Πατισὰχ διέταξε τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτὸν δημίους καὶ ἀπέτεμον τὴν κεφαλὴν τοῦ Δερβίσση. Ἀλλὰ τί πρὸς τοῦτο, Ἐφέντη; ὁ θάνατος τοῦ Δερβίση εἰς οὐδὲν ὠφελεῖ τὸν πολυχρονημένον Σουλτάνον· μίαν ἡμέραν θέλει μετανοήσει, ἀλλ' ἀνωφελῶς.

— Ν' ἀφήσωμεν λοιπὸν τοὺς ραγιάδες νὰ μᾶς σφάξωσι ;

— Τί σᾶς πταίουσιν οἱ ραγιάδες ; πολεμήσατε τοὺς ἐπαναστάτας. Ὑπάρχει αἶσχο, μεγαλήτερον, ὑπάρχει μεγαλητέρα ἀνανδρία, ἢ τὸ νὰ σφάζωσιν ἐκ διαταγῆς τῆς κυβερνήσεως λαὸν ἄοπλον, ἀθῶον ;

— Καὶ τὶς διέταξε τοὺς ὀθωμανοὺς νὰ σφάξωσι τὸν ραγιά ; ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης γενόμενος κατωχρὸς ὑπ' ὀργῆς.

—Σύ· τῷ εἶπεν ὁ Γαλὶπ-πασάς· Σὺ ὁ συντάξας τὸ φερμάνιον, προσθέσας ἐν αὐτῷ φράσεις ὑπενιτούσας τὸν θάνατον τῶν Χριστιανῶν!

— Παρεξετράπης πολύ, παῦσε, ἀπεκρίθη ὁ Χαλέτης, καὶ δὲν κάμνεις καλά.

— Ἐγὼ δὲν εἶμαι ὁ Βενδερλὴς-Ἀλῆ-Πασὰς, πρώην Βεζίρης, ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ μειδιάσας εἰρωνικῶς, τὸν ὁποῖον διὰ τῶν κολακειῶν καὶ ῥαδιουργιῶν σου ἔπεισες τὴν Μεγαλειότητά του, τὸν Σουλτάνον, νὰ θανατώσῃ. Ἐγὼ δὲν χαίρω τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν εὔνοιάν του διὰ μέσων ἀτίμων, ἀλλὰ διὰ τῶν πιστῶν μου πρὸς αὐτὸν ἐκδουλεύσεων καὶ διὰ τῆς ἀνυποκρίτου ἀφοσιώσεώς μου.

Ὁ Βεζίρης ἐσίγα, ἀλλὰ βλέπων ὅτι ἐπέκειτο ῥῆξις μεταξὺ τῶν δύο τούτων μεγιστάνων, καὶ μὴ ἀγνοῶν ὅτι ἡ πρὸς τὸν Γαλὶπ-Πασὰ εὔνοια τοῦ Σουλτάνου ὑπῆρχεν ἀδιάσειστος, πιστεύων δὲ μᾶλλον ὅτι ὁ προστάτης αὐτοῦ Χαλέτης εὐκολώτερον ἠδύνατο νὰ γείνῃ θῦμα τοῦ θυμοῦ τοῦ Γαλὶπ, ἠγέρθη νὰ συνάψῃ τοὺς διεστῶτας.

— Ὁ ζῆλος ἀμφοτέρων, τοῖς εἶπε, σᾶς ὤθησεν εἰς λόγους ἐρεθιστικούς. Δότε τὰς χεῖρας, δεξιωθῆτε καὶ ἀφήσατε τὴν ἔριδα.

Ὁ Χαλέτης γινώσκων τὴν παρὰ τῷ Σουλτάνῳ ἐπιρροὴν τοῦ Γαλὶπ, καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀπέχθειαν τῆς Βαλιδὲ καὶ τοῦ Κιζλὰρ-Ἀγᾶ καὶ προσέτι στερηθεὶς τὸν φίλον του Μπερμπέρμπασην, μεθ' οὗ ἔπλεκε τὰς σκοτεινὰς σκευωρίας ἐν τοῖς Ἀνακτόροις, ἔδραξε προθύμως τὴν χεῖρά του εἰπὼν — Ἂς εἴμεθα φίλοι, ἂς λησμονήσωμεν τὰ λεχθέντα.

Η ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΑΦΟΡΙΣΜΟΥ

«Τὴν μεγάλην δευτέραν τοῦ 1821, τρεῖς ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ὅτε ἅπαντες οἱ ἐν τῷ πατριαρχείῳ ἐκοιμῶντο ὕπνον βαθύν, ὁ

ἀοίδιμος πατριάρχης Γρηγόριος κατέβαινε τὴν κλίμακα, φέρων εἰς χεῖρας κλειδα καὶ ὑπὸ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν, τῶν μητροπολιτῶν Καισαρείας, Δέρκων, Ἐφέσου, Χαλκηδόνος, Νικομηδείας καὶ Νικαίας, παρακολουθούμενος. Κατελθὼν δὲ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ μεγάρου ἐπορεύθη πρὸς τὴν θύραν τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ καὶ ἠνέῳξεν αὐτήν· ἐξαγαγὼν δὲ τὴν κλειδα τὴν ἔθεσεν εἰς τὴν ζώνην του, καὶ εἰσελθὼν μετὰ τῶν ἁγίων συνοδικῶν ἐν αὐτῷ, ἔκλεισεν αὐτὴν ἔνδοθεν. Οὐδὲν ἄλλο φῶς ἐφώτιζε τὸν ναόν, εἰμὴ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς κανδήλας τοῦ ἐσταυρωμένου καὶ τὸ τῆς ὄπισθεν τοῦ ἀρτοφορείου τῆς Ἁγίας τραπέζης. Ἡ σιγή, τὸ τρέμον φῶς τῶν δύο κανδηλῶν, ἡ μαρμαρυγὴ τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἃς αἱ ἀσθενεῖς τοῦ φωτὸς ἀκτῖνες ἐδείκνυον κινουμένας, τὸ σοβαρὸν καὶ ἱεροπρεπὲς τῆς ἐκκλησίας, ἡ παρουσία ἑπτὰ ῥασοφόρων, τῶν ἐπισημοτέρων ποιμένων τῆς ἀνατολικῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν ποίμνης, παρίστανον θαυμάσιον καὶ ἀπερίγραπτον θέαμα, συγκινητικόν τε καὶ ἐμβριθές.

— Ἅγιοι ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοί, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ σοβαρὸς καὶ εὐσεβὴς πατριάρχης, ἀφ' οὗ προεχώρησαν μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν τοῦ ἱεροῦ βήματος, ἔνθα συνετάχθησαν εἰς κύκλον, ἔχοντες αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ.

Τὸ μεσονύκτιον τοῦ παρελθόντος σαββάτου ὅταν ἐπορευόμην εἰς τὴν κλίνην μου· καὶ ἐπλησίασα ὀλίγα βήματα πρὸς αὐτὴν μορφὴ φωτεινὴ ὤφθη αἴφνης ἐνώπιόν μου, «Ἑτοιμάσου, μοὶ εἶπεν, εἰς τὸ μαρτύριον· εὐλόγησον οὗς κατηράσθης καὶ μιμήθητι τὸν Χριστόν, τὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων ἀποθανόντα ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· τὸ μαρτύριόν σου ἔσεται εἰς σωτηρίαν τῶν πιστῶν» Ἐν τῇ ἐκπλήξει μου ἡ φωτεινὴ μορφὴ ἐγένετο ἄφαντος. Ἡ φωνὴ ὑπῆρχε τοσοῦτον ἁρμονικὴ καὶ πραεῖα, ὥστε εἰσέδυ ἐν τῇ καρδίᾳ μου ὡς ἡδύτατον βάλσαμον. Ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα διῆλθον ἐν προσευχῇ καὶ ἡ ψυχή μου ὑπῆρχε πλήρης ἀγαλλιάσεως· ἤδη δὲ περιμένω ἀνυπομόνως τὸ μαρτύριον, μαρτύριον εἰς σωτηρίαν τῶν χριστιανῶν.

Οἱ ἀρχιερεῖς ἐθεώρουν ἐν πλήρει σιγῇ καὶ κατανύξει τὸν πατριάρχην τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, περιβρεχόμενοι ὑπὸ δακρύων δακρύων ἱερῶν, δακρύων εὐσεβείας, ἀπορρεόντων ἐκ καρδιῶν ἀγάπης μεστῶν πρὸς τὸ ἔθνος των.

— Ἄγωμεν — ὑπέλαβεν ὁ θεῖος Γρηγόριος, — τὸ μαρτύριόν θέλετε ἀκολουθήσει καὶ ὑμεῖς ἀδελφοί, μετὰ μικρόν, ἵνα γείνῃ πλήρης ἡ θυσία. Ἅγιε Νικομηδείας, εἶπεν ἀποβλέψας πρὸς αὐτόν, σὺ εἶσαι ὁ νιώτερος πάντων ἡμῶν, ἄναψε τὰς λαμπάδας τῆς ἁγίας τραπέζης.

Ὁ σεβάσμιος ἱεράρχης ἔδραμε προθύμως καὶ λαβὼν κηρίον τὸ ἤναψε καταβιβάσας τὴν κανδήλαν τοῦ σταυροῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ὅπερ ἐν ἀκαρεῖ ἐγένετο κατάφωτον.

— Ἐνδυθῆτε τὰς ἱερατικὰς ὑμῶν στολὰς εἶπεν ὁ πατριάρχης, καὶ συγχρόνως ἐνεδύετο καὶ οὗτος, ὑπὸ τοῦ ἁγίου Νικομηδείας βοηθούμενος.

Εἰσελθόντων ἁπάντων ἐν τῷ ἱερῷ βήματι, ὁ παναγιώτατος πατριάρχης ἔστη κατὰ πρόσωπον τῆς ἁγίας τραπέζης, οἱ δὲ σεβασμιώτατοι ἀρχιερεῖς περιεκύκλωσαν αὐτὸν πέριξ αὐτῆς ἱστάμενοι. Μετὰ τὸ «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.» καὶ μετὰ σύντομον ἀκολουθίαν, λαβὼν ὁ πατριάρχης τὸν ἀφορισμὸν ἔθεσεν αὐτὸν ἐπὶ ἑνὸς τρίποδος παρὰ τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ· εἶτα,

«Θεὲ Παντοκράτωρ, ἀνεφώνησε, πανάγαθε, Σὺ ὁ ἀποστείλας τὸν μονογενῆ σου υἱὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τὸν κόσμον, ἵνα λάβῃ σάρκα διὰ πνεύματος ἁγίου παρὰ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ ν' ἀποθάνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὑπὲρ ἡμῶν, συγχώρησον πρῶτον ἡμῖν τοῖς ἁμαρτηκόσι σοι διὰ τῆς παραβάσεως τῆς ἐντολῆς τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ, τοῦ ἐντειλαμένου ἡμῖν «Εὔχεσθε καὶ μὴ καταρᾶσθε». Εἶτα, καθὰ δέδωκας ἡμῖν ἐντολὴν τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν, καταλύομεν τὸν ἀφορισμὸν τοῦτον, ὃν ἀκουσίως ἀπηυθύναμεν κατὰ τοῦ χριστεπωνύμου ποιμνίου σου. Ναί, Κύριε βασιλεῦ, ἐπάκουσον

ἡμῶν καὶ ἐνίσχυσον καὶ σῶσον αὐτὸ τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ, ὅτι δεδοξασμένος ὑπάρχεις σὺν τῷ μονογενεῖ σου υἱῷ καὶ τῷ παναγίῳ σου πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.»

Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν ταύτην, λαβὼν μίαν τῶν λαμπάδων τῆς ἁγίας τραπέζης, ἐνέπρησε τὸν ἀφορισμόν, ὅστις κατέπεσεν εἰς σποδὸν πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

Ἀπεκδυθέντων τῶν ἁγίων τούτων ποιμένων τὰς ἱερατικὰς αὐτῶν στολάς, προπορευόμενος ὁ θεῖος Γρηγόριος ἠνέῳξε τὴν θύραν καὶ παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν μακαρίων ἱεραρχῶν ἐξῆλθε τοῦ ναοῦ, καὶ κλείσας αὐτὴν αὖθις ἀνῆλθεν εἰς τὸ συνοδικὸν μετ' αὐτῶν.

Η ΕΠΙΜΟΝΗ ΚΑΙ Η ΑΥΤΑΠΑΡΝΗΣΙΣ

Ὁ θεοφιλέστατος Γρηγόριος ἐξήρχετο ἐκ τῆς αἰθούσης τῶν Πατριαρχείων, ἵνα κλεισθῇ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς προσευχῆς, ἔνθα ἐκλείετο συνήθως ὥρας πολλὰς προσευχόμενος, ἀλλ' ἔστη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας, ἐμφανισθέντων ἐνώπιόν του τῶν ἀδελφῶν Μουρουζῶν Κωνσταντίνου καὶ Νικολάου, μεγάλων Διερμηνέων, τοῦ μὲν τῆς Πύλης, τοῦ δὲ τοῦ Σουλτανικοῦ στόλου καὶ ἀσπασθέντων τὴν δεξιάν του.

— Πρέπει νὰ φύγετε, Παναγιώτατε, τῷ ἔλεγον· ἐξ ὅλων τῶν σημείων δεινή, φαίνεται, θέλει ἐνσκήψει καθ' ὑμῶν καταιγίς.

— Τέκνα προσφιλῆ, ἀπεκρίθη ὁ Πατριάρχης, εὐχαριστῶ διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ἀφοσίωσίν σας. Καὶ ἐν τούτοις συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς εἰπω ὅ,τι δὲν σκέπτεσθε ὀρθῶς. «Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων». Ἐγὼ νὰ φύγω καὶ ν' ἀφήσω τοὺς χριστιανοὺς ὑπὸ τὴν μάχαιραν τοῦ δημίου; προωρίσθην θῦμα ἐξιλασμοῦ, καὶ πρέπει ν' ἀποθάνω ὑπὲρ τῶν πολλῶν.

— Ἀλλὰ, Παναγιώτατε, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος, εἶναι καὶ κἄτι τι ἄλλο .....

— Οὐδὲν κἄτι τι, ἀπεκρίθη ὁ Πατριάρχης διακόψας ἀποτόμως τὸν λόγον τοῦ Κωνσταντίνου. Μὴ μὲ προτρέπετε εἰς φυγήν· μάχαιρα θὰ διέλθει τὰς ρύμας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν λοιπῶν πόλεων τῶν χριστιανικῶν ἐπαρχιῶν, πρὸς ἐντελῆ ἐξόντωσιν πάσης χριστιανικῆς ψυχῆς ἀπὸ βρέφους μέχρις ἐσχατογήρου. Βλέπετε ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν χριστιανικῶν Δυνάμεων σιγῶσι· τίς ἡ τῆς σωτηρίας ἐλπίς; Θέλετε μετημφιεσμένος νὰ καταφύγω εἰς πλοῖον, ἢ εἰς φίλην τινὰ Πρισβείαν καὶ ἐκεῖθεν ν' ἀκούω τὰς οἰμωγὰς τῶν κατακρεουργουμένων εἰς τὰς ὁδοὺς ὀργανῶν πνευματικοῦ πατρός; Ὄχι! Ἀνάγκη ν' ἀποθάνω καὶ πρέπει ν' ἀποθάνω, ἵνα ὑπάγω πρὸς Κύριον ἱκέτης ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν πασχόντων· δίδω δὲ ὑμῖν πατρικὴν συμβουλήν, ἣν δέον νὰ θέσητε ἐν ἐνεργείᾳ. Κρυφθῆτε ὑμεῖς καὶ εὕρετε μέσα νὰ καταφύγετε εἰς τὴν Ρωσίαν. Εἴσθε ἀληθῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἡ διαφορά, ὡς πρὸς τὸ ἐχέγγυον, εἶναι μεγάλη μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. Ἐγὼ θεωροῦμαι παρ' αὐτῆς ὡς ἐθνάρχης· διὰ τοῦ θανάτου μου θὰ ἐκδικηθῇ καὶ ἴσως πρωϊνθῇ ἡ λύσσα της κατὰ τῶν ἀναιτίων χριστιανῶν.

— Καὶ ἡμεῖς, Σεβασμιώτατε Πατριάρχα, εἶπον ἀμφότεροι οἱ εὐγενεῖς Ἡγεμονόπαιδες, εἴμεθα πρόθυμοι νὰ γείνωμεν θύματα μεθ' ὑμῶν ὑπὲρ τοῦ γένους.

Μεθ' ὅλας τὰς προτροπὰς τοῦ Πατριάρχου, οἱ Μουροῦζαι ἔμειναν ἀκλόνητοι εἰς τὴν εὐγενῆ αὐτῶν ἀπόφασιν· ἡ δὲ Παναγιότης του ἐνεπλήσθη λύπης ἀφάτου διὰ τὴν ἐπιμονὴν ταύτην.

Ὑπῆρχε πρωΐα ὅταν οἱ δύω Μουροῦζαι ἀσπασθέντες τὴν χεῖρα τοῦ Πατριάρχου καὶ ἀποχαιρετήσαντες αὐτὸν ἐξῆλθον ἐκ τῶν Πατριαρχείων.

. . . . . .

Εἰς τὴν καμπὴν τῆς ἀπὸ τοῦ Πατριαρχείου εἰς τὴν ἀποβάθραν

τοῦ Φαναρίου ἀγούτης ὁδοῦ, ἵσταντο ἓξ Τσαούσιδες περιμένοντες τὴν διάβασιν τῶν δύο Μουρουζῶν.

— Ἔχομεν διαταγήν, τοὺς εἶπον πλησιάσαντες αὐτούς, παρὰ τοῦ Ρεὶζ-Ἐφέντη νὰ σᾶς ὁδηγήσωμεν εἰς τὸ Πασὰ-Καπισί, νὰ μεταφράσητε ἔγγραφόν τι σταλὲν εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Ρωσίας.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἐννόησεν ἐκ τοῦ τρόπου τῆς προσκλήσεως ἀπαδούσης πρὸς τὴν ἐθιμοταξίαν τῆς Πύλης, ὅτι ἐπίκειτο ἀπαίσιόν τι δι' ἀμφοτέρους. Σκοπὸν νὰ δραπετεύσωσι βεβαίως δὲν εἶχον, διότι ἦν ἀδύνατος ἡ δραπέτευσις εὑρισκομένων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Τσαούσιδων, καὶ διότι ἀπόφασιν ἀμετάθετον εἶχον, ἵνα μὴ δώσωσιν ἀφορμὴν νὰ ἐκκαύσωσιν ἔτι μᾶλλον τὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὀργὴν τοῦ Σουλτάνου, νὰ γίνωσι θύματα ἐξιλασμοῦ.

— Δότε μας ὀλίγων στιγμῶν ἄδειαν νὰ ἰδωμεν τὰς οἰκογενείας μας, τοῖς εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος.

— Αὔριον τὰς βλέπετε, ὑπέλαβεν εἷς τῶν Τσαούσιδων.

Οἱ Μουρούζαι ὑποκύψαντες εἰς τὴν ὑποκειμένην βίαν ἠκολούθησαν τοὺς Τσαούσιδες, οἵτινες ἀγαγόντες αὐτοὺς εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Φαναρίου τοὺς ἐπεβίβασαν ἐπὶ ἀκατίου ἱλαυνομένου ὑπὸ τεσσάρων κωπηλατῶν· ἀλλ' ἀντὶ νὰ τοὺς ἀποβιβάσωσιν εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Μπαχτσὲ-Καπισί, ἐφ' ἧς ἀποβιβάζονται οἱ εἰς τὸ Πασὰ-Καπισὶ ὑπάγοντες, διῆλθον αὐτὴν καὶ τοὺς ἀπεβίβασαν εἰς τὸ Τὸπ Καπί, ἔνθα τοὺς παρέλαβον Μποσταντσίδες ἐπὶ τούτῳ ἐκεῖ ἱστάμενοι, περιμένοντες τὰ θύματα ταῦτα, ἅτινα εἰσήγαγον διὰ τῆς ὁμωνύμου πύλης εἰς τὴν αὐλὴν τῶν κλαυθμῶν καὶ τῶν βασάνων.

— Μᾶς φέρουσι, Κωνσταντῖνε, τῷ εἶπεν ὁ Νικόλαος, εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ Μποσταντσίμπαση.

— Ὅπου καὶ ἂν μᾶς ἄγουσιν, ἀπεκρίθη ὁ Κωνσταντῖνος, ἡ θύρα τοῦ ἅδου ἠνεῴχθη ἤδη δι' ἡμᾶς. Ἂς ἀποθάνωμεν ὑπὲρ τοῦ

γένους, ἡ ἱστορία θέλει μίαν ἡμέραν ῥάνει μὲ ἄνθη τὴν μνήμην μας.

Ἡ θύρα τῆς καταχθονίου εἱρκτῆς, ἠνεῴχθη μετὰ τριγμῶν ἀπαισίων καὶ ἐρρίφθησαν ἐν αὐτῇ οἱ Μουροῦζαι φορτωθέντες βαρείας ἁλύσους.

Ἐν ᾧ αἱ θύραι τῆς εἱρκτῆς ἐκλείοντο, σκηνὴ ἑτέρα διεδραματίζετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Μαμπεϊνί. Τὸν Σουλτάνον περιεστοίχουν οἱ τέσσαρες κωφάλαλοι καὶ ἀπέναντί του ἵσταντο ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης, ὁ Γαλὶπ Πασὰς καὶ ὁ Σατρατζάμης Ἀλὴ-Πασάς, ὅστις τῇ ἐπινεύσει τοῦ ἀγερώχου τούτου κυρίου τῶν δύο ἠπείρων καὶ τῶν δύο θαλασσῶν, περιστείλας τὰ ἱμάτιά του, ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ ἄλλοτε περιγραφθέντος σκολύθρου.

— Μεγαλειότατε, τῷ ἔλεγεν ὁ Βεζύρης, οἱ δύο Μουροῦζαι Κωνσταντῖνος καὶ Νικόλαος ὑπάρχουσιν ἤδη, κατὰ τὴν Ὑμετέραν ὑψηλὴν διαταγήν, καθειργμένοι ἐν τῷ φούρνῳ τοῦ Μποσταντσίμπαση, εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα ἀπόκειται νὰ διατάξῃ περὶ αὐτῶν.

— Καὶ αἱ οἰκογένειαι των; ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος.

— Φρουροῦνται εἰς τὴν οἰκίαν των, ἀπεκρίθη ὁ Βεζύρης.

— Εἶναι ἐν ἀσφαλείᾳ;

— Κρατοῦνται ἐκεῖ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Πατριάρχου, ὅστις ἔστειλε δύο παπάδες νὰ τὰς προσέχωσι μὴ δραπετεύσωσιν, ἱκανὴ δὲ φρουρὰ Γενιτσάρων σταθμεύει ἀπέναντι τῆς θύρας.

— Τὸν Πατριάρχην, Μεγαλειότατε, πρέπει νὰ διατάξητε νὰ κρεμασθῇ εἰς τὴν θύραν τοῦ Πατριαρχείου, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης, πρὸς ταπείνωσιν τῶν ἀπίστων· τοῦτο θέλει τοῖς προξενήσει τρόμον καὶ θέλουσιν ἐννοήσει ὅτι ἡ ἰσχύς σας εἶναι ἀκαταγώνιστος.

— Ἔχομεν ἀνάγκην φετφᾶ, Χαλέτ, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος.

— Λάβετέ τον ἐν τῇ ἐξουσίᾳ Ὑμῶν, Μεγαλειότατε.

SISMANOGLIO MEGARO

— Τί λέγεις σὺ, Γαλὶπ-Πασᾶ; τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος ἀποβλέψας πρὸς αὐτόν.

— Ἡ ἀλήθεια, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ-Πασὰς, κλίνας μέχρι ἐδάφους, εἶναι ὁ ἀσφαλὴς ὁδηγὸς τῶν Ἡγεμόνων· αὐτὴν μετῆλθον ἀείποτε ὁσάκις μ' ἐχορηγήσατε τὴν τιμὴν νὰ μοὶ ἀνακοινώσητε τὰς σκέψεις Σας καὶ εὐηρεστήθητε, ἐν τῇ ἀγαθότητί σας, νὰ μ' ἐρωτήσητε τί φρονῶ. Νομίζω, χαριτωμένε Πατισὰχ, ὅτι πάντοτε Σᾶς ὑπηρέτησα μετὰ πίστεως καὶ εἰλικρινοῦς ἀφοσιώσεως· ἀποστρέφομαι τὴν κολακείαν, τὸν μέγιστον καὶ ἐπικινδυνότερον ἐχθρὸν τῶν Ἡγεμόνων. Ζητεῖτε νὰ μάθετε τὴν γνώμην μου ἐπὶ τῶν προτεινομένων ὑπὸ τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη· ἀλλὰ πρὶν ἢ γνωμοδοτήσω, παρακαλῶ τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα νὰ μὴ δυσαρεστηθῇ ἀκούουσα ἐκ τοῦ στόματός μου αὖθις, ὅ,τι πάντοτε ἠγάπησα, τὴν ἀλήθειαν.

— Ναί, ναί, Πασά μου, λέγε. Σ' ἐγνώρισα πιστὸν καὶ τίμιον ὑπηρέτην μου, λέγε ἐλευθέρως.

— Ὁ θάνατος τοῦ Παχριάρχου μεγαλειότατε, εἶναι ἄδικος, ὑπέλαβεν ὁ Γαλὶπ-Πασάς, διότι οὐδεμία ἀπόδειξις ὑπάρχει ὅτι εἶναι ἔνοχος εἰς τὴν ἀνταρσίαν τῆς Πελοποννήσου. Ἐκτὸς τούτου ἡ πρᾶξις αὕτη εἶναι ὕβρις καθ' ὅλων τῶν χριστιανῶν καὶ ἡ ἱστορία θέλει τὴν ἀναφέρει μετὰ φρίκης. Ἐν ἄλλοις καιροῖς ἐγένοντο ὅμοιοι φόνοι, οὓς κατεδίκασεν ἡ ἱστορία, ὀνειδίσασα τοὺς αὐτουργούς της· μακρὰν ἀφ' ὑμῶν τοιαύτη κηλὶς, Μεγαλειότατε. Ὁ θάνατος τοῦ Πατριάρχου θὰ γεννήσῃ τὸ πεῖσμα καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν ἐκδίκησιν. Μὴ νομίσετε, Μεγαλειότατε, ὅτι οἱ Φράγκοι καὶ μάλιστα οἱ Ρῶσοι θέλουσιν ἰδῇ μετ' ἀδιαφορίας τὸν θάνατον τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν χριστιανῶν· διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἐνδυναμοῦνται οἱ ἐπαναστάται, διότι θὰ ἑλκύσωσιν εἰς ἑαυτοὺς τὰς συμπαθείας τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης καὶ θέλουσιν ἐγείρει τὸν Ρωσικὸν λαὸν εἰς ἐκδίκησιν. Διατάξατέ με Μεγαλειότατε, νὰ ἐκστρατεύσω κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν, νὰ χύσω καὶ τὴν τελευταίαν ῥανίδα τοῦ αἵματός μου ὑπὲρ τοῦ

θρόνου σας· αὐτὸ εἶναι τὸ κατάλληλον καὶ δίκαιον μέτρον, ὅπερ δέον νὰ μετέλθῃ τὸ Δοβλέτι ἐν τῇ συνέσει του· θέλω δὲ ἀποθάνει εὐτυχὴς, ἐὰν διὰ τῆς ἀτομικῆς μου θυσίας δυνηθῶ νὰ συντείνω πρὸς ἀποτροπὴν ἱστορικοῦ ὀνείδους· διατάξατε, χαριτωμένε Πατισὰχ, νὰ παύσῃ ἡ χύσις τοῦ ἀθῴου αἵματος τῶν ραγιάδων σας, τῶν ὁποίων αἱ οἰμωγαὶ ἀναβαίνουσι μέχρις οὐρανοῦ. Πρὸ μικροῦ ἐφυλακίσθησαν εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ Μποσταντσίμπαση οἱ δύο Μουροῦζαι. Ἂν αὐτοὶ ἦσαν ἔνοχοι εἶχον καιρὸν νὰ φύγωσιν, ἢ νὰ κρυφθῶσιν εἴς τινα Πρεσβείαν. Πρὸς τί νὰ στενάζωσιν ἐν ταῖς φυλακαῖς τόσοι ἀρχιερεῖς, καὶ νὰ χυθῇ τὸ αἷμα τοῦ Καλλιάρχου ἄνευ δίκης; Ταῦτα μὲ ὑπαγορεύει ἡ πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα εἰλικρινὴς ἀφοσίωσίς μου, εἶσθε δὲ κύριος νὰ πράξετε ὅ,τι ἐν τῇ ἀλανθάστῳ σοφίᾳ Σας ἐγκρίνετε.

Μυρίας ὄψεις ἤλλασσεν ὁ Χαλέτης δάκνων τὰ χείλη του, ὁ δὲ Σουλτάνος ἤκουεν ἐν ἄκρᾳ ἠπιότητι τοὺς λόγους τοῦ Γαλίπ. Σιγὴ ἄκρα ἐπεκράτησεν ἱκανὰς στιγμάς. Ὁ Σουλτάνος, διαλύζων διὰ τῶν δακτύλων του τὸν πώγωνά του ἐσκέπτετο.

— Τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον, εἶπε τέλος πάντων, καὶ πρέπει νὰ σκεφθῶ ὡρίμως.

Ὁ Χαλέτης ὠχρίασε βλέπων, ὅτι τὸ νῆμα τῶν σκευωριῶν του ἔφευγεν ἀπὸ τὰς χεῖράς του.

— Δότε με τὴν ἄδειαν, Μεγαλειότατε, εἶπε κλίνας ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου, νὰ καταθέσω καὶ ἐγὼ ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος τὰς ταπεινάς μου παρατηρήσεις.

— Εἰπέ, τῷ ἀπεκρίθη ὁ Σουλτάνος, λέγε.

— Ὁ Πατριάρχης, Μεγαλειότατε, εἶναι Πελοποννήσιος, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ ἠγνόει τὴν συνωμοσίαν, οἱ δὲ Μουροῦζαι, οἱ ἔχοντες τοσαύτας σχέσεις καὶ μετὰ τῶν Πελοποννησίων καὶ τῶν Νησιωτῶν, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἐγίνωσκον, ὅτι οἱ φίλοι των Φαναριῶ-

ται ἵπλεκον ἐν Μολδοβλαχίᾳ τὸ ἔκτυον τῆς κατὰ τοῦ Δοβλετίου ἀντορσίας.

— Τὸ ἐπιχείρημά σου, Ἐφέντη, εἶναι σαθρόν, τῷ ἀπεκρίθη ὁ Γαλὶπ-Πασάς· ἐγὼ εἶμαι καλῶς πληροφορημένος, ὅτι οἱ συνωμόται ἐδηλητηρίασαν τὸν Βοεβόδα τῆ, Βλαχίας Σοῦτσον, διότι τὸν ὑπωπτεύθησαν ὡς κατασκοπεύοντα τοὺς ἐν Βοκοριστίῳ ἑταίρους, ἵνα καταγγείλῃ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἑταιρίας των. Ἐὰν ἡ κατηγορία αὕτη ἦτον ἀληθὴς, ἢ ψευδὴς, τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ Σοῦτσος δὲν εἶχεν οὐδεμίαν σχέσιν μετὰ τῶν συνωμοτῶν, διέκειτο μάλιστα ἐχθρικῶς πρὸς αὐτούς.

— Αὐτὰ εἶνε παραμύθια, Γαλὶπ-Πασά, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ λέγωνται ἐνώπιον τοῦ Μεγαλειοτάτου Πατισάχ.

— Ὁ Γαλὶπ ἐξήφθη ὑπ' ὀργῆς ἐπὶ τῷ παρατόλμῳ τούτῳ ὀνειδισμῷ, οἱ ὀφθαλμοί του ἐσπινθηροβόλησαν καὶ ἤθελε διαμελίσει δια τοῦ ξίφους του τὸν Χαλέτην, ἐὰν ἡ παρουσία τοῦ Σουλτάνου δὲν τὸν ἐκάλυπτε.

— Καλλήτερα νὰ μοῦ σηκώσῃ ὁ Θεὸς τὴν ζωήν! ἀνέκραξε μετὰ φωνῆς πνιγηρᾶς, παρὰ νὰ ψευσθῶ ἐνώπιον τοῦ Κυριάρχου μου. Ποτὲ δὲν θέλω μιμηθῆ τοὺς συμβουλεύσαντας ἐκ παθῶν, καὶ ἰδιοτελείας τὴν Μεγαλειότητά του νὰ καταστρέψῃ τὸ Νομισματοκοπεῖόν του διὰ τοῦ θανάτου τῶν Δουζογλαίων καὶ διὰ τῆς προγραφῆς τοῦ ἰσχυροῦ Ἀλῆ Πασὰ τῶν Ἰωαννίνων καὶ νὰ φέρῃ εἰς κίνδυνον τὰ ὑψιστα συμφέροντα τῆς Βασιλείας. Ἐὰν ὁ Ἀλῆς ὑπῆρχεν εἰς τὴν θέσιν του ἤθελεν εἰς μίαν μόνην ἑβδομάδα σβύσῃ τὴν ἐπανάστασιν, ἢ αὐτὴ δὲν ἤθελεν ἐκραγεῖ ποτέ.

Ὁ Σουλτάνος ὅλος κατηφὴς καὶ σύννους, διέταξε τὴν ἀποχώρησιν τῶν τριῶν τούτων Μεγιστάνων εἰπὼν, ὅτι θέλει σκεφθῆ.

Η ΠΑΛΙΜΒΟΥΛΙΑ

Ἐξιλθὼν ὁ Χαλέτης ἀπὸ τὴν πύλην τῶν Ἀνακτόρων εἰσῆλθεν εἰς τον στρατῶνα τῶν Ντσεμπετσίδων ἐζήτησε τὸν Οὐστάν.

— Ἠξεύρεις, Φειζ-χὰ, διατί ἦλθον; τῷ εἶπε ὁ Χαλέτης. Συμβουλαὶ κακαὶ ὑπάγουν νὰ μετατρέψωσι τὴν διάθεσιν τοῦ Σουλτάνου καὶ νὰ τὸν πείσωσι ν' ἀφήσῃ ἀτιμωρήτους τοὺς ἐχθροὺς τῶν πιστῶν. Ἐὰν σήμερον δὲν σπεύσωμεν ν ἀνατρέψωμεν τὰς δολίους εἰσηγήσεις τοῦ ἐχθροῦ τῶν Γενιτσάρων Γαλὶπ, τὰ πάντα θέλουσι στραφῆ πρὸς βλάβην ἡμῶν.

— Τί συμβουλὰς τῷ ἔδωκεν ὁ βρωμερὸς Γαλίπ; ἠρώτησεν ὁ Οὐστὰς ἀναστρέψας τὸν δασὺν μύστακά του.

— Ν' ἀφήσῃ ἄθικτον τὸν Πατριάρχην τῶν ρωμαίων, ν' ἀπολύσῃ ἀπὸ τὴν φυλακὴν τοὺς Μουρούζας καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς των, νὰ ἐλευθερώσῃ τὰς οἰκογενείας των καὶ νὰ διατάξῃ τὴν παῦσιν τῶν σφαγῶν τῶν χειρῶν τούτων.

— Τί λέγεις; εἶπεν ὁ Ντσεμπετσ'μπασης ἐγερθεὶς ὄρθιος καὶ ψηλαφῶν τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους του. Λέγε, Ἐρέντη, τί θέλεις νὰ πράξω;

— Νὰ ἐγείρῃς τοὺς Γενιτσάρους καὶ τὸν λαὸν νὰ περικυκλώσωσι τὸ Πασὰ-Καπισὶ καὶ νὰ κραυγάζωσιν «ἐκδίκησιν, θάνατον εἰς τοὺς ἀπίστους!»

— Μετὰ μίαν ὥραν καὶ ὄχι βραδύτερον ὑπάρχει τετελεσμένη ἡ συμβουλή σου. Ὕπαγε, διότι ἀμέσως ἐξέρχομαι.

Τὴν πρώτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν αἱ πέριξ τοῦ Πασὰ-Καπισὶ ὁδοὶ ἐπλημμύρησαν ὑπὸ Γενιτσάρων καὶ ὄχλου, ὡπλισμένων μέχρις ὀδόντων· κραυγαὶ τρομεραὶ ὑψοῦντο μέχρις οὐρανοῦ· «θάνατος εἰς τοὺς ἀπίστους, ἢ θὰ ἐμπρήσωμεν τὸ μέγαρον!»

'Ο Βεζύρης προέκυψεν έξ ένός παραθύρου, βλέποντος είς τήν όδόν καί έδοκίμασε νά όμιλήση, άλλά τά πλήθη τόν ύβρισαν καί τόν ήπείλησαν, όθεν είσελθών έντρομος ήρώτησε τόν Χαλέτην τί νά πράξωσιν, ίνα κατευνάσωσι την όργήν τοῦ όχλου καί τῶν Γενιτσάρων.

— Δράμε είς τό Σεράγι, τῷ είπεν ό Χαλέτης, είπέ είς τόν Σουλτάνον τά διατρέχοντα· ἄν σ' έρωτήση περί έμοῦ, είπέ τον ὅτι έλθών είς Πασά Καπισί νά έργασθῶ εύρέθην καί έγώ άποκεκλεισμένος, ὅτι έδοκίμασα νά διασκεδάσω τάς όρμάς τοῦ πλήθους καί μ' ήπείλησαν.

— Είναι δυνατόν, ύπέλαβεν ό Βεζύρης, νά διασχίσω τά μαινόμενα αὐτά πλήθη καί νά φθάσω άσφαλής είς την θύραν τῶν Άνακτόρων;

— Έγώ σέ στέλλω σῶον καί άβλαβῆ· καί διάταξε νά καλέσουν πρός αὐτόν τόν Ντσεμπετσίμπαση.

'Ο Οὐστάς παρουσιάσθη ένώπιον τοῦ Χαλέτη καί τοῦ Σατραζάμη.

— Ντσεμπετσίμπαση, τῷ είπεν ό Χαλέτης, ό Σατραζάμης θά ὑπάγει είς τό Σεράγι άνάγκη νά τόν συνοδεύσῃς μετά τῶν Καρακουλάκιδων σου.

— Εύχαρίστως, άπεκρίθη ό Οὐστάς.

'Ο Βεζύρης κατέβη είς τήν αὐλήν τοῦ μεγάρου παρακολουθούμενος ὑπό τῶν Καββάσιδων του.

Έλθόντες είς τήν θύραν τοῦ Βυζαντίου, ό Βεζύρης παρουσιάσθη ένώπιον τοῦ Σουλτάνου.

— Τί τρέχει, Λαλά; πρίς τί αί τρομεραί κραυγαί; ἦλθες βεβαίως νά μ' άναγγείλῃς άπαισίους είδήσεις.

— 'Ο λαός, Μεγαλειότατε, καί οί Γενίτσαροι ένωθέντες περιέρχονται ένοπλοι τάς όδούς κραυγάζοντες «θάνατος είς τούς άπίστους» ήδη πολιορκοῦσι καί τό Πασά Καπισί, άπειλοῦντες νά τό

έμπρήσωσιν. Έγώ μόλις ήδυνήθην νά έλθω έδώ, φρουρούμενος ὑπό τοῦ Ντσεμπετσίμπαση, ὄν διέταξεν ό Χαλέτ-Έφέντης νά μέ φέρῃ έδώ άσφαλῶς.

— Καί τώρα ποῦ είναι ό Χαλέτης; ήρώτησεν ό Σουλτάνος.

— Είς τό Πασά-Καπισί, Μεγαλειότατε· ἦλθεν άπό ένωρίς είς τό δωμάτιόν του καί είργάζετο· ἤδη είναι πολιορκημένος καί αὐτός.

— Διατί δέν ἦλθε μαζί σου;

— Διότι καταγίνεται νά κατευνάσῃ τήν όρμήν τοῦ λαοῦ.

— Άνάγκη νά έλθῃ έδώ νά σκεφθῶμεν. Πρέπει νά μάθω καθαρῶς τί ζητοῦν ό λαός καί οί Γενίτσαροι. Στείλε τόν Ντσεμπετσίμπαση νά τόν συνοδεύσῃ.

'Ο Χαλέτης δέν έβράδυνε νά έμφανισθῇ ένώπιον τοῦ Σουλτάνου. Προχωρήσας πλησίον του, έκλινε, καί μετά τρεμούσης χειρός ἥψατο τό χράσπεδον τοῦ άνακλίντρου του.

— Έγώ σ' ένόμιζα, Χαλέτ, γενναῖον καί βλέπω έξ έναντίας ὅτι τρέμεις ὡς γυνή. Λέγε, είπέ μοι τί άκολουθεῖ· φοβεῖσαι μή σέ φάγει ό λαός;

— Άν ἦσαν, Μεγαλειότατε, μόνος ό λαός καί μόνοι οί Γενίτσαροι, έδυνάμεθα νά μεταχειρισθῶμεν τό ἓν στοιχεῖον κατά τοῦ ἄλλου, άλλ' αὐτοί συνηνώθησαν. Τίς λοιπόν θά καταβάλῃ τήν στάσιν καί μέ τί μέσον; Αὐτοί κραυγάζουσι ζητοῦντες έκδίκησιν κατά τῶν άπίστων· ζητοῦσι νά τούς έξολοθρεύσωσιν.

— Πραγματικῶς, Χαλέτ, είπεν άνανήψας, εύρισκόμεθα είς δύσκολον θέσιν.

— Πιστεύω, Μεγαλειότατε, ὅτι δύνασθε διά μιᾶς διαταγῆς σας νά κάμετε νά σκορπίσωσι τά παράφορα πλήθη καί οί έρεθισμένοι Γενίτσαροι, καί άκολούθως νά λάβετε οἱονδήποτε έγκρίνετε μέτρον;

— Νά διατάξω τί; νά διαλυθῶσι;

— Διά τῆς τοιαύτης διαταγῆς δέν διαλύονται.

— Πιστεύω, Μεγαλειότατε, ὅτι ἂν ἴδωσι τὴν κεφαλήν τοῦ Κωστάκη, τοῦ μεγάλου Διερμηνέως τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, ἐκτεθειμένην πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των, θέλουσι διαλυθῆ, ἐκλαμβάνοντες τὸν θάνατον αὐτοῦ ὡς ἀφετηρίαν τῶν ζητουμένων ἐκδικήσεων· συγχρόνως δὲ δύναταί τις νὰ τοὺς εἰπῃ κἄτι τι καὶ ν' ἀκούσωσιν ἀταράχως.

— Τί λέγεις σὺ, Λαλά ; ἠρώτησε τὸν Βεζίρην.

— Καὶ ἐγὼ πιστεύω, Μεγαλειότατε, ὅτι μία θυσία εἶναι ἀναγκαία, ἀπεκρίθη ὁ Βεζίρης ἐγερθεὶς ὄρθιος καὶ προσκλίνας.

— Γενέσθω, εἶπε· ὁ Σουλτάνος.

Ἡ Εἰρκτὴ τοῦ Μποσταντσίμπαση ἠνεῴχθη, οἱ δὲ δύο Μουρούζαι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἱστάμενοι ὄρθιοι πρεσηύχοντο. Ἔξελθε σὺ, Κώστακη, ἀνέκραξεν ὁ Μποσταντσίμπασης προκύψας εἰς τὴν θύραν, νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν Ριΐζ Ἐφέντη, ὅστις σὲ θέλει. Ὁ Κωνσταντῖνος ἐρρίφθη εἰς τας ἀγκάλας τοῦ Νικολάκου καὶ τὸν ἠσπάσθη. Εἶναι ὁ τελευταῖος ἀσπασμός, τῷ εἶπε, καὶ ἐξῆλθε βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Καπιτσίμπαση.

Τὸ θῦμα ὠδήγει ἐν τῷ μέσῳ δέκα Χασεκίδων, προπηγουμένου τοῦ Μποσταντσίμπαση. Ἐλθόντων κάτωθεν τοῦ Ἀλαϊ Κιοσκί, ἐφ' οὗ ἐκάθητο ὁ Σουλτάνος περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τοῦ Βεζίρη καὶ τοῦ Χαλέτη, ὁ Καπιτσίμπασης ὦθησε τὸν Κωνσταντῖνον νὰ γονατίσῃ. Μὴ ὤθει, τῷ εἶπεν οὗτος δὲν φοβοῦμαι τὸν θάνατον· ἂν δὲν συμμετέχω εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν ἀδελφῶν μου, θέλω παρίσταμαι μετὰ μικρὸν εἰς αὐτὸν ἀοράτως· γινώσκω ὅτι ἄγομαι εἰς σφαγὴν κατ' αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα, καθ' ἣν ἔπαθεν ὁ Κύριός μου ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς μου· δὲν ἔχω ἀνάγκην ὠθήσεως. Ἐγείρας δὲ τὴν κεφαλὴν ὑπερηφάνως, ὡς ἄλλος Νάθαν, καὶ ἰδὼν τὸν Σουλτάνον καθήμενον παρά τινι παραθύρῳ τοῦ Περιπτέρου τούτου, ἀνέκραξε μεγαλοφώνως εἰς καθαρὰν τουρκικὴν γλῶσσαν· «Σουλτάνε! ἰσήμανεν ἤδη ἡ ἰσχάτη ὥρα τῆς Βασιλείας σου· ὁ Θεὸς θέλει ἐκδικήσει τὸ ἔθνος μου.»

Ἡ κεφαλὴ τοῦ φιλοπάτριδος Κωνσταντίνου Μουρούζη, τοῦ τέκνου

τῆς φιλομούσου, φιλογενοῦς καὶ φιλοκάλου γενεᾶς τοῦ οἴκου τῶν Μουρουζῶν, ἔπεσεν ὑπὸ τὸ ξίφος τοῦ δημίου, ὅστις λαβὼν αὐτὴν καὶ ὑψώσας ἀσπαίρουσαν, τὴν παρουσίασεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Σουλτάνου.

Ὁ Χαλέτης κατέβη ἐκ τοῦ Ἀλαϊ-Κιοσκὶ καὶ λαβὼν τὴν κεφαλὴν ἐπὶ δίσκου τὴν ὑπέδειξε εἰς τὸν λαόν.

— Τίς πιστεύει ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ κεφαλή του ; ἀνεφώνουν πανταχόθεν· δὲν μᾶς ἀπατᾶτε, ὄχι.

Ὁ Ντσεμπετσίμπασης, ὅστις ἵστατο παρὰ τῇ Πύλῃ, κατὰ συνεννόησιν μετὰ τοῦ Χαλέτη.

— Ἐγώ, ἀνεφώνησεν, ἐγὼ θὰ ἴδω ἐὰν εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀπίστου Μουρούζη, οὐαὶ δὲ εἰς τοὺς θέλοντας νὰ μᾶς ἀπατήσωσι !

— Ναὶ, ναὶ, Οὐστὰ-ἀγὰ, ἀνέκραξε τὸ πλῆθος, εἰς σὲ ἐμπιστευόμεθα.

Ὁ Οὐστὰς ἐπλησίασε τὸν Καπιτσίμπαση, ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὴν κεφαλὴν, τὴν ἐθεώρησε πανταχόθεν καὶ ἀπευθυνθεὶς εἰς τὰ πλήθη εἶπε, μὰ τὸν Προφήτην ! αὐτὴ εἶναι.

— Αὐτὴ μόνη δὲν μας ἱκανοποιεῖ, ἐκραύγαζον πολλοί· θέλομεν τὰς κεφαλὰς τοῦ Πατριάρχου, τῶν Ἀρχιερέων, τοῦ Δραγουμάνου τῆς ἄσπρης θαλάσσης, καὶ ὅλων τῶν τρανῶν ραγιάδων, ἄλλως θὰ βάλομεν σπαθὶ ἀδιακρίτως εἰς μικροὺς καὶ μεγάλους. Ἀκούεις σὺ, Χαλὲτ-Ἐφέντη ; σὺ θὰ πληρώσῃς μὲ τὴν κεφαλήν σου τὰ ἁμαρτήματά των.

Ὅλαι αὗται αἱ ἀπειλαὶ ἐγένοντο καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ Ντσεμπετσίμπαση.

Ὁ Χαλέτης παρέστη ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου, κρατῶν τοὺς μήνιγγάς του προσποιούμενος τὸν ἀπεγνωσμένον.

— Τί ἔπαθες Χαλέτ ; τῷ εἶπε, τί ἔπαθες ;

— Ὁ λαὸς ἐπιμένει εἰς τὸ ν' ἀγχονισθῇ ὁ Πατριάρχης, καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρόκριτοι τῶν ραγιάδων καὶ ἀπειλεῖ νὰ μὲ κρε-

μάσῃ κραυγάζων, ὅτι ἐγὼ δίδω συμβουλὰς ἐναντίας εἰς τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα.

— Δὲν εἶναι δυνατὸν ἀπεκρίθη ὁ Σουλτάνος, εἰς τὴν στιγμὴν νὰ ἐκτελεσθῶσιν αἱ ἀπαιτήσεις των, πρὸς τοῦτο ἔχομεν ἀνάγκην φετφᾶ τοῦ Σειχ-οὐλ-Ἰσλάμ· εἰπὲ εἰς αὐτούς, Χαλὲτ, νὰ ἔχωσιν ὑπομονὴν ὀλίγας ἡμέρας καὶ τοῖς ὑπέσχομαι νὰ διατάξω τὰ πάντα.

Ὁ ἀναγνώστης δὲν ἀμφιβάλλει ὅλως ὅτι, ὅτι τὸ δράμα ἐπαίχθη εἰς τὴν Πύλην τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἀπήγγειλε μεγαλοφώνως, ὅτι ὁ Πατισὰχ θέλει μετά τινας ἡμέρας ἐκπληρώσῃ τὰς εὐχὰς τῶν πιστῶν. Ὁ Οὐστὰς ὕψωσε τὰς χεῖρας κραυγάζων «ζήτω ὁ Σουλτάνος» τὰ πάντα ἐτελέσθησαν αἰσίως, ἤδη ἂς ἀποχωρήσωμεν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. Τὰ πλήθη ἐξεκένωσαν τὰς ὁδούς.

Η ΑΠΟΔΡΑΣΙΣ

Εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Φαναρίου, παρὰ τῇ παραλίᾳ τοῦ Κερατείου κόλπου, κατώκει ἡ χήρα τοῦ καρατομηθέντος τῷ 1813, Παναγιώτου Μουρούζη μετὰ τῶν τέκνων της.

Ἀπέναντι τῆς οἰκίας καὶ παρὰ τῇ θύρᾳ ἐφρούρουν Γενίτσαροι, τὸ δὲ ὄπισθεν μέρος αὐτῆς ὑπῆρχεν ἀφρούρητον, διότι ἡ ἐφαπτομένη τὴν παραλίαν πλευρὰ ὑπῆρχε θεμελιωμένη διὰ πασσάλων ἐπὶ τοῦ ὕδατος καὶ διὰ μιᾶς μικρᾶς θύρας ἐκοινώνει μὲ τὴν θάλασσαν, ἣν οἱ φρουροὶ οὐδόλως ἔλαβον πρόνοιαν νὰ φρουρήσωσι, διότι δὲν εἶχε καὶ μέρος νὰ σταθμεύσωσι.

Τὴν μεγάλην Πέμπτην συνῆλθεν ἅπασα ἡ οἰκογένεια ἐν τῷ ἑστιατορείῳ νὰ προγευθῇ. Μία τῶν ὑπηρετριῶν ἔκοπτε τὸν ἄρτον καὶ ἔθεττε τὰ τεμάχια ἐν κανίστρῳ, ἵνα τὰ διανείμῃ εἰς τὴν τράπεζαν. Κυρία, εἶπεν εἰς τὴν μόλις καθήσασαν Δέσποινα Μουρούζη, ἰδοὺ μία ἐπιστολὴ τὴν ὁποίαν εὗρον ἐν τῷ ἄρτῳ.

Ἡ Δέσποινα Μουρούζη ἀνέγνω τὴν ἐπιστολὴν, εἶτα τὴν διεμέλισεν εἰς μυρία τεμάχια καὶ τὰ ἐνεχείρισε τῇ ὑπηρετρίᾳ, διατάξασα νὰ τὰ καύσῃ.

Μικρὸν πρὸ τῆς μεσημβρίας, γέρων παχὺς, λευκόθριξ, προσῆλθεν εἰς τὸν ἀπέναντι τῆς θύρας τῆς χήρας Μουρούζη Σακάμπασην, ἀρχηγὸν τῶν σταθμευόντων ἐκεῖ φρουρῶν, ὅστις τὸν ἐθεώρησε μετ' ἀπορίας.

— Τί ζητεῖς γέρων, τὸν ἠρώτησεν ὁ νέος Γενίτσαρος.

— Εἶμαι ὑπήκοος Ἄγγλος. Εἰς αὐτὴν τὴν κατηραμένην οἰκίαν εἶναι θαλαμηπόλος μία ἀνεψιά μου καὶ θέλω νὰ τὴν ὁμιλήσω, νὰ μάθω ἂν θέλῃ νὰ παρακαλέσω τὸν Πρέσβυν μας, νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν Βιζύρην νὰ τὴν ἐβγάλω ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν των.

— Σὲ εἰσάγω εἰς τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ πλέον τῆς μιᾶς ὥρας δὲν δύνασαι νὰ μείνῃς ἔνδον.

Ὁ παχὺς γέρων ὑπεσχέθη νὰ ἐκτελέσῃ ἀκριβῶς τὴν διαταγήν του καὶ εἰσῆλθεν ἐν τῇ οἰκίᾳ.

— Σὺ εἶσαι ὁ Ἀνδρέας Κουβαρὰς, ὁ πλοίαρχος τοῦ Ἰονικοῦ τραμπάκουλλου; τὸν ἠρώτησεν ἡ χήρα Μουρούζη.

— Ἐγὼ, ἀπεκρίθη ὁ τολμηρὸς γέρων· ὡμίλησα μετὰ τοῦ Πρωτοσυγκέλλου καὶ δὲν μένει ἄλλο, εἰμὴ νὰ εἶσθε ἕτοιμοι· μίαν ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον θὰ ἔλθω μὲ τὴν μεγάλην λέμβον τοῦ πλοίου νὰ σᾶς παραλάβω νὰ σᾶς φέρω εἰς τὸ πλοῖόν μου, τὸ ὁποῖον καλύπτει ἀγγλικὴ σημαία καὶ ἐντὸς αὐτοῦ οὐδεὶς τολμᾷ νὰ πατήσῃ· μ' ἕνα δὲ εὔριον ἄνεμον θέλω σᾶς φέρει εἰς Ὀδησσόν.

— Καὶ τοὺς Παπάδες .....;

— Τοὺς Παπάδες νὰ τοὺς ἀφήκετε νὰ κοιμῶνται· μία καλὴ τράπεζα καὶ οἶνος ἄφθονος ἀρκεῖ. Μ' ἐννοεῖς, Κυρία.

— Σ' ἐννοῶ, κύριε Κουβαρά.

Ὁ γέρων πλοίαρχος ἀποχαιρετήσας τὴν Κυρίαν Μουρούζη ἀνε-

χώρησεν. Ἐξελθόντα δὲ τῆς θύρας ὁ Σακάμπασης τὸν προέπεμψεν εὐνοϊκῶς, εὐχαριστηθεὶς διότι ἐφύλαξε τὸν ὅρον τῆς παραγγελίας του, καὶ ἐχάρη ὅταν τῷ εἶπεν ὅτι ἡ ἀνεψιά του ἐγκαταλιμπάνει εὐχαρίστως τὴν οἰκίαν τῶν ἀχαρίστων.

Τὴν ἑσπέραν παρετάθη δεῖπνον πολυτελὲς καὶ ὀρεκτικόν, οἶνος ἄφθονος καὶ ἐκ τῶν ἀρίστων ἔβρεχε τὸν στόμαχον τῶν παπάδων. Μετὰ τὸ δεῖπνον μόλις ἐκάπνισαν οὗτοι ἓν τσιμπούκιον καὶ ἀποχωρήσαντες κατεκλίθησαν.

Μίαν ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον τὸ μέγαρον τῶν Μουρουζῶν δὲν ἐμπεριεῖχεν εἰμὴ τοὺς ῥέγχοντας ἱερεῖς· ὁ Κουβαρὰς ἐλθὼν μετὰ τῆς λέμβου του παρέλαβεν ἅπασαν τὴν οἰκογένειαν ἐν τοιαύτῃ εὐκολίᾳ, ὡς νὰ εἶχε συμφωνήσει μετὰ τῶν κατοίκων τῆς Κωνσταντινουπόλεως νὰ κλείσωσιν ὅλοι τοὺς ὀφθαλμούς.

Οἱ Παπάδες ἐξύπνυσαν τὸ πρωΐ, ἐνεδύθησαν ἐπισκεφθέντες δὲ ἅπασαν τὴν οἰκίαν καὶ μὴ ἰδόντες οὐδένα, δὲν ἀμφέβαλλον πλέον ὅτι οἱ στρουθοὶ ἐπέταξαν ἀπὸ τὸν κλωβόν.—Καὶ τώρα; εἶπεν ὁ εἷς τῷ ἑτέρῳ.—Τί τώρα; τὴν ἐπάθαμεν.—Ἀλλοίμονον εἰς τὰς οἰκογενείας μας! καὶ ἤρξατο νὰ θρηνῇ ὁ πρεσβύτερος.—Ἄφες τοὺς θρήνους καὶ τὰ δάκρυα· ἀνάγκη νὰ εἰδοποιήσωμεν τὸν Σακάμπασην.

Μαθὼν ὁ Σακάμπασης τὴν ἀπόδρασιν τῆς οἰκογενείας ἔμεινεν ἄναυδος καὶ ἐθεώρει περίλυπος τὸν ἔνδακρυν ἱερέα. Μὴ κλαῖε, τῷ ἔλεγεν, ἡ συμφορὰ αὕτη εἶναι μεγάλη, ἀλλ' ἔχει ὁ Θεός. Ὅλα ταῦτα τὰ ἔκαμεν ὁ διαβολόγερος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἐπίστευσα καὶ μ' ἠπάτησε.

Πρὶν ἢ δύσῃ ὁ Ἥλιος οἱ δύο ἱερεῖς ὡδηγοῦντο ὑπὸ τεσσάρων Τσαούσιδων εἰς τὸ Κάτεργον.

Ο ΕΡΕΘΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ

Ἡ ἀπόδρασις τῆς οἰκογενείας Μουρούζη ἐνέπλησεν ἀφάτου χαρᾶς τὸν Χαλέτην, θεωρῶν αὐτὴν ὡς ἀφετηρίαν σπουδαίων ἐπιτυχιῶν καὶ νέαν ὁδὸν ἣν βαδίζων θέλει φθάσει εἰς τῶν σκοπῶν του τὸ τέρμα.

Ἔδραμε λοιπὸν εἰς τὸ Σαρράγιον, μηδόλως ἀμφιβάλλων ὅτι θέλει ἐπιτύχει εὐχερῶς τὸν σκοπόν του.

Μόλις ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν τῆς αἰθούσης καὶ ὁ Σουλτάνος τὸν ἠρώτησε.

— Τί εἰδήσεις μᾶς φέρεις, Χαλέτ;

Ὁ Χαλέτης παρετήρησε μετὰ δυσαρεσκείας τὸν Βεζύρην καὶ τὸν Γαλὶπ-Πασὰ παρισταμένους παρ' αὐτῷ.

— Οἱ στρουθοὶ, Μεγαλειότατε, ἐπέταξαν ἀπὸ τὸ κλουβί, ἀπεκρίθη κλίνας μέχρις ἐδάφους.

— Τὸ ἠξεύρω, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος.

— Ἓν μόνον δὲν ἠξεύρετε, Μεγαλειότατε.

— Ποῖον;

— Ὅτι τοὺς δύο ἱερεῖς, τοὺς φυλάσσοντας τὴν οἰκογένειαν Μουρούζη, ἀντὶ νὰ κρεμάσωσιν ἔστειλαν εἰς τὸ κάτεργον.

— Τοὺς καθεῖρξα εἰς τὸ Κάτεργον, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Βεζύρης, διότι θέλω νὰ μάθω ἀκριβῶς πῶς ἔγεινεν ἡ δραπέτευσις τῶν οἰκογενειῶν.

— Ἐν ἀγνοίᾳ των, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασὰς, ἀπήλλαξαν τὸ Δολέτι ἀπὸ τὰς μομφὰς τῶν Φράγκων. Αἱ γυναῖκες καὶ οἱ παῖδες τί πταίουσιν; Ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης ἀπέφυγε πάντοτε τὴν προσωπικὴν τιμωρίαν οἰκογενειῶν διὰ τὰ ἐγκλήματα τῶν συζύ-

ρων, ἢ τῶν γονέων των. Αὐταὶ, ὡς ἔμαθον, κατέφυγον εἰς Ἀγγλικὸν πλοῖον.

— Ἤδη δὲν μένει ἄλλο, εἶπεν ὁ Χαλέτης, εἰμὴ νὰ κάμωμεν ἐρεύνας ἐπὶ τῶν Ἀγγλικῶν πλοίων. Αὔριον οἱ Γάλλοι, οἱ Ρῶσοι καὶ ἄλλοι ἄλλων φυλῶν πλοίαρχοι θὰ πράξωσι τὸ ἴδιον.

— Μὴ ζήτει, Ἐφέντη, εἶπεν ὁ Γαλὶπ Πασὰς, νὰ βάλωμεν καὶ εἰς ἄλλας περιπλοκὰς τὸ Δοβλέτι· ἀρκούσας ἔχει ἤδη καὶ δὲν συμφέρει νὰ περιπλεχθῶμεν καὶ μετὰ τῆς Ἀγγλίας.

— Ἂς δέσωμεν λοιπὸν τὰς χεῖρας καὶ ἂς κολαριζώμεθα παντα-χόθεν, ὑπέλαβεν ὁ Χαλέτης.

— Καὶ τίς λέγει, Ἐφέντη, ὅτι πρέπει νὰ δέσωμεν τὰς χεῖρας; Τὸ νὰ περιπλεχθῶμεν ὅμως παντα-χόθεν εἶναι ἴσον τοῦ νὰ δεσμευθῶμεν, διότι τότε θέλομεν περιέλθει εἰς ἀμηχανίαν καὶ θέλομεν ὑποχωρεῖ ἀτίμως. Τί θέλεις, Ἐφέντη, νὰ συμπλακῶμεν μὲ ὅλον τὸν κόσμον;

— Ἔχομεν ἀρκετὰς δυνάμεις· εἶπεν ἐντόνως ὁ Χαλέτης· τὸ Δοβλέτι-Ἀλῆ Ὀσμὰν, δὲν καταπίπτει εὐκόλως, ἔχει πόδας χαλυβδίνους καὶ στῆθος χάλκινον.

— Ἀλλ' οἱ πολλοὶ παλαισταὶ ἐξαντλοῦσι τὰς δυνάμεις τοῦ γίγαντος· μὴ πρότρεχε, ἐφέντη, σκέψεως ὡρίμου.

— Διατάξατέ με, Μεγαλειότατε, ν' ἀποσυρθῶ εἰς ἔρημόν τι ἀναχωρητήριον, εἶπεν ὁ ὑποκριτὴς οὗτος λειτουργὸς εἰς τὸν Σουλτάνον διὰ φωνῆς συγκεκινημένης, διότι εἶμαι ἄχρηστος τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα. Μουσουλμάνος, πιστὸς λάτρις τῶν δογμάτων τοῦ ἱεροῦ νόμου, δὲν δύναμαι νὰ χωνεύσω τὰς ὕβρεις τῶν ἀπίστων κατὰ τῶν τέκνων τοῦ Προφήτου. Πένθος μέγα κατέχει τὴν φυλὴν τοῦ Ὀσμὰν καὶ εἶθε τὸ πένθος τοῦτο νὰ μὴ μετατραπῇ εἰς λυσσώδη ἐκδίκησιν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐγονυπέτησε καὶ ἐκάλυψε διὰ τῶν δύο χειρῶν του τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ὁ Σουλτάνος τὸν ἐθεώρει μετὰ συγκινήσεως. Ὁ δαίμων τῆς μετατροπῆς εἰσῆλθεν α ὕθις εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ τέως δεσποζομένου τούτου Δεσπότου ὑπὸ τῆς ἐπηρείας τοῦ εὐνοουμένου του.

— Ἐγείρου, Χαλὲτ, τῷ εἶπεν, ἐγὼ δὲν κατεφρόνησα ποτὲ τὰς συμβουλάς σου.

ΙΔΟΥ ΒΑΠΤΕΤΑΙ ΚΑΛΑΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Ὁ Σατραζάμης μετὰ τοῦ Γαλὶπ-Πασᾶ ἀνεχώρησαν, εἰπόντος τοῦ Σουλτάνου ὅτι θὰ ἐργασθῇ μετὰ τοῦ Χαλέτη ἐπὶ ὑποθέσεων ἀφορωσῶν τὰς Ἀνατολικὰς ἐπαρχίας. Ὁ Γαλὶπ καταβαίνων τὴν κλίμακα τῶν Ἀνακτόρων ἐσυλλογίζετο εἰς τί ἀπαίσιον δίκτυον θὰ περιπλέξῃ ὁ πανοῦργος Χαλέτης τὸν Σουλτάνον. Ὅθεν ἀπεσύρθη εἰς τὸ ἐν Καδδίκιοϊ μέγαρόν του, ἀποφασίσας νὰ μείνῃ ἁπλοῦς θεατής.

Ὁ Σουλτάνος μετὰ τοῦ Χαλέτη καὶ τῶν τεσσάρων κωφαλάλων ἔμειναν μόνοι ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Μαμπεΐνι.

— Ἐπιμένεις, Χαλέτ, εἰς τὰς γνωμοδοτήσεις σου; τὸν ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος διὰ φωνῆς μειλιχίας, ἐμφαινούσης τὴν ἀνανέωσιν ἀρχαίων συμπαθειῶν.

— Ναὶ, Μεγαλειότατε, ἐπιμένω διότι θεωρῶ αὐτὰς σωτηρίους.

— Λέγε λοιπὸν, τί ποιητέον;

— Ἀνάγκη νὰ καθαρισθῇ ὁ ἀγρὸς τοῦ Ἀλῆ-Ὀσμὰν ἀπὸ τὰ ζιζάνια.

»Ἀνάγκη, ὡς εἶπον ἄλλοτε, Μεγαλειότατε, νὰ κρεμάσωμεν τὸν Πατριάρχην των καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς των καὶ νὰ μὴν ἀφήσωμεν ψυχὴν ζῶσαν ἐκ τῶν προύχόντων των.

— Ἔχομεν ὅμως ἀνάγκην φετφᾶ καὶ ὡς ἤκουσες ἀπὸ τὸν Σα-

τραζάμην καὶ τὸν Γαλὶπ, ὁ Σεὶχ-Οὺλ-Ἰσλὰμ πιθανὸν νὰ τὸν ἀρνηθῇ.

— Ὁ Σεὶχ-Οὺλ-Ἰσλὰμ δὲν εἶναι ὁ Πατισάχ. Ἡ κεφαλή του, ἐν τῇ ἀρνήσει του, ἂς ἱκανοποιήσῃ τὴν πρὸς τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα αὐθάδειάν του, ἢ τὸ ὀλιγώτερον ἡ ἐξορία του.

— Ἂς δοκιμάσωμεν, εἶπεν ὁ Σουλτάνος ἐνδοιάζων· καὶ διὰ νεύματος προσεκάλεσεν ἐνώπιον του ἕνα τῶν Μαμπεϊτσίδων.

— Ἀρίφ, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος, δρᾶμε καὶ εἰπὲ τὸν Σεὶχ Οὺλ-Ἰσλὰμ νὰ ἔλθῃ ἀμέσως ἐδῶ.

— Μετὰ μικρὸν ὁ Σεὶχ Οὺλ-Ἰσλὰμ παρίστατο ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου, ὃν ὑπεδέξατο οὗτος εὐνοϊκώτατα.

— Κάθησε, Ἐφέντη, τῷ εἶπε καὶ τῷ ἔδειξε τὸν συνήθη σκόλυθρον. Θὰ πράξωμεν ἔργον σπουδαῖον ἵνα ἐξασφαλίσωμεν τὸ Κράτος τοῦ Ὀσμάνη ἀπειλούμενον, δι' ὃ καὶ προσεκάλεσά σε νὰ συμπράξωμεν ὁμοῦ.

— Πᾶς πιστὸς μουσουλμάνος, Μεγαλειότατε, ἔχει καθῆκον νὰ συνεργήσῃ εἰς τὴν καταστολὴν τῶν ἀπειλούντων τὸ Κράτος δεινῶν, ἀπεκρίθη ὁ Σεὶχ-Οὺλ-Ἰσλάμ.

— Πρὸ πάντων δέον νὰ καθορίσωμεν τὸν τόπον ἀπὸ τοὺς συνωμότας.

— Ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης ἔχει ὅλα τὰ μέσα νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃ, ἔχει στρατὸν, στόλον, χρήματα...

— Δὲν πρόκειται περὶ τῶν ἔξω στασιαστῶν, ἀπεκρίθη ὁ Σουλτάνος διακόψας τὸν λόγον τοῦ Σεὶχ-Οὺλ-Ἰσλὰμ, αὐτοὺς εἶναι φροντὶς ἐμὴ νὰ τιμωρήσω, πρόκειται περὶ τῶν ἐντὸς τῆς Σταμπούλ.

— Ἂν ἀποδεδειγμένως ὑπάρχωσι, μάλιστα, ὑπέλαβεν ὁ Σεὶχ-Οὺλ-Ἰσλάμ.

— Τοῦτο εἶναι ἔργον ἐμὸν, νὰ γινώσκω τίς ὁ ἔνοχος καὶ τίς ὁ ἀθῷος, ἀπεκρίθη ὁ Σουλτάνος συνωφρυωθείς.

— Καὶ τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ τὸ προνόμιον τοῦτο τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος;

— Θέλεις νὰ συμπράξῃς μετ' ἐμοῦ ;

— Διατί ὄχι, ὅταν ἡ σύμπραξίς μου συνᾴδῃ μὲ τὸν ἱερὸν νόμον.

— Ἄκουσον, Ἐφέντη, σκοπὸν ἔχω νὰ χρεμάσω τὸν Πατριάρχην τῶν Ρωμαίων, τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς Προκρίτους των καὶ θέλω πρὸς τοῦτο νὰ ὑπογράψῃς τὸν φετφὰ τοῦτον—Καὶ τῷ ἐνεχείρισεν ἔγγραφον ἐξειργασθὲν ὑπὸ τῆς μοχθηρᾶς ἐπινοίας τοῦ Χαλέτη, λέγον οὕτω.

Ἐρ. «Τί ἀπόκειται τοῖς ἐπιβουλευθεῖσι τὴν ὕπαρξιν τοῦ Κράτους, τοῖς προδόταις τῆς Βασιλείας, ἐν οἷς προεξάρχει ὁ Πατριάρχης, οἱ Ἀρχιερεῖς τῶν Ρωμαίων καὶ οἱ Προύχοντές των;

»Ἀπ. Θάνατος, κατ' ἔγκρισιν τοῦ Πατισὰχ, μὴ λογιζομένων εἰς οὐδὲν τῶν βερατίων καὶ προνομίων.»

— Αὐτὸν τὸν φετφὰ θέλω νὰ ὑπογράψῃς.

— Προθύμως θέλω ἐκτελέσει τὴν διαταγήν σου, Χαριτωμένε Πατισὰχ, ὅταν ὁ φετφᾶς εἶναι σύμφωνος μὲ τὸν ἱερὸν νόμον, ὅστις ἀπαιτεῖ νὰ ὑπάρχωσιν ἀποδείξεις τοῦ ἐγκλήματος πρὸ τῆς καταδίκης. Ἂς μοὶ δοθῶσι τοιαῦται καὶ τότε μάλιστα, ἀντὶ μιᾶς θέττω δύο ὑπογραφάς.

Ὁ Σουλτάνος ἠγέρθη ἐκ τῆς θέσεώς του ἐξαφθεὶς ὑπ' ὀργῆς.

— Μὴ ὀργίζεσθε, Μεγαλειότατε, ὑπέλαβεν ὁ Σεὶχ Οὺλ-Ἰσλάμ· τὸ στόμα μου δὲν προφέρει τοὺς στοχασμοὺς, ἢ τὰς ἰδέας μου, εἶναι ὄργανον τοῦ ἱεροῦ νόμου, ὃν οὐδέποτε θέλω παραβῆ. Προτιμῶ νὰ ὑποστῶ τὸν θάνατον, ἢ νὰ νοθεύσω τὸν νόμον τοῦ Προφήτου.

Ὁ Σουλτάνος ἤρξατο νὰ ἐνδοιάζῃ καὶ ἀπέβλεψεν εἰς τὸν Χαλέ-

την, ὡς νὰ ἐζήτει ἐπικουρίαν, ἢ ὡς νὰ τῷ ἔλεγε σιωπηλῶς, ὅτι οἱ λόγοι τοῦ Σεὶχ-Οὐλ-Ἰσλὰμ εἶναι καὶ ἰσχυροὶ καὶ νόμιμοι.

— Οἱ ἄτακτοι πρέπει νὰ παιδεύωνται λέγει, τὸ Κορ-ὰν, εἶπεν ὁ Χαλέτης ἀποτανθεὶς πρὸς τὸν Σεὶχ-Οὐλ-Ἰσλάμ.

— Ἀλλ' ὄχι ἄνευ ἀποδείξεων λέγει αὐτὸ τὸ Κορ-ὰν, ἀπεκρίθη ὁ Σεὶχ-Οὐλ-Ἰσλάμ· ἄλλως αὐθαίρετός τις Ἡγεμὼν δύναται κατ' ἀρίσκειαν νὰ ἐξολοθρεύσῃ ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος.

— Σουλεϊμὰν Ἀλφεναρί, χαρίζω τὴν κεφαλήν σου ἀλλὰ διὰ τὴν παρακοήν σου σὲ τιμωρῶ δι' ἐξορίας· ἔκλεξον μόνος τὸν τόπον καὶ ὕπαγε.

— Ὁ Θεὸς νὰ πολυετῇ τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα, εἰς ἣν εὐγνωμονῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ. Ἡ ἀπόφασίς σου, Χαριτωμένε Πατισάχ, εἶναι ἱερά, τὴν σέβομαι καὶ πρὶν ἢ παρέλθωσιν ὀκτὼ ἡμέραι, αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου θέλουσι φωτίζει ἀλλαχοῦ τῶν ποδῶν μου τὴν τρίβον· ἀλλὰ συγχώρησόν μοι νὰ σοὶ εἴπω, ὅτι οὐδεμίαν παρακοὴν ἔπραξα· ἔπραξα τὸ καθῆκόν μου ὑπακούσας εἰς τὸν θεῖον νόμον. Ἐὰν, Χαριτωμένε Πατισὰχ, οἱ Μεγιστᾶνες καὶ οἱ Ὑπουργοί σου ὑπήκουον μᾶλλον εἰς τὸν νόμον καὶ δὲν τὸν διέστρεφον ὑπὲρ τῶν συμφερόντων των, ἡ Βασιλεία σου ἤθελεν εὐδαιμονεῖ ἐν εἰρήνῃ διὰ τῆς εὐλογίας τοῦ Ὑψίστου. Ἐξελεξάμην ἀπὸ τοῦδε, Μεγαλειότατε, τόπον τῆς αἰωνίου κατοικίας μου τὴν ἱερὰν Πόλιν Μέκαν, ἐν ᾗ θέλω ἀφιερώσει τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ βίου μου εἰς τὸν Θεόν. Ἐν πάσῃ προσευχῇ μου κλίνων γόνυ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Προφήτου, θέλω παρακαλεῖ τὸν Ὕψιστον ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐξολοθρευμοῦ τῶν κολάκων σου, τῆς λύμης ταύτης τῶν Βασιλέων.

Ὁ Σουλτάνος ἐθεώρει τὸν πρεσβύτην τοῦτον μὲ ὄμμα συμπαθές. Ὁ Σουλτάνος ἀτενίσας πρὸς τὴν ὀροφὴν τῆς αἰθούσης ἐσκέπτετο θωπεύων τὸν πώγωνά του. Ἐπιθύμει ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ μεταβάλῃ τὴν ἀπόφασίν του, ἐνθυμήθη τὸν Γαλὶπ-Πασὰ, τὸν Ἀρχιευνοῦχον

του καὶ τὴν Μητέρα του, ἀλλὰ τὸ πανδαιμόνιον τοῦ πρὸς τὸν Χαλέτην φίλτρου του, ἀνέτρεπεν ἄρδην πάντα σωτήριον αὐτοῦ λογισμόν.

— Σουλεϊμὰν Ἀλφεναρί, πᾶν ὃ γέγονε γέγονε, περίμεινε μικρὸν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν Μαμπεϊντσίδων ἐωσοῦ ἐκλέξω τὸν ἀντικαταστήσοντά σε.

Ὁ Σουλεϊμὰν πεσὼν προσεκύνησεν ἐδαφαίως τὸν Σουλτάνον καὶ ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης.

Οὔτε λεπτὸν παρῆλθε μετὰ τὴν ἔξοδον τοῦ Ἀλφεναρὶ καὶ ὁ Φεϊζὶ-Ἐφέντης, Ἰμάμης τῶν Ἀνακτόρων, εἰσήρχετο περιτετυλιγμένος ἐν τῷ εὑρεῖ πρασσίνῳ ἐπενδύτῃ του καὶ πεσὼν κατὰ πρόσωπον προσεκύνησε τὸν Σουλτάνον.

— Ἰμὰμ-Φεϊζὶ, τῷ εἶπεν ὁ Πατισάχ. Σὲ προσεκάλεσα ἵνα σὲ ἀναδείξω Σεὶχ-Οὐλ-Ἰσλὰμ, ἀλλὰ προλαμβάνω νὰ σοὶ ἀναγγείλω, ὅτι πρέπει νὰ ἐκλέξῃς ἢ τὸν βρόχον, ἢ τὸ ἀξίωμα τοῦτο· τὸν Ἀλφεναρὶ ἐξώρισα, διότι δὲν συγκατετέθη νὰ ὑπογράψῃ τὸν φετφὰ τοῦτον—καὶ τῷ ἀνέγνω τὸν ἀνωτέρω γνωστὸν ἡμῖν φετφά.—Πρὶν διατάξω νὰ σὲ στραγγαλίσωσιν, ὡς Σεὶχ-Οὐλ-Ἰσλὰμ, προτιμώτερον νὰ σὲ χρεμάσωσιν ὡς Ἰμάμην. Ἔκλεξον τὸ ἓν τούτων.

Ὁ δυστυχὴς Φεϊζὶς ἔφριξεν, αἱ τρίχες του ἀνωρθώθησαν καὶ ἀναυδος ἔκλινε τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸ ἔδαφος.

— Τί συλλογίζεσαι; ἐξηκολούθει λέγων ὁ Σουλτάνος· τί σιωπᾷς; λέγε· δὲν ἔχω καιρὸν νὰ περιμένω.

— Ἡ ὑψηλὴ τιμὴ, ἣν, Κραταιότατε Πατισάχ, μοὶ ἐπιδαψιλεύετε ἀναγορεύοντές με Σεὶχ-Οὐλ-Ἰσλὰμ, μ' ἐξέπληξε τὰ μέγιστα. Τὸ ἀπροσδόκητον εἰς ἐμὲ εὐεργέτημα τοῦτο, μ' ἔδεσε τὴν γλῶσσαν καὶ ἐσκότισε τὴν διάνοιάν μου, διὸ καὶ δὲν εὑρίσκω λόγους προσφόρους νὰ ἐκφράσω πρὸς τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην μου.

— Τὸ συμπέρασμα, λέγε, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος μὴ βράδυνε.

— Εἶναι, Μεγαλειότατε, νὰ ὑπογράψω, τὸν φετφὰ ἀπεκρίθη ὁ Ἰμὰμ-Φειζίς, καὶ ἔθεσεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν ὑπογραφήν καὶ τὴν σφραγίδα του, ἐγχειρίσας αὐτὸν τῷ Σουλτάνω.

Ἐκ τοῦ στήθους τοῦ Χαλέτη ἐξῆλθεν ὑπόκωφος στεναγμός, ὡς ν' ἀφηρέθη ἐξ αὐτοῦ βάρος μέγα καταθλίβον τὴν καρδίαν του.

Ὁ Χαζναντὰρ, ὁ θησαυροφύλαξ οὗτος αἰθίοψ, ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου, προσκληθεὶς ὑφ' ἑνὸς τῶν Μαμπεϊτσίδων.

— Προσχείρισα, Ὁμὲρ, τῷ εἶπε, Σεἰχ-Οὐλ-Ἰσλὰμ τὸν Φειζὶ-Ἰμάμην τῶν Ἀνακτόρων, ἔνδυσέ τον τὸν Ἱερὸν μανδύαν, πρόσφερέ τῳ ἵππον αὐτοκρατορικὸν καὶ πρόπεμψέ τον, μετὰ τῆς συνήθους παρατάξεως, μέχρι τοῦ καταλύματός του. — Ἀναχωρισάντων τοῦ τε Φειζὶ καὶ τοῦ Χαζιαντὰρ, ἀποβλέψας ὁ Σουλτάνος πρὸς τὸν Χαλέτην, βλέπεις, τῷ εἶπε, εἶα διαφορὰ χαρακτῆρος ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ Ἀλφεναρὶ καὶ τοῦ Φειζί; ὁ μὲν, ἵνα μὴ παραβῇ τὸν νόμον τοῦ Προφήτου, ἀπεφάσισε νὰ ὑποστῇ καὶ ἐξορίαν καὶ θάνατον, ὁ δὲ, ἵνα ἀναβῇ εἰς τὸ ὀξίωμα τοῦ Σεἰχ-Οὐλ-Ἰσλὰμ, ὑπέγραψε τυφλῶς τὸν φετφά. Ὁ Φειζί, Χαλέτ, θὰ ὑπάρξῃ φαῦλος ἀρχηγὸς τοῦ ἱερατείου. Ἴσως πιεζόμενος μίαν ἡμέραν ἐκδύσει κατ' ἐμοῦ φετφὰ ὀλέθριον.

ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΕΨΩ ΤΑΣ ΕΟΡΤΑΣ ΥΜΩΝ ΕΙΣ ΠΕΝΘΟΣ

Ἡ νὺξ τοῦ μεγάλου Σαββάτου ἦν γαλήνιος, ὁ οὐρανὸς ἀστερόεις

ἡ σελήνη ἀνέτελλε περὶ τὴν ἐννάτην μετὰ μεσημβρίαν, ῥίπτουσα τὰς ἀργυρὰς αὐτῆς ἀκτῖνας ἐπὶ τῶν στεγῶν τῶν πέριξ τοῦ Πατριαρχείου οἰκιῶν, ὁ δὲ μακάριος Πατριάρχης Γρηγόριος, μέλλων νὰ τελέσῃ τὴν θείαν λειτουργείαν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος μετὰ τῶν Συνοδικῶν, ἀπεχώρησεν εἰς τὸν κοιτῶνά του, καὶ ἐκλείσθη ἐν αὐτῷ ἵνα κατακλιθῇ.

Ὁ ὕπνος του ὑπῆρξε βραχύς· ἡμίσειαν ὥραν πρὸ τοῦ μεσονυκτίου ἠγέρθη φαιδρὸς ἐκ τῆς κλίνης, καὶ ὑψώσας τὰς χεῖρας του εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέκραξεν ὡς ἄλλος Ἰακὼβ «ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος, οὐκ ἔστιν ἀλλ' ἢ οἶκος Θεοῦ.»

Ὁ μακάριος Πατριάρχης ἴδε κατ' ὄναρ ἀνεωχθεῖσαν τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνός του καὶ νέος λευσχείμων, οὗ τὸ πρόσωπον ἀπήστραπτεν ὑπὸ αἴγλης ἀφάτου, πλησιάσας τὴν κλίνην του, «ἐγείρου, τῷ εἶπεν, ἡ ὥρα τῆς θυσίας ἐγγίζει, ἰδοὺ ὁ στέφανος τοῦ μαρτυρίου σου» καὶ ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς ἓν τῶν παραθύρων τοῦ Συνοδικοῦ, τῷ ἔδειξε πρὸς ἀνατολὰς στέφανον συμπεπλεγμένον ὑπὸ ἀστέρων λαμπόντων ἐπὶ τοῦ στερεώματος. Ἐξ ἐκείνης τῆς στιγμῆς ὁ Γρηγόριος ἔσπευδε προθύμως νὰ διανύσῃ τὴν ὁδὸν τοῦ μαρτυρίου, ἵνα κοσμήσῃ τὴν κεφαλήν του μὲ τῆς αἰωνίου δόξης τὸν στέφανον.

Οἱ χριστιανοί, ἤ καὶ ἔντρομοι ἐκ τῶν σφαγῶν καὶ τῶν κακώσεων, συνέρρεον εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν, ἵνα ἑορτάσωσι τὴν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος μετὰ τοῦ πνευματικοῦ αὐτῶν πατρός. Τὸ μεσονύκτιον ἔκλινε πρὸς τὸν ὄρθρον, ὁ δὲ Πατριάρχης καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς ἐξήρχοντο ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐνδεδυμένοι τὰς λαμπροτέρας αὐτῶν στολὰς ψάλλοντες «τὴν ἀνάστασίν σου Χριστὲ Σωτὴρ κτλ.» Τὸ πρόσωπον τοῦ Πατριάρχου ἔλαμπεν ἐξαισίως· ἱστάμενος φαιδρὸς ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Χρυσοστόμου ηὐλόγει τὸν λαὸν, ὃν ἀπειράκις ηὐλόγησε καὶ μετὰ μικρὸν ἐγκατελίμπανεν. Ὁ ἤδη χρυσοπάρυφον φορῶν στολὴν καὶ ἐξ ἀδαμάντων καὶ μαργαριτῶν κεκοσμημένην μήτραν, ἀρχιποιμὴν τῆς Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, ὁ φέρων τὴν ἀργυρᾶν

καλαύροπα πρὸς ὁδηγίαν τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ ποιμνίου εἰς λειμῶνα εὐθαλῆ καὶ σωτήριον, ἔμελλε μετ' ὀλίγον νὰ κρέμαται ὡς κακοῦργος πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ Πατριαρχικοῦ μεγάρου, ὑπὸ μὲν τῶν χριστιανῶν πενθούμενος, ὑπο δὲ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων ἐμπαιζόμενος. Ὅταν ἐμφανισθεὶς πρὸ τῶν δημοθύρων τοῦ ἱεροῦ βήματος καὶ κρατῶν ἀνημμένα τὰ τρικέρια, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν, παρακαλῶν αὐτὸν ἵνα ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ, ἣν ἡ δεξιὰ αὐτοῦ ἐφύτευσεν, ἅπαν τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα τοῦ Ναοῦ ἐξίστη. Δὶν ὑπῆρχε πλέον ὁ Γρηγόριος, ὁ γηραιὸς Πατριάρχης· εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἔλαμπεν ἀνερμήνευτόν τι καὶ οὐράνιον φῶς· ἦν ὁ σφαγιασθησόμενος ἀμνὸς, ὁ προσφερόμενος θυσία τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ λαοῦ του· καὶ τῷ ὄντι ὁ μακάριος Γρηγόριος ἐδόθη λύτρον τῆς τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς χειραφετήσεως.

Ἡ θεία μυσταγωγία προεχώρει ὁ χορὸς ἔψαλλεν «Ἀγαπήσω σε Κύριε ἡ ἰσχύς μου», ὁ δὲ Πατριάρχης ἠσπάζετο τοὺς περὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν Ἱεράρχας. Ὁ ἀσπασμὸς οὗτος εἶναι ὁ τελευταῖος, τοῖς εἶπεν, ὡς ὑπῆρξε τὸ τελευταῖον Πάσχα τοῦ Κυρίου ὁ μυστικὸς αὐτοῦ δεῖπνος. Οἱ σεβάσμιοι Συνοδικοὶ ἐδάκρυον. Μὴ δακρύετε, προσέθηκεν, ὁ θάνατός μου ἔσται εἰς σωτηρίαν καὶ ἀνάστασιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ὁ Πατριάρχης, καὶ τοι γινώσκων ὅτι ἐβάφη ἤδη ὁ κάλαμος τῆς κατ' αὐτοῦ θανατικῆς ἀποφάσεως, ἀνῆλθεν ἀταράχως εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ἀπεχώρησεν εἰς τὸ μικρὸν καὶ εὐτελὲς αὐτοῦ δωμάτιον καὶ λαβὼν ὀλίγον ζωμὸν κατεκλίθη, ἵν' ἀναπαυθῇ μικρὸν κακοπαθῶς λίαν.

Ὄρθρου βαθέως, φρουρὰ ἐκ τριῶν χιλιάδων Γενιτσάρων περιεκύκλωσε τὸ Πατριαρχεῖον.

Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ὁ Κεσσεδάρης τοῦ Ρεὶζ Ἐφέντη, ἀγριωπὸς καὶ σκιθρωπάζων, παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Πατριάρχου.

— Φέρετε, εἶπεν ὁ Πατριάρχης ἔντρομος εἰς τὸν Ἀρχιδιάκονον, τὰ νενομισμένα πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ Κεσσεδὰρ-ἀγᾶ.

— Δὲν θέλω τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ Κεσσεδάρης. Ἐγείρου νὰ σὲ συνοδεύσω εἰς τὴν Πύλην.

Ὁ Πατριάρχης ἐφόρεσε τὸ ράσον του, ἐκαλύφθη διὰ τοῦ ἐπανωκαλυμμαύχου καὶ λαβὼν τὴν ῥάβδον του ἠκολούθησε τὸν Ὀθωμανόν· οὗτος δὲ ὁδηγήσας αὐτὸν εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Φαναρίου, ἐπεβίβασεν ἐπὶ ἀκατίου καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὸ ἐνόπλων. Ἀντὶ δὲ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν Πύλην, τὸν ἀπεβίβασεν εἰς τὸ Γιαλὶ-Κιόσκ, τὸ προπύλαιον, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ μαρτυρίου.

— Ἔχω διαταγὴν νὰ σὲ φέρω αὖθις εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐν αὐτοκρατορικῇ πομπῇ. τῷ εἶπεν ὁ Μποσταντσίμπασης, ἐὰν μοὶ φανερώσῃς τίνες εἰσὶν οἱ τῶν ἀποστατῶν ἀρχηγοί· λέγε, διατί σιωπᾷς; ἂν ἦσαι ἀθῶος μαρτύρησέ τους νὰ πάθωσιν ἵνα σωθῇς σύ.

Ὁ ἀοίδιμος Γρηγόριος ἐσίγα.

— Ἐξώμοσον τῷ εἶπεν ὁ Κεσσεδάρης.

— Ὁ Πατριάρχης τῶν χριστιανῶν, ἀπεκρίθη ὁ θεῖος Γρηγόριος, θ' ἀποθάνῃ χριστιανός, ἕτοιμος νὰ ὑποστῇ πᾶν μαρτύριον.

Μετὰ παρέλευσιν δύο ὡρῶν, εἷς τῶν Χασικίδων ἐλθὼν εἰς τὸ δεσμωτήριον συνδιελέχθη μυστικῶς μετὰ τοῦ Μποσταντσίμπαση, ὅστις διέταξε τὸν Πατριάρχην νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ.

— Ποῦ θὰ μὲ ὑπάγεις; τὸν ἠρώτησεν οὗτος.

— Εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ἀπεκρίθη ὁ Μποσταντσίμπασης.

Καὶ ἀγαγὼν τὸν μάρτυρα τοῦτον τῆς πίστεως εἰς τὸ Γιαλὶ-κιόσκ, τὸν ἐπεβίβασεν, εἰς ἓν ἀκάτιον. Ἀφικόμενοι εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Φαναρίου, ἔλαβον ἀπὸ μάλης τὸν ἡμιθανῆ ἐκ τοῦ τρόμου ἀσθενῆ γέροντα καὶ τὸν ἀπεβίβασαν εἰς τὴν ξηράν. Ἡ ἀποβάθρα καὶ ἅπασα ἡ μικρὰ πλατεῖα, ἡ ὑπὸ Τουρκικῶν καφφενείων περικυκλωμένη, ὑπῆρχε πλήρης ἐνόπλων Ὀθωμανῶν, ἐμποιούντων φρίκην. Ὁ Πατριάρ-

χης δὲν ἀμφιβαλλεν ὅτι ἄ εται ἐπὶ σφαγὴν, διὸ καὶ προχωρήσας μικρὸν ἐγονυπέ-ησε, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν περιέμενε νὰ αἰσθανθῇ πίπτοντα τὸν πέλεκυ τοῦ Δημίου ἐπὶ τοῦ τραχήλου.

Ὀλίγα μόνον λεπτὰ παρῆλθον ἀφοῦ ὁ χειροτονηθεὶς νέος Πατριάρχης Εὐγένιος ἐξελθὼν ἔνδακρυς ἐκ τοῦ ναοῦ ἀνῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ὅτε οἱ Δήμιοι παρακολουθούμενοι ὑπὸ τοῦ ὄχλου τῶν Ὀθωμανῶν καὶ φέροντες τὸν ἱερὸν Γρηγόριον πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ μεγάρου ἐκείνου, ὅπερ δὲν ἐπένθησε πρώτην ἤδη φορὰν τὸν πρῶτον τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας λειτουργὸν, ἔστησαν ἐπὶ τῆς μέσης θύρας τὸ ἱκρίον καὶ περιέβαλον τὸν βρόχον τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ.

— Σταθῆτε, τοῖς εἶπε, μίαν στιγμὴν, καὶ τὰς χεῖρας ἐκτείνας καὶ ἀτενίσας πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνέκραξε «Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ δέξαι τὸ πνεῦμα μου καὶ σῶσον τὸν περιούσιόν σου λαόν.»

— Τίνα προσκαλεῖς εἰς βοήθειαν; τῷ εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Δημίων. Καὶ διέταξε καὶ ἦραν αὐτὸν καὶ ἐκρέμασαν ὡς τὸν ἔσχατον τῶν κακούργων, ἀναρτήσαντες ἐπὶ τοῦ στήθους του τὴν ἐπιγραφὴν «Προδότης τῆς Βασιλείας» ἀπέπνευσε δὲ ὡς στρουθίον.

Οἱ ὀφθαλμοί του ἔμειναν ἠνεῳγμένοι θεωροῦντες πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ὑψώθη εἰς τὰ ὀπίσω, τὸ δὲ στόμα του ὑπῆρχεν ἡμίκλειστον, ὥστε ὁμοίαζε προσευχόμενος· ἐφαίνετο ὡς ν' ἀπεύθυνε παρακλήσεις τῷ Θεῷ τῶν χριστιανῶν ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν ἀγῶνος.

Πένθος μέγα ἐκάλυψε τοὺς χριστιανοὺς τῆς Ἀνατολῆς· τρεῖς ἡμέρας ἐκρέματο εἰς τὸ ἱκρίον ὁ θεοφιλὴς Πατριάρχης, πτυόμενος, ὑβριζόμενος, καὶ ὑπὸ τῶν ἑβραίων ἐμπαιζόμενος. Δύο Δερβίσσαι μετὰ τὴν μεσημβρίαν, ὁ μὲν ἔχων τὸν πώγωνα μελάντερον πτεροῦ κόρακος ὁ δὲ καστανοειδῆ, ἵσταντο πλησίον τῆς μεσημβρινῆς καμπῆς τῆς ὁδοῦ, ἀφ' ἧς ἐφαίνετο ἡ θύρα τοῦ Πατριαρχείου.

— Βλέπετε, Μεγαλειότατε, ἔλεγεν ὁ δεύτερος εἰς τὸν πρῶτον, πόσον ἐπροξένησε τρόμον μέγαν εἰς τοὺς ἀπίστους ἡ ἀγχόνισις τοῦ Ἀρ-

χηγοῦ των; οὐδεὶς φαίνεται ἐν τῇ ὁδῷ, ὅλοι ἐκλείσθησαν. Ἐὰν ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἐγὼ ἐγνωμάτευον, ἐκρέμαζαν τὸν κακοκαλόγηρον τοῦτον καὶ τοὺς ὁμοίους του καὶ ἐξολόθρευεν ὁ πέλεκυς τοῦ Δημίου τοὺς προκρίτους των, ἡ ἐπανάστασις τῆς Πελοποννήσου δὲν ἐγίνετο.

— Τοῦτο, Χαλὲτ, εἶναι ἄδηλον, ἀπεκρίθη ὁ μετημφιεσμένος Σουλτάνος, διότι ὁ φόβος πολλάκις προξενεῖ τὴν ἀπελπισίαν καὶ αὐτὴ τὴν ἄμυναν καὶ τὸν ἡρωϊσμόν.

Ὁ Σουλτάνος ἔκαμψε τὴν ὁδὸν, ὁ δὲ Χαλέτης πλήρης εὐχαριστήσεως τὸν παρηκολούθει. Ἐνῷ οὗτοι ἀπεμακρύνοντο, καλυφθέντες ὑπὸ τῆς καμπῆς τῆς ὁδοῦ, ὁ Γαλὶπ-Πασὰς ἤρχετο ἐκ τοῦ ἀντιθέτου αὐτῆς μέρους, τοῦ πρὸς βορρᾶν.

— Δυστυχῆ Πατριάρχα! εἶπεν, ἰδὼν αὐτὸν κρεμάμενον, καὶ ἐκίνησε περίλυπος τὴν κεφαλήν. Ἐγένου θῦμα ἀθῶον. Ὁ Θεὸς θέλει τιμωρήσει τὸν αἴτιον τοῦ ἀδίκου θανάτου σου· ἡ ἐκλειψασα πνοή σου θέλει ἐμφυσήσει θάρρος εἰς τοὺς ἐπαναστάτας· πιστεύω ἀπὸ τοῦδε, ὅτι ἐγεννήθη σκύμνος, ὅστις μίαν ἡμέραν γεννήσεται Λέων σφριγῶν, καὶ οὐαὶ τῷ Ἀσιανῷ θώᾳ. Περίλυπος ἀντιπαρῆλθεν ὁ Γαλὶπ-Πασὰς, ἀπομάξας τὸ ὡς ἀδάμας ἀναβλύσαν δάκρυ εἰς τὴν γωνίαν τῶν ὀφθαλμῶν του. Οἱ ἀείποτε χαιρεκακοῦντες κατὰ τῶν χριστιανῶν Ἑβραῖοι τῆς Τουρκίας, προσέφερον χρήματα τῇ Ἐξουσίᾳ, ἵνα παραδώσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ ἱερὸν τοῦ Πατριάρχου λείψανον, ὅπερ ἔσυρον τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἀπαγχόνισιν αὐτοῦ ἐν τῷ βορβόρῳ, οἱ δὲ Δήμιοι ἐβύθισαν ἐν τῷ Κερατίῳ κόλπῳ, δέσαντες λίθον βαρὺν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ.

Η ΑΝΑΔΥΣΙΣ

Εἰς τὴν θέσιν Καράκιοι τοῦ Γαλατᾶ, ἔνθα σήμερον ὑπάρχει ἡ ζευγνύουσα τὴν Κωνσταντινούπολιν μετὰ τοῦ Πέρα γέφυρα, ἦν

προσωρμισμένον πλοῖον χριστιανικὸν, κυβερνώμενον ὑπὸ τοῦ Κεφαλλῆνος πλοιάρχου Μαρίνου Σκλάβου ἐπονομαζομένου, ἕτοιμον πρὸς ἀπόπλουν δι' 'Οδησσόν. 'Η νὺξ τῆς Πέμπτης τῆς Διακαινισίμου ὑπῆρχε γαλήνιος, ὁ οὐρανὸς ἀστερόεις, ἡ δὲ σελήνη ἀνέθορε περὶ τὸ μεσονύκτιον, προτείνουσα τὰ ἀργυρᾶ αὐτῆς κέρατα ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Βιθυνίας. Περὶ τὸν ὄρθρον ἀναβᾶσα τὸ μεσαίτατον τοῦ οὐρανοῦ σημεῖον, ἔχυνε τὸ φῶς αὐτῆς ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαμπρότερον, ὥστε τ' ἀντικείμενα διεκρίνοντο εὐκρινῶς. 'Ο πλοίαρχος καὶ οἱ ναῦται ἐκοιμῶντο· εἷς δὲ τούτων ὀρθρινῶν, ὡς σύνηθες κατὰ τὴν ὥραν ταύτην, κατεβίβασε διὰ σχοινίου ἀγγεῖον σιδηροῦν εἰς τὴν θάλασσαν, ἵν' ἀντλήσῃ ὕδωρ πρὸς χρῆσιν τοῦ πλοίου· ἀλλὰ τὸ ἀγγεῖον δὲν ἐβυθίζετο ἐπικαθίσαν ἐπὶ στερεοῦ σώματος. Ταράξας ὁ Ναύτης τὸ ὕδωρ παρετήρησεν ὅτι ἐκάθητο ἐπὶ σώματος ἀνθρωπίνου· ὅθεν δραμὼν ἀφύπνισε τόν τε πλοίαρχον καὶ τοὺς ναύτας, οἵτινες παρακύψαντες εἶδον, ὅτι πραγματικῶς πρὸς τὴν πλευρὰν τοῦ πλοίου ὑπῆρχεν ἐφαπτόμενον αὐτὴν σῶμα ἀνθρώπινον· καταβιβάσαντες δὲ τὴν λέμβον καὶ παρατηρήσαντες ἀκριβῶς, ἀνεγνώρισαν τὸ σῶμα ἐκ τοῦ πώγωνος καὶ τῶν ἐνδυμάτων, ὅτι ἦν λείψανον ἱερέως χριστιανοῦ.

— 'Αναβιβάσατέ το εἰς τὸ κατάστρωμα, εἶπεν ὁ πλοίαρχος τοῖς ναύταις καὶ καλύψατέ το δι' ὀθόνης. Πιστεύω ὅτι εἶναι τοῦ Πατριάρχου τὸ λείψανον, ὑπέλαβεν οὗτος ἰδὼν αὐτὸ ἐγγύθεν, ἰδοὺ ὁ βρόχος τετυλιγμένος εἰσέτι περὶ τὸν τράχηλόν του.—Δράμε, 'Ανδρέα, εἶπε τὸν Μέγα Πρωτοσύγκελλον, ὅτι ἀνελκύσαμεν ἐκ τῆς θαλάσσης ἓν σῶμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι εἶνε ὁ νεκρὸς τοῦ Πατριάρχου, καὶ πρὸς μείζονα πίστωσιν νὰ στείλῃ ἕνα τῶν διακόνων νὰ ἴδῃ ἐὰν δὲν ἀπατώμεθα.

'Αντὶ δὲ τοῦ διακόνου, περὶ τὴν δεκάτην πρὸ μεσημβρίας, ἀνέβη πὶ τοῦ πλοίου ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος, ὃν ὡδήγησαν εἰς τὸν θάλαμον, εἰς ὃν κομίσαντες τὸν νεκρὸν ἔθεσαν ἐπὶ τραπέζης κεκαλυμμένης ὑπὸ λευκοτάτης ὀθόνης. Λαμπάδες δὲ ἀνημμέναι ἐφώτιζον

τὸν θάλαμον τοῦ πλοίου καὶ θυμίαμα ἐκαίετο ἐπὶ θυμιατηρίου στίλβοντος.

— Αὐτὸς εἶναι, ἀνεφώνησεν ὁ Πρωτοσύγγελος ἰδὼν τὸν νεκρόν· ὁ γέροντάς μου, ὁ πατήρ μου, ὁ καλὸς καὶ ἀγαθός μου Κύριος, ὁ ἐνάρετος Γρηγόριος καὶ ἔκλαυσε πικρῶς. Μεγάλα τὰ ἔργα Κυρίου! ἐπανέλαβε λέγων. Τίς ὡδήγησε τὸν νεκρόν του πλησίον πλοίου, κυβερνωμένου ὑπὸ ὀρθοδόξου πλοιάρχου καὶ ὀρθοδόξου πληρώματος, ἑτοίμου πρὸς ἀπόπλουν διὰ τὴν 'Οδησσὸν, ἢ ἡ χεὶρ τοῦ Κυρίου, ἵνα κηδευθῇ ἐν γῇ χριστιανικῇ, ἐν γῇ πεφιλημένῃ, ἐν γῇ ὀρθοδόξῳ;

Καὶ τῳόντι ὁ μακάριος Πατριάρχης Γρηγόριος ἔτυχεν ἐν 'Οδησσῷ ταφῆς αὐτοκρατορικῆς. 'Ετιμήθη ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Αὐτοκράτορος 'Αλεξάνδρου βασιλικῶς. 'Ο νεκρὸς αὐτοῦ ἐκοσμήθη χρυσίῳ καὶ πολυτίμοις λίθοις καὶ ἐκηδεύθη ὡς ποιμενάρχης τῆς 'Ανατολικῆς ὀρθοδόξου 'Εκκλησίας ἐν τῷ μέσῳ πενθούντος ποιμνίου. 'Αρχιερεῖς, 'Ιερατεῖον παμπληθὲς, Στρατηγοί, 'Αξιωματικοὶ παντὸς βαθμοῦ, ἅπας ὁ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐκείνῃ σταθμεύων Στρατὸς, τὸν προέπεμψαν ἀπὸ τὴν προκυμαίαν εἰς τὸν Ναόν· ἄπειρον δὲ πλῆθος λαοῦ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἀθρόοι οἱ κάτοικοι τῆς 'Οδησσοῦ καὶ τῶν περιχώρων συνώδευσαν τὸν ἱερὸν νεκρὸν τοῦ Γρηγορίου, καὶ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας αἱ θύραι ἦσαν ἀναπεπταμέναι εἰς τοὺς πιστοὺς, τοὺς πανταχόθεν συρρέοντας ἵν' ἀσπασθῶσι τὴν δεξιάν του. Μὴν παρῆλθε καὶ τὸ ἱερὸν λείψανον ἔμεινεν ἄθικτον, ἀκέραιον, ἄσηπτον· μάρτυρες τοῦ παραδόξου καὶ ὑπερφυσικοῦ τούτου θαύματος εἰσὶ μυριάδες ἀνθρώπων ἀσπασθέντων αὐτό. "Αν ἄπιστοι διστάζουσι νὰ τὸ πιστεύσωσι, πρέπει νὰ διστάζωσι προσέτι καὶ νὰ πιστεύωσιν, ὅτι ἡ δεξιὰ τοῦ ὑψίστου ἠλευθέρωσε τὴν ἀδύνατον καὶ στερουμένην ὅπλων, χρημάτων καὶ πολεμοφοδίων 'Ελλάδα, ἐν μέσῳ πατάγων καὶ διχονοιῶν.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς 'Αναστάσεως, ἐκ συνθήματος, ἐκρεμάσθη

ὁ πρώην Πατριάρχης Κύριλλος ὁ στ' ἐν Ἀδριανουπόλει τῇ πατρίδι του, ὁ Σωζουπόλεως Παΐσιος, ὁ Γάνου καὶ Χώρας Γεράσιμος, ὁ Μυριοφύτου Νεόφυτος, ὁ Μακαριώτατος Κύπρου μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν. Πανταχοῦ θάνατος ὁρικώδης μετὰ βασάνων ἐθέριζεν Ἱεράρχας καὶ Προϊστῶτας, οἱ δὲ δολοφόνοι ἀπειδεκάτιζον καθεκάστην τὸν δυστυχῆ λαόν.

Ἰδοὺ ἡ στιγμὴ ἐπέστη ν' ἀναπετάσωμεν τὸ προσκήνιον, ἵνα ἴδωμεν καὶ ἑτέραν σκηνὴν τραγικήν. Ἡ θύρα τοῦ δεσμωτηρίου, ἧ τοῦ Φούρνου τοῦ Μποστανταιμπαση, ἠνεῴχθη μετὰ τριγμοῦ ἀπαισίου. Οἱ Σεβάσμιοι Ἱεράρχαι, οἱ πρὸ πολλοῦ ἐν αὐτῷ καθειρχθέντες, Δέρκων, Θεσσαλονίκης, Τυρνόβου καὶ ὁ σοφὸς Ἀδριανουπόλεως Ἱερώνυμος, ἐσκίρτησαν, αἱ τρίχες των ἀνωρθώθησαν, ἰδόντες εἰσερχόμενον τὸν Μποστανταιμπαση, παρακολουθούμενον ὑπὸ ἓξ Δημίων, ἔξωθεν δὲ τῆς θύρας σπεῖραν ὅλην Μποστανταιδων.

— Ἐγερθῆτε, τοῖς εἶπεν εἰσελθών, διετάχθην νὰ σᾶς ἐξορίσω·— Ἠκούσθη δὲ κρότος ἁλύσεων, φυγουσῶν ἐξ ὀλιγωρίας ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ κρατοῦντος αὐτὰς Μποστανταση.

— Ἀδελφοί, εἶπεν ὁ Ἀδριανουπόλεως εἰς τοὺς λοιποὺς Ἱεράρχας, μὴ πιστεύετε ὅτι θὰ μᾶς ἐξορίσωσιν· ἂς ἑτοιμασθῶμεν, ἐπὶ σφαγὴν ἄγουσιν ἡμᾶς. — Ἀγά, εἶπε στραφεὶς πρὸς τὸν Μποστανταιμπαση, ἡμεῖς γινώσκομεν κάλλιστα ὅτι θὰ μᾶς ὁδηγήσεις εἰς τὸ ἰχρίον, λάβε τὸ βχλάντιον τοῦτο πλῆρες χρημάτων καὶ ἄρες ἡμᾶς ἡμίσειαν μόνον ὥραν νὰ προσευχηθῶμεν. Ἂν ἦσαι ἀληθὴς Μουσουλμάνος δὲν θέλεις ἀντιστῆ εἰς τὴν αἴτησίν μας, τοῦ νὰ ἐκτελέσωμεν τὸ καθῆκον τοῦτο, ὅπερ μᾶς ἐπιβάλλει ἡ πίστις μας, ἄλλως σὺ χεις τὴν ἁμαρτίαν.

— Θέλω σᾶς; δώσει καιρὸν νὰ πράξετε τὸ καθῆκον σας, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχισωματοφύλαξ οὗτος τοῦ Σουλτάνου θέσας τὸ βχλάντιον εἰς τὸν κόλπον του· ἀλλὰ πρὶν τούτου σᾶς δίδω μίαν συμβουλὴν σωτήριον. Ἡ ζωὴ ὑμῶν, ὡς βλέπετε, μετ' ὀλίγον σβύνεται· εἶναι ἁμαρτία ν' ἀποθάνετε ἐν τῇ κιβδήλῳ πίστει ὑμῶν καὶ νὰ ὑπάγετε εἰς τὴν κόλασιν· τουρκίσατε νὰ σωθῆτε· ἐὰν τοῦτο πράξετε, ἔχω διαταγὴν νὰ σᾶς ἀπολύσω ἐλευθέρους.

— Τί λέγεις, Ἀγά; τῷ εἶπε μειδιῶν εἰρωνικῶς ὁ ἅγιος Δέρκων· φαντάζεσαι ποτὲ, ὅτι οἱ Ἱεράρχαι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι δυνατὸν ν' ἀλλάξωσι, διὰ τὸν πρόσκαιρον τοῦτον κόσμον, τὴν αἰώνιον βασιλείαν του; μὴ χάνῃς μάτην τὸν καιρόν σου· ἐκτέλεσον τὴν διαταγὴν τοῦ Κυρίου σου.

Μετὰ μίαν ὥραν οἱ μακάριοι Ἱεράρχαι, οἱ μάρτυρες οὗτοι τῆς πίστεως, ἐκρέμαντο εἰς τὰς βορβορωδεστέρας θέσεις τῆς πόλεως, προπηλακιζόμενοι καὶ ὑβριζόμενοι ὑπὸ τοῦ ὄχλου.

Ο ΑΓΚΩΠ

Εἰς τὴν Ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Βοσπόρου κεῖται τὸ χωρίον πάλαι Κάνγλιτσα, παρὰ τὴν ὄχλην τοῦ χωρίου τούτου ὑπῆρχεν ἡ ἔπαυλις τοῦ μεγάλου Τελώνου Ὀσμὰν-ἀγᾶ, οἰκοδομὴ ξύλινος μεγίστη, ἔχουσα εἰς τὰ ὄπισθεν κῆπον ἐκτεταμένον ὑπὸ ἀγρίων καὶ ὀπωροφόρων δένδρων κατάφυτον. Τράπεζα δὲ ὑπὸ τὴν σκιάδα, παρὰ τὰ ἀχνίζοντα εὐώδη ἐδέσματα τῆς τουρκικῆς μαγειρικῆς, ἔφερεν ἐπ' αὐτῆς καὶ πᾶσαν τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς πέριξ αὐτῆς φύουσαν ὀπώραν.

Εἰς τὴν πολυτελῆ καὶ λουκούλιον ταύτην τράπεζαν τέσσαρες μόνον ἐκάθηντο Ὀθωμανοί, οὓς δύο μαῦροι Εὐνοῦχοι ὑπηρέτουν, ὁ Χαλὲτ-Ἐφέντης, ὁ Ζαρπαχανὲ-Ἐμίνης, ὁ Σεῖχ-Οὐλ-Ἰσλὰμ καὶ ὁ κύριος τῆς ἐπαύλεως Ὀσμὰν-Ἀγάς.

— Ἐλησμόνησα, Ἐφέντη, νὰ σοὶ δώκω μίαν εἴδησιν, εἶπεν ὁ Ἀρχιτελώνης εἰς τὸν Χαλέτην.

— Ποίαν; ἠρώτησεν οὗτος.

— Εἶδον χθὲς ἀποβιβασθέντα ἐκ μιᾶς λέμβου τοῦ Ναυστάθμου εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ τελωνείου τὸν Ἀγκὼπ Δούζογλουν.

— Παράδοξον! ἐνεργοῦσι κρυφίως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ μου· ἀλλὰ διατί ὁ Βεζύρης νὰ μὴ μοὶ εἰπῃ τὸ παραμικρόν;

— Μήπως λέγουν καὶ εἰς αὐτὸν τί ἐνεργοῦσιν; εἶπεν ὁ Σεἰχ-Οὐλ-Ἰσλάμ. Ἤδη ἡ Βαλιδὲ, ὁ Ἀρχιευνοῦχος καὶ ὁ Χὰς-Ἀκ-ἀὰς, αὐτοὶ ἄγουσι καὶ φέρουσι τὸν Σουλτάνον.

— Τώρα ἐν ᾧ ἐπεβιβαζόμην εἰς τὸ ἀκάτιον ἀπὸ τὴν προκυμαίαν τοῦ Τοπχανὲ νὰ ἔλθω ἰδώ, εἶπεν ὁ γέρων Ἀχμὲτ, μ' ἠρώτησεν ὁ ἐκεῖ ἱστάμενος Τοπτσιμπασης. Ἤξεύρει, Ἀχμὲτ, ὁ κύριός σου, ὅτι ὁ Ἀγκὼπ Δούζογλους ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν καὶ πρὸ δύο ὡρῶν διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ Νομισματοκοπείου;

Ὁ Χαλέτης ἔμεινεν ἐμβρόντητος· ἡ χεὶρ του μετὰ τοῦ πλήρους οἴνου ποτηρίου του κατέπεσε μηχανικῶς ἐπὶ τῆς Τραπέζης. Καὶ ἐν παροξυσμῷ του ἀνέκραξεν.

— Ἡ ἐνταῦθα ἐπάνοδος τοῦ Ἀγκὼπ, εἶναι προοίμιον νέων ἀπαισίων σκευωριῶν τοῦ μοχθηροῦ Κιζλὰρ-ἀγὰ. Ἀρχαὶ ὀδύνων.

— Σκέφθητι, Ἐφέντη, καὶ εἰς τὰς ἐνεργείας σου θέλομεν συμπράξει καὶ ἡμεῖς, εἶπεν ὁ Ἀρχιτελώνης.

Ὁ Χαλέτης ὑπώπτευεν, ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ εὑρίσκωνται εἰς χεῖρας τοῦ Ἀγκὼπ ἐπιστολίδιά του, ἅτινα ἔστελλε πολλάκις εἰς τὸ Νομισματοκοπεῖον, ἵνα τῷ σταλῶσι χρήματα. Ἡ ἐσπέρα ἦν ἐγγὺς, τὸ συμπόσιον, ἀντὶ νὰ γείνῃ πρόξενος εὐθυμίας, μετετράπη εἰς θλῖψιν.

Περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου οἱ συνεστιώμενοι, πλήρεις ἀθυμίας, ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

ΤΟ ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟΝ ΑΚΟΥΣΜΑ

Μετὰ τὴν καθίδρυσιν τοῦ Ἀγκὼπ Δούζογλου ἐν τῷ Νομισματοκοπείῳ, οὗτινος τὴν διοίκησιν ἀνεδέξατο Σουλτανικῷ προστάγματι, ὁ Κιζλὰρ-ἀγὰς πρωΐαν τινὰ ἀκολουθούμενος ὑφ' ἑνὸς μόνου μαύρου Εὐνούχου, εἰσήρχετο ἐν αὐτῷ, ἵνα ἐπισκεφθῇ τὸν προστατευόμενόν του τοῦτον, ὃν μίαν ἡμέραν ἐφρόνει νὰ μεταχειρισθῇ ὄργανον πρὸς καταστροφὴν τοῦ Χαλέτη.

Εἰδοποιηθεὶς ὁ Ἀγκὼπ. ὅτι ὁ Κιζλὰρ-ἀγὰς ἐπάτησε τὸν οὐδὸν τοῦ μεγάρου, ἔδραμεν εἰς ὑποδοχήν του, ὑποδεξάμενος αὐτὸν διὰ πολλῶν ὑποκλίσεων.

— Τί εὐδαιμονία δι' ἐμὲ, Ὑψηλότατε, τῷ εἶπε, νὰ τιμήσητε διὰ τῆς παρουσίας σας τὸν ταπεινότατον δοῦλόν σας, ὅστις ὀφείλει εἰς ὑμᾶς καὶ εἰς τὴν χαριτωμένην Βαλιδὲ τὴν ἀπαλλαγήν του ἀπὸ τῆς ἐξορίας, τὴν ἐπάνοδόν του ἐνταῦθα καὶ τὴν ἀποκατάστασίν του, εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀδελφῶν του.

— Τὰ πάντα χρεωστεῖς, Ἀγκὼπ, εἰς τὴν Βαλιδέ· αὐτὴ σ' ἐπροστάτευσε πάντοτε καὶ σ' ἀπήλλαξεν ἀπὸ τὸν θάνατον· μυρία μέσα μετεχειρίσθη νὰ σώσῃ τοὺς ἀδελφούς σου, ἀλλ' αἱ καταχθόνιαι ραδιουργίαι τοῦ Χαλέτη καὶ τοῦ Μπερμπέρμπαση ὑπερίσχυσαν.

— Εἰπέ μοι, Ἀγκὼπ, ἔχεις τίποτε χαρτιὰ ἐν οἷς νὰ φανεροῦται ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου ληψοδοσία;

— Κάτω εἰς τὸ ὑπόγειον, Ὑψηλότατε, εἴχομεν μίαν κρύπτην, εἰς ἣν ἀπέθετον οἱ ἀδελφοί μου ἔγγραφα, ὧν ἡ ὕπαρξις δὲν ἤθελον νὰ γείνῃ γνωστὴ εἰς οὐδένα καὶ ἰδίως ἡ μετὰ τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη ἀλληλογραφία. Πολὺ ὑπόπτευον μὴ ἡ κρύπτη αὕτη ἐγένετο γνωστὴ καὶ ἀφῃρέθησαν τὰ ἐν αὐτῇ ἔγγραφα, ἀλλ' εὐτυχῶς τὴν εὗρον ἀνέπαφον.

— Λέγε, λέγε ταχέως, εἶπεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, διότι ἀνησυχῶ νὰ μάθω τὸ τέλος. Λοιπόν.... .....

— Εὗρον, Ὑψηλότατε ἐν τοῖς πολλοῖς ἐγγράφοις καὶ ἐπιστολίδια τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη, δι' ὧν ἐζήτει χρήματα ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μου Κυρκὼρ, ἀλλ' εἰς κανένα δὲν λέγει ὅτι ἔλαβεν. Ἑπομένως

ἐμπορεῖ νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐζήτει μὲν, ἀλλὰ δὲν τῷ ἐδίδοντο, ἀλλ' ἐγὼ κρατῶ τὸ κατάστιχόν του.

— Τὸ κατάστιχόν του! ἀνέκραξεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος διακόψας τὸν λόγον τοῦ Ἀγκὼπ· τὸ κατάστιχόν του! Τί λέγεις Ἀγκὼπ; ὀνειρεύεσαι!

— Ἔχω, Ὑψηλότατε, βεβαίως εἰς τὴν κατοχήν μου ἓν κατάστιχον τοῦ Χαλὲτ-Ἐρέντη, τοῦ ὁποίου γνωρίζω ἐξαίρετα τὸν χαρακτῆρα· ἓν κατάστιχον δεμένον μὲ ἐρυθρὸν μαροκινόν.

Ὁ Κιζλὰρ-ἀγὰς ἠγέρθη ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ περιῆλθε βήματι ταχεῖ τὸ δωμάτιον, θεωρῶν πανταχόθεν, ὡς νὰ τὸ ἐζήτῃ εἰς ἁπάσας αὐτοῦ τὰς πλευρὰς καὶ γωνίας.

— Εἶχε λοιπὸν αὐτὸς δύο; ἠρώτησε τὸν Ἀγκὼπ.

— Δὲν ἠξεύρω· ἠξεύρω μόνον ὅτι τὸ κατάστιχον τὸ ὁποῖον ἔχω, εἶναι τὸ καθαυτὸ κατάστιχόν του.

— Ποῦ τὸ κύριες;

— Μοὶ τὸ ἐπώλησεν διὰ χίλια γρόσια ὁ Κιατίπης τοῦ Μπερμπέρμπαση Σαφρὲτ-Ἐρέντης.

Ὁ Κιζλὰρ-ἀγὰς ἔθεσε τὸν δάκτυλόν του ἐπὶ τοῦ μετώπου του. Εἶτα.

— Αὐτὸ εἶναι, εἶπε, τὸ εἶχε παρακαταθήκη φαίνεται, εἰς τὸν φίλον του Μπερμπέρμπασην. Δὲν ἠρώτησες, Ἀγκὼπ, τὸν Σαφρὲτ ποῦ τὸ εὗρε;

— Χωρὶς νὰ τὸν ἐρωτήσω, ἵνα μὲ πιστοποιήσῃ ὅτι εἶναι τὸ γνήσιον κατάστιχόν του μοὶ εἶπεν, ὅτι δημευθείσης τῆς περιουσίας τοῦ Μπερμπέρμπαση, εὑρέθη εἰς ἓν κιβώτιον περιτετυλιγμένον ἐντὸς φορεμάτων. Οἱ Τσαούσιδες, μεταφέροντες εἰς τὸ Χαζνὲ-Ὀδδασὶ τὰ πράγματα, ἔρριψαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πατώματος τὸ κατάστιχον, αὐτὸς δὲ τὸ ἔλαβεν εἰς χεῖράς του, καὶ ἰδὼν τὸν χαρακτῆρα τοῦ Χαλὲτ-Ἐρέντη, τὸ ἐζήτησεν ὡς ἀνῆκον εἰς αὐτὸν, καὶ τῷ τὸ ἔδωσαν.

— Καὶ διατί νὰ τὸ δώσῃ εἰς σὲ καὶ νὰ μὴ τὸ δώσῃ εἰς τὸν Χαλέτην;

— Αὐτὸ τῷ εἶπον καὶ ἐγώ· ἀλλ' αὐτὸς μοὶ εἶπεν ὅτι ὁ Χαλέτης δὲν ἤθελε τῷ δώσῃ οὔτε λεπτὸν, καὶ ἴσως ἤθελε μεταχειρισθῇ ὅλα τὰ μέσα νὰ τὸν ἐξολοθρεύσῃ, εἰς τὸ νὰ μὴ μαρτυρήσῃ τὸ ἐμπεριεχόμενον· τὸ ἔφερε δὲ εἰς ἐμὲ, διότι ἐμπεριεῖχε τὰς μεταξὺ ἡμῶν ληψοδοσίας.

— Νὰ εἰδῶ, Ἀγκὼπ, τὸ κατάστιχον· δεῖξέ με το, ποῦ τὸ ἔχεις; εἶναι ἐν ἀσφαλείᾳ; τὸν ἠρώτησεν ὁ Κιζλὰρ ἀγὰς ἐν σπουδῇ.

— Ὁ Ἀγκὼπ, τοῦ παρουσίασε τὸ πολυθρύλλητον κατάστιχον.

— Αὐτὸ εἶναι, Ἀγκὼπ, αὐτὸ, εἶπεν ὁ Κιζλὰρ-ἀγὰς σκιρτήσας ὑπὸ ἀμέτρου χαρᾶς· καὶ λαβὼν αὐτὸ ἀνὰ χεῖρας τὸ ἠνέῳξε, τὸ ἐμετροφύλλησε καὶ παρατηρήσας, ὅτι ὑπῆρχεν ἀλώβητον, ἐνηγκαλίσθη τὸν Ἀγκὼπ. Ἄ! θὰ τὸ πάρω, Ἀγκὼπ, ὑπέλαβε· μοὶ χρειάζεται, ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς ἐξόφλησιν τοῦ αἵματος τῶν ἀδελφῶν σου, καθὼς καὶ τὰ ἐπιστολίδια.

— Ἐπάρετέ τα, Ὑψηλότατε, τῷ εἶπε, καὶ ἐγὼ καὶ πᾶν ὅ,τι ἔχω εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σας.

Ὁ Κιζλὰρ-ἀγὰς λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τὸ ἀπαίσιον κατάστιχον καὶ τὰ ἐπιστολίδια ἐν οἷς ὑπῆρχεν ἡ ἀπόφασις τῆς ἐξοντώσεως τοῦ Χαλέτη, εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἀνάκτορα.

Ο ΔΕΛΛΗ-ΑΒΔΟΥΛΛΑΧ ΠΑΣΑΣ

Νύκτά τινα τοῦ Ραμαζανίου ὁ Ἀρχιευνοῦχος προσεκάλεσε τὸν Βεζύρην νὰ συνδειπνήσωσιν ἐν αὐτοῖς. Ἀρθείσης ἐκ τοῦ μέσου τῆς τραπέζης, προσήνεγκον τὸν καφφὲ καὶ τὰ τσιμπούκια, καὶ ἤρξατο ὁ διάλογος.

— Κατ' αὐτὰς, 'Υψηλότατε, εἶπεν ὁ Βεζύρης, ὁ Χαλέτης ἑτοιμάζει νέον θῦμα.

— Νέον θῦμα! Τί θῦμα; τὸν ἠρώτησεν ὁ 'Αρχιευνοῦχος· μὴ ἐφεῦρε νέα μηχανήματα αὖθις κατὰ τοῦ Δούζογλου;

— 'Οχι κατ' αὐτοῦ. Γινώσκετε, βεβαίως, ὅτι κατ' αὐτὰς περιμένεται ἐνταῦθα ὁ Διοικητὴς τῆς Σιλιστρίας Σελὶμ-Πασάς, αὐτὸν ἔχει σκοπὸν νὰ βάλῃ νὰ δηλητηριάσωσι.

— Διατί; ἠρώτησεν ἐν θαυμασμῷ ὁ 'Αρχιευνοῦχος.

— Διότι αὐτὸς κατέχει τὴν μεταξὺ τοῦ Χαλέτη καὶ αὐτοῦ ἀλληλογραφίαν, εἰς ἣν ἀνακαλύπτεται, ὅτι ὁ παστρικὸς Ἐφέντης ἐπρόδιδε τὰ συμφέροντα τοῦ Δοβλετίου· ὁ Σελὶμ-Πασὰς εἶναι ἤδη εἰς 'Αδριανούπολιν, πρέπει νὰ τὸν εἰδοποιήσωμεν νὰ λάβῃ τὰ μέτρα του.

— 'Οχι· ὑπέλαβεν ὁ 'Αρχιευνοῦχος· ἂς σκεφθῶμεν ἄλλως πως. Τίς εἶναι τὸ ὄργανον τοῦ Χαλέτη, ὅστις θὰ τῷ προσφέρει τὸ δηλητήριον;

— Ὁ σύζυγος μιᾶς ἀπελευθέρας μου, ἣν ὑπάνδρευσε μετ' αὐτοῦ ἡ Χανούμη μου, ὅτε ἦτον ἡνίοχός της, εἶναι ἤδη καφφεπώλης εἰς τὸν σταθμὸν Δαοὺτ-Πασά. Μίαν ἡμέραν εἶπεν εἰς τὴν Καρεφὶλ τὴν σύζυγόν του.—Καϋμένη γυναῖκα, μετ' ὀλίγον θὰ ἔχομεν πολλὰ χρήματα.—Πόθεν τὸν ἠρώτησε;—Τί σὲ μέλλει, τί θέλεις νὰ ἠξεύρῃς, δὲν σ' ἀρκεῖ μόνον ὅ,τι σοὶ εἶπον;—Καὶ ἐν τούτοις ἡ νέα Δαλιδὰ, λέγε, λέγε, καθεκάστην, ἔπεισε τὸν Σαμψών της τοῦτον νὰ τῇ φανερώσῃ τὸ μυστήριον τῆς δηλητηριάσεως καὶ τὴν ἀμοιβὴν, ἣν τῷ ὑπεσχέθη ὁ Χαλέτης, ἐν δὲ τῇ τύρβῃ, ὅτι θ' ἁρπάσει οὗτος τὸν ἐμπεριέχοντα τὰ ἔγγραφα τοῦ δηλητηριασθησομένου Σελὶμ Πασᾶ σάκκον ἐκ κηρωτοῦ, καὶ νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὸν ἐκεῖ εὑρεθησόμενον ἐπίτηδες ἄνθρωπον τοῦ Χαλέτη. Ἡ Καρεφὶλ μόλις ἔμαθε τὸ μυστικὸν, ἦλθεν καὶ τὸ ἀνεκοίνωσε τῇ Χανούμῃ. Νὰ σ' εἰπῶ, 'Υψηλό-

τατε, θὰ παρουσιασθῶ εἰς τὸν Σουλτάνον νὰ τῷ ὑποβάλω ὅλον αὐτὸ τὸ ἄτιμον καὶ ἀποτρόπαιον δρᾶμα.

— Ὄχι, ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ 'Αρχιευνοῦχος, τότε τίποτε δὲν κατορθοῦμεν· ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ πέσῃ εἰς τὴν παγ'δα, ἣν οὗτος ἐμελέτησε νὰ στήσῃ.

— Τί νὰ γείνῃ λοιπόν;

— Προσκάλεσον τὸν καφφεπώλην· ἔπειτα στεῖλε τον εἰς ἐμέ· περιπλέον δὲ μὴ φρόντιζε.

Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ καφφεπώλης ἵστατο ἐνώπιον τοῦ Κιζλὰρ-ἀγᾶ ἐσταυρωμένας ἔχων τὰς χεῖρας.

— Πῶς σὲ λέγουν; τὸν ἠρώτησεν οὗτος.

— Μουσταφὰ, ἀπεκρίθη ὁ καφφεπώλης.

— Καὶ 'γὼ θὰ σοῦ δώκω τώρα ἕνα ὄνομα· θὰ σὲ ὀνομάσω Κρεμάλλαν, δηλ. θὰ σὲ κρεμάσω.

— Καὶ τί ἔκαμα, ἀφέντη, ὁ πτωχός;

— Δὲν ἔκαμες, ἀλλὰ θὰ κάμεις· θὰ δηλητηριάσῃς τὸν Σελὶμ-Πασὰ, Διοικητὴν τῆς Σιλιστρίας.

— 'Εγώ;

— Σὺ ἀχρεῖε· μοὶ τὸ εἶπεν ὁ ἴδιος Χαλὲτ-'Εφέντης, ὅστις σ' ὑπεσχέθη νὰ σ' ἀνταμείψῃ. Δύνασαι τώρα νὰ τ' ἀρνηθῇς;

— Τί ν' ἀρνηθῶ, ὁ Χαλὲτ-'Εφέντης εἶναι ἰσχυρὸς καὶ φοβοῦμαι, ἂν ἀρνηθῶ τὴν παραγγελίαν του, θὰ μὲ φονεύσει.

— Καὶ δὲν φοβεῖσαι ἐμὲ καὶ τὸν Βεζύρην; ἡμεῖς θὰ σὲ κρεμάσωμεν εἰς τὸ Παρμὰκ-καπὶ τοῦ Μπαλοὺκ-Παζὰρ, καὶ θὰ κολλήσωμεν εἰς τὸ στῆθος σου τὴν ἐπιγραφὴν «Δηλητηριαστής.» Τὸν Χαλέτην δύνασαι νὰ τὸν ὑπεκφύγῃς, διότι ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ Σατραζάμη δὲν ἠμπορεῖ νὰ σὲ θανατώσῃ.

— Λοιπὸν τί νὰ κάμω ὁ ταλαίπωρος; Εἰπέτε με, ἀφέντη, τί νὰ κάμω. Καὶ ταῦτα λέγων, ἔτρεμεν ὡς ὁ Κάϊν.

— Ἰδοὺ τί θὰ κάμεις, τῷ εἶπεν οὗτος. «Καὶ ἀνοίξας τὸ πλη-

σίον του κείμενον κιβώτιον, ἔλαβε σάκκον μικρὸν, πλήρη χρημάτων, καὶ τῷ ἐμέτρησε γρόσια χίλια.» Λάβε χίλια γρόσια.

'Ο 'Αλβανὸς ἰσύναξε τὰ χρήματα καὶ τὰ ἔβυσεν ἐν τῷ κόλπῳ του.

— 'Άκουσον, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Κιζλὰρ-ἀγάς. Πρῶτον, ἐὰν ξιστομίσῃς εἴτε εἰς τὴν γυναικά σου, εἴτε εἰς φίλον σου, τί ἐσυμφωνήθη μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ μετὰ δέκα μόνον λεπτὰ θὰ σὲ ῥίψωσιν ὡς τράγος. Εἰς τὸν Χαλέτην μὴ ἀρνηθῇς ὅτι θέλεις πράξει κατὰ τὴν διαταγήν του· πρόσταξε ὅμως νὰ μὴ τῷ εἰπῇς τί ὡμιλήσαμεν μετ' ἐμοῦ· διότι ἐχάθης. Τὸ δηλητήριον, ὅπερ θὰ σοὶ δώσει ὁ Χαλίτης λάβε το. Λάβε καὶ αὐτὰ ὅπερ σοὶ δίδω ἐγώ. Καὶ τῷ ἐνεχείρισε δύο μικρὰ κυτία, ἓν λευκὸν καὶ ἓν γαλάζιον. Ἐν τῷ γαλαζίῳ, ἐξηκολούθησε λέγων, ὑπάρχει τὸ δηλητήριον, καὶ ἐν τῷ λευκῷ τὸ ἀντιφάρμακον, ἐξερχόμενος ἀπὸ τὸ μέγαρον τοῦ Χαλέτη, ῥίψε τὸ ὁποῖον θὰ σοὶ δώσει δηλητήριον.

— Πολλὰ καλὰ, ἀφέντη.

— Νὰ δώσῃς λοιπὸν εἰς τὸν Σελὶμ-Πασὰ τὴν κόνιν, τὴν ἐν τῷ γαλαζίῳ κυτίῳ, καὶ ὅταν ἰδῇς, ὅτι τὸν κατέλαβον σπασμοὶ καὶ ἐξέρχονται ἀφροὶ ἐκ τοῦ στόματός του, δός τῳ ἐντὸς ποτηρίου ὡς δροσιστικὸν ποτὸν τὴν ἐν τῷ λευκῷ κυτίῳ κόνιν καὶ κραύγασε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, βοήθεια! βοήθεια! συμφορὰ, ἐδηλητηρίασεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Χαλὲτ-'Εφέντη τὸν δυστυχῆ Πασά. Πρὸ πάντων ὅμως φρόντισε ν' ἀσφαλίσῃς τὸν σάκκον μὲ τὰ χαρτία του, καὶ ἐγχείρισέ τα εἰς τὸν ὅστις σοὶ δείξει τὸ δακτυλίδιον τοῦτο· καὶ τῷ ἔδειξε τὸν εἰς τὸν λιχανὸν δακτύλιόν του.

— Τὰ ἐκατάλαβα ὅλα, ἀφέντη.

— Εἰπέ μου· ἠξεύρεις πότε ἔρχεται ὁ Σελὶμ-Πασάς;

— Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, διότι κάμνει μικροὺς σταθμούς.

— Θὰ σοῦ στείλω ἐκεῖ ἕνα ἄνθρωπόν μου μετημφιεσμένον εἰς ἀνθρακέα, φέροντα τὸ σημεῖον τοῦτο.—Καὶ τὸ ἔδειξεν ἐγχειρίδιον ἀργυροῦν·—αὐτὸς θὰ διαμένει πλησίον σου μέχρι τῆς ἐμφανίσεως τοῦ

Σελὶμ-Πασᾶ, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ μίαν παραγγελίαν μου. Ὕπαγε καὶ κάμε τὸ στόμα σου σάνδικα ἐσφραγισμένον.

'Ο 'Αλβανὸς, προσκυνήσας τὸν 'Αρχιευνοῦχον ἐδαφιαίως, ἀνεχώρησε.

— Μείνας μόνος ὁ 'Αρχιευνοῦχος, ἔκρουσε τὰς παλάμας του, καὶ εἷς τῶν θαλαμηπόλων Εὐνούχων του, ἐνεφανίσθη. Ἑτοιμάσατε ἕνα τῶν ἵππων μου, τῷ εἶπε. Καὶ μετὰ μικρὸν ὥδευε πρὸς τὸ Πασὰ-Καπισί.

'Ο Βεζύρης τὸν ὑπεδέχθη ἐνώπιον τοῦ προθαλάμου του παρὰ τὸν οὐδὸν τῆς θύρας καὶ τὸν προέπεμψε μέχρι τῆς Βεζυρικῆς αἰθούσης.

— Ἦλθον νὰ σοὶ διηγηθῶ τί ἔκαμα μὲ τὸν 'Αλβανὸν, εἶπεν ὁ Κιζλαρ-'Αγὰς τῷ Βεζύρῃ καὶ τῷ διηγήθη πᾶσαν τὴν μεταξὺ αὐτῶν συνδιάλεξιν καὶ συμφωνίαν.

— Ἤδη πρέπει, τῷ εἶπεν, ὁ Βεζύρης, νὰ στείλωμεν εἰς Δαούτ-Πασὰ ἀνθρώπους ἐπιτετραμμένους τὴν συμπλήρωσιν τοῦ σχεδίου.

— Τοῦτο εἶναι ἔργον σόν, Βεζύρη μου. Σὺ μὲν στεῖλε νὰ διημερεύουν εἰς τὸ ἐκεῖ πλησίον χωρίον Σιγιρδὶμ τέσσαρες Τσαούσιδες, ἐγὼ δὲ θὰ στείλω ἄνθρωπον μετημφιεσμένον νὰ μένῃ εἰς τὸ καφφενεῖον, ἵνα τοὺς εἰδοποιήσῃ τὴν ἔλευσιν τοῦ Σελὶμ-Πασᾶ, διὰ νὰ τὸν ἄρωσιν ἀπὸ τὸ καφφενεῖον καὶ νὰ τὸν φέρωσιν ἐδῶ εἰς τὸ Πασὰ-Καπισὶ κακῶς ἔχοντα· τότε διάταξε νὰ τὸν κομίσωσιν εἰς τὰ 'Ανάκτορα· τὰ λοιπὰ εἶναι ἔργον ἐμόν. Ἰδοὺ τὸν δακτύλιόν μου, δός τον εἰς ἕνα τῶν τεσσάρων Τσαούσιδων, τὸν πιστοτέρόν σου, νὰ τὸν δείξῃ εἰς τὸν καφφεπώλην διὰ νὰ τῷ παραδώσῃ τὸν σάκκον τῶν ἐγγράφων τοῦ Σελὶμ-Πασᾶ.—Καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ δακτύλου του τὸν δακτύλιον τὸν ἐνεχείρισε τῷ Βεζύρῃ.

— Ἐξαίρετα, ὑπέλαβεν, ὁ Βεζύρης.

—.Ὑγίαινε, Βεζύρη μου, ἔχω πολλὰ καὶ σπουδαῖα νὰ ἐνεργήσω, καλὴν ἐντύμωσιν ἐν τοῖς 'Ανακτόροις.

Ο ΙΧΘΥΣ ΕΠΕΣΕΝ ΕΝ ΤΗ ΣΑΓΗΝΗ

Ἐξελθόντος τὴν ἐπιοῦσαν τοῦ Σουλτάνου ἐκ τοῦ γυναικωνίτου, εἰσῆλθεν εἰς τὰ δώματα τῆς Βασιλομήτορος ὁ 'Αρχιευνοῦχος, φέρων ὑπὸ τὸν ἐπενδύτην του τὸ κατάστιχον τοῦ Χαλέτη. Ἡ Βασι-

λομήτωρ τὸν ὑπεδέχθη φιλοφρόνως καὶ μετὰ τοῦ πλήρους χαρίτων μειδιάματος τὸν ἠρώτησε, τί εἶναι αὐτό, Ἀλέμ, τὸ ὑπὸ τὸν ἐπενδύτην σου;

— Τὸ κατάστιχον τοῦ Χαλέτη; τί λέγεις, Ἀλέμ, ἐκεῖνο ἐχάθη.

— Πραγματικῶς· ἀλλ' ἰδοὺ ἀπροσδοκήτως εὑρέθη εἰς χεῖρας τοῦ Ἀγκὼπ Δούζογλου.

— Παράδοξον! Ἔμαθες πῶς εὑρέθη;

— Τὸ ἔδωσεν εἰς αὐτὸν ὁ Σαφὲτ, ὁ Κιατίπης τοῦ Μπερμπέρμπαση· καὶ διηγήθη τῇ Βασιλομήτορι ἀκριβῶς τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀγκὼπ συνδιάλεξιν.

— Τώρα, Ἀλέμ, ἔχομεν εἰς χεῖράς μας τὴν ἄκραν τοῦ μίτου· ἤδη θ' ἀνακαλύψω τὸ μυστήριον πῶς ἐλάπη τὸ κατάστιχον μετὰ τοῦ νάρθηκος ἐν ᾧ ὑπῆρχε κεκλεισμένον. Τὸ κατάστιχον ὑπεξαιρέθη ἀναμφιβόλως ἀπ' αὐτὰ τὰ δώματα τῆς Χαζναντὰρ-Οὐστᾶς. Θὰ προσκαλέσω ἐδῶ τὴν Μπερμπερμπασίνα νὰ τὴν ἐξετάσω.

— Τίποτε δὲν θ' ἀνακαλύψεις, Ὑψηλοτάτη, αὐτὴ θ' ἀρνηθῇ τὰ πάντα.

— Ποῖον εἶναι λοιπὸν τὸ ἀσφαλέστερον μέσον;

— Ὁ μικρὸς Μουράτης. Ὅταν ἴδωμεν ὅτι αὐτὸς δὲν ἠξεύρει τίποτε, τότε θὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν βίαν.

— Πῶς θὰ φέρομεν ἐδῶ τὸ παιδίον;

— Αὐτὸ εἶναι τὸ εὐκολώτερον, διότι ἔχει γνωριμίας μετὰ τῶν Εὐνούχων μου.

Ὁ Ἀρχιευνοῦχος ζητήσας τὴν ἄδειαν, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ γυναικωνίτου καὶ ἀπεχώρησεν εἰς τὸ καταλυμά του.

Πρωΐαν τῆς ἐπιούσης, ὁ παῖς σκιρτῶν εἰσῆλθεν εἰς τὰ δώματα τοῦ Ἀρχιευνούχου, ὅστις τὸν ἐνηγκαλίσθη μετ' ἀληθοῦς στοργῆς, διότι ὁ παῖς οὗτος ὑπῆρχεν ἀξιαγάπητος, διά τε τὸ κάλλος αὐτοῦ, τὸ θαρραλαῖον καὶ τὴν πνευματώδη του συμπεριφοράν. Ὁ παῖς δὲν ὑπῆρχε ξένος παρὰ τῷ Ἀρχιευνούχῳ, διότι πολλάκις τὸν ἐπεσκέπτετο καὶ ἀνεχώρει πάντοτε φορτωμένος δῶρα.

— Πατερούλη, εἶπεν εἰς τὸν Ἀρχιευνοῦχον ἀπασθεὶς τὴν χεῖράν του, ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ ὁ Πατισὰχ ἔκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ πατρός μου δὲν ἔφαγα ζαχαράτα. Δὲν ἔχομεν χρήματα. Ἡ μήτηρ μου καταράται καθεκάστην τὸν Χαλέτην.

Ὁ Ἀρχιευνοῦχος ἐγερθεὶς ἠνέῳξε τὸ γνωστὸν ἡμῖν ποικιλόχρουν ἑρμάριον, καὶ λαβὼν κυτίον πλῆρες ζαχαρωτῶν τὸ ἔδωκε τῷ Μουρᾶτ.

— Ἄ! Ἄ! ζαχαράταλ ἀνέκραξεν οὗτος σκιρτῶν, σ' εὐχαριστῶ Πατερούλη·—καὶ ἐγερθεὶς ἐπλησίασε τὴν μηχανὴν τῆς ἐν τῷ χαρεμλῳ εἰσαγωγῆς τῶν ἐδεσμάτων, ἣν παρετήρησε, ψιλαφήσας αὐτὴν διὰ τῆς χειρός του.

— Βλέπω, Μουρὰτ, τῷ εἶπεν ὁ Ἀρχιευνοῦχος, ὅτι ἔχεις γνωριμίας μὲ τὴν μηχανήν.

— Ναί, πατερούλη, μίαν φορὰν μ' ἔβαλαν εἰς αὐτὴν, καὶ ἤλθα ἐδῶ μέσα κ' ἐπῆρα ἕνα νάρθηκα ὡραῖον, κόκκινον, γεμάτον ζαχαράτα.

— Ἐγὼ παρήγγειλα νὰ σ' ἐμβάσουν μέσα ἐδῶ, νὰ τὰ λάβῃς σὺ καὶ νὰ τὰ φάγῃς ὅλα.

— Καὶ ἐν τούτοις δὲν μ' ἔδωκαν τίποτε. Ἠξεύρεις διατί βλέπω τὴν μηχανήν; Παρατηρῶ, ἂν τώρα ὁποῦ ἐμεγάλωσα μὲ χωροῦν αἱ τρύπαι αὐταί.

— Πῶς ἠμπόρεσες κ' ἐμβῆκες μόνος σου εἰς τὰς τρύπας αὐτὰς κ' ἐβγῆκες; τοῦτο ἀπορῶ.

— Μ' ἔμβασαν ἡ μήτηρ μου καὶ ἡ Χαζναντὰρ-Οὐστά· ἄλλως, ἠμποροῦσα ἐγὼ μόνος μου νὰ κάμω τίποτε;— Καὶ διηγήθη εἰς τὸν Ἀρχιευνοῦχον ὅλην τὴν γνωστὴν ἡμῖν ἐκείνην σκηνήν.

— Τί ἔγεινεν ὁ νάρθηξ ἐκεῖνος, Μουράτ;

— Τὸν ἐκομμάτιασαν καὶ τὸν ἔκαυσαν.

— Λάβε Μουρὰτ, αὐτὸ τὸ πλῆρες χρημάτων βαλάντιον δός το εἰς τὴν μητέρα σου καὶ φυλάξου νὰ μὴ τὴν εἰπῇς τίποτε, μήτε διὰ τὴν μηχανὴν, μήτε διὰ τὸν νάρθηκα, πρόσεχε νὰ μὴ τὴν εἰπῇς ὅτι μ' ἐδιηγήθης μὲ τί τρόπον σ' ἔμβασεν ἡ Χαζναντὰρ-Οὐστὰ καὶ ἡ μήτηρ σου εἰς τὸ δωμάτιόν μου, διότι ἐκτὸς τῶν μαστιγώσεων ἂς θὰ λάβῃς παρ' αὐτῶν, καὶ ἐγὼ δὲν θὰ δώσω πλέον ποτὲ ζαχαράτα· αὔριον θὰ παραγγείλω νὰ σοῦ ράψουν καὶ μίαν καταχρύσαφον φορεσιὰν διὰ τὸ Μπαϊράμι.

— Μὴ σὲ μέλλει πατερούλη, ἀπὸ τὸ στόμα μου δὲν θὰ μαθουν ποτὲ τὸ παραμικρὸν καὶ ἂν μὲ κρεμάσουν ἀνάποδα.

Τὸν Μουράτην παραλαβὼν αὖθις ὁ Εὐνοῦχος, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀρχιευνούχου, συνώδευσε μέχρι τοῦ Ἱπποδρομείου καὶ τὸν ἐγκατέλιπεν ἐκεῖ.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ παιδὸς, ὁ 'Αρχιευνοῦχος εἰσῆλθεν εἰς τὰ δώματα τῆς Βασιλομήτορος καὶ ἀφοῦ τῆς διηγήθη πᾶν ὅ,τι ἔμαθε παρ' αὐτοῦ, καὶ τὴν παρεκάλεσε, αὔριον τὸ πρωὶ νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν Πατισὰχ τὸ κατάστιχον τοῦ Χαλέτη. Εἶπατέ τῳ ποῦ εὑρέθη, πῶς περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ 'Αγκὼπ καὶ εἰς χεῖρας ὑμῶν.

— Διατί ἡ τόση ἀνάγκη ταχύτητος; ἠρώτησεν ἡ Βαλιδέ.

'Ο 'Αρχιευνοῦχος τῇ διηγήθη τὸ παιχθησόμενον δρᾶμα τοῦ Σελὶμ Πασᾶ, οὗ πρωτουργὸς εἶναι ὁ Χαλέτης.

'Η Βαλιδὲ δὲν ἀμφιβαλλεν ὅλως, ὅτι τὴν φορὰν ταύτην ὁ Χαλέτης καὶ ἡ Χαζναντὰρ-Οὐστὰ, εὑρεθήσονται ἐντὸς σιδηροῦ δικτύου, τὸ ὁποῖον δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ διαρρήξωσι.— Ὕπαγε, εἶπεν, 'Αλὶμ, μὴ ἀνησύχη· τὸ πρωὶ, ἐλπίζω νὰ ἐκτελίσω ἐπιτυχῶς τὰ πάντα.

ΑΠΩΛΕΤΟ Ο ΠΟΝΗΡΟΣ

ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΡΓΟΙΣ ΑΥΤΟΥ

Τὴν πρωΐαν τῆς 20 Αὐγούστου τοῦ 1822 ὁ Σουλτάνος ἐδέχετο τὴν Βασιλομήτορα ἡ ὁποία τοῦ ἔλεγε.

— 'Ενθυμεῖσαι, βεβαίως, τὰς διατρεξάσας ἐκείνας σκηνὰς διὰ τὸ πολυθρύλλητον κατάστιχον τοῦ Χαλέτη, τὸ ὁποῖον παρ' ὀλίγον νὰ στείλῃ εἰς τὸν ᾅδην τὸν δηλητηριασθέντα 'Αλέμ. 'Ενθυμεῖσαι, ἐναντίον ὅλων τῶν παραστάσεων καὶ αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ, ὁ κακοήθης καὶ ἀχρεῖος Αὐλάρχης σου, ὁ ἄσημος ἐκεῖνος κουρεὺς, σ' ἔκαμε νὰ πεισθῇς, ὅτι πάντα τὰ παρ' ἡμῶν λεγόμενα ἦσαν μῦθοι πλασθέντες, καὶ ἔργα ραδιουργιῶν τῶν Δουζογλαίων. Ἐπίστη ἤδη ἡ ὥρα νὰ ἰδῇς ἰδίοις ὀφθαλμοῖς τὴν θείαν δίκην, νὰ ἰδῇς σὺ αὐτὸς τὸ κατάστιχον, ὅπερ εὑρέθη ἐν τοῖς δωματίοις τοῦ ἀπατήσαντός σε μυριάκις Μπερμπίρπασή σου, περιτετυλιγμένον εἰς ὀθόνας.

— Ποῦ εἶναι; ἐγὼ γνωρίζω πολὺ καλὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ Χαλέτη.

— Εἶναι εἰς τὸν θάλαμόν μου. Θέλεις νὰ στείλω τὰ τὸ φέρουν;

— Ναί. Ναί. 'Αμέσως.

— Πρόσταξε ἕνα τῶν Κωφαλάλων σου νὰ προσκαλέσῃ τὸν Κιζλὰρ-ἀγά.

Διὰ τοῦ γνωστοῦ δακτυλοπαιγνίου εἰς τῶν Κωφαλάλων ἐξῆλθεν ἐσπευσμένως, καὶ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων λεπτῶν ἐπέστρεψε μετὰ τοῦ 'Αρχιευνούχου.

— 'Αλέμ, τῷ εἶπεν ἡ Βασιλομήτωρ, ὕπαγε εἰς τὸν θάλαμόν μου καὶ φέρε ἐδῶ τὸ κατάστιχον τοῦ Χαλέτη.

'Ο 'Αρχιευνοῦχος προσκλίνας ἐξῆλθε καὶ ἐπέστρεψεν ἐν χρόνῳ βραχεῖ, κρατῶν νὸ ἀπαίσιον κατάστιχον, ὅπερ ἐνεχείρισε τῷ Σουλτάνῳ, οὗτος δὲ ἀνοίξας αὐτὸ καὶ ἀναδιφήσας ἱκανὴν ὥραν, παρατηρῶν ἐπισταμένως τὰ ἐν αὐτῷ κονδήλια, ἐκραύγασε. «Δυστυχεῖς Δουζογλαῖοι! σᾶς ἐπῆρα εἰς τὸν λαιμόν μου!»

— Πῶς εὑρέθη τὸ κατάστιχον καὶ πῶς περιῆλθεν εἰς χεῖρας σου, Μήτερ μου προσφιλής;

— 'Ερώτησε τὸν 'Αλέμ. ἀπεκρίθη ἡ Βαλιδὲ, διότι αὐτὸς μοὶ τὸ ἔφερεν.

— Εἰπέ μοι, Λαλὰ, πῶς εὑρέθη εἰς χεῖράς σου, ἀφοῦ πρὸ τοσούτου καιροῦ ἀπωλέσθη;

— Μοὶ τὸ ἔδωκεν ἐκ περιστάσεως ὁ 'Αγκὼπ Δούζογλους καὶ ἐπιστολίδιά τινά.—Καὶ θέσας τὴν χεῖρά του εἰς τὸν κόλπον του ἐξήγαγε τὰ ἐπιστολίδια καὶ τὰ παρέδωκε τῷ Σουλτάνῳ, διηγηθεὶς αὐτῷ λεπτομερῶς πάντα τὰ περὶ τὴν ὑπεξαίρεσιν καὶ τὴν εὕρεσιν τοῦ καταστίχου.

— Ποῦ εἶναι ὁ παῖς; ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος, θέλω ν' ἀκούσω ἐκ τοῦ στόματός του τὸ ἱστορικὸν ὅλον.

— 'Εδὼ πλησίον, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ 'Αρχιευνοῦχος εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ 'Αχμετ.έ Διατάξατε νὰ τὸν φέρωμεν.

'Η διαταγὴ ἐδόθη· καὶ ὁ παῖς μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, προσηνέχθη ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου, κλίνας γόνυ καὶ ἀσπασθεὶς τὸν πόδα του. 'Ο Σουλτάνος τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ τὸν ἔστησε πλησίον του.

— Τί ὡραῖος εἶναι ὁ παῖς οὗτος, εἶπεν ἀποβλέψας εἰς τὴν μητέρα του, Φέρε 'Αλέμ, νὰ φιλεύσωμεν τὸν μικρὸν τοῦτον ὀλίγα ζαχαράτα. Πῶς σὲ λέγουν μικρέ μου; τὸν ἠρώτησε.

— Μουρὰτ, ἀπεκρίθη ὁ παῖς.

— Μὴ ἐφοβήθης;

— Ὄχι, Μεγαλειότατε. 'Εγὼ σᾶς ἔβλεπα καθεκάστην καλὸν καὶ

ὡραῖον Σουλτάνον, καὶ εἶχον χαρὰν μεγάλην, ὅταν σᾶς ἔβλεπα ἀναβάτην ἐπὶ ὡραίου καὶ στολισμένου ἵππου.

Ὁ Σουλτάνος ἐθώπευσεν εἰς τὴν παρειὰν τὸ ἀθῶον τοῦτο μειράκιον, τὸ ἐφίλησεν εἰς τὸ μέτωπον καὶ θέσας τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα εἰς τὸν θύλακα τοῦ ἱματίου του, τὴν ἐπλήρωσε χρυσῶν νομισμάτων, ἅτινα ἐκένωσεν εἰς τὸν κόλπον του.

— Γνωρίζεις αὐτὸ τὸ βιβλίον Μουράτ;

— Τὸ ἰδα μίαν φορὰν ὅπου τὸ ἔβγαλεν ὁ Χαλὲτ-Ἐφιντης ἀπὸ ἕνα νάρθηκα κόκκινον καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν πατέρα μου αὐτὸν τὸν νάρθηκα τὸν ἐκομμάτιασαν καὶ τὸν ἔκαυσαν. Ἐγὼ ποτὲ τὸ βιβλίον δὲν τὸ ἔπιασα εἰς τὴν χεῖρά μου νὰ τὸ γνωρίσω.

— Τὸν νάρθηκα τὸν γνωρίζεις;

— Τὸν γνωρίζω, διότι ἐγὼ τὸν ἔπηρα ἀπὸ τὸ δωμάτιον τοῦ Ἀραπ-ἀγά.

Καὶ διηγήθη ὁ παῖς ἀκριβῶς ἅπασαν τὴν ἱστορίαν τῆς ὑπεξαιρέσεως τοῦ νάρθηκος.

Μετὰ τὴν ἀφελῆ διήγησιν τοῦ παιδός, ὁ Σουλτάνος ἀνεγνοὺς ἓν πρὸς ἓν τὰ πρὸς τὸν Κυρκὼρ Δούζογλου ἐπιστολίδια τοῦ Χαλέτη, ἐγένετο φρικώδης, ἡ χολή του ἀνέβη εἰς τὸ πρόσωπόν του καὶ τὸ κατέστησε πελιδνόν, τὰ χείλη του ἔτρεμον καὶ ἅπαν τὸ σῶμά του ἐκυριεύθη ὑπὸ σπασμῶν. Ὁ θυμός του δὲν εἶχεν ὅριον.

«Συντροφία δαιμόνων! ἀνέκραξεν· ἄπορον πῶς συνεννοήθησαν τὰ κατάρατα ταῦτα τέρατα εἰς ἐξυφασμὸν τοσούτων σκευωριῶν. Ἄχ, μῆτέρ μου, οἱ λόγοι σου ἦσαν ἅγιοι, αἱ συμβουλαί σου ὀρθόταται, τοὺς παρήκουσα καὶ ἰδοὺ ἐπλήρωσα τῆς παρακοῆς μου τὸν φόρον!... Ἀλέμ, ἀπόψε τὴν νύκτα ρῖψε εἰς σάκκον τὴν μοχθηρὰν Χαζναντὰρ-Οὐστὰ καὶ ρῖψε τον εἰς τὴν θαλασσαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς Προποντίδος. Καὶ στεῖλε, φέρε ἐδῶ τὸν Χαλέτην.

Ἐν ᾧ ὁ ἀρχιευνοῦχος ἐξήρχετο, ὁ Βεζίρης Δελλὶ-Ἀβδουλλὰχ Πασᾶς ἀναγγελθεὶς εἰσήρχετο.

— Ἐγκαίρως ἦλθες, Λαλά, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος, νὰ μάθῃς τὰ κακουργήματα, τὰ παρὰ τοῦ Χαλέτη κατὰ καιροὺς πραχθέντα, καὶ τῷ διηνήθη τὰ περὶ τοῦ καταστίχου, τοῦ ἀποδεικνύοντος τὰς σπατάλας τοῦ Σουλτανικοῦ πλούτου.

— Ἡ δικαιοσύνη τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος, εἶπεν ὁ Βεζίρης,

ἂς ἐνεργήσῃ ὅ τι δέον. Ἦλθον, Κραταιότατε Πατισὰχ, νὰ σᾶς ἀναγγείλω, ὅτι οἱ Γενίτσαροι, ὡς ἔμαθον θορυβοῦσιν, ἀλλὰ πρὸς τί δὲν ἠδυνήθην νὰ μάθω ἔστειλα ὅμως νὰ πληροφορηθῶ.

Ἡ αὐλαία τῆς θύρας ἐσείσθη καὶ εἰς τῶν ὑπασπιστῶν εἰσελθὼν ἐν τῷ περιστόῳ ἀνήγγειλεν, ὅτι ἦλθεν ὁ Χαλέτης καὶ ἵσταται περιμένων τὰς Ὑψηλὰς τοῦ Πατισὰχ διαταγάς.

— Φέρετέ τον, εἶπεν ὁ Σουλτάνος τῷ Ὑπασπιστῇ.

Πληθὺς Ὑπασπιστῶν τὸν εἰσήγαγον περικυκλοῦντες αὐτόν. Οὗτος δὲ θεωρῶν ἑαυτὸν παρουσιαζόμενον ὡς ὑπόδικον πλησίον τοῦ Σουλτάνου, ὠχρίασεν, οἱ πόδες του ἐκλονίσθησαν καὶ παρ' ὀλίγον νὰ πέσῃ ἀπόπληκτος.

— Χαλέτ, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος, γνωρίζεις αὐτὸ τὸ κατάστιχον τίνος εἶναι; καὶ ὑψώσας αὐτὸ τοῦ τῷ ἔδειξεν.

— Ὄχι Μεγαλειότατε.

— Καὶ αὐτὰ τὰ ἐπιστολίδια δὲν τὰ γνωρίζεις; καὶ τῷ ἔδειξε προσέτι καὶ αὐτά.

— Οὔτ' αὐτὰ δὲν γνωρίζω, Μεγαλειότατε.

— Ἐγὼ γνωρίζω κάλλιστα τὸ γράψιμόν σου.

— Τί παράδοξον, Μεγαλειότατε, νὰ ἐμιμήθησαν καὶ αὐτὸ οἱ ἐχθροί μου;

— Ἄχρειε ὑποκριτά! ἀνεφώνησεν ὁ Σουλτάνος. Ἀκόμη μοχθηρὲ ζητεῖς ν' μ' ἀπατήσῃς, ἐν ᾧ ἔχω τοσαύτας ἀποδείξεις εἰς χεῖράς μου; Ἰδοὺ ὁ παῖς, ὃν μετεχειρίσθης σὺ, ἡ αἰσχρὰ Χαζναντὰρ Οὐστὰ καὶ ὁ Ἰμπραὴμ πρὸς ὑπεξαίρεσιν τοῦ καταστίχου ἀπὸ τὸ δωμάτιον τοῦ Κιζλὰρ ἀγᾶ.

Φωνὴ μεγάλη ἀντήχησε καθ' ὅλα τὰ Ἀνάκτορα. Ταραχὴ, θόρυβος μέγας ὑπῆρχεν ἔξωθεν τοῦ περιστόου· τὰ Ἀνάκτορα κατεταράχθησαν· κατάραι, στεναγμοὶ καὶ κρότοι ἠκούοντο. Ὁ Σουλτάνος ἠγέρθη τεταραγμένος καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν θύραν τοῦ περιστόου. Θέαμα ἐλεεινόν! ὁ Σελὶμ-Πασὰς ἔκειτο ὕπτιος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κραυγάζων αμ' ἐδηλητηρίασεν ὁ προδότης σύμβουλός σου Χαλέτης, Μεγαλειότατε Πατισὰχ, διὰ ν' ἁρπάσῃ τὸν σάκκον μου, ἐν ᾧ ἔχω τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ ἀλληλογραφίαν, ἵνα μὴ φανερωθῇ εἰς τὴν Μεγαλειότητά Σου ἡ προδοσία του. Ὁ Σουλτάνος ἐθεᾶτο περίλυπος τὸ θέαμα τοῦτο.

— Λαλά, προσκάλεσε ἕνα ἰατρόν. δός τῳ προχείρως ὀλίγον ἀντιφάρμακον, Τί ἔγεινεν ὁ σάκκος του; ἠρώτησε μεγαλοφώνως.

— Ὁ σάκκος, Μεγαλειότατε, εἶναι ἐδῶ, ἀπεκρίθη ὁ παρὰ τὸ

περιστοιχοῦν τὸν Σελὶμ πλῆθος ἱστάμενος Βεζίρης. Τὸν κρατεῖ εἰς Τσαούσης, ὅστις εὑρεθεὶς τυχαίως εἰς Δαοὺτ-Πασά, τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς χεῖρας ἑνὸς ἀνθρώπου τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη.

— Ὑψηλότατε Βεζίρη,! ἐκραύγασεν ὁ Σελμ-Πασὰς, δός τον εἰς τὸν χαριτωμένον Πατισὰχ ν' ἀναγνώσῃ τὰς πρὸς ἐμὲ ἐπιστολὰς τοῦ Χαλέτη, νὰ ἰδῇ τὰς προδοσίας του. Ἀχ! ἄχ! θ' ἀποθάνω, κακοῦργε, ἀλλὰ θὰ ἐλευθερώσω τὸν Πατισὰχ ἀπὸ σὲ τὸν ἐπικατάρατον.

Ὁ Ἀρχιευνοῦχος ἐπιστρίψας τῷ προσέφερε τὸ ἀλιξιφάρμακον.

— Ἀχ! ἐδροσίσθην, ὑπέλαβεν. Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογήσῃ Κιζλὰρ ἀγὰ.

— Δὲν ἔχεις τίποτε, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος, θὰ γείνεις καλά. Φέρετέ τον μέσα εἰς τὸ περίστοον, Ἀλὶμ, καὶ θέσατέ τον ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου μου.

Ὁ Σελίμης ἐκάθησεν ἀπομάσσον τὸν ἀφρὸν τὸν ἐπὶ τῶν χειλέων του.

— Αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν καλλήτερα, Μεγαλειότατε Πατισὰχ ὑπέλαβεν. Πολλὰ ἴτη, Μεγαλειότατε, σὲ ἠπάτησεν ὁ ἀχρεῖος οὗτος σύμβουλός σου. Ἐγὼ τῷ ἔγραφον, ὅτι ὁ Μιχὰλ-Βόδδας συρράπτει συνωμοσίας κατὰ τοῦ Δοβλετίου καὶ αὐτὸς μ' ἀπεκρίνατο, ὅτι συκοφαντεῖται, ὅτι εἶναι ὅλα ψεύδη. Πληροφορηθεὶς τὴν πραγματικὴν παρασκευὴν, ἣν μετὰ τοῦ Ὑψηλάντου ἐποίει, τῷ ἔγραψε, οὗτος δὲ μ' ἠπήντησεν ἐπιπλήττων με. Ἤθελε νὰ καλύπτῃ τὸ δημιούργημά του, τὸν προδότην τῆς Βασιλείας σου Σοῦτσον, διότι αὐτὸς διὰ τῶν ραδιουργιῶν του τὸν ἀνέδειξεν Ἡγεμόνα τῆς Μολδαυΐας.

Ἡ ὁμιλία διεκόπει διὰ τῆς ἐσπευσμένης παρουσιάσεως τοῦ Γαλὶπ.

— Οἱ Γενίτσαροι, Μεγαλειότατε, ἐστασίασαν, εἶπεν οὗτος τῷ Σουλτάνῳ ἀσθμαίνων.

— Διατί; Τί ζητοῦν πάλιν οἱ ἀτίθασσοι οὗτοι Πραιτωριανοί;

— Ζητοῦσι, Μεγαλειότατε, τὴν κεφαλὴν τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη, τὸν θεωροῦσιν ὡς αἴτιον ὅλων τῶν ἐπιγινομένων κακῶν εἰς τὸ Κράτος. Ὁ Μουσὰ-Διρβὶς καταγίνεται νὰ τοὺς ἡσυχάσῃ.

— Ἔχουσι δίκαιον, Πασά μου, τῷ εἶπεν ὁ Σουλτάνος. Παράδος, Ἀλὶμ, εἶπεν ἀποτεινόμενος εἰς τὸν Ἀρχιευνοῦχον, τὸν Χαλέτην εἰς τοὺς Ἀκ-ἀγάδες νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὸν Μποσταντσίμπασῃ νὰ τὸν φυλάττῃ ἑωσοῦ δόσω τὰς δεούσας διαταγάς.

Ὁ Χαλέτης ἔπεσε πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Σουλτάνου ὀδυρόμενος καὶ ζητῶν ἔλεος· τὰ δάκρυά του ἔρρεον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τὸ σῶμα του ἐσφάδαζεν ὑπὸ τοῦ τρόμου.

— Μίαν παράκλησιν, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Γαλὶπ-Πασὰς, τολμῶ νὰ ὑποβάλω ταπεινῶς ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς Γμ. Μεγαλειότητος.

— Ποίαν ;

— Νὰ χαρίσητε, Μεγαλ. Πατισὰχ, τῷ Χαλέτῃ τὴν ζωὴν μόνον.

— Πόσον εἶναι ἀγαθὸς, Πασά μου, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος, νὰ ζητῇς τὴν ἐπιείκειάν μου ὑπὲρ τοῦ ἀχαρίστου τούτου θηρίου.

— Ἡ ἐπιείκεια, Μεγαλειότατε, εἶναι τὸ ὕψιστον μεγαλεῖον ἰσχυροῦ Μονάρχου.

— Ἔλεος, ἔλεος, Μεγαλειότατε, ἀνέκραζε δακρυρροῶν ὁ Χαλέτης.

— Οὔτε τὰ δάκρυά σου, οὔτε αἱ οἰμωγαί σου μ' ἐξιλεοῦσι· σὲ θεωρῶ ὡς ἕνα τῶν ἐσχάτων κακούργων· μόνη ἡ ἱκεσία τοῦ πιστοῦ μου Γαλὶπ σὲ σώζει ἀπὸ τὸν θανάτον. Ποῦ θέλεις, νὰ σ' ἐξορίσω;

— Εἰς τὸ Ἰκόνιον, Μεγαλειότατε, ν' ἀποθάνω ἐντὸς τοῦ Μεβλεανέ.

— Εἰπὲ, Ἀλὶμ, τῷ Μποσταντσίμπασῃ νὰ τὸν ἐξορίσῃ αὖριον τὴν αὐγὴν εἰς τὸ Ἰκόνιον, καὶ εἰδοποίησε τὸν Κατὴ τῆς συνοικίας του νὰ καταγράψῃ τὴν περιουσίαν του καὶ νὰ τὴν σφραγίσῃ, τὸν δὲ κατάλογον νὰ σοὶ ἐγχειρίσῃ νὰ μοὶ τὸν ὑποβάλῃς.

Ὁ ἥλιος ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν καὶ ὁ Σουλτάνος διατάξας νὰ φέρωσι τὸν ἀναλαβόντα Σελὶμ-Πασὰ εἰς τὸ κατάλυμά του, ἠγέρθη καὶ διευθύνθη εἰς τὴν γυναικωνίτιδα.

Η ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ

Τὴν τρίτην ἡμέραν ὁ Σουλτάνος μετὰ τὰ συμβάντα ἐκλείσθη ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ αὐτοῦ δωματίῳ, λαβὼν δὲ εἰς χεῖράς του τὸ κατάστιχον τὸ ἠνέῳξε καὶ ἤρξατο νὰ γράφῃ ἐπὶ τεμαχίου χάρτου ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ποσοτήτων, ἃς ὁ Χαλέτης ἐλάμβανε παρὰ τῶν Δουζογλαίων· ἔρριξε δὲ εὐρὼν τὸ ἄθροισμα ἀναβαῖνον εἰς εἰκοσιοκτὼ ἑκατομμύρια.- Ὢ! εἶπε μονολογῶν. Εἰς ποῖον ἄνθρωπον ἐνεπιστεύθην τὰ ὕπατα τοῦ Κράτους μου συμφέροντα ! Εἶτα ἀνοίξας τὸν σάκκον τοῦ Σελὶμ Πασᾶ, ἤρξατο τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ καὶ τὰς ἀπαντήσεις τοῦ Χαλέτη. Καθ' ὅσον ἐπροχώρει εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, οἱ ὡραῖοι αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ ἠρύνοντο, αἱ παρειαί του ἐγένοντο καταπόρφυροι καὶ ἔτριμεν ὅλος καταληφθεὶς ὑπὸ ἀκρατήτου θυμοῦ. Ὢ τὸν καταχθόνιον προδότην τῆς Βασιλείας μου! ἐκραύγασεν ἐμμανῶς. Ἄ, Γαλίπ! ἥρπασες τὸν λόγον μου, ἀλλ' ὅταν τὸν ἥρπασες δὲν εἶχον πλήρη γνῶσιν τῶν προδοσιῶν του. Εἰς τοὺς προδότας τοῦ Κράτους ἡ ποινὴ εἶναι θάνατος! καὶ ἀναπηδήσας ἐκ τοῦ ἀνακλίντρου ἔρθασε μὲ δύο βήματα εἰς τὴν θύραν τοῦ Μαμπεΐνι.

— Τὸν Κιζλὰρ-ἀγὰ, τὸν Κιζλὰρ-ἀγὰ καὶ τὸν Σιρ-Κιατίπην εἴπατε ἀμέσως νὰ ἔλθωσιν ἐδῶ, εἶπεν εἰς τοὺς Ὑπασπιστὰς καὶ ἔστρε-

ψε τὰ νῶτα, ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον, ἀλλὰ φωνή τις ἠκούσθη ὄπισθέν αὐτοῦ «τὸν κατάλογον, Μεγαλειότατε, τῆς ἀπογραφῆς τῶν πραγμάτων τοῦ Χαλέτη» καὶ στραφεὶς ἰδε τὸν Κιζλὰρ-ἀγὰ κρατοῦντα εἰς τὰς χεῖράς του χάρτην τετυλιγμένον.

— Τί χάρτης εἶναι αὐτὸς, Λαλά ; τῷ εἶπεν.

— Εἶναι ἡ ἀπογραφὴ τῆς περιουσίας τοῦ Χαλέτη. Οὔτε ἡ Μεγαλειότης σου δὲν ἔχει τοσοῦτον πλοῦτον, ὅσον εὗρον εἰς τὸ μέγαρόν του.

Ὁ Σουλτάνος ἔλαβε τὸν χάρτην καὶ ἔνευσε τὸν Ἀρχιευνοῦχον νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, ὁ δὲ Σὶρ-Κιατίπης ἐλθὼν προσέκλινε μέχρις ἐδάφους.

— Γράψε, εἶπεν εἰς τὸν Σὶρ-Κιατίπην, ἵν Χὰτ-ι-Σὶριφ, διατάσσον τὴν καρατόμησιν τοῦ προδότου τῆς βασιλείας μου, τοῦ κλέπτου τοῦ δημοσίου πλούτου, τοῦ ἀπατεῶνος, τοῦ ἀγύρτου, τοῦ ὑπούλου καὶ ψεύστου Χαλέτη, θέσε ἐπ' αὐτοῦ τὸν τογρά μου καὶ ἐγχείρισον αὐτὸ τῷ Ἀρχιευνούχῳ. Σὺ δὲ Λαλά, ὑπέλαβεν ἀποτεινόμενος εἰς τὸν Κιζλὰρ-ἀγὰ, εἰπὲ τὸν Βιζύρην νὰ σοὶ στείλῃ δύο ρωμαλέους Καββάσιδες, νὰ συνοδεύσωσι τὸν Καπουτσίμπασην, δός τῳ τὸ Χάτ-ι-Σεριφ καὶ διάταξέ τον νὰ δράμῃ νὰ φθάσῃ κατὰ πόδας τὸν ἀπερχόμενον εἰς τὸ Ἰκόνιον Χαλέτην καὶ νὰ μοὶ φέρῃ τὴν κεφαλήν του.

Ἀπερίγραπτος ὑπῆρξεν ἡ εὐχαρίστησις τοῦ Ἀρχιευνούχου, ὅστις λαβὼν τὸ Σουλτανικὸν διάταγμα ἐξῆλθε ταχυδρόμος διευθυνθεὶς εἰς τὸ Πασὰ-Καπισί.

Τρεῖς ἄνδρες ἱππεῖς, ρωμαλέων ἵππων ἀναβάται, ὧν αἱ τρίχες ἦσαν κατάλευκοι ἐξ ἰδρῶτος, ἔτρεχον ἀπὸ ρυτῆρος εἰς τὰς καρποφόρους τῆς Μικρασίας πεδιάδας.

Φθάσαντες εἰς τὴν μακρὰν καὶ ὑπὸ λόφων πολλῶν διατεμνομένην πεδιάδα τοῦ Ἰκονίου, Ἰδοὺ, εἶπεν εἰς τῶν Καββάσιδων, ὁ Χαλέτης μετὰ τῶν ἀκολούθων του Ἴδετε πόσον ἐπισπεύδει τὴν πορείαν του, τὸν θεωρεῖτε; βεβαίως; ἀπέχει δύο ὡρῶν ἀπόστασιν ἀφ' ἡμῶν. Ἐναντίον τῶν προσπαθειῶν καὶ τῆς ἐπιπόνου πορείας των, πλησιάσαντες τὴν πόλην τοῦ Μεβλεανὲ οἱ Καββάσιδες μετὰ τοῦ Καπουτσίμπασην, ἴδον εἰσερχόμενον ἐν αὐτῷ τὸν Χαλέτην μετὰ τῶν ὀπαδῶν του, ὅθεν προεχώρουν νὰ εἰσέλθωσι καὶ αὐτοί, ἀλλὰ πλῆθος Δερβισσῶν ἐλθὸν εἰς τὴν θύραν ἔφραξε τὴν εἴσοδον

— Τί ζητεῖτε; τοὺς ἠρώτησαν. Θέλετε ἄρτον, κρέας; σᾶς δίδομεν. Θέλετε κλίνην; σᾶς δίδομεν σκηνὰς καὶ ὅλα τὰ πρὸς ὕπνον χρειώδη, ἀλλ' εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο ἄσυλον δὲν σᾶς ἀφήνομεν νὰ εἰσέλθετε.

Οἱ τρεῖς ἀπεσταλμένοι ἀφίππευσαν. — Τί ποιητέον; ἠρώτησε τὸν Καπουτσίμπασην ὁ εἷς τῶν Καββάσιδων.

— Μὴ σᾶς μέλλει τώρα βλέπετε, ἀπεκρίθη οὗτος πλησιάσας εἰς τὴν θύραν. — Δερβὶς Ἐφέντη, εἶπεν εἰς ἕν πρεσβύτην. Πιστεύετε ὅτι ὑμεῖς εἶσθε ἰσχυρότεροι τοῦ πολυχρονημένου Πατισάχ; Ἐναντιωθῆτε εἰς τὴν διαταγήν του καὶ μετὰ δέκα ἡμέρας οὔτε λίθος ἐπὶ λίθου θέλει μείνει εἰς τὸν Τεκκὲ τοῦτον. Καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ μάς; καταχρύσου θήκης; τὸ Χὰτ-ι-Σεριφ τὸ ἐξετύλιξε, τὸ ἠσπάσθη καὶ τὸ ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. Ἰδοὺ ὄπισθεν αὐτοῦ, ὡς ὑπὸ ἀσπίδος, θέλω εἰσέλθει εἰς τὸν Μεβλεανὲ μετὰ τῶν συντρόφων μου, ξεσχίσατέ το ἂν τολμᾶτε.

Οἱ Δερβίσαι ἴσταντο ἄναυδοι πρὸ τῆς θύρας θεωροῦντες ἀλλήλους Ὁ Καπουτσίμπασης ἔκαμεν ἓν βῆμα πρὸς τὴν θύραν.

— Στάσου! Σ' ἐξορκίζομεν εἰς τὸν Προφήτην! στάσου! Δός μας καιρὸν νὰ προκαλέσωμεν τὸν Σέχην.

Μετὰ μικρὸν ἐπαρουσιάσθη ὁ Σέχης εἰς τὴν θυραν, ἀνὴρ λευκογένειος, μορφὴν ἔχων σεβασμίαν.

Τί θέλετε ἀπὸ ἡμᾶς; εἶπεν εἰς τὸν Καπουτσίμπασην.

— Ἡμεῖς δὲν θέλομεν τίποτε, ἀπεκρίθη οὗτος. Ἀπεστάλημεν ἀπὸ τὸν κραταιὸν Πατισὰχ νὰ ἐκτελέσωμεν τὴν διαταγήν του, καὶ ἰδοὺ αὕτη, ἀνάγνως αὐτὴν σεβάσμιε Σέχ-Ἐφέντη.

— Ζητεῖτε τὴν κεφαλὴν τοῦ Χαλὲτ-Ἐφέντη, εἶπεν εἰς τὸν Καπουτσίμπασην, ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὸ Χάτ-ι-Σερὴφ καὶ εἶπεν ὁ Σέχης. Εἰσέλθετε, ἀγάδες, εἰσέλθετε, ἐκπληρώσατε τὴν ἐντολήν σας, ἡμεῖς δὲν ἀναμιγνυόμεθα, προσέθεσεν ἀποτανθεὶς πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Σουλτάνου.

Ὁ Καπουτσίμπασης καὶ οἱ Καββάσιδες ἀναβάντες τὴν ξυλίνην κλίμακα τοῦ Τεκκὲ καὶ ὁδηγούμενοι ὑφ' ἑνὸς Δερβίσου, ἐσταμάτησαν πρὸ τῆς θύρας τῆς αἰθούσης.—Ἰδοὺ, ἐνταῦθα καταλύει ὁ Ἐφέντης, τοὶ; εἶπε καὶ ἀπῆλθεν.— Ὁ Καπουτσίμπασης φέρων ἀναπεπταμένον τὸ Χάτ-ι-Σεριφ, διέταξε τοὺς Καββάσιδες ν' ἀνοίξωσι τὴν θύραν. Ἰδοὺ αὕτη, τῷ ἀπεκρίθησαν οὗτοι, εἶναι κεκλεισμένη διὰ μοχλῶν.

— Ἄνοιξε, Ἐφέντη, ἐκραύγασε ὁ Καπουτσίμπασης, κρούσας σφοδρῶς διὰ τῆς πημμῆς του τὴν θύραν. Ὑποτάγηθι εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Κυρίου σου· ἀλλ' οὐδεὶς ἀπεκρίθη. Θὰ τὴν συντρίψωμεν, ἐκραύγασεν ἐκ νέου, λακτίσας αὐτὴν διὰ τοῦ ποδός του· καὶ πάλιν οὐκ' ἦν φωνὴ οὔτ' ἀκρόασις. — Δράμετε φέρετε πέλεκυν εἶπεν εἰς τοὺς Καββάσιδες.

SISMANOGLIO MEGARO

Ἡ θύρα κατεκερματίσθη καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὁ Χαλέτης ἵστατο ὄρθιος, κρατῶν εἰς χεῖράς του γυμνὸν τὸ ἐγχειρίδιόν του.

— Ὅστις μὲ πλησιάσει θὰ τὸν φονεύσω, εἶπεν, ἀλλ' ἡ φωνή του ἐξήρχετο ἐκ στήθους ἀσπαίροντος ὑπὸ φόβου· ἡ ἀπειλή του ἦν μᾶλλον δεῖγμα δειλίας, ἢ ἡρωισμοῦ.

— Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀνόητος νὰ σὲ πλησιάσω, ἀπεκρίθη ὁ εἷς τῶν Καββάσιδων καὶ πυροβολήσας κατ' αὐτοῦ τὸν ἐξήπλωσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἡ βολὴ συνέτριψε τὸ ἀκρόμυόν του, ὁ δὲ Καπουτσίμπασης ἔτεμε τὴν κεφαλήν του καὶ φέρων αὐτὴν ἀνὰ χεῖρας, κατέβη εἰς τὴν πρὸ τῆς θύρας τοῦ Τεκκὲ πλατεῖαν, τὴν ἔπλυνεν εἰς τὴν κρήνην καθαρίσας αὐτὴν καὶ τὴν ἐταρίχευσεν, εἶτα θέσας αὐτὴν ἐντὸς δερματίνης πήρας ἀπῆλθεν.

Μ.θ' ἡμέρας δώδεκα, πλῆθος λαοῦ ἵστατο ἐνώπιον τῆς Πύλης «Μπάμπ-ι-Χουμαγιοῦν», ῥίπτον περίεργα βλέμματα ἐπ. ἀργυροῦ πίνακος, φέροντος κεφαλὴν εἰδεχθῆ καὶ ἐκ τῆς ταριχεύσεως ἐφθαρμένην καὶ ἄμορφον.—Τίνος ἆρά γε νὰ ἦναι ἡ κεφαλὴ αὕτη ; ἠρώτα ὁ εἷς τὸν ἕτερον.—Εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐχθροῦ τῶν Γενιτσάρων, ἐφαύγασε μακρόθεν ἀνὴρ τις ἱστάμενος ἐπὶ τοῦ ἐξώστου ἑνὸς ἀλφιτοπωλείου· εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ μοχθηροῦ Χαλέτη.— Εὖγε Οὐστὰ, ἀπεκρίθησαν ἐκ τοῦ πλήθους. Ἦτο ὁ Ντσιμπετσίμπασης.

ΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟΝ ΠΙΠΤΕΙ

Τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Σεπτεμβρίου, ὁ Γαλὶπ-Πασὰς καὶ ὁ Μουσὰ Δερβίσης, ἢ Χαλὶλ-Μπέης, ἵσταντο ἀπέναντι τοῦ Σουλτάνου περιμένοντες τὰς διαταγάς του.

— Σᾶς προσεκάλεσα, τοὶ; εἶπεν ὅπως ἀναγορεύσω σὲ Γαλὶπ-Πασὰ Βεζύρην, τὸν δὲ Χαλὶλ-Μπέη ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν.

— Μεγαλειότατε Πατισάχ, εἶπεν αὐτῷ ὁ Γαλὶπ-Πασὰς, δὲν ἐπίστηη εἰσέτι ὁ ἁρμόδιος καιρὸς, τοῦ ὑψηλοῦ τούτου εἰς ἡμᾶς δείγματος τῆς Ὑμετέρας εὐνοίας. Τριάκοντα τάγματα Σιμένιδων ὀργανίζω, ἐὰν ἀφήσω τὸ ἔργον τοῦτο, μαχοῦται ὁ μέγας σκοπός. Ἔχομεν ἀνάγκην δυνάμεως ἰσχυρᾶς, ἵνα καταβάλωμεν τὴν ἀκολασίαν τῶν Γενιτσάρων. Ἐὰν ὅμως ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης μὲ διατάξῃ νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἐντολήν Της, εἶμαι πρόθυμος νὰ ὑπακούσω.

— Γαλὶπ-Πασὰ, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος, δὲν εἶσαι μόνον πιστὸς

εἰς ἐμὲ, ἀλλὰ καὶ συνετὸς ἀνήρ· αἱ παρατηρήσεις σου εἶναι ὀρθόταται καὶ οὐδεμίαν ἐπιδέχονται ἀντίρρησιν· συναινῶ.

— Ἀφήσατε, παρακαλῶ, Μεγαλειότατε, καὶ τὸν Χαλὶλ-Μπέη νὰ φέρῃ εἰσέτι τὴν Δερβισσικὴν τιάραν, ἵνα γινώσκωμεν τί σκευωροῦσιν οἱ Γενίτσαροι καὶ προλαμβάνωμεν τὰ τολμήματά των.

— Καὶ εἰς αὐτὸ συναινῶ, εἶπεν ὁ Σουλτάνος. Καὶ ἄρας ἓν χρυσοκέντητον κάλυμμα, ὅπερ ἐκάλυπτεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου ἐφ' οὗ ἐκάθητο, θήκην ἐξ ἐρυθροῦ ἐπικρόκου, τὴν ἠνέῳξε καὶ λαβὼν τὸ ἐν αὐτῇ ἐγκλειόμενον περιδέραιον, ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ ἐξειργασμένον, ἔργον τῶν Δουζογλαίων, παριστῶν κλόνον μύρτου, οὗτινος τὰ φύλλα ἦσαν ἐκ σμαράγδων, τὰ δὲ ἄνθη ἐξ ἀδαμάντων μεγάλης ἀξίας, τὸ ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Γαλίπ. Λάβε, προσέθεσε, πιστέ μου ὑπηρέτα, τὸ περιδέραιον τοῦτο καὶ δὸς αὐτὸ τῇ πφιλημένῃ σου Χανούμη. Σὲ διατάττω δὲ νὰ μὴ τῇ εἴπῃς, ὅτι ἐγὼ τῇ τὸ ἐδώρησα, διότι ἀπαγορεύεται καὶ ἠθικῶς καὶ θρησκευτικῶς ἀνὴρ ἄλλος, ἐκτὸς τοῦ συζύγου νὰ δωρήσῃ εἰς ξένην γυναῖκα δῶρον πρὸς κόσμησιν.

— Εὐγνωμονῶ τὰ μέγιστα τῇ Ὑμ. Μεγαλειότητι, ἀπεκρίθη ὁ Γαλίπ, καὶ λαβὼν τὸ περιδέραιον ἔθεσεν αὐτὸ ἐν τῷ κόλπῳ του καὶ κλίνας μέχρις ἐδάφους ἠσπάσθη τὸ κράσπεδον τοῦ ἐπενδύτου του.

— Χαλὶλ-Μπέη, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος ἀποβλέψας πρὸς αὐτὸν, ἡ μήτηρ σου δὲν ἔχει ἀνάγκην κοσμημάτων, ἀλλὰ χρημάτων, ἵνα ζῇ ἀνέτως. Λάβε αὐτὸ τὸ γραμμάτιον μὲ τὴν σφραγίδα μου, δὸς το εἰς αὐτὴν νὰ τὸ ἐμπανίσῃ εἰς τὸν μέγα Τελώνην, ἵνα λαμβάνῃ κατὰ μῆνα γρόσια πέντε χιλιάδας. Καὶ τῷ ἐνεχείρισε τὸ γραμμάτιον.

Εἶτα χωρὶς νὰ περιμείνῃ τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ Χαλὶλ-Μπέη, ἠγέρθη καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν γυναικωνίτιδα. Οἱ δύο φίλοι ἀνεχώρησαν.

Ἐλθόντι τῷ Σουλτάνῳ εἰς τὴν θύραν τῆς γυναικωνίτιδος, ὁ Κιζλὰρ-ἀγὰς ἱστάμενος παρ' αὐτῷ, τῷ ἐνεχείρισεν ἐπιστολὴν, ἣν ἔλαβε, τῷ εἶπε, πρὸ πλοιάρχου τινὸς ἐλθόντος ἐκ Τραπεζοῦντος.

Ὁ Σουλτάνος ἔλυσε τὴν σφραγίδα, τὴν ἀνέγνωσεν, ὠχρίασε καὶ τρίμων ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς παρὰ τῇ θύρᾳ καθέδρας, ἔκλαυσε. Κατάρατος, ἐκραύγασεν, ὁ σπαράξας τὴν καρδίαν μου, ὁ καταστρέψας τὴν εὐδαιμονίαν μου! Ἡ Σουρπουὴ ὀλίγας στιγμὰς πρὶν ἢ ἐκπνεύσῃ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἐκράτει καὶ ἀνέγνωσε. Ἰδοὺ αὕτη.

«Μεγαλειότατε Πατισάχ. Τῆς ζωῆς μου τὸ νῆμα ἐκόπη, ἀφ' ἧς

νυκτὸς ἄνδρες ἄγνωστοι ἁρπάσαντές με ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου, μ' ἔφεραν εἰς ἔρημον παραλίαν καὶ ἐκεῖθεν μ' ἀπεβίβασαν εἰς πλοῖον καὶ καταβιβάσαντές με εἰς τὸν θαλαμίσκον του μ' ἔκλεισαν ἐκεῖ. Ἐν αὐτῷ εὗρον γυναῖκα πρεσβύτιδα, ἥτις ἐφιλοτιμεῖτο νὰ μ' ὑπηρετῇ, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐπρόφερε λέξιν· ἦτο κωφάλαλος ; ἢ προσεποιεῖτο ὅτι εἶναι ; τοῦτο δι' ἐμὲ ὑπῆρξε μυστήριον. Μετ' ὀλίγων ὡρῶν παρίλευσιν μ' ἀνεβίβασαν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἰδὸν ὅτι εὑρισκόμην εἰς ἀπέραντον θάλασσαν. Δὲν ἐνθυμοῦμαι πόσαι ἡμέραι παρῆλθον, ὅτε τὸ πλοῖον προσωρμίσθη εἰς ἔρημον πάλιν παραλίαν, ἔνθα μ' ἀπεβίβασαν. Πέντε ἵπποι καλῶς ἐπισεσαγμένοι ἦσαν ἐκεῖ, ἀπεσταλμένοι βεβαίως ἐπίτηδες· ἐπὶ τοῦ ἑνὸς μ' ἀνεβίβασαν τέσσαρες ἄνδρες, οἵτινες δι' ἐρήμων ὁδῶν μ' ἔφεραν εἰς Ἐρζερούμ καὶ μὲ παρέδοσαν εἰς τὴν Ἡγουμένην τοῦ ἐκτὸς τῆς πόλεως γυναικείου Μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Λαζάρου τῶν Ἀρμενοκαθολικῶν. Ἡ Ἡγουμένη μ' ἐδέχθη φιλοφρονέστατα, αἱ δὲ Καλογραῖαι μ' ἐπεριποιοῦντο λίαν ἐπιμελῶς, πᾶν ὅ,τι δεινὸν ἀνάγκην ποτὲ δὲν ἐζήτησα, διότι προσεῖχον νὰ προλαμβάνωσι τὴν θέλησίν μου. Ἓν μόνον δὲν μ' ἐσυγχώρουν, τὴν ἐκ τῆς Μονῆς ἔξοδόν μου. Ἔκτοτε παρεδόθην εἰς τὴν προσευχήν, ἐν ᾗ σ' ἐνθυμούμην πάντοτε, ἐπικαλουμένη τὴν ἐπὶ σὲ προστασίαν τοῦ Ὑψίστου. Ἐν τούτοις ἠσθανόμην καθ' ἑκάστην ἐλαττουμένας τὰς δυνάμεις μου, καὶ τέλος μ' ἐκυρίευσε τὸ ὀλέθριον πάθος τοῦ μαρασμοῦ. Ἤδη εὑρίσκομαι εἰς τὴν κλίνην τοῦ θανάτου καὶ μικρὸν φεύγω τὸν κόσμον τοῦτον, εἰς ὃν τὸ καθῆκον καὶ ἡ θρησκεία ἀπαιτοῦσι θυσίας. Ψεύδομαι ἐὰν ἀρνηθῶ, ὅτι εἰς τὰς ἐπισήμους ταύτας στιγμὰς, ὅτε ἡ ζωὴ μ' ἐγκαταλιμπάνει, δὲν σ' ἐνθυμοῦμαι καὶ δὲν σοὶ εὔχομαι εὐημερίαν. Ὁ Θεὸς ἂς γείνῃ εἰς ἐμὲ ἵλεως. »

ΣΟΥΡΠΟΥΗ

— Διὰ τίνος μέσου ἐστάλη ἡ ἐπιστολὴ αὕτη τῷ Σουλτάνῳ εἶναι μυστήριον. Ἔκτοτε ὁ Παντοδύναμος Πατισὰχ κατέστη κατηφὴς, μελαγχολικὸς, ὁ γέλως ἐξωρίσθη ἐκ τῶν χειλέων του, πολλάκις ἐκλείετο μόνος ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ αὐτοῦ δωματίῳ ὥρας πολλὰς μηδένα δεχόμενος· εἰς τὸ πρόσωπόν του ὑπετυποῦτο μυστηριώδης τις ὀδύνη, ἧς τὴν πηγὴν ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη δὲν ἠδυνήθη ποτὲ ν' ἀνακαλύψῃ. διότι αἱ ψυχικαὶ ὀδύναι εἶσιν ἀκατάληπτοι.

ΤΕΛΟΣ

SISMANOGLIO
FIGARO